

Møteinnkalling

Utvalg: **Universitetsstyret**
Møtested: UiT Norges arktiske universitet, administrasjonsbygget i Tromsø
Møtedato: 28.11.2019
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til britt.a.mikkelsen@uit.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
S 38/19	Søknad om akkreditering og oppretting av masterprogram i utdanningsledelse og nedlegging av erfaringsbasert masterprogram i ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren		2019/2325
S 39/19	Søknad om akkreditering og oppretting av Master i regnskap og revisjon		2019/2055
S 40/19	Søknad om akkreditering og oppretting av Bachelor i ledelse, innovasjon og marked		2019/2056
S 41/19	Søknad om akkreditering og oppretting av masterprogram i luftfartsvitenskap		2019/234
S 42/19	Søknad om akkreditering og oppretting av masterprogram i instrumentaldidaktikk		2019/2244
S 43/19	Instruks for internrevisjon ved UiT		2016/4578
S 44/19	Fond for strategisk utvikling - fordeling av midler 2020		2019/5337
S 45/19	Handlingsplaner for likestilling og mangfold		2019/4884
S 46/19	Studieprogramporteføljen for opptak til studieåret 2020/2021 og fastsetting av opptaksrammer		2019/4698
	Orienteringssaker		
OS 30/19	Saker behandlet av rektor på fullmakt 17.10.19 - 15.11.19		2019/456
OS 31/19	NOKUTs tilsyn med bachelorutdanning i ingeniørfag bygg		2017/4919
OS 32/19	Rektors muntlige orientering		

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.11.2019

Sak:
38/19

Søknad om akkreditering og oppretting av masterprogram i utdanningsledelse og nedlegging av erfaringsbasert masterprogram i ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret godkjenner nedleggelsen av *Erfaringsbasert mastergradsprogram i ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren*.
2. Universitetsstyret akkrediterer og godkjenner oppretting av *Masterprogrammet i utdanningsledelse*. Opptak til studiet vil være annet hvert år og studiet vil gå over fire år. Oppstart blir høsten 2020.
3. Fakultetet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning bes om å følge opp merknadene fra universitetsdirektøren.

Begrunnelse

I denne saken legger universitetsdirektøren frem forslag om akkreditering og oppretting av masterprogrammet i utdanningsledelse. Institusjoner som er akkreditert som universitetet, har fullmakt til å selvakkreditere studietilbud som institusjonen skal tilby, jf. lov om universitet og høyskoler §3-3 (1). Ved UiT er det universitetsstyret som har det endelige ansvaret for å akkreditere nye studietilbud, og dermed sikre at innholdet i studieprogram som fakultetene søker om å få etablere, er kvalitetssikret etter kravene i studiekvalitetsforskriften fastsatt av Kunnskapsdepartementet og studietilsynsforskriften fastsatt av NOKUT. En rekke forhold skal vurderes i samband med akkreditering og opprettelse av studieprogram. For dette er det ved UiT opprettet et eget søknadsskjema som fakultetene benytter i prosessen.

Styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak) vedtok den 25.09.19 å søke universitetsstyret om å få legge ned masterprogrammet *Erfaringsbasert masterprogram i ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren* og i det samme møtet vedtok fakultetsstyret om å søke om opprettelse av *Master i utdanningsledelse* med forslag til studieplan. Utfylt søknadsskjema for akkreditering av studieprogrammet og studieplan er lagt ved denne saken.

Bakgrunn

Fakultet oppgir at hovedmotivet for nedlegging av *Erfaringsbasert masterprogram i ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren* er at fagmiljøet ved Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP) opplever det som komplisert og kostnadskrevenende å drifte.

I søknaden viser HSL-fak til at opprettelse av *Mastergradsprogram i utdanningsledelse* vil være i tråd med UiTs overordnede strategi om at vi skal være en sentral bidragsyter i å sikre gode velferdstjenester og være med å fremme livskvalitet for folk som bor i nord. For øvrig er det et krav og en forutsetning fra Utdanningsdirektoratet at universitet og høyskoler som tilbyr styrer- eller rektorutdanning (30stp), tilbyr et masterprogram i ledelse hvor styrer- og rektorutdanningen kan inngå i. Dette er bakgrunnen for fakultetets søknad om opprettelse av *Master i utdanningsledelse*.

Fakultetet trekker frem utdanningstilbudet som et viktig kontaktpunkt for samarbeid med praksisfeltet og for forskning på utdanningsledelse. En rekke kommuner i Nordland, Troms og Finnmark uttrykker at de ønsker at deres ledere i barnehage og skole skal ha denne type relevant lederutdanning, og nasjonale kompetansestrategier og føringer uttrykker det samme ønske. Mange studenter etterspør dette mastertilbudet, noe som er med å sikrer et godt rekrutteringsgrunnlag fremholder fakultetet i sin søknad.

Rekruttering og opptakskrav

Studieprogrammets målgruppe er personer som er tilsatt i lederstillinger eller som har lederfunksjoner i barnehage-, grunn- og videregående skole. I tillegg skal programmet være åpent for personer som ønsker å utvikle sin lederkompetanse og kvalifisere seg for lederarbeid i utdanningssektoren. For å være kvalifisert søker til studiet må søker ha fullført lærerutdanning, førskole-/barnehagelærerutdanning, bachelor- eller mastergrad med praktisk-pedagogisk utdanning eller inneha tilsvarende utdanning.

Gjennom å ha tilbudt masterprogram innen utdanningsledelse over flere år har fakultetet erfart at en opptakskapasitet på ca. 30 studenter annet hvert år er tilstrekkelig. Det vil ikke være behov for å adgangsregulere studiet. Studiet skal være samlingsbasert og skal strekke seg over fire år.

Økonomi og fagmiljø

Siden fakultetet ønsker å legge ned et masterprogram og opprette et nytt masterprogram forventes det at de økonomiske rammene vil være håndterbare for instituttet. Det er tiltenkt at dagens organisering når det gjelder fagmiljø og administrasjon videreføres. Fagmiljøet består av 8 fast ansatte og utgjør 4,2 årsverk, og HSL-fak har vurdert at fagmiljøet har en størrelse, bredde og kompetanse som oppfyller kravene. Faggruppa er tilknyttet ulike forskningsprosjekter, publiserer jevnlig og bidrar i antologier innen fagfeltet. Fakultetet oppgir at de ansattes forskningsresultater vil bli brukt i undervisningen der det er naturlig.

Faglig innhold og internasjonalisering

I anledning oppretting av det nye masterprogrammet har fagmiljøet utviklet to nye emner. Emnene vil blant annet bevisstgjøre studentene på hvordan ledere påvirkes av endringsprosesser på internasjonalt og nasjonalt nivå, studentene skal forstå det forvaltningspolitiske systemet og hvordan reformer må oversettes og tilpasses lokale forhold. Lederens rolle i skjæringspunktet mellom politikk, administrasjon og pedagogikk vil også bli belyst. Fagmiljøet arbeider med å få på plass studentutvekslingsavtaler til relevante fagmiljø, og utvekslingen er lagt til å skje i det femte semesteret.

Universitetsdirektørens vurdering

Det er positivt at instituttet og fakultetet tar initiativ til å legge ned det eksisterende erfaringsbaserte mastergradsprogram i ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren med bakgrunn i de erfaringer de har gjort seg. Dette er i tråd med UiTs strategi om at studieporteføljen kontinuerlig skal evalueres og utvikles. Universitetsdirektøren støtter fakultetets forslag om å legge ned dette masterprogrammet.

Etter universitetsdirektørens vurderinger tilfredsstiller det omsøkte masterprogrammet i utdanningsledelse de formelle kravene som stilles i de overnevnte forskriftene. Studiet vil bli gjennomført innenfor eksisterende økonomiske rammer av fagmiljøet ved tilhørende institutt. Det er et uttalt mål ved UiT at alle studieprogram skal ha mulighet for utveksling, og universitetsdirektøren forutsetter at fakultetet får på plass en studentutvekslingsavtale før oppstart. Etter universitetsdirektørens vurdering, er det viktig at UiT tilbyr et masterprogram i utdanningsledelse hvor styrer- og rektorutdanningen kan inngå i. Universitetsdirektøren har ingen øvrige merknader, og anbefaler at universitetsstyret akkrediterer og godkjenner opprettelsen av masterprogrammet i utdanningsledelse.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Eirik Gjessing Lind

Vedlegg

- 1 Studieplan master i utdanningsledelse
- 2 Søknad master i utdanningsledelse

UiT Norges arktiske universitet

Studieplan

Mastergradsprogram i utdanningsledelse

120 studiepoeng

Studieplanen er godkjent av styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning den 25.09.2019

Navn på studieprogram	Mastergradsprogram i utdanningsledelse Mastergradsprogram i utdanningsleiing Master's in Educational Leadership
Oppnådd grad	Mastergrad
Målgruppe	Målgruppen er personer som er tilsatt i lederstillinger eller som ivaretar lederfunksjoner i barnehage, grunn- og videregående skole, i privat eller offentlig sektor. I tillegg personer som ikke er tilsatt i lederstillinger, men som ønsker å utvikle sin lederkompetanse og kvalifisere seg for lederarbeid innenfor utdanningssektoren.
Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	For å bli tatt opp på studieprogrammet må søkeren ha fullført ett av følgende utdanningsløp: <ul style="list-style-type: none"> • Lærerutdanning (grunnskolelærerutdanning, allmennlærerutdanning, praktisk og estetisk lærerutdanning eller faglærerutdanning) • Førskole-/barnehagelærerutdanning • Bachelor- eller mastergrad med praktisk-pedagogisk utdanning • Tilsvarende utdanning
Læringsutbyttebeskrivelse	<p>Kunnskaper Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har avansert kunnskap om ledelse i utdanningssektoren og har spesialisert innsikt i et avgrenset område innenfor fagfeltet (masteroppgavens tema) • har kunnskap om vitenskapsteori, forskningsmetoder og forskningsetikk innenfor utdanningsledelse • Har avanserte kunnskaper om utvikling og endring i utdanningsorganisasjoner. • han analysere faglige problemstillinger innenfor utdanningsledelse med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet • har økt bevissthet om egen lederrolle • har kunnskaper om utdanningsorganisasjoners rolle i samfunnet <p>Ferdigheter Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • han analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende sine faglige kunnskaper kritisk og reflektere over egen praksis som leder i utdanningssektoren • han analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet utdanningsledelse, og arbeide selvstendig med praktiske og teoretiske problemløsninger • han bruke relevante metoder for forskning og faglig utviklingsarbeid innenfor utdanningsledelse på en selvstendig måte • han gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt innenfor utdanningsledelse under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

	<ul style="list-style-type: none"> • har god forståelse av egen rolle i utviklingsarbeid og kan anvende kunnskap på nye områder innenfor ledelse, organisering og styring • kan videreutvikle utdanningsinstitusjoners samspill med omgivelsene <p>Generell kompetanse</p> <p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har analysekompetanse og kan vurdere relevante fag, yrkes og forskningsetiske problemstillinger i tillegg til forskningsresultater innenfor fagfeltet utdanningsledelse • kan anvende teoretiske og praktiske kunnskaper i gjennomføringen og evalueringen av utviklings- og endringsarbeid i barnehage og skole • kan formidle omfattende selvstendig arbeid innenfor utdanningsledelse og behersker uttrykksformer på fagområdet utdanningsledelse • kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet både med spesialister, ansatte, foreldre og samfunnet forøvrig • har kompetanse i å planlegge, organisere, lede og evaluere læreprosesser og utviklingsarbeid, slik at man fremmer både individuell og kollektiv utvikling i organisasjonen.
<p>Faglig innhold og beskrivelse av studiet/</p>	<p>Mastergradsprogrammet tilbys på deltid over 4 år, med samlinger i Tromsø.</p> <p>Studiet gir en grundig innføring i relevant teori som redskap for å kritisk kunne analysere ulike ledelsespraksiser. Studiet fokuserer også på lederen som aktør i det offentlige rom, der endrede organiseringsformer på ulike nivå påvirker betingelsene for å utøve ledelse. Studiet gir ledere kunnskap og forståelse om ledelsesbegrepet og aktuell utdanningspolitikk.</p> <p>Studiet er forskningsbasert og skal øke studentenes evne til å analysere, reflektere og endre egen praksis. I mastergradsprosjekter og delemner knyttes studiets innhold til prosjekter i skole og barnehage.</p>

Tabell: oppbygging av studieprogram		Høst	Vår
	1. år	Rektorutdanningen, styreverutdanningen eller tilsvarende	Rektorutdanningen, styreverutdanningen eller tilsvarende
	2. år	Ledelse og utdanningspolitikk - 10 stp.	PED-3055 metode og vitenskapsteori 20 stp.
	3. år	Valgemne 10 stp. (f.eks. fra pedagogikk eller statsvitenskap) Endring og omstilling Veiledning	Ledelse og utvikling - 10 stp. Masteroppgave 40 stp.
	4. år	Masteroppgave 40 stp.	Masteroppgave 40 stp.
Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer	<p>Arbeidsformene bygger på en strukturert kombinasjon av individuelle og gruppebaserte aktiviteter på og mellom samlingene. Det legges vekt på teori og problematisering av studentenes praksisfelt.</p> <p>Mastergradsprogrammet legger spesielt vekt på å utvikle og anvende demokratiske arbeidsformer der studentene presenterer og responderer på hverandres tekster og forskningsarbeid.</p> <p>Masterprogrammet er lagt opp som et deltidsstudium med studiesamlinger over 2-3 dager ved UiT, og nettsamlinger av én dags varighet. Det legges opp til nettbasert arbeid mellom samlingene.</p> <p>Det benyttes av mappevurdering, prosjektoppgave og hjemmeeksamen som vurderingsformer på programmet. Hvert emne har avsluttende eksamen. Se emnebeskrivelser for de ulike emnene for mer informasjon.</p>		
Relevans	<p>Betydningen av å anvende ledelse av høy kvalitet fremheves på tvers av de ulike lærerutdanningene og av ulike aktører i barnehage og skole. Nasjonale satsinger og satsing på skole og barnehage krever ledelseskompetanse for å kunne implementeres. For skoler og barnehager med mange praksislærere vil en eller flere lærere/førskole-/barnehagelærere med en master utdanningsledelse.</p> <p>Master i utdanningsledelse vil også åpne opp for flere muligheter til regionale/lokale forskerstillinger og høyere FOU kvalitet i praksisfeltet. Det å fremme ledelse av høy kvalitet kan også hevdes å være av særlig betydning for utfordringer i nordnorske skoler med hensyn til frafall, rekruttering av lærere, kvalifisering og å motvirke gjennomtrekk av arbeidskraft.</p>		

	<p>De aller fleste barnehagelærere får pedagogisk lederansvar i barnehagen og det er behov for kunnskap om ledelse.</p> <p>Mastergraden kvalifiserer for søknad om opptak til Ph.d.-studium.</p>
Arbeidsomfang	Mastergradsprogrammet utgjør 120 studiepoeng fordelt over fire år. Antall timer i snitt per år er cirka 750.
For masteroppgaver/ selvstendig arbeid i mastergradsprogram	<p>Avsluttende eksamen består av mastergradsoppgaven og muntlig eksamen. Innleveringsfristen på mastergradsoppgaven er 15. mai i vårsemesteret og 1. november i høstsemesteret. Mastergradsoppgaven skal ha et omfang på 60 sider. Mastergradsoppgaven skal skrives alene eller i grupper på to studenter. For gruppeoppgave er omfanget ca. 90 sider.</p> <p>Karakterskala fra A - E for bestått og F for ikke-bestått. Masteroppgaven kan framlegges for ny sensur i bearbeidet eller supplert form dersom arbeidet er bedømt til karakteren F (jfr. eksamensforskrift § 22).</p>
Undervisnings- og eksamensspråk/	<p>Norsk</p> <p>Studenter må også lese fagstoff på engelsk.</p>
Internasjonalisering	<p>Studiet vil jobbe for å innhente internasjonal kompetanse gjennom faglitteratur i pensum og besøkende forelesere. Det vil jobbes videre med å holde studiet relevant i forhold til internasjonal forskning.</p> <p>Programmet gjør bruk av følgende ordninger for internasjonalisering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Internasjonal litteratur som pensumlitteratur. • Inviterte gjesteforelesere fra utenlandske universiteter.
Studentutveksling	<p>Studentene har anledning til å reise på utveksling i femte semesteret av studiet.</p> <p>Studentene kan søke om innpassing for emner som er tatt ved utenlandske universitet. Instituttet har pr dags dato avtale med Berkeley, York og Umeå.</p>
Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig/	Institutt for lærerutdanning og pedagogikk og Fakultet for humaniora, samfunnsfag og lærerutdanning er administrativt ansvarlig for studieprogrammet. Studieleder er faglig ansvarlig for programmet.
Kvalitetssikring	<p>Evalueringen vil foregå som en kontinuerlig drøfting av studiet på samlinger. For hvert emne foretar deltakerne en skriftlig evaluering av studiets mål, innhold, arbeidsmåter, organisering, progresjon og relevans for yrkesutøvelsen.</p> <p>Studieprogrammet evalueres årlig i henhold til kvalitetssystemet ved UiT Norges arktiske universitet.</p>

Søknadsskjema for akkreditering av nye bachelor- og masterprogram ved UiT

<Mastergradsprogram i utdanningsledelse>

Malen er godkjent av studiedirektøren 27. juni 2018

Akkreditering av nye bachelor- og masterprogram¹ ved UiT Norges arktiske universitet

Kunnskapsdepartementet (KD) og Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) innførte fra og med 2017 nye krav for oppretting og akkreditering av studietilbud², herunder også utvidede krav til *dokumentasjon* av institusjonens vurderinger som danner grunnlag for de akkrediteringsvedtak som fattes³. Kravene fra KD er gitt i [Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning](#) (studiekvalitetsforskriften), og kravene fra NOKUT er gitt i [Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning](#) (studietilsynsforskriften). Merk at det i begge forskrifter er fastsatt særskilte og skjerpede krav for akkreditering av mastergradsprogram.

Dette skjemaet er både en veiledning til og en sammenstilling av gjeldende nasjonale akkrediteringskrav, samt UiTs egne krav for bachelor- og masterprogram⁴. Bruken av skjemaet skal sikre at alle påkrevde forhold er tilstrekkelig gjort rede for og dokumentert på en systematisk måte som grunnlag for universitetsstyrets vurderinger og eventuelt vedtak om akkreditering. Skjemaet er utformet på bakgrunn av NOKUTs dokument [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(mai 2017\)](#), og KDs [rundskriv NR. F-03-16](#) (sistnevnte utdyper hensikten og forståelsesgrunnlaget bak gjeldende krav til mastergradsprogram). I utfylling av skjemaet **må** fakultetene legge til grunn den veiledning og de presiseringer som gis i disse to dokumentene, i tillegg til nevnte forskrifter med merknader. NOKUTs tilsynsrapporter er også nyttig som utdyping av hva som omfattes i de ulike kravene, se <https://www.nokut.no/publikasjoner/akkreditering-og-tilsyn--hoyere-utdanning/>

Utfylt skjema skal vedlegges fakultetets søknad om akkreditering av nye bachelor- og masterprogram. Dersom skjemaet ikke er komplett utfylt, kan det være grunnlag for å avvise søknaden. Konsekvensen kan da bli at saken ikke kan fremmes for universitetsstyret tidsnok for ønsket oppstart av studieprogrammet. Ansvar for at søknadsskjemaet er komplett utfylt og kvalitetssikret før den oversendes universitetsdirektøren ligger hos faglig ledelse ved det studieprogramansvarlige fakultetet. Merk spesielt at en stor del av kravene som skal være vurdert og dokumentert som forutsetning for akkreditering, er faglige vurderinger som må gjøres av fagmiljøet og faglig programledelse (og dermed ikke kan utarbeides av administrativt ansatte).

Særlig om studieretninger: studieretninger ved UiT er i noen tilfeller å regne som egne studieprogram, mens de i andre tilfeller er å regne som fordypninger innenfor et studieprogram. Akkreditering av studieretninger vil dermed i noen tilfeller måtte gjøres på bakgrunn av komplett dokumentasjon av alle punkter i søknadsskjemaet, mens det i andre tilfeller vil være tilstrekkelig å dokumentere utvalgte punkter. Fakultetene bes om å rådføre seg med Avdeling for utdanning for nærmere veiledning.

¹ Dette skjemaet gjelder ikke ved akkreditering av fellesgradsprogram.

² Departementets og NOKUTs forskrifter omfatter både studieprogram og øvrige studietilbud, derfor brukes termene «studiet» og «studietilbudet» i disse forskriftene. Dette søknadsskjemaet omhandler kun bachelor- og masterprogram, og termen «studieprogram» er benyttet så langt det er mulig.

³ Akkreditering er en faglig bedømming av om et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT.

⁴ Avdeling for forskning og utviklingsarbeid må kontaktes angående krav og kriterier for ph.d.-program.

Strategisk forankring

UIT har i sin strategi- Drivkraft i Nord et eget punkt om at UIT skal ha nasjonalt ledelsen lærerutdanninger. ILP er den største på utdanning av barnehagelærere og lærere til grunnutdanningene fra 1 – 7, 5 – 10 og 8 – 13 i Nord-Norge. Dette skaper forventinger til at ILP også skal levere profesjonsrelaterte videreutdanninger til oppvekst- og skolesektoren. Gjennom to nasjonale ledelsesprogram, Ledelse for styrere i barnehager og Rektorutdanninga, har ILP de siste ni årene uteksaminert gode ledere til barnehage og skolesektoren. Dette ønsker ILP å fortsette med. Ny utlysning av disse to videreutdanningene kommer fra Utdanningsdirektoratet våren 2019. Utdanningsdirektoratet har som krav at de som får videreutdanningstilbud for rektorer/skoleledere og styrere plikter å integrere denne i en master i utdanningsledelse. Master i utdanningsledelse vil, sammen med videreutdanningene for rektorer og styrere, også styrke skoleeiere/ledere i det daglige kvalitetsutviklingsarbeidet som har fokus nå fram mot 2025. (Meld.St 21 og 28 og strategien for kompetanse for fremtidens barnehage.)

Kostnader og finansiering

Dette programmet erstatter den Erfaringsbaserte mastergradsprogrammet i Ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren (EM-LPU). Dette programmet var også forløperen til EM-LPU og gjenopprettingen av dette programmet fortsetter derfor med eksisterende fagstab og administrativ struktur. Utvidelse av faglig- eller administrativ stab vil ikke være nødvendig.

Med større samkjøring med andre studier, som Rektor- eller Styrerutdanningen for første året og teori- og metodeemnet sammen med andre mastergradsprogram ved ILP, forventer vi at kostnadene vil være håndterbare for ILP.

Studentrekrutteringsgrunnlag

Dette programmet tar sikte på å være en videreføring av Den nasjonale rektorutdanningen og Nasjonal lederutdanning for styrere i barnehager. Studenter på disse to programmene er svært interessert i å gå videre på en full mastergradsutdanning. Både tidligere versjoner av Master i utdanningsledelse og EM-LPU har rekruttert godt.

Tidligere opptak til master i utdanningsledelse har vært på mellom 20 og 30 studenter, som har gitt et godt læringsmiljø. Vi tar sikte på lignende opptak fremover.

Opptakskapasitet og dimensjonering

På bakgrunn av opptak til tidligere versjoner av dette programmet, samt sammensetningen av fagstaben og planlagt undervisningsstruktur, beregner vi en cirka opptakskapasitet på 30 studenter, med opptak hvert andre år. Vi ser ikke behov for å sette adgangsregulering på opptaket.

Kvalitetssikring, kvalitetsutvikling og videre oppfølging

Studieprogrammet evalueres hvert år og alle emner evalueres hver programperiode. Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning har også et godt opplegg for ekstern evaluering som vi planlegger å benytte oss av i løpet av de første fem årene. Det er ingen spesielle forhold som må særlig følges opp etter oppstart.

Organisering av studietilbudet

Studiet gis samlingsbasert undervisning i Tromsø. Samlinger tar høyde for reise til studiested på første dag og reise fra på siste dag. Det veiledes mellom samlinger gjennom digitale læringsplattformer og andre kommunikasjonsmåter for oppfølging av studenter.

Studieprogrammet

1. **Informasjon** om studieprogrammet skal være korrekt, vise programmets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling. (jf. studietilsynsforskriften § 2-1 (2))

Det vises til vedlagte studieplan. Studieplanen er i tråd med UiTs maler, basert på lokale og nasjonale forskrifter.

2. **Læringsutbyttet** for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og studietilbudet skal ha et dekkende **navn** (jf. studietilsynsforskriften § 2-2(1))

- Studieprogrammets navn er Master i utdanningsledelse som er dekkende både for studiets innhold og nivå. I Studiet belyses forskning, teorier og metoder med direkte relevans for ledelse i utdanningsinstitusjoner.
- Vi viser til tabell 1, som viser at studieplanens læringsutbyttebeskrivelse er i samsvar med NKR.

3. Studietilbudet skal være **faglig oppdatert**, og ha tydelig **relevans** for videre studier og/eller arbeidsliv. (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (2))

Studietilbudet er et profesjonsstudium innen ledelse i utdanningssektoren. Studenter som begynner på studiet er allerede i jobb innenfor utdanningssektoren og utdanningen vi gir vil ha høy relevans for deres virke.

Størstedelen av fagmiljøet har sentrale undervisningsoppgaver på rektor- og styrerutdanningen. Dette innebærer at fagpersonene som er involvert, innhenter førstehåndsinformasjon om ulike temaer og problemstillinger som skoler og barnehager forholder seg til, og som de jobber aktivt med. Slike innsikter sikrer at vinklingen på studiet er relevant målt opp studentenes egne erfaringer og problemopptatthet, samtidig som innsikter i statlige føringer på utdanningsfeltet vil bidra til å ramme inn studieforløpet. Studiet legger i stor grad opp til prosesser hvor studentenes vurdering av tematisk relevans blir tatt hensyn til, og de vil ta del i diskusjoner om å definere relevante temaer underveis i de ulike emnene, og ikke minst i sluttfasen av studiet hvor masteroppgaven skal skrives.

Studiet holdes faglig oppdatert gjennom fagstabens egen forskning, forskning i etablerte nasjonale nettverk innen utdanningsledelse og deltagelse i nasjonale ekspertgruppe oppnevnt av regjeringen, samt forskningsnettverk på tvers av nasjoner.

4. Studietilbudets **samlede arbeidsomfang** skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier (jf. studietilsynsforskriften § 2-2(3))

- Studentenes arbeidsomfang i studieprogrammet, fordelt på kategoriene:
 - a. organiserte læringsaktiviteter (forelesninger, seminarundervisning, laboratoriearbeid, veiledning, praksis m.v): 300 timer
 - b. selvstudium: 2500 timer
 - c. eksamensforberedelse: 200 timer
- Viser til punkt 6 for hvordan det er sikret balanse mellom selvstudium og organiserte læringsaktiviteter i studieprogrammet, som er tilpasset programmets profil og som vil gjøre det mulig for studenten å oppnå det fastsatte læringsutbyttet.

5. Studietilbudets **innhold, oppbygging og infrastruktur** skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (4))

Studiets oppbygging legger vekt på å skape en tydelig sammenheng mellom den kunnskapen som studentene har ervervet seg gjennom rektorutdanning, styrerutdanning eller tilsvarende. Det vil bli lagt betydelig vekt på fordypning samtidig som enkelte nye temaer trekkes inn, spesielt i valgemnet. Hovedformålet med oppbyggingen av studiet er at studentene gjennom de ulike emnene skal settes i stand til å kunne skrive en masteroppgave hvor de med utgangspunkt i relevant teori kan analysere, forstå og reflektere rundt satsinger og ressursbruk som gjøres i utdanningssektoren.

Samtidig som emnene ledelse og utdanningspolitikk, og ledelse og utvikling skal kunne ses tydelig i sammenheng, er det lagt vekt på å skape et forståelig skille dem imellom.

Emnet Ledelse og utdanningspolitikk vil legge vekt på at studentene kan forstå og analysere endringer i utdanningssektoren som er av nasjonal, og delvis internasjonal karakter. Det innebærer at forvaltningsreformer generelt, og utdanningsreformer spesielt, vil bli viet oppmerksomhet. Studiet vil legge vekt på at studentene forstår hvordan det forvaltningspolitiske systemet er ment å henge sammen, hvordan reformforsøk vanligvis forløper, og hva slags ledelsesutfordringer som lokalt oppstår i kjølvannet av dem. Ulike organisasjonsteoretiske perspektiver, forholdet mellom styring og ledelse og ulike former for ledelse vil bli vektlagt i denne sammenhengen. Emnet setter et ekstra fokus på utdanningspolitikk og forvaltningsreformer og lederen i skjæringspunktet mellom politikk, administrasjon og pedagogisk ledelse. Tema som masterideer i skoler og Barnehage og betydningen av New Public Management vil også utgjøre en del av emnet.

I emnet Ledelse og utvikling vil blikket rettes mer mot prosesser som foregår lokalt og i hver enkelt barnehage og skole. Faglige temaer som tas opp her er profesjonalitet og skjønn, styringsstrukturer og lojalitetskonflikter, og lederen i skjæringspunktet mellom politikk, administrasjon og pedagogikk. Lokale oversettelser av reform-idéer og organisatorisk læring vil også være sentralt. Vinklingen på emnet gjør at faglitteratur om endringsledelse også vil bli satt på pensum. Det settes fokus på endringsledelse og læring i organisasjoner. I dette emnet inngår også pedagogisk ledelse og ledelse av læringsprosesser og læringsmiljø. Tema som profesjonalitet og skjønn, styringsstrukturer og lojalitetskonflikter vil også berøres.

De ulike temaene vil kort belyses gjennom det første emnet som er rektorutdanningen/styrerutdanningen. Her vil en både se på styring, ledelse og kunnskapsutvikling i barnehage og skole.

I PED-3055 gis innføring i vitenskapsteori, forskningsmetoder og etikk innenfor utdanningsfeltet.

I Mastergradsemnet skriver studentene fordypningsoppgaven, innenfor temaer fra tidligere emner.

	Høst	Vår
1. år	Rektorutdanningen, styrerutdanningen eller tilsvarende	Rektorutdanningen, styrerutdanningen eller tilsvarende
2. år	Ledelse og utdanningspolitikk (10 stp)	PED-3055 metode og vitenskapsteori (20 stp)

3. år	Valgemne (10 stp)	Ledelse og utvikling (10 stp) Masteroppgave (40 stp)
4. år	Masteroppgave (40 stp)	Masteroppgave (40 stp)

Samlet sett vil alle emnene bidra til det totale læringsutbyttet. Noen emner dekker alle punkter i læringsutbyttebeskrivelsen (LUB), mens andre dekker spesifikke punkter av LUB. I tabell tre vises kobling mellom emner og læringsutbytte, se vedlagt tabell 3.

Infrastruktur for programmet er allerede på plass fra tidligere versjon av studiet. Det vil støtte seg på generell infrastruktur på UiT, som Canvas, undervisningsrom, bibliotek, osv. og vil ikke trenge noe utover dette tilbudet.

6. Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (5))

Arbeidsformene i studiet bygger på en strukturert kombinasjon av individuelle og gruppebaserte aktiviteter på og mellom samlingene, og er basert på erfaringer fra ni år med nasjonal rektorutdanning, seks år med nasjonal lederutdanning for barnehagestyrer og om lag ti år med tidligere master i utdanningsledelse. Deltakerne på dette studiet vil i hovedsak være praktiserende ledere, som har et sterkt ønske og behov for at undervisnings-, lærings- og vurderingsformene knyttes til deres hverdag på en måte som gjør at de opplever mening, nytte og utvikling, for egen del og for organisasjonen sin del. Det legges vekt på teori og problematisering av studentenes praksisfelt. Studiet vil legge vekt på at deltakerne skal delta aktivt i muntlige og skriftlige prosesser, for å etablere et solid kunnskapsgrunnlag for utvikling av eget lederskap og arbeid med endrings- og utviklingsarbeid. Studentene har ansvar for egen læring, men også for fellesskapets læring, slik at alle involverte sammen skaper et utfordrende og konstruktivt læringsmiljø. Konkret vil samlingene bygge på prinsippene for dialogkonferanser, der det skjer en strukturert veksling mellom presentasjon av teori i plenum, bearbeiding av teori i grupper, presentasjon av eksempler og caser fra praksis og arbeid med eget, gjennomgående utviklingsarbeid. Studentene deles inn i faste basisgrupper, som fungerer som enhet for læring på samlingene, men også mellom samlingene, i arbeidet med arbeidskrav og mappetekster. Studentene får på denne måten mulighetene til å konfrontere egen hverdag med inntrykk fra andre organisasjonskulturer, andre praksiserfaringer og andre måter å møte utfordringene som leder på. Hver basisgruppe får tildelt en veileder som følger gruppa gjennom det aktuelle emnet.

I emnet *Ledelse og utdanningspolitikk* er det mappevurdering. Mappen skal inneholde to mappetekster, som omhandler hvert sitt hovedmål i emnet: Utdanningspolitikk som ramme og mulighet for ledelse, og Ledelse i skjæringspunktet mellom pedagogikk, administrasjon og pedagogikk. Mappetekstene skrives individuelt. I emnet *Ledelse og utvikling*, skrives det en prosjektoppgave, basert på et utviklingsprosjekt på egen arbeidsplass eller tilsvarende. Prosjektoppgaven

skrives i par eller i grupper på tre. De andre emnene i studiet er emner som er godkjent for andre studier (Metode og vitenskapsteori og valgemenner), og lærings- og vurderingsformer for disse omtales ikke her.

I emnet PED-3055 vurderes en innlevert hjemmeoppgave som skal være en forskningsdesign/prosjektskisse med begrunnet valg av metode av omfang ca. 8 sider/3000-4000 ord. Ved å skrive en egen forskningsskisse får studentene knyttet vitenskapsteori og metode til sitt fremtidige masterprosjekt. Studenten gir på siste samling kommentarer i grupper på hverandres utkast til skisser. Omfang cirka 8 sider til respons fra faglærer og medstudenter.

Masteroppgaven i utdanningsledelse gir studenten anledning til å fordype seg i avgrensede temaer innenfor utdanningsledelse. Studenten arbeider med å utføre et eget forskningsprosjekt under veiledning.

Dialogkonferansestrukturen er valgt for å fremme studentenes aktive rolle, spesielt på samlingene. Mellom samlingene, i mellomperiodene, vil de løpende oppgavene, som resulterer i mappetekster og prosjektoppgave, knyttes til studentenes egen hverdag og de utfordringer de står i. Dette bidrar til å styrke studiets relevans for studentene samtidig som tilhørighet i fast basisgruppe med veileder vil fremme ansvar og forpliktelse for læring i fellesskap.

I PED-3055 legges det vekt på at studentene aktivt kan skrive en forskningsskisse ut fra egen interesse for forskning, hvor en kobler forskningsspørsmål og teoretisk rammeverk med, vitenskapsteori, metode og etikk.

I Masteroppgaven vil studentene selv kunne velge tema for oppgaven og i samråd med veileder velge teorier, metoder og samle inn egne data for å svare på et eget forskningsspørsmål. Gjennom valg av tema for masteroppgaven vil den enkelte student kunne påvirke læringsutbytte av sitt masterstudium.

7. Studietilbudet skal ha relevant **kobling til forskning** og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (6) og universitets- og høyskoleloven § 1-3 a))

Studentene vil møte forskning primært på tre måter:

- i aktuelt pensum, som leses mellom samlingene og bearbeides på samlingene,
- gjennom forelesninger og diskusjoner knyttet til aktuell forskning på feltet, både fra de faglig tilsatte ved UiT og fra våre samarbeidspartnere ved andre UH-institusjoner i Norge og andre land, og
- gjennom arbeid med egne prosjekter, først som ulike prosjektoppgaver og til slutt i masteroppgaven. Fagmiljøet i Utdanningsledelse har et stort nettverk av forskere, både nasjonalt og internasjonalt, som også vil bidra til dette:

1. Pensumet på studiet er basert på forskning og inkluderer artikler fra journaler og bøker.
2. Gjennom studiet bruker også fagansatte egen forskning inn undervisning og i seminarer
3. Studentene får selv vurdere forskning og arbeider med forskning gjennom å arbeide med masteroppgaven.

De fagansatte deltar i forskningsgruppene Skoleutvikling og utdanningsledelse (UiT), Forskningsgruppe for rektorutdanning (NTNU, Nord UiT), FIVE forskningsgruppe i veiledning og pedagogisk filosofi og det internasjonale forskningsnettverket Pedagogy, Education and Praxis (PEP).

Undervisningen er forskningsbasert, og både pensum og teoristoff på samlingene er basert på egen og andres forskning. Fagmiljøet i Utdanningsledelse har over mange år forsket og publisert innenfor studiets tematikk, blant annet ga forskningsgruppa Skoleutvikling og utdanningsledelse i 2014 ut antologien *Reformideer i norsk skole* (Røvik m.fl 2014), en bok som er pensum på master i utdanningsledelse både ved UiO og NTNU. Forskningsgruppa for rektorutdanning holder på med antologien *Ledelse innenfra. Nye perspektiver på skoleledelse* (Dons, Nilsen og Skrøvset, red), som kommer på Fagbokforlaget våren 2020. Her har flere av våre ansatte kapitler. *Verdsettende ledelse* (Skrøvset & Tiller, 2011, 2015), har vært pensumbok på rektorutdanningen siden 2011. I tillegg forsker og publiserer alle i faggruppa for utdanningsledelse jevnlig, både i internasjonale og nasjonale tidsskrifter.

Fagmiljøet deltar også i NFR prosjektet LABTed og i RELEMAST som er Relevant masterutdanning for lærerutdanning. Forskning fra disse prosjektene vil også brukes i utdanningen.

8. Studietilbudet skal ha ordninger for **internasjonalisering** som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (7))

Studiet vil jobbe for å innhente internasjonal kompetanse gjennom faglitteratur i pensum og besøkende forelesere. Det vil jobbes videre med å holde studiet relevant i forhold til internasjonal forskning. Det er viktig at morgendagens ledere i barnehage- og skolesektoren er oppdaterte på den nyeste forskningen i feltet.

Programmet gjør bruk av følgende ordninger for internasjonalisering:

- Internasjonal litteratur som pensumlitteratur.
- Inviterte gjesteforelesere fra utenlandske universiteter.

Til sammen garanterer disse tiltakene at studenter ved programmet tilegner seg kunnskaper som er sammenliknbare internasjonalt.

9. Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for **internasjonal studentutveksling**. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (8))

Det foreligger ingen avtaler for utveksling på dette tidspunktet, men fagmiljøet jobber med å opprette dette. Det er åpning for å dra på utveksling i femte semester av studiet. Studentene kan søke om innpassing for emner som er tatt ved utenlandske universitet. Instituttet har pr dags dato avtale med Berkeley, York og Umeå.

Fagmiljøet

10. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en **størrelse** som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være **kompetansemessig stabilt** over tid og ha en **sammensetning** som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (1))

Viser til tabell 5 for den samlede størrelsen på fagmiljøet. Samlet vil dette gi omtrent seks studenter per faglige ansatt.

Fagmiljøet har en størrelse, bredde og kompetanse som oppfyller kravene til fagmiljø. Studiet har vært kjørt tidligere med samme fagstab med tilfredsstillende resultat.

Masterprogrammet gjennomføres av fagpersoner som har erfaring fra forskningsarbeid og undervisning som dekker områdene ledelse, offentlig politikk, organisasjonsteori, pedagogikk og vitenskapsteori/metode. Sammensetningen av fagpersoner gjør at forutsetningene for å dekke undervisnings- og veiledningsoppgaver vil være i samsvar med studieplanen.

Faggruppen vil utgjøre en fast kjerne som samarbeider om å holde sammenheng mellom de ulike emnene og de ulike fagområdene som inngår i studiet.

11. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha **relevant utdanningsfaglig kompetanse** (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (2))

Vi viser til tabell 4 for en vurdering av fagmiljøets UH-pedagogiske, didaktiske og digitale kompetanse, hvordan denne er tilpasset studieprogrammets egenart, nivå og organisering.

12. Studietilbudet skal ha en **tydelig faglig ledelse med et definert ansvar** for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (3))

Studietilbudet ledes av en studieleder, se vedlagt stillingsinstruks.

13. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i **hovedstilling** ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst **førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet** (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (4))

I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.

b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent-kompetanse.
Vi viser til tabell 5 for fagmiljøet som skal bidra med minst 0,1 årsverk i studieprogrammet og tabell 6 for fagmiljøet som skal bidra med mindre enn 0,1 årsverk i studieprogrammet.
14. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (5))
<i>Viser til punkt 7.</i>
15. Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (6))
<i>Viser til punkt 7.</i>
Særskilte krav til mastergradsstudier (gitt av Kunnskapsdepartementet)
16. Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (1))
<ul style="list-style-type: none"> Beskriv hvilke fag, disipliner og kunnskapsområder som masterprogrammet omfatter. <p><i>Viser til punkt 5.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Gi en begrunnelse for at masterprogrammet er tilstrekkelig bredt og er forankret i et bredt nok fagmiljø. <p><i>Viser til punkt 10.</i></p>

17. Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studieprogrammet. Fagmiljøet skal dekke de fag og emner som studieprogrammet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (2)).

Merk: Hva som vurderes som tilstrekkelig høy og relevant kompetanse vil variere mellom ulike studieprogram, se mer i NOKUTs veiledning.

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøet er bredt og stabilt.

Viser til punkt 10.

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøet har høy faglig kompetanse, og relevant kompetanse for det omsøkte masterprogrammet.

Viser til punkt 7 og 10.

18. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (3)).

Merk: Hva som regnes som et høyt nivå vurderes ut ifra hva som regnes for å være et høyt nivå i fagfeltet nasjonalt og internasjonalt (f.eks. publiseringsomfang, publikasjonspoeng, siteringsindeks osv.). Det som skal beskrives er altså ikke kun de resultater fagmiljøet har fra egen institusjon, men også resultater fra forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

- Gi en vurdering av at fagmiljøet har forskningsresultater på høyt nivå.

Viser til punkt 7.

- Gi en beskrivelse av resultater fra forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samarbeid med andre fagmiljøer, nasjonalt og internasjonalt.

Viser til punkt 7.

Vedlegg som skal følge den utfylte søknadsmalen:

1. Studieplan (obligatorisk)
2. Tabell 1: dokumentasjon av sammenhengen mellom NKR og studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse (obligatorisk)

3. Tabell 2: arbeidsomfang (valgfri)
4. Tabell 3: dokumentasjon av hvordan programmets emner bidrar til oppfyllelse av studieprogrammets læringsutbytte (valgfri)
5. Tabell 4: utdanningsfaglig kompetanse (valgfri)
6. Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet (obligatorisk)
7. Tabell 6: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet (obligatorisk)
8. Instruks for studieleder

Tabell 1: Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og studieprogrammets læringsutbytte

Masterprogram:

Kunnskaper (K), Ferdigheter (F) og Generell kompetanse (G)		
NKR		Master i utdanningsledelse
Kandidaten:		Kandidaten:
K1	har avansert kunnskap innenfor fagområdet og spesialisert innsikt i et avgrenset område	har avansert kunnskap om ledelse i utdanningssektoren og har spesialisert innsikt i et avgrenset område innenfor fagfeltet (masteroppgavens tema)
K2	har inngående kunnskap om fagområdets vitenskapelige eller kunstfaglige teori og metode	har kunnskap om vitenskapsteori, forskningsmetoder og forskningsetikk innenfor utdanningsledelse
K3	kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet	har avanserte kunnskaper om utvikling og endring i utdanningsorganisasjoner.
K4	kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet	kan analysere faglige problemstillinger innenfor utdanningsledelse med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet
K5		har økt bevissthet om egen lederrolle

K6		har kunnskaper om utdanningsorganisasjoners rolle i samfunnet
F1	kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer	Kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende sine faglige kunnskaper kritisk og reflektere over egen praksis som leder i utdanningssektoren
F2	kan analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning	Kan analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet utdanningsledelse, og arbeide selvstendig med praktiske og teoretiske problemløsninger
F3	kan bruke relevante metoder for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid på en selvstendig måte	Kan bruke relevante metoder for forskning og faglig utviklingsarbeid innenfor utdanningsledelse på en selvstendig måte
F4	kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer	Kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt innenfor utdanningsledelse under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
F5		Har god forståelse av egen rolle i utviklingsarbeid og kan anvende kunnskap på nye områder innenfor ledelse, organisering og styring
F6		Kan videreutvikle utdanningsinstitusjoners samspill med omgivelsene
G1	kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger	Har analysekompetanse og kan vurdere relevante fag, yrkes og forskningsetiske problemstillinger i tillegg til forskningsresultater
G2	kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter	Kan anvende teoretiske og praktiske kunnskaper i gjennomføringen og evalueringen av utviklings- og endringsarbeid i barnehage og skole

G3	kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttryksformer	kan formidle omfattende selvstendig arbeid innenfor utdanningsledelse og behersker fagområdets uttryksformer
G4	kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten	Kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet både med spesialister, ansatte, foreldre og samfunnet forøvrig
G5	kan bidra til nytenking og i innovasjonsprosesser	har kompetanse i å planlegge, organisere, lede og evaluere læreprosesser og utviklingsarbeid, slik at man fremmer både individuell og kollektiv utvikling i organisasjonen.

Tabell 3: Studieprogrammets samlede læringsutbytte fordelt over studieprogrammets emner

<STUDIEPROGRAM>						
Studieprogrammets læringsutbytter (K=Kunnskap, F=Ferdighet, G=Generell kompetanse)	Studieprogrammets emner og hvilke læringsutbytter på programnivå emnene bidrar til å oppfylle					
	Rektor/sty rerutd	Ledelse og utdannings politikk	Ledelse og utvikling	Valgemne	PED-3055 Teori og metode	PED-3902 Mastergra dsoppgave
K-1	x	x	x	x	x	x
K-2					x	x
K-3	x	x	x			
K-4	x	x	x		x	x
K-5	x	x	x			
K-6	x	x	x			
F-1	x	x	x	x	x	x
F-2	x	x	x		x	x
F-3	x	x	x		x	x
F-4					x	x
F-5	x	x	x		x	x
F-6	x	x	x			
G-1	x	x	x	x	x	x
G-2	x	x	x	x	x	x
G-3	x	x	x	x	x	x
G-4	x	x	x	x	x	x
G-5	x	x	x	x	x	x
...						

Tabell 4: Utdanningsfaglig kompetanse

Fagperson	PPU (Praktisk-pedagogisk utdanning)	KPH (Kurs i universitets- eller høgskole-pedagogikk)	APU (Annen pedagogisk utdanning)	Kurs innen nettpedagogikk / lærings-fremmende digital teknologi	IFPU (Ingen formell pedagogisk utdanning)	Ønske/behov for oppdatering og videreutvikling
<i>Siw Skrøvset</i>	X					
<i>Morten Brattvold</i>		X KPH				
<i>Yngve Antonsen</i>		X KPH				
<i>Gregor Maxwell</i>		X KPH				
<i>Mariann Solberg</i>		X KPH				
<i>Bent-Cato Hustad</i>			X			
<i>Siri Sollied</i>			X			
<i>Åse Slettback</i>			X			

Tabellen er et forslag, og tilpasses etter eget ønske og behov (for eksempel ved å sette inn nye kolonner).

Fagmiljøets planlagte faglige bidrag i studieprogrammet

Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med mer enn 0.1 årsverk i studieprogrammet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal knyttes til studieprogrammet det søkes akkreditering for. Innsatsen til de ansatte oppgis i årsverk i følgende form: et helt årsverk = 1,0, et halvt årsverk = 0,5 etc. Oppgi i kommentarfeltet timetallet for ett årsverk. Vennligst summer alle årsverk i det nederste feltet for kolonner 4-8. Ansatte som bidrar med mindre enn 0,1 årsverk skal føres opp i tabell 6 nedenfor.

1 Ansatte som bidrar faglig	2 Stillingsbetegnelse ¹	3 Ansettelsesforhold ²	4 Faglige årsverk i studieprogrammet				8 Årsverk i andre studier oppgi studium og institusjonsnavn ⁴	9 Formell pedagogisk kompetanse ⁵	10 Undervisnings-/veiledningsområde i studieprogrammet	11 Ekstern praksiserfaring ⁶	
			Total ³	U&V	FoU	Annet				Antall år	Årstall
Siw Skrøvset	dosent	H/fast	1.0	0.5	0.5		Leder i Proted fram til 2021, vil benytte 0.2 på programmet frem til avgang i Proted, så 1.0 etter det				
Morten Brattvoll	Førstelektor	H/fast	1.0	0.7	0.3						
Yngve Antonsen	førsteamanuensis	H/fast	1.0	0.5	0.5						
Gregor Maxwell	førsteamanuensis	H/fast	0.3	0.2	0.1		Bachelor og master i spesialpedagogikk				
Mariann Solberg	Professor	H/fast	0.2	0.1	0.1		Bachelor og master i pedagogikk				
Bent-Cato Hustad	Førstelektor	H/fast	0.2	0.1	0.1		Bachelor og master i spesialpedagogikk				
Siri Sollied	Førsteamanuensis		0.2	0.1	0.1		EVU				
Åse Slettbakk	Lektor	H/fast	0.3	0.2	0.1		EVU				
		SUM	4.2	2.4	1.8						

- 1) Aktuelle stillingsbetegnelser er beskrevet i FOR 2006-02-09 nr. 129: Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, kap.1.
- 2) Angi om personene har hovedstilling ved UiT eller ikke, og om ansettelsesforholdet er fast, midlertidig eller som timelærer (f.eks. H/Fast, H/Midl, IkkeH/Time). Hvis timelærer har førstestillingskompetanse må dette angis i kommentarfeltet.
- 3) Med "totalt" menes her det totale årsverket (stillingsstørrelsen) som personen bidrar med i det omsøkte studieprogrammet. Dette skal så fordeles på hhv. U&V (Undervisning og veiledning), FoU (Forsknings- og utviklingsarbeid) og Annet (tekniske og administrative oppgaver av faglig karakter direkte knyttet til studieprogrammet). Innholdet i "Annet" kan om ønskelig spesifiseres i kommentarfeltet.
- 4) Oppgi antall årsverk i andre studier, presiser om det er ved UiT eller ved en annen institusjon.
- 5) Aktuelle kategorier er: PPU (praktisk-pedagogisk utdanning), KHP (kurs i universitets- eller høyskolepedagogikk), APU (annen pedagogisk utdanning, spesifiseres i kommentarfeltet) og IFPU (ingen formell pedagogisk utdanning).
- 6) Her føres inn hhv. antall år med relevant praksiserfaring. Fylles ut kun for studier med praksis.

Tabell 6: fagmiljøet som bidrar med mindre enn 0.1 årsverk i studieprogrammet

Det er ikke behov for å oppgi årsverksinnsatsen til de ansatte i denne tabellen. Disse ansatte inngår kun i vurderingen av fagmiljøets kompetanse, ikke i fagmiljøets totale kapasitet og stabilitet, herunder også hvorvidt de kvantitative kravene i § 2-3 (4) er oppfylt.

1	2	3	10	11	
Ansatte som bidrar faglig	Stillingsbetegnelse	Ansettelsesforhold	Undervisnings-/veilednings- område i studieprogrammet	Ekstern praksiserfaring	
				Antall år	Årstall
Marit Aas	Professor II	Annet	Veilede på mastergradsoppgave	20	

STILLINGSBESKRIVELSE FOR STUDIELEDER VED INSTITUTT FOR LÆRERUTDANNING OG PEDAGOGIKK

1. Organisatorisk plassering og myndighetsområde

Studieleder tilsettes av fakultetet på åremål.

Studieleder er faglig leder for ett eller flere studieprogram og EVU (etter og videreutdanning) innenfor sitt programområde. (fastsatt av instituttleder). Studieleder har personalansvar for en personalgruppe (fastsatt av instituttleder). Personalansvaret gjelder både de ansattes studie- og FoU-relaterte arbeidsoppgaver.

Studieleder har assisterende instituttleder eller instituttleder (se organisasjonskart) som nærmeste leder. Studieleder inngår i instituttleders ledergruppe og kan delta som observatør i instituttstyrets møter.

2. Utdanning

Studieleder har det faglige hovedansvaret for å utvikle en helhetlig utdanning i henhold til overordnede planer.

Arbeidet utføres i et samarbeid med faglige team, der bl.a. vitenskapelig ansatte, administrasjon og studenter inngår.

Sentrale arbeidsoppgaver:

- daglig drift av studieprogrammet

- Etter og videreutdanning:
- tilrettelegge for et godt læringsmiljø
- kvalitetssikringstiltak gjennomføres og at studentevalueringer følges opp i samarbeid med studentene
- følger opp relevante områder knyttet til UiT sitt kvalitetssystem - <https://intranett.uit.no/utdanning/kvalitetssystem>
- lage tiltaksplaner og følge opp
- sørge for at det er valgt studenttillitsvalgt på alle trinn og ha jevnlig kontakt med disse
- tilse at eventuelle studentklager blir forsvarlig behandlet
- videreutvikling av eksisterende studie og emneplaner bl.a. på grunnlag av evalueringer underveis i studiet
- ansvar for den faglige kvaliteten i praksisopplæringen og kontakten mellom universitetet og praksisfeltet
- sammen med administrasjon ved institutt og fakultet tilrettelegge for etablere internasjonalt semester og praksis i utlandet

Etter og videreutdanning

Studieleder har lederansvar for oppfølging av EVU (etter og videreutdanning) innenfor sitt programområde. Her vil det være ulike føringer inn mot barnehage, grunnskole og videregående skole som følges opp.

Studieleder deltar inn mot interne og eksterne aktører der det er naturlig.

3. Ressursforvaltning og personalansvar

Studieleder skal bidra til utvikling av en positiv organisasjonskultur, til samhandling på tvers av studieprogrammene, instituttet og administrasjonen.

- formidle informasjon, gjennomføre relevante møter og iverksette tiltak som fremmer utvikling, kunnskapsdeling og samhandling internt, med andre fagmiljøer og med praksisfeltet

- ressursforvaltning, bemanning og personalansvar
- oppsetting av individuelle arbeidsplaner og fordeling av oppgaver i nært samarbeid med studieprogrammets medarbeidere
- bidra til et godt arbeidsmiljø og HMS
- delta på intervju av søkere til utlyste fagstillinger
- følge opp nytilsatte
- motivere og følge opp egne medarbeidere og gjennomføre medarbeidersamtaler som bl.a. omhandler kvalitet, relevans og omfang både når det gjelder studie- og FoU-arbeid
- planlegging av behov for ressurser innenfor sitt program og sammen med ledergruppa bruk av ressurser på instituttet
- bidra til utvikling av årshjul og følge instituttets årshjul

Dersom det er usikkerhet knyttet til ansvarsområder avklares det med enten assisterende instituttleder eller instituttleder.

Godkjent av instituttleder Odd Arne Thunberg september 2019

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.11.2019

Sak:
39/19

Søknad om akkreditering og oppretting av Master i regnskap og revisjon

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar nedleggelse av Bachelor i regnskap og revisjon fra og med våren 2020.
2. Universitetsstyret akkrediterer og godkjenner oppretting av Master i regnskap og revisjon. Første opptak er høsten 2020.
3. Programmet finansieres innenfor Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi sin eksisterende budsjetttramme
4. Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi skal evaluere rekrutteringsgrunnlaget etter to opptak.
5. Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi bes om å følge opp merknadene fra universitetsdirektøren.

Begrunnelse

I denne saken legger universitetsdirektøren frem forslag om nedleggelse av Bachelor i regnskap og revisjon, samt forslag til akkreditering og oppretting av Master i regnskap og revisjon. Institusjoner som er akkreditert som universitetet, har fullmakt til å selvakkreditere studietilbud som institusjonen skal tilby, jf. lov om universitet og høyskoler §3-3 (1) (UH-loven). Ved UiT er det universitetsstyret som har det endelige ansvaret for å akkreditere nye studietilbud, og dermed sikre at innholdet i studieprogram som fakultetene søker om å få etablere, er kvalitetssikret etter kravene i studiekvalitetsforskriften fastsatt av Kunnskapsdepartementet (KD) og studietilsynsforskriften fastsatt av NOKUT. Det er også universitetsstyret som vedtar nedleggelser av gradsgivende studieprogram. Det er fakultetenes ansvar å vedta studieplanen og tilse at de faglige vurderingene som ligger til grunn for søknaden er riktige. En rekke forhold skal vurderes i samband med akkreditering og opprettelse av studieprogram. For dette er det ved UiT opprettet et eget søknadsskjema som fakultetene benytter i prosessen.

Styret ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE-fak) vedtok den 18.09.19 å søke om opprettelse av Master i regnskap og revisjon med oppstart høst 2020. Utfylt søknadsskjema for akkreditering av studieprogrammet og studieplan er lagt ved denne saken.

Bakgrunn

BFE-fak ønsker å erstatte det eksisterende bachelorprogrammet i regnskap og revisjon ved campus Harstad med et masterprogram i regnskap og revisjon. Begrunnelsen for dette er først og fremst endringer i nasjonale krav hvor KD har bestemt at utdanninger av revisorer skal være på masternivå. Innholdet i det nye programmet er utformet i samsvar med nasjonale krav og standarder slik at kandidater fra utdanningen kan tildeles tittel som statsautorisert revisor.

I følge BFE-fak så har Bachelor i regnskap og revisjon utdannet 15-20 studenter hvert år, og UiT har fortsatt dyktige lærerkrefter med høy kompetanse og lang erfaring. BFE-fak har ikke tatt opp studenter på bachelorprogrammet siden 2017, og de siste kandidatene på programmet forventes å uteksamineres våren 2020. Fakultetet påpeker at det fortsatt vil være et stort behov for å utdanne revisorer i Nord-Norge og at det ikke er noen andre tilbud om revisorutdanning i Troms og Finnmark enn det som gis i Harstad. Det er derfor en tydelig anbefaling om at studietilbudet videreføres i Harstad og oppgraderes til masternivå.

I sin søknad oppgir BFE-fak at de forventer å ta opp 25-30 kandidater hvert år. Søkergrunlaget vil være studenter med bachelor i økonomi og administrasjon eller tilsvarende. Det forventes også at en relativt stor gruppe som har erfaring fra revisjonsbransjen, og som ønsker å oppgradere egen kompetanse for å kvalifiserer seg til tittelen statsautorisert revisor, vil søke. Flere emner på programmet vil legges opp med samlingsbasert undervisning for å legge til rette for de som er i jobb.

I saksfremlegget til fakultetsstyret er dekan ved BFE-fak bekymret for om søkertallene til utdanningen vill være tilstrekkelig. Fakultetsstyret vedtok derfor at *«minst 20 studenter må starte på programmet ved de to første opptakene, og samme antall må være aktive på kull to per 1.9. etter andre opptak»*.

Masterprogrammet er foreslått finansiert ved å legge ned Bachelor i regnskap og revisjon og dermed frigi seks emner på dette studiet, samt endring av finansieringskategori fra F (62.750 per student) til D (87.450 per student). Det omsøkte masterprogrammet vil også ha tre felles emner med Master i økonomi og administrasjon.

Det er foreslått at fagmiljøets totale størrelse vil være 3,65 årsverk, med planer om å stryke dette på sikt til 5,1 årsverk. BFE-fak oppgir at både fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning er i henhold til de krav som stilles i studietilsynsforskriften.

Universitetsdirektørens vurdering

Universitetsdirektøren mener at BFE-fak har begrunnet ønsket om nedleggelse av Bachelor i regnskap og revisjon og opprettelsen av Master i regnskap og revisjon godt. UiT må som andre institusjoner tilpasse seg endrede rammevilkår og krav til hvilke kompetanse våre kandidater må ha. Det å tilby revisjonsutdannelse på masternivå er derfor et riktig grep. Etter universitetsdirektørens vurdering er alle krav som stilles av KD, NOKUT og UiT for oppretting og akkreditering tilfredsstillende vurdert av BFE-fak, men det er noen uklareheter og momenter som universitetsdirektøren ønsker å kommentere.

BFE-fak må sørge for at studenter som er tatt opp på Bachelor i regnskap og revisjon får muligheten til å fullføre den utdanningen de er tatt opp til innenfor gjeldende utdanningsplan. Universitetsdirektøren vil komme tilbake med nærmere informasjon om dette til fakultetet.

Det er positivt at BFE-fak selv tar initiativ til å evaluere rekrutteringsgrunnlaget etter to opptak. Dersom fakultet etter evalueringen konkluderer med at studiet ikke bør videreføres, må en slik nedleggelse vedtas av universitetsstyret etter innstilling fra universitetsdirektøren.

Når det gjelder finansieringen av programmet oppgir BFE-fak at det er en forutsetning at finansieringskategorien endres fra F til D (som følge av overgang fra BA- til MA). Dette er teknisk sett riktig plassering av denne typen mastergradsprogram, men UiT kan ikke på eget initiativ endre finansieringskategori for studieprogram (og dermed sin egen basistildeling). Dette må institusjonen eventuelt søke KD om i innspill til statsbudsjett. Finansieringskategorien for den *resultatbaserte* delen av utdanningen kan imidlertid endres, og det er dette fakultetet har forutsatt i sin søknad. Universitetsdirektøren vil komme tilbake til fakultet med nærmere informasjon om dette dersom styret vedtar å opprette programmet. Utover endringen i resultatfinansiering vil alle kostnader knyttet til etablering og drift av Master i regnskap og revisjon måtte dekkes innenfor BFE-fak sin eksisterende budsjetttramme.

Universitetsdirektøren har ingen øvrige merknader, og anbefaler at universitetsstyret godkjenner nedleggelse av Bachelor i regnskap og revisjon, samt akkrediterer og godkjenner opprettelsen av Master i regnskap og revisjon.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Øyvind H. Mikalsen

Vedlegg

- 1 Søknad Master i regnskap og revisjon
- 2 Studieplan Master i regnskap og revisjon

Søknadsskjema for akkreditering av nye bachelor- og masterprogram ved UiT

Master i regnskap og revisjon

Malen er godkjent av studiedirektøren 27. juni 2018

Strategisk forankring

“UiT skal bidra med kunnskap og menneskelige ressurser for å skape økonomisk, kulturell og sosial vekst og utvikling i nord”. Dette sitatet er hentet fra Strategi for UiT mot 2022. Revisorer skal kontrollere at bedrifter/foretak driver etter de regler som gjelder både i større private bedrifter og offentlige foretak, og de utfører en viktig samfunnsoppgave.

Bachelor i regnskap og revisjon (BRR) har vært tilbudt ved Høgskolen i Harstad / UiT Handelshøgskolen Campus Harstad siden 1984. I disse 35 årene har det vært uteksaminert kandidater til revisjonsnæringen hvert eneste år. I gjennomsnitt blir det utdannet 15-20 studenter hvert år på BRR. Høgskolen/Universitetet har hatt og har fortsatt dyktige lærekrefter med høy kompetanse og lang erfaring. KD har nå bestemt at utdanningen av revisorer kun skal ligge på masternivå. Dette er i samsvar med utviklingen i andre land. Vi uteksaminerer våre siste kandidater på bachelornivå våren 2020 og søker derfor nå om å ta opp studenter til master i regnskap og revisjon (MRR) fra høsten 2020.

MRR er den profesjonsutdanning som utdanner statsautoriserte revisorer, og revisorer utfører oppgaver som er viktig for offentlig forvaltning, landsdelens bedrifter og samfunnsutviklingen - og som sådan en naturlig del av universitetets studietilbud og samfunnsoppdrag. I Troms og Finnmark er det ingen andre revisorutdanninger annet enn den som UiT i dag har i Harstad. Det er viktig at dette tilbudet videreføres, at det gjøres i Harstad og at nåværende studietilbud oppgraderes til masternivå slik KD krever.

Begrunnelsen for at det ikke legges opp til en spesialisering innenfor master i økonomi og administrasjon er at vi ønsker å tilby et studium som fører frem til tittelen statsautorisert revisor. Vi ønsker at dette studiet skal bli et kvalitetsstudium på samme måte som vårt bachelorstudium i regnskap og revisjon (BRR) har vært det i 35 år. Utdanningen av revisorer ved Handelshøgskolen UiT Harstad og tidligere Høgskolen i Harstad, har eksistert i 35 år og har utviklet seg til en merkevare for den økonomiske-administrative utdanningen i Harstad. En foreslått endring i Revisorloven (NOU 2017:15) gjør at all revisorutdanning skal være på masternivå.

For å oppfylle utdanningskravet til statsautorisert revisor, er det tre muligheter:

- Fullføre studieprogram Master i regnskap og revisjon (MRR)
- Fullføre studieprogram Master i økonomi og administrasjon med spesialisering i regnskap og revisjon (60 stp innenfor sentrale fagområder for regnskap og revisjon)
- Gjennomføre og bestå minimum 60 studiepoeng innenfor sentrale fagområder for regnskap og revisjon. Dette i tillegg til en allerede fullført mastergrad i økonomi og administrasjon eller tilsvarende utenlandsk utdanning (ref NOU 2017:15, pkt 6.1.4)

I tillegg til utdanningskravet fastsetter Finanstilsynet eventuelle karakterkrav og praksiskrav for å få utstedt autorisasjon som statsautorisert revisor. En student som uteksamineres fra Master i regnskap og revisjon vil få et vitnemål som viser hvilken utdanning som er fullført. En student som fullfører tilsvarende utdanning gjennom master i økonomi og administrasjon, eller tar 60 studiepoeng påbygging, må dokumentere utdanningskravet særskilt overfor Finanstilsynet (egen bekreftelse fra institusjonen om at utdanningskravet er oppfylt).

Et eget masterprogram i regnskap og revisjon er en merkevare som er lettere å profilere og markedsføre enn en fordypning i et annet program. Blant annet vil studieprogrammet fremkomme på en egen linje i studiekataloger, på nettsider som utdanning.no og uit.no osv. Det er vanskeligere å få frem at du kan oppnå samme kompetanse gjennom en fordypning i et annet studieprogram. UiT er også i konkurranse med handelshøgskoler ved andre av landets universiteter og høgskoler. Skal vi rekruttere studenter til våre studieprogram må det fremkomme på en enkel måte hvilke studieprogram vi kan tilby.

UiT har valgt «Drivkraft i nord» som sin strategi frem mot 2022. UiT bør fremstå som denne drivkraften også i utdanning av statsautoriserte revisorer i Nord-Norge. Dette synliggjøres best mulig med egen merkevare. Når fylkene Troms og Finnmark blir slått sammen, kan UiT vise til at vi har denne utdanningen i den nye fylket.

Studieprogrammene Bachelor i regnskap og revisjon (BRR) og Bachelor i økonomi og administrasjon har levd side om side i mange år i Harstad og har jevnt rekruttert og uteksaminert studenter. At det etableres et eget masterprogram i regnskap og revisjon (MRR) vil ikke nødvendigvis innvirke på rekrutteringen til master i økonomi og administrasjon, tvert om. I dag vil de som ønsker en master i regnskap og revisjon reise ut av landsdelen for å få denne utdanningen. Skal UiT kunne rekruttere disse studentene til sitt program, bør master i regnskap og revisjon ha en klar og tydelig profil.

Selv om studieprogrammene master i regnskap og revisjon og master i økonomi og administrasjon vil gå parallelt, vil 3 emner og masteroppgaven, til sammen 60 studiepoeng, være felles og man oppnår synergier av dette. Dersom man har en master i økonomi og administrasjon med mulighet for fordypning i sentrale fagområder for regnskap og revisjon, vil man fortsatt måtte møte kravet om 60 studiepoeng med den spesielle sammensetning av emnene som man finner i MRR. Et eget studie-program i regnskap og revisjon med en klar og tydelig profil, vil derfor være det beste.

Kostnader og finansiering

Masteren i regnskap og revisjon som vi nå søker om å få opprettet bygger på følgende forutsetninger:

A) Bachelor i regnskap og revisjon (BRR) legges ned våren 2020 og 6 emner på dette studiet frigis og legges ned. De studieplassene som vi har ber vi derfor om å få konvertert fra bachelornivå til masternivå. BRR var finansiert ved jf. Finansdepartementet at den var klassifisert i kategori F med kr 62.750 per student (tall fra 2019). Mens den nye MRR medfører en kategorisering i kategori D med kr 87.450.

B) Utover dette så vil den MRR som vi søker om å få etablert ha tre emner felles med vår Master i økonomi og administrasjon. Dette er BED-3007H Verdsetting av foretak, BED-3011H Forskningsdesign og metode, og BED-3054H Avansert regnskapsanalyse. Det er også oppe til vurdering om ett av regnskapskursene (Finansregnskap 1) også kan være felles med studenter som tar en master i økonomi og administrasjon med fordypning innenfor økonomistyring.

Etableringen delfinansieres ved at BRR legges ned og 6 emner blir avvirket. Selv om det er mulig å fortsette med BRR så er det verken faglig eller økonomisk fornuftig å videreføre BRR etter at MRR er startet opp. Det siste kullet ble tatt opp på BRR høsten 2017, og dette kullet er ferdig våren 2020.

Det nye studietilbudet finansieres ved at vi legger ned 6 emner som i dag inngår i de to alternative profileringene på 3. år økadm. Disse seks emnene er:

- BED-2133 Rettslære (10stp)
- BED-2134 Finansregnskap (10 stp)
- BED-2104 Revisjon (15 stp)
- BED-2138 Finansregnskap og versettelse (10 stp)
- BED-2106 Årsregnskap og god regnskapsskikk (15 stp)
- BED-2107 Skatte- og avgiftsrett (15 stp)

Omfang: 75 stp

I det nye Master i regnskap og revisjon kommer det inn 6 nye emner:

- Finansregnskap 1
- Revisjon 1
- Foretaksrett
- Finansregnskap 2
- Skatte- og avgiftsrett
- Revisjon 2

Omfang: 60 stp

I tillegg implementeres følgende emner i MRR som i dag inngår i Master i økonomi og administrasjon:

- BED-3054H Avansert regnskapsanalyse
- BED-3007H Verdsettelse av foretak
- BED-3011H Forskningsdesign og metode
- Masteroppgave (30 stp)

Omfang: 60 stp

Samlet utgjør emnene på MRR 120 stp inklusiv Masteroppgaven (30 stp). Emnene som er felles med Master i økonomi og administrasjon (Siv.øk.-master) utgjør i dette forslaget 60 stp, hvorav 30 stp er masteroppgaven.

Fordelingen fremgår av tabellen nedenfor:

Emner:	Tidspunkt:	Omfang:	Krav:
Obligatorisk emner i MRR:			
Revisjon 1 og 2 – 20 stp	høst 1. semester / høst 3. semester	20 stp	(12 stp)
Finansregnskap 1 og 2 med verdsettelse i regnskapet – 20 stp	høst 1. semester / vår 2. semester	20 stp	(12 stp + 6 stp)
Skatte- og avgifts-rett – 10 stp	vår 2. semester	10 stp	(6 stp)
Foretaksrett – 10 stp	høst 1. semester	10 stp	(6 stp)
Sum – 60 stp (42 stp)		60 stp	42 stp
Obligatoriske emner som i dag tilbys på master i økonomi og administrasjon:			
Avansert regnskapsanalyse – 10 stp	vår 2. semester	10 stp	
Verdsettelse av foretak – 10 stp	høst 3. semester	10 stp	
Forskningsdesign og metode – 10 stp	høst 3. semester	10 stp	
Masteroppgave – 30 stp	vår 4. semester	30 stp	
Sum totale studiepoeng		120 stp	

De økte kostnadene knyttet til å endre studiet fra en BRR til en MRR er på kort sikt marginale. I Harstad har man i dag de lærekreftene som skal til, slik at de ekstra kostnadene knyttet til å etablere 6 nye emner på masternivå vil være knyttet til nivåhevingen fra bachelor- til masternivå, samt omstillingskostnader.

Vi forventer at omstillingskostnadene vil være relativt lave. Med tanke på våre undervisningsressurser så er det ikke nødvendig å øke staben for å få til denne endringen, da vi i hovedsak anvender den samme fagstab som vi bruker i dag. Studiekonsulenten som har hatt ansvar for BRR vil få ansvar for nye MRR.

I den grad det kommer til ekstra utgifter så vil det være engangskostnader knyttet til utarbeiding av informasjonsmateriell, rekruttering mot økadm eller tilsvarende utdanninger i Nord-Norge, markedsføring på nett, utarbeide informasjonsbrosjyrer, bruk av studenter i markedsføring, oppdatering av kunnskap til de som underviser, m.m. Vi har beregnet dette til ikke å koste mer enn kr 200 000,-. Til å dekke dette velger vi å bruke midler vi tidligere har fått fra Harstad Sparebank (nå Sparebanken 68' Nord) og setter derfor av inntil kr 200 000.- til dette formålet. Disse midlene kommer kun til anvendelse dersom det er behov for det og er forbeholdt etablering av dette studiet. For fakultetet sin del så vil det ikke være noen ekstra kostnader knyttet til å etablere dette studiet.

Kostnadene ved å etablere en MRR i Harstad vil dermed være relativt lave i og med BRR legges ned i Harstad fra våren 2020, og ved at lærerressursene kan videreføres. Det må dog regnes med at det vil være noen kostnader knyttet til at nivået på studiet skal økes fra bachelor- til masternivå. På kort sikt vil vi øke kompetansen ved at vi:

- 1) Ansetter Frode Kjærland i en II-stilling
- 2) Øker stillingsandelen til Jan-Sverre Isaksen fra 50 til 60 %

På sikt er det nødvendig å styrke fagmiljøet. Dette foreslår vi gjort ved å utlyse en stilling som professor/ førsteamanuensis i revisjon eller finansregnskap, samt å utlyse en stipendiatstilling i revisjon. Stipendiatstilling vil vi kunne få tildelt ved ekstern utlysning eller når en av våre tildelte stipendiatstillinger blir ledig. Det vil ikke være ekstra kostnader til dette. I forbindelse med kostnader knyttet til utlysning av nye stillinger, må det enten være ledige stillinger som et resultat av avgang, eller ved at vi får tildelt en slik mulighet gjennom å søke BFE om dette. På det siste alternativet vil det være knyttet ekstra kostnader. Utlysningene vil kunne skje så snart vi har blitt tildelt disse stillingene. Utover dette vil det være engangskostnader som ekstra markedsføring, oppdatering av kunnskap til de som underviser, osv.

Studentrekrutteringsgrunnlag

Søkertallene til BRR har vært jevnt gode over flere år, og vi regner med at dette vil fortsette til tross for krav til opptak endres fra studiekompetanse til bachelorgrad. I tillegg venter vi at søkere som ønsker å oppgradere sin nåværende revisorkompetanse til masternivå vil være interessert i å søke på enkeltemner på dette studiet. Eksamen i fem enkeltemner i revisjonsfag supplert med andre emner på masternivå (til sammen 120 stp) vil kunne kvalifisere til tittelen statsautorisert revisor. MRR er en utdanning som også er godt egnet for lederstillinger i økonomi- og kontrollfunksjonen i større bedrifter og foretak. I næringslivet i Norge er det økt interesse for studenter med en økonomisk utdanning som dette. Vår BRR har et godt omdømme og vi har søkere fra hele Nord-Norge på grunn av dette. I en årrekke har vi levert revisorer til hele det nordlige Norge. I tillegg har vi hatt studenter fra andre deler av landet. Det er ikke bare private revisjonsfirma som ansetter våre kandidater, det gjør også offentlige revisjonskontor som Riksrevisjonen og KomRev Nord IKS. Riksrevisjonen har regionskontor i Bodø og Tromsø. KomRev Nord IKS har hovedkontor i Harstad og er et av Norges største offentlige revisjonsselskap. De reviderer blant annet 37 kommuner, et titalls kommunale foretak og en fylkeskommune.

Forventet studentrekrutteringsgrunnlag vil være ca. 25-30 kandidater, ut fra den historiske rekrutteringen som har vært ved campus Harstad, i tillegg til økt etterspørsel på grunn av at man ved å gjennomføre dette studiet kvalifiserer seg til å kunne bli statsautorisert revisor. Det er grunn til å tro at etterspørselen vil øke de første årene etter oppstart fordi registrerte revisorer og regnskapsmedarbeidere som arbeider med revisjon vil ta enkeltemner som de mangler slik at de får MRR-kompetanse.

Etterspørselen etter å kvalifisere seg til den nye formelle revisorkompetansen (statsautorisert revisor) forventes å være på samme nivå som tidligere. Selv om kravene øker så tror vi at mange vil være interesserte i å ta dette faglige løftet for å få den formelle kompetansen på plass. Gjennom å ha levert studenter til revisjonsbransjen i så mange år som vi har gjort så har vi et stort nettverk med kontakter i næringen som vi vil benytte oss av med tanke på rekruttering av studenter og ansatte til vår MRR.

Master i regnskap og revisjon (MRR) er et profesjonsstudium som dekker utdanningskravet for å bli statsautorisert revisor. MRR gir studentene stor fleksibilitet, konkurransedyktig lønn og gir mange muligheter for å søke jobb innen ulike bransjer. MRR-kandidater er attraktive i arbeidsmarkedet i og med at det gir mange karriereveier. Kompetansen er etterspurt i mange bransjer og i alle deler av landet – ikke bare i revisjonsbransjen, men også i næringslivet for øvrig, i kommunal eller statlig sektor. Nyutdannede velger både en karriere i et revisjonsselskap, innen regnskap, konsulentvirksomhet, økonomi eller ledelse i næringslivet eller i offentlig forvaltning. Utdannelsen gir studentene inngående og avansert kunnskap om revisjon, regnskap, verdsettelse, foretaksrett og skatt.

Den Norske Revisorforeningen (DnR) redegjør for at arbeidsmarkedet er godt for revisorer hvor det hvert år rekrutteres omlag 400 nyutdannede til bransjen. 9 av 10 nyutdannede som rekrutteres til revisjonsbransjen har nå en mastergrad (DnRs rekrutteringsundersøkelse for 2016). De 30 største revisjonsselskapene ansatte 413 nyutdannede innen september 2018 hvor hele 90 prosent av disse hadde en mastergrad. Andelen som rekrutteres med bachelor-bakgrunn har falt til under 10 prosent. (Som nyutdannet menes de som i løpet av året er ansatt i revisjonsfirmaene direkte fra utdanningsinstitusjonene, det vil si kandidater uten tidligere arbeidserfaring i bransjen).

Et studenttall på mellom 15 og 30 vil gi et godt læringsmiljø. Selv om det er andre studietilbud på masternivå innen økonomi og administrasjon, så er dette studiet unikt i og med at det gir en fordypning innenfor et fagfelt som er underlagt offentlig kontroll. Dette gjør at dette studietilbudet ikke vil være i direkte konkurranse med vår master i økonomi og administrasjon eller andre økonomiutdanninger ved UiT. Tvert om så vil studietilbudet MRR være et supplement til master i økonomi og administrasjon og bidra til å styrke vårt fagmiljø på dette området. Denne erfaringen gjorde vi når vi hadde BRR og det samme vil situasjonen være for den planlagte MRR.

Et samlingsbasert opplegg vil påvirke de fagene som er planlagt felles med MØA, slik at også disse fagene gjennomføres ved hjelp av samlinger og konsentrert undervisning. Dette skal kunne gjennomføres på en god måte. Vi har god erfaring med konsentrert undervisning i forbindelse med besøk av eksterne forelesere på BRR. Samlingsbaserte kurs på MØA er gjennomførbart, og MØA-studentene vil kanskje også være positive til den økte fleksibiliteten dette vil gi.

Opptakskapasitet og dimensjonering

Basert på tidligere erfaring med studiet BRR og ut fra de eksterne opplysningene vi har presentert under punktet "Studentrekruttering" har vi beregnet at vi har kapasitet til å ta opp ca. 25-35 studenter. Denne kapasiteten er lavere enn det vi forventer/er i stand til med tanke på studentrekruttering,

undervisningsressurser, undervisningslokaler, utstørsbehov, samt enhetens undervisningsbudsjett. Forhåpentlig blir det ventelister for å komme inn på MRR når vi starter opp dette studietilbudet. Opptakskapasiteten vil heller ikke komme i konflikt med det totale antall studenter fakultetet kan ta opp. Målgruppen for opptak er bachelorstudenter i økonomi og administrasjon fra Handelshøgskolen UiT i Alta, Tromsø, Narvik og Harstad, men også studenter fra andre deler av landet som har en bachelor i økonomi. Vi venter at de fleste av våre studenter vil være fra nordre Nordland, Troms og Finnmark. I tillegg vil nok mange av studentene være ansatte i revisjon- og regnskapsbransjen, som starter på dette studiet for å øke kompetansen sin. Vi tror at søkerne til dette studiet vil være en god blanding av disse to studentgruppene.

Kvalitetssikring, kvalitetsutvikling og videre oppfølging

Et viktig tiltak for å kvalitetssikre studiet som vi ønsker å implementere, er å opprette et faglig råd med eksterne representanter. Dette faglige rådet vil ha et årlig møte hvor de går gjennom eksterne rammer, studiets kvalitet og relevans med mer og gir innspill/rapportering til programstyret.

Studiene i bachelor i regnskap og revisjon i Norge har hatt felles eksamener for de viktigste emnene for å sikre høy kvalitet. Om det blir enighet å gjøre noe liknende på MRR er usikkert, men dersom man hadde fått dette til ville det ha vært bra. Det ville sikre at kravene til alle MRR-studiene blir de samme, noe som vil sikre at kvaliteten på utdanningen holdes høyt over tid, og at man får den ønskede kvalitetsutvikling i studiene.

Handelshøgskolen UiT har gode rutiner for å sikre at kvaliteten på studiene er god. Av de momentene som blir vurdert er:

- Faglig innhold
- Faglig nivå på foreleserne
- Krav til pedagogisk kompetanse
- Læringsutbyttebeskrivelsene
- God sammenheng mellom de undervisnings-, lærings- og vurderingsformene som blir brukt (Constructive alignment)

For å sikre god kvalitet på vår planlagte MRR velger vi å knytte til oss eksterne forelesere som har lang erfaring fra studiesteder med tilsvarende utdanninger og/ eller undervisere som har erfaring fra praksisfeltet. Eksempler på dette er:

- Dosent Terje Heskestad, UiA. Heskestad underviser også ved MRR på NHH.
- Professor Frode Kjærland, NTNU
- Førstelektor Lars Atle Kjøde, UiS
- Førstelektor Henning Sollid, Handelshøgskolen UiT, Tromsø
- Universitetslektor Jan-Sverre Isaksen, jobber også som Statsautorisert revisor
- Universitetslektor Alf Erlend Vaskinn, jobber som direktør i KomRev i Harstad

- Universitetslektor og advokat Tine Kristiansen, partner i Advokathuset Harstad AS

Handelshøgskolen UiT har i tillegg en kjerne med fast ansatte som har lang erfaring med å undervise på bachelor i regnskap og revisjon.

Det vil bli ansatt en programkoordinator som blir ansvarlig for å følge opp studiet og sørge for at kvalitet på innholdet er godt og at de ansatte som underviser har den kompetanse som de skal ha. Dette vil være en deltidsstilling (10 til 20 %) som blir gitt til en av de ansatte på studiet. Det overordnede ansvaret for studiet er tillagt programstyret til Handelshøgskolen.

Det vil bli lagt opp til kvalitetssikring, kvalitetsutvikling og videre oppfølging. De nasjonale kravene til MRR-studiet er ikke vedtatt, men NOU 2017:15 beskriver hvordan man tenker seg at dette blir. Studiet vil naturligvis følge lovverket og de krav som stilles til denne utdanningen. UiT har også utviklet en mal for hvordan kvalitetsarbeid for utdanningene skal utføres. Dette regelverket vil bli fulgt. Regelverket beskriver blant annet at et studium som dette skal ha studieprogramledelse, i dette tilfelle så er det programstyret ved HHT som innehar rollen som studieprogramledelse. Programkoordinatoren for MRR får ansvar for at kvalitetsarbeidet blir forsvarlig og godt utført. Programkoordinator skal sammen med de emneansvarlige og de andre som underviser sørge for at det er gjennomgående god kvalitet på hele studiet og at studentene deltar i de evalueringene som det legges opp til.

En viktig del av kvalitetssikringen er at det foretas god planlegging i forkant der man tar stilling til hvilke emner som bør være med og foreta ulike valg knyttet til hvordan undervisningen legges opp. En slik prosess har foregått en tid allerede. I denne prosessen ble det lagt opp til fem heldagsmøter (både fysiske og på Skype) der ulike temaer ble diskutert. I gruppen deltok forelesere som har erfaring fra undervisning i revisjon og/eller regnskap, samt assisterende instituttleder for Harstad og studiekonsulenter fra både Harstad og Tromsø. I gruppen var deltakere fra campusene både i Tromsø og Harstad godt representert. Fire av møtene ble holdt høsten 2018, mens det femte og avsluttende møtet ble holdt i mars 2019. I mellom møtene utarbeidet deltakerne blant annet forslag til emnebeskrivelser. Det avsluttende møte ble holdt 19. mars 2019 i Tromsø der blant annet arbeidet med vedlagte søknad ble startet. Premissene for det videre arbeid ble lagt på dette møtet.

Organisering av studietilbudet

Studieprogrammet vil i all hovedsak være samlingsbasert. Bakgrunnen for dette er at vi forventer at mange av søkerne er i deltidsjobb samtidig som de studerer og da vil samlingsbasert undervisning være å foretrekke. For at det faglige utbytte skal være godt nok ivaretatt på en god måte vil det bli utarbeide kompendier og oppgavesamlinger som gjør at studentene kan arbeide godt på egen hånd utenom samlingene. Det vil også bli lagt til rette på vår digitale plattform Canvas slik at tilgang til relevant materiell og informasjon er tilgjengelig utenom campus.

I og med at kravet til tittelen statsautorisert revisor er en MRR eller tilsvarende, og at tittelen registrert revisor vil falle bort, regner vi med økt interesse fra de som jobber i næringen til å ta en MRR. Mange av de som jobber i revisjonsbransjen ønsker sannsynligvis å oppgradere egen kompetanse i revisjons-fagene ved å ta en MRR eller ta emner som de mangler for å oppnå en godkjent MRR. Det legges derfor vekt på at disse emnene skal tilbys samlingsbasert. Vi tenker da fire samlinger per semester og at det legges opp til oppgaveløsning og diskusjoner mellom studentene i mellom samlingene.

Det foreligger planer om å digitalisere studiet ved at forelesningene tas opp på video. Dette kan for eksempel løses gjennom fire samlinger i løpet av hvert semester. Hver samling vil utgjøre ca. 37- 40 undervisningstimer.

Undervisningen foregår fysisk i Harstad. Med hjelp av streaming og/eller opptak av forelesningene vil undervisningen kunne følges fra andre steder dersom deltakelse på undervisningen i Harstad ikke er mulig. Undervisningen gis på campus i form av forelesninger, oppgaveløsning og case som løses og presenteres. Undervisningen vil bli tilpasset slik at studentene kan kombinere jobb og skole i perioder som er arbeidsintensive for revisorkontorene. Det vil for eksempel organiseres slik at hele januar og deler av februar er skjermet for undervisning.

Det er tradisjon i bransjen for å legge til rette for videreutdanning og revisjonsselskapene oppfordrer sine ansatte til å ta MRR. Derfor tror vi studiet vil være attraktivt for studenter som allerede jobber som revisorer, uavhengig om studiet er samlingsbasert eller ordinært. Å oppnå formell revisor-kompetanse vil være et viktig/nødvendig steg for alle som ønsker en karriere i revisjon.

For å få til et godt arbeidsmiljø er det viktig at studentene møter på campus til undervisningen.

Studieprogrammet

1. **Informasjon** om studieprogrammet skal være korrekt, vise programmets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling. (jf. studietilsynsforskriften § 2-1 (2))

Programstyret har det overordnede ansvaret for studieprogrammets innhold og kvalitet, og har ansvar for å godkjenne endringer. For å lette programstyrets arbeid, er det ønskelig med flere roller/utvalg:

Programkoordinator: en av de fagansatte som er tilknyttet utdanningen skal ha ansvar for at det faglige blir ivaretatt på vegne av assisterende instituttleder/instituttleder/programstyret. Programkoordinator vil på bakgrunn av sin fagkompetanse innenfor revisjonsfagene, kunne følge opp kvaliteten i utdanningen. Programkoordinator har en viktig rolle i å sikre at innholdet og kvaliteten i studietilbudet tilfredsstiller kravene, holde tett kontakt med alle de som underviser på studiet, arbeide med rekruttering og evaluere studie-programmets relevans og i å påse at det faglige innholdet er i samsvar med det som næringen etterspør.

Utover dette vil deltakelse i UHR-økonomi, samt samarbeid med Den norske revisorforening også være med å sikre at studiet holder det faglige nivå og har et innhold som forventes nasjonalt. Kvaliteten på studiet sikres gjennom deltakelse i UHR-økonomi, gjennom tett samarbeid med Den norske revisorforening og ved tett dialog med programstyret.

UiT's eget regelverk «Kvalitetssystem for utdanning» er et viktig dokument for å påse at kvalitetsarbeid i forhold til studiet gjennomføres på en god måte.

Studieplanen med detaljer om studieprogrammet følger som et eget vedlegg.

2. Læringsutbyttebeskrivelse for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og studietilbudet skal ha et dekkende **navn** (jf. studietilsynsforskriften § 2-2(1))

Studieprogrammets navn er master i regnskap og revisjon (MMR). Studieprogrammets navn er kjent og brukes blant de øvrige studiestedene i Norge som i dag utdanner statsautoriserte revisorer. Navnet er videre kjent blant både revisjonsbransjen, og for øvrig i norsk næringsliv, og blant de som driver kontroll av regnskaper i offentlig forvaltning. Læringsutbyttet og læringsutbyttebeskrivelsen er utformet for å kunne møte kravene i NKR. Innholdet i de enkelte emnene utformes for å kunne møte kravene i studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse (se tabell 1).

3. Den faglige relevans for studietilbudet samt mulighetene for videre studier (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (2))

Master i regnskap og revisjon (MRR) er et profesjonsstudium og det er et utdanningskrav som kreves for å bli statsautorisert revisor. MRR gir studentene stor fleksibilitet, konkurransedyktig lønn og gir mange muligheter for å søke jobb innen ulike bransjer. MRR-kandidater er svært attraktive i arbeidsmarkedet i og med at kompetansen gir mange karriereveier. Kompetansen er etterspurt i alle bransjer og i alle deler av landet – ikke bare i revisjonsbransjen, men også i næringslivet for øvrig, og i kommunal eller statlig sektor. Nyutdannede velger både en karriere i et revisjonsselskap, innen regnskap, konsulentvirksomhet, økonomi eller ledelse i næringslivet eller i offentlig forvaltning. Eksempler på mulige yrker og videre studier; revisor, kommunerevisor, skatterevisorer, spesialletterforsker i økokrim, økonomisjef, direktør, konsulent, konsernsjef, Controller, bank- og finans, finansanalytiker, regnskapssjef og andre stillinger innen revisjon- og regnskap. En master i regnskap og revisjon vil kunne kvalifisere til opptak til doktorgradsstudium.

Fagmiljøet arbeider systematisk for å sikre at studieprogrammet til enhver tid er relevant og faglig oppdatert. Dette vil skje gjennom at de som underviser skal drive aktivt med forskning. Det vil bli etablert en forskningsgruppe som jobber innenfor revisjon og finansregnskap som mange av de ansatte på studiet kan slutte seg til. Forskergruppen må konstituere seg og velge en leder for forskergruppen. Vi vil også ta sikte på å opprette et fagråd, med eksterne representanter, som skal evaluere studiets relevans og faglige innhold. Vi skal delta i nasjonale og internasjonale råd innen revisjon og

regnskap. Det vil også opprettes et eget programråd innenfor MRR-studiet (fagområdet regnskap og revisjon). Dette vil være et kollegialt organ med de fagansvarlige for de ulike fagområdene. Fagmiljøet vi opprettholde et nært og godt samarbeid med den norske revisorforening.

4. Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier (jf. studietilsynsforskriften § 2-2(3))

I tabell 2 er det samlede arbeidsomfanget til studiet angitt. Vi mener at skissen i tabell 2 sikrer en god balanse mellom selvstudium og organiserte læringsaktiviteter som undervisning og veiledning. Arbeidsomfanget anslås til å være rundt 1 800 timer per år.

5. Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (4))

Studietilbudet inneholder fem fagemner som utgjør sentral revisorkompetanse på mastergradsnivå, og som videre kvalifiserer for revisorgodkjenning. Disse emnene skal utgjøre minst 60 studiepoeng. I vårt program er verdsettelse i regnskapet inkludert i regnskapsfagene. Studiepoengene innenfor de fem fagemnene (tilsammen 60 studiepoeng) fordeler seg slik på master i regnskap og revisjon ved UiT (minstekravet i henhold til NOU i parentes):

- Finansregnskap med verdsettelse i regnskapet 20 stp (12 stp finansregnskap + 6 stp i verdsettelse)
- Revisjon 20 stp (12 stp)
- Skatte- og avgiftsrett 10 stp (6 stp)
- Foretaksrett 10 stp (6 stp)

I tillegg inneholder studieprogrammet følgende emner:

- Avansert regnskapsanalyse 10 stp, verdsettelse av foretak 10 stp, forskningsdesign og metodevalg 10 stp og masteroppgave 30 stp.

Temaet verdsettelse dekkes i et eget fag. I tillegg vil det være et delemne i finansregnskapskursene. Samlet vil dette fagområdet dekkes på en god måte og klart over minstekravet i NOU: 2017:15. Alle emnene i denne studieplanen er obligatoriske.

Studietilbudets emner, innhold og oppbygging gir grunnlag for læringsutbyttet. Vi mener at emnene i studiet gir et godt grunnlag for å oppnå det målsatte læringsutbyttet for studietilbudet.

Studiet anses som attraktivt for de som vil ta en mastergrad etter fullført bachelor i økonomi og administrasjon, og tilbys som heltidsstudium. Studiet legges opp som et studium med 100 % progresjon. De fem emnene som utgjør sentral revisorkompetanse, vil være mulig å ta som enkeltemner. Dette

for at tidligere uteksaminerte kandidater med master i økonomi og administrasjon, skal kunne kvalifisere seg til å bli statsautorisert revisor. Øvrige emner kan kun tas som student på masterprogram. Det vil også være mulig med redusert progresjon (tilpasset utdanningsplan).

Campus Harstad har tilgjengelige auditorium/klasserom og digitale hjelpemidler for studentene. Den studierådgiver som tidligere har hatt ansvaret for BRR skal ha hovedansvaret for MRR. Bibliotek og grupperom er også tilgjengelig for studentene.

6. Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (5))

Valg av undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er gjort ut fra å gi et antatt best mulig grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet. Se tabell under for en oversikt over ulike undervisnings-, lærings- og vurderingsformer som er planlagt brukt i de ulike emnene som inngår i studiet:

Emne	Forelesninger og diskusjoner	Oppgaveløsning/øvelser/case	Studentpresentasjoner	Skriftlige arbeider til vurdering	Bedriftsbesøk/studietur/bedriftspresentasjoner
Finansregnskap 1	X	X		X	
Revisjon 1	X	X		X	X
Foretaksrett	X	X	X	X	
Finansregnskap 2	X	X		X	
Revisjon 2	X	X		X	X
Skatte- og avgiftsrett	X	X		X	
Forskningsdesign - og metodevalg	X	X		X	

Avansert regnskapsanalyse	X	X	X	X	
Verdsetting av foretak	X	X	X	X	
Masteroppgaven			X	X	

Skriftlig skoleeksamen er en velkjent måte å måle studenters grad av måloppnåelse. Innenfor disse fagområdene er det tradisjon for skriftlig skoleeksamen. Det er også etter vår vurdering den beste måten måle studentenes grad av måloppnåelse. Vi tar sikte på å bruke obligatoriske arbeidskrav i de fleste kursene for å sikre jevn progresjon i fagene.

Gjennom å delta i undervisning, case- og oppgaveløsning, diskusjoner, gruppearbeid, muntlig presentasjoner og skriftlige arbeider må studentene ta en aktiv rolle i læringsprosessen. Et fortinn for oss er relativt liten studentgruppe, det vil derfor være enklere å aktivisere og følge opp studentene i forbindelse med presentasjoner, gruppearbeid og lignende.

7. Studietilbudet skal ha relevant **kobling til forskning** og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (6) og universitets- og høyskoleloven § 1-3 a))

For å sikre at undervisningstilbudet er oppdatert på ny forskning i fagfeltet, så vil forskningsbaserte artikler bli lagt opp som pensum. Disse artiklene vil det bli arbeidet med i studiet og diskutert i undervisningen. Studentene skal også selv drive forskning ved at de skal skrive en forskningsbasert masteroppgave.

Revisoryrket er en praktisk rettet utdanning. Vår stab av forelesere ved studieprogrammet har en god kombinasjon av akademisk og praktisk erfaring. For å holde en høy kvalitet på et studieprogram som dette er det viktig å holde seg oppdatert på utviklingstrekk i bransjen som ny lovgivning, teknologisk utvikling, nye revisjonsverktøy med mer, for å sikre at emnene er oppdaterte, relevante og holder høy kvalitet. Det vil bli lagt vekt på å videreutvikle de ansattes forskningskompetanse ved å arrangere seminarer, oppmuntre til økt publisering og økt deltakelse på konferanser.

Se for øvrig punkt 14 og 18, som utdyper dette noe mer.

8. Studietilbudet skal ha ordninger for **internasjonalisering** som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (7))

For å sikre at studietilbudet holder et internasjonalt nivå vil mye av pensumlitteraturen være internasjonal og ledende på fagfeltet. Litteraturen vil i stor grad være på engelsk. Når det gjelder litteratur knyttet til norske lover, regler og særnorske regler, så vil litteraturen være på norsk. Internasjonal litteratur angående internasjonale revisjons- og regnskapsstandarder (IFRS/ ISA) vil bli lagt opp som pensum, og mye av litteraturen knyttet til de internasjonale revisjons- og regnskapsstandardene vil være på engelsk. Forskningsartikler er i all hovedsak på engelsk/ amerikansk. Studentene skal etter endt studium ha inngående kunnskaper om internasjonale lover og regler. De skal også være kvalifiserte til å jobbe i de store revisjonsselskapene med internasjonal virksomhet. Se også informasjonen i punkt 14.

9. Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for **internasjonal studentutveksling**. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (8))

Også for denne masterutdanningen så kan studentutveksling være gunstig for mange studenter. Velger man dette så må faglig relevans i utvekslingsutdanningen være ivaretatt, slik at studieprogrammets totale læringsutbytte, nivå, omfang og egenart blir like god eller bedre.

Studenter får mulighet til å gjøre sin masteroppgave i utlandet hos en utenlandsk institusjon som UiT har utvekslingsavtale med. UiT har Nordlys/Nordplus og Erasmus+ avtaler.

10. For studietilbud med **praksis** skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (9))

Det er ikke krav om praksis i dette studiet, så krav om omfang, kvalitet og relevans for praksisdelen av studieprogrammet er ikke relevant.

Fagmiljøet

11. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en **størrelse** som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være **kompetansemessig stabilt** over tid og ha en **sammensetning** som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (1))

Fagmiljøets samlede størrelse er 3,65 årsverk, men i og med at vi gjør besparelser ved at 3 av emnene tilbys sammen med master i økonomi og administrasjon så er det økonomiske belastningen begrenset til tre ekstra årsverk for dette studiet.. Det vil bli iverksatt tiltak for å få tilsatt en professor/førsteamanuensis innen revisjon eller finansregnskap og en stipendiat. Stipendiatstillingen vil bli utlyst så snart Handelshøgskolen UiT Harstad

har en ledig stilling eller får innvilget en søknad om stipendiatstilling. Disse tiltakene vil øke de faglige årsverk tilknyttet studiet fra 3,1 til 5,1 årsverk. Fagmiljøets størrelse er godt tilpasset det forventede omfang av undervisning, veiledning, forskning og faglig utviklingsarbeid som skal utføres i tilknytning til studieprogrammet. Fagmiljøet er tilpasset å kunne dekke 20-30 studenter per år.

Vitenskapelige ansatte:	Hovedstilling		Årsverk for emnet	Emneområde for undervisning/ veiledning	Reduksjon pga felles utnyttelse	Andel årsverk for MRR
	Ja	Nei				
Professor Elsa Solstad	X		30 %	Forskningsdesign og metodevalg	50/50	15 %
Professor Arild Wikan	X		10 %	Revisjon 1 og 2: Metode/ statistikk		10 %
Professor Frode Kjærland		X	10 %	Verdsettelse		10 %
Dosent Terje Heskestad		X	10 %	Finansregnskap 1 og 2		10 %
Førsteamanuensis Odd Birger Hansen	X		40 %	Verdsettelse av selskap	50/50	20 %
Førsteamanuensis Odd Birger Hansen	X		40 %	Avansert regnskapsanalyse	50/50	20 %
Førstelektor Lars Atle Kjøde		X	10 %	Finansregnskap 1 og 2: IFRS		10 %
Førstelektor Henning Sollid	X		15 %	Skatterett		15 %
Universitetslektor Jan-Sverre Isaksen**	X		30 %	Revisjon 1		30 %
Universitetslektor Jan-Sverre Isaksen**	X		30 %	Revisjon 2		30 %
Universitetslektor Roger Trøite**	X		30 %	Finansregnskap 1		30 %
Universitetslektor Jørn Anders B. Nilsen	X		30 %	Finansregnskap 2		30 %
Universitetslektor Tine Kristiansen***		X	30 %	Foretaksrett		30 %
Universitetslektor Eivind Krokeide**		X	20 %	Skatterett		20 %
Universitetslektor Alf Erlend Vaskinn****		X	10 %	Finansregnskap 2: Offentlig regnskap		10 %
Programkoordinator			20 %			20 %
** = Statsautorisert revisor						
*** = Advokat						
**** = Direktør Komm Rev Nord						
Samlet årsverk for MRR-studiet			365 %	3,65 årsverk		310 %

<p>Reduksjon for emner som er felles med master i øk/adm (siv øk - master) Netto årsverk brukt på MRR-studiet</p> <p>Disse emnene er felles for øk/adm-master og MRR</p>	<p>50 %</p>	<p>3,1 årsverk</p>
<p>12. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (2))</p>		
<p>Tabell 4 viser fagmiljøets pedagogiske kompetanse. Det personellet vi har planlagt med har meget god kompetanse innenfor undervisning. Så godt som samtlige har lang erfaring med undervisning, og vi vet også at de leverer god undervisning. Blant våre fast ansatte på campus Harstad som skal undervise på MRR er det tre av seks som har pedagogisk kompetanse. De andre tre vil starte på kurs i pedagogisk basiskompetanse i løpet av året og vil ha oppnådd basiskompetanse innen utgangen av 2020.</p>		
<p>13. Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (3))</p>		
<p><i>Som studieprogrammets faglige leder velges førsteamanuensis Odd-Birger Hansen. Assisterende instituttleder Trond Bottolfsen skal sammen med instituttleder Nina Prebensen sikre at det er satt av tilstrekkelige ressurser til studieprogramledelse.</i></p> <p>Den faglige ledelsen har ansvar for at studiet holder et høyt faglig nivå. Det legges vekt på forskningsbasert undervisning, på samme tid som det er viktig at de ansatte har praktisk erfaring fra revisjonsnæringen og kjenner til hva som kreves av en ferdig utdannet revisor. Det tidligere nevnte fagrådet og programrådet vil være en støtte for ledelsen.</p>		
<p>14. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (4))</p> <p>I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:</p> <p>a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse. For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent-kompetanse.</p>		

Tabell 5 viser en oversikt over fagmiljøet. Fagmiljøet i Harstad for nye MRR består i dag av 54 % med førstestillingskompetanse og 30 % med professor/dosent kompetanse. 54 % av fagmiljøet har hovedstilling ved HHT i Harstad. Andelen førstestillingskompetanse vil øke ytterligere ved ansettelse av en ny professor/førsteamanuensis i finansregnskap/revisjon. Det er i tillegg ønskelig å involvere fagpersoner med relevant kompetanse fra Handelshøgskolen UiT sine øvrige campus.

Tabellen under viser en vurdering av de ansattes kompetanse knyttet til sentrale fagområder:

Fagområde	Stillingskompetanse (stillingsandel i parentes)	Pedagogisk kompetanse	Forskningsaktivitet
Finansregnskaps med verdsettelse	Dosent (0,1), Førstelektor (0,1), Universitetslektorer (0,55)	En har formell utdanning. De andre har lang og omfattende erfaring med gode tilbakemeldinger fra studentene	De førstekompetente er også aktive på publiseringssiden
Revisjon	Professor (0,1) Universitetslektor (0,5 årsverk)	Professoren har formell pedagogisk utdanning. Begge har lang erfaring. Den ene utelukkende fra undervisning, mens den andre både har erfaring i revisjon og undervisning. Begge gir god undervisning og får gode tilbakemeldinger fra studentene.	Publiserer innenfor fagområdet revisjon og regnskap
Skatt- og avgiftsrett	Førstelektor (0,1) Universitetslektor (0,2).	Vedkommende har ikke formell pedagogisk utdanning, men har lang erfaring fra praksis på området	
Foretaksrett	Universitetslektor (0,2)	Vedkommende har ikke formell pedagogisk utdanning, men har lang og omfattende undervisnings-erfaring med gode tilbake-meldinger fra studentene	Vedkommende er medforfatter på en rekke publiseringer innenfor fagfeltet jus og regnskap
Forskningsdesign og metodevalg	Professor (0,3)	Professoren har godkjent pedagogisk mappe og omfattende undervisnings-erfaring med gode tilbakemeldinger	Vedkommende har omfattende publiseringer.
Verdsettelse og avansert regnskaps-	Professor (0,1) og førsteamanuensis (0,55)	Ingen av dem har formell pedagogisk utdanning, men begge har lang og	Professoren har omfattende publiseringer på nasjonalt og

analyse		omfattende undervisningserfaring med gode tilbakemeldinger	internasjonalt nivå. Førsteamanuensis har en rekke publisering i nasjonale tidsskrifter, men også internasjonale publiseringer.
---------	--	--	---

15. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå (jf. studietilsynsforordningen § 2-3. (5))

Det skjer en kontinuerlig oppgradering av den formelle kompetansen til de av våre ansatte som skal jobbe på dette studiet. Blant de ansatte er det over tid ervervet mye kunnskap, kompetanse og ferdigheter om hva som skal til for å utdanne dyktige revisorer. Samlet sett så innehar de ansatte som skal jobbe på MRR betydelig med praktiske ferdigheter og formell kompetanse innenfor områdene finansregnskap, revisjon, skatterett og verdsettelse. Dette gjelder så vel de fast ansatte som de timelærere og deltidsansatte som blir en del av fagmiljøet ved MRR-studiet.

Det er et mål for oss å få egne ansatte med førstekompetanse som fagansvarlig på alle fagområdene. Per i dag er vi ikke der, men i løpet av noen år bør det være mulig å få dette til. Vi håper at en av våre universitetslektorer kan starte et doktorgradsløp innenfor finansregnskap eller revisjon i 2020. I vår rekrutteringsplan legger vi videre opp til å ansette en førsteamanuensis/professor innenfor finansregnskap eller revisjon i løpet av de to nærmeste årene.

Revisjonsutdanningen i Norge har vært og er en praksisrettet utdanning. Våre undervisere har imidlertid også levert forskningsresultater på høyt nivå nasjonalt og bidratt til forskning internasjonalt. Nedenfor gis eksempler på resultater fra forskning og faglig utviklingsarbeid i samarbeid med andre fagmiljøer, nasjonalt og internasjonalt.

Flere av de ansatte har sin forskning og sine publiseringer innenfor fagområder som er sentrale for utdanningen. Hansen har f.eks. publisert innenfor bærekraftsrapportering i regnskapet, et tema som blir stadig mer aktuelt. Kristiansen og Isaksen har flere publiseringer relatert til sentrale deler av foretaksretten og revisjon. Temaer som f.eks. internkontroll, revisjonskvalitet, fortsatt drift og konkurrisiko, kravene om forsvarlig egenkapital og likviditet, med mer. Dosent Terje Heskestad er en av landets fremste fagpersoner innenfor regnskap og regnskapsanalyse. Han har publiseringer om både norsk og internasjonal regnskapslovgivning.

Professorene Elsa Solstad, Arild Wikan og Frode Kjærland har omfattende forskning som ligger innenfor regnskap og revisjon, eller tilleggende fag. Solstad har mesteparten av forskningen sin innenfor økonomistyring, et fag som har stor relevans også for revisorer. Kjærland sin forskning ligger i grensesnittet

finans/regnskap. Også denne forskningen har direkte relevans for studiet. Wikan sin forskning er innenfor matematikk og metode, i et felt som ligger inntil revisjon. Forskningen til disse finnes dokumentert i Cristin. De mest relevante internasjonale publiseringene er listet opp lenger ned.

Dosent Terje Heskestad, førsteamanuensis Odd-Birger Hansen, advokat Tine Kristiansen og statsautorisert revisor Jan-Sverre Isaksen har en rekke publiseringer som direkte har relevans for fagfeltet. Disse publiseringene finnes i tidsskriftene Beta, Magma og Revisjon og Regnskap. Noen av publiseringene er fagfellevurdert, mens de som er publisert i Revisjon og Regnskap ikke er det. Artiklene i Revisjon og Regnskap er praksisnære og vurdert av redaktøren. Disse artiklene er først og fremst skrevet for praktikere, men holder et jevnt bra faglig nivå. Heskestad har publisert i en rekke tidsskrifter nasjonalt om finansregnskaplige tema som regnskapskvalitet og regnskapsanalyse. Hansen har også en rekke publiseringer i nasjonale tidsskrifter om bedriftsøkonomi og regnskap. Noen av disse publiseringene er gjort sammen med Kristiansen. I tillegg til disse nasjonale publiseringene har Hansen også noen fagfellevurderte bokkapitler i engelskspråklige bøker. Isaksen har også publiseringer i Revisjon og Regnskap om finansregnskaplige temaer.

Viser også til den historiske forskningsaktiviteten som fremgår i punkt 20 i søknaden.

16. Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (6))

Flere av de ansatte deltar i nasjonale og internasjonale nettverk. Mange av de ansatte ved studieprogrammet har også samarbeid med internasjonale forskere på området. Samarbeid med disse nettverkene vil bidra til at fagpersonene, og dermed også studieprogrammet, er oppdatert på den utvikling som skjer på forskningsfronten, i praksis, i forbindelse med lovendringer og lignende.

Mange av de ansatte i vårt fagmiljø er svært erfarne og har et betydelig nasjonalt og internasjonalt nettverk. For tiden deltar vi blant annet i nettverkene listet opp under.

- EAA- European Accounting Association.
- Den Norske Revisorforeningen.
- UHR-ØA – nasjonalt fagorgan for regnskap – og revisjon.
- UHR-ØA – nasjonalt fagorgan for bedriftsøkonomisk analyse.

17. For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (7))

Det er ikke obligatorisk praksis i studiet.

Særskilte forhold
<p>For å få tittelen statsautorisert revisor er det et autorisasjonskrav hos Finanstilsynet.</p> <p>Det er nasjonale føringer for minimumskrav til innhold i dette studiet. Dette er definert i NOU 2017:15. Vår studieplan oppfyller disse minimumskravene.</p>
Andre forhold
Ingen
Særskilte krav til mastergradsstudier (gitt av Kunnskapsdepartementet)
18. Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (1))
<p>Masterprogram i regnskap og revisjon er godt innarbeidet og etablert i Norge. Programmet leder frem til tittelen statsautorisert revisor, etter tre års praksis. Utdanningen gir mulighet for gode jobber innenfor regnskap, revisjon og lederstillinger innenfor økonomi.</p>
19. Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studieprogrammet. Fagmiljøet skal dekke de fag og emner som studieprogrammet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.
<p>Campus Harstad har hatt revisorutdanning siden 1984. I løpet av disse årene har vi bygget opp et stort nettverk bestående av tidligere revisjonsstudenter og samarbeidspartnere i regnskaps- og revisjonsbransjen.</p> <p>Fagmiljøet som skal levere undervisning til MRR er bredt og stabilt, med erfarne forelesere. Disse foreleserne har også et godt nettverk inn mot de andre utdanningsinstitusjonene som leverer denne type utdanning, for eksempel Norges handelshøgskole, Nord universitet, BI, Universitetet i Stavanger og Universitetet i Agder. Forskningsaktivitet er beskrevet i neste punkt og fagmiljøet er listet opp i tabell 5.</p>

På bakgrunn av 35 års erfaring med å utdanne revisorer, har fagmiljøet gode forutsetninger til å lykkes med å levere et godt utdanningstilbud også på masternivå.

20. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (3)).

Samlet sett mener vi at store deler av fagmiljøet jobber aktivt med forskning og publiseringer innenfor fagområdet regnskap og revisjon. Tradisjonelt har mye av publiseringen innenfor finansregnskap skjedd i nasjonale publikasjoner. En forklaring på dette er fagets klare forankring til den norske konteksten.

Eksempler på internasjonale publiseringer:

1. Bourmistrov, A. & Hansen, O. B. (2014). Accounting for sustainability: the role of responsibility and cognitive models in advancing sustainability accounting research. I (s. 111-123). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk, 2014.
2. Gårseth-Nesbakk, L., Haugdal, A. T. & Kjærland, F. (2019). Risk taking in local governments' financial investment making. *Journal of Accounting and Finance*, 19(2), 115-128.
3. Gårseth-Nesbakk, L. & Kjærland, F. (2016a). Management of financial resources in municipalities – the significance of size and alternative regulatory responses to a financial crisis. *International Journal of Public Sector Performance Management*, 2(4), 370-391.
4. Gårseth-Nesbakk, L. & Kjærland, F. (2016b). Precarious Investments and Blame Gaming – Adverse Effects and the Inherent Danger of Simplification. *Financial Accountability & Management*, 32(3), 281-308.
5. Hansen, O. B. (2007). Accounting : a hindrance or a help for corporate entrepreneurship? I (s. s. 84-97). [Oslo]: Cappelen akademisk forl., 2007.
6. Kjærland, F. (2010). Market (in)efficiency in valuing electric utilities – The case of Norwegian generating companies. *Energy Policy*, 38(5), 2379-2385.
7. Kjærland, F., Kosberg, F. & Misje, M. (2019). Earnings management in response to the oil price shock of 2014: Evidence from the Oslo Stock Exchange. *In review*.
8. Olsen, T. H., Solstad, E. & Torsteinsen, H. (2017). The meaning of institutional logics for performance assessment in boards of municipal companies. *Public Money & Management*, 37(6), 393-400.
9. Pettersen, I.-J. & Solstad, E. (2007). The role of accounting information in a reforming area: A study of higher education institutions. *Financial Accountability & Management*, 23(2), 133-154.
10. Pettersen, I. J. & Solstad, E. (2014). Managerialism and Profession-Based Logic: The Use of Accounting Information in Changing Hospitals. *Financial Accountability & Management*, 30(4), 363-382.
11. Pettersen, I. J. & Solstad, E. (2015). Vertical and horizontal control dilemmas in public hospitals. *Journal of Health Organization and Management*, 29(2), 185-199.

12. Solstad, E., Pettersen, I. J. & Robbins, G. (2019). Management at a distance – the control gap. *Revised and resubmitted*.

Eksempler på nasjonale publiseringer:

1. Beisland, L. A. & Heskestad, T. (2016). Regnskapsføring av goodwill - En sammenligning av GRS og IFRS. *Praktisk økonomi & finans*, 32(2).
2. Hansen, O.-B. (2016). Hva er bedriftsøkonomisk analyse? I T. H. Olsen & E. Solstad (Red.), *Å studere økonomi og administrasjon - Et kunnskapspuslespill* (s. 35-46). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
3. Hansen, O. B. (2006). Utviklingen av modeller i lærebøker innen management accounting de siste 20 årene. *Magma*, 9(3), 91-107.
4. Hansen, O. B. (2017). Rapporteringen av lønnsomhetstall i norske årsrapporter. *Revisjon og Regnskap*, (5), 40-43.
5. Hansen, O. B. & Hanssen, K. (2016). Fortjener inntektsteori større plass i den grunnleggende bedriftsøkonomien? *Magma*, 19(8), 68-77.
6. Hansen, O. B. & Kristiansen, T. (2007). Insolvens og økonomiske vurderinger i rettspraksis. *Revisjon og Regnskap*, (4), 14-20.
7. Hansen, O. B. & Kristiansen, T. (2012). Forsvarlig egenkapital og risiko. *Revisjon og Regnskap*, (5), 39-42.
8. Hansen, O. B. & Kristiansen, T. (2018). Kravet om forsvarlig likviditet. *Revisjon og Regnskap*, (7), 62-65.
9. Heskestad, T. (2014a). Feltham-Ohlsons regnskapsbaserte verdsettelsesmodell - utvidelser og kritikk. *Beta [elektronisk ressurs]*, 28(1), 51-68.
10. Heskestad, T. (2014b). "Røde flagg" i regnskapet. *Regnskap og Økonomi*, (3), 31-34.
11. Heskestad, T. (2015a). Resultat kvalitetsanalyse, røde flagg og driftsinntekter. *Revisjon og regnskap*, (8), 33-40.
12. Heskestad, T. (2015b). *Røde flagg knyttet til driftsinntekter og varekostnader*. <http://www.narf.no/Fagstoff/Annet/Annet-fag/Rode-flagg--knyttet-til-driftsinntekter-og-varekostnader/> : Norges autoriserte regnskapsføreres forening (NARF).
13. Heskestad, T. (2016a). IAS 40 og økonomiske realiteter? *Regnskap og revisjon*, (4), 38-39.
14. Heskestad, T. (2016b). Røde flagg i regnskapet: Manipulering av kostnader. *Revisjon og Regnskap*, (4), 33-39.
15. Heskestad, T. (2016c). *Volumrelaterte kostnadsdrivere i kalkyler*. <https://www.narf.no/Fagstoff/Annet/Annet-fag/Volumrelaterte-kostnadsdrivere-i-kalkyler>: Norges autoriserte regnskapsføreres forening (NARF).
16. Heskestad, T. (2017). Kritikk av tradisjonell budsjettering – hva er alternativet? *Regnskap og Økonomi*, (4), 36-37.
17. Heskestad, T. & Skuland, R. (2015). Formuesskatten virker diskriminerende og veksthemmende i Norge. *Revisjon og Regnskap*, (8), 46-47.
18. Heskestad, T. & Tofteland, A. (2016). Forslaget til ny regnskapslov: Virkelig verdi av varige driftsmidler. *Revisjon og Regnskap*, (1), 32-34.
19. Isaksen, J.-S. (1992). Revisjon og rådgivning. *Revisjon og regnskap*, (4), 159-161.
20. Isaksen, J.-S. (2000a). Forsvarlig egenkapital, fortsatt drift og konkursrisiko. *Revisjon og Regnskap*, (1), 41-45.
21. Isaksen, J.-S. (2000b). Styrets- og revisors ansvar for og bruk av internkontrollsystemet for helse, miljø og sikkerhet. *Revisjon og Regnskap*, (6), 50-56.
22. Isaksen, J.-S. (2003a). *Forsvarlig egenkapital, fortsatt drift og konkursrisiko*. Nettpubliserings: Den norske revisorforening (DnR), Det intelligente bibliotek, Revisorloven.
23. Isaksen, J.-S. (2003b). *Regnskapsplikten for lotteriverdige organisasjoner*. Nettpubliserings: Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF).

24. Isaksen, J.-S. (2003c). *Styret og revisors ansvar for - og bruk av - internkontrollsystemet for helse, miljø og sikkerhet*. Nettpublisering: Den norske revisorforening (DnR), Det intelligente bibliotek, Revisorloven.
25. Isaksen, J.-S. (2003d). *Styret og revisors ansvar for - og bruk av - internkontrollsystemet for helse, miljø og sikkerhet*. Nettpublisering: Den norske revisorforening (DnR), Det intelligente bibliotek, Regnskapsloven.

Fagfeltet finansregnskap og revisjon er et felt hvor det ikke er lang tradisjon for publisering, hverken nasjonalt eller internasjonalt. Våre fagfolk publiserer i stor grad nasjonalt, men de mest aktive forskerne publiserer også internasjonalt, og denne delen av forskningen i feltet øker. Det er selvsagt individuelle forskjeller her. Vi vil jobbe for å få til en enda høyere publiseringsaktivitet innenfor fagområdet. Slik vi ser det er det kanskje særlig et potensiale for tverrfaglig forskning innenfor et praktisk fagområde som regnskap og revisjon.

Vedlegg som skal følge den utfylte søknadsmalen:

1. Studieplan (obligatorisk)
2. Tabell 1: dokumentasjon av sammenhengen mellom NKR og studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse (obligatorisk)
3. Tabell 2: arbeidsomfang (valgfri)
4. Tabell 3: dokumentasjon av hvordan programmets emner bidrar til oppfyllelse av studieprogrammets læringsutbytte (valgfri)
5. Tabell 4: utdanningsfaglig kompetanse (valgfri)
6. Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet (obligatorisk)
7. Tabell 6: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet (obligatorisk)
8. Utvekslingsavtale(r) (obligatorisk)

Tabell 1: Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og studieprogrammets læringsutbytte

Masterprogram:

Kunnskaper (K), Ferdigheter (F) og Generell kompetanse (G)		
NKR		Master i regnskap og revisjon
Kandidaten:		Kandidaten:
K1	har avansert kunnskap innenfor fagområdet og spesialisert innsikt i et avgrenset område	<ul style="list-style-type: none"> • har solid kompetanse innenfor bedriftsøkonomi og avansert kompetanse innenfor finansregnskap, revisjon, verdsettelse, skatterett og relevante deler av foretaksretten
K2	har inngående kunnskap om fagområdets vitenskapelige eller kunstfaglige teori og metode	<ul style="list-style-type: none"> • har inngående kunnskaper om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, verktøy og metoder innenfor regnskap og revisjon, samt revisors rolle i samfunnet
K3	kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet	<ul style="list-style-type: none"> • ha inngående kunnskap i emner som revisjon, finansregnskap, skatte- og avgiftsrett, foretaksrett og metode slik at man kan identifisere nye utfordringer og trender, for deretter kunne iverksette fornuftige tiltak for avdekke svakheter og feil
K4	kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet	<ul style="list-style-type: none"> • har bred innsikt i relevante nasjonale og internasjonale problemstillinger revisor og revisorprofesjonen står ovenfor
F1	kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonneringer	<ul style="list-style-type: none"> • har nødvendig teoretisk og praktisk innsikt til å forstå, strukturere og løse avanserte bedriftsøkonomiske problemstillinger i virksomheter • skal kunne anvende teori, metode, prinsipper og regelverk til å løse praktiske regnskapsproblemstillinger

F2	kan analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning	<ul style="list-style-type: none"> • skal kunne anvende teori, metode, prinsipper og regelverk til å løse praktiske regnskapsproblemstillinger • skal være i stand til å foreta analyse av regnskaper og verdsettelse av foretak • skal kunne fastsette og vurdere virkelig verdi av eiendeler og gjeld • har ferdigheter til å identifisere juridiske og skatterettslige problemstillinger samt kunne gi råd innenfor disse fagområdene
F3	kan bruke relevante metoder for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid på en selvstendig måte	<ul style="list-style-type: none"> • skal kunne oppdatere sin kunnskap innenfor fagfeltet, både gjennom informasjonsinnhenting og kontakt med fagmiljøer og praksis
F4	kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer	<ul style="list-style-type: none"> • skal kunne gjennomføre et selvstendig forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
G1	kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger	<ul style="list-style-type: none"> • skal kunne kommunisere problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor revisors fagfelt til relevante interessenter • har evne til å arbeide selvstendig med teoretiske og praktiske problemstillinger
G2	kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter	<ul style="list-style-type: none"> • skal kunne integrere kunnskaper fra ulike fagområder og anvende disse til problemløsninger
G3	kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttryksformer	<ul style="list-style-type: none"> • har opparbeidet seg kunnskaper om og evne til å reflektere over og ta hensyn til profesjonsetiske problemstillinger og revisors rolle som allmennhetens tillitsperson
G4	kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten	<ul style="list-style-type: none"> • skal kunne utøve sin profesjon i et internasjonalt miljø

G5	kan bidra til nytenking og i innovasjonsprosesser	<ul style="list-style-type: none"> skal være i stand til å bidra til nytenking og fornyelsesprosesser i profesjonen
----	---	--

Tabell 2: Forventet arbeidsomfang for studentene

Emne/modul/etc. eller semester	Antall studiepoeng	Tilrettelagt undervisning (antall timer)	Selvstudium (antall timer)	Eksamensforberedelse (antall timer)	Veiledning (antall timer)	Konferanse med faglærer (antall timer)	Antall timer totalt
Revisjon I (1.år)	10	40	200	50	5	5	300
Revisjon II (2.år)	10	40	200	50	5	5	300
Finansregnskap I (1.år)	10	40	200	50	5	5	300
Finansregnskap II (1.år)	10	40	200	50	5	5	300
Skatte- og avgiftsrett (1.år)	10	40	200	50	5	5	300
Foretaksrett (1.år)	10	40	200	50	5	5	300
Avansert regnskapsanalyse (1.år)	10	40	200	50	5	5	300
Verdsetting av foretak (2.år)	10	40	200	50	5	5	300
Forskningsdesign og metodevalg (2.år)	10	40	200	50	5	5	300
Masteroppgave (2.år)	30		880		10	10	900
Sum timer 1. år	60	240	1200	300	30	30	1800
Sum timer 2. år	60	120	1480	150	25	25	1800

Sum Totalt	120	360	2680	450	55	55	3600
-------------------	------------	------------	-------------	------------	-----------	-----------	-------------

Tabell 3: Studieprogrammets samlede læringsutbytte fordelt over studieprogrammets emner

Tabell 3 utgår da vi mener å ha fått frem den samme informasjonen gjennom teksten i søknaden samt i tabell 1.

Tabell 4: Utdanningsfaglig kompetanse

<i>Fagperson</i>	<i>KPH Kurs i universitets- eller høyskole-pedagogikk/ Pedagogisk basiskompetanse (PB)</i>	<i>APU (Annen pedagogisk utdanning)</i>	<i>Kurs innen nettpedagogikk/ læringsfremmende digital teknologi</i>	<i>IFPU (Ingen formell pedagogisk utdanning)</i>	<i>Ønske/behov for oppdatering og videreutvikling</i>
Professor Elsa Solstad	Gjennomført				
Professor Arild Wikan	Gjennomført				
Professor Frode Kjærland*					Nei/ vet ikke
Dosent Terje Heskestad*					Nei/ vet ikke
Førsteamanuensis Odd-Birger Hansen					Ja
Førstelektor Lars Atle Kjøde	Gjennomført				
Førstelektor Henning Sollid					Vet ikke
Universitetslektor Jan-Sverre Isaksen					Ja
Universitetslektor Roger Trøite					Ja
Universitetslektor Jørn Anders Bjørhovde Nilssen	Gjennomført				
Universitetslektor Tine Kristiansen*					Nei

Universitetslektor Eivind Krokeide					Nyansatt
Universitetslektor Alf Erlend Vaskinn*					Nei

*= ekstern ansatt

Tabellen viser pedagogisk kompetanse til de av våre fast ansatte som er tiltenkt undervisning på LIM-bacheloren.

Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med mer enn 0.1 årsverk i studieprogrammet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal knyttes til studieprogrammet det søkes akkreditering for. Innsatsen til de ansatte oppgis i årsverk i følgende form: et helt årsverk = 1,0, et halvt årsverk = 0,5 etc. Oppgi i kommentarfeltet timetallet for ett årsverk. Vennligst summer alle årsverk i det nederste feltet for kolonner 4-8. Ansatte som bidrar med mindre enn 0,1 årsverk skal føres opp i tabell 6 nedenfor.

1 Ansatte som bidrar faglig	2 Stillingsbetegnelse ¹	3 Ansettelsesforhold ²	4 Faglige årsverk i studieprogrammet				8 Årsverk i andre studier oppgi studium og institusjonsnavn ⁴	9 Formell pedagogisk kompetanse ⁵	10 Undervisnings-/veiledningsområde i studieprogrammet	11 Ekstern praksiserfaring ⁶	
			Total ³	U&V	FoU	Annet				Antall år	Årstall
Elsa Solstad	Professor	H/Fast	0,15	0,1	0,05		0,7 på siv.øk UiT	Ja	Metode		
Arild Wikan	Professor	H/Fast	0,1	0,1			0,9, på UiT Handelshøgskolen	Ja	Metode, statistikk /revisjonsmetodikk		
Frode Kjærland	Professor	Ikke H/Time	0,1	0,1			NTNU		Verdsettelse		
Terje Heskestad	Dosent	Ikke H/Time	0,1	0,1			UiA		Finansregnskap		
Odd-Birger Hansen	Førsteamanuensis	H/Fast	0,4	0,1	0,1	0,2*	0,50 på siv.øk. UiT		Verdsettelse,		
Odd-Birger Hansen			0,2	0,1	0,1				Avansert regnskapsanalyse		
Lars Atle Kjøde	Førstelektor	Ikke H/Time	0,1	0,1			UiS	Ja	Finansregnskap		
Henning Sollid	Førstelektor	Ikke H/Time	0,15	0,1	0,05		Handelshøgskolen UiT		Skatterett		

Jan-Sverre Isaksen	Universitetslektor / Statsaut. revisor	H/Fast	0,3	0,2	0,1		0,4 HRR		Revisjon 1		
Jan-Sverre Isaksen			0,3	0,2	0,1				Revisjon 2		
Roger Trøite	Universitetslektor /Statsaut. revisor	H/Fast	0,3	0,2	0,1		0,8 øk adm. Handelshøgskolen		Finansregnskap, revisjon		
Jørn Anders Bjørhovde	Universitetslektor	H/Fast	0,3	0,2	0,1		0,7 på øk. Adm Handelshøgskolen	Ja	Finansregnskap		
Tine Kristiansen	Universitetslektor/advokat	Ikke H/Time	0,3	0,3					Foretaksrett		
Eivind Krokeide	Universitetslektor /Statsaut. revisor	Ikke H/Time	0,2	0,2					Skatt og avgift, revisjon		
Alf Erlend Vaskinn	Universitetslektor /direktør KomRev	Ikke H/time	0,1	0,1					Offentlig regnskap		
SUM			3,1	2,2	0,7	0,2					

*tillegg for ansvar som programkoordinator

- 1) Aktuelle stillingsbetegnelser er beskrevet i FOR 2006-02-09 nr. 129: Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, kap.1.
- 2) Angi om personene har hovedstilling ved UiT eller ikke, og om ansettelsesforholdet er fast, midlertidig eller som timelærer (f.eks. H/Fast, H/Midl, IkkeH/Time). Hvis timelærer har førstestillingskompetanse må dette angis i kommentarfeltet.
- 3) Med "totalt" menes her det totale årsverket (stillingsstørrelsen) som personen bidrar med i det omsøkte studieprogrammet. Dette skal så fordeles på hhv. U&V (Undervisning og veiledning), FoU (Forskings- og utviklingsarbeid) og Annet (tekniske og administrative oppgaver av faglig karakter direkte knyttet til studieprogrammet). Innholdet i "Annet" kan om ønskelig spesifiseres i kommentarfeltet.
- 4) Oppgi antall årsverk i andre studier, presiser om det er ved UiT eller ved en annen institusjon.
- 5) Aktuelle kategorier er: PPU (praktisk-pedagogisk utdanning), KHP (kurs i universitets- eller høyskolepedagogikk), APU (annen pedagogisk utdanning, spesifiseres i kommentarfeltet) og IFPU (ingen formell pedagogisk utdanning).
- 6) Her føres inn hhv. antall år med relevant praksiserfaring. Fylles ut kun for studier med praksis.

Tabell 6: fagmiljøet som bidrar med mindre enn 0.1 årsverk i studieprogrammet

Det er ikke behov for å oppgi årsverksinnsatsen til de ansatte i denne tabellen. Disse ansatte inngår kun i vurderingen av fagmiljøets kompetanse, ikke i fagmiljøets totale kapasitet og stabilitet, herunder også hvorvidt de kvantitative kravene i § 2-3 (4) er oppfylt.

Vedlegg: Registrerte utvekslingsavtaler for økonomisk-administrative fag ved UiT (per 150819)

Økonomi og administrasjon, siviløkonom - master	
Charles Sturt University	Australia
Ludwig-Maximilians-University of Munich	Tyskland
Reykjavik University	Island
Toulouse 1 University Capitole	Frankrike
University Jaume I of Castellón	Spania
University of Algarve	Portugal
University of Florence	Italia
University of Granada	Spania
University of Kiel	Tyskland
University of Nantes	Frankrike
University of Parma	Italia
University of Siena	Italia
University of Valencia	Spania
University of Warsaw	Polen
University of the Sunshine Coast	Australia
Warsaw School of Economics	Polen
University of the Sunshine Coast	Australia
-	
Fra oversikt web pr 15082019	
Nye avtaler er under utarbeidelse bl.a. i Italia	

STUDIEPLAN

Regnskap og revisjon - master

120 stp

Stuedsted: Harstad

Studieplanen er godkjent av styret ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi den <dd.mm.yyyy>/

Gjelder fra og med høsten 2020.

STUDIEPLAN

Navn på studieprogram	Bokmål: Master i regnskap og revisjon Nynorsk: Master i rekneskap og revisjon Engelsk: Master in Accounting and Auditing
Oppnådd grad	Master i regnskap og revisjon
Målgruppe	Masterstudiet i regnskap og revisjon er et profesjonsrettet studium for de som ønsker å utdanne seg til statsautorisert revisor, controller i større virksomheter og lignende. Studiet retter seg mot studenter med bachelor i økonomi og administrasjon eller tilsvarende. Utvalgte enkeltemner er også mulig å søke på for kandidater som har annen økonomisk eller juridisk utdanning på masternivå.
Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Bachelor i økonomi og administrasjon eller tilsvarende utdanning på bachelor- eller masternivå. Gjennomsnittskarakteren på bachelorstudiet må være en ren C (3,0) eller bedre.
Læringsutbyttebeskrivelse/	<p>Etter fullført og bestått studieprogram, skal kandidaten ha oppnådd følgende læringsutbytte:</p> <p>Kunnskap</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ha solid kompetanse innenfor bedriftsøkonomi og avansert kompetanse innenfor finansregnskap, revisjon, verdsettelse, skatterett og relevante deler av foretaksretten - Ha inngående kunnskaper om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, verktøy og metoder innenfor regnskap og revisjon, samt revisors rolle i samfunnet - Ha bred innsikt i relevante nasjonale og internasjonale problemstillinger revisor og revisorprofesjonen står ovenfor <p>Ferdigheter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ha nødvendig teoretisk og praktisk innsikt til å forstå, strukturere og løse avanserte bedriftsøkonomiske problemstillinger i virksomheter - Kunne anvende teori, metode, prinsipper og regelverk til å løse praktiske regnskapsmessige problemstillinger - Kunne anvende teori, metode og praktisk innsikt til å utøve revisorrollen på en profesjonell måte. Herunder planlegging og utførelse av revisjonsoppdrag alene og i samarbeid med andre - Være i stand til å foreta analyse av regnskaper og verdsettelse av foretak - Kunne fastsette og vurdere virkelig verdi av eiendeler og gjeld - Ha ferdigheter til å identifisere juridiske og skatterettslige problemstillinger samt kunne gi råd innenfor disse fagområdene - Kunne oppdatere sin kunnskap innenfor fagfeltet, både gjennom informasjonsinnhenting og kontakt med fagmiljøer og praksis

- Kunne gjennomføre et selvstendig forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

- Kunne kommunisere problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor revisors fagfelt til relevante interessenter
- Ha evne til å arbeide selvstendig med teoretiske og praktiske problemstillinger
- Kunne integrere kunnskaper fra ulike fagområder og anvende disse til problemløsninger
- Ha opparbeidet seg kunnskaper om og evne til å reflektere over og ta hensyn til profesjonsetiske problemstillinger og revisors rolle som allmennhetens tillitsperson
- Kunne utøve sin profesjon i et internasjonalt miljø
- Være i stand til å bidra til nytenking og fornyelsesprosesser i profesjonen

Faglig innhold og beskrivelse av studiet

Studieprogrammet inneholder fem fagemner som utgjør sentral revisorkompetanse på mastergradsnivå som kvalifiserer for revisorgodkjenning. Disse emnene skal utgjøre minst 60 studiepoeng. Studiepoengene innenfor disse fem emnene fordeler seg slik på master i regnskap og revisjon ved UiT (tilsammen 60 studiepoeng). Minstekravet iht NOU i parentes:

- Finansregnskap m/ verdsettelse i regnskapet 20 stp (12 +6 stp)
- Revisjon 20 stp (12 stp)
- Skatte- og avgiftsrett 10 stp (6 stp)
- Foretaksrett 10 stp (6 stp)

I tillegg inneholder studieprogrammet følgende emner:

- Avansert regnskapsanalyse 10 stp
- Verdsetting av foretak 10 stp
- Forskningsdesign og metodevalg 10 stp
- Masteroppgave 30 stp.

Alle emnene i denne studieplanen er obligatorisk.

Studiet anses som attraktivt for de som vil ta en mastergrad etter fullført bachelor i økonomi og administrasjon eller annen godkjent utdanning på bachelor- eller masternivå, og tilbys som et ordinært fulltidsstudium. Studiet legges opp som et studium med 100 % progresjon. For å bli tildelt tittelen statsautorisert revisor må karakteren C eller bedre være oppnådd i emnene som utgjør sentral revisorkompetanse.

De fem emnene som utgjør sentral revisorkompetanse, vil være mulig å ta som enkeltemner for at uteksaminerte kandidater med master i økonomi og administrasjon, skal kunne kvalifisere seg til å bli statsautorisert revisor. Øvrige emner kan kun tas som student på masterprogram. Det vil også være mulig med redusert progresjon (tilpasset utdanningsplan).

Det legges opp til samlingsbasert undervisning i de fleste emnene, men det vil også foregå ordinær undervisning i emner der man finner det hensiktsmessig. Det legges opp til at

digitale verktøy som for eksempel video, brukes aktivt. I tillegg anvendes Canvas som LMS-verktøy.

Tabell:
oppbygging av
studieprogram/

Studieprogrammet Master i regnskap og revisjon ved UiT er bygd opp på følgende måte:

Semester	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng
1. semester	BED-3XXX Finansregnskap 1	BED-3XXX Revisjon 1	BED-3XXX Foretaksrett
2. semester	BED-3XXX Finansregnskap 2	BED-3054H Avansert regnskapsanalyse	BED-3XXX Skatte- og avgiftsrett
3. semester	BED-3011H Forskningsdesign og metodevalg	BED-3XXX Revisjon 2	BED-3007H Verdsetting av foretak
4. semester	BED-3XXX Masteroppgave	BED-3XXX Masteroppgave	BED-3XXX Masteroppgave

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Følgende undervisnings- og læringsformer vil bli anvendt i de ulike emnene:

Emne	Forelesninger og diskusjoner	Oppgaveløsning/ øvelser /case	Studentpresentasjoner	Skriftlige arbeider til vurdering	Bedriftsbesøk/ studietur/ bedriftspresentasjoner
Finansregnskap 1	X	X		X	
Revisjon 1	X	X		X	X
Foretaksrett	X	X	X	X	
Finansregnskap 2	X	X		X	
Revisjon 2	X	X		X	X
Skatte- og avgiftsrett	X	X		X	
BED-3011H Forskningsdesign og metodevalg	X	X		X	
BED-3054H Avansert regnskapsanalyse	X	X	X	X	

BED-3007H Verdsetting av foretak	X	X	X	X	
Master-oppgaven	X		X	X	

Denne tabellen viser en oversikt over de ulike vurderingsformene som benyttes i studiet fordelt på det enkelte emnet:

Emne	Skoleeksamen, skriftlig	Hjemme- eksamen, skriftlig	Presentasjoner, muntlig arbeidskrav	Innleveringer, skriftlige arbeider
Finansregnskap 1	X (I)		X(I&G)	X (I & G)
Revisjon 1	X (I)			X (I)
Foretaksrett	X(I)		X(I&G)	X (G)
Finansregnskap 2	X (I)			X (I & G)
Revisjon 2	X(I)			X (I)
Skatte- og avgiftsrett	X (I)		X(I&G)	X (I)
BED-3011H Forskningsdesign og metodevalg	X (I)	X(I)		X (I & G)
BED-3054H Avansert regnskaps- analyse	X (I)			X (I)
BED-3007H Verdsetting av foretak	X (I)			X (G)
Masteroppgaven			X (I)	X (I)

I=Individuell; G=Gruppebasert

Relevans:	Studiet er en profesjonsutdanning som legger vekt på at ferdig utdannende kandidater er i stand til å jobbe selvstendig som statsautoriserte revisor. Et solid teoretisk grunnlag er sentralt for en revisors evne til å ivareta sin funksjon i møte med et stadig mer spesialisert og sammensatt næringsliv der virksomhetene drives etter ulike og til dels komplekse forretningsmodeller i stadig endring. Utdanningen er også relevant for økonomisjefer, Controller i større bedrifter eller i bedrifter som har utfordrende krav til økonomisk rapportering og styring.
Arbeidsomfang:	Studieprogrammets samlede arbeidsomfang skal være på 1800 timer per år for de som tar studiet på heltid. For å nå læringsmålene må studentene forvente å arbeide 40 timer i uken med studiene, inkludert forelesninger, seminarer og selvstudium.
For masteroppgaver /selvstendig arbeid i mastergradsprogram	<p>Masteroppgaven er obligatorisk og er et selvstendig arbeid som alle kandidatene skal gjennomføre. Oppgaven skal utfordre til nytenking og gi kandidatene relevant dybdekunnskap innenfor fagfeltet.</p> <p>Masteroppgaven kan løses individuelt eller i gruppe med maksimalt to deltakere.</p>

Undervisnings- og eksamensspråk	<p>Undervisnings- og eksamensspråk er norsk. Deler av litteraturen vil være på engelsk. Det forventes imidlertid at studentene skal være fortrolig med både norske og engelske faguttrykk og skal kunne lese engelspråklige innlegg og artikler. Studentene skal være i stand til å føre en faglig samtale på engelsk. Det vil bli anvendt Canvas som LMS, Skype og andre typer digitale hjelpemidler i undervisningen.</p> <p>Masteroppgaven kan skrives på engelsk.</p>
Internasjonalisering	<p>Internasjonale regler, som IFRS og ISA, får stadig større betydning for norsk regnskaps – og revisjonspraksis og lovgivning. Av den grunn er det nødvendig å ha et internasjonalt fokus på vår utdanning. Å flytte utdanningen fra bachelornivå til masternivå er i samsvar med det som gjøres med utdanningen i andre vestlige land.</p> <p>Studenter får mulighet til å gjøre sin masteroppgave i utlandet hos en utenlandsk institusjon som UiT har utvekslingsavtale med.</p>
Studentutveksling	<p>Det er mulig med studentutveksling og studere enkelte emner på studiested i utlandet gjennom kvalitetssikrede utvekslingsavtaler.</p>
Praksis	<p>MRR er ei profesjonsrettet utdanning som fører frem til tittelen statsautorisert revisor, og som gir mulighet til å påta seg oppgave å revidere regnskapene til private og offentlige virksomheter. Tittelen er beskyttet og utdanningen er regulert. Det er i dag kun universitet og høyskoler med godkjenning som kan tilby denne utdanningen på masternivå. Det er videre klare regler for hvilke arbeidsoppgaver en ferdig utdannet revisor skal kunne jobbe med. Studiet har derfor fokus på praksisrelaterte oppgaver og case som synliggjør utfordringer som de som utøvende revisorer senere vil møte i sitt fremtidige arbeid.</p> <p>Praksis inngår ikke direkte som en del av studieprogrammet, men det anbefales at studentene søker seg til praksisplass hos revisjonsselskap eller lignende parallelt med utdanningen. Dette er mulig ved at undervisningen er konsentrert og samlingsbasert. Praktisk erfaring fra bransjen gjør at studentene blir mer motivert for studiene, de får praktisk erfaring og ofte inspirasjon til valg av tema til masteroppgaven.</p>
Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig	<p>Studiet er en del av Handelshøgskolen UiT, som er et institutt og som er en del av BFE-fakultetet, fakultetet for biovitenskap, fiskeri og økonomi.</p> <p>Programstyret ved Handelshøgskolen UiT har det faglige ansvaret for studieprogrammet.</p>
Kvalitetssikring	<p>Emnene som inngår i studieprogrammet evalueres minimum en gang i løpet av studieåret. Emneevaluering består av student- og faglærers evaluering. En gang i året skal et faglig råd med eksterne representanter, samt faglærere ved utdanningen, evaluere kvaliteten og relevansen til studieprogrammet. Hele studieprogrammet evalueres årlig i et møte mellom studentrepresentanter, faglærerne og programstyrelederen.</p> <p>Programstyret vurderer evalueringene og foreslår eventuelle tiltak for å forbedre studiekvaliteten.</p>
Andre bestemmelser	<p>Lov om revisjon og revisorer (Loven er under endring jfr NOU 2017:15)</p> <p>Forskrift om revisjon og revisorer (revisorforskriften)</p>

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.11.2019

Sak:
40/19

Søknad om akkreditering og oppretting av Bachelor i ledelse, innovasjon og marked

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret akkrediterer og godkjenner oppretting av Bachelor i ledelse, innovasjon og marked. Første opptak er høsten 2020.
2. Programmet finansieres innenfor Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi sin eksisterende budsjetttramme
3. Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi skal evaluere rekrutteringsgrunnlaget etter to opptak.
4. Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi bes om å følge opp merknadene fra universitetsdirektøren.

Begrunnelse

I denne saken legger universitetsdirektøren frem forslag til akkreditering og oppretting av Bachelor i ledelse, innovasjon og marked (LIM). Institusjoner som er akkreditert som universitetet, har fullmakt til å selvakkreditere studietilbud som institusjonen skal tilby, jf. lov om universitet og høyskoler §3-3 (1) (UH-loven). Ved UiT er det universitetsstyret som har det endelige ansvaret for å akkreditere nye studietilbud, og dermed sikre at innholdet i studieprogram som fakultetene søker om å få etablere, er kvalitetssikret etter kravene i studiekvalitetsforskriften fastsatt av Kunnskapsdepartementet (KD) og studietilsynsforskriften fastsatt av NOKUT. Det er fakultetenes ansvar å vedta studieplan og tilse at de faglige vurderingene som ligger til grunn for søknaden er riktige. En rekke forhold skal vurderes i samband med akkreditering og opprettelse av studieprogram. For dette er det ved UiT opprettet et eget søknadsskjema som fakultetene benytter i prosessen.

Styret ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE-fak) vedtok den 18.09.19 å søke om opprettelse av LIM med oppstart høst 2020. Utfylt søknadsskjema for akkreditering av studieprogrammet og studieplan er lagt ved denne saken.

Bakgrunn

BFE-fak foreslår å restrukturere det eksisterende bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon ved campus Harstad. I dag har økonomi og administrasjonsstudiet tre ulike profileringer:

- Handel, service og logistikk

- Advanced Marketing
- Økonomistyring

De to første er foreslått lagt ned og erstattet med LIM, mens profilering innenfor økonomistyring beholdes. BFE-fak foreslår at 40 studieplasser av de 110 som de i dag har på bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon omfordes slik at 70 studieplasser legges til økonomi og administrasjon og 40 til LIM. Kostnadene ved omorganisering og etablering av LIM er vurdert som lave, og vil dekkes innenfor fakultetets eksisterende budsjettamme. Det nye studiet skal være mer praksisrelatert, og vil ta i bruk flere studentaktive undervisnings- og vurderingsformer. Videre er det tilpasset utenlandske studenter ved at tre emner gis på engelsk i et semester. Dette er, ifølge fakultet, med på å realisere flere av UiTs strategiske mål.

I sin søknad anslår fakultet at studiet vil få mellom 35-45 søkere hvert år, men at søkertallene vil være noe lavere de første årene før studietilbudet er blitt velkjent. Et kull på 20 studenter er vurdert som tilstrekkelig for å etablere et godt læringsmiljø. BFE-fakultet vedgår at de er bekymret for at etablering av LIM vil gå på bekostning av det eksisterende programmet i økonomi og administrasjon. Fakultetet har derfor foreslått at programmet etableres med en prøveperiode på to opptak, hvor det forutsettes at rekrutteringen til både Bachelor i økonomi og administrasjon og LIM er på minimum 20 studenter per opptak.

Totalt har BFE-fak foreslått å allokere 4,5 faglige årsverk til studiet, og fagmiljøet er vurdert til å tilfredsstillere alle NOKUT sine krav.

Universitetsdirektørens vurdering

Etter universitetsdirektørens vurdering er alle krav som stilles av KD, NOKUT og UiT for oppretting og akkreditering tilfredsstillende vurdert av BFE-fak. Universitetsdirektøren ønsker å berømme fakultetet for å ta i bruk nye undervisnings- og vurderingsformer.

Universitetsdirektøren er i likhet med fakultetet bekymret for rekrutteringssituasjonen. Spesielt med tanke på at det de kommende årene vil være fallende ungdomskull. LIM-programmet er, etter universitetsdirektørens vurdering, også potensielt sett i konkurranse både med Bachelor i økonomi og administrasjon og det eksisterende bachelorprogrammet i LIM ved Campus Tromsø. Dersom det nyetablerte programmet svekker rekrutteringsgrunnlaget til den ordinære bacheloren i økonomi og administrasjon, kan dette også ha effekt på rekrutteringsgrunnlaget til det foreslåtte masterprogrammet i regnskap og revisjon. Universitetsdirektøren støtter derfor BFE-fak sitt forslag om at rekrutteringen til programmet skal evalueres etter to opptak. Universitetsdirektøren vil anbefale at BFE-fak foretar en helhetlig evaluering av rekrutteringen til alle Handelshøyskolen i Tromsø (HHT) sine gradsgivende studietilbud, slik at rekrutteringen til de ulike programmene sees i sammenheng. Eventuelle vesentlige endringer av studieporteføljen til HHT må behandles av universitetsstyret etter anbefalinger fra fakultet.

Universitetsdirektøren har ingen øvrige merknader, og anbefaler at universitetsstyret akkrediterer og godkjenner opprettelsen av Bachelor i ledelse, innovasjon og marked.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Øyvind H. Mikalsen

Vedlegg

- 1 Søknad Bachelor i ledelse, innovasjon og marked
- 2 Studieplan Bachelor i ledelse, innovasjon og marked

Søknadsskjema for akkreditering av nye bachelor- og masterprogram ved UiT

Bachelor i Ledelse, innovasjon og marked

Malen er godkjent av studiedirektøren 27. juni 2018

Akkreditering av nye bachelor- og masterprogram¹ ved UiT Norges arktiske universitet

Kunnskapsdepartementet (KD) og Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) innførte fra og med 2017 nye krav for oppretting og akkreditering av studietilbud², herunder også utvidede krav til *dokumentasjon* av institusjonens vurderinger som danner grunnlag for de akkrediteringsvedtak som fattes³. Kravene fra KD er gitt i [Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning](#) (studiekvalitetsforskriften), og kravene fra NOKUT er gitt i [Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning](#) (studietilsynsforskriften). Merk at det i begge forskrifter er fastsatt særskilte og skjerpede krav for akkreditering av mastergradsprogram.

Dette skjemaet er både en veiledning til og en sammenstilling av gjeldende nasjonale akkrediteringskrav, samt UiTs egne krav for bachelor- og masterprogram⁴. Bruken av skjemaet skal sikre at alle påkrevde forhold er tilstrekkelig gjort rede for og dokumentert på en systematisk måte som grunnlag for universitetsstyrets vurderinger og eventuelt vedtak om akkreditering. Skjemaet er utformet på bakgrunn av NOKUTs dokument [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(mai 2017\)](#), og KDs [rundskriv NR. F-03-16](#) (sistnevnte utdyper hensikten og forståelsesgrunnlaget bak gjeldende krav til mastergradsprogram). I utfylling av skjemaet **må** fakultetene legge til grunn den veiledning og de presiseringer som gis i disse to dokumentene, i tillegg til nevnte forskrifter med merknader. NOKUTs tilsynsrapporter er også nyttig som utdyping av hva som omfattes i de ulike kravene, se <https://www.nokut.no/publikasjoner/akkreditering-og-tilsyn--hoyere-utdanning/>

Utfylt skjema skal vedlegges fakultetets søknad om akkreditering av nye bachelor- og masterprogram. Dersom skjemaet ikke er komplett utfylt, kan det være grunnlag for å avvise søknaden. Konsekvensen kan da bli at saken ikke kan fremmes for universitetsstyret tidsnok for ønsket oppstart av studieprogrammet. Ansvar for at søknadsskjemaet er komplett utfylt og kvalitetssikret før den oversendes universitetsdirektøren ligger hos faglig ledelse ved det studieprogramansvarlige fakultetet. Merk spesielt at en stor del av kravene som skal være vurdert og dokumentert som forutsetning for akkreditering, er faglige vurderinger som må **gjøres** av fagmiljøet og faglig programledelse (og dermed ikke kan utarbeides av administrativt ansatte).

Særlig om studieretninger: studieretninger ved UiT er i noen tilfeller å regne som egne studieprogram, mens de i andre tilfeller er å regne som fordypninger innenfor et studieprogram. Akkreditering av studieretninger vil dermed i noen tilfeller måtte gjøres på bakgrunn av komplett dokumentasjon av alle punkter i søknadsskjemaet, mens det i andre tilfeller vil være tilstrekkelig å dokumentere utvalgte punkter. Fakultetene bes om å rådføre seg med Avdeling for utdanning for nærmere veiledning.

¹ Dette skjemaet gjelder ikke ved akkreditering av fellesgradsprogram.

² Departementets og NOKUTs forskrifter omfatter både studieprogram og øvrige studietilbud, derfor brukes termene «studiet» og «studietilbudet» i disse forskriftene. Dette søknadsskjemaet omhandler kun bachelor- og masterprogram, og termen «studieprogram» er benyttet så langt det er mulig.

³ Akkreditering er en faglig bedømming av om et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT.

⁴ Avdeling for forskning og utviklingsarbeid må kontaktes angående krav og kriterier for ph.d.-program.

Strategisk forankring

- Gjør kort rede for hvordan dekanatet har gjort en strategisk vurdering av det omsøkte studieprogrammet og dets faglige profil - både med henblikk på fakultetets og [UiTs strategi](#), samt universitetets eksisterende studieportefølje. Dersom opprettingen kan forankres strategisk til [UiTs utviklingsavtale med KD](#), bør dette omtales.

Handelshøgskolen UiT søker herved om å få etablere studiet bachelor i ledelse, innovasjon og marked. Studiet er etterspurt av elever fra videregående skole der mange elever allerede i dag velger emner som markedsføring, entreprenørskap, service og samferdsel o.l. I arbeidslivet ser vi økt etterspørsel etter kandidater og utdanningstilbud som søker etter relativt bred kompetanse for å kunne jobbe i ulike yrker og ulike funksjoner.

Studietilbudet vi søker er i samsvar med UiT's overordnede strategi «Drivkraft i nord» der det heter at «UiT skal utvikle studieporteføljen og utdanningskvaliteten i dialog med studenter, samfunns- og arbeidsliv.» Basert på dette finner vi det fornuftig å reorganisere dagens studietilbud til to rene studieløp. Vårt øk/adm-studium har i dag tre ulike profileringer. Den ene, med fokus på økonomistyring tredje studieår, beholder vi. De to andre profileringene foreslår vi lagt ned og erstattet med et treårig bachelor-studium i Ledelse, innovasjon og marked. Dette er i samsvar med UiTs strategi der det skal satses mer på innovasjon og internasjonalisering. Vi legger vekt på å gjøre det nye studiet praksisrelatert, og tilpasser i tillegg et av semestrene til utenlandske studenter, blant annet ved at det undervises på engelsk i tre emner. Det nye studietilbudet vil også ta i bruk mer studentaktive undervisnings- og vurderingsformer enn hva man har gjort tidligere, noe som også er i samsvar med universitetets strategi.

Kostnader og finansiering

Merk: Dersom det kreves finansiering utenfor fakultetets eksisterende budsjetttramme, må finansieringen være avklart med universitetsledelsen før akkrediteringssøknaden fremmes. For studieprogram som skal finansieres helt eller delvis med eksterne midler må fakultetet, i samråd med Avdeling for økonomi, besørge korrekt forvaltning av budsjett og avtaleverk i henhold til Retningslinje for finansiering av studietilbud og kurs.

- Gjør rede for kostnadene for oppretting og drift av det nye studieprogrammet (inklusive ev. behov for utvidelse av faglig- og/eller administrativ stab, infrastruktur, støttefunksjoner og utstyr).

Siden det nye studietilbudet baserer seg på at det omrokes på ulike emner, så vil kostnadene til å etablere dette studietilbudet være lave. De eventuelle kostnadene som denne omleggingen kan få, foreslås derfor dekt innenfor fakultetets eksisterende budsjetttramme.

- Gjør rede for hvordan studieprogrammet skal finansieres:

- Innenfor fakultetets eksisterende budsjetttramme, omfordeling av eksisterende studieplasser (oppgi hvilke studieplasser som omfordeles, og hvorfor)

Endringen medfører ei omfordeling av både studieplasser og undervisningsressurser innenfor den ramme som vi allerede er tildelt. Det nye studieprogrammet vil ha 90 stp felles med Bachelor i økonomi og administrasjon, dvs at 50 % av emnene er felles på de to studiene. Dette innbefatter valgemnene BED-2139 Bedriftsutvikling og intraprenørskap og BED-21xxx Bacheloroppgave. Begge disse emnene er på 20 stp.

I omleggingsfasen kan det komme noen ekstra kostnader, men etter at driften er i gang vil den antatt økte studiepoengproduksjon føre til høyere inntekter, mens kostnadene vil gå ned på grunn av at fagstaben blir bedre utnyttet.

- Innenfor fakultetets eksisterende budsjetttramme, nye studieplasser (henvisning til tildeling må oppgis, f.eks. ved å vise til brev/sak i ephorte)

Vi foreslår at 40 studieplasser av de 110 vi har i dag på øk/adm-studiet omfordeles slik at 70 studieplasser legges bachelor i økonomi og administrasjon og 40 studieplasser omfordeles til bachelor i ledelse, innovasjon og marked.

- Utenfor fakultetets eksisterende budsjetttramme. Angi hvor mye som må dekkes utenfor eksisterende ramme.

<skriv her >

- Helt eller delvis med eksterne midler, oppgi
 - Finansieringstype:
 - Oppdrag
 - Bidrag
 - Egenbetaling fra studenter (studieavgift)⁵
 - Andel ekstern finansiering: _____ %

⁵ Det skal som hovedregel ikke tas egenbetaling/studieavgift fra studenter, jf. Retningslinje for finansiering av studietilbud og kurs.

Studentrekrutteringsgrunnlag

- Gi en vurdering av målgruppe og studentrekrutteringsgrunnlag, forventet studentrekruttering, og samfunnets behov for den aktuelle kompetansen. Fakultetet skal stipulere det totale antallet studenter man ser for seg på studieprogrammet. Gjør også rede for hvorvidt det foreligger noen eksterne vurderinger av arbeidsmarked og samfunnsbehov for det omsøkte studieprogrammet (f.eks. markedsundersøkelser, redegjørelser fra relevante aktører, bekreftelser fra arbeidslivet).

I den tid vi var Høgskolen i Harstad hadde vi god erfaring med å ha alternative utdanningsløp til øk/adm. Eksempler på dette var yrkesspesifikke bachelorutdanninger i f.eks. reiseliv og handel, service og logistikk. Det planlagte studietilbudet er yrkesrettet i formen, med et innhold som passer for de som søker ei utdanning som kan kvalifisere til flere ulike yrker, dog med det til felles at man vil kunne arbeide på flere nivå for å bedre bedriftens utvikling, både innenfor ledelse, utvikling av personalet, utvikling av produkter og/ eller produksjonsprosesser, samt grep man kan gjøre i markedsføringsammenheng for å bli bedre kjent med det marked bedriften søker å betjene.

- Angi og begrunn hvilket studenttall som vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø. Vurderingen skal gjøres i forhold til å både kunne etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø. Eventuell overlapp og intern konkurranse om rekruttering av studenter i forhold til eksisterende studier ved UiT og andre institusjoner, skal det også gis en vurdering av.

På sikt regner vi med at dette studiet vil få 35 – 45 søkere hvert år, men at det kan ta noe tid før studietilbudet er blitt så kjent. Antall søkere de første årene vil dermed sannsynligvis være noe lavere. En klasse på 20 studenter vil imidlertid være tilstrekkelig til å få til et godt læringsmiljø, mens en klasse på 35-45 studenter vil bidra til et læringsmiljø som er både motiverende, stimulerende og godt for studentene.

Opptakskapasitet og dimensjonering

- Beskriv og begrunn fakultetets beregning av opptakskapasitet, samt vurdering av behov for eventuell adgangsregulering⁶. Kapasiteten skal ta hensyn til forventet studentrekruttering, undervisningsressurser, undervisningslokaler, utstysbehov, samt enhetens undervisningsbudsjett. Dimensjoneringen av opptakskapasiteten ved det enkelte program må også ses i sammenheng med det totale antall studenter fakultetet kan ta opp.

Med et tak på 40 studieplasser så regner vi med å ikke få kapasitetsproblemer, dermed skulle det ikke være nødvendig med adgangsregulering til studiet. Vi forventer heller ikke at 40 studenter vil skape problemer hverken i forhold til undervisningslokaler, utstysbehov eller enhetens undervisningsbudsjett.

⁶ Et studium kan adgangsreguleres hvis det er stor konkurranse om studieplassene, eller dersom det ikke kan tas opp mer enn et visst antall studenter på grunn av begrensninger i undervisnings- eller veiledningskapasiteten. Det er universitetsstyret som bestemmer hvilke studier som skal adgangsreguleres.

Når det gjelder undervisningsressurser så vil heller ikke det medføre utfordringer i og med at vi legger ned emner med få studenter, og etablerer tilsvarende nye emner som vi med stor sannsynlighet vil rekruttere flere til. Omfordeling av undervisningsressurser er godt planlagt og vil ikke føre til kapasitetsproblemer. Opptakskapasiteten kommer heller ikke i konflikt med det totale antall studenter fakultetet kan ta opp.

Kvalitetssikring, kvalitetsutvikling og videre oppfølging

Merk: Et system for fagfellevurdering skal innføres ved UiT i sammenheng med det reviderte kvalitetssystemet. I påvente av dette, ber vi fakultetene selv gi en vurdering av hvordan den faglige kvalitetssikringen av det omsøkte studieprogrammet er gjort. For eventuelle samarbeid med eksterne aktører, skal rammene for samarbeid samt administrativ- og faglig ansvarsdeling være særlig godt kvalitetssikret. UiT kan verken delegere det administrative- eller det faglige ansvaret til ekstern part.

- Gi en vurdering av hvordan kvalitetssikringen av faglig innhold, faglig nivå, indre faglig sammenheng og faglig progresjon er gjort for det omsøkte studieprogrammet, og beskriv hvordan dette skal følges opp i studieprogrammets videre drift. Eventuelle eksterne bidrag skal tas med (for eksempel høring, fagfellevurdering, bruk av representanter fra profesjons-/arbeidsliv m.v).

Studieprogrammet Bachelor i økonomi og administrasjon følger retningslinjene til UHR-Økonomi og administrasjon (tidligere NRØA) og følger de krav og anbefalinger som kommer derfra. I og med at 50 % av emnene er felles med øk/adm så blir disse emnene fulgt opp av eksisterende kvalitetssikring. På instituttet jobber vi med de ulike emnene i Undervisning- og utviklingsteam (UUT). Dette har vært gunstig fordi de ulike faglærerne jobber kontinuerlig med utvikling og forbedringer innenfor emnene.

Handelshøgskolen UiT har utover dette gode rutiner for å sikre god kvalitet i emnebeskrivelser, veiledning og undervisning.

Blant de forhold som blir vurdert er:

- Faglig innhold
- Faglig nivå på foreleserne
- Krav til pedagogisk kompetanse
- Læringsutbyttebeskrivelsene
- God sammenheng mellom de undervisnings-, lærings- og vurderingsformene som blir brukt (Constructive alignment)

Handelshøgskolen UiT har en kjerne med fast ansatte som har god kompetanse i mange av de emner som inngår i LIM-studiet. Eksempler på denne type kompetanse blant våre fast ansatte er:

- Professor Elsa Solstad - underviser i metode.
- Professor Arild Wikan – underviser i metodikk/ Statistikk
- Førsteamanuensis Nils Magne Larsen underviser i forbrukeratferd og butikkledelse
- Førsteamanuensis Trude Høgvold Olsen underviser i ledelse og Human Resource Management (HRM)
- Førsteamanuensis Kjersti Karjord Smørvik som underviser i serviceledelse og innovasjon

Det har vært utlyst ei 60 % stilling i innovasjon og entreprenørskap som vi forventer blir tilsatt før sommeren.

Det overordnede ansvaret for studiet er tillagt programstyret til Handelshøgskolen.

- Fakultetets vurdering av om det er spesielle forhold omkring det omsøkte studieprogrammet som må følges særlig opp etter oppstart, skal også gjøres rede for.

<skriv her>

Organisering av studietilbudet

- Gjør rede for om det i studieprogrammet skal gis ordinær undervisning (ved ett eller flere av UiTs studiesteder), desentralisert undervisning, samlingsbasert og/eller nettstudium.

Undervisningen i dette studiet er jevnt fordelt utover i semesteret. Enkelte emner vil imidlertid bli undervist samlingsbasert fordi foreleserne kommer fra andre steder eller fordi at det anses som fornuftig i forhold til undervisningen. I flere av emnene legges det inn studentaktive læringsformer som problembasert læring, muntlig presentasjon, skriftlig innlevering o.l. som undervisnings- og vurderingsform. Transversale ferdigheter eller 21st Century skills er nyttig kunnskap for studenter å tilegne seg, og vil komme til nytte både i studietiden, arbeidslivet og andre sammenhenger senere i livet.

I tillegg vil det i studiet bli lagt opp til å lære seg ei praktisk tilnærming til de ulike fagene gjennom å løse case, oppgaver og diskutere endringer som skjer i arbeids- og samfunnsliv. Dette gjør at studentene blir dyktigere medarbeidere når de senere kommer ut i jobb.

- For studieprogram med studentgrupper som er geografisk spredt, studieprogram hvor det forventes få studenter og studieprogram som tilbys på nett, samlingsbasert og/eller på deltid, skal det her gjøres kort rede for hvordan det skal legges til rette for å sikre et tilfredsstillende læringsmiljø samt faglig samhandling mellom studentene og/eller med studentene og fagmiljøet (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (5)).

<skriv her>

Studieprogrammet

1. **Informasjon** om studieprogrammet skal være korrekt, vise programmets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling. (jf. studietilsynsforskriften § 2-1 (2))

Merk: Fakultetet og studieprogramledelse har ansvar for at all informasjon, både studieplanen og øvrig informasjon om studieprogrammet på nett og andre steder, til enhver tid er korrekt, oppdatert og lett tilgjengelig.

- Studieplanen legges ved søknaden, og skal være utformet i henhold til UiTs mal for studieplaner, se https://intranett.uit.no/intranett/vis-artikkel/406021/ressursside_for_opprettning_av_nye_studieprogram_o

2. **Læringsutbyttet** for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og studietilbudet skal ha et dekkende **navn** (jf. studietilsynsforskriften § 2-2(1))

Merk: Punktene her kan være krevende å besvare, og fagmiljøet/studieprogramledelsen anmodes om å bruke tilstrekkelig tid til å gi gode faglige vurderinger og refleksjoner. Alle studietilbud skal følge de generelle læringsutbyttebeskrivelsene som ligger i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) når de fagspesifikke beskrivelsene utformes og fastsettes. For å få til gode fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser, er det en forutsetning at utviklingen av læringsutbyttebeskrivelser er forankret og utarbeidet i fagmiljøene. Beskrivelsene skal være fagspesifikke kompetansebeskrivelser, skal reflektere studieprogrammets faglige profil, og skal være beskrevet konkret nok til at studentene og arbeidslivet kan bruke dette til å kommunisere om kompetanse. Studieretninger kan ha separate læringsutbyttebeskrivelser (nytt fra 2017).

- Gi en vurdering av hvordan studieprogrammets navn er dekkende for studiets innhold og nivå.

Studiets navn er Bachelor i ledelse, innovasjon og marked. Dette studiet har vært tilbydd ved HH Tromsø siden 2009. Navnet er dekkende for innholdet i studietilbudet ved at det inneholder flere emner knyttet til ledelse, innovasjonsrettede emner og emner i forhold til markedet. Selv om dette LIM-studiet har samme navn og en del like emner med studietilbudet en har i Tromsø, er det også noen helt klare forskjeller:

- Ledelsesdelen i dette studiet har mer fokus på ledelse og utvikling av personalet i en virksomhet
- Innovasjonsdelen av studiet fokuserer på å gi studentene ei verktøykasse som kan brukes for å etablere innovative tiltak i virksomheter
- Markedsføringsdelen av studiet har en bredere tilnærming ved å inneholde emner fra eksempelvis internasjonal politikk, forbrukeratferd og tjeneste-/opplevesseskaping
- Internasjonalisering vektlegges gjennom bruk av engelsk i flere emner, samt opptak av internasjonale studenter

Oversikt over enkeltemner gruppert i forhold til hoved-emnene i LIM-studiet:

Hovedemner:	Emner:
Ledelse (40 stp)	Organisasjonsteori, Praktisk personalledelse, Organisasjonspsykologi, HRM
Innovasjon (40 stp)	Innovasjon og entreprenørskap, Serviceledelse og innovasjon, Forsyningsledelse og lean, Bedriftsutvikling og intraprenørskap
Marked (50 stp)	Markedsføring, Globalisering og internasjonal politikk, Social Media Marketing og Consumer Behaviour and Active Retailing

- Vedlagte tabell 1 viser sammenhengen mellom NKR og studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse.
- Med henblikk på utfylt tabell, gi en kort vurdering av hvordan læringsutbyttet og læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med kravene i NKR.

Det er god samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet for studiet og læringsutbyttebeskrivelsene slik de er presentert i tabell 1.

Læringsutbyttebeskrivelsene for de ulike emnene fremgår av emnebeskrivelsene. Alle de nye emnebeskrivelsene følger vedlagt som et eget vedlegg.

[Lenke til kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning](#)

[Lenke til engelsk oversettelse av nivåer og læringsutbyttebeskrivelser](#)

3. Studietilbudet skal være **faglig oppdatert**, og ha tydelig **relevans** for videre studier og/eller arbeidsliv. (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (2))

Merk: Kravet om at studieprogrammet er oppdatert, innebærer at det er oppdatert innenfor kunnskapsutviklingen i både akademia og profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv. Relevans og oppdatert kunnskap innen profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv skal sikres gjennom ordninger for systematisk samhandling med arbeids- og/eller samfunnsliv tilpasset studieprogrammets innhold og nivå.

- Gi en vurdering av hvordan studieprogrammet er faglig relevant for arbeids- og samfunnsliv, videre studier eller begge deler.

Studieprogrammet er faglig relevant for dagens og morgendagens arbeids- og samfunnsliv. Kunnskap og ferdigheter i ledelse og innovasjon vil være helt sentralt i de fleste typer virksomheter fremover, spesielt med tanke på konsekvensene av globalisering og digitalisering. Studiet er også et godt utgangspunkt for videre studier i både akademisk og yrkesfaglig retning.

- Gi eksempler på mulige yrker og videre studier.

Kandidater som har gjennomført bachelor i LIM vil kunne søke jobb i alle utviklingsorienterte virksomheter i de fleste bransjer, både i privat og offentlig sektor. Eksempel på områder der man i dag ser slike behov er innenfor lønn, personalarbeid, reiseliv, handel, servicerelevante yrker, salg, transport m.v.

- Beskriv hvordan fagmiljøet vil arbeide systematisk for å sikre at studieprogrammet til enhver tid er relevant og faglig oppdatert.

Fagmiljøet vil jobbe systematisk og målrettet med å videreutvikle studieprogrammet og fagmiljøet knyttet til dette.

4. Studietilbudets **samlede arbeidsomfang** skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier (jf. studietilsynsforordningen § 2-2(3))

Merk: Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng, og har et samlet arbeidsomfang på 1500-1800 timer, fordelt på kategoriene tilrettelagt undervisning, selvstudium og eksamensforberedelser. Hvor mye selvstudium det legges opp til i et studieprogram, vil variere med studieprogrammets profil. Se også i NOKUTs veiledning for nærmere beskrivelser av dette kravet.

- Angi studentenes arbeidsomfang i studieprogrammet, fordelt på kategoriene:
 - a. organiserte læringsaktiviteter (forelesninger, seminarundervisning, laboratoriearbeid, veiledning, praksis m.v.): 286 timer per år
 - b. selvstudium: 1160 timer per år
 - c. eksamensforberedelse: 204 timer per år
 - d. annet: 0 timer per år

Vedlagte tabell 2 viser en detaljert oversikt over studiets arbeidsomfanget for studentene. Det samlede arbeidsomfang er beregnet til 1650 timer per år.

- Med bakgrunn kategoriseringen overfor; gi en kort vurdering av hvordan det er sikret balanse mellom selvstudium og organiserte læringsaktiviteter i studieprogrammet, som er tilpasset programmets profil og som vil gjøre det mulig for studenten å oppnå det fastsatte læringsutbyttet.

Vi mener det er god balanse mellom de foreslåtte organiserte læringsaktivitetene og studentenes selvstudium, og at dette er i samsvar med det læringsutbyttet vi forventer at dette studiet skal gi.

5. Studietilbudets **innhold, oppbygging og infrastruktur** skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (4))

Merk: Dette avsnittet kan være krevende å besvare. Fagmiljøet og studieprogramledelsen anmodes om å bruke tilstrekkelig tid til å gi gode faglige vurderinger og refleksjoner. Fakultetet har ansvar for å informere og samarbeide med Universitetsbiblioteket (UB) om ev. forhold omkring opprettelsen av studieprogrammet som involverer UB og dets tjenester. Oppretting av studieprogram innen nye fagområder kan medføre behov for oppbygging av litteratursamling mv. Fakultetet har også ansvar for å informere og samarbeide med Avdeling for IT om eventuelle forhold som involverer avdelingen og de tjenester avdelingen tilbyr.

- Beskriv hva som er de sentrale fagområdene i studieprogrammet. Sentrale fagområder beskriver det som er det unike faglige fokus i studieprogrammet - også sett i sammenheng med lignende studieprogram nasjonalt eller internasjonalt. Dette punktet må ses i sammenheng med punkt 14 nedenfor.

De sentrale fagområdene i dette studiet er:

- *Ledelse generelt med spesielt fokus på personalledelse, inkludert kunnskap og ferdigheter knyttet til å lede bedriftenes humankapital*
- *Innovasjon og entreprenørskap med fokus på systematisk tenking og anvendelse av kreativitet til å utvikle nye produkter, produksjonsmåter og driftsmåter*
- *Markedsføring med fokus på å forstå internasjonal politikk, hvordan forbrukerne tenker, hvordan sosiale media kan brukes i markedsføringen og hvorfor serviceforståelse og innovasjon henger sammen*

- Gi en vurdering av hvordan studieprogrammets emner, innhold og oppbygning gir grunnlag for læringsutbyttet. Dette kan gjerne illustreres ved hjelp av vedlagte tabell 3.

Studieprogrammet vil være attraktivt for de som søker utdanning som gir kunnskaper og ferdigheter anvendbar til mange ulike typer jobber. Det gir også et godt grunnlag for å studere videre på studier som erfaringsbasert master i ledelse, master i LIM, eller videre studier innen ledelse, innovasjon og markedsføring. Innholdet i denne studieplan er godt tilpasset til dette. Det er videre god balanse i studiet mht lærerstyrt undervisning, egenstudium, case, oppgavearbeid samt skriftlig og muntlige presentasjoner. Det legges opp til å anvende studentaktive arbeidsformer som problembasert læring, case og det å bearbeide og presentere oppgaver/temaer muntlig og skriftlig. Dersom det er ledig kapasitet så kan det gis adgang for å ta enkeltemner. Det vil også være mulig å ta redusert progresjon (tilpasset utdanningsplan).

- Beskriv hva slags infrastruktur, annet utstyr og støttefunksjoner som er nødvendig for at studenten skal kunne oppnå læringsutbytte. Begrunn at nødvendig infrastruktur er tilgjengelig og dimensjonert i forhold til antall studenter.

Skolen har de fasiliteter som skal til for å drive studiet på den måte som det er tiltenkt, både når det gjelder klasserom, auditorium, bibliotek og digitale hjelpemidler som LMS /Canvas), Skype mm.

6. **Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer** skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (5))

Merk: Punktene i dette avsnittet er krevende å besvare. Fagmiljøet og studieprogramledelsen anmodes om å bruke tid til å gi gode faglige vurderinger og refleksjoner. Det forutsettes at undervisnings-, lærings- og vurderingsformen er tilpasset et digitalisert samfunn.

- Begrunn valg av undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, og hvordan disse gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet.

Det er viktig at det er en fornuftig sammenheng mellom undervisningsform, læringsform og vurderingsform (ULV)/(Constructive alignment). Siden dette studiet inneholder alt fra klassisk bedriftsøkonomi til innovasjon og entreprenørskap, anvendes det ulike typer ULV-former i de ulike emnene. I bedriftsøkonomi er forelesning ofte undervisningsform, mens det er gjennom oppgaveregning og øvelser at studentene lærer. En skriftlig skoleeksamen på 4 eller 5 timer er en vurderingsform som er godt tilpasset dette. I innovasjon og entreprenørskap vil det å lære seg teknikker for å fremme kreativitet og innovative tanker være viktig. Læringsformen vil kunne være å jobbe i gruppe med andre og å bruke kreative teknikker for å fremme resultater. Vurderingsform kan være å gjennomføre et prosjekt som skal presenteres både muntlig og skriftlig overfor andre. For å få frem det læringsutbyttet som man ønsker vil det i noen tilfeller være nødvendig å bruke andre typer undervisnings- og læringsformer enn det som vanligvis brukes.

- Begrunn hvordan de valgte vurderingsformene er egnet til å måle om studenten har oppnådd studieprogrammets læringsutbytte.

Studieprogrammets læringsutbytte varierer i de ulike emnene, men ved å anvende ulike typer vurderingsformer vil vi få frem det læringsutbyttet som er tiltenkt både for enkeltemner og for hele studieprogrammet sett under ett.

- Gi en vurdering av hvordan det skal legges til rette for at studentene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Studiet legger opp til studentaktive undervisningsformer både for å lære om de emner det undervises i, men også for å utvikle studentenes transversale ferdigheter som det å tenke kreativt, bli bedre i kommunikasjon og i å kunne presentere et tema muntlig og skriftlig på en bedre måte. Studenten selv må ta initiativ og delta aktivt i undervisning, diskusjoner, case- og oppgaveløsning, gruppearbeid m.v. for å oppnå det læringsutbyttet som er intendert.

7. Studietilbudet skal ha relevant **kobling til forskning** og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (6) og universitets- og høyskoleloven § 1-3 a))

Merk: Dette kravet handler om at fagmiljøet skal kunne framvise en tilstrekkelig relevant og gjensidig kobling mellom studieprogrammet og virksomheten innen forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, samt hvordan studentene introduseres for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i løpet

av studiet. Flere av punktene i NKR er relatert til dette kravet. Det kan være nyttig å se i tilsynsrapporter fra NOKUT for eksempler på hva som ligger i dette kravet.

- Beskriv hvordan studentene vil møte forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i studieprogrammet.

På studiet vil studentene bli kjent med forskning gjennom å lese relevante forskningsartikler som de må kjenne og kunne analysere. Forskningsartikler blir også lagt opp som pensum i flere av emnene. Kjente teorier som transaksjonskostnadsteori, ressurs-basert teori, agentteori m.fl. er teorier som går igjen. For å få utbytte av undervisningen er det nødvendig å få innsikt i og kunnskap om disse teoriene. De som underviser er forskere selv og trekker gjerne inn egen forskning. På den måten blir studentene vist hvordan forskning utvikles og gitt forklaring på områder der dette er relevant.

- Begrunn at studieprogrammet har en relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.

Studieprogrammet har en relevant kobling mot forskning på flere områder. Spesielt gjelder dette områder som:

- *Consumer behaviour and active retailing*
- *Service management and experience development related to tourism and the service industry*
- *Innovation and entrepreneurship*

Se forøvrig pkt 15 som utdyper dette noe mer.

8. Studietilbudet skal ha ordninger for **internasjonalisering** som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (7))

Merk: Ordninger for internasjonalisering kan omfatte ulike aktiviteter og tiltak, eksempelvis bruk av internasjonal litteratur, internasjonale gjesteforelesere, utenlandske studenter på innveksling, studenters deltakelse på internasjonale konferanser/workshops osv.

- Beskriv ordninger for internasjonalisering, og gi en vurdering av hvordan dette bidrar til å sette studieprogrammet i en internasjonal kontekst. Herunder beskriv spesielt hvordan internasjonalisering ivaretas for studenter som ikke reiser på utveksling.

Studiet er tilrettelagt slik at utenlandske studenter kan følge et semester (vår) av studiet. På dette semesteret undervises det i tre emner på engelsk, hvorav det ene av disse er et valgfritt emne. Dette medfører at de utenlandske studentene sannsynligvis knytter tettere bånd opp mot våre norske studenter og på denne måten lærer mer om norske forhold og tradisjoner, samtidig som de utenlandske studentene bringer inn nye impulser og ny kunnskap og ferdigheter inn i klassen.

Våre egne studenter skal også kunne reise ut for å studere i et annet land. UiT har mange utenlandske universiteter som samarbeidspartnere, der våre studenter kan ta et semester eller to, noe som vi anbefaler.

- Begrunn hvorfor ordningene for internasjonalisering er relevante for studieprogrammet.

Internasjonalisering er spesielt aktuelt for dette bachelorstudiet fordi det handler om å hente inn impulser utenfra som kan inspirere til kreativ tenking, tenke nytt og for å få til innovasjon og entreprenørskap. Det handler også om å forstå ulike markeder, ulike typer forbrukere og hvordan man ved hjelp av sosiale media kan kommunisere med omverden. De fleste virksomheter i dag, både offentlige og private, påvirkes av og/eller arbeider i et globalt marked. Noen har internasjonale leverandører og/eller er avhengig av et internasjonalt arbeidsmarked. Kunnskap om globalisering, og det å ha et internasjonalt perspektiv er spesielt viktig i et studie som handler om ledelse, innovasjon og marked.

9. Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for **internasjonal studentutveksling**. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (8))

Merk: Kravet om å tilby studentutveksling gjelder for alle gradsgivende studietilbud. Relevansen av utvekslingsavtalen/-oppholdet skal være sikret av studieprogrammets fagmiljø. Det ikke er et krav at avtalene er på studieprogramnivå. Avtalene kan være på institusjons-/fakultets-/instituttnivå, men de må være faglig relevante. Det er ingen krav til lengden på utvekslingen.

- Beskriv ordninger for studentutveksling og gi en vurdering av avtalenes faglige relevans med henblikk på studieprogrammets totale læringsutbytte, nivå, omfang og egenart.

UiT har avtale med en rekke utenlandske samarbeidspartnere. I vårt videre arbeid med internasjonalisering vil vi finne frem til partnere som passer godt for studenter som velger studiet bachelor i LIM.

10. For studietilbud med **praksis** skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (9))

- Fagmiljøet og faglig programledelse har ansvar for å sikre god kvalitet og relevans for praksisdelen i studieprogrammet. Med henblikk på dette, gjør rede for hvordan det er planlagt tilrettelagt for gjennomføring av praksis i studieprogrammet.

<skriv her>

- Begrunn omfanget av praksis, samt hvordan den er faglig relevant for studieprogrammet og bidrar til at studentene oppnår læringsutbytte.

<skriv her>

- Gi en vurdering av hvordan arbeidet med utarbeidelse av praksisavtale er utført og kvalitetssikret.

<skriv her>

Fagmiljøet

11. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en **størrelse** som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være **kompetansemessig stabilt** over tid og ha en **sammensetning** som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (1))

Merk: Punktene i dette avsnittet er tidkrevende å besvare på en tilfredsstillende måte. En viktig forutsetning for kvalitet i studieprogrammet er at studentene møter et fagmiljø som er stort nok og stabilt, og som har kompetanse innenfor alle fag og emner som det undervises i. Forventet læringsutbytte for studentene og studieprogrammets innhold og relevans, må være førende for sammensetning av fagmiljøet. I [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(NOKUT, mai 2017\)](#) gis en nærmere definisjon av «fagmiljøet», og ytterligere veiledning ift. kravene.

- Angi fagmiljøets samlede størrelse i årsverk og omtrentlig antall faglig tilsatt per student.

Fagmiljøets samlede størrelse i årsverk er 2,25 stillinger, og studiet har ca. 24 studenter per ansatt basert på det antall søkere (35) som vi forventer blir tatt opp.

Vitenskapelige ansatte:	Hovedstilling		Andel årsverk på LIM	Emneområde for undervisning/ veiledning
	Ja	Nei		
Professor Valdemar Sigurðsson		X	20 %	Social Media Marketing
Professor Baard H. Borge	X		30 %	Globalisering og internasjonal politikk
Professor Per Engelseth		X	20 %	Innkjøp og logistikk *
Førsteamanuensis Trude Høgvold Olsen	X		30 %	HRM - Human Resource Management
Førsteamanuensis Nils Magne Larsen	X		30 %	Consumer Behaviour and Active Retailing
Førsteamanuensis Kjersti Karijord Smørvik	X		60 %	Markedsføring
Førsteamanuensis Kjersti Karijord Smørvik	X		30 %	Serviceledelse og innovasjon
Førsteamanuensis May Kristin Vespestad	X		30 %	Experience Development *
Førsteamanuensis Svein Tvedt Johansen	X		30 %	Foretaksstrategi
Førsteamanuensis Trond Bottolfsen	X		20 %	Forsyningsledelse og lean
Førsteamanuensis Trond Bottolfsen	X		10 %	Praktisk personalledelse
Førstelektor Thomas Gressnes	X		20 %	Anvendt metode
Førstelektor Tor Schjelde	X		25 %	Organisasjonspsykologi
Amanuensis Hilde Nordahl- Pedersen	X		20 %	Organisasjonsteori og ledelse
Amanuensis Hilde Nordahl- Pedersen	X		15 %	Innovasjon og entreprenørskap
Universitetslektor Roger Trøite	X		20 %	Bedriftsøkonomisk analyse
Universitetslektor Roger Trøite	X		20 %	Grunnleggende regnskap og analyse
Universitetslektor Ole T. Andreassen	X		10 %	Bedriftsutvikling og intraprenørskap **
Andre veiledere			10 %	Bacheloroppgave - 20 stp
Samlet årsverk for LIM-studiet			450 %	4,5 stillinger
Reduksjon for emner som er felles med øk/adm			50 %	
Netto årsverk brukt på LIM-studiet				2,25 stillinger
* = Valgfritt emne - 10 stp				
** = Valgfritt emne - 20 stp				
Disse emnene er felles for øk/adm og LIM				

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøets størrelse er tilpasset forventet antall studenter og den undervisning, veiledning, samt forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som skal utføres i tilknytning til studieprogrammet.

Vi forventer at 35 studenter vil søke seg til dette studiet og vi mener at fagmiljøets størrelse er godt tilpasset det forventede antall studenter som vi forventer å få. I og med at 50 % av emnene er felles med øk/adm så er det god anvendelse av våre faglige ressurser å foreta den omfordeling som vi her søker om.

- Beskriv fagmiljøets kompetanse og gi en vurdering av hvordan denne kompetansen er tilstrekkelig bred til å dekke studieprogrammets emner og sentrale fagområder (jf. punkt 5. om faglig innhold mm).

Fagmiljøets kompetanse er godt tilpasset dette studieprogrammet både i forhold til at vi får anvendt de ansattes spesialkompetanse i emner som Internasjonal politikk, forbrukeratferd, forsyningsledelse og innovasjon, samtidig som studiet er godt representert med emner der vi har både faglig bredde og styrke slik som innenfor ledelsesfag, innovasjon, bedriftsøkonomi og markedsføringsemner.

12. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha **relevant utdanningsfaglig kompetanse** (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (2))

Merk: Utdanningsfaglig kompetanse omfatter i denne sammenheng både UH-pedagogikk, didaktikk og kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. UiT er ansvarlig både for å sikre fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse (jf. [Utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved UiT](#)), og for aktivt å legge til rette for oppdatering og utvikling av denne kompetansen. NOKUT legger til grunn at [UHRs nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse](#) angir en rimelig norm for hva de fagansatte som minimum må ha.

- Gi en vurdering av fagmiljøets UH-pedagogiske, didaktiske og digitale kompetanse, hvordan denne er tilpasset studieprogrammets egenart, nivå og organisering (for eksempel nettstudium), og hvordan denne kompetansen skal sikres og vedlikeholdes. Gi i tillegg en særskilt vurdering av fagmiljøets kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. Om ønskelig kan vedlagte tabell 4 fylles ut for å få en samlet oversikt over fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse.

Fakultet for Biovitenskap, Fiskeri og økonomi (BFE) og instituttet Handelshøgskolen UiT har de senere år arbeidet aktivt for at flere ansatte får en formell pedagogiske kompetanse på plass. Flere ansatte har derfor de senere gjennomført Pedagogisk basiskompetanse eller tilsvarende. Blant de 11 fast ansatte som skal levere undervisning til LIM-studiet så er det 8 som har gjennomført Pedagogisk Basiskompetanse eller tilsvarende, en holder på med dette nå og de to siste har planer om å få dette gjort.

13. Studietilbudet skal ha en **tydelig faglig ledelse med et definert ansvar** for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (3))

Merk: Kravene til ledelse av studieprogram er betydelig skjerpet, både fra nasjonalt hold og ved UiT. Den/de som har det faglige ansvaret må ha kompetanse til å drive kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studieprogram. Dekan eller instituttleder må påse at det er satt av tilstrekkelig ressurser til studieprogramledelse.

- Beskriv studieprogrammets faglige ledelse og ved hvilket nivå den er etablert ved fakultetet.

Studieprogrammets faglige ledelse er lagt til instituttleder ved Handelshøgskolen og delegert til assisterende instituttleder ved campus Harstad. Faglig leder har ansvar for at studietilbudet utvikles og har en tilfredsstillende kvalitet på den veiledning og undervisning som tilbys. Det overordnede ansvar for innholdet i dette studiet sorterer under programstyret ved Handelshøgskolen UiT.

- Gjør rede for den faglige ledelsens definerte *ansvar* for faglig kvalitetssikring og -utvikling av studieprogrammet (faglig sammenheng, innhold, nivå, progresjon, evalueringer mv.), og den faglige ledelsens *oppgaver* knyttet til studieprogrammet.

Det er faglig leders ansvar å passe på at den faglige kvaliteten på studiet blir ivaretatt og videreutviklet. Det legges opp til midtveisevaluering av alle emnene på studiet og faglig videreutvikling gjennom de ulike UUT-ene (ledelse, entreprenørskap, markedsføring og bedriftsøkonomi). Studiet skal være godkjent av Programstyret og oppdateringer/ endringer underveis skal også rapporteres til Programstyret dersom dette er påkrevd.

14. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i **hovedstilling** ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst **førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet** (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (4))

I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.
- b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent-kompetanse.

Merk: Definisjon av fagmiljøet er gitt i studietilsynsforskriften § 2-3 (1) og omfatter personene som direkte og regelmessig gir bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av studieprogrammet. Det er kun fagmiljøet som er knyttet til studieprogrammet i form av årsverk, som vurderes i dette kravet. De sentrale

delene av studieprogrammet utgjøres av det unike faglige fokus og innhold i studieprogrammet, også sett i sammenheng med lignende studieprogram nasjonalt eller internasjonalt, og kjennetegnes av at undervisningen innenfor disse områdene må bygge på forskerkompetanse.

Tabellene er krevende å sette opp, men riktig utført vil de tilfredsstillende dokumentasjonskravene for flere av de forskriftsfestede kravene til fagmiljø gitt av KD og NOKUT.

- Fyll ut og legg ved tabell 5 for fagmiljøet som skal bidra med minst 0,1 årsverk i studieprogrammet og tabell 6 for fagmiljøet som skal bidra med mindre enn 0,1 årsverk i studieprogrammet.

15. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (5))

Merk: For studieprogrammer innen nye fagområder vil dokumenterte resultater som fagmiljøet har fra før kunne vurderes. Uansett må planer for å drive relevant forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid, og hvordan det skal etableres et godt og stabilt forskningsmiljø ligge til grunn.

- Gi en vurdering av hvordan fagmiljøets forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid har en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studieprogrammets innhold og nivå. Omfanget skal stå i forhold til studieprogrammets faglige nivå. Det kreves dermed større aktivitet innen forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid knyttet til et mastergradsstudium enn til et bachelorgradsstudium.

Det skjer en omfattende forskning relatert til flere av de emner som det undervises i på dette studiet. Som eksempler på dette vil jeg vise til fire forskere som underviser på studiet og vise til den forskning de har gjort de senere år. Om ønskelig kan vi lag en oversikt over dere forskning, i denne omgang nevner vi bare navn og viser det arbeid som de har registrert i Cristin (www.cristin.no/) :

-Førsteamanuensis Trude Høgvold Olsen (Ledelse, HRM mm.).

-Førsteamanuensis Nils Magne Larsen (Forbrukeratferd)

-Kjersti Karjord Smørvik (Reiseliv, servicemarkedsføring)

-Hilde Nordahl-Pedersen (Innovasjon, kreative prosesser mm.)

16. Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (6))

- Beskriv hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk fagmiljøet deltar aktivt i, og gi en vurdering av hvorfor disse samarbeidene og nettverkene er relevante for studieprogrammet.

Forskergruppa Strategi, styring og ledelse (SSL) er ei aktiv forskergruppr, se https://uit.no/forskning/forskningsgrupper/gruppe?p_document_id=488033

Forskergruppa har kontakter til University of the Arctic. Forskergruppa har vært på studieturer og innledet ulike former for samarbeid (datainnsamling, skriving, konferansesesjoner) med forskere på Aalborg universitet og BI. Forskere i forskergruppa har sine egne nasjonale og internasjonale nettverk i tillegg. Forskergruppa har bidratt med å foreslå og lede sesjoner på den nasjonale NEON-konferansen (for organisasjonsforskere) de siste tre årene. Gjennom det pågående prosjektet «Små og mellomstore bedrifter (SMB) som lykkes i Nord-Norge: strategi, styring og ledelse» finansiert av Regionalt forskningsfond Nord har vi etablert et samarbeid med næringsforeningene i Harstadregionen, Tromsø og Alta, samt NHO Arktis.

Forskergruppa “Experiential Marketing, Management and Innovation (EMMI)” presenterer seg på følgende måte:

https://en.uit.no/forskning/forskningsgrupper/gruppe?p_document_id=533557

The idea is to use the latest research methods and theories to further develop research practice in marketing, management and innovation (separate or in combination) related to experiential consumption contexts. The first research area is within experiential marketing and the role of value co-creation in service and experience based branches will be carried out. The second research area concerns management in experiential based services. In particular, the focus will be on how and what service businesses and management can facilitate for positive value co-creation in service encounters. The third research area is innovation in experiential settings, and to understanding innovation from a marketing and management perspectives to get a better understanding of what an innovation really is and how to support innovation processes. In addition, we have an interest in understanding how innovations emerge and develop over time.

Building on a solid research methodology and extensive research studies, we aim to introduce and experiment with new research methods, applications and analyses. We believe in using mixed-method studies as a strategy to combine different research approaches in one study and to provide an edge in our research through co-operation and state-of-the-art research practice.

Nils Magne Larsen er også en del av et større internasjonalt nettverk som forsker på forbrukernes atferd i dagligvareforretninger.

17. For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet (jf.studietilsynsforordningen § 2-3. (7))

Merk: I studieprogram som har praksis, forutsettes det at faglig ledelse og fagmiljøene sørger for systematisk og jevnlig kontakt med praksisfeltet, slik at utdanningene og fagmiljøenes egen praksiserfaring er relevant, oppdatert og i takt med utviklingen i praksisfeltet. Dette er en forutsetning for å sikre at praksis bidrar til at studentene oppnår det forventede læringsutbyttet, at det forventede læringsutbyttet er relevant med en tilstrekkelig bevissthet om standarden i praksisfeltet, og for å bidra til å sikre studentene kvalitet i praksisdelen av studieprogrammet.

- Gi en vurdering av den erfaringen og kunnskapen fagmiljøet har fra praksisfeltet, og beskriv hvordan denne kunnskapen skal holdes oppdatert.
<skriv her>
- Gi en vurdering av hvilken systematisk og jevnlig kontakt som skal finne sted mellom fagmiljøet og praksisveilederne ved praksisinstitusjonen.
<skriv her>
- Gi en vurdering av hvilke krav som skal stilles til praksisveiledernes kompetanse og erfaring fra praksisfeltet, og beskriv hvordan det kontinuerlig skal sikres at praksisveiledernes kompetanse er relevant for studieprogrammet. Relevant kompetanse omfatter både veiledningskompetanse og relevant faglig kunnskap.

<skriv her>

Særskilte forhold

- Hvis utdanningen er rammeplanstyrt, beskriv hvordan rammeplanen og ev. nasjonale retningslinjer er oppfylt i studieprogrammet (læringsutbytte, emnegrupper, oppbygging, fordypning, opptakskrav mv.)
<skriv her>
- Autoriserings- og sertifiseringskrav: hvis relevant, beskriv hvordan autorisasjon, lisens, eller sertifisering skal oppnås og hvem som er sertifiserings-/autoriseringsmyndighet. Gjør også rede for den kontakten fakultetet har hatt med slik myndighet for å sikre at påkrevde forhold for det omsøkte studieprogrammet er ivarett.

<skriv her>

- Annet

<skriv her>

Andre forhold

- Gjør rede for eventuelle andre forhold fakultetet mener har betydning for akkreditering av studieprogrammet.

<skriv her>

Særskilte krav til mastergradsstudier (gitt av Kunnskapsdepartementet)

18. Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (1))

Merk: I [rundskriv F-03-16](#) utdypes Kunnskapsdepartementet hensikten med kravene. I NOKUTs [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(mai 2017\)](#) gis mer utførlig veiledning om hvordan kravene kan dokumenteres.

- Beskriv hvilke fag, disipliner og kunnskapsområder som masterprogrammet omfatter.

<skriv her>

- Gi en begrunnelse for at masterprogrammet er tilstrekkelig bredt og er forankret i et bredt nok fagmiljø.

<skriv her>

19. Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studieprogrammet. Fagmiljøet skal dekke de fag og emner som studieprogrammet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (2)).

Merk: Hva som vurderes som tilstrekkelig høy og relevant kompetanse vil variere mellom ulike studieprogram, se mer i NOKUTs veiledning.

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøet er bredt og stabilt.

<skriv her>

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøet har høy faglig kompetanse, og relevant kompetanse for det omsøkte masterprogrammet.

<skriv her>

20. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (3)).

Merk: Hva som regnes som et høyt nivå vurderes ut ifra hva som regnes for å være et høyt nivå i fagfeltet nasjonalt og internasjonalt (f.eks. publiseringsomfang, publikasjonspoeng, siteringsindeks osv.). Det som skal beskrives er altså ikke kun de resultater fagmiljøet har fra egen institusjon, men også resultater fra forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

- Gi en vurdering av at fagmiljøet har forskningsresultater på høyt nivå.

<skriv her>

- Gi en beskrivelse av resultater fra forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samarbeid med andre fagmiljøer, nasjonalt og internasjonalt.

<skriv her>

Vedlegg som skal følge den utfylte søknadsmalen:

1. Studieplan (obligatorisk)
2. Tabell 1: dokumentasjon av sammenhengen mellom NKR og studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse (obligatorisk)
3. Tabell 2: arbeidsomfang (valgfri)
4. Tabell 3: dokumentasjon av hvordan programmets emner bidrar til oppfyllelse av studieprogrammets læringsutbytte (valgfri)
5. Tabell 4: utdanningsfaglig kompetanse (valgfri)
6. Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet (obligatorisk)
7. Tabell 6: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet (obligatorisk)
8. Utvekslingsavtale(r) (obligatorisk)

Tabell 1: Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og studieprogrammets læringsutbytte

Bachelorprogram:

Kunnskaper (K), Ferdigheter (F) og Generell kompetanse (G)		
NKR		Bachelor i Ledelse, innovasjon og marked
Kandidaten:		Kandidaten skal gis:
K1	har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet	- bred og oppdatert kunnskap om emner som personalledelse, organisasjonsteori, arbeidspsykologi og HRM, dvs. ledelsesemner. -bred og oppdatert kunnskap om kreativitet, innovasjon, bedriftsutvikling, intraprenørskap og entreprenørskap. -bred og oppdatert kunnskap om markedsføring og markedsføringsteorier, som servise-markedsføring, digital markedsføring og forbrukeratferd.
K2	kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet	-kunnskap om hvordan strategier utvikles, hvordan virksomheter organiseres og ledes, og hvordan virksomheter kan bidra til å styrke den forsyningskjede de er en del av, blant annet ved hjelp av lean.
K3	kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet	-grunnleggende kunnskaper i ex phil, anvendt metode og, internasjonal politikk for å kunne identifisere utfordringer og trender, for dermed å kunne iverksette fornuftige tiltak som kan redusere skader eller sikre fremgang.
K4	har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet	-kunnskap om fagområdenes historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet.

F1	kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg	-gjennom teoretisk forståelse for ledelse, innovasjon og markedsføring, samt kompetanse i samfunnsvitenskapelige metoder, innhente og analysere informasjon om et bredt spekter av problemstillinger, og ut fra dette skrive rapporter og prosjektoppgaver.
F2	kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning	-anvende kunnskap relatert til ledelse, innovasjon og markedsføring på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg ved ulike utfordringer.
F3	kan finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling	-gjennomføre innovasjonsprosesser, utvikle markedsføringsstrategier, utforme og styre prosjekter og lede medarbeidere. -bruke økonomiske styringsverktøy og analysere regnskap.
F4	kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer	-beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer.
G1	har innsikt i relevante fag og yrkesetiske problemstillinger	-planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver og prosjekter, alene og som deltaker i en gruppe, og gjøre selvstendige vurderinger av organisatoriske og markedsrelaterte problemstillinger, og slik sett bidra til utvikling av virksomheter.
G2	kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer	-gjøre kritiske refleksjoner rundt hvilken betydning ledelses-, innovasjons- og markedsføringsfaget har for virksomheter og samfunnet.
G3	kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer	-formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig og muntlig.
G4	kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis	-på bakgrunn av kjennskap til de ulike fagområdene ledelse, innovasjon og markedsføring kunne utveksle synspunkter og erfaringer som kan anvendes i praksis
G5	kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser	-kunne tenke kreative tanker og anvende innovasjonsprosesser til å få fram nye produkter, produksjonsmåter eller finne løsninger på problem

Tabell 2: Forventet arbeidsomfang for studentene

Emne/modul/etc. eller semester	Antall studiepoeng	Tilrettelagt undervisning (antall timer)	Selvstudium (antall timer)	Eksamensforberedelse (antall timer)	Veiledning/ oppgaveløsing (antall timer)	Konferanse med faglærer (antall timer)	Antall timer totalt
BED-2029 Organisasjonsteori og ledelse	10	36	190	34	5	5	270
BED-10113 Bedriftsøkonomisk analyse	10	36	200	34	5	10	285
Bed-1004 Markedsføring	10	36	190	34	5	5	270
FIL-0700 Ex phil	10	36	190	34	5	5	270
BED-1009 Innovasjon og entreprenørskap	10	36	190	34	5	5	270
BED-1002 Grunnleggende regnskap og analyse	10	36	200	34	5	10	285
Sum timer 1. år	60	216	1160	204	30	40	1650
BED-xxxx Personalledelse	10	36	190	34	5	5	270
BED-1009 Serviceledelse og innovasjon	10	36	190	34	5	10	275
BED-xxxx Globlisering og internasjonal politikk	10	36	190	34	5	5	270
BED-2115 Forsyningsledelse og lean	10	36	200	34	5	5	280
BED-2046 Anvendt metode	10	36	190	34	5	10	275
BED-2003 Foretaksstrategi	10	36	200	34	5	5	28
Sum timer 2. år	60	216	1160	204	30	40	1650

BED-2112 HRM	10	36	190	34	5	5	280
BED-xxxx Arbeids- og org. psykologi	10	36	190	34	5	5	280
Vagfritt emne - 10 eller 20 stp	10	36	200	34	5	5	290
BED-2144 Social Media Marketing	10	36	190	34	5	10	285
BED-2145 Consumer Behaviour and Active Retailing	10	36	190	34	5	5	280
Valfritt emne - 10 eller 20 stp	10	36	200	34	5	10	295
	60	216	1160	204	30	40	1650

Tabellen er et eksempel på hvordan det kan se ut, og kan tilpasses fritt slik at den gjenspeiler det enkelte studieprogram på best mulig måte (eksempelvis ved å sette inn ekstra kategorier eller kolonner). I tabellen skal det anslås forventet arbeidsomfang. Gi anslag per emne/modul/etc. eller semester og summer per studieår.

Tabell 3: Studieprogrammets samlede læringsutbytte fordelt over studieprogrammets emner

Tabell 3 utgår da vi mener å ha fått frem den samme informasjonen gjennom teksten i søknaden samt i tabell 1.

Tabell 4: Utdanningsfaglig kompetanse

<i>Fagperson</i>	<i>KPH Kurs i universitets- eller høgskole- pedagogikk/ Pedagogisk basiskompetanse (PB)</i>	<i>APU (Annen pedagogisk utdanning)</i>	<i>Kurs innen nettpedagogikk / lærings- fremmende digital teknologi</i>	<i>IFPU (Ingen formell pedagogisk utdanning)</i>	<i>Ønske/behov for oppdatering og videreutvikling</i>
<i>Professor Baard Herman Borge</i>	Gjennomført				
<i>Trude Høgvold Olsen</i>	Gjennomført				
<i>Førsteamanuensis Nils Magne Larsen</i>	Er i ferd med å avslutte PB				
<i>Førsteamanuensis Kjersti Karijord Smørvik</i>	Gjennomført				
<i>Førsteamanuensis May Kristin Vespestad</i>	Gjennomført				
<i>Førsteamanuensis Svein Tvedt Johansen</i>	Gjennomført				
<i>Førsteamanuensis Trond Bottolfsen</i>	Gjennomført				
<i>Førstelektor Tor Schjelde</i>	Gjennomført				
<i>Førstelektor Ole T. Andreassen</i>					<i>Nyansatt</i>
<i>Amanuensis Hilde Nordahl-Pedersen</i>	Gjennomført				
<i>Universitetslektor Roger Trøite</i>					<i>Ja</i>

Tabellen viser pedagogisk kompetanse til de av våre fast ansatte som er tiltenkt undervisning på LIM-bacheloren.

Fagmiljøets planlagte faglige bidrag i studieprogrammet

Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med mer enn 0.1 årsverk i studieprogrammet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal knyttes til studieprogrammet det søkes akkreditering for. Innsatsen til de ansatte oppgis i årsverk i følgende form: et helt årsverk = 1,0, et halvt årsverk = 0,5 etc. Oppgi i kommentarfeltet timetallet for ett årsverk. Vennligst summer alle årsverk i det nederste feltet for kolonner 4-8. Ansatte som bidrar med mindre enn 0,1 årsverk skal føres opp i tabell 6 nedenfor.

1 Ansatte som bidrar faglig	2 Stillings- betegnelse ¹	3 Ansettelses- forhold ²	4 Faglige årsverk i studieprogrammet				8 Årsverk i andre studier oppgi studium og institusjonsnavn ⁴	9 Formell pedagogisk kompetanse ⁵	10 Undervisnings- /veilednings- område i studieprogrammet	11 Ekstern praksiserfaring ⁶	
			Total ³	U&V	FoU	Annet				Antall år	Årstall
Valdemar Sigurðsson	Professor	Ikke H/ 20 %	0,2	0,2			Reykjavik University	Ja	Markedsføring		
Baard H. Borge	Professor	H/ fast	0,3	0,15	0,15			Ja	Ledelse/ Innovasjon		
Per Engelseth	Professor	Ikke H/ 20 %	0,2	0,2			HiMolde, Kristiansund	Ja	Logistikk		
Nils Magne Larsen	Førsteamanuensis	H/fast	0,3	0,15	0,15						
Trude Høgvold Olsen	Førsteamanuensis	H/ fast	0,3	0,15	0,15			Ja	Ledelse		
Kjersti Karjord Smørvik	Førsteamanuensis	H/ fast	0,6	0,3	0,3			Ja	Markedsføring/ Innovasjon		
May Kristin Vespestad	Førsteamanuensis	H/ fast	0,3	0,15	0,15			Ja	Markedsføring		
Svein Tvedt Johansen	Førsteamanuensis	H/ fast	0,3	0,15	0,15			Ja	Markedsføring/Ledelse		
Trond Bottolfsen	Førsteamanuensis	H/ fast	0,3	0,15	0,15			Ja	Logistikk/ markedsføring		
Thomas Gressnes	Førstelektor	H/ fast	0,2	0,1	0,1			Ja	Metode		
Tor Schjelde	Førstelektor	H/ fast	0,25	0,125	0,1			Ja	Ledelse		
Ole T. Andreassen	Førstelektor	Ikke H/ 20 %	0,15	0,15				Nei	Ledelse		
Hilde Nordahl-Pedersen	Amanuensis	H/ fast	0,25	0,125				Ja	Ledelse		
Roger Trøite	Universitetslektor	H/ fast	0,4	0,1				Nei	Bedriftsøkonomi		
SUM			4,05	2,2	1,4						

- 1) Aktuelle stillingsbetegnelser er beskrevet i FOR 2006-02-09 nr. 129: Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, kap.1.
- 2) Angi om personene har hovedstilling ved UiT eller ikke, og om ansettelsesforholdet er fast, midlertidig eller som timelærer (f.eks. H/Fast, H/Midl, IkkeH/Time). Hvis timelærer har førstestillingskompetanse må dette angis i kommentarfeltet.
- 3) Med "totalt" menes her det totale årsverket (stillingstørrelsen) som personen bidrar med i det omsøkte studieprogrammet. Dette skal så fordeles på hhv. U&V (Undervisning og veiledning), FoU (Forskings- og utviklingsarbeid) og Annet (tekniske og administrative oppgaver av faglig karakter direkte knyttet til studieprogrammet). Innholdet i "Annet" kan om ønskelig spesifiseres i kommentarfeltet.
- 4) Oppgi antall årsverk i andre studier, presiser om det er ved UiT eller ved en annen institusjon.
- 5) Aktuelle kategorier er: PPU (praktisk-pedagogisk utdanning), KHP (kurs i universitets- eller høyskolepedagogikk), APU (annen pedagogisk utdanning, spesifiseres i kommentarfeltet) og IFPU (ingen formell pedagogisk utdanning).

STUDIEPLAN

Ledelse, innovasjon og marked – bachelor

180 stp

Studiested: Harstad

Studieplanen er godkjent av styret ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi den <dd.mm.yyyy>/

Gjelder fra og med høsten 2020.

Navn på studieprogram	Bokmål: Ledelse, innovasjon og marked - bachelor Nynorsk: Leiing, innovasjon og marked - bachelor Engelsk: Management, Innovation and Marketing – bachelor
Oppnådd grad	Bachelor i ledelse, innovasjon og marked.
Målgruppe	Studieprogrammet i ledelse, innovasjon og marked er rettet mot dem som har interesse for ledelse, markedsføring og innovasjon i bedrifter. Studiet er tilpasset og aktuelt for både jobber i det private næringslivet og i offentlig sektor. Utdannelsen kvalifiserer til rådgivings- og utredningsoppgaver samt mellomleder-roller innen reiseliv, i service-, handels- og industri-bedrifter i inn- og utland. Studiet er også velegnet for de som ønsker å studere videre til mastergrad ved norske og utenlandske høgskoler og universitet.
Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Generell studiekompetanse eller realkompetanse.
Læringsutbyttebeskrivelse	Etter bestått studieprogram har kandidaten følgende læringsutbytte: Kunnskap: En bachelor i ledelse, innovasjon og marked har: <ul style="list-style-type: none"> • bred og oppdatert kunnskap om emner som personalledelse, organisasjonsteori, organisasjonspsykologi og HRM. • bred og oppdatert kunnskap om kreativitet, innovasjon, bedriftsutvikling, intraprenørskap og entreprenørskap. • bred og oppdatert kunnskap om markedsføring og markedsføringsteorier, som servicemarkedsføring, digital markedsføring og forbrukeratferd. • kunnskap om hvordan strategier utvikles, hvordan virksomheter organiseres og ledes, og hvordan virksomheter kan bidra til å styrke den forsyningskjede de er en del av. • grunnleggende kunnskaper i vitenskapsteori, anvendt metode og internasjonal politikk for å kunne identifisere utfordringer og trender, for dermed å kunne iverksette fornuftige tiltak som kan redusere skader eller sikre fremgang. • kunnskap om fagområdenes historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet. Ferdigheter: En bachelor i ledelse, innovasjon og marked kan: <ul style="list-style-type: none"> • gjennom teoretisk forståelse for ledelse, innovasjon og markedsføring, samt kompetanse i samfunnsvitenskapelige metoder, innhente og analysere informasjon om et bredt spekter av problemstillinger, og ut fra dette skrive rapporter og prosjektoppgaver. • anvende kunnskap relatert til ledelse, innovasjon og markedsføring på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg ved ulike utfordringer.

- kunne identifisere utfordringer og trender, for dermed å kunne foreslå og iverksette tiltak for å møte disse.
- beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer.
- gjennomføre innovasjonsprosesser, utvikle markedsføringsstrategier, utforme og styre prosjekter og lede medarbeidere.
- bruke økonomiske styringsverktøy og analysere regnskap.

Generell kompetanse:

En bachelor i ledelse, innovasjon og marked kan:

- planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver og prosjekter, alene og som deltaker i en gruppe, og gjøre selvstendige vurderinger av organisatoriske og markedsrelaterte problemstillinger, og slik sett bidra til utvikling av virksomheter.
- gjøre kritiske refleksjoner rundt hvilken betydning ledelses-, innovasjons- og markedsføringsfaget har for virksomheter og samfunnet.
- formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig og muntlig.
- kunne utvikle utveksle synspunkter og erfaringer som kan ha praktisk nytte, på bakgrunn av kjennskap til fagområdene ledelse, innovasjon og markedsføring
- kunne tenke kreative tanker og anvende innovasjonsprosesser til å få frem nye produkter, produksjonsmåte eller finne løsninger på problem

Faglig innhold og beskrivelse av studiet

Bachelorstudiet i ledelse, innovasjon og marked er et treårig studium. Utdanningen fokuserer på emner innen ledelse, innovasjon, og markedsføring, og skal gjøre deg i stand til å forstå hvordan organisasjoner og mennesker bør ledes, til å gjennomføre innovasjonsprosesser og til å utvikle markedsføringsstrategier. Utdanningen vil også gi deg grunnleggende kunnskap innen økonomi, strategi og metodefag, og dermed allsidighet til å kunne jobbe med kombinasjonen av flere fag, for eksempel i bedriftsrådgivning eller konsulentarbeid.

Tredje studieår kan studentene velge å dra på et utvekslingsopphold i utlandet, enten i ett semester (høst eller vår) eller i begge.

Tabell:

Studieprogrammets oppbygging:

Semester	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng
1. semester	BED-2029 Organisasjonsteori og ledelse	BED-1013 Bedrifts-økonomisk analyse	BED-1004 Markedsføring
2. semester	FIL-0700 Examen philosophicum, Tromsøvarianten	BED-1002 Grunnleggende regnskap og analyse	BED-XXXX Internasjonal politikk og globalisering
3. semester	BED-XXXX Praktisk personalledelse	BED-1009 Innovasjon og entreprenørskap	BED-XXXX Serviceledelse og innovasjon
4. semester	BED-2115 Forsyningsledelse og lean	BED-2046 Anvendt metode	BED-2003 Foretaksstrategi
5. semester	BED-2112 HRM	BED-XXXX Arbeids- og organisasjonspsykologi	BED-2039 Bedriftsutvikling og intraprenørskap – 10 stp
6. semester	BED-2144 Social media marketing	BED-2145 Consumer behaviour and active retailing	BED-2039 Bedriftsutvikling og intraprenørskap – 10 stp

	<p>Valgfritt emne 20 stp, 5. og 6. semester: Istedenfor BED-2139 Bedriftsutvikling og intraprenørskap kan BED-2209 Bacheloroppgave velges</p> <p>Valgfritt emne 10 stp, 5. semester: BED-2406 Innkjøp og logistikk, i så fall må et annet velges bort</p> <p>Valgfritt emne 10 stp, 6. semester: BED-2136 Experience Development, i så fall må et annet emne velges bort</p>					
Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer	Emner	Forelesninger og diskusjoner	Oppgaveløsning/ øvelser/case	Student-presentasjoner	Skriftlige arbeider	Bedriftsbesøk/ studietur/foredrag
	BED-2029 Organisasjonsteori og ledelse	X	X	X	X	X
	BED-1013 Bedriftsøkonomisk analyse	X	X		X	
	BED-1004 Markedsføring	X	X	X	X	X
	FIL-0700 Examen philosophicum	X	X			
	BED-1002 Grunnleggende regnskap og analyse	X	X		X	
	BED-XXXX Internasjonal politikk og globalisering	X	X	X	X	X
	BED-XXXX Praktisk personalledelse	X	X	X	X	
	BED-1009 Innovasjon og entreprenørskap	X	X	X	X	
	BED-XXXX Serviceledelse og innovasjon	X	X	X	X	X
	BED-2115 Forsyningsledelse og lean	X	X		X	
	BED-2046 Anvendt metode	X	X		X	
	BED-2003 Foretaksstrategi	X	X	X	X	X
	BED-2112 HRM	X	X	X	X	
	BED-XXXX Arbeids- og organisasjonspsykologi	X	X	X	X	
	BED-2144 Social media marketing	X	X	X		
	BED-2145 Consumer behaviour and Active Retailing	X	X	X		X
	BED-2039 Bedriftsutvikling og intraprenørskap 20 stp	X		X	X	X
	BED-2406 Innkjøp og logistikk * 10 stp	X	X		X	
	BED-2136 Experience Development * 10 stp	X		X	X	
	BED-2209 Bacheloroppgave * 20 stp				X	
*= valgfritt emne						

Denne tabellen viser en oversikt over de ulike vurderingsformene som benyttes i studiet fordelt på det enkelte emnet:

Emne	Skoleeksamen, skriftlig	Hjemmeeksamen, skriftlig	Presentasjoner, muntlig arbeidskrav	Innlleveringer skriftlige arbeider
Organisasjonsteori	X (I)			X (G)
Bedriftsøkonomi	X (I)			X (I)
Markedsføring	X(I)			X (G&I)
Ex Phil	X (I)		X (I)	
Regnskap og analyse	X(I)			X (I)
Internasjonal politikk og globalisering	X (I)			X (I)
Praktisk personaledelse	X (I)		X (I)	X (I & G)
Innovasjon og intraprenørskap	X (I)			X (I)
Serviceledelse og innovasjon	X (I)			X (G)
Forsyningsledelse og lean	X (I)			X (G)
Anvendt metode	X (I)	X(I)		X(I)
Foretaksstrategi		X(I)		X(I)
HRM		X(I)		X(G)
Organisasjonspsykologi		X(I)		X(I/G)
Social Media Marketing		X(I)		X(I/G)
Consumer behaviour		X(I)	X(G)	X(I/G)
Bedriftsutvikling og intraprenørskap				X(I/G)
Bacheloroppgaven	X (I)		X(I/G)	X(I/G)
Innkjøp og logistikk	X (I)		X (I)	X (I)
Experience Development	X (I)	X (I)		

I=Individuell; G=Gruppebasert

Relevans	Studieprogrammet i ledelse, innovasjon og marked er rettet mot dem som har interesse for ledelse, markedsføring og innovasjon i bedrifter. Studiet passer for jobber både i det private næringslivet og i offentlig sektor. Utdannelsen kvalifiserer til rådgivnings- og utredningsoppgaver og til ulike mellomlederroller i næringslivet og innen offentlig sektor i inn- og utland. Studiet er også velegnet for dem som ønsker å studere videre til mastergrad ved norske og utenlandske høyskoler og universitet.
Arbeidsomfang	Studieprogrammet samlede arbeidsomfang skal være på 1650 timer per år for dem som tar studiet på heltid. For å nå læringsmålene må studentene forvente å arbeide 37,5 timer i uken med studiene, inkludert forelesninger, seminarer og selvstudium.
Undervisnings- og eksamensspråk	Undervisningsspråket for de fleste emnene som inngår i programmet er norsk, to av emnene er engelsk. Litteratur i form av lærebøker og kompendier vil som oftest være på engelsk eller norsk. Enkelte emner undervises på engelsk, undervisningsspråk for det enkelte emne står angitt i emnebeskrivelsen.

Internasjonalisering	Det vil bli undervist i tre engelske emner på vårsemesteret det tredje studieåret, hvor det blir tatt opp utenlandske studenter. Våre studenter har anledning til å reise ut for å studere ved et utenlandsk universitet ett eller to semestre i studietiden.
Studentutveksling	Det er tilrettelagt for utenlandsopphold ved at studentene kan velge å ta et eller to semestre ved en utenlandsk institusjon. Utbyttet av et studieopphold i utlandet vil erfaringsmessig bli best hvis studenten har gjennomført bachelorprogrammets grunnleggende emner. Det er mulig å få innpass for emner fra andre institusjoner som del av de obligatoriske emnene i bachelorgraden. Det anbefales at et utenlandsopphold gjennomføres gjennom eksisterende avtaler med instituttets samarbeidspartnere, men andre alternativer kan godkjennes etter vurdering av instituttet. Utenlandsstudier må være forhåndsgodkjent som en del av studentenes utdanningsplan. For mer informasjon om dette kan du ta kontakt med en av studiekonsulentene ved Handelshøgskolen.
Praksis	Studiet er praksisrelatert gjennom bruk av case, problembasert læring, oppgaver og bruk av andre studentaktive læringsformer som muntlig presentasjoner og hjemmeeksamen. Formålet med disse undervisningsformene er å øke studentenes motivasjon og læringsutbytte, samt å gjøre de kjent med arbeidslivet. Det vil bli ansatt deltidsansatte mentorer fra næringslivet til å forestå bedriftsbesøk, foredrag og deler av undervisningen.
Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig	Studiet er en del av Handelshøgskolen UiT, som er et institutt ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi. Programstyret ved Handelshøgskolen UiT har det faglige ansvaret for studieprogrammet. Studieprogrammet administreres fra Harstad.
Kvalitetssikring	Emnene som inngår i studieprogrammet, evalueres minimum én gang i løpet av studieåret. Emneevalueringen består av student og faglærers evaluering. Hele studieprogrammet evalueres årlig i et møte mellom studentrepresentanter, faglærere og programstyrelederen. Programstyret vurderer evalueringene og foreslår eventuelle tiltak for å forbedre studiekvaliteten.
Andre bestemmelser	Videre studier: Studenter med fullført bachelorgrad kan søke opptak til master-grad i Ledelse, innovasjon og marked ved HHT Tromsø og erfarings-basert master i ledelse ved HHT Harstad.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.11.2019

Sak:
41/19

Søknad om akkreditering og oppretting av masterprogram i luftfartsvitenskap

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret akkrediterer og godkjenner oppretting av masterprogrammet i luftfartsvitenskap. Første opptak er høsten 2020.
2. Studiet skal være adgangregulert til 15 studenter med opptak hvert år.
3. Fakultetet for naturvitenskap og teknologi bes om å følge opp merknadene fra universitetsdirektøren.

Begrunnelse

I denne saken legger universitetsdirektøren frem forslag om akkreditering og oppretting av masterprogrammet i luftfartsvitenskap. Institusjoner som er akkreditert som universitetet, har fullmakt til å selvakkreditere studietilbud som institusjonen skal tilby, jf. lov om universitet og høyskoler §3-3 (1) (UH-loven). Ved UiT er det universitetsstyret som har det endelige ansvaret for å akkreditere nye studietilbud, og dermed sikre at innholdet i studieprogram som fakultetene søker om å få etablere, er kvalitetssikret etter kravene i studiekvalitetsforskriften fastsatt av Kunnskapsdepartementet (KD) og studietilsynsforskriften fastsatt av NOKUT. Det er fakultetenes ansvar å vedta studieplanen og tilse at de faglige vurderingene som ligger til grunn for søknaden er riktige. En rekke forhold skal vurderes i samband med akkreditering og opprettelse av studieprogram. For dette er det ved UiT opprettet et eget søknadsskjema som fakultetene benytter i prosessen (se vedlegg).

Styret ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT-fak) vedtok den 18.09.19 å søke om opprettelse av masterprogrammet i luftfartsvitenskap med oppstart høst 2020. Samtidig ble forslag til studieplan godkjent av fakultetsstyret. Utfylt søknadsskjema for akkreditering av studieprogrammet og studieplanen er lagt ved denne saken.

Bakgrunn

Siden 2008 har UiT tilbudt bachelorstudiet i luftfartsfag, som er Norges eneste offentlige finansierte trafikkflygerutdanning. Etter gjennomført studium er studentene sertifiserte piloter, og de innehar da en bachelorgrad i luftfartsfag. NT-fak ønsker nå å utvide dette tilbudet med et masterprogram i luftfartsvitenskap. Allerede i 2013/14 startet arbeidet med å utvikle et masterprogram i luftfartsvitenskap, og i 2019 ble NT-fak tildelt 3,93 millioner over strategisk

fond for å komme videre i arbeidet med utviklingen av studiet. Det ble også signalisert muligheter for videre finansiering av studiet over strategisk fond i 2020 og 2021.

Opptakskrav

Fakultetet ønsker at master i luftfartsvitenskap opprettes som et disiplinært program. Dette stiller strenge krav til faglig bredde og fordypning ved opptak. I dette tilfellet vil UiTs bachelor i luftfartsfag være en av få utdanninger som kvalifiserer for opptak. Fakultetet ønsker videre å utvide rekrutteringsgrunnlaget til studiet ved å tilby et kvalifiseringsprogram for de som er interessert i master i luftfartsvitenskap, men som ikke tilfredsstiller opptakskravene. Fakultetet oppgir at trafikkflygerutdanningen i dag i stor grad gis på fagskolenivå, men at alle piloter er underlagt de samme kravene gitt av Luftfartstilsynet gjennom EASA-regelverket. Fakultet ønsker derfor at CPL-/ATPL-/MPL-sertifikat skal gi grunnlag for fritak jf. UH-loven §3-5 (2) og *Forskrift om godskrivning og fritak av høyere utdanning*. Et innvilget fritak betyr at UiT går god for at studentene har kompetanse tilsvarende ordinære bachelorkandidater i luftfartsfag. Dette gjør at trafikkflygere får godkjent den faglige fordypningen som kreves ved opptak til et masterprogram. Avhengig av hvilke sertifikater søkere innehar skal søkere få fritak for mellom 80 til 110 studiepoeng. Videre har NT-fak utarbeidet et kvalifikasjonsprogram på fem emnegrupper som til sammen kan utgjøre den nødvendige bredden som vil kreves for opptak til studiet. Alt i alt skal fritak kombinert med kvalifikasjonsprogrammet utgjøre 180 studiepoeng og være tilsvarende en bachelorgrad.

Rekruttering

NT-fak. oppgir at siden oppstart i 2008 har det blitt uteksaminert om lag 150 bachelorer i luftfartsfag ved UiT. Videre har fakultetet lagt ned et større arbeid i å få på plass et tallmateriale som belyser hvor mange av disse og andre piloter som ønsker å søke seg til et masterprogram i luftfartsvitenskap. Et spørreskjema ble sendt ut til 915 trafikkflygere, og fakultetet fikk 396 respondenter. Av disse er det 87 personer med bachelorgrad i luftfartsfag som har svart, og av de er det 64 som sier de kan tenke seg å søke på masterprogrammet. I tillegg viser tallmaterialet at det finnes 192 som oppgir de kan tenke seg å søke. Hvor mange studiepoeng når det gjelder faglig bredde disse trafikkflygerne eventuelt mangler for å kunne tas opp til studiet kommer ikke frem av søknaden. Med bakgrunn i spørreundersøkelsen, kvalifiseringsprogrammet og kjennskap til både fagfeltet og arbeidsmarked, mener fakultetet at det er behov for 15 studieplasser i en oppbyggingsfase på to år og at dette økes til 20 studieplasser fra 2022.

På sikt skal fakultet vurdere muligheten for å tilby studieprogrammet på engelsk for på den måten åpne det for internasjonale søkere og dermed øke programmets rekrutteringsgrunnlag. Fakultetet er i dialog med Trafikkhøgskolan ved Lund universitet, og ser på muligheten å få på plass et samarbeid for å øke studentenes fleksibilitet i utdanningen og sikre rekruttering til masterstudiet.

Internasjonalisering

NT-fak har konkrete planer om å få på plass en avtale for studentutveksling med Scott Polar Research Institute ved University of Cambridge.

Fagmiljø

Fakultet oppgir at master i luftfartsvitenskap i dag har 4,1 årsverk fordelt på 11 personer, hvorav en er under tilsetning. I søknaden pekes det på at det finnes et begrenset vitenskapelig fagmiljø innen luftfart i Norge. Det gjør at masterprogrammet utfordres når det gjelder de krav som settes til programmets fagmiljø. Dette vil være særlig utfordrende i en oppbyggingsfase. For å bøte på dette, har fakultetet i løpet av våren 2019 tilsatt én førsteamanuensis og én person til er under

tilsetting som førsteamanuensis. Videre er det ansatt fire II-stillinger fra University of Cambridge og City University of London. Studiet er flerfaglig innrettet, og det vil hentes inn undervisere fra andre fagmiljøer ved UiT som psykologi, logistikk og ledelse. Samlet sett mener fakultetet at fagmiljøet er tilstrekkelig sterkt og oppfyller de krav som settes av NOKUT.

Økonomi

Fakultet har beregnet kostnadene til om lag 4,5 millioner ved et fullt utbygd studium. I perioden 2019-2021 bidrar fakultetet med om lag 1,8 million kroner, mens programmets resterende finansiering på 11,3 millioner kroner er foreslått finansiert over UiTs strategiske midler. Finansieringen etter andre opptak i 2021 er ikke redegjort for. Fakultetet viser i den anledning til søknaden UiT har sendt KD om midler utenfor ramme til gjennomføring av masterprogrammet. Det er søkt om 3,8 millioner kroner per år ved fullt utbygd studium.

Universitetsdirektørens vurdering

Universitetsdirektøren vil benytte anledningen til å takke fakultet og fagmiljøet for en grundig og godt begrunnet søknad. Etter universitetsdirektørens vurdering er alle krav som stilles av KD, NOKUT og UiT for oppretting og akkreditering tilfredsstillende vurdert av NT-fak.

Universitetsdirektøren er fornøyd med at UiT allerede tilbyr utdanninger i luftfart, sjøfart og droneflyving. Etter universitetsdirektørens vurdering vil en master i luftfartsvitenskap bidra til en ytterligere spissing av UiT sin studieportefølje innen transport og sikkerhet. UiT har som ambisjon om å være ledende innen bruk av ny og grønn teknologi og på operasjoner i Arktis, noe som illustreres blant annet ved at UiT investering av to helelektriske fly. UiT har forpliktet seg til å ta lederansvar i den grønne omstillingen. Samtidig vet vi at flyreiser utgjør en stor andel av den enkeltes årlige CO₂-utslipp. Sett i lys av dette, ønsker universitetsdirektøren at fagmiljøet aktivt arbeider med å implementere ny grønn teknologi, noe som vil sikre at våre kandidater kan gå i front når det gjelder å ta luftfartssektoren gjennom det kommende grønne skiftet.

Rekruttering og internasjonalisering

Fakultetet peker på at dersom programmet skal tilbys som en disiplinær master, er det i dag kun 150 personer som er direkte kvalifiserte for programmet. Etter universitetsdirektørens vurdering vil et erfaringsbasert masterprogram kunne rekruttert bredere, men universitetsdirektøren har forståelse for at NT-fak ønsker en disiplinær master der kandidatene vil være kvalifisert for ph.d.-stillinger i neste omgang.

Universitetsdirektøren anerkjenner det arbeidet fakultetet har lagt ned for å undersøke søkergrunnlaget, men mener likevel at det er knyttet stor usikkerhet til om respondentene som svarer bekreftende i slike spørreundersøkelser faktisk kommer til å søke. Å forutse rekrutteringen til studier ofte er utfordrende. Universitetsdirektøren vil derfor anbefale at studiet dimensjoneres til 15 studieplasser og at fakultetet foretar en evaluering av opptaksgrunnlaget etter to opptak.

Videre mener universitetsdirektøren at det å rekruttere godt til et slikt program over tid vil være krevende. En viktig oppgave for fagmiljøet fremover er å være i tett dialog med næringsliv og offentlige aktører som Avinor og Luftfartstilsynet. På den måten vil fagmiljøet kunne innrette studiet i tråd med nye føringer innen sektoren og studiet vil oppleves relevant både for arbeidsgivere og studenter.

Universitetsdirektøren mener at en måte å øke rekrutteringsgrunnlaget på er å åpne masterprogrammet for internasjonale søkere, slik fakultetet skisserer. Ved å gjøre hele masterprogrammet tilgjengelig på engelsk vil kvalifiserte søkere fra utlandet kunne søke, og fakultetet vil få muligheten til å rekruttere bredere. Første skritt i så måte er å formalisere samarbeidet med Trafikkhøgskolan ved Lund universitet med mål om å gjøre masterprogrammet lett tilgjengelig for studenter derfra. Å få på plass en studentutveklingsavtale med University of Cambridge vil også være med å sende et signal om studiets internasjonale profil og relevans.

Opptakskrav

Universitetsdirektøren støtter fakultetets ønske om å øke rekrutteringsgrunnlaget ved å etablere et kvalifiseringsprogram og åpne opp for muligheten for fritak for den sertifikatgivende delen av Bachelor i luftfartsfag. Universitetsdirektøren har ikke kjennskap til at lignende kvalifiseringsprogram er etablert for andre masterstudier i universitets- og høyskolesektoren. Dette må således betegnes som et nybrottsarbeid. Universitetsdirektøren ser at UH-loven åpner for fritak for deler av utdanning basert på annen velegnet eksamen eller prøve. Etter universitetsdirektørens vurdering vil de overnevnte sertifikatene være å betegne som annen velegnet eksamen eller prøve. Siden dette vil være en helt ny praksis for UiT, er universitetsdirektøren opptatt av at NT-fak er særdeles nøye i vurderingen og dokumentasjonen av fritakene som innvilges. Utover dette har ikke universitetsdirektøren noen merknader til opptakskravet.

Fagmiljø

Fakultetet har arbeidet aktivt med å styrke studiets fagmiljø, og de to nyansettelsene ved fakultetet ønskes velkommen. Universitetsdirektøren registrerer at totalt ett av de 4,1 årsverkene som er knyttet til studiet er under tilsetning. Universitetsdirektøren forutsetter at fakultet er trygg på de vil få besatt stillingen i god tid før studiets oppstart. Universitetsdirektøren understreker videre at han opplever fagmiljøet som relativt lite og sårbart, og ber fakultetet gjøre løpende vurdering av fagmiljøets samlede kompetanse og arbeide langsiktig med å styrke det både når det gjelder størrelse og faglig tyngde.

Økonomi

I søknad om akkreditering peker fakultetet på at UiT har søkt om midler utenfor ramme hos KD. I forslag til statsbudsjett for 2020 ligger det ikke inne finansiering for Master i luftfartsvitenskap, og KD viser til det generelle ansvaret som universitet og høyskoler har for å følge opp de nasjonale sektormålene, hvor dimensjonering av studietilbud og sette egne mål for studietilbudet innenfor egne rammer, inngår. KD viser også til at UiT kan søke om bidragsfinansiering fra næringslivet for å etablere studiet. Dette innebærer trolig at UiT ikke kan forvente å få finansiert dette studietilbudet over statsbudsjettet, men UiT har igjen søkt KD om finansiering av dette programmet gjennom innspill til statsbudsjettet for 2021.

Programmet vil, etter universitetsdirektørens vurderinger, ha tilfredsstillende finansiering dersom det gis midler over strategisk fond i 2020 og 2021 (se egen sak). Etter 2021 vil ikke programmet kunne forvente å motta finansiering over strategisk fond fordi retningslinjene for fordeling av strategisk fond krever at alle tiltak skal ha en tidsavgrenset varighet. Etter bestilling fra universitetsstyret er det igangsatt utredning av en modell for intern omfordeling av permanente midler til studieplasser på UiT. Universitetsdirektøren tar sikte på å legge frem forslag til modell for universitetsstyret i løpet av våren 2020. Dette kan i neste omgang få konsekvenser for finansieringen av Master i luftfartsvitenskap, og universitetsdirektøren vil komme tilbake til styret

med vurderinger av permanent finansiering av studietilbudet i samband med senere budsjettbehandlinger. En eventuell permanent finansiering vil naturligvis forutsette at rekrutteringen til programmet og andre kritiske forhold ved oppstart av det nye tilbudet forløper som planlagt.

Oppsummering

Det er knyttet noen utfordringer til gjennomføringen av masterprogrammet i luftfartsvitenskap. Spesielt innen rekruttering, fagmiljø og økonomi. Universitetsdirektøren ser at fakultetet tar disse utfordringene på alvor og forventer at det arbeides systematisk og proaktivt videre med dette. Universitetsdirektøren vil foreslå at fakultetet, etter andre opptak, tar en grundig evaluering av de erfaringer som er gjort, særlig med henblikk på fagmiljøets robusthet, studiets finansiering og student- og rekrutteringskvaliteten. Universitetsdirektøren har ingen øvrige merknader, og anbefaler at universitetsstyret akkrediterer og godkjenner opprettelsen av masterprogrammet i luftfartsvitenskap.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Eirik Gjessing Lind, Øyvind H. Mikalsen

Vedlegg

- 1 Søknad Master i luftfartsvitenskap
- 2 Studieplan masterprogram i luftfartsvitenskap

Søknadsskjema for akkreditering av masterprogram i luftfartsvitenskap

Malen er godkjent av studiedirektøren 27. juni 2018

Akkreditering av nye bachelor- og masterprogram¹ ved UiT Norges arktiske universitet

Kunnskapsdepartementet (KD) og Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) innførte fra og med 2017 nye krav for oppretting og akkreditering av studietilbud², herunder også utvidede krav til *dokumentasjon* av institusjonens vurderinger som danner grunnlag for de akkrediteringsvedtak som fattes³. Kravene fra KD er gitt i [Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning](#) (studiekvalitetsforskriften), og kravene fra NOKUT er gitt i [Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning](#) (studietilsynsforskriften). Merk at det i begge forskrifter er fastsatt særskilte og skjerpede krav for akkreditering av mastergradsprogram.

Dette skjemaet er både en veiledning til og en sammenstilling av gjeldende nasjonale akkrediteringskrav, samt UiTs egne krav for bachelor- og masterprogram⁴. Bruken av skjemaet skal sikre at alle påkrevde forhold er tilstrekkelig gjort rede for og dokumentert på en systematisk måte som grunnlag for universitetsstyrets vurderinger og eventuelt vedtak om akkreditering. Skjemaet er utformet på bakgrunn av NOKUTs dokument [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(mai 2017\)](#), og KDs [rundskriv NR. F-03-16](#) (sistnevnte utdyper hensikten og forståelsesgrunnlaget bak gjeldende krav til mastergradsprogram). I utfylling av skjemaet **må** fakultetene legge til grunn den veiledning og de presiseringer som gis i disse to dokumentene, i tillegg til nevnte forskrifter med merknader. NOKUTs tilsynsrapporter er også nyttig som utdyping av hva som omfattes i de ulike kravene, se <https://www.nokut.no/publikasjoner/akkreditering-og-tilsyn--hoyere-utdanning/>

Utfylt skjema skal vedlegges fakultetets søknad om akkreditering av nye bachelor- og masterprogram. Dersom skjemaet ikke er komplett utfylt, kan det være grunnlag for å avvise søknaden. Konsekvensen kan da bli at saken ikke kan fremmes for universitetsstyret tidsnok for ønsket oppstart av studieprogrammet. Ansvar for at søknadsskjemaet er komplett utfylt og kvalitetssikret før den oversendes universitetsdirektøren ligger hos faglig ledelse ved det studieprogramansvarlige fakultetet. Merk spesielt at en stor del av kravene som skal være vurdert og dokumentert som forutsetning for akkreditering, er faglige vurderinger som må **gjøres** av fagmiljøet og faglig programledelse (og dermed ikke kan utarbeides av administrativt ansatte).

Særlig om studieretninger: studieretninger ved UiT er i noen tilfeller å regne som egne studieprogram, mens de i andre tilfeller er å regne som fordypninger innenfor et studieprogram. Akkreditering av studieretninger vil dermed i noen tilfeller måtte gjøres på bakgrunn av komplett dokumentasjon av alle punkter i søknadsskjemaet, mens det i andre tilfeller vil være tilstrekkelig å dokumentere utvalgte punkter. Fakultetene bes om å rådføre seg med Avdeling for utdanning for nærmere veiledning.

¹ Dette skjemaet gjelder ikke ved akkreditering av fellesgradsprogram.

² Departementets og NOKUTs forskrifter omfatter både studieprogram og øvrige studietilbud, derfor brukes termene «studiet» og «studietilbudet» i disse forskriftene. Dette søknadsskjemaet omhandler kun bachelor- og masterprogram, og termen «studieprogram» er benyttet så langt det er mulig.

³ Akkreditering er en faglig bedømming av om et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT.

⁴ Avdeling for forskning og utviklingsarbeid må kontaktes angående krav og kriterier for ph.d.-program.

Strategisk forankring

- Gjør kort rede for hvordan dekanatet har gjort en strategisk vurdering av det omsøkte studieprogrammet og dets faglige profil - både med henblikk på fakultetets og UiTs strategi, samt universitetets eksisterende studieportefølje. Dersom opprettingen kan forankres strategisk til UiTs utviklingsavtale med KD, bør dette omtales.

Høsten 2008 etablerte UiT Norges arktiske universitetet 3-årig bachelorgrad i luftfartsfag. Dette er den eneste offentlig finansierte trafikkflygerutdanningen i Norge, og gir i tillegg til CPL-sertifikat⁵ også en bachelorgrad. Den operative profesjonsutdanningen er lagt til Institutt for teknologi og sikkerhet. Utdanningen er tverrfaglig sammensatt og gir studentene teoretisk kunnskap og praktiske ferdigheter som kvalifiserer til jobb som trafikkflyger.

Ved å etablere et masterprogram i luftfartsvitenskap vil ITS få et helhetlig og integrert utdanningsløp i luftfart. Masterprogrammet vil være i tråd med Forskrift om krav til mastergrad § 3 og krav om kvalitetssikring og utvikling i høyere utdanning.

Utvikling av et masterprogram i luftfartsvitenskap er i tråd med Drivkraft i nord: Strategi for UiT mot 2022. ITS vil utnytte vår beliggenhet i nordområdene og tilby en tverrfaglig, næringsrettede profesjonsrettet utdanning med fokus på teknologi og operasjonell sikkerhet. Luftfartsbransjen stiller høye krav til faglighet, ansvar og sikkerhet, omstilling og innovasjon, og det er et mål å styrke forskningsbasert kunnskap i bransjen. Masterprogrammet skal integrere oppdatert teoretisk kunnskap i en operativ, praksisnær setting. Studieprogrammets faglige fokus vil være på sikkerhet og luftfartsoperasjoner i arktiske strøk.

UiT står i en særstilling i Norge, som eneste universitet har UiT både trafikkflygerutdanning, sjøoffisersutdanning og sikkerhetsutdanninger. Denne kombinasjonen gir unike muligheter for læring på tvers av transportformene luft- og sjøfart. Med å etablere et mastergradsprogram i luftfartsvitenskap ønsker instituttet å styrke universitetets posisjon ved å utvikle kompetanse i og for nordområdene. Det eksisterer ikke tilsvarende studietilbud i Norge, og luftfartsbransjen har vist stor interesse for at det skal etableres.

Kostnader og finansiering

Merk: Dersom det kreves finansiering utenfor fakultetets eksisterende budsjetttramme, må finansieringen være avklart med universitetsledelsen før akkrediteringssøknaden fremmes. For studieprogram som skal finansieres helt eller delvis med eksterne midler må fakultetet, i samråd med Avdeling for økonomi, besørge korrekt forvaltning av budsjett og avtaleverk i henhold til Retningslinje for finansiering av studietilbud og kurs.

⁵ Commercial Pilot License.

REVIDERT budsjett med finansiering i 3 år (strategiske midler)

Kostnadsbudsjett	Etablering av masterprogram i luftfartsvitenskap			
	2019	2020	2021	Totalt
Antall stillinger/årsverk	4,1	4,1	4,1	
Antall phd-stipendiater	0,0	0,0	0,0	
Arealbehov (m2)	0,0	0,0	0,0	

Kostnader	2019	2020	2021	Totalt
Lønns-/personalkostnader	3 836 000	3 963 000	4 094 000	11 893 000
Time-/hjelpelærer	100 000	103 200	106 000	309 200
Utvikling læringsplattform				
Drift simulatorer	100 000	100 000	100 000	300 000
Øvrige driftskostnader	200 000	200 000	200 000	600 000
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	4 236 000	4 368 220	4 500 000	13 102 200

Finansiering	2019	2020	2021	Totalt
Egenfinansiering - egen enhet	306 000	798 220	740 000	1 842 200
UiT strategiske midler	3 930 000	3 570 000	3 760 000	11 260 000
Studiepoeng+ kandidat				
Sum finansiering	4 236 000	4 368 220	4 500 000	13 102 200

- Gjør rede for kostnadene for oppretting og drift av det nye studieprogrammet (inklusive ev. behov for utvidelse av faglig- og/eller administrativ stab, infrastruktur, støttefunksjoner og utstyr).

Kostnadene ved etablering av masterprogrammet i luftfartsvitenskap er i all hovedsak relatert til personell. Det er lagt inn 3,6 fagårsverk i faste stillinger.

- Gjør rede for hvordan studieprogrammet skal finansieres:
 - Innenfor fakultetets eksisterende budsjetttramme, omfordeling av eksisterende studieplasser (oppgi hvilke studieplasser som omfordeles, og hvorfor)

Fakultet og institutt legger ikke opp til en omfordeling av studieplasser i denne omgangen, da en avventer svar på tildeling av nye studieplasser og rutiner internt på UiT knyttet til refordeling/omfordeling av eksisterende studieplasser på UiT.

- Innenfor fakultetets eksisterende budsjettamme, nye studieplasser (henvisning til tildeling må oppgis, f.eks. ved å vise til brev/sak i ephorte)

Egenfinansieringen vil være på 1,8 millioner.

- Utenfor fakultetets eksisterende budsjettamme. Angi hvor mye som må dekkes utenfor eksisterende ramme.

Universitetsstyret vedtok 29.11.18 (S 42/18) å innvilge 11,2 mill. i strategiske midler til å etablere masterprogram i luftfartsvitenskap (3,93 mill. i 2019, 3,57 mill. i 2020 og 3,76 mill. i 2021), med en klar forventning om oppstart av programmet så raskt som mulig og en løsning for fremtidig finansiering. UiT har levert søknad om midler utenfor ramme hos KD til etablering av masterprogrammet med til sammen 7,6 millioner kroner i oppstart (år-1) og 3,8 millioner kroner per år, med fullt utbygd studium.

- Helt eller delvis med eksterne midler, oppgi
 - Finansieringstype:
 - Oppdrag
 - Bidrag
 - Egenbetaling fra studenter (studieavgift)⁶
 - Andel ekstern finansiering: _____ %

Studentrekrutteringsgrunnlag

- Gi en vurdering av målgruppe og studentrekrutteringsgrunnlag, forventet studentrekruttering, og samfunnets behov for den aktuelle kompetansen. Fakultetet skal stipulere det totale antallet studenter man ser for seg på studieprogrammet. Gjør også rede for hvorvidt det foreligger noen eksterne vurderinger av arbeidsmarked og samfunnsbehov for det omsøkte studieprogrammet (f.eks. markedsundersøkelser, redegjørelser fra relevante aktører, bekreftelser fra arbeidslivet).

Masterprogrammet i luftfartsvitenskap passer for kandidater med 3-årig bachelorgrad i luftfartsfag. Studieprogrammet retter seg også mot piloter samt sikkerhetsoperativt luftfartspersonell med utdanning tilsvarende bachelor i luftfartsfag.

⁶ Det skal som hovedregel ikke tas egenbetaling/studieavgift fra studenter, jf. Retningslinje for finansiering av studietilbud og kurs.

Våren 2019 har UiT utdannet i overkant av 150 bachelorkandidater i luftfartsfag, som vil være aktuelle for masterprogrammet. Fagmiljøet ved ITS vurderer at studieprogrammet vil rekruttere piloter som er i ulike faser av karriereløpet, både nyutdannede bachelorkandidater samt flygere som har vært i luftfart over en tid.

Rekrutteringsgrunnlaget er et sentralt moment i etableringen av et nytt studieprogram. Rudi Kirkhaug, professor emeritus ved Institutt for samfunnsvitenskap, har gjennomført en spørreundersøkelse av behovet for vitenskapelig mastergrad i luftfart. Det foreligger en foreløpig rapport fra denne undersøkelsen som er gjort i samarbeid med Norsk flygerforbund. Totalt 396 av de 915 som fikk tilsendt spørreskjema har besvart, en svarprosent på litt under 50 %. Undersøkelsen viser at av de 396 respondentene er det 87 som har bachelorgrad (22%) og av disse er det 64 som kan tenke seg å ta en vitenskapelig master i luftfartsfag. Av de som ikke har en bachelorgrad er det 192 (62,1%) som sier at de kan tenke seg å ta fag for å kvalifisere for opptak til en vitenskapelig maser. 169 (88%) har svart at de kan tenke seg å ta en vitenskapelig mastergrad etter å ha oppnådd formell bachelorgrad.

Undersøkelsen viser at rekrutteringsgrunnlaget til masterprogrammet i luftfartsvitenskap er større enn hva som først ble kommunisert internt i arbeidsgruppen til studiet. Siden svarprosenten er et anslag på allerede kvalifiserte piloter som ønsker å starte på mastergrad er 120 stykker.

Studieleder Vegard Nergård har i løpet av innværende studieår fått flere henvendelser fra piloter i forsvaret som har signalisert at de ønsker å starte på en mastergrad. Enkelte av disse har også en bachelorgrad på plass, og de flere har tatt emner på bachelornivå som vil gjøre at de allerede kan være kvalifisert så lenge vi opprettholder vårt tilbud som ett disiplinært masterprogram der grunnleggende flygerkompetanse inngår.

[Angi og begrunn hvilket studenttall som vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø. Vurderingen skal gjøres i forhold til både å kunne etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø. Eventuell overlapp og intern konkurranse om rekruttering av studenter i forhold til eksisterende studier ved UiT og andre institusjoner, skal det også gis en vurdering av.](#)

I de første opptakene vil instituttet begrense opptakstallet til 15 studenter. Det er flere grunner til dette. For det første vurderes antallet realistisk ut i fra de økonomiske rammene til studieprogrammet i oppstarten. For det andre vil det være hensiktsmessig å begrense opptaket i fase der fagmiljøet er under oppbygging. I de første opptakene vil bachelorkandidater i luftfartsfag utgjøre hovedgruppen av kvalifiserte søkere. Rekrutteringsgrunnlaget vil øke etterhvert som flere fagskoleutdannede trafikkflygere har tatt kvalifikasjonsprogrammet (se eget avsnitt under). Etter to år er målet 20 studenter per opptak.

Fagmiljøet vurderer at det vil være tilstrekkelig med 15 studenter for å skape et godt studentmiljø. Utdanningen vektlegger studentaktive læringsformer der refleksjon og diskusjon for god samarbeidslæring er sentralt (se eget avsnitt). Gjennomføring av masteremner i luftfart som EVU-tilbud har gitt oss gode erfaringer med studentgrupper på rundt 15 studenter. Studieprogrammet vil være samlingsbasert og retter seg først og fremst mot personer i arbeid. Vi forventer ikke særlig grad av konkurranse om disse studentene, da det ikke finnes studieprogram spesifikt rettet mot denne målgruppa, hverken ved UiT eller ved andre norske universiteter.

Begrunnelse for faglig innretning – 2-årig disiplinært masterprogram

Diskusjonen om faglig innretning (erfaringsbasert eller disiplinært) har stått sentralt i utviklingsarbeidet. Retningsvalget har klare føringer for rekrutteringsgrunnlaget.

Instituttet og fagmiljøet ønsker et disiplinært masterprogram med fokus på flysikkerhet og operativ luftfart, profesjonsrettet for flygere. Et disiplinært masterprogram krever faglig fordypning på 80 studiepoeng fra bachelor knyttet til fagområdet for masterprogrammet. Masterprogrammet i luftfartsvitenskap bygger på den sertifikatgivende delen av bachelor i luftfartsfag, CPL eller tilsvarende⁷. Det er vanskelig å forene et studieprogram med tilstrekkelig faglig tyngde og flysikkerhet og sikre luftfartsoperasjoner med et erfaringsbasert masterprogram som skal favne en bredere målgruppe.

Instituttet ønsker å tilby nyutdannede bachelorkandidater i luftfartsfag mulighet for masterutdanning. Et erfaringsbasert masterprogram vil ekskludere de nyutdannede kandidatene fra bachelor i luftfartsfag fra opptak. Videre er det ønskelig å bidra til kompetanseheving hos flyinstruktørene på Bardufoss. Med et disiplinært masterprogram vil vi ha mulighet å kvalifisere våre egne instruktører opp til masternivå, og derigjennom være i stand til å møte NOKUT-kravene til kompetansemiljø, også for den operative delen av bachelorutdanningen i luftfartsfag.

En rekke ledende stillinger i luftfartsbransjen krever pilotbakgrunn (eks. sikkerhetsansvarlig, Safety pilot, flight safety, sjefspilot, aircraft investigation etc) og et disiplinært masterprogram vil bidra til å styrke kompetanse på pilotsiden.

Rekruttering av kvinnelige studenter

I likhet med luftfartsbransjen generelt, er bachelorprogrammet i luftfartsfag svært mannsdominert. Det har vært inntil 3 kvinner på kull med 12 studenter, mens andre kull ikke har hatt noen kvinnelige studenter. Instituttet har satt i gang et arbeid for å øke antall kvinnelige søkere til bachelorprogrammet, blant annet gjennom NT-fakultetets deltagelse i den nasjonale «Jenter og teknologi»-satsningen. På sikt forventer vi at flere kvinner på bachelorprogrammet også vil gi flere kvinner på masterprogrammet i luftfartsvitenskap.

Utvikling av kvalifiseringsprogram

Med unntak av bachelorkandidater i luftfartsfag fra UiT, er det få trafikkflygere i Norge som har bachelorgrad i sivil luftfart. Bakgrunnen er at trafikkflygerutdanning i stor grad gis på fagskolenivå. En akademisk utdanning i luftfartsfag vil, i kombinasjon med flygernes sertifikatutdanning og flygererfaring, gi kandidatene en unik kompetanse. Et slik utdanningsløp i luftfartsfag ved UiT vil være et viktig bidrag til norsk sivil luftfart og også styrke Norges posisjon innen internasjonal luftfart.

⁷ Den sertifikatgivende delen av bachelorprogrammet i luftfartsfag (ATPL/CPL) utgjør i revidert studieplan til sammen 110 studiepoeng.

For å sikre et bredt og stabilt rekrutteringsgrunnlag, vil ITS tilby et kvalifiseringsprogram i henhold til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, slik at trafikkflygere og annet luftfartspersonell med utdanning på fagskolenivå, skal kunne kvalifisere for opptak på masterprogrammet. I likhet med våre bachelorstudenter tilfredsstiller alle piloter med CPL-sertifikat kravene gitt av Luftfartstilsynet gjennom EASA-regelverket⁸. Dette gir mulighet til å gi innpass for CPL/ATPL-delen av fagskoleutdanning.

UiT vil tilby en kvalifikasjonsprogram som gir en samlet utdanning som tilsvarer 180 studiepoeng som er jevn god med en bachelorgrad i luftfartsfag. Programmet vil bestå av faglig relevante emner (Ex. Phil, organisasjon og ledelse, MTO, anvendt metode, etc. tilsvarende 70 studiepoeng), slik at den samlede utdanningen får allmenndannende fordypningskomponent i tillegg til fordypningen i luftfart som CPL/ATPL sertifikatet gir.

Det vil være knyttet kostnader knyttet til å etablere og/eller tilrettelegge enkeltemner for nettbasert undervisning. Følgelig vil ITS i størst mulig grad benytte eksisterende (fortrinnsvis nettbaserte) enkeltemner ved UiT. Dette gjør det enklere for søkere å kvalifisere seg mens de er i arbeid som piloter. Kostnadene for kvalifikasjonsprogrammet vil dekkes innenfor budsjettet for masterprogrammet i luftfartsvitenskap. Instituttet har fått innvilget 1,5 millioner til å utvikle en fleksibel læringsplattform.

I henhold til Forskrift om godskriving og fritak av høyere utdanning skal søknad om fritak behandles enkeltvis av universitetet. For å kunne innvilge søknad om fritak, må søkerens kompetanse vurderes som likeverdig med læringsutbyttet som er fastsatt for utdanningen (eksempelvis bachelor i luftfartsfag), eller emnet som det søkes fritak for. Et innvilget fritak betyr at UiT går god for at studenten har kompetanse (oppfylt læringsutbytte) tilsvarende en ordinær bachelorkandidat i luftfartsfag.

Grunnlag for fritak - trafikkflygerutdanning – ATPL (CPL) + MCC

Emnekode	Emnenavn	Omfang
FLY-1006	Grunnleggende flyteori (PFGS)	10 stp.
FLY-2012	ATPL Blokk I (A)	15 stp.
FLY-1007	Innledende flytrening(Phase 1)	5 stp.
FLY-2013	ATPL Blokk I (B)	10 stp.
FLY-2014	Grunnleggende VFR flytrening (Phase 2)	10 stp.
Fly-2015	ATPL Blokk II (A)	10 stp.
FLY-2016	Avansert VFR flytrening (Phase 3)	10 stp.
FLY-2017	ATPL Blokk II (B)	15 stp.
FLY-2018	Instrumentflytrening (Phase 4)	20 stp.
FLY-2021	Flerpilots samarbeidstrening (MCC) (Phase 5)	5 stp.

⁸ EASA European Aviation Safety Agency.

110 stp.

Opptak krever bachelorgrad i luftfartsfag (180 studiepoeng) eller tilsvarende. Andre bachelorgrader kan kvalifisere for opptak må ha en spesialiseringskomponent på minimum 80 studiepoeng i CPL, ATPL, MPL. Sertifikatfagene godskrives med inntil 110 studiepoeng.

Siden ATPL/CPL/MPL utgjør fordypningskravet for opptak, stilles det ikke krav til at de resterende emnene som inngår i bachelorgraden, er fullt ut sammenfallende med UiT sin bachelorgrad i luftfartsfag for å være «tilsvarende». Basert på nettbaserte emner ved UiT er det satt opp en kvalifiseringspakke som har fellestrekk med bachelorgraden i luftfartsfag. I tabellen nedenfor vises det til aktuelle emner som inngår i kvalifiseringspakken.

Anbefalt kvalifikasjonsprogram med emner fra UiT

Emnekode	Emnenavn	Omfang	Emnegruppe	Rammer
FIL-0702	Examen Philosophicum (nettbasert)	10 stp.	Emnegruppe 1	Ex.phil + 1 metodeemne (kan ta maks 1 metodeemne grunnet overlapp 10 stp)
SVF-1051	Samfunnsvitenskapelig metode - Nettbasert	10 stp		
BED-2011NETT	Samfunnsvitenskapelig metode og statistikk	10 stp.		
BED-1007NETT	Matematikk for økonomer (nettbasert)	10 stp.	Emnegruppe 2	Inntil 2 emner (kan ta maks et emne i matematikk – grunnet overlapp 7,5 stp)
MAT-0001	Brukerkurs i matematikk	10 stp.		
FYS-0001	Brukerkurs i fysikk (tilbys på campus Tromsø+ nettbasert)	10 stp.		
BED-1013NETT	Bedriftsøkonomisk analyse (nettbasert)	10 stp.	Emnegruppe 3	Inntil 4 emner
BED-2007	Kvalitetsstyring (nettbasert)	10 stp		
BED-1010	Logistikk og forsyningsledelse	10 stp.		
BED-2003	Foretaksstrategi (nettbasert)	10 stp.		
BED-2029NETT	Organisasjonsteori og ledelse (nettbasert)	10 stp.	Emnegruppe 4	Inntil 2 emner
BED-2034NETT	Organisasjonspsykologi (nettbasert)	10 stp.		
BED-2040NETT	Ledelsesteori og personalledelse (nettbasert)	10 stp		
BED-2042NETT	Prosjektstyring (nettbasert)	10 stp.	Emnegruppe 5	Inntil 2 emner
BED-2043NETT	Ledelse av prosjekt (nettbasert)	10 stp.		
BED-2044NETT	Prosjektoppgave i prosjektleidelse (nettbasert)	10 stp.		

Rammene angir hvor mange emner som kan tas i de ulike emnegruppene. Der det er overlapp som fører til studiepoengs-reduksjon er dette angitt. Dette gjelder for SVF-1050 og BED-2011, BED-1007 og MAT-0001.

Listen over emner er ikke uttømmende, men viser relevante UiT-emner tilrettelagt for nettstudium. Studenter kan også velge liknende eller tilsvarende emner ved andre universiteter og høyskoler, nasjonalt og internasjonalt.

Om opptak på individuelt grunnlag:

Luftfartsfag ved UiT er ett tverrfaglige studium som består av ulike fagområder. I vurdering av kandidater som har pilotutdanning, vil en derfor legge vekt på enkeltemner og fordypning innen fagområder som: Naturvitenskap og teknologi, sikkerhet og beredskap, ledelse, administrasjon og økonomi, pedagogikk og psykologi. Piloter som ønsker opptak på masterprogrammet oppfordres derfor til å bygge en emneportefølje på bachelornivå innenfor disse fagområdene.

Samarbeid med Lunds universitetet om SEDE

Fagmiljøet i luftfartsfag har hatt møter med Trafikhögskolan ved Lunds universitet. De har etablert en utdanningspakke kalt SEDE (Senare del av kandidatprogrammet for trafikflygere). Bakgrunnen til dette er at TFHS har gått bort fra 3-årig bachelorgrad til en 2-årig utdanning for trafikflygere. Ved å ta kursene som inngår i SEDE får disse kandidatene bachelorgrad Degree of Bachelor in Aviation as Pilot in Airline operation, som kvalifiserer for opptak til masterutdanning. Kursene som inngår er pedagogikk (10 ECTS), prosjektarbeid (7,5 ECTS), aviation management (10 ECTS), human factors (15 ECTS) og eksamensarbeide (15 ECTS). SEDE er et nettbasert kurstilbud, som inkluderer en liten andel med seminar, med krav om 20 % tilstedeværelse. Instituttet vil etablere en samarbeidsavtale med TFHS/Lunds universitet slik at kandidater som ønsker opptak på masterprogrammet kan få innpass på SEDE-programmet.

Det er flere fordeler med et slikt samarbeid. For det første gir det fleksibilitet og valgmulighet til aktuelle søkere. Dernest vil et slikt samarbeid med Lund/TFHS vil kunne bidra til å øke rekrutteringsgrunnlaget til masterprogrammet. Svenske kandidater med trafikflygerutdanning (MPL) fra TFHS vil få informasjon om masterprogrammet i luftfartsvitenskap ved UiT. Lunds universitetet tilbyr ikke en konkurrerende masterprogram i luftfart, men de har en Master i human factors and system safety. Dette er imidlertid et masterprogram på 60 studiepoeng, med egenbetaling.

Flere momenter må avklares før det inngås en formell avtale med Lund/TFHS om samarbeid om SEDE. Eksempelvis må det avklares om UiT skal ha en kvote med deltakere på programmet, og eventuelle kostnader knyttet til det. I utgangspunktet bør det være nok fleksibilitet til at søkere kan ta både emner fra UiT og SEDE som grunnlag for opptak.

Opptakskapasitet og dimensjonering

- Beskriv og begrunn fakultetets beregning av opptakskapasitet, samt vurdering av behov for eventuell adgangsregulering⁹. Kapasiteten skal ta hensyn til forventet studentrekruttering, undervisningsressurser, undervisningslokaler, utstyrsbehov, samt enhetens undervisningsbudsjett. Dimensjoneringen av opptakskapasiteten ved det enkelte program må også ses i sammenheng med det totale antall studenter fakultetet kan ta opp.

På grunnlag av fagmiljøets størrelse og de økonomiske rammene for studieprogrammet vil instituttet gå inn for å adgangsregulere studiet til 15 studenter i en oppstartsfase. Dette gir mulighet til å styre opptaket ut i fra økonomiske og kapasitetsmessige hensyn. Etter en periode på 2 år vil opptaksrammen økes til 20 studenter.

Kvalitetssikring, kvalitetsutvikling og videre oppfølging

Merk: Et system for fagfellevurdering skal innføres ved UiT i sammenheng med det reviderte kvalitetssystemet. I påvente av dette, ber vi fakultetene selv gi en vurdering av hvordan den faglige kvalitetssikringen av det omsøkte studieprogrammet er gjort. For eventuelle samarbeid med eksterne aktører, skal rammene for samarbeid samt administrativ- og faglig ansvarsdeling være særlig godt kvalitetssikret. UiT kan verken delegere det administrative- eller det faglige ansvaret til ekstern part.

- Gi en vurdering av hvordan kvalitetssikringen av faglig innhold, faglig nivå, indre faglig sammenheng og faglig progresjon er gjort for det omsøkte studieprogrammet, og beskriv hvordan dette skal følges opp i studieprogrammets videre drift. Eventuelle eksterne bidrag skal tas med (for eksempel høring, fagfellevurdering, bruk av representanter fra profesjons-/arbeidsliv m.v).

Faglig utviklingsprosess

Arbeidet med å utvikle et masterprogram i luftfartsvitenskap startet tidlig. I 2013 fikk Institutt for ingeniørvitenskap og sikkerhet tildelt 4 mill. fra Utenriksdepartementets Barents2020-program til å utvikle et masterprogram i luftfartsvitenskap, som skulle bidra til kompetanseheving knyttet til luftfartsoperasjoner i arktiske strøk.

Etter tildelingen startet instituttet å utvikle et studieprogram i tett samarbeid med luftfartsbransjen. Det ble blant annet gjennomført fagsamlinger med bred representasjon fra luftfartsbransjen (SAS, Norwegian, Widerøe, Lufttransport, Avinor og NHO luftfart). I tillegg var flere vitenskapelige fagmiljøer ved UiT og ved Lunds universitet representert.

Innspillene ga et godt grunnlag for å utvikle masterprogrammet i luftfartsvitenskap som skulle behandles videre av universitetets organer. Studieprogrammet ble godkjent av studieutvalget ved NT-fakultetet samt fakultetsstyret i 2014, men ble ikke lagt frem for universitetsstyret grunnet mangelfull finansiering. På

⁹ Et studium kan adgangsreguleres hvis det er stor konkurranse om studieplassene, eller dersom det ikke kan tas opp mer enn et visst antall studenter på grunn av begrensninger i undervisnings- eller veiledningskapasiteten. Det er universitetsstyret som bestemmer hvilke studier som skal adgangsreguleres.

tross av at masterprammet ikke ble vedtatt opprettet i 2014, satset instituttet videre på faglige utvikling av masterprogrammet. Etter søknad til UD fikk instituttet innvilget prosjektendring, slik at Barents2020-midlene kunne brukes til en pilotgjennomføring av fire sentrale emner i masterprogrammet i perioden 2016-2017.

Masteremnene ble gjennomført etter følgende oppsett:

Semester	Emnekode	Emnenavn	Omfang
Vår 2016	FLY-6302	Ledelse og organisasjonsteori	10 sp.
Høst 2016	FLY-6305	Prinsipper for trening, instruksjon og simulering	10 sp.
Vår 2017	FLY-6304	Anvendt human factors ¹⁰ og luftfartspsykologi	10 sp.
Høst 2017	FLY-6306	CRM ¹¹ og TEM ¹² i teori og praksis	10 sp.

Pilotgjennomføringen ga et godt grunnlag for faglig videreutvikling, og funn fra evalueringene er tatt inn i nye emnebeskrivelser og studieplan.

Følgende medlemmer har vært sentral i arbeidet med det faglige innholdet i masteremner og studieprogrammet:

- Vegard Nergård (professor luftfart, og studieleder bachelor i luftfartsfag)
- Geir Nedregård (Chief Flight Instructor B737, SAS)
- Stig Næsh Hendriksen (tidl. adm. dir. Lufttransport AS)
- Rudi Kirkhaug (professor emeritus i organisasjon og ledelse, HSL-fakultetet)
- Monica Martinussen (professor i psykologi, RKBU, Helsefak.)

Gruppen innehar både operativ erfaring og ledelseserfaring fra luftfartsbransjen, og de vitenskapelige ansatte har betydelig erfaring fra luftfartsbransjen (rekruttering, seleksjon, organisasjonsutvikling) i tillegg til lang erfaring fra undervisning, veiledning og forskning ved UiT. Faglig leder for studieprogrammet, Vegard Nergård, har lang erfaring fra luftfartsbransjen og er landets eneste professor i luftfart.

¹⁰ Årsaken til at det engelske begrepet «Human factors» brukes i emnebeskrivelsen er at dette er et innarbeidet begrep i luftfartsbransjen og andre operative næringer med høyt sikkerhetsfokus. Begrepet brukes av EASA som blant annet har en egen European Human Factors Advisory Group (EGFAG). Det vil derfor ikke være naturlig å oversette begrepet til menneskelige faktorer.

¹¹ CRM er et godt innarbeidet begrep i luftfartsbransjen og benevner både Cockpit Resource Management, Crew Resource Management og Company Resource Management.

¹² Threat and Error Management (TEM) er et overordnet sikkerhetsbegrep knyttet til luftfartsoperasjoner og menneskelig yteevne (performance).

Instituttet har et godt kontaktnett i luftfartsbransjen, som vi ønsker å benytte for å sikre at studieprogrammet er i tråd med bransjens behov. Luftfartsstyret for bachelor i luftfartsfag vil kunne fungere som referansegruppe for masterprogrammet. På den måten vil en også sikre kontinuitet og sammenheng mellom bachelor – og masterprogrammet.

- Fakultetets vurdering av om det er spesielle forhold omkring det omsøkte studieprogrammet som må følges særlig opp etter oppstart, skal også gjøres rede for.

Studieprogrammets emner og deres særlige relevans for luftfarten

Masterprogrammet i luftfartsvitenskap og emnene som inngår er utviklet i samarbeid med viktige aktører i luftfartsbransjen, og særlig med de som har lang erfaring med å operere luftfartøy i nordområdene. Hvert enkelt emne svarer til de mange utfordringene og kunnskapshullene som luftfartsbransjen har pekt på. Samtidig er de interessante områder for forskning og utvikling.

Emnene skal gi en helhetlig tilnærming til å fly og opererer i polare strøk, og styrke flyselskapenes evne til å utvikle og trene piloter som møter de operative krav og utfordringer som økningen i arktiske luftfartsoperasjoner innebærer.

Emnet «Prinsipper for trening, instruksjon og simulering» illustrerer logikken emneporteføljen er tuftet på: I luftfartsbransjen er det et umettelig behov for ulike typer flyinstruktører. Tradisjonelt har luftfarten sitt eget utdanningssystem. For å bli sertifisert som flyinstruktør, må en pilot (med CPL ATPL sertifikat) gjennomgå både teoretisk og praktisk opplæring. Mens den praktiske delen av instruktørsertifiseringen skjer i regi av Luftfartstilsynet, er den teoretiske skoleringen ikke i samme grad forankret ut over et bestemt timekrav.

Masterprogrammet har tar sitt utgangspunkt i den praktiske og teoretiske kravene til instruktørutdanningen ved at emnet oppfyller de teoretiske minimumskravet til Synthetic Flight Instructor (SFI) eller Type Rating Instructor (TRI). Studenter vil dra nytte av emnet ved at det oppfyller luftfartens egne teoretiske forankringer til å bli instruktør. For piloter som har flysertifikat og oppfyller kravene i henhold til EASA FCL-915, fungerer emnet som forberedelse til SFI eller TRI-sertifikat. Kurset skal gi studentene inngående kunnskap som overskrider kravene i EASAs regelverk. Emnet har et rikt tilfang av forsknings- og kunnskapsbaserte tilnærminger til lærings- og utviklingsprosesser, som på visse områder også kontrasterer luftfartsbransjens oppfatning og praksiser. Emnet gir studentene inngående kjennskap til pedagogiske teorier og læringspsykologiske praksiser, teknikker for anvendt undervisning så vel som kognitive og didaktiske perspektiver. Emnet er høyaktuelt i det at det tar opp i seg luftfartens utbredte bruk av flysimulatorer og simulering i læring, trening og opplæring. Luftfartens egen læringstradisjon og opplæringshistorie er tuftet på moderne akademiske læringsformer og omtales som studentaktiv læring, debriefing, tilbakemelding, evaluering og testing.

Organisering av studietilbudet

- Gjør rede for om det i studieprogrammet skal gis ordinær undervisning (ved ett eller flere av UiTs studiesteder), desentralisert undervisning, samlingsbasert og/eller nettstudium.

Målgruppa for masterprogrammet er luftfartspersonell som er i arbeid, noe som gjør det hensiktsmessig med samlingsbasert undervisning. Undervisningssamlingene vil foregå ved campus Tromsø. For å sikre god oppfølging og kontinuitet i perioder uten undervisning vil det legges opp til studentaktiviteter mellom samlingene. Det vil utarbeides nettbaserte løsninger som tilrettelegger for dette.

- For studieprogram med studentgrupper som er geografisk spredt, studieprogram hvor det forventes få studenter og studieprogram som tilbys på nett, samlingsbasert og/eller på deltid, skal det her gjøres kort rede for hvordan det skal legges til rette for å sikre et tilfredsstillende læringsmiljø samt faglig samhandling mellom studentene og/eller med studentene og fagmiljøet (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (5)).

Undervisningssamlingene vil være faglig komprimert. Samhandling og studentaktivitet er sentrale elementer, både på og mellom samlingene. Studentene skal få trening i å diskutere og formidle fag.

Med samlingsbasert undervisning vil det være viktig å sikre god kontakt i studentgruppa, og mellom studenter og fagpersonalet utenom samlingene. Derfor vil en aktivt bruke digitale læringsplattformer, blant annet Canvas. Det vil legges opp til diskusjonsforum for studentene. Det vil også lages små videoforelesninger som vil være grunnlag for forberedelser til neste undervisningssamling. Fagmiljøet vil være tilgjengelig for studentene ved behov. Det legges til rette for veiledning mellom samlingene.

Studieprogrammet

1. **Informasjon** om studieprogrammet skal være korrekt, vise programmets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling. (jf. studietilsynsforordningen § 2-1 (2))

Merk: Fakultetet og studieprogramledelse har ansvar for at all informasjon, både studieplanen og øvrig informasjon om studieprogrammet på nett og andre steder, til enhver tid er korrekt, oppdatert og lett tilgjengelig.

- Studieplanen legges ved søknaden, og skal være utformet i henhold til UiTs mal for studieplaner, se https://intranett.uit.no/intranett/vis-artikkel/406021/ressursside_for_oppretting_av_nye_studieprogram_o

Studieplan og fullstendige emnebeskrivelser vil bli publisert på nett i henhold til gjeldende regelverk og prosedyrer ved UiT.

2. **Læringsutbyttet** for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og studietilbudet skal ha et dekkende **navn** (jf. studietilsynsforordningen § 2-2(1))

Merk: Punktene her kan være krevende å besvare, og fagmiljøet/studieprogramledelsen anmodes om å bruke tilstrekkelig tid til å gi gode faglige vurderinger og refleksjoner. Alle studietilbud skal følge de generelle læringsutbyttebeskrivelsene som ligger i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) når de fagspesifikke beskrivelsene utformes og fastsettes. For å få til gode fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser, er det en forutsetning at utviklingen av læringsutbyttebeskrivelser er forankret og utarbeidet i fagmiljøene. Beskrivelsene skal være fagspesifikke kompetansebeskrivelser, skal reflektere studieprogrammets faglige profil, og skal være beskrevet konkret nok til at studentene og arbeidslivet kan bruke dette til å kommunisere om kompetanse. Studieretninger kan ha separate læringsutbyttebeskrivelser (nytt fra 2017).

- Gi en vurdering av hvordan studieprogrammets navn er dekkende for studiets innhold og nivå.

Navnet til et studieprogram skal reflektere profil, innhold og læringsutbytte, og skal være dekkende for sentrale deler av det faglige innholdet. Master i luftfartsvitenskap vurderes å være et dekkende navn for studieprogrammet. Alle emner og læringsutbytte er relatert til luftfart. Navnet reflekterer profil, faglig innhold og læringsutbytte i utdanninga på en presis måte. Navnevalget er viktig for å rekruttere studenter fra luftfartsbransjen.

- Fyll inn vedlagte tabell 1 for å vise sammenhengen mellom NKR og studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse.

Se utfylt tabell i vedlegget.

- Med henblikk på utfylt tabell, gi en kort vurdering av hvordan læringsutbyttet og læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med kravene i NKR.

Studieplanen er bygd opp med læringsutbytte inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Det totale læringsutbyttet er på nivå 7 (master). Alle emner og læringsutbytte er relatert til luftfartsvitenskap. Gjennomgående fokus i alle emnene er sikkerhet knyttet til luftfartsoperasjoner.

[Lenke til kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning](#)

[Lenke til engelsk oversettelse av nivåer og læringsutbyttebeskrivelser](#)

3. Studietilbudet skal være **faglig oppdatert**, og ha tydelig **relevans** for videre studier og/eller arbeidsliv. (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (2))

Merk: Kravet om at studieprogrammet er oppdatert, innebærer at det er oppdatert innenfor kunnskapsutviklingen i både akademia og profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv. Relevans og oppdatert kunnskap innen profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv skal sikres gjennom ordninger for systematisk samhandling med arbeids- og/eller samfunnsliv tilpasset studieprogrammets innhold og nivå.

- Gi en vurdering av hvordan studieprogrammet er faglig relevant for arbeids- og samfunnsliv, videre studier eller begge deler.

Studieprogrammets relevans for sivil luftfart

Luftfart er en global bransje regulert av internasjonale regler og avtaler, som i stor grad påvirkes av internasjonale utviklingstrekk. Bransjen preges av stor omstilling. Sterk konkurranse mellom flyselskapene og små profittmarginer tvinger frem effektiviseringstiltak og kostnadskutt. Samtidig ser vi en sterk vekst i flytrafikken og fremvekst av nye aktører, etter hvert som det åpnes for direkte konkurranse fra EU/EØS-lisenshavere. Som følge av dette har selskapene behov for å styrke både bredden og dybden i kompetansen hos sine nåværende og fremtidige ansatte.

Sivil luftfart er en meget trygg og gjennomregulert transportform, med svært få ulykker. Et fortsatt høyt sikkerhetsnivå fordrer at hele luftfartsbransjen har kontinuerlig fokus på sikkerhet og læring av feil. Et hovedfokus i internasjonal luftfart er hvordan en skal ivareta sikkerhetshensyn og bærekraft i en bransje i sterk vekst, omstilling og teknologisk utvikling. Det mellomstatlige samarbeidet i ICAO¹³ og EASA vil innebære nye utfordringer da landene har ulike standarder for sikkerhet og miljø.

Luftfart og operasjonell risiko

Minimering av operasjonell risiko står sentralt i luftfart. Dette stiller krav til høyteknologiske løsninger kombinert med en «resilient» organisasjon. For å imøtekomme utfordringene kreves kompetanse i alle ledd; ledelse, organisasjon og samhandling blant personell. Sikker utøvelse krever tett kopling mellom praktisk/operativ trening og formal kompetanse/teoretisk utdanning.

Luftfart kjennetegnes av en proaktiv sikkerhetstenkning: «Hva må vi trene på i fremtiden for å unngå ulykker?». Granskningsrapporter viser at menneskelige faktorer medvirker til de fleste hendelser og ulykker i luftfart. Samtidig er det viktig å poengtere at ulykker nesten alltid inntreffer som følge av at flere faktorer samvirker (Dekker, 2006). For å få dypere forståelse av de bakenforliggende årsakene til hendelser og ulykker, må en belyse samspillet mellom menneske, teknologi og organisasjon.

Flyselskaper og myndighetsorganer imøteser utvikling av utdanningstilbud innen luftfart på universitetsnivå, og instituttet har fått støtteerklæringer fra blant annet SAS, Lufttransport og NHO Luftfart. I sitt støttebrev for etablering av masterpram i luftfartsvitenskap vektlegger Human factors-manager Nicklas Dahlström i Emirates Airlines betydningen av å styrke båndene mellom forskning og luftfartsbransjen i Europa:

«This gap between academic knowledge based on research and the aviation industry is in my view hindering development of the aviation sector in Europe. In any other industrial sector a solid foundation of research and academic knowledge is seen as essential for continued development and innovation and aviation should be no different».

Et masterprogram, fundert på forskningsbasert undervisning, vil i kombinasjon med operativ utdanning og arbeidserfaring, gi unik kompetanse og styrke karrieremulighetene til trafikkflygere og annet sikkerhetsoperativt luftfartspersonell.

- Gi eksempler på mulige yrker og videre studier.

¹³ICAO - International Civil Aviation Organization.

Masterprogrammet i luftfartsvitenskap vil kvalifisere for ulike stillinger i flyselskaper, andre deler av luftfartsbransjen eller operative næringer som krever kompetanse innen sikkerhet, risiko, lederskap, styring og organisering. Relevante lederstillinger i flyselskap vil være flygesjef, sjefspilot, treningsjef og sjefsinstruktør. Programmet vil også styrke kompetansen for stillinger som sikkerhetsansvarlig, teknisk leder og kvalitetssansvarlig samt stillinger i offentlige organer som luftfartstilsyn, direktorater og departementer.

Studieprogrammet vil bidra til oppbygging av praksisrettet forskning og kompetanseheving i sivil luftfart generelt.

- **Beskriv hvordan fagmiljøet vil arbeide systematisk for å sikre at studieprogrammet til enhver tid er relevant og faglig oppdatert.**

Faglig innhold vil jevnlig evalueres og kvalitetssikres av vitenskapelige ansatte med tverrfaglig kompetanse, og i tett dialog med fagpersoner fra praksisfeltet, blant annet fra trafikkflygerutdanningen (luftfartsfag) ved UTSA. Studieprogrammet vil være forankret i internasjonale konvensjoner og regelverk for luftfart, herunder EASA.

Luftfartsstyret for bachelor i luftfartsfag, består av både ledere, fagpersoner og studenter ved UTSA samt representanter fra luftfartsbransjen. Luftfartsstyret vil fungere som referansegruppe for masterstudiet. Dette vil bidra til å sikre helhet og sammenheng mellom bachelorprogrammet i luftfartsfag og masterprogrammet i luftfartsvitenskap.

Instituttet har knyttet til seg fagpersoner fra luftfartsbransjen gjennom II-stillinger/VIT næringslivsmentorer¹⁴ som har vært sentral i utviklingsprosessen:

- Stig Næsh Hendriksen (tidl. Lufttransport)
- Geir Nedregård (SAS)
- Stig Larsen (Norwegian)
- Kjetil Indrevik (Lufttransport)

Denne typen stillinger vil videreføres for å ivareta studieprogrammets relevans. Gjennom deltakelse i nasjonale og internasjonale fora, gjennom forskning og forskningssamarbeid med bla University of Cambridge, og gjennom forskningsformidling er målet å sikre at studieprogrammet til enhver tid er relevant og faglig oppdatert. Programmet har tatt mål av seg å være aktuelt og fremtidsrettet. ITS og UTSA kjøper inn to elektriske fly i løpet av 2019. Innkjøpet av elektriske fly sikrer programmet og forskningsmiljøet en fremskutt posisjon i de teknologiske miljømessige utfordringene luftfart står overfor de nærmeste årene.

4. Studietilbudets **samlede arbeidsomfang** skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier (jf. studietilsynsforordningen § 2-2(3))

¹⁴ VIT: Virkemidler for FoU og innovasjon i Troms.

Merk: Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng, og har et samlet arbeidsomfang på 1500-1800 timer, fordelt på kategoriene tilrettelagt undervisning, selvstudium og eksamensforberedelser. Hvor mye selvstudium det legges opp til i et studieprogram, vil variere med studieprogrammets profil. Se også i NOKUTs veiledning for nærmere beskrivelser av dette kravet.

- Angi studentenes arbeidsomfang i studieprogrammet, fordelt på kategoriene:

Emne/modul/etc. eller semester	Antall studiepoeng	Tilrettelagt undervisning (antall timer)	Selvstudium (antall timer)	Eksamensforberedelse (antall timer)	Veiledning (antall timer)	Seminar/sim	Antall timer totalt
FLY-3001 Flyoperasjoner i arktiske strøk	10	10	150	75	1	14	250
FLY-3002 Aviation technology	10	14	150	75	1	10	250
FLY-3003 Human factors og luftfartspsykologi	10	14	150	75	1	10	250
FLY-3004 Prinsipper for trening, instruksjon og simulering	10	10	150	75	1	14	250
SVF-3003 Kvalitativ metode	10	14	150	75	1	10	250
SVF-3004 Kvantitative metoder	10	14	150	75	1	10	250
Sum timer 1. år	60	76	900	450	6	68	1500
FLY-3005 ledelse, organisasjonsteori og praksis i flysikkerhetsperspektiv	10	14	150	75		11	250
FLY-3006 Teorier om sikkerhet, sikkerhetsstyringssystem og operativ sikkerhet i luftfarten	10	14	150	75		11	250
FLY-3007	10	10	100	75	15	50	250
FLY-3930 Masteroppgave i luftfartsvitenskap	30	0	510	225	15		750
Sum timer 2. år	60	34	910	450	30	72	1500

- Med bakgrunn i kategoriseringen overfor; gi en kort vurdering av hvordan det er sikret balanse mellom selvstudium og organiserte læringsaktiviteter i studieprogrammet, som er tilpasset programmets profil og som vil gjøre det mulig for studenten å oppnå det fastsatte læringsutbyttet.

For å oppnå læringsutbytte må studentene forvente å bruke tid til forberedelser og gjennomlesning av pensum før samlingene samt etterarbeid inkludert eksamen/hjemmeoppgave etter samlingene. Det vil tilrettelegges for nettbaserte undervisningsformer i periodene før og etter samlinger. Blant annet vil det lages korte videoforelesninger og hjemmeoppgaver som forberedelser til undervisningssamlingene.

5. Studietilbudets **innhold, oppbygging og infrastruktur** skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (4))

Merk: Dette avsnittet kan være krevende å besvare. Fagmiljøet og studieprogramledelsen anmodes om å bruke tilstrekkelig tid til å gi gode faglige vurderinger og refleksjoner. Fakultetet har ansvar for å informere og samarbeide med Universitetsbiblioteket (UB) om ev. forhold omkring opprettelsen av studieprogrammet som involverer UB og dets tjenester. Oppretting av studieprogram innen nye fagområder kan medføre behov for oppbygging av litteratursamling mv. Fakultetet har også ansvar for å informere og samarbeide med Avdeling for IT om eventuelle forhold som involverer avdelingen og de tjenester avdelingen tilbyr.

- Beskriv hva som er de sentrale fagområdene i studieprogrammet. Sentrale fagområder beskriver det som er det unike faglige fokus i studieprogrammet - også sett i sammenheng med lignende studieprogram nasjonalt eller internasjonalt. Dette punktet må ses i sammenheng med punkt 14 nedenfor.

Sentrale fagområder

Studieprogrammets hovedfokus er;

- Luftfartsoperasjoner og utfordringer knyttet til luftfart i polare strøk
- Sikkerhet
- Interaksjonen mellom menneske, teknologi og organisasjon, herunder styringer av prosesser og ledelse av mennesker

Studieprogrammet skal gi studentene inngående kunnskap om teorier, metoder og verktøy som er nødvendig for å forstå, analysere og vurdere operativ sikkerhet og ledelse i luftfart. Videre skal studentene tilegne seg kunnskap som er nødvendig for å bedre effektiviteten og sikkerheten av luftfartsoperasjoner i generelt, og med særlig fokus på arktiske strøk.

Unikt faglig fokus – luftfartsoperasjoner i polare strøk

Det som gjør studieprogrammet unikt sammenliknet med andre masterprogram i luftfart internasjonalt, er at programmet er rettet mot utfordringer knyttet til fly og luftfartsoperasjoner i polare strøk. Operasjon av fly og helikopter i polare strøk er utfordrende og stiller høye krav til aktørenes ferdigheter, teknologi,

kompetanse, ledelse, organisering og samhandling. Det er særlig meteorologiske forhold som gjør luftfart i polare strøk utfordrende. I tillegg bidrar store avstander, alpin topografi, kortbanenett, få automatiserte prosesser og manglende infrastruktur på flyplassene, utfordrende mørke/lysforhold til at luftfartsoperasjoner i polare strøk er mer krevende enn andre områder. Videre er sikkerhetskulturelle forskjeller, demografi og det internasjonale samarbeidet i nord, dimensjoner som må tas hensyn til.

- Gi en vurdering av hvordan studieprogrammets emner, innhold og oppbygning gir grunnlag for læringsutbyttet. Dette kan gjerne illustreres ved hjelp av vedlagte tabell 3.

Se vedlagt tabell.

- Beskriv hva slags infrastruktur, annet utstyr og støttefunksjoner som er nødvendig for at studenten skal kunne oppnå læringsutbytte. Begrunn at nødvendig infrastruktur er tilgjengelig og dimensjonert i forhold til antall studenter.

Spesialrom/laboratorium: Studieprogrammet stiller ikke spesielle krav til spesialrom eller laboratorier. Med unntak av noen enkeltemner vil studieprogrammet i all hovedsak være teoretisk. Instituttets Boeing 737-800 Fixed Based flysimulator vil benyttes i enkelte emner, herunder FLY-3005: Prinsipper for trening, instruksjon og simulering. I forbindelse med øvelser i simulator kan det være aktuelt å bruke instituttets Eye trackers utstyr. Eye trackers er briller med kamra som kan viser hvordan eksempelvis studenter som øver i flysimulator beveger blikket mellom ulike instrumenter i løpet av øvelse. Både flysimulatoren og eye-trackers-utstyret kan brukes av studenter for datainnsamling til masteroppgavene.

Undervisningsrom: Instituttet vil benytte tilgjengelige rom på Teknologibygget samt andre bygg på campus. Ettersom studiet er samlingsbasert vil behovet for undervisningsrom være konsentrert til periodene samlingene pågår.

Tekniske og administrative ressurser: Masterprogrammet i luftfartsvitenskap vil få administrativ støtte fra studiekonsulenter og støtte fra teknisk personale ved instituttet og fakultetet.

IKT-ressurser: Studieprogrammet vil basere seg på eksisterende IKT-ressurser ved UiT. For å tilrettelegge studiet for deltidsstudenter som er i arbeid, vil det være aktuelt å benytte IKT-ressurser knyttet til fleksibilisering. Eksempelvis vil det være aktuelt å lage korte videoforelesninger som kan benyttes som forberedelser til undervisningssamlingene. I samarbeid med Result har instituttet utviklet slike videoforelesninger i forbindelse med pilotgjennomføringen av emnet «Human factors og luftfartpsykologi».

Bibliotekjenester: Studieprogrammet vil benytte seg av eksisterende bibliotekjenester ved UiT. Bibliotekjenestene er godt tilrettelagt for masterstudentene med relevante fagtidsskrifter tilgjengelig i elektronisk form

6. **Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer** skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (5))

Merk: Punktene i dette avsnittet er krevende å besvare. Fagmiljøet og studieprogramledelsen anmodes om å bruke tid til å gi gode faglige vurderinger og refleksjoner. Det forutsettes at undervisnings-, lærings- og vurderingsformen er tilpasset et digitalisert samfunn.

- Begrunn valg av undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, og hvordan disse gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet.

Studieprogrammet vil veksle mellom ulike undervisningsformer, herunder forelesninger, øvelser, studentpresentasjoner og gruppearbeid. Studieprogrammets pedagogiske grunntanke og undervisningsformene tar hensyn til at en stor del av studentene har operativ erfaring. Selv om nyutdannede bachelor kandidater i luftfartsfag ikke kan ha samme erfaring som trafikkflygere med lang fartstid, har de fått operativ erfaring gjennom utdannelsen. Sammensetningen av ferske/nyutdannede studenter og erfarne studenter kan være utfordrende, men er samtidig verdifullt. Det er et mål dra nytte av studentenes ulike bakgrunner. Studentenes anvendelse av praktisk erfaring fra luftfartsbransjen utgjør et kjernepunkt i studieprogrammet.

I løpet av studieprogrammet blir studentene vurdert og eksaminert på ulike måter, herunder gruppe- og samarbeidsoppgaver, skriftlig eksamen, hjemmeeksamen og masteroppgave. Noen emner vil ha en kombinasjon av ulike vurderingsformer. Mer detaljert informasjon er tilgjengelig i emnebeskrivelsene.

- Begrunn hvordan de valgte vurderingsformene er egnet til å måle om studenten har oppnådd studieprogrammets læringsutbytte.

Vurdering av studentenes prestasjoner gjennomføres på en slik måte at en på mest mulig sikkert grunnlag tester om studentene har tilegnet seg kunnskapen, ferdighetene og kompetanse som er skissert i beskrivelsen av læringsutbyttet.

I emnet prinsipper for trening, instruksjon og simulering skal studentene utvikle, gjennomføre og evaluere et treningsopplegg. Det er derfor krav om gjennomføring av praktisk instruksjonsøvelse i simulator/klasse rom for dette emnet. Ettersom slike treningsopplegg ofte planlegges i team, vil det være en skriftlig hjemmeeksamen der studentene alene eller i grupper på inntil tre personer i samarbeid skal analysere et treningsopplegg.

Emnekode	Emnenavn	Arbeidskrav	Eksamen/vurderingsform
FLY-3001	Flyging og operasjoner i polare strøk	Individuell innleveringsoppgave	Mappeevaluering (?)
FLY-3002	Aviation technology	Obligatoriske innleveringer	Skriftlig eksamen
FLY-3003	Prinsipper for trening, instruksjon og simulering	Praktisk instruksjonsøvelse i simulator/klasse rom	Skriftlig hjemmeeksamen (individuell eller i grupper på inntil tre personer)
FLY-3004	Anvendt human factors og luftfartspsykologi	Ingen	Individuell hjemmeeksamen
FLY-3005	Ledelse og organisasjonsteori og praksis i flysikkerhetsperspektiv	Muntlig presentasjon	Individuell hjemmeeksamen
FLY-3006	CRM og TEM i teori og praksis	Leksjon eller seminar i grupper på to studenter	Grupperapport 60%, muntlig eksamen 40%
SVF-3003	Kvalitativ metode		
SVF-3004	Kvantitativ metoder		

FLY-3006	FLY-3006 Teorier om sikkerhet, sikkerhetsstyringssystem og operativ sikkerhet i luftfarten		
FLY-3930	Masteroppgave i luftfartsvitenskap	Godkjent prosjektbeskrivelse	Skriftlig masteroppgave

- Gi en vurdering av hvordan det skal legges til rette for at studentene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Programmet legger vekt på at studentene skal ta aktiv del i læringsprosessen. Det er ønskelig å styrke den etiske refleksjonen i operativ luftfart, gjennom kritisk refleksjon, vitenskapelige resultater og argumentasjon. Gjennom gruppearbeid, øvelser i simulatorer, gjennomføring av egne leksjoner, presentasjoner og individuelle oppgaver får studentene mulighet til å reflektere kritisk over egne erfaringer, lære av egne og andres erfaringer, og foreslå løsninger på utfordringer som oppstår i forbindelse med operasjoner med luftfartøy i et krevende miljø. Arbeidskravene skal sikre at studentene har faglig grunnlag for å ta eksamen i emnene.

Studieprogrammet er tilrettelagt for studenter som er i arbeid og undervisningen vil være samlingsbasert. Dette gjør det spesielt viktig å tilrettelegge for studentaktiv læring mellom samlingene ved bruk av digitale læringsplattformer, herunder Canvas. Det vil legges til rette for nettbasert undervisningsformer (korte forelesninger på nett) samt student–foreleser kontakt og student–student kontakt (eks. diskusjonsforum) gjennom bruk av digitale læringsplattformer.

7. Studietilbudet skal ha relevant **kobling til forskning** og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (6) og universitets- og høyskoleloven § 1-3 a))

Merk: Dette kravet handler om at fagmiljøet skal kunne framvise en tilstrekkelig relevant og gjensidig kobling mellom studieprogrammet og virksomheten innen forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, samt hvordan studentene introduseres for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i løpet av studiet. Flere av punktene i NKR er relatert til dette kravet. Det kan være nyttig å se i tilsynsrapporter fra NOKUT for eksempler på hva som ligger i dette kravet.

- Beskriv hvordan studentene vil møte forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i studieprogrammet.

Masteroppgaven skal være et individuelt forskningsprosjekt. I den grad det er hensiktsmessig og relevant, vil masteroppgavene knyttes opp til pågående forskningsprosjekter ved instituttet. Det skal også legges til rette for å gjennomføre oppgaver i tett samarbeid med luftfartsbransjen, f.eks. ved å ta utgangspunkt i problemstillinger knyttet til egen arbeidsplass. Referansegruppen vil fungere som en ressursgruppe, som kan benyttes som arena for å få frem relevante problemstillinger. Relevante forskningsfelt skal identifiseres ved aktiv tilstedeværelse i luftfartsbransjen og nasjonale og internasjonale møtearenaer hvor luftfartsrelaterte problemstillinger, forskningsresultat o.l. diskuteres.

Studenten vil få oppnevnt en vitenskapelig tilsatt ved UiT som hovedveileder. Det vil være aktuelt med biveiledere fra luftfartsbransjen eller andre internasjonale akademiske institusjoner med luftfartsrelaterte fagområder. Det er i denne forbindelse et mål å knytte kontakter mot relevante fagmiljø innen aeronautics/astronautics som kan styrke den teknologiske delen av studieprogrammet.

- **Begrunn at studieprogrammet har en relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.**

ITS har en bred studieportefølje innen teknologi og sikkerhet, og forskningsprofilen er rettet mot problemstillinger i grensesnittet menneske- teknologi-sikkerhet. Fagfeltene nautikk og luftfart har flere felles fellesnevnerne, særlig innen hydro-/aerodynamikk, satellitt-baserte navigasjonssystemer og human factors. For å ivareta sikre operasjoner i cockpiten så vel som på en maritim fartøybro er fokus på samspillet mellom mennesker, teknologi og organisasjon helt sentralt; 'Man-machine interface' er et sentralt element hvor det er gode muligheter for å dra veksler på ingeniør-/teknologiske fagfelt ved instituttet, fakultetet og hos fremtidige internasjonale samarbeidspartnere som nevnt over. Fagfeltene automasjon, informatikk, meteorologi og nautikk har teknologiske aspekt rettet mot arktiske strøk, eksempelvis innen konstruksjonsteknikk, ising og miljøteknologi.

Instituttet har en tverrfaglig forskningsgruppe innen human factors in the Arctic. I denne inngår blant annet forskningsprosjekter knyttet til safety management systems, airmanship and seamanship, beslutningstaking og risikovurdering.

8. Studietilbudet skal ha ordninger for **internasjonalisering** som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (7))

Merk: Ordninger for internasjonalisering kan omfatte ulike aktiviteter og tiltak, eksempelvis bruk av internasjonal litteratur, internasjonale gjesteforelesere, utenlandske studenter på innveksling, studenters deltakelse på internasjonale konferanser/workshops osv.

- **Beskriv ordninger for internasjonalisering, og gi en vurdering av hvordan dette bidrar til å sette studieprogrammet i en internasjonal kontekst. Herunder beskriv spesielt hvordan internasjonalisering ivaretas for studenter som ikke reiser på utveksling.**

Luftfart er en internasjonal bransje med engelsk som arbeidsspråk. Følgelig vil masterprogrammet i luftfartsvitenskap ha en internasjonal forankring, både gjennom fagterminologi, relevant regelverk og pensumlitteratur. Flere av fagpersonene og gjesteforelesere har lang internasjonal erfaring fra luftfart eller fra utenlandske utdanningsinstitusjoner. Sannsynligvis vil flere av studentene som tas opp på studieprogrammet ha erfaring fra internasjonal luftfart, og vil kunne dele av sine erfaringer med medstudentene.

- **Begrunn hvorfor ordningene for internasjonalisering er relevante for studieprogrammet.**

Studenter vil oppfordres til å delta på relevante internasjonale konferanser. Studentene vil jobbe med pensumlitteratur og internasjonal forskning gjennom hele studieprogrammet.

9. Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for **internasjonal studentutveksling**. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (8))

Merk: Kravet om å tilby studentutveksling gjelder for alle gradsgivende studietilbud. Relevansen av utvekslingsavtalen/-oppholdet skal være sikret av studieprogrammets fagmiljø. Det ikke er et krav at avtalene er på studieprogramnivå. Avtalene kan være på institusjons-/fakultets-/instituttnivå, men de må være faglig relevante. Det er ingen krav til lengden på utvekslingen.

- Beskriv ordninger for studentutveksling og gi en vurdering av avtalenes faglige relevans med henblikk på studieprogrammets totale læringsutbytte, nivå, omfang og egenart.

Studentene vil etter søknad kunne få godkjent at deler av studieprogrammet blir tatt ved et annet lærested. Fjerde og femte semester er satt av til utveksling. Hovedvekten av studentene vil være i jobb, og for disse vil det ikke være aktuelt med et fullt utvekslingssemester. Det mest hensiktsmessige vil være å ta korte, samlingsbaserte emner ved en forhåndsgodkjent utdanningsinstitusjon. Det kan også være aktuelt med utenlandsopphold i forbindelse med feltarbeid eller annen datainnsamling knyttet til mastergradsoppgaven.

Institutt for teknologi og sikkerhet har et langvarig samarbeid med Lunds universitet i Sverige og noen av våre masterstudenter ved samfunnssikkerhet har hatt utvekslingsopphold ved Lund. Når studieprogrammet i luftfartsfag er formelt opprettet, vil det inngås bindende utvekslingsavtaler med relevante utdanningssteder, eksempelvis i Storbritannia. Aktuelle studiesteder er Cambridge University (Scott Polare Institute), Cranfield University, City University London og Coventry University.

10. For studietilbud med **praksis** skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (9))

- Fagmiljøet og faglig programledelse har ansvar for å sikre god kvalitet og relevans for praksisdelen i studieprogrammet. Med henblikk på dette, gjør rede for hvordan det er planlagt tilrettelagt for gjennomføring av praksis i studieprogrammet.

Ikke aktuelt

- Begrunn omfanget av praksis, samt hvordan den er faglig relevant for studieprogrammet og bidrar til at studentene oppnår læringsutbytte.

Ikke aktuelt

- Gi en vurdering av hvordan arbeidet med utarbeidelse av praksisavtale er utført og kvalitetssikret.

Ikke aktuelt

Fagmiljøet

11. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en **størrelse** som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være **kompetansemessig stabilt** over tid og ha en **sammensetning** som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (1))

Merk: Punktene i dette avsnittet er tidkrevende å besvare på en tilfredsstillende måte. En viktig forutsetning for kvalitet i studieprogrammet er at studentene møter et fagmiljø som er stort nok og stabilt, og som har kompetanse innenfor alle fag og emner som det undervises i. Forventet læringsutbytte for studentene og studieprogrammets innhold og relevans, må være førende for sammensetning av fagmiljøet. I [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(NOKUT, mai 2017\)](#) gis en nærmere definisjon av «fagmiljøet», og ytterligere veiledning ift. kravene.

- Angi fagmiljøets samlede størrelse i årsverk og omtrentlig antall faglig tilsatt per student.

Master i luftfartsvitenskap har i dag 4,1 årsverk fordelt på 11 personer. Med studentkull på 15 ved oppstart (20 studenter fullt utbygd) x 2 gir det 9 studenter pr årsverk faglige ansatte (0.102 årsverk pr student). Det er et begrenset vitenskapelig fagmiljø innen luftfart i Norge. I en oppbyggingsfase vil instituttet hente fagpersoner utenfra, samtidig som en bygger opp et vitenskapelig fagmiljø ved ITS. II-er stillinger (20%) fra næringsliv og relevante institusjoner vil brukes for å sikre relevant og oppdatert undervisning i enkelt emner og veiledning til masteroppgaver.

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøets størrelse er tilpasset forventet antall studenter og den undervisning, veiledning, samt forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som skal utføres i tilknytning til studieprogrammet.

Viser til fagmiljøtabell (tabell 5). Institutt og fakultet vurderer at fagmiljøet er av tilstrekkelig størrelse og robusthet til å gjennomføre planlagt undervisning og veiledning på masterstudiet i luftfartsvitenskap.

- Beskriv fagmiljøets kompetanse og gi en vurdering av hvordan denne kompetansen er tilstrekkelig bred til å dekke studieprogrammets emner og sentrale fagområder (jf. punkt 5. om faglig innhold mm).

Fagmiljøet er bredt sammensatt og har fagkompetanse som dekker studieprogrammets sentrale områder (sikkerhet, ledelse, organisasjon, human factors, teknologi, trening/instruksjon og simulering).

Fagperson	Teorier om sikkerhet, SMS og operativ sikkerhet	Ledelse og organisasjonsteori og praksis i flysikkerhetsperspektiv	Human factors/ luftfartspysykologi	Aviation technology	Trening/instruksjon/simulering	Flyging og operasjoner i nordområdene
Vegard Nergård	X		X		X	X

Monica Martinussen	X		X			
Bjørn Batalden	X	X	X		X	X
Maria Hammer	X	X				
Trine Lydersen		X				
Yngve Birkelund				X		X
Andreas Terum	X		X			
Ny førsteamanuensis (H2019)				X		X
Geir Nedregård	X				X	
Stig Næsh	X	X				
Gareth Rees				X		X

Se også punkt 19 der det gis en nærmere beskrivelse av undervisnings- og forskningsområdene til fagmiljøet. Flere av de fagpersonene involvert i studieprogrammet har operativ og ledelsespraksis av nyere dato gjennom sine stillinger som trafikkflyger eller ledere.

12. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha **relevant utdanningsfaglig kompetanse** (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (2))

Merk: Utdanningsfaglig kompetanse omfatter i denne sammenheng både UH-pedagogikk, didaktikk og kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. UiT er ansvarlig både for å sikre fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse (jf. [Utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved UiT](#)), og for aktivt å legge til rette for oppdatering og utvikling av denne kompetansen. NOKUT legger til grunn at UHRs nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse angir en rimelig norm for hva de fagansatte som minimum må ha.

- Gi en vurdering av fagmiljøets UH-pedagogiske, didaktiske og digitale kompetanse, hvordan denne er tilpasset studieprogrammets egenart, nivå og organisering (for eksempel nettstudium), og hvordan denne kompetansen skal sikres og vedlikeholdes. Gi i tillegg en særskilt vurdering av fagmiljøets kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. Om ønskelig kan vedlagte tabell 4 fylles ut for å få en samlet oversikt over fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse.

Som det fremgår av tabell 5 har fagmiljøet knyttet til studieprogrammet bred pedagogisk kompetanse. To av fagpersonene er i ferd med å fullføre pedagogisk mappe. Det vil tilsettes to førsteamanuensiser i løpet av våren, og disse vil ta pedagogisk mappe innen kort tid, dersom de ikke har dette fra før av. Studieleder vil ha det overordnede ansvaret for å sikre og utvikle fagmiljøets UH-pedagogiske, didaktiske og digitale kompetanse. Siden studieprogrammet tar i bruk nettbasert undervisning vil det være aktuelt med kompetansehevende kurs gitt av ITA i digitale hjelpemidler som eksempelvis Canvas og MyMediasite.

13. Studietilbudet skal ha en **tydelig faglig ledelse med et definert ansvar** for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (3))

Merk: Kravene til ledelse av studieprogram er betydelig skjerpet, både fra nasjonalt hold og ved UiT. Den/de som har det faglige ansvaret må ha kompetanse til å drive kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studieprogram. Dekan eller instituttleder må påse at det er satt av tilstrekkelige ressurser til studieprogramledelse.

- Beskriv studieprogrammets faglige ledelse og ved hvilket nivå den er etablert ved fakultetet.

Faglig leder for studieprogrammet vil være professor i luftfart, Vegard Nergård. Nergård er også studieleder for bachelorprogrammet i luftfartsfag ved Institutt for teknologi og sikkerhet.

- Gjør rede for den faglige ledelsens definerte *ansvar* for faglig kvalitetssikring og -utvikling av studieprogrammet (faglig sammenheng, innhold, nivå, progresjon, evalueringer mv.), og den faglige ledelsens *oppgaver* knyttet til studieprogrammet.

Studieleder er ansvarlig for å sikre studieprogrammets helhet samt å koordinere emnene som inngår i studieprogrammet. Studieleder er ansvarlig for at planlegging, gjennomføring og evaluering av studieprogrammet, skjer i samsvar med vedtatte retningslinjer. Studieleder har ansvar for å legge til rette for og initiere videreutvikling av studieprogrammet.

14. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i **hovedstilling** ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst **førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet** (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (4))

I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.
- b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent-kompetanse.

Merk: Definisjon av fagmiljøet er gitt i studietilsynsforskriften § 2-3 (1) og omfatter personene som direkte og regelmessig gir bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av studieprogrammet. Det er kun fagmiljøet som er knyttet til studieprogrammet i form av årsverk, som vurderes i dette kravet. De sentrale delene av studieprogrammet utgjøres av det unike faglige fokus og innhold i studieprogrammet, også sett i sammenheng med lignende studieprogram nasjonalt eller internasjonalt, og kjennetegnes av at undervisningen innenfor disse områdene må bygge på forskerkompetanse.

Tabellene er krevende å sette opp, men riktig utført vil de tilfredsstille dokumentasjonskravene for flere av de forskriftsfestede kravene til fagmiljø gitt av KD og NOKUT.

- Fyll ut og legg ved tabell 5 for fagmiljøet som skal bidra med minst 0,1 årsverk i studieprogrammet og tabell 6 for fagmiljøet som skal bidra med mindre enn 0,1 årsverk i studieprogrammet.

Se tabell i vedlegg.

Kompetansenivå:

Dagens fagmiljø har 1.0 årsverk (24%) som har professorkompetanse, 2.2 årsverk (53%) med førstekompetanse og det er totalt 3.4 årsverk (82%) i faste stillinger på UiT. Dette er over kravene til NOKUT for masterstudier, som er hhv (10, 50 og 50%). Fagmiljøet oppfyller derfor kravene til NOKUT med god margin. Tallene inkluderer en stilling som er under tilsetning per september 2019.

15. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (5))

Merk: For studieprogrammer innen nye fagområder vil dokumenterte resultater som fagmiljøet har fra før kunne vurderes. Uansett må planer for å drive relevant forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid, og hvordan det skal etableres et godt og stabilt forskningsmiljø ligge til grunn.

- Gi en vurdering av hvordan fagmiljøets forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid har en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studieprogrammets innhold og nivå. Omfanget skal stå i forhold til studieprogrammets faglige nivå. Det kreves dermed større aktivitet innen forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid knyttet til et mastergradsstudium enn til et bachelorgradsstudium.

Forskningsgruppen Human factors in the Arctic har flere forskningsprosjekter som er relevante for studieprogrammet i luftfartsvitenskap. Luftfart er et tverrfaglig fagfelt, som åpner for at også andre institutter og fakulteter kan bidra i undervisningen på masterutdanningen (eks. teknologi/ingeniørfag, psykologi, pedagogikk, organisasjon og ledelse). Professor Monica Martinussen ved Helse-fakultet og professor emeritus Rudi Kirkhaug ved HSL-fakultetet er aktuelle fagpersoner knyttet til luftfart. Begge har vært sterkt involverte i etableringen av bachelorutdanningen i luftfart, og er også tiltenkt roller i masterprogrammet. Det vil også være aktuelt å knytte til seg fagpersoner fra ulike teknologimiljø ved NT-fakultetet.

16. Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (6))

- Beskriv hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk fagmiljøet deltar aktivt i, og gi en vurdering av hvorfor disse samarbeidene og nettverkene er relevante for studieprogrammet.

Professor Vegard Nergård har II-stilling ved Scott Polar Institute ved Cambridge university.

Professor Monica Martinussen er Leder for Forskergruppe for forebyggende og helsefremmende tiltak ved RKBU. Hun har 20 % bistilling som professor II ved Forsvarets høyskole. Hun er Associate Editor for Aviation Psychology and Applied Human Factors og Member Editorial Board International Journal of Aerospace Psychology.

Instituttet har ansatt fire II-stillinger til forskningsgruppen Human factors in the Arctic, som også vil være knyttet til masterprogrammet i luftfartsvitenskap:

- Dr. Gareth Rees - University Senior Lecturer (fysikk), Scott Polar Research Institute, [University of Cambridge](#)
- Dr. Bryan Lintott, Research Associate (Historie/samfunnsfag). Scott Polar Research Institute, [University of Cambridge](#)
- Dr. John Ash, Associate at the Scott Polar Research Institute, University of Cambridge.
- Professor Robert Bor (psykologi) Open City university London.

II-stillingene vil også brukes for å utvide samarbeidet med aktuelle fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

17. For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet (jf.studietilsynsforakriften § 2-3. (7))

Merk: I studieprogram som har praksis, forutsettes det at faglig ledelse og fagmiljøene sørger for systematisk og jevnlig kontakt med praksisfeltet, slik at utdanningene og fagmiljøenes egen praksiserfaring er relevant, oppdatert og i takt med utviklingen i praksisfeltet. Dette er en forutsetning for å sikre at praksis bidrar til at studentene oppnår det forventede læringsutbyttet, at det forventede læringsutbyttet er relevant med en tilstrekkelig bevissthet om standarden i praksisfeltet, og for å bidra til å sikre studentene kvalitet i praksisdelen av studieprogrammet.

- Gi en vurdering av den erfaringen og kunnskapen fagmiljøet har fra praksisfeltet, og beskriv hvordan denne kunnskapen skal holdes oppdatert.
- **Ikke aktuelt**
- Gi en vurdering av hvilken systematisk og jevnlig kontakt som skal finne sted mellom fagmiljøet og praksisveilederne ved praksisinstitusjonen.

Ikke aktuelt

- Gi en vurdering av hvilke krav som skal stilles til praksisveiledernes kompetanse og erfaring fra praksisfeltet, og beskriv hvordan det kontinuerlig skal sikres at praksisveiledernes kompetanse er relevant for studieprogrammet. Relevant kompetanse omfatter både veiledningskompetanse og relevant faglig kunnskap.

Ikke aktuelt

Særskilte forhold

- Hvis utdanningen er rammeplanstyrt, beskriv hvordan rammeplanen og ev. nasjonale retningslinjer er oppfylt i studieprogrammet (læringsutbytte, emnegrupper, oppbygging, fordypning, opptakskrav mv.)

Ikke aktuelt

- Autoriserings- og sertifiseringskrav: hvis relevant, beskriv hvordan autorisasjon, lisens, eller sertifisering skal oppnås og hvem som er sertifiserings-/autoriseringsmyndighet. Gjør også rede for den kontakten fakultetet har hatt med slik myndighet for å sikre at påkrevde forhold for det omsøkte studieprogrammet er ivaretatt.

Ikke aktuelt

- Annet

<skriv her>

Andre forhold

- Gjør rede for eventuelle andre forhold fakultetet mener har betydning for akkreditering av studieprogrammet.

<skriv her>

Særskilte krav til mastergradsstudier (gitt av Kunnskapsdepartementet)

18. Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (1))

Merk: I [rundskriv F-03-16](#) utdypes Kunnskapsdepartementet hensikten med kravene. I NOKUTs [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(mai 2017\)](#) gis mer utførlig veiledning om hvordan kravene kan dokumenteres.

- Beskriv hvilke fag, disipliner og kunnskapsområder som masterprogrammet omfatter.

Luftfart er et utpreget tverrfaglig studiefelt, og studieprogrammet i luftfartsvitenskap vil ha en tverrfaglig profil. Fagmiljøet har gjort noen innsnevring for å sikre tilstrekkelig faglig fordypning. Hovedtyngden i studieprogrammet vil være i skjæringsfeltet mellom sikkerhet, organisasjon og ledelse, psykologi, pedagogikk og teknologi.

Tabellen under viser den faglige fordypningen fra bachelorprogrammet i luftfartsfag til masterprogrammet i luftfartsvitenskap.

Bacheloremne	Masteremne
FLY 1001: Grunnleggende flyteori (10 stp) FLY 1003: ATPL Blokk I (A) (15 stp) FLY 2001: ATPL Blokk II (A) (5 stp)	FLY-3003 Human factors og luftfartspysykologi FLY-3006: Teorier om sikkerhet, sikkerhetsstyringssystem og operativ sikkerhet i luftfarten FLY-3001: Flyging og operasjoner i nordområdene FLY-3004: Prinsipper for trening, instruksjon og simulering
FLY-2021: Flerpilots samarbeidstrening (MCC) (5 stp) FLY 2001: ATPL Blokk II (A) (5 stp) FLY 1004: Innledende flytrening (phase 1) (5 stp) FLY 2002: Avansert VFR-flytrening (phase 3) (10 stp)	FLY-3003 Human factors og luftfartspysykologi FLY-3006: Teorier om sikkerhet, sikkerhetsstyringssystem og operativ sikkerhet i luftfarten FLY-3004: Prinsipper for trening, instruksjon og simulering
FLY 2001: ATPL Blokk II (B) (5 stp) FLY 2002: Grunnleggende VFR flytrening (phase 2) (10 stp) FLY 2003: Grunnleggende instrumentflytrening (phase 4) (20 stp)	FKT-3005: Ledelse, og organisasjonsteori- og praksis i flysikkerhetsperspektiv FLY-3006: Teorier om sikkerhet, sikkerhetsstyringssystem og operativ sikkerhet i luftfarten FLY-3001: Flyging og operasjoner i nordområdene
FLY-1001, FLY-1003, FLY-2001, FLY-2002, FLY-2003.	FLY-3002: Aviation technology

- Gi en begrunnelse for at masterprogrammet er tilstrekkelig bredt og er forankret i et bredt nok fagmiljø.

Som en følge av studieprogrammets tverrfaglige profil er det naturlig at fagpersonene knyttet til studieprogrammet har tilknytning ved ulike fakulteter og institutter. For å styrke fagmiljøet har instituttet tilsatt en ny førsteamanuensis i human factors/sikkerhet og en førsteamanuensis i luftfartsteknologi er under tilsetting. II-er stillingene vil bidra til relevant og oppdatert undervisning i emner og veiledning til masteroppgaver.

19. Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studieprogrammet. Fagmiljøet skal dekke de fag og emner som studieprogrammet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (2)).

Merk: Hva som vurderes som tilstrekkelig høy og relevant kompetanse vil variere mellom ulike studieprogram, se mer i NOKUTs veiledning.

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøet er bredt og stabilt.

Fagmiljøet omfatter personene som er direkte og regelmessig bidrar til utvikling, organisering og gjennomføring av studietilbudet¹⁵. Fagmiljøet er stabilt der hoveddelen av fagpersonene knyttet til studieprogrammet er i fast stilling ved UiT. Fagmiljøet vil være en del av et utvidet fagmiljø som strekker seg på tvers av flere fakulteter. Fagpersonene knyttet til studieprogrammet har en bred sammensetning, noe som illustreres gjennom oversikten under.

- **Professor Vegard Nergård** har doktorgrad i pedagogikk og hans forskningsområder er læring, kommunikasjon, samarbeid og samhandling, utviklings- og relasjonell psykologi, kulturpsykologi, sosialisering og Human Factors, CRM, luftfart og samfunnssikkerhet. Nergård har undervisningsoppgaver innen emner som Menneske, teknologi og organisasjon (MTO), CRM, Human Factors.
- **Førsteamanuensis Jens Andreas Terum** har doktorgrad i psykologi med faglig innretning human factors og sikkerhet. Terum ble tilsatt i stillingen i august 2019.
- **Førsteamanuensis Bjørn Batalden** er utdannet sjøkaptein og har doktorgrad i samfunnssikkerhet. Hans forskning er hovedsakelig innen sikkerhetsstyringssystemer (SMS), menneske –maskin interaksjon, risikovurdering og risikoanalyse.
- **Professor Monica Martinussen** har doktorgrad i psykologi forsknings- og undervisning innen kvantitative forskningsmetoder, meta-analyse og psykometri, utbrenthet og engasjement, psykisk helse og luftfart.
- **Universitetslektor Maria Hammer** har hatt undervisningsoppgaver i flere sikkerhetsemner i bachelor i samfunnssikkerhet og miljø.
- **Professor Yngve Birkelund** har doktorgrad i fysikk og hans forskning er knyttet til fornybar energi og værmodellering.
- **Førsteamanuensis i Aviation technology** er under tilsetting. Bedømming er ferdigstilt, intervju gjennomføres 5. september. Tilsetting forventet ferdigstilt i medio september 2019.
- **Universitetslektor Trine Lydersen**, har vært sentral i utviklingsarbeidet med masterprogrammet. Hun har tidligere arbeidet som universitetslektor ved Høgskolen i Hedmark, og har hatt undervisningsoppgaver innen organisasjon og ledelse.
- **Professor emeritus Rudi Kirkhaug** har doktorgrad i statsvitenskap og hans forskningsinteresser er knyttet til lederskap - herunder verdibasert ledelse, organisasjonsdesign, organisasjonsdiagnostikk, organisasjonsendringer og –utvikling samt erfaringslæring i organisasjoner

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøet har høy faglig kompetanse, og relevant kompetanse for det omsøkte masterprogrammet.

¹⁵ Veiledning om akkreditering av studietilbud. Mai 2017 Nokut.

En stor andel av fagmiljøet har toppstilling eller førstestillingskompetanse, og flere har en betydelig vitenskapelig produksjon og samarbeider både nasjonalt og internasjonalt. Kompetansen til fagmiljøet er bredt sammensatt og er relevant for studieprogrammet i luftfartsvitenskap.

20. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (3)).

Merk: Hva som regnes som et høyt nivå vurderes ut ifra hva som regnes for å være et høyt nivå i fagfeltet nasjonalt og internasjonalt (f.eks. publiseringsomfang, publikasjonspoeng, siteringsindeks osv.). Det som skal beskrives er altså ikke kun de resultater fagmiljøet har fra egen institusjon, men også resultater fra forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

- Gi en vurdering av at fagmiljøet har forskningsresultater på høyt nivå.

Fagmiljøet knyttet til studieprogrammet har en bred faglig produksjon på høyt nivå. Det vises til publikasjonspoeng i Cristin siste 4 år.

	2015	2016	2017	2018	Total
Publikasjonspoeng	10,23	3,6	10,2	6,19	29,78
Antall publikasjoner	12	8	12	11	43

- Gi en beskrivelse av resultater fra forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samarbeid med andre fagmiljøer, nasjonalt og internasjonalt.

Antall sampublikasjoner med nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere. Tabellen tar utgangspunkt i de faglige årsverkene oppgitt i tabell 5.

	2016	2017	2018	Totalt
Nasjonale sampublikasjoner	2	6	6	14
Internasjonale sampublikasjoner	2	3	3	8

Vedlegg som skal følge den utfylte søknadsmalen:

1. Studieplan (obligatorisk)
2. Tabell 1: dokumentasjon av sammenhengen mellom NKR og studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse (obligatorisk)
3. Tabell 2: arbeidsomfang (valgfri)

4. Tabell 3: dokumentasjon av hvordan programmets emner bidrar til oppfyllelse av studieprogrammets læringsutbytte (valgfri)
5. Tabell 4: utdanningsfaglig kompetanse (valgfri)
6. Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet (obligatorisk)
7. Tabell 6: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet (obligatorisk)
8. Utvekslingsavtale(r) (obligatorisk)

Tabell 1: Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og studieprogrammets læringsutbytte

Kunnskaper (K), Ferdigheter (F) og Generell kompetanse (G)		
NKR		Masterprogram i luftfartsvitenskap
Kandidaten:		Kandidaten:
K1	har avansert kunnskap innenfor fagområdet og spesialisert innsikt i et avgrenset område	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Har inngående kunnskap om luftfart og operasjoner, spesielt i polare strøk.
K2	har inngående kunnskap om fagområdets vitenskapelige eller kunstfaglige teori og metode	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Har god innsikt i luftfartsnæringens særegne lovverk, reguleringer og rammeverk.
K3	kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Har avansert forståelse av sikkerhetsteoretiske og sikkerhetskulturelle utfordringer i luftfart.
K4	kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Har dybdekunnskap om menneskelige faktorer, teknologi og ledelse av luftfartsorganisasjoner.
K5		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Har inngående kjennskap til fremtidsrettede teknologiske løsninger i luftfart.
F1	kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kan analysere og løse teoretiske og praktiske utfordringer knyttet til luftfartsoperasjoner, med særlig fokus på operasjoner i polare strøk.
F2	kan analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kan anvende forskningsmetoder til å utvikle bred og kritisk innsikt i luftfart og operative bransjer.
F3	kan bruke relevante metoder for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid på en selvstendig måte	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evner å kritisk reflektere over og oppdatere egen kunnskap gjennom litteratur, kildekritikk og samhandling med forskningsmiljøer.

F4	kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kan gjennomføre et selvstendig og avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt, under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer.
G1	kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kan gjennom sine kunnskaper og ferdigheter bidra til å løse luftfartsrelaterte problemstillinger, med vekt på de særegne flysikkerhetsutfordringene ved operasjoner i polare strøk.
G2	kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kan formidle de sikkerhetsmessige og teknologiske innovasjoner som kan bidra til å løse utfordringene luftfarten står overfor i møte med fremtidens miljøkrav.
G3	kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttrykksformer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kan uttrykke seg skriftlig og muntlig og kan delta i tverrfaglige diskurser med grunnlag i akademiske standarder for etterrettelighet og redelighet.
G4	kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kan fremme luftfartens profesjonsidealer om sikkerhetstenkning, læring, kommunikasjon, samarbeid og samhandling.
G5	kan bidra til nytenking og i innovasjonsprosesser	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kan ta i bruk sine kunnskaper og ferdigheter på en selvstendig måte, som kan bidra til innovasjons- og forbedringsprosesser i luftfartsbransjen.

Tabell 2: Forventet arbeidsomfang for studentene

Emne/modul/etc. eller semester	Antall studiepoeng	Tilrettelagt undervisning (antall timer)	Selvstudium (antall timer)	Eksamensforberedelse (antall timer)	Veiledning (antall timer)	Seminar/sim	Antall timer totalt
FLY-3001	10	10	150	75	1	14	250
FLY-3002	10	14	150	75	1	10	250
FLY-3003	10	14	150	75	1	10	250
FLY-3004	10	10	150	75	1	14	250
TEK-3101	10	14	150	75	1	10	250
TEK-3102	10	14	150	75	1	10	250
Sum timer 1. år	60	76	900	450	6	68	1500
FLY-3005	10	14	150	75		11	250
FLY-3006	10	14	150	75		11	250
FLY-3007	10	10	100	75	15	50	250
FLY-3930	30	0	510	225	15		750
Sum timer 2. år	60	34	910	425	30	72	1500

Tabellen er et eksempel på hvordan det kan se ut, og kan tilpasses fritt slik at den gjenspeiler det enkelte studieprogram på best mulig måte (eksempelvis ved å sette inn ekstra kategorier eller kolonner). I tabellen skal det anslås forventet arbeidsomfang. Gi anslag per emne/modul/etc. eller semester og summer per studieår.

Tabell 3: Studieprogrammets samlede læringsutbytte fordelt over studieprogrammets emner

--	--

Studieprogrammets læringsutbytter (K=Kunnskap, F=Ferdighet, G=Generell kompetanse)	FLY-3001 Flyging og operasjoner i polare strøk	FLY-3002 Aviation technology	eSVF-3003 Kvalitativ forskningsmetoder	FLY-3003 Menneskelige faktorer og luftfartspsykologi	FLY-3004 Prinsipper for trening, instruksjon og simulering	SVF-3004 Kvantitative forskningsmetoder	FLY-3005 Ledelse, organisasjonsteori og praksis i flysikkerhetsperspektiv	FLY-3006 Teorier om sikkerhet, sikkerhetsstyringssystem og operativ sikkerhet i luftfarten	FLY-3007: CRM og TEM i teori og praksis	FLY-3930 Masteroppgave i luftfartvitenskap
K-1 Har inngående kunnskap om luftfart og operasjoner, spesielt i polare strøk.	x	x		x	x		x	x					
K-2 Har innsikt i luftfartsnæringens særegne lovverk, reguleringer og rammeverk.	x	x		x	x		x	x	x	x			
K-3 Har avansert forståelse av sikkerhetsteoretiske utfordringer i luftfart.	x	x		x	x		x	x	x	x			
K-4 Har dybdekunnskap om menneskelige faktorer, teknologi og ledelse av luftfartsorganisasjoner.	x	x		x	x		x	x	x	x			
K-5 Har inngående kjennskap til fremtidsrettede teknologiske løsninger i luftfart.	x	x						x	x				
F-1 Kunne analysere og løse teoretiske og praktiske utfordringer knyttet til luftfartsoperasjoner, med særlig fokus på operasjoner i polare strøk.	x			x	x		x	x	x				
F-2 Kunne formidle de sikkerhetsmessige og teknologiske utfordringene luftfarten står overfor i møte med fremtidens miljøkrav.	x	x			x	x	x	x	x				
F-3 Evner å kritisk reflektere over og oppdatere egen kunnskap gjennom litteratur, kildekritikk og samhandling med forskningsmiljøer.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
F-4 Kandidaten kan gjennomføre et selvstendig og avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt, under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer.			x			x				x			
G-1 Gjennom sin kunnskap og ferdigheter bidra til å løse luftfartsrelaterte problemstillinger, med vekt på de særegne flysikkerhetsutfordringene ved operasjoner i polare strøk.	x	x		x	x		x	x	x	x			
G-2 Kunne formidle de sikkerhetsmessige og teknologiske utfordringene luftfarten står overfor i møte med fremtidens miljøkrav.	x	x					x	x	x				
G-3 Skal kunne uttrykke seg skriftlig og muntlig og kunne delta i tverrfaglige diskurser med grunnlag i	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			

akademiske standarder for etterrettelighet og redelighet													
G-4 Fremme luftfartens profesjonsidealer om sikkerhetstenkning, læring, kommunikasjon, samarbeid og samhandling	x	x		x	x		x	x	x	x			
G-5 Kan ta i bruk sine kunnskaper og ferdigheter på en selvstendig måte, som kan bidra til innovasjon- og forbedringsprosesser i luftfartsbransjen.	x	x			x		x	x	x	x			

Tabell 4: Utdanningsfaglig kompetanse

<i>Fagperson</i>	<i>PPU (Praktisk-pedagogisk utdanning)</i>	<i>KPH (Kurs i universitets- eller høyskole-pedagogikk)</i>	<i>APU (Annen pedagogisk utdanning)</i>	<i>Kurs innen nettpedagogikk/ læringsfremmende digital teknologi</i>	<i>IFPU (Ingen formell pedagogisk utdanning)</i>	<i>Ønske/behov for oppdatering og videreutvikling</i>
Vegard Nergård			Doktorgrad i pedagogikk			
Andreas Terum		Pedagogisk basiskompetanse for høyere utdanning.				
Bjørn Batalden		Pedagogisk basiskompetanse for høyere utdanning.				
Monica Martinussen		Kurs i universitetspedagogikk, universitets-pedagogisk seminar				
Rudi Kirkhaug			Grunnfag i pedagogikk, spesialpedagogikk			
Maria Hammer		Universitetspedagogikk for stipendiater. Pedagogisk basiskompetanse for høyere utdanning.				
Yngve Birkelund		Universitetspedagogisk seminar				
Trine Lydersen						<i>Vil gjennomføre pedagogisk mappe 2020.</i>

Tabellen er et forslag, og tilpasses etter eget ønske og behov (for eksempel ved å sette inn nye kolonner).

Fagmiljøets planlagte faglige bidrag i studieprogrammet

Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med mer enn 0.1 årsverk i studieprogrammet

Tabellen gir en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal knyttes til masterprogrammet i luftfartsvitenskap.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Ansatte som bidrar faglig	Stillingsbetegnelse ¹	Ansettelsesforhold ²	Faglige årsverk i studiet				Årsverk i andre studier oppgi studium og inst. navn ⁴	Formell pedagogisk kompetanse ⁵	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet	Ekstern praksiserfaring ⁶	
			Total ³	U&V	FoU	Annet				Antall år	Årstall
Vegard Nergård	Professor	Fast	0,7	0,3	0,4		0.3 Bach. Luftfartsfag	ja	FLY-3001, FLY3004		
Bjørn Batalden	Førsteamanuensis	Fast	0,2	0,1	0,1		0.6 Bach. Luftfartsfag	ja	FLY-3006		
Monica Martinussen	Professor	Fast	0,1	0,1			0.8 RBKU/ HELSEFAK	ja	FLY 3003		
Jens Andreas Terum	Førsteamanuensis	Fast	1	0,5	0,5			ja			
Maria Hammer	Universitetslektor	Fast	0,2	0,2	0		0.8 Bach NA- Havbruk	Nei	FLY 3007 TEK 3101		
Trine Lydersen	Universitetslektor	Fast, kval.	0,3	0,2		0,1	Bach.luftfartsfag	Nei			
Yngve Birkelund	Professor	Fast	0,1	0,1			0.9 Instituttleder ITS	Ja	FLY-3002		

NN	Førsteamanuensis (under tilsetning)	Fast	1	0,5	0,5					
Gareth Rees	Professor	Midlertidig	0,1	0,05	0,05				FLY-3002	
Geir Nedregård	Næringslivsmentor	Midlertidig	0,2	0,2			nei		FLY 3001, 3004	
Stig Næsh	Koordinator	Midlertidig	0,2	0,15		0,05		nei	FLY 3001, 3005	
SUM			4,1	2,3	1,6	0,25				

<https://uit.no/utdanning/emner/emne/523486/ped-3052>

- 1) Aktuelle stillingsbetegnelser er beskrevet i FOR 2006-02-09 nr. 129: Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, kap.1.
- 2) Angi om personene har hovedstilling ved UiT eller ikke, og om ansettelsesforholdet er fast, midlertidig eller som timelærer (f.eks. H/Fast, H/Midl, IkkeH/Time). Hvis timelærer har førstestillingskompetanse må dette angis i kommentarfeltet.
- 3) Med "totalt" menes her det totale årsverket (stillingsstørrelsen) som personen bidrar med i det omsøkte studieprogrammet. Dette skal så fordeles på hhv. U&V (Undervisning og veiledning), FoU (Forskings- og utviklingsarbeid) og Annet (tekniske og administrative oppgaver av faglig karakter direkte knyttet til studieprogrammet). Innholdet i "Annet" kan om ønskelig spesifiseres i kommentarfeltet.
- 4) Oppgi antall årsverk i andre studier, presiser om det er ved UiT eller ved en annen institusjon.
- 5) Aktuelle kategorier er: PPU (praktisk-pedagogisk utdanning), KHP (kurs i universitets- eller høyskolepedagogikk), APU (annen pedagogisk utdanning, spesifiseres i kommentarfeltet) og IFPU (ingen formell pedagogisk utdanning).
- 6) Her føres inn hhv. antall år med relevant praksiserfaring. Fylles ut kun for studier med praksis.

Tabell 6: fagmiljøet som bidrar med mindre enn 0.1 årsverk i studieprogrammet

Det er ikke behov for å oppgi årsverksinnsatsen til de ansatte i denne tabellen. Disse ansatte inngår kun i vurderingen av fagmiljøets kompetanse, ikke i fagmiljøets totale kapasitet og stabilitet, herunder også hvorvidt de kvantitative kravene i § 2-3 (4) er oppfylt.

1 Ansatte som bidrar faglig	2 Stillingsbetegnelse	3 Ansettelsesforhold	10 Undervisnings-/veiledningsområde i studiet	11 Ekstern praksiserfaring	
				Antall år	Årstall
Rudi Kirkhaug	Professor emeritus	Midlertidig	FLY 3005		
Olav Gulbrandsen	Rekrutteringsansvarlig SAS (innleid gjesteforeleser)	Midlertidig	FLY 3004	15	
Kjetil Indrevik	Kvalitetssjef Lufttransport (innleid gjesteforeleser)	Midlertidig	FLY 3001, 3002		
John Ash	II stilling	Midlertidig	FLY 3006		
Bryan Lintott	II stilling	Midlertidig	FLY 3007		
Robert Bor	II stilling	Midlertidig	FLY 3001		

Tilsetningsplan for vitenskapelige stillinger

- Stilling 1: Associate Professor / Professor in Aviation Technology and Safety
 - Relevante fagområder: Electrical aircrafts, aviation technology, use of technology in pilot training and assessment, meteorology and icing, aerodynamics and aviation management.
 - Fagansvar: FLY-3002.
 - Tilsetting i løpet av høsten 2019.
- Stilling 2: Associate Professor in Aviation Human Factors and Safety
 - Relevante fagområder: Human factors, decision making, pilot selection, aviation safety, aviation training, accident/incident learning
 - Fagansvar: FLY-3003, FLY-3006.
 - Tilsetting i løpet av høsten 2019.

STUDIEPLAN

Luftfartsvitenskap -master

120 studiepoeng

Campus Tromsø

Studieplanen er godkjent av styret ved Fakultet for
naturvitenskap og teknologi **18.9.2019**

Innhold

1. Navn på studieprogram.....	3
2. Oppnådd grad	3
3. Målgruppe	3
4. Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	3
5. Læringsutbyttebeskrivelse	3
6. Faglig innhold og beskrivelse av studieprogramet.....	4
7. Oppbyggingen av studieprogram.....	6
8. Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer	7
9. Relevans	7
10. Arbeidsomfang	7
11. For masteroppgaver/ selvstendig arbeid i mastergradsprogram.....	8
12. Undervisnings- og eksamensspråk.....	8
13. Internasjonalisering	8
14. Studentutveksling	8
15. Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig.....	8
16. Kvalitetssikring	8
17. Andre bestemmelser.....	9

1. Navn på studieprogram

Bokmål: Luftfartsvitenskap - master

Nynorsk: Luftfartsvitskap - master

Engelsk: Aviation - master

2. Oppnådd grad

Master i luftfartsvitenskap

3. Målgruppe

Masterprogrammet retter seg i første rekke mot piloter samt sikkerhetsoperativt luftfartspersonell med utdanning tilsvarende bachelor i luftfartsfag.

4. Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper

Opptak krever bachelorgrad i luftfartsfag (180 studiepoeng) eller tilsvarende. Andre bachelorgrader som kvalifiserer for opptak må ha en spesialiseringskomponent på minimum 80 studiepoeng i CPL, ATPL, MPL.

For å bli tatt opp på studieprogrammet må karaktersnittet fra bachelorprogrammet være minimum C.

Institutt for teknologi og sikkerhet vil oppnevne en opptakskomite, som vil bestå av en vitenskapelig tilsatt, en administrativt tilsatt og en student. Komiteen vil gjøre en kvalitativ vurdering av søknadene, og fatter vedtak om opptak. Søkerne rangeres etter bestemmelsene i forskrift om opptak til studier ved UiT § 13.

Søknad om opptak må registres på SøknadsWeb: www.uit.no. Søknadsfristen er 15. april.

5. Læringsutbyttebeskrivelse

Målet med masterprogrammet i luftfartsvitenskap er å gi studentene inngående kunnskap om teorier, metoder og verktøy som er nødvendig for å forstå, analysere og vurdere operativ sikkerhet og teknologi i luftfart. Videre skal studentene være i stand til å delta i prosesser for å bedre effektivitet og sikkerhet i flyoperasjoner i polare strøk.

Ved bestått studieprogram har kandidaten følgende læringsutbytte:

Kunnskap:

Kandidaten:

- Har inngående kunnskap om luftfart og operasjoner, spesielt i polare strøk.
- Har god innsikt i luftfartsnæringens særegne lovverk, reguleringer og rammeverk.

- Har avansert forståelse av sikkerhetsteoretiske og sikkerhetskulturelle utfordringer i luftfart.
- Har dybdekunnskap om menneskelige faktorer, teknologi og ledelse av luftfartsorganisasjoner.
- Har inngående kjennskap til fremtidsrettede teknologiske løsninger i luftfart.

Ferdigheter:

Kandidaten:

- Kan analysere og løse teoretiske og praktiske utfordringer knyttet til luftfartsoperasjoner, med særlig fokus på operasjoner i polare strøk.
- Kan anvende forskningsmetoder til å utvikle bred og kritisk innsikt i luftfart og operative bransjer.
- Evner å kritisk reflektere over og oppdatere egen kunnskap gjennom litteratur, kildekritikk og samhandling med forskningsmiljøer.
- Kan gjennomføre et selvstendig og avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt, under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer.

Generell kompetanse:

Kandidaten:

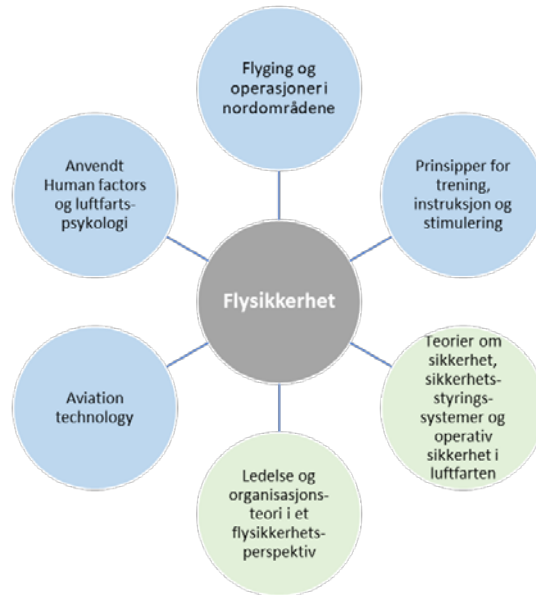
- Kan gjennom sine kunnskaper og ferdigheter bidra til å løse luftfartsrelaterte problemstillinger, med vekt på de særegne flysikkerhetsutfordringene ved operasjoner i polare strøk.
- Kan formidle de sikkerhetsmessige og teknologiske innovasjoner som kan bidra til å løse utfordringene luftfarten står overfor i møte med fremtidens miljøkrav.
- Kan uttrykke seg skriftlig og muntlig og kan delta i tverrfaglige diskurser med grunnlag i akademiske standarder for etterrettelighet og redelighet.
- Kan fremme luftfartens profesjonsidealer om sikkerhetstenkning, lederskap, læring, kommunikasjon, samarbeid og samhandling.
- Kan ta i bruk sine kunnskaper og ferdigheter på en selvstendig måte, som kan bidra til innovasjons- og forbedringsprosesser i luftfartsbransjen.

6. Faglig innhold og beskrivelse av studieprogrammet

Økt aktivitet i nordområdene, knyttet til petroleumsvirksomhet, skipsfart, fiskeri og havbruk, turisme etc. innebærer behov for tjenester knyttet til blant annet søk og redning (SAR), luftambulans/medisinsk kriseberedskap, oljevernberedskap, miljøovervåkning, los, logistikk-løsninger og grenseoverskridende transport. I denne utviklingen vil luftfarten spille en avgjørende rolle, både som premissleverandør og aktør.

Utfordrende vær- og lysforhold, alpin topografi, korte rullebaner, ising og lange avstander gjør flyoperasjoner i polare strøk utfordrende, og stiller særlige krav til luftfartsoperatører i disse områdene.

Flysikkerhet er et tverrfaglig felt som krever høyteknologiske løsninger kombinert med robuste organisasjoner og høy kompetanse hos de ansatte.

Et viktig element i flysikkerhet er hvordan operative organisasjoner utvikler og iverksetter tekniske, psykiske og sosiale sikkerhetsbarrierer for å hindre uhell og ulykker. Sikkerhet og sikkerhetskultur innebærer å utvikle systemer, prosedyrer og kulturelle barrierer som kan eliminere eller redusere effekten av uønskede hendelser forårsaket av menneskelige faktorer (human factors). Ledelse og ansatte i luftfartsselskaper må ha både formell og praktisk kompetanse.

Grensegangen mellom det individuelle og det samfunnmessige ansvar for sikkerhet og beredskap i samfunnet er også gjeldende i luftfarten. Masterprogrammet skal ikke ta stilling i debattene, men vil presentere ulike ståsteder, slik at studentene kan gjøre seg opp sin egen mening og forme sine egne argumenter. Masterprogrammet vil gi kunnskap om hvordan en kan bidra til robuste og sikre operasjoner slik at en kan hindre sannsynligheten for hendelser og ulykker, og redusere effektene av ulykker og styrke proaktive tiltak.

I tillegg til metodeemner vil følgende obligatoriske emner utgjøre den faglige fordypningen:

- FLY-3001: Fly og operasjoner i polare strøk
- FLY-3002: Aviation technology
- FLY-3003: Anvendt human factors og luftfartspsykologi
- FLY-3004: Prinsipper for trening, instruksjon og simulering

Anbefalte valgemenner i studieprogrammet:

- FLY-3005: Ledelse og organisasjonsteori i et flysikkerhetsperspektiv
- FLY-3006: Teori og sikkerhet, sikkerhetsstyringssystemer og operativ sikkerhet i luftfart
- FLY-3007: CRM og TEM i teori og praksis

Studieprogrammet skal bidra i flysikkerhetsarbeidet ved at studentene trenes i å besvare og løse tverrfaglige så vel som fagspesifikke problemstillinger og gjennom kvalitativ og kvantitativ forskningsmetoder.

Studenter kan gjennom programmet ta emner ved andre universitet etter godkjenning.

7. Oppbyggingen av studieprogram

Studieprogrammet er tilrettelagt for personer i arbeid og tas på deltid over 3år. Det åpnes for å ta studiet over 4 år ved behov. Undervisningen vil være samlingsbasert.

Studieprogrammet består av ni emner, hvert på 10 studiepoeng. Seks av emnene er obligatoriske, mens tre av emnene er valgfrie spesialiseringsemner. De tre valgfrie emnene er lagt til fjerde og femte semester, da det også er mulighet for utveksling. Masteroppgaven utgjør 30 studiepoeng.

1. semester	FLY-3001 Flyging og operasjoner i polare strøk 10 sp.	SVF-3003 Kvalitative forskningsmetoder 10 sp.	
2. semester	FLY-3003 Anvendt human factors og luftfartpsykologi 10 sp.	SVF-3004 Kvantitative forskningsmetoder 10 sp.	
3. semester	FLY-3004 Prinsipper for trening, instruksjon og simulering 10 sp.	FLY-3002 Aviation technology 10 sp.	
4. semester	FLY-3005 Ledelse og organisasjonsteori og praksis i flysikkerhetsperspektiv 10 sp.	FLY-3006 Teorier om sikkerhet, sikkerhetsstyringssystem og operativ sikkerhet i luftfarten 10 sp.	
5. semester	FLY-3007 CRM og TEM i teori og praksis	FLY-3930 Masteroppgave 30 sp.	
6. semester	FLY-3930 Masteroppgave		

Obligatoriske emner (90 sp)		
FLY-3001	Flyging og operasjoner i nordområdene	10 sp.
FLY-3002	Aviation technology	10 sp.
FLY-3003	Anvendt human factors og luftfartpsykologi	10 sp.
FLY-3004	Prinsipper for trening, instruksjon og simulering	10 sp.
SVF-3003	Kvalitative forskningsmetoder	10 sp.
SVF-3004	Kvantitative forskningsmetoder	10 sp.
FLY-3930	Masteroppgave	30 sp.
Anbefalte valgerner (30 sp)		
FLY-3005	Ledelse og organisasjonsteori og praksis i flysikkerhetsperspektiv	10 sp.
FLY-3006	Teorier om sikkerhet, sikkerhetsstyringssystem og operativ sikkerhet i luftfarten	10 sp.
FLY-3007	CRM og TEM i teori og praksis	10 sp.

De forhåndsgodkjente valgemenene kan byttes ut med andre emner fra UiT eller andre universiteter. Emner som ikke er forhåndsgodkjent, må legges frem for studieleder innen 1. juni i vårsemesteret eller 15. november i høstsemesteret.

8. Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Studieprogrammets pedagogiske grunntanke og undervisningsformene, tar hensyn til at en stor del av målgruppa består av operativt personell. Programmets legger vekt på at studentene skal ta aktiv del i læringsprosessen.

Studieprogrammets pedagogiske grunntanke er å dra nytte av studentenes ulike bakgrunner. Gjennom gruppearbeid og individuelle oppgaver får studentene mulighet til å reflektere kritisk om egne erfaringer, lære av egne og andres erfaringer, og foreslå løsninger på utfordringer som oppstår i forbindelse med operasjoner med luftfartøy i et krevende miljø.

Studieprogrammet er tilrettelagt for studenter som er i arbeid, og det vil legges til rette for fjernundervisning og student-foreleser, og student-student kontakt gjennom bruk av digitale læringsplattformer. Undervisningsformene vil veksle mellom forelesninger, øvelser, studentpresentasjoner og gruppearbeid. Masterprogrammet i luftfartsvitenskap er et samlingsbasert studium.

Vurderingsformene skal være egnet til å måle om studenten har oppnådd læringsutbyttet. Programmet vil benytte ulike vurderingsmetoder som gruppe- og samarbeidsoppgaver, prosjektoppgaver, skriftlig og muntlig eksamen. Noen emner vil ha en kombinasjon av ulike vurderingsformer. Mer detaljert informasjon er tilgjengelig i emnebeskrivelsene. I vurderinger av arbeid vil det i hovedsak benyttes bokstavkarakterer (A til E, F er ikke bestått). Noen obligatoriske arbeidskrav vil vurderes som «godkjent» - «ikke godkjent».

9. Relevans

Masterprogrammet i luftfartsvitenskap vil kvalifisere for ulike stillinger i flyselskaper og andre deler av luftfartsbransjen eller operative næringer som krever kompetanse innen sikkerhet, risiko, lederskap, styring, organisering og beredskap. Relevante lederstillinger innenfor flyselskap vil være flygesjef, sjefspilot, treningssjef og sjefsinstruktør. Programmet vil også kunne kvalifisere for stillinger som sikkerhetsansvarlig, teknisk leder og kvalitetssansvarlig samt stillinger i offentlige organer som luftfartstilsyn, direktorater og departementer.

10. Arbeidsomfang

Studiet er et deltidsstudium som normalt tas over 3 år. For en deltidsstudent med normal progresjon vil dette tilsvare et arbeidsomfang på cirka 26 timer i uka. Dette inkluderer organiserte læringsaktiviteter, selvstudium og eksamensforberedelser. For å oppnå læringsutbytte må studentene forvente å bruke tid til forberedelser og gjennomlesning av pensum før samlingene samt etterarbeid inkludert eksamen/hjemmeoppgave etter samlingene.

11. For masteroppgaver/ selvstendig arbeid i mastergradsprogram

Studentene skal skrive en masteroppgave (30 studiepoeng) som er et selvstendig, avgrenset forskningsprosjekt med bistand fra en faglig veileder. Studenten vil få tildelt veileder basert på prosjektskissen som legges frem. Skissen til masteroppgave må leveres, og godkjennes av studieleder innen gitte tidsfrister.

Detaljert informasjon om masteroppgaven finnes i emnebeskrivelsen og i [«Utfyllende bestemmelser for toårig mastergrad \(120 studiepoeng\) ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi»](#).

Masteroppgaven vil vurderes ved bruk av bokstavkarakterer fra A-F.

12. Undervisnings- og eksamensspråk

Studieprogrammets språk er norsk. Engelsk er arbeidsspråket i luftfart, og følgelig vil deler av undervisning og pensumlitteratur være på engelsk. Enkelte emner kan være engelskspråklige.

13. Internasjonalisering

Luftfart er en internasjonal næring og masterprogrammet i luftfartsvitenskap vil naturlig nok ha en internasjonal forankring, både gjennom relevant regelverk, pensumlitteratur og gjesteforelesere. Flere av fagpersonene knyttet til studieprogrammet har lang erfaring fra internasjonal luftfart.

14. Studentutveksling

Fjerde og femte semester er satt av til valgemner eller utveksling, og studenter kan søke om å delta på utveksling ved et forhåndsgodkjent universitet i utlandet. Utenlandsopphold kan også være i form av feltarbeid eller andre former for datainnsamling, i forbindelse med masteroppgaven.

Institutt for teknologi og sikkerhet har et langvarig samarbeid med Lunds universitet i Sverige. I tillegg vil instituttet inngå en avtale med Scott Polar Research Institute ved Cambridge University.

15. Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig

Institutt for teknologi og sikkerhet ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi er administrativt ansvarlig for studieprogrammet, og det faglige ansvaret er lagt til studieleder ved instituttet.

16. Kvalitetssikring

Studieprogrammet vil bli evaluert årlig, i henhold til Kvalitetssystem for utdanning ved UiT Norges arktiske universitet og prosedyrer og retningslinjer ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi

Studieplanen er utviklet i tett samarbeid med aktører i luftfartsbransjen. Luftfartsstyret for bachelorprogrammet har representanter fra flyselskapene SAS, Norwegian, Widerøe og Lufttransport. Luftfartsstyret vil fungere som referansegruppe for masterprogrammet.

17. Andre bestemmelser

Detaljer knyttet til andre bestemmelser er å finne i [«Utfyllende bestemmelser for toårig mastergrad \(120 studiepoeng\) ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi»](#).

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.11.2019

Sak:
42/19

Søknad om akkreditering og oppretting av masterprogram i instrumentaldidaktikk

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret akkrediterer og godkjenner oppretting av *Masterprogrammet i instrumentaldidaktikk* med oppstart høst 2020. Programmet har en opptaksramme på fem studenter per år og er adgangsregulert
2. Programmet finansieres innenfor Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen (UMAK) sin eksisterende budsjetttramme
3. UMAK bes om å følge opp merknadene fra universitetsdirektøren.

Begrunnelse

I denne saken legger universitetsdirektøren frem forslag om akkreditering og oppretting av masterprogrammet i instrumentaldidaktikk. Institusjoner som er akkreditert som universitet, har fullmakt til å selvakkreditere studietilbud som institusjonen skal tilby, jf. lov om universitet og høyskoler §3-3 (1). Ved UiT er det universitetsstyret som har det endelige ansvaret for å akkreditere nye studietilbud, og dermed sikre at innholdet i studieprogram som fakultetene søker om å få etablere, er kvalitetssikret etter kravene i studiekvalitetsforskriften fastsatt av Kunnskapsdepartementet og studietilsynsforskriften fastsatt av NOKUT. En rekke forhold skal vurderes i samband med akkreditering og opprettelse av studieprogram. For dette er det ved UiT opprettet et eget søknadsskjema som fakultetene benytter i prosessen (se vedlegg).

Bakgrunn

Styret ved Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen (UMAK) vedtok den 17.9.2019 å søke om å opprette masterprogrammet i instrumentaldidaktikk. Forslag til studieplan ble godkjent av UMAK-styret i samme sak, og universitetsdirektøren mottok søknaden fra UMAK 1. oktober.

UMAK begrunner ønske om opprettelse av master i instrumentaldidaktikk med at der er et økende behov for musikkpedagoger med mastergrad. De viser til at det per i dag ikke er mulig å ta en mastergrad i musikkpedagogikk nord for Trondheim, og at det er en økende etterspørsel etter denne utdanningen både fra praksisfeltet og fra nåværende og tidligere studenter. Den nye masteren i instrumentaldidaktikk vil være en pedagogisk utdanning som er rettet mot å utdanne

musikkpedagoger som kan arbeide i kulturskole, videregående opplæring og høyere utdanning. UMAK viser til at et masterprogram i instrumentdidaktikk vil komplettere de allerede eksisterende mastergradsprogrammene innen hørelære og musikkutøving, og at programmet vil gi grunnlag for videre studier på ph.d.-nivå. Når det gjelder strategisk forankring argumenteres det for at dette programmet vil være viktig for at UiT skal vise hvordan kultur og identitet bygges gjennom forskning, formidling og kultur. Det hevedes også at programmet vil støtte opp under målet med å bidra til at UiT skal være nasjonalt ledende på lærerutdanning.

Målgruppen for programmet vil primært være musikkutøvere som ønsker en karriere som pedagoger, og rekrutteringsgrunnlaget vil blant annet være kandidater fra faglærerutdanningen i musikk og fra bachelor i musikkutøving. UMAK har også mottatt dokumentasjon på behov for kandidater med master i instrumentaldidaktikk fra Tromsø kulturskole og Kongsbakken videregående skole. UMAK angir at et studenttall på omkring fem er vurdert å være optimalt for langsiktig rekrutteringsmuligheter og samfunnets behov for kompetansen.

Programmet skal finansieres innenfor UMAK sin eksisterende budsjetttramme via omdisponering av studieplasser, og fagmiljøet er vurdert til å tilfredsstillende alle krav som stilles av NOKUT. Det oppgis videre at det vil ansettes en person med førstestillingskompetanse som det er spesielt behov for til dette programmet. Når denne personen er på plass vil fagmiljøet bestå av totalt 3,15 årsverk fordelt på syv personer.

Universitetsdirektørens vurdering

UMAK har lagt ned et grundig arbeid i søknaden om akkreditering og oppretting. Etter universitetsdirektørens vurdering er alle krav som stilles av Kunnskapsdepartementet, NOKUT og UiT for oppretting og akkreditering tilfredsstillende vurdert av UMAK i søknaden. Universitetsdirektøren har kun noen mindre kommentarer og merknader til søknaden.

Det er betryggende at UMAK har foretatt en grundig analyse av rekrutteringsgrunnlaget. I utgangspunktet er universitetsdirektøren skeptisk til å anbefale opprettelse av studieprogram hvor så få studenter skal tas opp. I et så lite studentmiljø vil det ofte være utfordrende å etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø, og miljøet blir ekstra sårbart for frafall. Videre er det svært få studenter per vitenskapelig ansatt. Universitetsdirektøren ser at UMAK er klar over disse utfordringene, og de har, etter universitetsdirektørens vurdering, en god plan for hvordan læringsmiljøet skal sikres. Når det gjelder studenttallet vil dette i utgangspunktet være positivt for utdanningskvaliteten, og universitetsdirektøren ser at UMAK også har sett til liknende studieprogram ved andre institusjoner hvor antall studenter varierer fra 2-12. Universitetsdirektøren vil be om at UMAK gjør en vurdering av dimensjoneringen av programmet etter to opptak.

Universitetsdirektøren har ingen øvrige merknader og anbefaler at universitetsstyret akkrediterer og godkjenner opprettelsen av masterprogrammet i instrumentaldidaktikk.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Øyvind H. Mikalsen

STUDIEPLAN

Master i instrumentaldidaktikk

120 studiepoeng

Tromsø

Studieplanen er godkjent av styret ved Det arktiske universitetsmuseum og akademi for kunstfag den 17.09.2019

Navn på studieprogram	Bokmål: Master i instrumentaldidaktikk Nynorsk: Master i instrumentaldidaktikk Engelsk: Master in instrument teaching
Oppnådd grad	Master i instrumentaldidaktikk
Målgruppe	Målgruppe er studenter som ønsker å <ul style="list-style-type: none"> • Utvikle seg faglig og personlig for å kunne påta seg instrumentalpedagogiske arbeidsoppgaver på kulturskole, videregående skole og i høyere musikkutdanning • Tilegne seg en kritisk, selvstendig og reflektert holdning til sitt arbeid som musikkpedagog • Fordype seg i faglige problemstillinger i form av eget forsknings- og utviklingsarbeid
Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	<p>For opptak til masterprogrammet i instrumentaldidaktikk, er kravet bachelorgrad i musikk eller tilsvarende utdanning. Det må inngå minimum 80 studiepoeng i pedagogiske og utøvende emner i musikk. Søkeren må ha minimum 30 stp. musikkutøving på et hovedinstrument og minimum 30 stp. pedagogikk.</p> <p>I tillegg er det en opptaksprøve som består av to deler:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. En skriftlig fremstilling på ca. 800–1000 ord som beskriver motivasjon for studiet og tanker om mulig tema for masteroppgaven. 2. Praktisk prøve der søker med utgangspunkt i oppgitt emne, skal undervise en eller flere elever. Søkeren skal i løpet av undervisningen demonstrere tilfredsstillende nivå på eget hovedinstrument. Etterfølgende intervju. <p>Rangering skjer på grunnlag av en samlet vurdering av tidligere utdanning og yrkespraksis, søkerens refleksjoner omkring studiet, undervisningsferdigheter og skriftlig uttrykksevne.</p> <p>Studiet er adgangsregulert.</p> <p>Studentene forventes å ha meget gode faglige forutsetninger og evne til refleksjon og fordypning.</p>
Politiattest	Det kreves politiattest for å kunne gjennomføre praksis.
Skikkethetsvurdering	Studiet har skikkethetsvurdering etter Lov om universiteter og høyskoler og Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.
Læringsutbyttebeskrivelse	<p>Etter bestått studieprogram har kandidaten følgende læringsutbytte:</p> <p>Kunnskaper</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan analysere og drøfte egne pedagogiske og didaktiske intensjoner med utgangspunkt i relevant teori, fagtradisjon og forskning • Kan realisere og formidle egne pedagogiske intensjoner med en tydelig profil

	<ul style="list-style-type: none"> • Kan vise selvstendighet og evne til fornyelse i møte med ulike pedagogiske situasjoner • Har kunnskap om didaktiske og musikalske perspektiv på undervisning, og kan gjennomføre selvstendig pedagogisk utviklingsarbeid <p>Ferdigheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan ta en ledende rolle i den faglige utviklingen av undervisningsfaget • Kan utvikle egen undervisningspraksis basert på eksisterende teorier og metoder fra forsknings- og praksisfeltet • Kan analysere og forholde seg kritisk til materiale fra pedagogisk utviklingsarbeid og forskning og bruke dette i sitt arbeid • Kan gjennomføre et selvstendig forsknings- eller pedagogisk utviklingsarbeid i tråd med gjeldende forskningsetiske normer <p>Kompetanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har en kritisk, selvstendig og reflektert holdning til egen faglig virksomhet og være en nytenkende og kreativ pedagog • Kan jobbe selvstendig og kritisk som instrumentalpedagog i alt fra kulturskole til videregående skole og høyere utdanning • Kan planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere ulike faglige oppgaver og prosjekter innenfor det musikkpedagogiske yrkesfeltet • Kan formidle omfattende selvstendig arbeid og beherske instrumentaldidaktiske uttrykksformer • Kan problematisere etablerte sannheter og ha en selvstendig og kritisk holdning til undervisning og læring generelt, og spesielt innen instrumentalundervisning. • Har innsikt i fag- og yrkesetiske problemstillinger og kan arbeide i tråd med gjeldende yrkesetiske normer
Faglig innhold og beskrivelse av studiet	<p>Kjerneelementene i studiet er generell musikkdidaktikk og instrumentaldidaktikk. Andre musikkteoretiske tema som anses som relevant vil ha en vesentlig plass i studieforløpet. Slike tema er musikkpsykologi, estetikk, veiledning, forskningsmetode og vitenskapsteori. Musikkonservatoriet vektlegger likestilling og mangfoldsperspektiver i både undervisnings- og forskningsaktivitet, og studiet vil reflektere dette i sitt faginnhold.</p> <p>Masteroppgaven består av et selvstendig skriftlig arbeid på om lag 60–90 sider.</p> <p>Studiet er samlingsbasert og undervisningen gjennomføres individuelt, gruppevis og nettbasert. En stor del av studentens arbeidstid vil gå med til fordypning og eget arbeid.</p>

Utvikling av didaktiske ferdigheter skjer gjennom selvstendig undervisningspraksis med individuell veiledning, observasjon av undervisning, og litteraturstudier.

Valgemner kan være relevante emner som tilbys ved Universitetet i Tromsø, innpassing av emner fra andre institusjoner eller emner spesielt relatert til masterprogrammet.

I studiet inngår det obligatorisk praksisundervisning og andre obligatoriske elementer som skriftlige oppgaver, muntlige framlegg, musikkutøving og veiledning.

Studiet er et heltidsstudium og er samlingsbasert. Praksis kan gjennomføres desentralisert evt. med IKT-støttet veiledning.

Emner fra utlandet kan innpasses som erstatning for valgbart emne i 3. semester.

Tabell: oppbygging av studieprogram

4. sem (vår)	MASTEROPPGAVE (45 stp.)		
3. sem (høst)			
2. sem (vår)	Instrumentaldidaktikk med praksis 1 (40 stp)	Hoved- instr. (10 stp)	Estetikk og vitenskaps- teori (10 stp)
1. sem (høst)			

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Studiet er samlingsbasert med 8 samlinger a 3 dager begge studieår. I andre studieår vil undervisningsorganiseringen variere avhengig av hvilke valgemner som tilbys og den enkelte students progresjon i arbeidet med masteroppgaven.

Undervisningen i estetikk og vitenskapsteori gir grunnlag for arbeid med masteroppgaven. Undervisningen i musikkdidaktikk bygger på studentens undervisningsferdigheter på hovedinstrumentet.

Hovedinstrumentundervisningen vil foregå som en-til-en-undervisning med hovedinstrumentlærer. Sentralt i musikkdidaktikkemnene er sammenhengen mellom didaktisk teori og praktiske didaktiske ferdigheter.

All undervisning vil bygge på studentaktiv læring og læringsfremmende vurderingsformer.

	<p>Eksamen og vurdering er beskrevet i de enkelte emneplaner. Alle emner må være bestått før kandidaten kan gjennomføre avsluttende masteroppgave.</p> <p>Masteroppgaven består av en skriftlig oppgave og prøveforelesning med påfølgende samtale hvor studenten forsvarer oppgaven. Oppgaven gjennomføres individuelt som et selvstendig forskningsarbeid under veiledning.</p> <p>Eksamen vurderes med gradert karakter A til F for masteroppgave, musikkdidaktikkemnene og enkelte av valgemenene. De øvrige emnene vurderes med bestått/ikke bestått.</p>
Relevans	<p>Masteren kvalifiserer til ledende arbeid som musikk- og instrumentpedagog i kulturskole, videregående skole og høyere utdanning og i profesjonsrettet arbeid.</p> <p>Studiet kvalifiserer til videre studier på ph.d.-nivå i musikkpedagogikk/-didaktikk</p>
Arbeidsomfang	Studentene forventes å arbeide minimum 40 timer i uken med studiene, inkludert forelesinger, gruppearbeid, praksis, veiledning og selvstudium.
For masteroppgaver/ selvstendig arbeid i mastergradsprogram	Masteroppgaven er et individuelt selvstendig arbeid på 45 stp. og gjennomføres 3. og 4. semester. Det gis veiledning gruppevis eller individuelt med fast veileder. Omfang av oppgaven skal være ca. 60–90 sider. I tillegg til innlevering av masteroppgaven, gjennomføres en prøveforelesning med påfølgende samtale der kandidaten forsvarer oppgaven.
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk. Litteratur kan foreligge på andre nordiske språk og på engelsk.
Internasjonalisering	Det er lagt til rette for utvekslingsopphold i utlandet i 3. semester. Noe av pensum er på et ikke-nordisk språk.
Studentutveksling	Det legges opp til muligheter for utveksling 3. semester. Musikkonservatoriet har relevante kvalitetssikrede avtaler om utveksling med eksempelvis Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, Kongelige Danske Musikkonservatorium og Musikhögskolan i Malmö.
Praksis	Enkelte emner inneholder obligatorisk praksis beskrevet i den enkelte emneplan. Praksisen består av observasjon av undervisning på ulike nivå, individuelt og i gruppe, dessuten selvstendig praksis. Omfang på 40-50 timer. Praksisen inkluderer observasjonspraksis, egen undervisning i en-til-en-format og undervisning i grupper. Praksisen er nært knyttet til teoretiske og vitenskapelige emner. Praksisen vil normalt foregå ukentlig og det vil være mulig å tilrettelegge for praksis andre steder enn Tromsø.
Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig	Programstyret ved Musikkonservatoriet er ansvarlig for den faglige ledelsen av studieprogrammet. Det er Musikkonservatoriet ved UiT – Norges arktiske universitet som er administrativt ansvarlig for studietilbudet.
Kvalitetssikring	Evaluering av studieprogrammet gjøres i henhold til systemet for kvalitetssikring av utdanning ved UiT. I tillegg utvikles kvaliteten gjennom samarbeid med praksisfeltet.

Søknadsskjema for akkreditering av nye bachelor- og masterprogram ved UiT

Godkjent av studiedirektøren 27. juni 2018

Akkreditering av nye bachelor- og masterprogram¹ ved UiT Norges arktiske universitet

Kunnskapsdepartementet (KD) og Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) innførte fra og med 2017 nye krav for oppretting og akkreditering av studietilbud², herunder også utvidede krav til *dokumentasjon* av institusjonens vurderinger som danner grunnlag for de akkrediteringsvedtak som fattes³. Kravene fra KD er gitt i [Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning](#) (studiekvalitetsforskriften), og kravene fra NOKUT er gitt i [Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning](#) (studietilsynsforskriften). Merk at det i begge forskrifter er fastsatt særskilte og skjerpede krav for akkreditering av mastergradsprogram.

Dette skjemaet er både en veiledning til og en sammenstilling av gjeldende nasjonale akkrediteringskrav, samt UiTs egne krav for bachelor- og masterprogram⁴. Bruken av skjemaet skal sikre at alle påkrevde forhold er tilstrekkelig gjort rede for og dokumentert på en systematisk måte som grunnlag for universitetsstyrets vurderinger og eventuelt vedtak om akkreditering. Skjemaet er utformet på bakgrunn av NOKUTs dokument [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(mai 2017\)](#), og KDs [rundskriv NR. F-03-16](#) (sistnevnte utdyper hensikten og forståelsesgrunnlaget bak gjeldende krav til mastergradsprogram). I utfylling av skjemaet **må** fakultetene legge til grunn den veiledning og de presiseringer som gis i disse to dokumentene, i tillegg til nevnte forskrifter med merknader. NOKUTs tilsynsrapporter er også nyttig som utdyping av hva som omfattes i de ulike kravene, se <https://www.nokut.no/publikasjoner/akkreditering-og-tilsyn--hoyere-utdanning/>

Utfylt skjema skal vedlegges fakultetets søknad om akkreditering av nye bachelor- og masterprogram. Dersom skjemaet ikke er komplett utfylt, kan det være grunnlag for å avvise søknaden. Konsekvensen kan da bli at saken ikke kan fremmes for universitetsstyret tidsnok for ønsket oppstart av studieprogrammet. Ansvar for at søknadsskjemaet er komplett utfylt og kvalitetssikret før den oversendes universitetsdirektøren ligger hos faglig ledelse ved det studieprogramansvarlige fakultetet. Merk spesielt at en stor del av kravene som skal være vurdert og dokumentert som forutsetning for akkreditering, er faglige vurderinger som må gjøres av fagmiljøet og faglig programledelse (og dermed ikke kan utarbeides av administrativt ansatte).

Særlig om studieretninger: studieretninger ved UiT er i noen tilfeller å regne som egne studieprogram, mens de i andre tilfeller er å regne som fordypninger innenfor et studieprogram. Akkreditering av studieretninger vil dermed i noen tilfeller måtte gjøres på bakgrunn av komplett dokumentasjon av alle punkter i søknadsskjemaet, mens det i andre tilfeller vil være tilstrekkelig å dokumentere utvalgte punkter. Fakultetene bes om å rådføre seg med Avdeling for utdanning for nærmere veiledning.

¹ Dette skjemaet gjelder ikke ved akkreditering av fellesgradsprogram.

² Departementets og NOKUTs forskrifter omfatter både studieprogram og øvrige studietilbud, derfor brukes termene «studiet» og «studietilbudet» i disse forskriftene. Dette søknadsskjemaet omhandler kun bachelor- og masterprogram, og termen «studieprogram» er benyttet så langt det er mulig.

³ Akkreditering er en faglig bedømming av om et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT.

⁴ Avdeling for forskning og utviklingsarbeid må kontaktes angående krav og kriterier for ph.d.-program.

Strategisk forankring

- Gjør kort rede for hvordan dekanatet har gjort en strategisk vurdering av det omsøkte studieprogrammet og dets faglige profil - både med henblikk på fakultetets og [UiTs strategi](#), samt universitetets eksisterende studieportefølje. Dersom opprettingen kan forankres strategisk til [UiTs utviklingsavtale med KD](#), bør dette omtales.

Strategisk vurdering fra dekanatet

Kravet til utdanning på masternivå for pedagoger er økende, også i musikkpedagogiske fag. Musikkonservatoriet i Tromsø utdanner musikkpedagoger til grunnskole, musikklinjer på videregående skole, høyere utdanning og frivillig musikkliv, men det er per i dag ikke mulig å ta en mastergrad i musikkpedagogikk nord for Trondheim. Selv om feltet ikke er uendelig stort er etterspørselen etter denne typen utdanning stor både fra praksisfeltet og fra våre nåværende og tidligere studenter ved Musikkonservatoriet.

Musikkonservatoriet har fra før ett mastergradsprogram i *utøvende musikk* og ett i *hørelæredidaktikk*. Mastergradsprogrammet i utøvende musikk er beregnet for instrumentaltøvere som ønsker å spesialisere seg på sitt hovedinstrument og skiller seg derfor fra pedagogiske masterprogrammer fordi det har vekt på musikkutøving. Programmet gir grunnlag for videre studier på ph.d.-nivå innen kunstnerisk utviklingsarbeid, men ikke vitenskapelige ph.d.-programmer. Et masterprogram i musikkdidaktikk vil komplettere de allerede eksisterende mastergradsprogrammene. I likhet med mastergradsprogrammet i hørelære, vil den nye masteren i instrumentaldidaktikk være en pedagogisk utdanning som er rettet mot å utdanne musikkpedagoger som kan arbeide i kulturskole, videregående opplæring og høyere utdanning, inkludert fagskoler. Begge disse programmene vil gi grunnlag for videre studier på ph.d.-nivå i en pedagogisk vitenskapelig retning.

Det er kun i videregående opplæring at *hørelære* er et eget undervisningsfag, og masterprogrammet i hørelære vil derfor ikke dekke det store behovet landsdelen har for pedagoger som kan drive instrumentalopplæring. I dag er det krav om mastergrad for tilsetting i videregående opplæring, og dette gjelder til dels også for kulturskole og grunnskole. Et masterprogram i instrumentaldidaktikk gir således et sårt tiltrengt bidrag til utdanningen av kreative og drivende musikkpedagoger for alle skoleslag og frivillig musikkliv.

De tre mastergradsprogrammene (*utøving*, *hørelære* og *instrumentaldidaktikk*) vil også være godt koblet til bachelorutdanningen i musikkutøving som har både *utøvende* og *instrumentalpedagogisk* spesialiseringsmulighet. De som velger fordypning i instrumentalpedagogikk har per i dag ikke et mastertilbud ved UiT. Gjennom oppretting av et mastergradsprogram i *instrumentaldidaktikk* gis disse bachelorstudentene en mulighet til å bygge videre på den spesialisering de har valgt. I tillegg til de eksisterende masterprogrammene tilbyr instituttet PPU i musikk, og med en slik bakgrunn vil det for mange være et godt valg å kunne ta en mastergrad i instrumentaldidaktikk. Det er derfor viktig å tilby PPU også til de som mangler pedagogisk-faglig bakgrunn i sin bachelorutdanning og dermed har behov for PPU for å kunne kvalifisere seg til masterprogrammet i musikkdidaktikk. Såfremt studenten har tilfredsstillende nivå på sitt hovedinstrument, kan også

faglærerutdanning i musikk gi grunnlag for opptak til mastergradsprogrammet i instrumentaldidaktikk. Det nye mastergradsprogrammet henger dermed godt sammen med den øvrige studieporteføljen til Musikkonservatoriet, og er et nødvendig tilskudd til utdanningen av musikkpedagoger i Nord-Norge.

Det omsøkte mastergradsprogrammet er bygget opp etter en modell som tilsvarer mastergradsprogrammet i hørelære, hvor stor grad av praksis er inkludert i utdanningen. På dette punkt skiller disse programmene seg fra mange tilsvarende programmer ved andre institusjoner i Norge. Se tabell 1 (side 8), som viser andre lignende utdanninger i landet.

Den gamle strategien til Det kunstfaglige fakultet fokuserte på at fakultetet skulle gi kunstnere og kunstpedagoger en bred, helhetlig og yrkesrelevant utdanning som gjorde dem i stand til å fange opp og forstå kunstens betydning i samfunnet, vår tids kunstneriske praksis og hva det betyr for den enkelte. Gjennom å bidra til å gjøre mastergradsporteføljen bredere og mer helhetlig kan masterprogrammet i instrumentaldidaktikk bidra til å oppfylle nevnte hovedpoeng i det forhenværende fakultetets strategiske plan. Det arbeides for tiden med en ny strategi for UMAK, der vil et satsningsområdet være musikkpedagogisk utdanning. Målsetningen er at dette fagmiljøet skal bli ledende nasjonalt på musikkpedagogisk utdanning og forskning.

Opprettelsen av dette mastergradsprogrammet inngår i Musikkonservatoriets arbeid med å bygge ut det musikkpedagogiske miljøet, tett knyttet til musikkutøving. Det arbeides dessuten på lengre sikt for å få finansiert ph.d.-stipendiater og en SFU i musikkpedagogikk.

I regjeringens nylig publiserte strategi for å styrke kompetansen i barnehage, skole og lærerutdanning har kulturskolen fått en sentral plass.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/201001d9f9f24870aa5c06ce9b12c8be/skaperglede-engasjement--og-utforskertrang.pdf>

Strategien understreker viktigheten av kvalifisering av lærere i kulturskolen og at det er behov for bedre oversikt over kompetansesituasjonen i kulturskolen. Interessant er også strategiens vektlegging av satsing på offentlig sektor-ph.d. i kulturskolen og i grunnopplæringen som skal bidra til langsiktig og relevant kompetansebygging og forskningsinnsats i offentlige virksomheter, økt forskerrekuttering i offentlig sektor og bedre samspill mellom akademia og offentlig sektor: «Offentlig sektor-ph.d. i kulturskolene og i grunnopplæringen vil styrke kompetansen og gi bedre grunnlag for utvikling og samhandling med universiteter og høyskoler. Regjeringen oppfordrer skoleeiere til å benytte seg av denne muligheten, også når det gjelder kulturskolens ansatte.» Her vil den nye masterutdanningen ved Musikkonservatoriet kunne spille en sentral rolle i utviklingen av denne typen utdanninger i 3. syklus.

Knytning til UiTs strategi, studieportefølje og utviklingsavtalen med KD

Dette studieprogrammet kan knyttes til UiTs strategi når det gjelder måter kultur og identitet bygges gjennom forskning, formidling og kunst⁵. I og med at denne utdanningen er en pedagogisk utdanning, vil også utdanningen bidra til at UiT skal ha nasjonalt ledende lærerutdanninger⁶. I tråd med UiTs satsing på

⁵ Helse velferd: kunst og kultur i seg selv osv. Hvordan kultur og identitet bygges gjennom forskning, formidling og kunst

studentaktive læringsformer, digitale læringsaktiviteter og læringsfremmende vurderingsformer, vil utprøving og utvikling av nye læringsformer være en prioritet i masterprogrammet. Likestilling og mangfold inngår som del av studieprogrammet og knytter dermed an til UiTs strategi⁷ ved at det eksplisitt er tematisert i studieplanen, og ved at tilpasset opplæring er et tema for utdanningen. Studieprogrammet vil også bidra til bærekraftsmålene ved å bidra til å skape gode liv ved hjelp av kunst og kultur, samtidig som kunst må forstås som en drivkraft i demokratiutvikling.

Når det gjelder utviklingsavtalen mellom UiT og Kunnskapsdepartementet vil dette studieprogrammet inngå i et fagmiljø som allerede er på et høyt nasjonalt og internasjonalt nivå. Fagmiljøet har likevel et mål å bli enda mer robust for å kunne hevde seg i konkurransen om eksterne midler til forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid⁸.

Kostnader og finansiering

Merk: Dersom det kreves finansiering utenfor fakultetets eksisterende budsjetttramme, må finansieringen være avklart med universitetsledelsen før akkrediteringssøknaden fremmes. For studieprogram som skal finansieres helt eller delvis med eksterne midler må fakultetet, i samråd med Avdeling for økonomi, besørge korrekt forvaltning av budsjett og avtaleverk i henhold til Retningslinje for finansiering av studietilbud og kurs.

- Gjør rede for kostnadene for oppretting og drift av det nye studieprogrammet (inklusive ev. behov for utvidelse av faglig- og/eller administrativ stab, infrastruktur, støttefunksjoner og utstyr).

Dimensjonering av studietilbudet når det gjelder antall studieplasser må nødvendigvis ta høyde for det antatte behovet i samfunnet, se eget punkt om dette. Antall studieplasser er satt til 5-6, basert på erfaringene fra mastergradsprogrammet i hørelære samt Musikkonservatoriets tidligere samarbeid med Norges musikkhøgskole om hovedfag i musikkpedagogikk på 1990-tallet. Antallet studieplasser tilsvarer størrelsen på opptak ved de fem studiestedene i Norge som har sammenlignbare studietilbud (2-12 studieplasser, se tabell 2).

[Kostnadsramme m.m.](#)

Studieplassene for dette studiet finansieres ved å omdisponere studieplasser jfr. vedtak i UMAK styret, sak 57/19.

⁶ UiT skal ha nasjonalt ledende lærerutdanninger

⁷ Likestilling og mangfold i lys av samfunnsutvikling

⁸ UiT skal utvikle flere fagmiljø på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå, spesielt innenfor de fem tematiske satsingsområdene, ved å: Prioritere tildeling til sterke fagmiljø som kan hevde seg i konkurransen om eksterne forskningsmidler.

Undervisningsomfang og ressursbehov er angitt i vedlegg. I og med at andre studieår er vesentlig annerledes enn første studieår på grunn av masteroppgaven, spesifiserer vedlegget undervisningsomfanget pr. emne og studieår. I samme vedlegg framgår også studentenes arbeidsbelastning, som er tett koblet til ressursbehovet.

Etablering av et masterprogram i musikkdidaktikk er i seg selv ikke et bidrag som medfører økt behov for administrative ressurser, men det må sees i sammenheng med øvrige aktiviteter på enheten og de totale administrative ressurser som det er behov for. For det første er det nødvendig å øke studieadministrative ressurser. For det andre vil Musikkonservatoriet lyse ut en førstestilling i musikkpedagogiske fag. Betenkingen for stillingen er ferdigstilt og den gjenspeiler kompetanse det er behov for i forbindelse med masterprogrammet, både når det gjelder undervisning og forskning.

Når det gjelder infrastruktur, støttefunksjoner og utstyr er det ingen særskilte behov for dette studieprogrammet. Den viktigste «infrastrukturen» knyttet til studiet er praksis, altså at det er tilgjengelig praksissteder og praksisveiledere. Fagmiljøet trer inn som praksisveiledere i tilfeller der det ikke er mulig å skaffe eksterne praksisveiledere.

- Gjør rede for hvordan studieprogrammet skal finansieres:

- Innenfor fakultetets eksisterende budsjettamme, omfordeling av eksisterende studieplasser (oppgi hvilke studieplasser som omfordeles, og hvorfor)

Studieplassene hentes fra den 3-årige faglærerutdanningen i musikk. Gitt rammeplanforskriften for 5-årig integrert master i praktiske og estetiske fag, vil eksisterende faglærerutdanning i alle tilfeller måtte fases ut om kort tid. Etablering av en 5-årig integrert master i praktiske og estetiske fag er urealistisk å få til ved Musikkonservatoriet, men det kan være mulig å levere musikkundervisning til et slikt program dersom det etableres av ILP. Faglærerutdanningen har over flere år hatt svak studentrekruttering slik at det ikke ble tatt opp studenter i 2016 og 2019. Dette har medført at det nå kun er 5 studenter på programmet, fordelt på 2. og 3. studieår. Læringsmiljøet er ikke tilfredsstillende og deler av undervisningen har derfor blitt flyttet fra Mellomveien til Krognestveien for å kompensere noe for dette slik at studentene på faglærerutdanningen også får et musikkrelatert læringsmiljø.

- Innenfor fakultetets eksisterende budsjettamme, nye studieplasser (henvisning til tildeling må oppgis, f.eks. ved å vise til brev/sak i ephorte)
- Utenfor fakultetets eksisterende budsjettamme. Angi hvor mye som må dekkes utenfor eksisterende ramme.
- Helt eller delvis med eksterne midler, oppgi
 - Finansieringstype:

- Oppdrag
- Bidrag
- Egenbetaling fra studenter (studieavgift)⁹
- Andel ekstern finansiering: _____ %

Studentrekrutteringsgrunnlag

- Gi en vurdering av målgruppe og studentrekrutteringsgrunnlag, forventet studentrekruttering, og samfunnets behov for den aktuelle kompetansen. Fakultetet skal stipulere det totale antallet studenter man ser for seg på studieprogrammet. Gjør også rede for hvorvidt det foreligger noen eksterne vurderinger av arbeidsmarked og samfunnsbehov for det omsøkte studieprogrammet (f.eks. markedsundersøkelser, redegjørelser fra relevante aktører, bekreftelser fra arbeidslivet).

Målgruppen for studiet er primært musikkutøvere som ønsker en karriere som pedagoger. Samfunnet har behov for kandidater med mastergrad i musikkdidaktikk, og kulturskoler, videregående opplæring og talentutviklingsprogram/fordypningsprogram i Kulturskolen har behov for høyt kvalifiserte pedagoger innen musikk. Videre er det angitt i Rammeplanen for Kulturskolen (2016) et ønske om en heving av den pedagogiske kompetansen i skoleslaget generelt. Erfaringen fra kontakten med praksisfeltet i forbindelse med det eksisterende mastergradsprogrammet i hørelære, er at det er vanskelig å få tilsetning i videregående opplæring uten å ha en mastergrad.

Rekrutteringsgrunnlaget for et mastergradsprogram i musikkdidaktikk vil være kandidater fra faglærerutdanning i musikk, fra bachelor i musikkutøving med fordypning i instrumentalpedagogikk, fra bachelor i musikkutøving med fordypning i hovedinstrument som i tillegg har praktisk-pedagogisk utdanning i musikk. Utdanninger som disse finnes flere steder i landet og det er derfor et geografisk bredt rekrutteringsgrunnlag. Søkerne antas å komme dels direkte fra en grunnutdanning som beskrevet ovenfor, eller fra stillinger i kulturskolen eller videregående opplæring. I perioden 2013–2017 fullførte 25 kandidater PPU i musikk ved UiT. I samme periode fullførte 33 studenter faglærerutdanning i musikk. I tillegg kommer kandidater med bachelorgrad i musikkutøving som ønsker en karriere som pedagog kombinert med det å være musiker.

Musikkonservatoriets erfaring med de to eksisterende mastergradsprogrammene er at antallet studenter fra andre deler av landet enn Nord-Norge er økende. På mastergradsprogrammet i hørelære er mer enn halvparten av tidligere og nåværende studenter fra andre steder enn Nord-Norge, og tilsvarende gjelder mastergradsprogrammet i musikkutøving. Det er dessuten få studieplasser nasjonalt innen musikkpedagogikk i forhold til antall studieplasser på relevante bachelorprogrammer og PPU i musikk. Et masterprogram i musikkdidaktikk finnes ikke i Nord-Norge og etablering vil derfor styrke mulighetene for å rekruttere kompetente lærerkrefter til landsdelen.

⁹ Det skal som hovedregel ikke tas egenbetaling/studieavgift fra studenter, jf. Retningslinje for finansiering av studietilbud og kurs.

Både Tromsø Kulturskole og Kongsbakken videregående skole har tilkjennegitt at det er stort behov for kandidater med denne kompetanse selv om behovet ikke er uendelig, se vedlegg. Kandidater med instrumentaldidaktisk kompetanse på høyt nivå vil kunne bidra i undervisningen på flere nivå aldersmessig, musikalsk og gi ulike former for tilpasset opplæring.

- Angi og begrunn hvilket studenttall som vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø. Vurderingen skal gjøres i forhold til å både kunne etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø. Eventuell overlapp og intern konkurranse om rekruttering av studenter i forhold til eksisterende studier ved UiT og andre institusjoner, skal det også gis en vurdering av.

Deler av den teoretiske undervisningen knyttet til de tre mastergradsprogrammene på Musikkonservatoriet (musikkutøving, hørelære med didaktikk og praksis, og dette nye i musikkdidaktikk) vil kunne gjennomføres felles, blant annet for å bidra ytterligere til et godt og robust læringsmiljø. Ved å gjennomføre noe av undervisningen på tvers av studieprogrammene, vil det kunne utvikles et bredt læringsmiljø, og samtidig vil det gi grunnlag for kreative, tverrfaglige samarbeidsprosjekter. Antall studenter per kull vil være relativt lavt, gitt behovet i samfunnet for kandidater med slike utdanninger. Dette ser vi også ved tilsvarende musikkutdanninger i hele Skandinavia. Det vil på sikt gjøres endringer for mastergradsprogrammet i hørelære slik at dette studiet bedre kan knyttes til de to andre mastergradsprogrammene, både når det gjelder felles undervisning og dermed også læringsmiljø. Dette vil totalt sett gi et godt læringsmiljø for instituttets mastergradsstudenter ved at det hele tiden vil være en studentgruppe på omkring 20 studenter i hvert årskull.

Erfaringene fra mastergradsprogrammet i hørelære er at kun 3 av 17 studenter så langt har falt fra. De øvrige studentene har normert studieprogresjon, men flere har behov for ett til to ekstra semester for å ferdigstille masteroppgaven. I mastergradsprogrammet i musikkutøving er det minimalt frafall fra studiene. Basert på dette vil det forventes lite frafall fra dette nye studieprogrammet og studiets stabilitet vil sikres gjennom utvikling av ovenfor nevnte felles læringsmiljø for alle mastergradsprogrammene ved instituttet.

Som angitt ovenfor, vil studiet blant annet rekruttere studenter fra egne grunnutdanninger og lignende grunnutdanninger andre steder i landet. I tillegg forventes at det rekrutteres nye studenter blant lærere ved kulturskoler og fra videregående opplæring.

Det eneste studieprogrammet ved UiT som i utgangspunktet synes å konkurrere med dette nye studieprogrammet er mastergradsprogrammet i fagdidaktikk for lærere ved HSL, ILP. For dette studiet er det mulig å velge musikk som «masterfag», men studietilbudet retter seg kun mot musikkundervisning i grunnskolen, altså på et lavt nivå når det gjelder musikkutøving. Ettersom den nye masteren krever utdanning i utøvende hovedinstrument, og praktisk opptaksprøve i undervisning, vil disse utdanningene *ikke* konkurrere om de samme søkerne.

Eksisterende liknende studieprogrammer ved UiT og andre institusjoner er angitt i følgende tabell med kommentarer og omtrentlig antall studenter som tas opp hvert år:

Inst.	Program	Beskrivelse av programmet	Omtrentlig opptak pr. år
-------	---------	---------------------------	--------------------------

UiT/Kunsthøgskolen	Master i hørelære med didaktikk og praksis	Retter seg mot studenter som ønsker å fordype seg i musikkteoretiske støttefagsemner med undervisningsfokus.	4-6
NMH	Master i musikkpedagogikk	Studiet er et rent teoretisk masterprogram, med svært lite musikkutøving og praksis.	4-5
HVE	Master i musikkpedagogikk	Studiet er et rent teoretisk masterprogram, med svært lite musikkutøving og praksis.	6-8
HVE	Master i kreative fag og læreprosesser (Musikk)	Programmet er en kombinasjon av teoretiske og praktiske emner med svært lite musikkutøving og praksis.	6 -8
INN	Master i kultur- og språkfagenes didaktikk	Teoretisk program med ulike fordypninger.	10 -12
NTNU	Fag og yrkesdidaktikk og lærerprofesjon – kunstfag	Teoretisk program med ulike fordypninger.	2-3

Tabell 1. Liknende studieprogrammer i Norge.

Opptakskapasitet og dimensjonering

- Beskriv og begrunn fakultetets beregning av opptakskapasitet, samt vurdering av behov for eventuell adgangsregulering¹⁰. Kapasiteten skal ta hensyn til forventet studentrekruttering, undervisningsressurser, undervisningslokaler, utstyrsbehov, samt enhetens undervisningsbudsjett. Dimensjoneringen av opptakskapasiteten ved det enkelte program må også ses i sammenheng med det totale antall studenter fakultetet kan ta opp.

Antall studenter begrenses dels av praksisundervisningen og dels av antatt behov for kandidater med denne utdanningen. De første årene regner en med at det blir mange søkere, og etter hvert vil det antakelig opprettes en balanse mellom behov og antall kandidater. Et studenttall på omkring 5 er vurdert å være optimalt i forhold til langsiktig rekrutteringsmuligheter og samfunnets behov for kompetansen. Studenttallet er tilsvarende som for de andre mastergradsutdanningene på instituttet, og harmonerer også godt med dimensjoneringen av denne typen studier i resten av landet, jfr. tabell i foregående punkt. Etablering av felles undervisning i estetikk og vitenskapsteori vil gi et faglig fellesskap og læringsmiljø på tvers av mastergradsprogrammene ved

¹⁰ Et studium kan adgangsreguleres hvis det er stor konkurranse om studieplassene, eller dersom det ikke kan tas opp mer enn et visst antall studenter på grunn av begrensninger i undervisnings- eller veiledningskapasiteten. Det er universitetsstyret som bestemmer hvilke studier som skal adgangsreguleres.

Musikkonservatoriet med omkring 20 studenter. I tillegg til å etablere et bredt læringsmiljø vil denne felles undervisningen gi bedre utnyttelse av undervisningskapasiteten og skape et innovativt og nyskapende musikkpedagogisk utdanningsmiljø.

Studieprogrammet må være adgangsregulert på grunn av praksisundervisningen, samfunnets behov og dessuten veilederkapasitet på mastergradsoppgaven.

Kvalitetssikring, kvalitetsutvikling og videre oppfølging

Merk: Et system for fagfellevurdering skal innføres ved UiT i sammenheng med det reviderte kvalitetssystemet. I påvente av dette, ber vi fakultetene selv gi en vurdering av hvordan den faglige kvalitetssikringen av det omsøkte studieprogrammet er gjort. For eventuelle samarbeid med eksterne aktører, skal rammene for samarbeid samt administrativ- og faglig ansvarsdeling være særlig godt kvalitetssikret. UiT kan verken delegere det administrative- eller det faglige ansvaret til ekstern part.

- Gi en vurdering av hvordan kvalitetssikringen av faglig innhold, faglig nivå, indre faglig sammenheng og faglig progresjon er gjort for det omsøkte studieprogrammet, og beskriv hvordan dette skal følges opp i studieprogrammets videre drift. Eventuelle eksterne bidrag skal tas med (for eksempel høring, fagfellevurdering, bruk av representanter fra profesjons-/arbeidsliv m.v).

Erfaringene fra de to andre mastergradsprogrammene ved instituttet, PPU i musikk og den tidligere faglærerutdanningen i musikk har gitt mange innspill og en god bakgrunn for å vurdere kvaliteten i det nye studieprogrammet. Fagmiljøet har mye erfaring fra tilsvarende studieprogrammer og med samarbeid med praksisfeltet, både innenfor musikkpedagogikk og musikkutøving generelt. Jamfør kvalitetssystemet planlegger vi å ha periodiske eksternevalueringer.

Tett samarbeid med praksisfeltet vil være den aller viktigste faktoren når det gjelder kvalitetsutviklingen av dette studieprogrammet over tid.

- Fakultetets vurdering av om det er spesielle forhold omkring det omsøkte studieprogrammet som må følges særlig opp etter oppstart, skal også gjøres rede for.

Ingen.

Organisering av studietilbudet

- Gjør rede for om det i studieprogrammet skal gis ordinær undervisning (ved ett eller flere av UiTs studiesteder), desentralisert undervisning, samlingsbasert og/eller nettstudium.

Mastergradsprogrammet gjennomføres samlingsbasert som fulltidsstudium, tilsvarende som for mastergradsprogrammet i hørelære. I tillegg til samlinger gjennomføres veiledninger nettbasert, f.eks. videoveiledning av undervisning. Utover dette vektlegges praksisundervisning. Det at studietilbudet er samlingsbasert, gjør det enklere for kandidater som er i arbeid og har bosted utenfor Tromsø å gjennomføre studiet. En samlingsbasert organisering kan derfor ansees å være del av ivaretagelsen av samfunnsoppdraget i landsdelen og bidra til fleksible utdanningstilbud ved UiT.

- For studieprogram med studentgrupper som er geografisk spredt, studieprogram hvor det forventes få studenter og studieprogram som tilbys på nett, samlingsbasert og/eller på deltid, skal det her gjøres kort rede for hvordan det skal legges til rette for å sikre et tilfredsstillende læringsmiljø samt faglig samhandling mellom studentene og/eller med studentene og fagmiljøet (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (5)).

Gjennom oppgavebaserte undervisningsopplegg, flipped classroom, videobasert praksisveiledning og vekt på studentaktive læringsformer generelt, legges det til rette for at studentene selv organiserer nettbaserte kollokviegrupper mellom samlingene. Erfaringer fra masterprogrammet i hørelære viser at dette har ført til at studentene i tillegg til de digitale møteplassene velger å møtes fysisk mellom samlingene.

Studieprogrammet

1. **Informasjon** om studieprogrammet skal være korrekt, vise programmets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling. (jf. studietilsynsforordningen § 2-1 (2))

Merk: Fakultetet og studieprogramledelse har ansvar for at all informasjon, både studieplanen og øvrig informasjon om studieprogrammet på nett og andre steder, til enhver tid er korrekt, oppdatert og lett tilgjengelig.

- Studieplanen legges ved søknaden, og skal være utformet i henhold til UiTs mal for studieplaner, se [https://intranett.uit.no/intranett/vis-artikkel/406021/ressursside_for_oppretting_av_nye_studieprogram_o`](https://intranett.uit.no/intranett/vis-artikkel/406021/ressursside_for_oppretting_av_nye_studieprogram_o)

Studieplanen er lagt ved.

2. **Læringsutbyttet** for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og studietilbudet skal ha et dekkende **navn** (jf. studietilsynsforordningen § 2-2(1))

Merk: Punktene her kan være krevende å besvare, og fagmiljøet/studieprogramledelsen anmodes om å bruke tilstrekkelig tid til å gi gode faglige vurderinger og refleksjoner. Alle studietilbud skal følge de generelle læringsutbyttebeskrivelsene som ligger i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) når de fagspesifikke beskrivelsene utformes og fastsettes. For å få til gode fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser, er det en forutsetning at utviklingen av læringsutbyttebeskrivelser er forankret og utarbeidet i fagmiljøene. Beskrivelsene skal være fagspesifikke kompetansebeskrivelser, skal reflektere studieprogrammets faglige profil, og skal

være beskrevet konkret nok til at studentene og arbeidslivet kan bruke dette til å kommunisere om kompetanse. Studieretninger kan ha separate læringsutbyttebeskrivelser (nytt fra 2017).

- Gi en vurdering av hvordan studieprogrammets navn er dekkende for studiets innhold og nivå.

Gitt ovenstående betraktninger knyttet til didaktisk praksis og beskrivelsene av de sentrale områdene i studieprogrammet, vurderes studiets navn å være dekkende ved at både det didaktiske og det instrumentale inngår i navnet.

- Fyll inn vedlagte tabell 1 for å vise sammenhengen mellom NKR og studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse.
- Med henblikk på utfylt tabell, gi en kort vurdering av hvordan læringsutbyttet og læringsutbyttebeskrivelsen er i samsvar med kravene i NKR.

De sentrale områdene i dette studieprogrammet er instrumentaldidaktikk, utøving og tilhørende didaktisk praksis. I tillegg kommer et selvstendig arbeid i form av en mastergradsoppgave under veiledning. I utformingen av læringsutbyttebeskrivelsene har kvalifikasjonsrammeverket blitt benyttet til å sørge for at det skal være tilstrekkelig tydelig at dette studieprogrammet er på et mastergradsnivå og bidra til å beskrive hva studieprogrammet faktisk inneholder. Læringsutbyttebeskrivelsene er tett knyttet til de sentrale områdene i studieprogrammet og til den yrkeshverdagen kandidatene antas å møte, hvor deres kompetanse skal benyttes. Vedlagte tabell viser hvordan læringsutbyttebeskrivelsene er utformet i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

[Lenke til kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning](#)

[Lenke til engelsk oversettelse av nivåer og læringsutbyttebeskrivelser](#)

3. Studietilbudet skal være **faglig oppdatert**, og ha tydelig **relevans** for videre studier og/eller arbeidsliv. (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (2))

Merk: Kravet om at studieprogrammet er oppdatert, innebærer at det er oppdatert innenfor kunnskapsutviklingen i både akademia og profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv. Relevans og oppdatert kunnskap innen profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv skal sikres gjennom ordninger for systematisk samhandling med arbeids- og/eller samfunnsliv tilpasset studieprogrammets innhold og nivå.

- Gi en vurdering av hvordan studieprogrammet er faglig relevant for arbeids- og samfunnsliv, videre studier eller begge deler.

Det er behov for nye og kreative musikkpedagoger med solid teoretisk bakgrunn, kandidater med et kritisk og bevisst forhold til undervisning, samt høy bevissthet omkring egen undervisningspraksis. I studieprogrammet er det lagt mye vekt på didaktisk praksis og dette er innarbeidet i

læringsutbyttebeskrivelsene. I det selvstendige arbeid med masteroppgaven fordyper studentene seg i et område eller problemstilling innen fagfeltet instrumentaldidaktikk.

- Gi eksempler på mulige yrker og videre studier.

Se vedlagte studieplan.

- Beskriv hvordan fagmiljøet vil arbeide systematisk for å sikre at studieprogrammet til enhver tid er relevant og faglig oppdatert.

Den primære sikringen skjer gjennom kontakten med praksisfeltet.

4. Studietilbudets **samlede arbeidsomfang** skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier (jf. studietilsynsforskriften § 2-2(3))

Merk: Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng, og har et samlet arbeidsomfang på 1500-1800 timer, fordelt på kategoriene tilrettelagt undervisning, selvstudium og eksamensforberedelser. Hvor mye selvstudium det legges opp til i et studieprogram, vil variere med studieprogrammets profil. Se også i NOKUTs veiledning for nærmere beskrivelser av dette kravet.

- Angi studentenes arbeidsomfang i studieprogrammet, fordelt på kategoriene:

Se vedlegget som angir ressursbehov. Dette angir også studentenes arbeidsbelastning.

- Med bakgrunn kategoriseringen overfor; gi en kort vurdering av hvordan det er sikret balanse mellom selvstudium og organiserte læringsaktiviteter i studieprogrammet, som er tilpasset programmets profil og som vil gjøre det mulig for studenten å oppnå det fastsatte læringsutbyttet.

Arbeidet med mastergradsoppgaven utgjør en stor del av studieprogrammet, det samme gjør instrumentaldidaktikk. Det er særlig i arbeidet med mastergradsoppgaven at studentene må arbeide mye selvstendig, men under veiledning. Gjennomføring av praksis og teoretisk undervisning skjer dels som tradisjonell organisert lærerstyrt undervisning og dels praksisundervisning med veiledning. Denne variasjonen og fokuset på didaktisk praksis, koblet med et selvstendig arbeid, vil gjøre det mulig for studentene å oppnå de fastsatte læringsutbytter.

5. Studietilbudets **innhold, oppbygging og infrastruktur** skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (4))

Merk: Dette avsnittet kan være krevende å besvare. Fagmiljøet og studieprogramledelsen anmodes om å bruke tilstrekkelig tid til å gi gode faglige vurderinger og refleksjoner. Fakultetet har ansvar for å informere og samarbeide med Universitetsbiblioteket (UB) om ev. forhold omkring opprettelsen av studieprogrammet som involverer UB og dets tjenester. Oppretting av studieprogram innen nye fagområder kan medføre behov for oppbygging av litteratursamling mv. Fakultetet har også ansvar for å informere og samarbeide med Avdeling for IT om eventuelle forhold som involverer avdelingen og de tjenester avdelingen tilbyr.

- Beskriv hva som er de sentrale fagområdene i studieprogrammet. Sentrale fagområder beskriver det som er det unike faglige fokus i studieprogrammet, også sett i sammenheng med lignende studieprogram nasjonalt eller internasjonalt. Dette punktet må ses i sammenheng med punkt 14 nedenfor.

Se punkt 2.

- Gi en vurdering av hvordan studieprogrammets emner, innhold og oppbygning gir grunnlag for læringsutbyttet. Dette kan gjerne illustreres ved hjelp av vedlagte tabell 3.

I første studieår er hovedinnholdet instrumentaldidaktikk med praksis. Dessuten gjennomføres et emne på studentenes hovedinstrument og et emne for å forberede arbeidet med masteroppgaven. Det er lagt opp til et valgfritt emne på 15 studiepoeng i andre studieår i tillegg til arbeidet med masteroppgaven. I dette valgfrie emnet kan studentene velge å fordype seg ytterligere i instrumentaldidaktikk, som for eksempel tematisk sammenfaller med masteroppgavens tema. Andre valgbare emner vil være ensembleledelse, hørelære med didaktikk og praksis og komponering og arrangering. Det vil også være mulig å velge relevante emner fra UiTs emnekatalog så fremt dette avklares med Musikkonservatoriet. Aktuelle emner fra andre fakultet kan være LER-3001: *Pedagogikk og elevkunnskap 1-7. Kultur, identitet og danning*, LPU-3010: *Ledelse i utdanningsinstitusjoner 1*, eller LPU-3000: *Profesjonell utvikling i pedagogisk praksis*.

- Beskriv hva slags infrastruktur, annet utstyr og støttefunksjoner som er nødvendig for at studenten skal kunne oppnå læringsutbytte. Begrunn at nødvendig infrastruktur er tilgjengelig og dimensjonert i forhold til antall studenter.

Se punktet som gjelder finansiering.

6. Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen (jf. studietilsynsforordningen § 2-2 (5))

Merk: Punktene i dette avsnittet er krevende å besvare. Fagmiljøet og studieprogramledelsen anmodes om å bruke tid til å gi gode faglige vurderinger og refleksjoner. Det forutsettes at undervisnings-, lærings- og vurderingsformen er tilpasset et digitalisert samfunn.

- Begrunn valg av undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, og hvordan disse gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet.

Ettersom studiet tar mål av seg å utdanne nyskapende, kreative pedagoger, vil variasjon og nyskaping også ligge til grunn for hvilke undervisnings-, lærings- og vurderingsformer som tas i bruk. Foruten forelesninger og kollokvier, vil studiet inneholde gruppearbeid, omvendt klasserom, workshops, dialogbasert praksisveiledning, bruke og lage IT-baserte undervisningsformer etc. Praksis og teori skal henge godt sammen, og studentaktiv læring er et basisprinsipp for både undervisnings- og vurderingsformer. I de utøvende fagene vil muntlig-praktiske eksamener benyttes, blant annet vil didaktikkemnene vurderes gjennom undervisningsprøver. Se utdypende informasjon i studieplanen. I arbeidet med masteroppgaven skal studentene fordype seg i et område eller problemstilling innen instrumentaldidaktikk.

- Begrunn hvordan de valgte vurderingsformene er egnet til å måle om studenten har oppnådd studieprogrammets læringsutbytte.

Spesielt for dette studiet er at vi ønsker å vurdere undervisningsferdigheter både som en del av grunnlaget for opptak, og underveis i studiet i form av praktiske undervisningseksamener. Dette er begrunnet i studiets vektlegging av undervisningspraksis og studentenes læring gjennom praksis. Det samme gjelder utøvende ferdigheter på hovedinstrument. I tillegg prøves studentene gjennom skriftlige arbeider hvor kritisk refleksjon og selvstendighet vurderes. Arbeidet med mastergradsoppgaven gir studentene anledning til fordypning i instrumentaldidaktikk og må i det arbeidet knytte teori, praksis, instrumentale ferdigheter, refleksjon og selvstendig forskningsarbeid sammen i en helhet.

- Gi en vurdering av hvordan det skal legges til rette for at studentene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Fagmiljøet legger til rette for at studentene må ta en aktiv rolle i læringsprosessen dels gjennom praksisundervisningen og dels gjennom veiledningen i tilknytning til masteroppgaven. Gjennom å arbeide sammen som likeverdige (peers) skal studentene utvikle selvtillit og kraft til å skape sin egen identitet som musikere og pedagoger. Vi vil ta i bruk mentorordninger hvor erfarne studenter veileder mindre erfarne studenter. Bruk og utvikling av digitale læremidler vil ha en sentral rolle, spesielt i forbindelse med studentenes rolle i egne læringsprosesser. Studiet vil også ha fokus på læringsfremmende vurderingsformer i kunstfaglig pedagogikk.

7. Studietilbudet skal ha relevant **kobling til forskning** og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (6) og universitets- og høyskoleloven § 1-3 a))

Merk: Dette kravet handler om at fagmiljøet skal kunne framvise en tilstrekkelig relevant og gjensidig kobling mellom studieprogrammet og virksomheten innen forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, samt hvordan studentene introduseres for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i løpet av studiet. Flere av punktene i NKR er relatert til dette kravet. Det kan være nyttig å se i tilsynsrapporter fra NOKUT for eksempler på hva som ligger i dette kravet.

- Beskriv hvordan studentene vil møte forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i studieprogrammet.

I og med at dette er et mastergradsprogram vil studentene møte forskning dels i teoriemner og dels i eget selvstendig arbeid med masteroppgaven. Gjennom praksisundervisningen og instrumentalundervisningen vil studentene også være koblet til og drive med faglig utviklingsarbeid. I studiet vil det i tillegg legges opp til at studentene deltar i faglige forum/konferanser i regi av Musikkonservatoriet.

- Begrunn at studieprogrammet har en relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.

Se foregående kulepunkt.

8. Studietilbudet skal ha ordninger for **internasjonalisering** som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (7))

Merk: Ordninger for internasjonalisering kan omfatte ulike aktiviteter og tiltak, eksempelvis bruk av internasjonal litteratur, internasjonale gjesteforelesere, utenlandske studenter på innveksling, studenters deltakelse på internasjonale konferanser/workshops osv.

- Beskriv ordninger for internasjonalisering, og gi en vurdering av hvordan dette bidrar til å sette studieprogrammet i en internasjonal kontekst. Herunder beskriv spesielt hvordan internasjonalisering ivaretas for studenter som ikke reiser på utveksling.

Internasjonalisering vil foregå på flere måter. Deler av pensum er engelskspråklig. Det vil dessuten legges til rette for gjesteundervisning fra utenlandske fagpersoner og deltakelse på konferanser/workshops med deltakere fra skandinaviske land. Det legges også opp til at en av samlingene i løpet av studiet foregår ved et relevant utenlandsk studiested i form av en studietur. Utvekslingsopphold vil kunne skje i tredje semester. Til sammen gir dette studentene et innblikk i andre typer undervisningskulturer, og de vil kunne utveksle ideer og refleksjoner omkring undervisning med ledende miljøer i feltet.

- Begrunn hvorfor ordningene for internasjonalisering er relevante for studieprogrammet.

Ordningene for internasjonalisering er relevante ved at studentene får anledning til å møte større variasjon i forskjellige undervisningskulturer, sikre seg internasjonal erfaring og kompetanse. Dette er også et ledd i utviklingen av studentenes selvstendige refleksjon omkring egen undervisningspraksis, og samtidig vil internasjonal erfaring gi studenten større muligheter til yrkesvalg internasjonalt.

9. Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for **internasjonal studentutveksling**. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (8))

Merk: Kravet om å tilby studentutveksling gjelder for alle gradsgivende studietilbud. Relevansen av utvekslingsavtalen/-oppholdet skal være sikret av studieprogrammets fagmiljø. Det ikke er et krav at avtalene er på studieprogramnivå. Avtalene kan være på institusjons-/fakultets-/instituttnivå, men de må være faglig relevante. Det er ingen krav til lengden på utvekslingen.

- Beskriv ordninger for studentutveksling og gi en vurdering av avtalenes faglige relevans med henblikk på studieprogrammets totale læringsutbytte, nivå, omfang og egenart.

Tidspunktet for mulig utvekslingsopphold er tredje semester. Dette sammenfaller med gjennomføring av valgbart emne på 15 studiepoeng og oppstart av arbeid med masteroppgaven. Det valgbare emnet kan gjennomføres i utlandet så fremt valgemnet kan godkjennes av Musikkonservatoriet, og er relevant for helheten i masterstudiet. I tillegg til erfaringene fra utenlandske skoler, vil praksis i utlandet knyttes til integrasjon og mangfold. Musikkonservatoriet samarbeider med Nordplus Music-nettverket: "<http://www.nordplusmusic.net/index.php?id=165>"<http://www.nordplusmusic.net/index.php?id=165>. I tillegg har Det Jyske Musikkonservatorium flere musikkpedagogiske masterprogrammer (musikkteori, ensembleledelse, instrumentaledagogikk) som vi ønsker samarbeid med hvis vi får positivt svar på denne søknaden. Se forøvrig vedlagte studieplan.

10. For studietilbud med **praksis** skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted (jf. studietilsynsforskriften § 2-2 (9))

- Fagmiljøet og faglig programledelse har ansvar for å sikre god kvalitet og relevans for praksisdelen i studieprogrammet. Med henblikk på dette, gjør rede for hvordan det er planlagt tilrettelagt for gjennomføring av praksis i studieprogrammet.

Praksisavtaler med Kongsbakken videregående skole er allerede etablert gjennom mastergradsprogrammet i hørelære, og i tillegg er en generell samarbeidsavtale med Tromsø kulturskole allerede på plass. Disse samarbeidene må spesifiseres når den foreliggende masteren etableres. I tillegg vil det kunne gjøres praksisavtaler mellom instituttet og skole(r) nær tilreisende studenters hjemsted. Det er derfor mulig å gjennomføre praksis på hjemstedet, som er særlig viktig fordi studietilbudet er samlingsbasert. Det settes av tid og lages detaljert plan for praksisundervisningen, og det knyttes kontakter og gjøres avtaler med fagpersoner på praksisstedene. Valgemnet i tredje semester gir mulighet til fordypning i særskilte tema, f.eks. nivå/skoleslag, tilpasset opplæring.

- Begrunn omfanget av praksis, samt hvordan den er faglig relevant for studieprogrammet og bidrar til at studentene oppnår læringsutbytte.

Det er viktig at praksis knyttes til didaktisk teori for å øke kompetansen på pedagogisk/didaktisk arbeid. Kunnskap om ulike undervisningskontekster ansees å være vesentlig. Praksis i dette studieprogrammet skiller seg fra praksis i PPU for musikk ved at den er fokusert på instrumentaldidaktikk slik at studentene i større grad spesialisere seg på dette.

- Gi en vurdering av hvordan arbeidet med utarbeidelse av praksisavtale er utført og kvalitetssikret.

Praksisgjennomføringen for dette studieprogrammet bygger på rutiner benyttet i masterprogrammet i hørelære og PPU i musikk.

Fagmiljøet

11. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en **størrelse** som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være **kompetansemessig stabilt** over tid og ha en **sammensetning** som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet (jf. studietilsynsforordningen § 2-3. (1))

Merk: Punktene i dette avsnittet er tidkrevende å besvare på en tilfredsstillende måte. En viktig forutsetning for kvalitet i studieprogrammet er at studentene møter et fagmiljø som er stort nok og stabilt, og som har kompetanse innenfor alle fag og emner som det undervises i. Forventet læringsutbytte for studentene og studieprogrammets innhold og relevans, må være førende for sammensetning av fagmiljøet. I [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(NOKUT, mai 2017\)](#) gis en nærmere definisjon av «fagmiljøet», og ytterligere veiledning ift. kravene.

- Angi fagmiljøets samlede størrelse i årsverk og omtrentlig antall faglig tilsatt per student.

Fagmiljøet for dette studiet er tett koblet til og delvis overlappende med fagmiljøet for flere studieprogrammer ved instituttet, særlig mastergradsprogrammet i hørelære, PPU i musikk og bachelor i musikkutøving. Hele fagmiljøet driver FoU, kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid knyttet til programmene. De fagansatte har vært knyttet til Musikkonservatoriet og har lang erfaring med undervisnings- og forskningsoppgaver knyttet til instrumentaldidaktikk, inkludert erfaring fra forskjellige undervisningsinstitusjoner som representerer studentenes praksisfelt. I tillegg vil det ansettes en person i førstestilling med kompetanse som det er behov for spesielt for dette masterprogrammet både når det gjelder utdanning og forskning. Samlet har personalet både bredde og dybde som tilfredsstillende kravene i studieprogrammet, herunder kravet om at 50% av årsverkene knyttet til programmet skal ha førstestillingskompetanse. Hvilke hovedinstrumentlærere som underviser i programmet avhenger av den enkelte students hovedinstrument.

Fagmiljøets størrelse i årsverk er angitt i vedlagte excel-fil.

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøets størrelse er tilpasset forventet antall studenter og den undervisning, veiledning, samt forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som skal utføres i tilknytning til studieprogrammet.

Erfaringene fra masterprogrammet i hørelære tilsier at fagmiljøets størrelse og sammensetning er tilstrekkelig. For dette studieprogrammet er imidlertid fagmiljøet større enn for mastergradsprogrammet i hørelære i og med at også instrumentalundervisning inngår i studieprogrammet.

- Beskriv fagmiljøets kompetanse og gi en vurdering av hvordan denne kompetansen er tilstrekkelig bred til å dekke studieprogrammets emner og sentrale fagområder (jf. punkt 5. om faglig innhold mm).

Gjennom opprettelsen av dette studieprogrammet vil instituttet få en komplett vifte med mastergradsprogrammer, og det vil bidra til å gjøre fagmiljøet svært attraktivt å arbeide i. Flere i fagmiljøet er inne i kvalifiseringsløp, noe som tilsier at kompetansen forsterkes ytterligere og fagmiljøet forventes derfor å forbli stabilt over tid. Opprettelsen av dette studieprogrammet bidrar altså i seg selv til et stabilt fagmiljø, jfr. beskrivelsen innledningsvis i punkt 11.

12. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha **relevant utdanningsfaglig kompetanse** (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (2))

Merk: Utdanningsfaglig kompetanse omfatter i denne sammenheng både UH-pedagogikk, didaktikk og kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. UiT er ansvarlig både for å sikre fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse (jf. [Utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved UiT](#)), og for aktivt å legge til rette for oppdatering og utvikling av denne kompetansen. NOKUT legger til grunn at [UHRs nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse](#) angir en rimelig norm for hva de fagansatte som minimum må ha.

- Gi en vurdering av fagmiljøets UH-pedagogiske, didaktiske og digitale kompetanse, hvordan denne er tilpasset studieprogrammets egenart, nivå og organisering (for eksempel nettstudium), og hvordan denne kompetansen skal sikres og vedlikeholdes. Gi i tillegg en særskilt vurdering av fagmiljøets kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. Om ønskelig kan vedlagte tabell 4 fylles ut for å få en samlet oversikt over fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse.

Fagmiljøet som er knyttet til masterprogrammet har samlet sett relevant og god kompetanse i UH-pedagogikk og musikkdidaktikk og –pedagogikk. Flere av de ansatte i fagmiljøet har erfaring og kompetanse i utvikling og bruk av digital teknologi for å fremme læring, blant annet utvikling av undervisningsapper, nettsider med læringsressurser, forskning på digital læring (Tollefsen & Blix, 2018), MOOCs, fjernundervisning, flipped classroom etc. Dette er et område vi ønsker å satse på videre framover, og miljøet har allerede fått anerkjennelse gjennom prosjektmidler for digitale prosjekter i nasjonale fora som CEMPE (et Senter for fremragende utdanning) ved Norges musikkhøgskole, SIU, og fra RESULT og Fyrtårnmidler ved UiT. Flere av underviserne har deltatt aktivt på RESULT sine forskjellige kurs, og en av de ansatte har status som merittert underviser ved UiT.

Se også vedlagte tabell for oversikt over kompetansen i fagmiljøet.

13. Studietilbudet skal ha en **tydelig faglig ledelse med et definert ansvar** for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (3))

Merk: Kravene til ledelse av studieprogram er betydelig skjerpet, både fra nasjonalt hold og ved UiT. Den/de som har det faglige ansvaret må ha kompetanse til å drive kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studieprogram. Dekan eller instituttleder må påse at det er satt av tilstrekkelig ressurser til studieprogramledelse.

- Beskriv studieprogrammets faglige ledelse og ved hvilket nivå den er etablert ved fakultetet.

Programstyret for Musikkonservatoriet har ansvaret for den faglige ledelsen når det gjelder kvalitetssikring og kvalitetsutvikling, jfr. vedlagte mandat for programstyret. En faglig ansatt vil få tidsressurs som faglig koordinator for studieprogrammet. Vedkommende vil være en person med dosent- eller professorkompetanse i musikkpedagogiske fag.

- Gjør rede for den faglige ledelsens definerte *ansvar* for faglig kvalitetssikring og -utvikling av studieprogrammet (faglig sammenheng, innhold, nivå, progresjon, evalueringer mv.), og den faglige ledelsens *oppgaver* knyttet til studieprogrammet.

Se vedlagte mandat for programstyret. Mandatet er nettopp revidert gitt etablering av instituttråd.

14. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i **hovedstilling** ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst **førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet** (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (4))

I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.
- b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent-kompetanse.

Merk: Definisjon av fagmiljøet er gitt i studietilsynsforskriften § 2-3 (1) og omfatter personene som direkte og regelmessig gir bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av studieprogrammet. Det er kun fagmiljøet som er knyttet til studieprogrammet i form av årsverk, som vurderes i dette kravet. De sentrale delene av studieprogrammet utgjøres av det unike faglige fokus og innhold i studieprogrammet, også sett i sammenheng med lignende studieprogram nasjonalt eller internasjonalt, og kjennetegnes av at undervisningen innenfor disse områdene må bygge på forskerkompetanse.

Tabellene er krevende å sette opp, men riktig utført vil de tilfredsstillende dokumentasjonskravene for flere av de forskriftsfestede kravene til fagmiljø gitt av KD og NOKUT.

- Fyll ut og legg ved tabell 5 for fagmiljøet som skal bidra med minst 0,1 årsverk i studieprogrammet og tabell 6 for fagmiljøet som skal bidra med mindre enn 0,1 årsverk i studieprogrammet.

Se vedlagte excel-fil. Fagmiljøet knyttet til masteren vil bestå av 10–12 ansatte ved Musikkonservatoriet, litt avhengig av studentenes instrumentvalg. I tillegg kommer praksisveiledere ved undervisningsstedene. Fagmiljøet vil bestå av instrumentalpedagoger, musikkpedagoger og musikkteoretikere. Fagmiljøet har relevant erfaring med utdannings- og forskningsoppgaver, i tillegg til arbeid med kunstnerisk og pedagogisk utviklingsarbeid.

<p>15. Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (5))</p>
<p><i>Merk: For studieprogrammer innen nye fagområder vil dokumenterte resultater som fagmiljøet har fra før kunne vurderes. Uansett må planer for å drive relevant forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid, og hvordan det skal etableres et godt og stabilt forskningsmiljø ligge til grunn.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi en vurdering av hvordan fagmiljøets forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid har en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studieprogrammets innhold og nivå. Omfanget skal stå i forhold til studieprogrammets faglige nivå. Det kreves dermed større aktivitet innen forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid knyttet til et mastergradsstudium enn til et bachelorgradsstudium. <p>Se punkt 20.</p>
<p>16. Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (6))</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Beskriv hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk fagmiljøet deltar aktivt i, og gi en vurdering av hvorfor disse samarbeidene og nettverkene er relevante for studieprogrammet. <p>Se punkt 20.</p>
<p>17. For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet (jf. studietilsynsforskriften § 2-3. (7))</p>
<p><i>Merk: I studieprogram som har praksis, forutsettes det at faglig ledelse og fagmiljøene sørger for systematisk og jevnlig kontakt med praksisfeltet, slik at utdanningene og fagmiljøenes egen praksiserfaring er relevant, oppdatert og i takt med utviklingen i praksisfeltet. Dette er en forutsetning for å sikre at praksis bidrar til at studentene oppnår det forventede læringsutbyttet, at det forventede læringsutbyttet er relevant med en tilstrekkelig bevissthet om standarden i praksisfeltet, og for å bidra til å sikre studentene kvalitet i praksisdelen av studieprogrammet.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi en vurdering av den erfaringen og kunnskapen fagmiljøet har fra praksisfeltet, og beskriv hvordan denne kunnskapen skal holdes oppdatert. <i>Se punktet om Kvalitetssikring og kvalitetsutvikling</i> • Gi en vurdering av hvilken systematisk og jevnlig kontakt som skal finne sted mellom fagmiljøet og praksisveilederne ved praksisinstitusjonen.

Se følgende kulepunkt.

- Gi en vurdering av hvilke krav som skal stilles til praksisveiledernes kompetanse og erfaring fra praksisfeltet, og beskriv hvordan det kontinuerlig skal sikres at praksisveiledernes kompetanse er relevant for studieprogrammet. Relevant kompetanse omfatter både veiledningskompetanse og relevant faglig kunnskap.

Praksisveiledningen gjennomføres dels av fagmiljøet og dels av eksterne praksisveiledere. Praksisveilederne må ha relevant utdanning i faget og lang erfaring som praktikere i feltet. Både kulturskoler og musikklinjer ved videregående skoler er praksisfelt Musikkonservatoriet har gode og stabile samarbeid med gjennom andre studieprogram. Ved at fagmiljøet deltar aktivt i og er tett på praksisveiledningen sikres god kobling til praksisfeltet.

Særskilte forhold

- Hvis utdanningen er rammeplanstyrt, beskriv hvordan rammeplanen og ev. nasjonale retningslinjer er oppfylt i studieprogrammet (læringsutbytte, emnegrupper, oppbygging, fordypning, opptakskrav mv.)

Ikke aktuelt.

- Autoriserings- og sertifiseringskrav: hvis relevant, beskriv hvordan autorisasjon, lisens, eller sertifisering skal oppnås og hvem som er sertifiserings-/autoriseringsmyndighet. Gjør også rede for den kontakten fakultetet har hatt med slik myndighet for å sikre at påkrevde forhold for det omsøkte studieprogrammet er ivaretatt.

Ikke relevant.

- Annet

Intet.

Andre forhold

- Gjør rede for eventuelle andre forhold fakultetet mener har betydning for akkreditering av studieprogrammet.

Intet.

Særskilte krav til mastergradsstudier (gitt av Kunnskapsdepartementet)

18. Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (1))

Merk: I [rundskriv F-03-16](#) utdyper Kunnskapsdepartementet hensikten med kravene. I NOKUTs [Veiledning om akkreditering av studietilbud \(mai 2017\)](#) gis mer utførlig veiledning om hvordan kravene kan dokumenteres.

- Beskriv hvilke fag, disipliner og kunnskapsområder som masterprogrammet omfatter.

Studiet er tydelig definert og avgrenset til instrumentaldidaktikk, og til det å undervise i et instrument på flere nivåer og skoleslag. Samtidig inneholder programmet emner som estetikk og vitenskapsteori, forskningsmetode, hovedinstrument og undervisningspraksis. Dette bidrar til en faglig bredde i programmet, og også en fleksibilitet når det gjelder studentenes valgmuligheter når det gjelder yrkesvalg eller videre akademisk karriere.

- Gi en begrunnelse for at masterprogrammet er tilstrekkelig bredt og er forankret i et bredt nok fagmiljø.

Fagmiljøet er forankret på Musikkonservatoriet og anses å være stabilt og anerkjent, og instituttet er kjent for å utdanne dyktige musikkpedagoger. Det samlede fagmiljøet utgjør en ekspertise med relevant kompetanse, som dekker de fag og emner som studieprogrammet består av. Se også neste punkt.

19. Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studieprogrammet. Fagmiljøet skal dekke de fag og emner som studieprogrammet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (2)).

Merk: Hva som vurderes som tilstrekkelig høy og relevant kompetanse vil variere mellom ulike studieprogram, se mer i NOKUTs veiledning.

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøet er bredt og stabilt.

De ansatte som vil utgjøre det sentrale fagmiljøet knyttet til studieprogrammet er alle ansatt i faste stillinger ved Musikkonservatoriet. Masterprogrammet skal utdanne instrumentalpedagoger med høyt nivå på sine instrumenter, og solid pedagogisk kompetanse. Fagpersonene knyttet til masteren utgjør en sammensetning som dekker disse behovene på høyt nivå (se pkt. 20). I tillegg består fagmiljøet av personer med spesialistkompetanse på de aktuelle instrumentene studentene spiller.

- Gi en begrunnelse for at fagmiljøet har høy faglig kompetanse, og relevant kompetanse for det omsøkte masterprogrammet.

Det sentrale fagmiljøet består av en professor i hørelære som er merittert underviser, ytterligere en professor og en dosent, en førstelektor i musikkpedagogikk, fem førsteamanuenser i musikk og fire universitetslektorer. Alle i miljøet har publisert pedagogiske arbeider blant annet som forskningsartikler, pedagogiske

websider og Apper, lærebøker, pedagogiske utviklingsarbeid, kunstneriske utviklingsarbeid, innspillinger av utøvende prosjekter (CDer og videoer). En ny stilling som knyttes til dette studieprogrammet er ennå ikke besatt, men det vil etterspørres førstestillingskompetanse, jfr. fagmiljøtabellen som er lagt ved.

20. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt (jf. studiekvalitetsforskriften § 3-2 (3)).

Merk: Hva som regnes som et høyt nivå vurderes ut ifra hva som regnes for å være et høyt nivå i fagfeltet nasjonalt og internasjonalt (f.eks. publiseringsomfang, publikasjonspoeng, siteringsindeks osv.). Det som skal beskrives er altså ikke kun de resultater fagmiljøet har fra egen institusjon, men også resultater fra forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

- Gi en vurdering av at fagmiljøet har forskningsresultater på høyt nivå.

Fagmiljøet driver FoU-arbeid med høy kvalitet med jevnlig publiseringer som er høyt ansett nasjonalt og internasjonalt. Det jobbes målrettet med forsknings- og utviklingsarbeid i fagmiljøet, og miljøet er kjent nasjonalt for å være fremadrettet og innovativt. Musikkonservatoriet har en forskningsgruppe i kunstpedagogikk (InOvation) som produserer FoU på høyt nasjonalt nivå. De siste fem årene har fagmiljøet som er involvert i masteren eksempelvis publisert 15 forskningsartikler, to lærebøker, en rekke pedagogiske utviklingsarbeid, tre pedagogiske websider, én undervisningsApp, en rekke konserter, vært representert med en lang rekke paper på forskningskonferanser nasjonalt og internasjonalt, og arrangert to konferanser ved Musikkonservatoriet.

- Gi en beskrivelse av resultater fra forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid i samarbeid med andre fagmiljøer, nasjonalt og internasjonalt.

Samlet representerer fagmiljøet en stor del av bredden i en musikkutdanningsinstitusjon, og har dermed også kontakter med flere forskjellige relevante nasjonale og internasjonale nettverk. Fagmiljøet deltar eksempelvis aktivt i Nordisk Nettverk for Kulturskolerelatert Forskning. Høsten 2019 skal det musikkpedagogiske fagmiljøet ved Musikkonservatoriet være arrangør for den nordiske konferanse i dette nettverket: *Cutting Edge kulturskole*. Konferansen arrangeres årlig ved ulike utdanningsinstitusjoner i Norden. Denne konferansen er bl.a. viktig for å utvikle faglige kontakter med forskning og utviklingsarbeid i kulturskolefeltet. I tillegg er hoveddelen av fagmiljøet til masteren knyttet til Nordisk Nettverk for Musikkpedagogisk forskning (NNMPF), et anerkjent og etablert nettverk hvor Musikkonservatoriet har vært representert gjennom konferansedeltakelse, publiseringer, forskningspaneler og chairs/commentators. Disse nettverkskonferansene er internasjonale i den forstand at de foregår på engelsk. Andre nettverk fagmiljøet er knyttet til er: Senter for fremragende utdanning CEMPE ved NMH, Nettverk for musikk i lærerutdanningen, Norsk nettverk for gehørpedagoger i høyere utdanning, Music Reading Researchers, GeMus. Fagmiljøet har også tett kontakt med de andre institusjonene i Norge som gir musikkpedagogisk utdanning (NMH, HVE, INN, NTNU) gjennom blant annet sensorvirksomhet, gjesteforelesninger, vurderingskomiteer og institusjonsbesøk sammen med studenter.

Fagmiljøet deltar i forskningsgruppen InOvation ved Musikkonservatoriet og har publisert en rekke bøker og tidsskriftartikler både nasjonalt og internasjonalt. I tillegg mottok fagmiljøet Fyrtårnsmidler fra UiT for å arbeide med studentaktive læringsformer.

Eksempler på FoU/KU-resultater i samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt:

Bjarne Isaksens «Musikk med lek – lek med musikk» er en antologi med tekster av musikkpedagoger og forskere fra flere norske fagmiljøer. Hilde Blixs bok «Øre for musikk» er en lærebok i hørelæredidaktikk skrevet av ledende pedagoger ved norske musikkutdanninger. Maria Tollefsen har utviklet innovative undervisnings-apper for elever og studenter. Michael Strobelt har publisert flere artikler i forbindelse med prosjektet «Fjern og nær – kunstfaglig undervisning og veiledning på distanse», finansiert av Norgesuniversitetet, og har jobbet med *Interreg*-prosjektet «Masterclass som pedagogisk improvisasjon» i samarbeid med høyskolene i Piteå og Oulu. Kate Maxwell er musikkviter med mange publikasjoner internasjonalt, og har i tillegg jobbet mye med innovative undervisningsformer i musikkteorifag. Fagmiljøet har i 2018 f.eks. publisert et temanummer om kritisk kunstpedagogikk i det fagfelleverderte tidsskriftet JASEd i samarbeid med dramamiljøet ved UiT.

Vedlegg som skal følge den utfylte søknadsmalen:

1. Studieplan
2. Tabell 1: dokumentasjon av sammenhengen mellom NKR og studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse
3. Tabell 2: arbeidsomfang
4. Tabell 4: utdanningsfaglig kompetanse
5. Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet
6. Tabell 6: fagmiljøet som bidrar med minst 0,1 årsverk i studiet
7. Utvekslingsavtale(r)

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.11.2019

Sak:
43/19

Instruks for internrevisjon ved UiT Norges arktiske universitet

Innstilling til vedtak:

Universitetsstyret godkjenner universitetsdirektørens forslag til *Instruks for internrevisjon ved UiT Norges arktiske universitet*.

Bakgrunn:

Universitetsdirektøren ber i denne saken styret om å godkjenne *Instruks for internrevisjon ved UiT Norges arktiske universitet*.

Internrevisjon i staten

Internrevisjon er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivingsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Statlige virksomheter kan bruke internrevisjon som en del av virksomhetens system for styring og kontroll.

Internrevisjon kan bli oppfattet ulikt i ulike miljøer. Internrevisjon i staten er regulert i Rundskriv 117 (R-117). I statlige virksomheter er internrevisjonsfunksjonen en organisatorisk enhet, eller en enhet som er kjøpt fra eksterne fagmiljøer, som skal:

- rapportere til øverste ledelse
- være objektiv og uavhengig av resten av organisasjonen og områdene den reviderer
- ha hele virksomheten som virkeområde
- utarbeide en årlig risikobasert revisjonsplan for å fastsette sine prioriteringer
- arbeide etter anerkjente standarder
- benytte en systematisk metode for å gjennomgå og vurdere sentrale dokumenter, systemer og praksis

Krav til internrevisjon i statlige virksomheter

Rundskriv R-117 stiller krav både til vurdering av bruk av internrevisjon og innretning for de virksomhetene som velger å etablere internrevisjon.

Statlige forvaltningsorganer som har samlede utgifter eller samlede inntekter over 300 millioner kroner, skal vurdere om de bør etablere internrevisjon. Virksomhetene skal vurdere behovet regelmessig og minimum hvert fjerde år. Ved vesentlige endringer i risikobildet eller i virksomheten for øvrig, skal det gjøres en ny vurdering. Omfattende endringer i lover eller regelverk, større omorganiseringer eller store endringer i IKT-systemer er eksempler på vesentlige endringer som kan tilsi at en ny vurdering av behovet for internrevisjon bør gjennomføres.

Universitetsstyret har i sakene S28/16 og S39/16 behandlet internrevisjon ved UiT Norges arktiske universitet. I sak 28/16 ble det vurdert at universitetet skal etablere internrevisjon og styret vedtok i sak 39/16 å kjøpe internrevisjonstjenester fra ekstern leverandør. Saksfremlegg fra nevnte styresaker er vedlagt. Samme modell er også valgt ved NTNU og UiB.

Valg av områder for internrevisjon

Internrevisjonen jobber med to typer oppdrag - bekreftelsesoppdrag og rådgivingsoppdrag.

Bekreftelsesoppdrag

Internrevisjonens bekreftelsesoppdrag kan omfatte alle typer områder relatert til virksomhetsstyring, risikostyring og kontroll. Eksempler på bekreftelsesoppdrag kan være gjennomgang av:

- bruk av timelønnskontrakter
- informasjonssikkerhetsrutiner
- kvalitetssystem i utdanning
- oppfølging av GDPR
- bevertningsutgifter

Rådgivingsoppdrag

Internrevisjonen kan innenfor sitt kompetanseområde, også gi råd og veiledning for å bidra til forbedringer. Internrevisjonen skal vurdere om rådgivningen påvirker eller kan oppfattes å påvirke internrevisjonens objektivitet.

Hvordan sikre internrevisjonen uavhengighet?

Virksomheter som velger å etablere internrevisjon, må legge til rette for at internrevisjonen kan utføre sitt arbeid i tråd med rundskriv R-117, herunder kravene til organisasjonsmessig uavhengighet. Slik uavhengighet oppnås best ved at internrevisjonen rapporterer til styret (jf Institute of Internal Auditors, IIA). Det baserer seg på at styret er en organisasjons høyeste ansvarlige myndighet.

Internrevisjonens mandat skal være fastsatt i instruks fra virksomhetslederen. Instruksen skal legge til rette for funksjonens uavhengighet og avklare ansvar og myndighet.

Universitetsdirektøren har utarbeidet utkast til *Instruks for internrevisjon ved UiT Norges arktiske universitet* som med dette legges frem for styret.

UiB og NTNU har valgt samme modell for internrevisjon som UiT - innkjøp av ekstern tjeneste. Utkast til instruks for UiT tar utgangspunkt i instruksen fra NTNU.

Styrets oppgaver med internrevisjon

Styrets oppgaver knyttet til internrevisjon er lagt opp til å være:

- godkjenne instruks for internrevisjon
- godkjenne internrevisjonens budsjett og årsplan
- utpeke og godkjenne internrevisjonssjef (ansatt i innleid konsulentselskap)
- motta rapporter på internrevisjonens utførelse i forholde til planen
- minst årlig motta rapport om status på risikostyring og kontroll ved UiT

Videre arbeid med internrevisjon ved UiT:

Når instruksen er vedtatt, vil det bli utlyst en konkurranse om oppdraget. DFØ har inngått en statlig fellesavtale om kjøp av internrevisjonsbistand med fire leverandører. UiT vil benytte seg av denne fellesavtalen og utlyse en konkurranse om oppdraget til disse. I første omgang vil det bli inngått en avtale for ett år. Tjenesten koster ca 800 000 – 1 000 000 kr per år avhengig av antall oppdrag som velges ut for revisjon.

Mer informasjon om internrevisjon i staten finnes på nettsidene til DFØ:

<https://pub.dfo.no/trenger-vi-en-internrevisjon/>

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Marianne Vileid Uleberg

Vedlegg

- 1 Utkast til Instruks for internrevisjon ved UiT Norges arktiske universitet
- 2 S28_16_Vurdere behov internrevisjon
- 3 S39_16_Valg av løsning internrevisjon

Instruks for internrevisjon ved UiT Norges arktiske universitet

Fastsatt av:	Universitetsstyret	Dato:	28.11.2019
Ansvarlig enhet:	Stab rektor og direktør	Id:	UiT SRD 00
Sist endret av:		Dato:	14.10.2019
Erstatter:		Arkivref.:	2019/

1. Formål

Internrevisjonen skal fremme og beskytte UiT Norges arktiske universitets verdier gjennom å gi risikobaserte og objektive bekreftelser, råd og innsikt.

Internrevisjonen er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Internrevisjonen skal bidra til at UiT Norges arktiske universitet oppnår sine målsetninger ved å evaluere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for styring og kontroll.

2. Organisasjonsmessig plassering

Internrevisjonen rapporterer direkte til UiT -styret. UiT-styret er internrevisjonens oppdragsgiver. Det innebærer at UiT-styret:

- Godkjenner internrevisjonsinstruksen.
- Godkjenner internrevisjonens budsjett og årsplan, inkludert vesentlige endringer i planen gjennom året.
- Utpeker og godkjenner internrevisjonssjef.
- Mottar rapporter på internrevisjonens utførelse i forhold til planen og eventuelt andre forhold.
- Minst årlig, mottar rapport om status på risikostyring og kontroll ved UiT.

Administrativt forholder internrevisjonen seg til rektor.

3. Myndighet og ansvar

Internrevisjonen har hele virksomheten som sitt virkeområde.

Internrevisjonen har møterett i ledermøter og skal ha tilgang til all dokumentasjon, personell, eiendeler og opplysninger som er nødvendig for å gjennomføre sine oppgaver.

Internrevisjonssjef har direkte og uinnskrenket tilgang til UiTs styre.

Internrevisor skal ikke ha operasjonelt ansvar eller myndighet, eller involvere seg i aktiviteter som kan påvirke uavhengigheten eller objektiviteten.

Internrevisjonen har et eget ansvar for å være kompetent, proaktiv og fremtidsfokusert.

Internrevisjonens virksomhet baseres på IIAs¹ definisjon av internrevisjon, kjerneprinsipper, etiske regler og internasjonale standarder for profesjonell utøvelse av internrevisjon.

4. Planlegging, gjennomføring, rapportering og oppfølging

Internrevisjonen i samarbeid med rektor utarbeider forslag til plan overfor UiT-styret for internrevisjon med årlige revisjonsmål.

Ved gjennomføring av revisjoner holdes rektor løpende orientert om funn av vesentlig betydning. Rapporter fra de enkelte revisjoner stiles til UiT-styret, med tilsvarende fra revidert enhet og kvalitetssikring av fakta. Internrevisjonen utarbeider en årsrapport som legges frem for UiT-styret.

Rektor følger opp at revidert enhet iverksetter tiltak som besluttes som følge av revisjonsanbefalingene. Internrevisjonen skal følge opp hvordan organisasjonen håndterer de anbefalinger som gis fra internrevisjonen.

Dersom internrevisjonssjef konkluderer med at ledelsen har godtatt et risikonivå som kan være uakseptabelt for organisasjonen, kan internrevisjonssjef sammen med rektor ta opp forholdene med departementet.

5. Bekreftelsesoppdrag

Internrevisjonens bekreftelsesoppdrag kan omfatte alle typer områder relatert til virksomhetsstyring, risikostyring og kontroll. Bekreftelsesoppdragene kan omfatte [listen er ikke uttømmende]:

- målrettet og kostnadseffektiv bruk av ressurser
- virksomhetskultur
- plan- og strategiarbeid
- forebygging og avdekking av misligheter
- pålitelig rapportering av virksomhetsdata
- helhetlig risikostyring
- etterlevelse av regelverk, krav fra overordnet departement og øvrige kvalitetskrav
- IT-governance og IT-sikkerhet

6. Rådgivningsoppdrag

Internrevisjonen kan innenfor sitt kompetanseområde gi råd og veiledning for å bidra til forbedringer. Internrevisjonen skal vurdere om rådgivningen påvirker eller kan oppfattes å påvirke internrevisjonens objektivitet. Rådgivningsoppdrag inngår i årsplanen.

7. **Andre oppgaver**

For å bidra til best mulig dekning og til å unngå dobbeltarbeid, bør internrevisjonen dele informasjon og samordne aktiviteter med andre interne og eksterne leverandører av bekreftelses- og rådgivningstjenester i det omfang som er hensiktsmessig. Riksrevisjonen skal motta årsplan, enkeltrapper og årsrapport fra internrevisjonen.

8. **Interne forbedringer i internrevisjonsfunksjonen**

Internrevisjonssjef er ansvarlig for å gjennomføre evalueringer og forbedringer av egen funksjon og aktiviteter, både løpende og periodisk. Resultater og forbedringer skal rapporteres til UiT-styret.

9. **Gyldighet**

Denne instruks er godkjent av UiT-styret 28. november 2019 og trer i kraft umiddelbart.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:

Sak:

Diskusjonssak - Vurdering av behov for internrevisjon ved UiT Norges arktiske universitet

Innstilling til vedtak:

Basert på diskusjonen i Universitetsstyret legger Universitetsdirektøren frem et forslag til vedtak til styremøtet i juni

Begrunnelse:

Innledning

På bakgrunn av Rundskriv R-117, 20/5 2015 vurderes behovet for å etablere internrevisjon som et tiltak for styrking av styring og kontroll ved UiT. Universitetsdirektøren satte høsten 2015 ned en arbeidsgruppe for å fremskaffe grunnlag til vurderingen. Vurderingen skal gjentas etter fire år. Internrevisjon er styrets kontrollverktøy. Den skal være en katalysator for forbedringer, gi mer-verdi og skal gi trygghet for at vedtak og styringssignaler følges opp som forutsatt.

Universitetsdirektøren legger med dette frem en beskrivelse av tre mulige løsninger for økt styring og kontroll ved UiT Norges arktiske universitet til diskusjon i styret, og vil på grunnlag bakgrunn av diskusjonen fremme sak for beslutning i junimøtet.

Utredning og funn

Vurderingen gjennomføres i fem steg:

- Steg 1 – Beskrive behov og utfordringer
- Steg 2 – Identifisere relevante tiltak
- Steg 3 – Identifisere, verdsette og sammenstille nytte- og kostnadsvirkninger av tiltak
- Steg 4 – Vurdere usikkerhet knyttet til tiltak
- Steg 5 – Gi en samlet totalvurdering og konklusjon

Steg 1 – beskrive behov og utfordringer

For dette steget ble det gitt en mal for hvordan behovet skulle vurderes. Dokumentasjon, planverk, og verktøy for internkontroll skulle gjennomgås og vurderes. En detaljert sjekkliste ga grunnlag for å vurdere størrelse og kompleksitet i organisasjonen. Denne er gjennomgått og drøftet internt ved UiT. Sjekklisten var delt inn i tre elementer:

- Hovedspørsmål 1 – Størrelse, kompleksitet, risiko og vesentlighet
- Hovedspørsmål 2 – Modenhet og kvalitet (på administrative tjenester)

- Hovedspørsmål 3 – Styring og kontroll

Hele sjekklisten er vedlagt med kommentarer og vurderinger (vedlegg 2). Oppsummert er funnene i steg 1 at:

- UiT har en størrelse og kompleksitet som indikerer behov for styring og kontroll. UiT har flere styringsnivåer, desentralisert beslutningsmyndighet, stor geografisk spredning, stort spenn i oppgaver, kontinuerlig omstillinger og endringer i virksomheten,
- UiT er en moden og veldrevet organisasjon som leverer god kvalitet på sine områder,
- i alt vesentlig har UiT også god styring og kontroll, men mangelfull dokumentasjon av gjennomførte kontrollhandlinger og svak overordnet samordning av virksomhetsstyringen på tvers av enheter, og innenfor området risiko og vesentlighet kan vi ha nytte av å etablere tiltak for å oppnå bedre styring og kontroll på enkelte områder.

Steg 2 – Identifisere relevante kortsiktige og langsiktige tiltak

Basert på funnene i steg 1 ble følgende utfordringer identifisert:

- Styringsdokumenter er spredt på flere steder, og til dels i flere versjoner.
- Vi har gode rutiner for kontroll, men mangler ofte dokumentasjon på gjennomføring
- Oppfølging av vedtak er ikke alltid godt dokumentert, og håndtering av avvik på noen områder er mangelfull. Det kan være vanskelig å følge vedtak frem til lukking på noen områder.

Universitetsdirektøren vil umiddelbart sette i verk tiltak for å bøte på manglende dokumentasjon og oversiktighet i styringsdokumentene.

Basert på funnene i steg 1 skal ulike modeller for internrevisjon vurderes som langsiktige tiltak. DFØ har angitt fem mulige modeller for internrevisjon, som strekker seg fra egen organisatorisk enhet til full outsourcing:

- 1) **Modell 1 – Egen organisatorisk enhet med fast ansatte revisorer** innebærer at virksomheten har en organisatorisk enhet plassert i virksomheten med ansvar for å levere internrevisjonstjenester.
- 2) **Modell 2 – Ansatt revisjonssjef med team fra egen virksomhet** innebærer at det velges ut ansatte i virksomheten til revisjonsteam for de ulike revisjonsprosjektene ledet av en internrevisjonssjef.
- 3) **Modell 3 – Ansatt revisjonssjef som kjøper eksterne tjenester** innebærer at det ansettes én revisjonssjef som kjøper tjenester fra eksterne fagmiljøer. Tjenestene kan kjøpes hos en eller flere leverandører (flere rammeavtaler).
- 4) **Modell 4 – Felles internrevisjonsfunksjon på tvers av likartede virksomheter** innebærer at flere virksomheter deler på en internrevisjonsfunksjon.
- 5) **Modell 5 – Full outsourcing** innebærer at alle internrevisjonstjenester inkludert internrevisjonssjef kjøpes fra eksterne fagmiljøer.

Felles for de fem modellene er at internrevisjonen er direkte underlagt Universitetsstyret. Det er også mulig å utsette innføring av internrevisjon og heller styrke internkontrollen de kommende fire år, dersom organisasjonen kan betraktes som å ha tilstrekkelig modenhet og kvalitet på de administrative tjenestene i henhold til hovedspørsmål 1. Kartleggingen i steg 1 viste at UiT har en moden og veldrevet organisasjon som leverer kvalitet innenfor de ulike områdene, men mangler noe samordning. Dersom UiT velger å utsette innføringen vil det gi tid til å samkjøre hele organisasjonen etter fusjonene, og gi bedre grunnlag for valg av modell når UiT skal gjøre ny vurdering om fire år.

Steg 3 – Identifisere, verdsette og sammenstille nytte- og kostnadsvirkninger av tiltak

Kostnadsberegninger er gjengitt i vedlegg 3. For kortsiktige tiltak er kostnadene estimert til kr 268 000 hvorav om lag kr 100 000 er varige årlige driftskostnader.

Estimerte kostnader for de ulike alternativene for langsiktige tiltak:

- 1) Modell 1 – Egen organisatorisk enhet med fast ansatte revisorer, årlig kr 2,6 mill
- 2) Modell 2 – Ansatt revisjonssjef med team fra egen virksomhet, årlig kr 1,9 mill
- 3) Modell 3 – Ansatt revisjonssjef som kjøper eksterne tjenester, årlig kr 2,0 mill
- 4) Modell 4 – Felles internrevisjon på tvers av likeartede virksomheter, ikke aktuelt
- 5) Modell 5 – Full outsourcing, årlig kr 1,7 mill
- 6) Styrket internkontroll på utvalgte områder utpekt av styret, årlig kr 1,0 mill

Det er uttalt i veiledningen at internrevisjon bør tilføre merverdi til organisasjonen. Effektiviseringsgevinsten ved å følge opp tiltakene må derfor overstige de direkte og indirekte kostnadene ved revisjonshandlingene. Det er komplisert å gjøre kost-nytteberegninger for de ulike løsningene. Vi vet generelt ikke nok om potensiell nytteverdi før det er gjort konkrete funn i organisasjonen som gir oss informasjon om ineffektiv drift, tap av inntekter, ekstra kostnader eller lignende som kunne vært unngått ved en internrevisjon eller styrking av internkontrollen.

Steg 4 – Vurdere usikkerhet knyttet til tiltak

Innføring av internrevisjon eller styrking av internkontrollen er ment å tilføre merverdi. Vi viser til fordeler og ulemper ved de ulike modellene for internrevisjon som er beskrevet på DFØs nettsider (<http://dfo.no/internrevisjon>). DFØ anfører at et alternativ til internrevisjon kan være styrket internkontroll. Det er en mer fleksibel løsning og antagelig den mest kostnadseffektive. Ulemper er at den ikke utføres uavhengig av administrasjonen, og at rollekonflikter kan oppstå.

Usikkerheten knyttet til valg av løsning er først og fremst om vi klarer å avdekke ineffektivitet og rutinesvikt av et omfang som gir merverdi totalt sett, og hvorvidt vi klarer å ta denne merverdien ut i faktiske besparelser i administrasjonen. Det er også meget usikkert om den anslåtte arbeidsmengde (årsverk) er nødvendig og tilstrekkelig for å utføre internrevisjon eller styrke internkontrollen. Dette avhenger også av hvor mange områder styret velger å utpeke til internrevisjon eller styrket internkontroll hvert år.

Steg 5 – Gi en samlet totalvurdering og konklusjon

Vi er inne i en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform. Denne har så langt vist seg i form av budsjettkutt, mer enn i redusert kontrollbehov hos departementet. Universitetsdirektøren ønsker derfor å legge til grunn veiledning for kontrolltiltak som er vedtatt av styret, som er at tiltak skal være risikobasert og foregå i bare ett ledd.

Valget av langsiktig tiltak gjøres for fire år, deretter skal det gjøres en ny vurdering av behov og hensiktsmessige løsninger. De øvrige universitetene har gjort følgende valg:

- UiB: Modell 5, etter å ha prøvd ut modell 1.
- UiO: Modell 1, tre fast ansatte internrevisorer.
- NTNU: Forslag til styret om modell 5.
- NU, UiA, UiS og HiB: Pilotprosjekt for å prøve ut modell 4.

Ut fra en vurdering av hvilke løsninger som kan passe ved UiT, legger universitetsdirektøren fram tre forslag til løsninger til diskusjon i styret, som er

- Modell 1 – Egen enhet underlagt styret
- Modell 5 – Full outsourcing
- Utvidet internkontroll – Ingen internrevisjon i første periode

Modell 2 og 3 ble ansett som for lite robust og for kostbar for UiT, mens modell 4 krever at det er andre universiteter som ønsker å samarbeide med oss. Under drøftes noen fordeler og ulemper ved de tre foreslåtte løsningene.

Modell 1 med egen enhet underlagt styret

Denne modellen betyr at det opprettes en organisatorisk enhet som rapporterer direkte til styret. Enheten gjennomfører en risikovurdering av organisasjonen, og styret velger så ut områder som skal prioriteres i årets internrevisjon. Internrevisorene vil være dyktige i revisjonsmetodikk, men ikke inneha spisskompetanse på alle områder som skal revideres. Det er forventet at de vil trekke på kompetanse i enhetene. Det må være minimum to personer ansatt i enheten for å sikre robusthet. Fordeler med denne ordningen er at internrevisjonen vil være helt uavhengig av resten av organisasjonen, og internrevisjonsenheten vil bygge opp metodisk kompetanse. Ulempen er at dette er en kostbar løsning samt at funksjonen med to personer er sårbar ved sykdom, annet fravær mv.

Modell 5 Full outsourcing

Ved full outsourcing menes at UiT kjøper hele internrevisjonstjenesten av et eksternt firma. Dette har Universitetet i Bergen god erfaring med. UiB betaler i underkant av én million kroner pr år for tjenesten, men det er ikke inkludert intern tid som går med til å fremskaffe informasjon og å følge opp tiltak og pålegg. UiB har ikke estimat på hvor mye intern administrativ tid som går med til dette, og det vil også være helt avhengig av omfang og innretning på internrevisjonen.

Fordeler med denne løsningen er at det er mindre usikkerhet knyttet til leveranse av tjenesten, den er uavhengig, og UiT har ikke arbeidsgiveransvar for personer som utfører revisjonen. Disse vil ha spisskompetanse på internrevisjon. Ulemper er at det er uklart hvor mye internt arbeid som følger med fremskaffing av dokumentasjon, og at det blir mindre læring i organisasjonen som følge av at de som utfører revisjonen ikke er ansatt ved UiT.

Styrket internkontroll

Gjennom risikovurderingen, som allikevel skal gjøres i UiTs årsrapport, blir det identifisert områder der det antas at UiT har utfordringer. Basert på denne risikovurderingen foretar styret et utvalg av prioriterte områder (For eksempel «ekstern evaluering av studieprogrammer» eller «økonomirapportering i BOA-prosjekter»). Universitetsdirektøren får da i oppdrag å utpeke prosjektledere for hvert område, som kan rapporterer direkte til styret. Prosjektledere kan velge ut team basert på oppgavens omfang, og gjennomføre utvidede internkontroller etter fastsatte metodikk. Det må legges opp til at ansatte som deltar i kontrollen ikke utfører kontrollhandlinger ved egen enhet, og at det settes av nødvendig tid for å gjennomføre de valgte kontrollene på en forsvarlig måte.

Fordeler vil være at dette er den minst kostnadskreven og mest fleksible løsningen, og som gir grunnlag for læring i store deler av organisasjonen. I tillegg vil det være mulig å velge ut ansatte som har stor kompetanse på området som skal kontrolleres, og dermed sikre en effektiv gjennomføring. Ulemper er at internkontrollen ikke framstår som formelt uavhengig av administrasjonen, og at mange må læres opp i metodikken.

Valg av løsning

Det legges opp til en åpen diskusjon i styret om hvilken løsning som er best tilpasset våre utfordringer og behov. Derfor blir det ikke gitt noen konkret anbefaling om valg av løsning i denne saken. Diskusjonen på styrets møte 19. mai vil danne grunnlag for å legge fram en sak til

styrets møte 16. juni, der universitetsdirektøren vil gi forslag til valg av løsning for de neste fire årene.

Lasse Lønnum
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Aase Tveito

Vedlegg:

- 1) Rundskriv R-117, 20/5 2015
- 2) Sjekkliste med kommentarer og vurderinger
- 3) Kostnadsberegninger

SAKSFRAMLEGG

Valg av løsning for internrevisjon ved UiT Norges arktiske universitet

Innstilling til vedtak:

Universitetet i Tromsø Norges arktiske universitet kjøper internrevisjonstjenester fra ekstern leverandør.

Begrunnelse:

I Rundskriv R-117 av 20/5 2015 fra DFØ pålegges samtlige statlige enheter å vurdere behovet for internrevisjon etter en nærmere fastsatt prosedyre. Enhetene stilles fritt til å velge hvorvidt man ønsker å innføre internrevisjon eller om man i stedet vil innføre andre tiltak der det er behov for bedre styring med virksomheten. Beslutningen skal tas av styret og er styrets ansvar.

I sak S 28/16 diskuterte Universitetsstyret ulike løsninger for internrevisjon, eventuelt utvidet internkontroll. Basert på denne diskusjonen og en vurdering av kost / nytte ved de ulike løsningene anbefaler Universitetsdirektøren for styret at man innfører en modell for internrevisjon der man kjøper inn tjenesten i sin helhet fra en ekstern leverandør. Denne modellen er også valgt av NTNU og UiB, og direktøren ønsker derfor å inngå et samarbeid med disse om anskaffelsen. Dette vil antagelig gi både lavere pris og bedre kvalitet på tjenesten. Det vil også bli mulig å høste lærdom fra de andre universitetene angående praktisering av ordningen.

Parallelt med innføringen av internrevisjon anbefaler direktøren at det gjøres en fortløpende evaluering av kost-nytte av tjenesten. I tillegg til direkte kostnader vil denne omfatte:

1. Indirekte kostnader i form av administrativt merarbeid i organisasjonen ved utlevering av underlag for internrevisjonen, dokumentasjon av avvikshåndtering og oppfølging av tiltak
2. Identifiserte besparelser i form av forbedringer som følger av tiltakene som identifiseres
3. Vår evne til å ta denne besparelsen ut i redusert administrasjon eller direkte forbedringer av vår kjernevirksomhet.

Resultatet av denne evalueringen vil så legges til grunn når vi på nytt skal vurdere innretning og form på internrevisjon / internkontroll om fire år.

Lasse Lønnum
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Aase Tveito

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.11.2019

Sak:
44/19

Fond for strategisk utvikling - fordeling av midler 2020

Innstilling til vedtak:

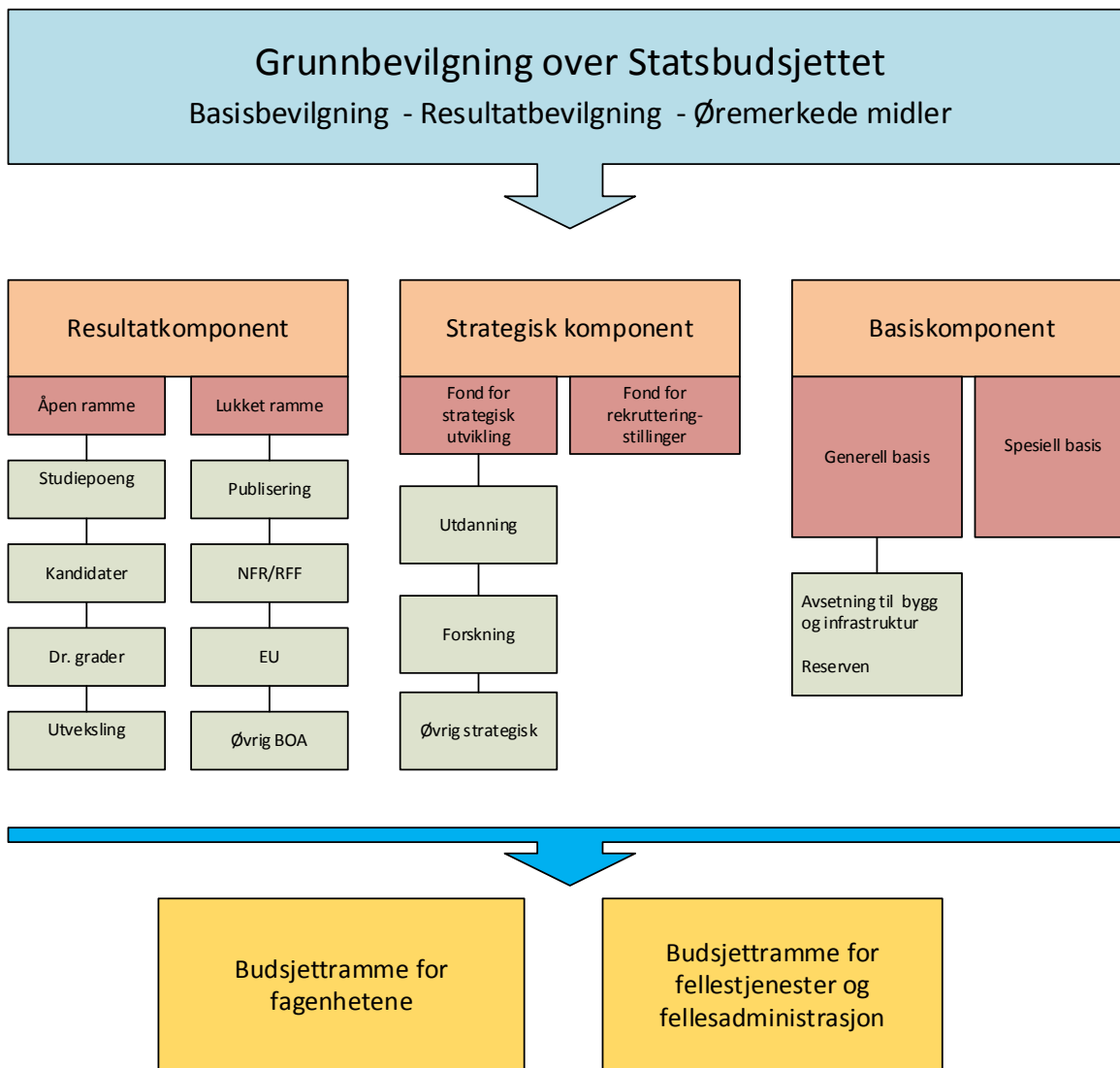
1. Midler fra Fond for strategisk utvikling fordeles slik det fremgår av saksfremlegget.
2. Dersom det gjennom den videre dialogen med fakultetene skulle vise seg å være rom for å finansiere flere nye prosjekter over Fond for strategisk utvikling, får universitetsdirektøren fullmakt til å gi tilsagn om finansiering til nye prosjekter i tråd med rangeringen i tabell 8.
3. Rektor gis fullmakt til å fordele midler satt av til formidling og øvrige strategiske tiltak.

Bakgrunn:

Overordnede rammer for UiTs fond for strategisk utvikling

Grunnbevilgningen over statsbudsjettet til universiteter og høyskoler omfatter basismidler og resultatbaserte midler. Basisbevilgningen utgjør i snitt ca. 70 % av rammebevilgningen til institusjonene i sektoren, mens den resultatbaserte bevilgningen utgjør de resterende 30 %. Bevilgningen gir institusjonene et strategisk handlingsrom ved at de kan prioritere aktiviteter og områder som det vil satses på for å nå sektor- og virksomhetsmålene. Styret ved den enkelte institusjonen må vurdere hvordan det vil forholde seg til de nasjonale resultatbaserte insentivene i den interne viderefordelingen. Videre må styret vurdere om institusjonen skal ha supplerende økonomiske insentiver for å støtte opp under egen strategi og egne prioriteringer.

Den vedtatte budsjettfordelingsmodellen til UiT er et viktig virkemiddel for universitetsstyret til å nå de mål som styret har satt for institusjonen. Modellen består av tre hovedkomponenter: resultatkomponenten, den strategiske komponenten og basiskomponenten (Figur 1). Fond for strategisk utvikling utgjør sammen med Fond for rekrutteringsstillinger, den strategiske komponenten. Universitetsstyret har tidligere besluttet at Fond for strategisk utvikling skal utgjøre 4,7 % av den totalt tildelte rammen fra Kunnskapsdepartementet. Midlene fra fondet skal fordeles til tiltak innenfor forskning, utdanning, formidling og vitenskapelig utstyr.

Figur 1. Skjematisk fremstilling av UiTs budsjettfordelingsmodell.

Den totale ramme til de strategiske midlene i 2020 er på grunnlag av forslag til Statsbudsjettet, beregnet til å være 161,3 millioner kr. Følgende fordelingsnøkkel er vedtatt:

Tabell 1. Vedtatt fordeling av midlene fra fond for strategisk utvikling*

Område	Andel	Ramme 2020 (1000 kr)
Forskning	48 %	77 430
Utdanning	20 %	32 263
Vitenskapelig utstyr	20 %	32 263
Formidling og øvrige strategiske tiltak	12 %	19 358
		<u>161 314</u>

*Det opprinnelige vedtaket er at 1/5 av det strategiske fondet skal benyttes til vitenskapelig utstyr, og at den resterende delen av fondet skal fordeles mellom forskning, utdanning og formidling etter nøkkelen 60:25:15. Styret har imidlertid justert prosentatsene i samband med de årlige tildelingene, Ovenfor er dette satt opp på en mer oversiktlig måte.

I henhold til retningslinjene til fond for strategisk utvikling (<https://intranett.uit.no/Content/624788/Retningslinje%20for%20strategisk%20fond.pdf>), skal de strategiske midlene benyttes til:

- a. å bygge opp fagmiljø av høy kvalitet som kan lykkes på eksterne konkurransearenaer og i program for kunstnerisk utviklingsarbeid.
- b. å videreutvikle eksellente fagmiljø innenfor alle deler av kjernevirksomheten (forskning, utdanning, utviklingsarbeid, kunstnerisk utviklingsarbeid, formidling og innovasjon)
- c. å stimulere til økt tverrfaglig samarbeid, bl.a. innenfor universitetets tematiske satsingsområder
- d. å finansiere strategisk viktig utstyr og teknisk utrustning i tilknytning til faglige satsinger
- e. å fremme innovasjon og nyskaping basert på forskningsresultat og utvikling

Midler til vitenskapelig utstyr

Innkjøp og drift av vitenskapelig utstyr dekkes normalt over fakultetenes budsjetttrammer. Det er besluttet at kostbart vitenskapelig utstyr skal kunne søkes om og dekkes over det strategiske fondet. Som vist i tabell 1, settes 20 % av midlene i fondet av til dette formålet. Midlene til vitenskapelig utstyr gis som en engangstildeling etter søknad fremmet i ordinær budsjettprosess, og minimumsrammen for omsøkt investeringsobjekt er 1,5 millioner kroner. Søknaden må kunne sannsynliggjøre at infrastrukturen vil styrke fagmiljøets evne til å vinne frem i konkurranser om ekstern finansiering, og at infrastrukturen har et potensiale for anvendelse utover egne prosjekter. Som hovedregel skal det beregnes en finansieringsandel fra egen enhet på 50 % av investeringens totalkostnad. Dette kan fravikes i spesielle tilfeller. Driftsutgifter må fakultetene dekke over egne budsjetttrammer.

Midler til forskning, utdanning, formidling og øvrige strategiske tiltak

Tildelinger fra fondet til forskning, utdanning, formidling og øvrige strategiske tiltak skal også gis etter søknad fremmet av fakultetene i ordinær budsjettprosess og/eller være forslag fra rektoratet. Forut for styrebehandlingen skal forslag til satsinger innenfor forskning og utdanning drøftes i et rådgivende organ/utvalg. Følgende generelle kriterier benyttes da ved vurdering av søknadene:

- Alle søknader må knyttes til tematiske eller gjennomgående faglige strategier i UiTs strategidokument.
- Prosjekter som er i en tidlig planleggingsfase og som har et strategisk viktig utviklingspotensial skal vies spesiell oppmerksomhet
- Ved prioritering skal det vektlegges om fagmiljøet og/eller prosjektet det søkes finansiering til kan vise til gode fagfellebaserte evalueringer og/eller tildeling av midler fra eksterne finansieringskilder.
- Det skal også telle positivt om fagmiljøet kan vise til gode resultater målt ut fra sentrale sektormål.
- Alle tiltak skal ha en tidsavgrenset varighet på inntil 4 år.
- Tiltak søkt fra enhetene skal normalt ha en egenfinansiering som utgjør minimum 50 % av totalbudsjettet.

Vedtatte forpliktelser knyttet til strategisk fond

Prosjektene som finansieres over strategisk fond har ofte flerårig virkning, og kan ha en budsjettprofil som gjør at utgiftene øker underveis i prosjektperioden. Dette gjør at forpliktelsene i de eksisterende prosjektene kan være betydelige. For vitenskapelig utstyr er det ingen forpliktelser fra tidligere år siden disse midlene som oftest benyttes til innkjøp av utstyr ett år. Tabell 2 og 3 viser forpliktelsene i fondet når det gjelder henholdsvis utdanning og forskning. Dette er tildelinger som styret allerede har fastsatt gjennom tidligere vedtak og følgelig ikke skal realitetsbehandles i denne saken.

Tabell 2. Forpliktelser i strategisk fond knyttet til utdanning (tusen kroner).

Enhet	Tiltak	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
BFE-fak	Fokus på innovasjon og entreprenørskap	3 900		
BFE-fak	10 nye studieplasser Akvamedisin	1 027	3 137*	4 251*
Helsefak	Studieplasser bachelor paramedisin	3 600	3 255*	1 440*
HSL-fak	ProTed	1 100	1 100	
HSL-fak	Lektorutdanningen	6 150		
HSL-fak	GENI master	1 400	1 400*	1 400*
NT-fak	Etablering av mastergradsprogram i luftfart	3 577	3 760	
UiT	Program for undervisningskvalitet	4 800		
UiT	Digital eksamen	875		
UiT	Fyrtårnmidler	1 500	1 500	1 500
UiT	Merittering av undervisning og mentoring	3580	3580	
UiT	Utdanningssamarbeid med arbeidslivet	3 800	3 800	3 800
UiT	Arkhangelskavtalen	985	985	
UiT	Internasjonal markedsføring og rekruttering	750		
SUM		37 044	22 517	12 391

*Finansiering fra strategisk fond vil vurderes løpende.

Tabell 3. Forpliktelser i strategisk fond knyttet til forskning (tusen kroner).

Enhet	Tiltak	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
BFE-fak	Opptreppet satsing KOAT	2 600		
BFE-fak	Cells in the cold (CECO)	50	1 100	
BFE-fak	RAS-teknologi	900	900	
BFE-fak	Miljø-DNA	4 200		
BFE-fak	2-årige «innovasjonsstillinger»	2 100	2 100	2 100
BFE-fak	Arven etter Nansen	1 000	1 000	1 000
IVT-fak	Senter for bygge- og anleggsvirksomhet i nordområdene	2 100		
Jurfak	KGJ-senter havrett	1 000	1 000	1 000
Helsefak++	Befolkningsundersøkelser i Nord	8 302	4 057	
Helsefak	Senter for nye antimikrobielle strategier (CANS)	2 964	5 562	5 481
Helsefak	Care (Center for Avalanche Research and Education)	550	550	
NT-fak	CAGE - SFF	1 845	1 845	1 845
NT-fak	ERC premiering	1 767	1 767	
NT-fak	Bioinformatikk ELIXIR	1 335	1 335	
NT-fak	Fornybar energi og håndtering av klimagasser	3 782	1 262	

UB	Open Access fond	3 000	4 500	7 500
UMAK	ERC-premiering	1 200	1 200	1 200
UiT	Tematiske satsinger	3 750	7 500	11 250
UiT	Aurora Centres	7 500	15 000	22 500
UiT	Aurora Outstanding	1 500	1 500	1 500
UiT	Innovasjonsfond	1 500	1 500	1 500
UiT	Programmer som mobiliserer til eksternt finansiering	2 000	2 000	2 000
UiT	Førstelektorprogram	1 035	1 035	
UiT	Små driftsmidler	3 876		
UiT	Akademisk dugnad	340		
UiT	Sigma2 - nasjonal infrastruktur (tungregneprogrammet)	7 759	7 759	
		<u>67 955</u>	<u>64 472</u>	<u>58 876</u>

Totalt er det 36,957 millioner kroner som er til fordeling for 2020 til nye prosjekter (tabell 4). Størstedelen av disse midlene er innen vitenskapelig utstyr.

Tabell 4. Midler som er tilgjengelig for fordeling innen de ulike områdene (tusen kroner).

	2020	2021*	2022*
Utdanning	-4 781	5 846	19 872
Vitenskapelig utstyr	32 263	32 263	32 263
Forskning	9 475	12 958	18 554
	<u>36 957</u>	<u>51 067</u>	<u>70 689</u>

* Ikke justert for lønns- og prisstigning.

Tilrådsninger fra de strategiske utvalgene

Innspill til nye strategiske satsinger ble tidligere i år spilt inn fra fakultetene (vedlegg 1). Strategisk utdanningsutvalg¹ og forskningsstrategisk utvalg² har behandlet og gitt råd om prioritering av innspillene fra fakultetene.

Utdanningsprosjekter

I 2020 utgjør rammen for midler fra det strategiske fondet som skal benyttes til utdanning 32,263 millioner kr. Basert på tidligere vedtak, er det forpliktelser på eksisterende prosjekter innen utdanning på 37,044 millioner kr for budsjettåret 2020. Ett av de eksisterende prosjektene vil etter direktørens vurdering, ikke trenge bevilgning i 2020 (*Utdanningssamarbeid med arbeidslivet*), og dette vil redusere forpliktelsene med 3,8 millioner kr. Totalt gjør dette at UiT har et merforbruk på tiltak rettet mot utdanningsvirksomhet på -0,981 millioner kr for budsjettåret 2020, noe som medfører at det ikke er ledige midler til nye tiltak innen dette området.

Det ble søkt om finansiering av seks nye utdanningsprosjekter for budsjettåret 2020. Nedenfor følger en kort beskrivelse av nye prosjektsøknader innen utdanning med eventuell oppstart i 2020:

21st century skills. Prosjektet skal utvikle metoder for program- og emnedesign med fokus på styrking av *21st century skills*, og vil ha fokus på muntlig kommunikasjon (presentasjon) som

¹ Dette er et internt rådgivende utvalg som ledes av prorektor utdanning og der de øvrige medlemmene i utvalget er prodekanene for utdanning og to studentrepresentanter (Studentparlamentet).

² Dette er et internt rådgivende utvalg som ledes av prorektor forskning og der de øvrige medlemmene i utvalget er prodekanene for utdanning og to studentrepresentanter (Studentparlamentet og TODOS).

læringsarena. Det vil også kartlegge eksisterende og utvikle nye læringsaktiviteter og evalueringsformer for dette. Prosjektet vil bli gjennomført knyttet til ett konkret bachelorprogram, og vil koble sammen arbeid med utvikling av ferdigheter og utdanningskvalitet med utarbeidelse av pedagogiske mapper, meritteringsprosjekter, studielederroller og undervisningsgrupper.

Brobygging på russisk – Fra forskningsfront til klasserom. UiT har verdensledende miljøer i lingvistikk. Hvordan kan språkforskningen komme studentene til gode? Er det mulig å bygge bro fra forskningsfront til klasserom? CLEAR-gruppen (*Cognitive Linguistics: Empirical Approaches to Russian*) ved Institutt for språk og litteratur (HSL-fak) tar denne utfordringen på alvor, og har som mål i løpet av fem-seks år å gjøre UiT til et internasjonalt senter for forskningsbasert språkundervisning med særlig fokus på russisk. For å stille sterkere i fremtidige søknadsrunder om SFU og andre eksternt finansierte prosjekter er det behov for å styrke kompetansen innenfor *Intelligent Computer Assisted Language Learning*. Det søkes derfor midler til en professor II med spisskompetanse på feltet.

Fleksibel barnehagelærerutdanning. UiT og Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP) blir veldig ofte kontaktet av kommuner og regionkontakter om at det er stort behov for flere barnehagelærere, særlig etter at ny bemanningsnorm i barnehagene ble innført i 2018. ILP har nedsatt en arbeidsgruppe for å utrede mulighetene for å tilby en fleksibel barnehagelærerutdanning for å kunne møte det store behovet i nord. Arbeidsgruppen ser i første omgang på en fleksibel barnehagelærerutdanning i Troms/Nordland som en pilot. Det planlegges 4 studiesteder for samlingsbasert barnehagelærerutdanning: Finnsnes, Harstad, Narvik og Tromsø med til sammen 80 studenter. Det påregnes merkostnader knyttet til 30 ekstra studenter.

Behovsrettet EVU program: pilot - offentlige anskaffelser. Prosjektet skal utvikle en analyse- og testplattform for EVU markedet, der sykehusinnkjøp/offentlige anskaffelser er pilot (samarbeid mellom Jur-fak, HSL-fak og BFE-fak), og der prosjektet på sikt vil utvide piloten til å også inkludere andre offentlige instanser og næringsliv. Når prosjektet er ferdig skal man ha bygget kompetanse på å tilby skreddersydde utdanningspakker til definerte studentgrupper i EVU markedet.

Universitets-NAV. UiT har inngått et formelt samarbeid med NAV om gjensidig utvikling av prosjekter innen FoU- og utdanningsaktiviteter som er av felles interesse for alle enheter ved UiT. Institutt for barnevern og sosialt arbeid søker om støtte til å videreutvikle prosjektet Universitets-NAV ved å oppfylle de punktene i den strategiske samarbeidsavtalen med NAV som omhandler kompetanse og utdanning, som innebærer bl.a. samarbeid om praksisstudier, etter- og videreutdanning, studentmobilitet og hospitering. Prosjektet har som målsetting å lage en struktur for fremtidig samarbeid både innad på UiT og mellom UiT og NAV, samt å utvikle nye medforskningsprosjekter som involverer UiT som breddeuniversitet. Målet på sikt er at Universitets-NAV skal bli et permanent senter for forskning, kompetanse og utdanning.

Utvikling av utdanningskvalitet og læringsmiljø. Prosjektet har to hovedspor. Det ene er å gjøre eksisterende arealer/lokaler bedre egnet til fleksible undervisningsformer, til dialog og til studentaktive læringsformer. Fornyelsen av fysiske strukturer omfatter både ordinære undervisningsrom og arealer studentene bruker til egeninitiert læring. Det andre hovedsporet er et flerårig program for opplæring av faglig tilsatte og utvikling av fagtilbudet i disiplinprogrammene ved Institutt for samfunnsvitenskap. Det skal dras veksler på erfaringer fra erfaringsbaserte masterutdanninger, og i satsingen skal det trekkes veksler på tilsvarende fagmiljø ved Umeå universitet som har erfaring med studentaktive læringsformer.

Strategisk utdanningsutvalg vurderte de innkomne søknadene innen utdanning i møtet den 25. september, og innstilte tre prosjekter: *Fleksibel barnehagelærerutdanning*, *21st century skills* og *Brobygging på russisk* (tabell 5). Totalt har de innstilte prosjektene en kostnadsramme i 2020 på 3,307 millioner kroner.

Tabell 5. Tilrådning utdanning (prioritert, men ikke rangert liste; tusen kroner).

Enhet	Tiltak	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
BFE-fak	21st century skills	1 100	1 150	1 250
HSL-fak	Brobygging på russisk – Fra forskningsfront til klasserom	132	132	25
HSL-fak	Fleksibel barnehagelærerutdanning	2 075	2 025	2 025
BFE-fak	Behovsrettet EVU program: pilot - offentlige anskaffelser	-	-	-
HSL-fak	Universitets-NAV	-	-	-
HSL-fak	Utvikling av utdanningskvalitet og læringsmiljø	-	-	-
Sum		3 307	3 307	3 300

Vitenskapelig utstyr

Årlig skal 1/5 av det strategiske fondet benyttes til vitenskapelig utstyr. For 2020 utgjør dette 32,263 millioner kr. Det ble søkt om finansiering av ni nye forskningsinfrastrukturer for budsjettåret 2020. Disse hadde en samlet ramme for 2014 på 5,437 millioner kr. Nedenfor følger en kort beskrivelse av nye prosjektsøknader med eventuell oppstart i 2020:

Tromsø University Proteomics Platform (TUPP). Helsefak søker om midler til å etablere en faglig oppdatert og svært etterspurt infrastruktur innen metabolomikk og lipidomikk. Metabolomikk og lipidomikk er omics analyser som per i dag ikke er tilgjengelig ved UiT, men som vil bli et svært verdifullt analytisk verktøy i kombinasjon med proteomikk og genomikk. Det vil muliggjøre at UiT konkurrerer om eksterne midler vi ikke kunne konkurrere om tidligere.

Kapasitetsløft innen intelligent produksjon og logistikk. IVT-fak søker om oppdaterte laboratorier for forskning og utdanning, og for anvendelse i FoU-prosjekter med næringslivet innenfor produksjonsteknologi og logistikk. Kvaliteten og relevansen i forskningen og utdanningen som omhandler produksjonsteknologi og logistikk avhenger av oppdatert infrastruktur for forskning. Dette krever både nye investeringer og ressurser til jevnlig oppdateringer. Det er i tillegg viktig at vi gjennom våre laboratorier kan vise næringslivet hvilke muligheter som finnes og hva det vil kreve å implementere nye løsninger. Laboratoriene vil være et sentralt element i innovasjonsprosessene i prosjektet ArcLog.

Massespektrometri. Massespektrometri er en av de mest sentrale analyseformene i kjemi. Metoden benyttes til analyse av alle typer molekyler, og den benyttes av en stor del av instituttets forskere og studenter. Instituttets massespektroskopi-instrumentet er 11 år gammelt, og nærmer seg slutten på sin levetid. Vedlikeholdsutgifter øker, og teknologisk utvikling gjør at instrumentet ikke lengre er state-of-the-art. Dagens instrument må erstattes i løpet av 2-3 år.

Strategisk satsing på optikk og nanoteknologi. Søkermiljøet ved NT-fak sikter mot en søknad om en SFF der de vil utvikle sensitive og kompakte gass-sensorer for klimagasser, nanoskopi og foto-

akustisk mikroskopi for medisinsk forskning og diagnostikk, samt fundamental forskning innen optikk og nanoteknologi. De søker om midler til å finansiere et renrom for nanoteknologi, utstyr for å lage optiske komponenter og systemer, avansert utstyr for nanoskopi og foto-akustisk mikroskopi, samt tre tidsavgrensede stillinger.

MR-maskin. MR til forskningsformål har vært sterkt etterspurt ved flere institutter ved Helsefak over flere år. Human MR er ikke bare viktig for human nevrovitenskapelig forskning, men også høyrelevant innen kardiologisk forskning, indremedisin/gastro, onkologisk og ortopedisk forskning. Framtidige søknader om eksterne midler (EU, NFR, Helse-Nord) er pr i dag satt på vent ved flere forskningsgrupper på grunn av usikkerhet vedrørende tilgang på MR.

Oppussing/reinvestering eldre laboratorier. Det er et stort behov for oppussing av laboratoriene i MH1. Mye av det som er standard laboratorieutstyr er nå nedslitt, tilfredsstillende ikke dagens HMS-krav og er ikke driftsstabil eller effektivt. Helsefak ønsker å starte en oppgradering av disse laboratoriene.

Økt anvendelse av kunstig intelligens (AI) - anskaffelse av datautstyr. IVT-fak har de siste årene satset på kunstig intelligens. Anvendelsesområdene omfatter blant annet helse-sektoren, kraftindustrien og oljeindustrien. Dataene blir imidlertid mer og mer sammensatt og datamengdene øker. Dette fører til økt behov for regnekraft, og det søkes om finansiering av en server og fire arbeidsstasjoner som vil avhjelpe situasjonen.

Midler til patentbeskyttelse. Annette Bayer og Morten B. Strøm (Institutt for farmasi, IFa) er PIs på et patent på antibiotiske stoffer som snart nærmer seg den kritiske 30 måneders grensen der man må vurdere fortsatt patentbeskyttelse i et utvalgt antall land, eller frafalle patentet.

Forskningsstrategisk utvalg vurderte de innkomne søknadene om vitenskapelig utstyr i møte den 20. september, og innstilte prosjekter på til sammen 25,95 millioner kr til vitenskapelig utstyr (tabell 6). Dette medfører at det er et restbeløp til fordeling fra potten til vitenskapelig utstyr på 6,313 millioner kroner.

Tabell 6. Tilrådning vitenskapelig utstyr (prioritert, men ikke rangert liste; tusen kroner)

<i>Enhet</i>	<i>Tiltak</i>	<i>Forslag 2020</i>	<i>Forslag 2021</i>	<i>Forslag 2022</i>
Helsefak	TUPP	6 400		
BFE-fak	Cells in the cold (CECO) ³	8 000	2 500	
IVT-fak	Kapasitetsløft innen intelligent produksjon og logistikk	1 050		
NT-fak	Massespektrometri (MS)	3 500		
NT-fak	Strategisk satsing på optikk og nanoteknologi	7 000		
Helsefak	MR-maskin	-		
Helsefak	Oppussing/reinvestering eldre lab'er	-		
IVT-fak	Økt anvendelse av kunstig intelligens (AI) - anskaffelse av datautstyr	-		

³ Kostnader knyttet til infrastruktur i det etablerte tiltaket Cells in the cold (CECO) er blitt flyttet til posten for vitenskapelig utstyr. Målet med CECO er å øke forståelsen av ekstremt komplekse arktiske, mikrobielle økosystemer; hvordan de er bygd opp og hvilke regler i naturen som bestemmer hvordan de endrer seg over tid i pakt med klimaendringene. Satsingen bygger videre på tildelinger fra Tromsø forskningsstiftelse og til CAGE SFF.

NT-fak	Midler til patentbeskyttelse	-		
Sum		25 950	6 000	-

Forskningsprosjekter

I 2020 utgjør rammen for midler fra det strategiske fondet som skal benyttes til forskning 77,43 millioner kr. Av disse midlene er 69,853 millioner kr bundet opp i eksisterende prosjekter, noe som gjør at kun 9,177 millioner kr er frie til fordeling i nye prosjekter for 2020. Nedenfor følger en kort beskrivelse av nye prosjektsøknader med eventuell oppstart i 2020:

TREC (K. G. Jebsen Senter for tromboseforskning). TREC er et forskningssenter innen translasjonsmedisin som fokuserer på klinisk og epidemiologisk forskning for å redusere individuell lidelse og belastningen av venøs trombose i samfunnet. Senteret bygger på den store og pågående Tromsø-studien, og benytter seg av populasjonsstudier og tilknyttede biobanker. Senteret er eksternt finansiert og er vunnet i skarp nasjonal konkurranse. Midlene det søkes om skal støtte opp om arbeidet ved senteret og bidra til både å styrke fokuset på forskningsaktiviteten og styrke det internasjonale samarbeidet.

ArcLog. Prosjektet er en levende formidlings- og innovasjonsarena der forskning, utdanning og næringsliv møtes og samhandler med tanke på bærekraftig utvikling og økt konkurransekraft i næringslivet i nord. Ideen er å etablere et kompetansesenter som kobler akademia, forskningsmiljøer, næringsliv og offentlig virksomhet tettere sammen for å legge til rette for formidling, kunnskapsdeling og utvikling på tvers av ulike aktører, primært på Nordkalotten.

Nytt museum med nye utstillinger. UMAK søker om strategiske midler til utstillingsproduksjon ved Norges arktiske universitetsmuseum (UM) for å åpne for nytt museumsbygg i 2025. Utstillingsproduksjon er en veldig god tid og kostbar prosess, og vi må begynne tidlig for å kunne finne det nye museet med utstillinger. Om UM skal bli sentral i UiTs forskningskommunikasjon, er det viktig å starte og utviklingsprosjekt der vi fokuserer på utstillingsproduksjon. Universitetsmuseet skal utvikle nye konsepter for utstillingene i nytt bygg, opprette flere prosjektgrupper for planlegging og jobbe for å ta i bruk ny teknologi.

Hav- og kystforvaltning - Autonome plattformer. Innen marin forskning er UiT per i dag ledende og aktivt deltakende i viktige initiativer, men vi mangler i stor grad en egen grunnleggende infrastruktur som kan sette oss i stand til å bringe oss opp på et nasjonalt og internasjonalt ledende nivå. Spesielt er dette knyttet opp mot autonome plattformer for en bærekraftig og fremtidsrettet bruk innen forskning og miljøovervåking. Vi ønsker å styrke oss på dette området ved å investere i en park av autonome plattformer, samt å engasjere to forskningsteknikere og to II-er stillinger med kompetanse på bruk og vedlikehold av slike plattformer. Dette vil være med å styrke vår posisjon som Norges arktiske universitet, og som kan danne grunnlaget for en ny SFF i samarbeid med NTNU.

3R: Maksimering av datainnsamling fra arktiske dyrestudier –en etisk fremgangsmetode. UiT har en enestående posisjon for forskning på arktiske dyr og miljø. Adgangen til bruk av arktiske dyr i ulike studier er unik, og tiltrekker seg både internasjonale samarbeidspartnere og økonomiske midler nasjonalt og internasjonalt. Arktiske dyr har mange bemerkelsesverdige fysiologiske tilpasninger for overlevelse, og disse tilpasningene gjør dem til utmerkede modeller for å studere sårbarhet overfor klimaendringer. De har imidlertid som regel også spesifikke krav til omgivelsene som kan være vanskelige å gjenskape i fangenskap. UiT har gjennom årene utviklet en unik ekspertise på arktiske dyr og hold av enkelte arter, men man kan enda utvikle og forbedre kunnskapen slik at man kan få mer og bedre forskning på disse dyrene. Det søkes her det om

strategisk støtte til slik utvikling, basert på de tre R-ene for dyreforskning (*reduction, refinement, replacment*).

Startfinansiering til Senter for flerspråklighet. HSL-fakultetet søker om startfinansiering til opprettelse av Senter for flerspråklighet – *Center for Multilingualism: Acquisition, Variation & Attrition* (AcqVA). Slik finansiering vil støtte et svært aktivt og produktivt forskningsmiljø ved ISK (LAVA-gruppen) som har potensiale til å bli et av verdens ledende miljøer på dette feltet. En slik bevilgning vil være i tråd med både UiTs og HSL-fakultetets strategi i og med at den vil 1) støtte og videreutvikle et fremragende forskningsmiljø, 2) styrke internasjonalisering, og 3) bidra til å øke gjennomslag på eksternt finansiering. Målet er at ACqVa skal bli et verdensledende miljø innen flerspråklighet og gjøre språkvitenskap til en relevant disiplin for andre fag, og det planlegges i samarbeid med forskere fra NTNU å søke status som Senter for fremragende forskning (SFF) ved NFRs neste utlysning.

Kapasitetsbygging EISCAT_3D. EISCAT_3D (E3D) radaren er designet for forskning på samspillet mellom sola og jorda. Å danne en helhetlig forståelse av prosessene i ionosfæren er viktig for klimaforståelse, kommunikasjon, romfart, satellitter og mye mer. UiT ivaretar Norges rolle som tilrettelegger for utbyggingen av hovedanlegget til E3D i Skibotn. For å styrke UiTs forskningskapasitet, sikre UiT en ledende forskningsstrategisk rolle, samt bidra til at dataproduktene fra den nye radaren er kvalitetssikret og nyttig for forskermiljøet, foreslås en strategisk satsing hvor forskningsgruppa i romfysikk styrkes med én innstegsstilling, to stipendiater og en postdoktor, samt en forskerstilling med fokus på programmering og driftsmidler til gjesteforskerprogram og eksperimentell virksomhet ved andre ionosfære radarer.

Forsterket satsing på jordobservasjon/CIRFA. CIRFA er et senter for forskningsdrevet innovasjon innen fjernmåling som ble etablert i 2015. NT-fak søker om en «forsterket satsing» på CIRFA slik at kompetansen kan bidra til utvikling av den blå økonomien (havbruk, fiskeri og kystsonen – den nye oljen i Norge). Det behov for avansert, integrert havovervåknings-teknologi hvor styrking av CIRFA med oseanografisk modellering kan være et avgjørende bidrag. Ei forsterka satsing til CIRFA vil ha som mål å styrke kompetansen innen strategisk viktige områder, styrke koblingen til næringslivet og sikre at UiT har et robust fagmiljø som gir et godt grunnlag for etterlivet til senteret.

Nature Based Arctic Tourism: Research for Sustainability and Local Development. Prosjektet er tverrfaglig, og er et samarbeid mellom HSL-fak, BFE-fak og Helsefak. Det fremmes i årets utlysning om tverrfakultært tematisk prosjekt. Det er en viktig tematisk satsing basert på den nye strategien til UiT. Prosjektet har særlig relevans for temaet bærekraftig bruk av ressurser, herunder utvikling av naturbasert reiseliv, men også samfunnsutvikling og demokratisering.

Hav- og kystforvaltning - biologisk oseanografi. En viktig forutsetning for å kunne sikre en bærekraftig bruk og forvaltning av våre marine ressurser i et fremtidig isfritt og varmere Arktis, er å kunne forstå hvordan det fysiske miljøet påvirker sentrale biologiske prosesser. Vi ønsker å løfte forståelsen av slike sammenhenger opp og inn i våre studieprogrammer, samt å utnytte UiT sin faglig ledende posisjon innen marine fag til å bygge et sterkt forskningsmiljø rettet mot biologisk oseanografi. For å gjøre dette foreslår vi å etablere to faste stillinger (førsteamanuensis og forskningstekniker) og fire II-er stillinger.

Molekylære verktøy for å utvikle mer effektive virusvaksiner og andre profylaktiske tiltak for å forbedre fiskehelse. Satsingen omhandler forbedring av virusvaksiner til laks gjennom utvikling av nye molekylære verktøy. Det er blant annet behov for en plattform for produksjon av anti-laks

spesifikke monoklonale antistoffer, styrking av CRISPR Cas9 plattform for laks, samt etablering av et Scientific Advisory Board for porteføljen av eksisterende og kommende prosjekter. Satsingen svarer til Drivkraft i Nords fokus på bærekraftig bruk av ressurser og Teknologi, og vil også bidra til å realisere strategier om høyere ekstern finansiering.

Kartlegging og bruk av nye marine bio-ressurser. Nærheten til Arktis, ressursene her samt en variert forskningsflåte gir UiT åpenbare konkurransefortrinn. For å kunne virkeliggjøre Drivkraft i Nords ambisjoner om å være ledende innenfor temaer som bærekraftig bruk av ressurser og helse, fremmes det en satsing med fokus på utnyttelse av de marine ressursene til å møte bærekraftsmålene knyttet til å skaffe nok mat (SDG 2) og redusere utslipp av karbondioksid (SDG 13). Det etterspørres midler til kunnskapsbygging og tyngre utstyr innen bioinformatikk, helseeffekter og trygg mat.

Sikring og videreføring av verdifulle langtidsserier fra nordlige innsjøsystemer. I UiTs strategi «Drivkraft i nord» er ett av satsingsområdene å utvikle kunnskap om årsaker til- og effekter av klima og miljøendringer. Disse pågående endringene medfører et økende behov for økologiske langtidssstudier og gode tidsseriedata som kan gi kunnskap om dynamikk og endringer i populasjoner og økosystem over tid. Det søkes om midler til å blant annet etablere en digital database med økosystembaserte langtidssdata for innlandsfisk fra årlige/toårige studier over perioder på 30 til 40 år i fire innsjøsystemer og å utvikle og publisere empiribaserte modeller for klima- og miljørelaterte endringer i nordlige innsjøsystemer.

Forskningsinfrastruktur idrett, fysisk aktivitet og folkehelse. Idrettshøgskolen har etablert forskningslaboratorier både i Alta og i Tromsø. Disse er ikke fullfinansiert, og det søkes om midler til flere instrumenter som skal være en del av forskningslaboratoriet og til en delstilling innen statistikk.

Finansiering av Toppforsk-prosjekt. Odd Erik Garcia driver forskningsaktivitet på fusjonsenergi av høy kvalitet og har lyktes med å innhente eksternt finansierte forskerprosjektmidler (blant annet fra NFR FRIPRO og Fulbright- programmet). Den vitenskapelige produksjonen er ledende på instituttet og omfatter et stort internasjonalt nettverk. Forskningsaktiviteten er et komplement til ARC-senteret og støtter blant annet opp om forskningen i romfysikk og klimadynamikk. I 2017 ble det sendt en søknad til Forskningsrådets TOPPFORSK-program som oppnådde total karakteren 6, og det søkes med dette om finansiering av midlertidige stillinger og moderate driftsmidler for å gjennomføre prosjektet.

«kurator/arkivar». Det er samlet inn store mengder med data og prøvemateriale fra UiTs FF Helmer Hansen, og, basert på dette, har NT-fak klart å bygge opp verdensledende forskningsmiljø innen polar, marin geovitenskap. Dataene og prøvematerialet har imidlertid ikke blitt lagret/arkivert på en fullt tilfredsstillende måte. Instituttet spiller derfor inn et helt nødvendig behov for midler til en stilling i 4 år som kurator/arkivar, samt tilhørende midler for drift og vedlikehold av databaser, for å kunne opprette og vedlikeholde gode rutiner for tidsmessig og forsvarlig lagring av data.

UiT Autonomous Ship Program (ASP). Autonom navigasjon vil spille en viktig rolle i fremtidige sjøtransportsystemer. Det er imidlertid en rekke utfordringer knyttet til infrastruktur og teknologi i forhold til autonom navigasjon, og dette prosjektet vil undersøke de nødvendige grunnleggende teknologiene for å støtte fremtidig drift av autonome sjøtransportsystemer.

Det var søkt om nye forskningsprosjekter for budsjettåret 2020 på 42,352 millioner kr. Forskningsstrategisk utvalg vurderte de innkomne søknadene i møte den 20. september, og innstilte ni prosjekter med budsjett på til sammen 22,412 millioner kr i 2020. Disse prosjektene ble rangert fra 1 til 9 (tabell 7).

Tabell 7. Tilråding forskningsprosjekter (rangert liste; tusen kroner).

#	Enhet	Tiltak	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
1	Helsefak	TREC (K.G.Jebsen)	1 000	1 000	1 000
2	IVT-fak	ArcLog	830	830	830
3	UMAK	Nytt museum med nye utstillinger	2 206	3 912	7 168
4	BFE-fak	Hav- og kystforvaltning - Autonome plattformer	4 200	8 900	8 400
5	IVT-fak	Kapasitetsløft innen intelligent produksjon og logistikk	1 750	1 795	1 840
6	BFE-fak	3R: Maksimering av datainnsamling fra arktiske dyrestudier	2 900		
7	HSL-fak	Startfinansering til Senter for flerspråklighet	1 216	1 216	1 216
8	NT-fak	Kapasitetsbygging EISCAT_3D	2 745	2 798	2 854
9	NT-fak	CIRFA - forsterket satsing	3 970	4 051	4 135
Ikke prior.	HSL-fak	Nature Bases Activities in Arctic Tourism	-		
Ikke prior.	BFE-fak	Hav- og kystforvaltning - Oseanografi	-		
Ikke prior.	BFE-fak	Molekylære verktøy for å utvikle mer effektive virusvaksiner og andre profylaktiske tiltak for å forbedre fiskehelse	-		
Ikke prior.	BFE-fak	Kartlegging og bruk av nye marine bioressurser	-		
Ikke prior.	BFE-fak	Sikring og videreføring av verdifulle langtids-serier fra nordlige innsjøsystemer	-		
Ikke prior.	Helsefak	Forskningsinfrastruktur idrett, fysisk aktivitet og folkehelse	-		
Ikke prior.	NT-fak	Strategisk satsing på optikk og nanoteknologi	-		
Ikke prior.	NT-fak	Finansiering av Toppforsk-prosjekt	-		
Ikke prior.	NT-fak	Kurator/arkivar 4-år	-		
Ikke prior.	NT-fak	UiT Autonomous Ship Program (ASP)	-		
Sum			<u>22 412</u>	<u>26 157</u>	<u>29 163</u>

Søknader som kommer utenom ordinær søknadsrunde til det strategiske fondet

Av og til sendes det søknader/forespørsler fra fakultetene om strategiske midler utenom den ordinære søknadsrunden. Av retningslinjene for fordeling av strategisk fond inklusiv midler til

vitenskapelig utstyr fremgår det at rektor både har anledning til å vurdere slike søknader på fullmakt og å fremme forslag videre til hovedfordelingen av fondet.

Det har etter ordinær frist blitt sendt inn to søknader om strategiske midler:

- DocEnhance. BFE-fak og UB søker om tilleggsfinansiering av EU-prosjektet DocEnhance. Prosjektet skal utvikle og tilby åpne læringsressurser for å styrke ph.d.-utdanningen i og utenfor Europa i samarbeid med et europeisk konsortium. DocEnhance-prosjektet har et stort potensiale for å synliggjøre UiT som en institusjon som er i front på ph.d.-utdanning. UiT vil motta 1,7 millioner kroner fra EU, og fakultetene søker om ytterligere tilleggsfinansiering fra UiT sentralt på to millioner kroner.
- Finnfjord lab. BFE-fak ble i dialogmøtet med ledelsen bedt om å sende inne en søknad om å styrke samarbeidet med Finnfjord AS innen produksjon og anvendelse av mikroalger. Prosjektet som det søkes om er på tre år, og har en totalramme på 17,75 millioner kroner. Det søkes om 9,5 millioner kroner fra UiT sentralt (4,4 millioner kroner for budsjettåret 2020). Fakultetet vil gå inn med 2,75 millioner kroner (28 % egenbidrag) og 4,5 millioner kroner vil hentes fra en annen finansieringskilde.

Direktørens vurdering

Universitetsdirektøren ser at det er svært mange gode og strategisk viktige prosjekter som fremmes for finansiering fra det strategiske fondet og synes dette er positivt. Dette gjør imidlertid at konkurransen er tøff, og det vil i tiden fremover årlig være få nye prosjekter som får finansiering over det strategiske fondet. For prosjekter innen forskning vil denne konkurransen særlig bli skjerpet de to neste årene, siden finansieringen av Aurora Centres og tematiske satsinger vil ta en økende del av den totale potten innen forskning.

De strategisk utvalgene har gitt tilbakemelding om at dagens retningslinjer for fondet bør vurderes endret for å sikre likebehandling av søknadene og god bruk av midlene. Tilbakemeldingene går både på innretningen av insentiver, sammenhengen mellom områdene i fondet, bruk av egenandeler, rapportering og prosess. Universitetsdirektøren vil i løpet av våren 2020 se nærmere på mulighetsrommet og vurdere om det skal gjøres endringer i retningslinjene for fondet og innretningen av noen av UiTs insentivordninger.

Etter møtene i de strategiske utvalgene har universitetsdirektøren vært i dialog med flere av fakultetene og avklart følgende endringer:

- Befolkningsundersøkelser i nord. En av arbeidspakkene i prosjektet er kuttet, og bidraget til prosjektet fra det strategiske fondet er derfor redusert med 3,225 millioner kroner totalt i prosjektperioden.
- Utdanningssamarbeid med arbeidslivet. På grunn av forsinket oppstart av prosjektet, er det ikke behov å allokere midler til prosjektet i 2020 (3,8 millioner kroner).

Disse endringene frigjør midler til fordeling fra fondet i 2020. I tillegg er det avklart følgende i forslag til nye prosjekter:

- Massespektrometri. NT-fak kan vente med innkjøp av massespektroskop til 2021.
- Arclog og Kapasitetsløft innen intelligent produksjon og logistikk. IVT-fak la ikke egenbidrag inn i de opprinnelige søknadene, og det er avklart at fakultetet går inn med egenbidrag i begge prosjektene.

Etter finansiering av de prosjektene innen området vitenskapelig utstyr som forskningsstrategisk utvalg innstilte (minus kjøp av massespektrometer som flyttes til 2021), er det et restbeløp til fordeling fra potten til vitenskapelig utstyr på 9,813 millioner kroner for budsjettåret 2020.

Universitetsdirektøren mener at restmidlene fra vitenskapelig utstyr bør benyttes for å finansiere gode prosjekter innen områdene forskning og utdanning.

Universitetsdirektøren mener at de strategiske utvalgene har gjort en stor og god jobb i å vurdere de nye prosjektsøknadene i 2020-tildelingen, og ser ingen grunn til å endre verken prioriteringene eller rangeringene som utvalgene har gjort for de innsendte søknadene. Følgende to forhold gjør imidlertid at universitetsdirektøren ønsker se områdene utdanning og forskning i sammenheng: Det er for 2020 et merforbruk innen området utdanning, og det er derfor ikke rom for å prioritere nye tiltak innen dette området uten å refordele midler fra området forskning og/eller vitenskapelig utstyr. I tillegg har universitetsdirektøren mottatt tre søknader om midler som anses som både støtteverdige og viktige.

Strategisk utdanningsutvalg har ikke rangert de tre innstilte prosjektene. To av prosjektene er basert på tidligere innsendte søknader om Senter for fremragende utdanning (SFU). Siden vi i retningslinjene for fondet ikke har knesatt prinsipper om premiering av søknader om etablering av eksternt finansierte sentre som ikke når opp i den nasjonale konkurransen (vi har kun premiering av de som lykkes), velger universitetsdirektøren å rangere søknaden *Fleksibel barnehageopplæring* høyt og de to tidligere SFU-søknadene lavere. De tre søknadene som ble sendt inn etter at de strategiske utvalgene hadde gjort sine vurderinger, rangeres lavere av universitetsdirektøren enn de topp-rangerte søknadene fra de strategiske utvalgene. Universitetsdirektøren foreslår at de nye prosjektsøknadene innen utdanning og forskning rangeres som i tabell 8. På det tidspunktet styresaken ferdigstilles, er det rom for de prosjektene i tabellen som er listet i grått (tilgjengelige midler: -0,981 millioner kroner (utdanning), +9,813 millioner kroner (vitenskapelig utstyr), +9,475 millioner kroner (forskning), dvs. totalt: 18,307 millioner kroner). Dersom det skulle vise seg gjennom dialogen med fakultetene, at det er rom for å igangsette flere nye prosjekter, foreslår universitetsdirektøren at prosjektene velges ut i henhold til den rangerte listen (tabell 8).

Tabell 8. Rangert liste over nye prosjekter som foreslås finansiert fra 2020. Budsjettene er revidert etter dialogen med fakultetene. Prosjekter i grått er de som det per i dag foreligger finansiering til. (tusen kroner)

#	Enhet	Tiltak	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
1	Helsefak	TREC (K.G.Jebesen)	1 000	1 000	1 000
2	IVT-fak	ArcLog	830	830	830
3	UMAK	Nytt museum med nye utstillinger	2 206	3 912	7 168
4	HSL-fak	Fleksibel barnehagelærerutdanning	2 075	2 025	2 025
5	BFE-fak	Hav- og kystforvaltning - Autonome plattformer	4 200	8 900	8 400
6	IVT-fak	Kapasitetsløft innen intelligent produksjon og logistikk	1 750	1 795	1 840
7	BFE-fak	Finnfjord lab	3 400	3 000	3 100
8	BFE/UB	DocEnhance	700	700	600
9	BFE-fak	21st century skills	1 100	1 150	1 250
10	HSL-fak	Brobygging på russisk – Fra forskningsfront til klasserom	132	132	25
11	BFE-fak	3R: Maksimering av datainnsamling fra arktiske dyrestudier	2 900	0	0
12	HSL-fak	Startfinansiering til Senter for	1 216	1 216	1 216

		flerspråkligheit			
13	NT-fak	Kapasitetsbygging EISCAT_3D	2 745	2 798	2 854
14	NT-fak	CIRFA - forsterket satsing	3 970	4 051	4 135
Sum			<u>26 824</u>	<u>30 109</u>	<u>33 043</u>

Det er i årets prosess ikke blitt behandlet søknader som gjør det mulig å foreslå fordeling av midler satt av til formidling. Universitetsdirektøren foreslår derfor at rektor gis fullmakt til å fordele denne delen av strategisk fond i en egen fullmaktsak.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Pål Vegar Storeheier

Innspill til strategiske tiltak 2020

Administrasjonen/Fellesutgifter

NB! Ikke alle tiltak i tabellen er å anse som strategiske og derfor ikke kommentert ytterligere under.

Avd	Innspill til strategisk finansierte tiltak	2020	2021	2022	Merk.
FUF	UiTs omdømme, posisjon og profil - bygging	2 000 000	2 000 000	2 000 000	
ITA	Datasenternetverk, nye fiberforbindelser	15 020 000	6 470 000	6 470 000	
ITA	Forskningstjenester, onlinetjenester for forskningssam.	2 500 000			
ITA	Etablering av en overordnet personvernfunksjon ved UiT	760 000	760 000	760 000	
ITA	BOTT SA mottaksprosjekt	1 560 000			
ITA	Ordning av arkiver etter fusjonen med Høgskolen i Finnmark	345 000			
FUF	Forsker Grand Prix	250 000	250 000	250 000	Videref.
FUF	Profilering og nettverksbygging internasjonale partnere	700 000	700 000	700 000	Videref.
FUF	Finansiering av studentutveksling mot Nordvest-Russland	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Videref.
FUF	International Staff Week	350 000	350 000	350 000	Videref.
FUF	Malala Scholarship Fund	150 000	0	0	Videref.
FUF	Arctic Five	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Videref.
FUF	Aurora outstanding	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Videref.
FUF	Akademisk dugnad og akademisk frihet	150 000	150 000	150 000	Videref.
FUF	Innovasjonsfond for ideer fra studenter og forskere	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Videref.
FUF	Førstelektorprogrammet	1 035 000			Videref.
ITA	Sentral brannmur	2 500 000			Videref.
ITA	Studentenes digitale læringsmiljø . Innføring av nytt LMS	3 000 000	2 000 000	2 000 000	Videref.
ITA	Digital eksamen	1 385 000	1 385 000	1 385 000	Videref.
ITA	Sigma2 - Nasjonal infrastruktur	7 759 000	7 759 000	7 759 000	Videref.
ITA	Basaltjeneste for lagring av forskningsdata	2 500 000	2 500 000	2 500 000	Videref.
Samlet innspill til finansiering over strategisk fond		46 964 000	29 324 000	29 324 000	

Avd	Innspill til strategisk finansierte tiltak	2020	2021	2022	Merk.
Felles	Studielederprogram	450 000	300 000	300 000	Nytt
Felles	Drift av de strategiske utvalgene	205 000	205 000	205 000	Nytt
Felles	Lederutvikling	1 050 000	0	0	Videref.
Felles	Økt satsing på likestilling	5 360 000	5 360 000	5 360 000	Videref.
Felles	TODOS	250 000	250 000	250 000	Videref.
Felles	SAR nettverket	850 000	850 000	850 000	Videref.
Felles	Sum strategiske tiltak på fellesutgiftene	7 510 000	6 460 000	6 460 000	
	Arctic MSCA-IF program	700 000	700 000	700 000	Videref.
	ERC Mentoring program	700 000	700 000	700 000	Videref.
	Pre-evaluering av Toppforsk- og FriPro søknader	100 000	100 000	100 000	Videref.
	H2020 - Priority program	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Videref.
	Mobilisering mot neste utlysning av SFF	250 000	250 000	250 000	Videref.
	Tematiske satsinger og Aurora Centres	300 000	300 000	300 000	Videref.
Felles	Programmer som mobiliserer ekstern finansiering	3 050 000	3 050 000	3 050 000	

Vurderinger av ovennevnte innspill

Forsker Grand Prix

Forsker Grand Prix er en konkurranse i forskningsformidling for doktorgradsstudenter. Alle deltakerne i får verdifull trening og erfaring i forskningsformidling. I tillegg til fellessamlinger med Forsker Grand Prix-mentorere, vil alle deltakere få individuelle tilbakemeldinger og coaching i presentasjonsteknikk og bruk av rekvisitter til bruk på scenen.

Kostnadsbudsjett	Forsker Grand Prix			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	0,5	0,5	0,5	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				-
Utstyr/investeringer				-
Øvrige driftskostnader	250 000	250 000	250 000	750 000
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	250 000	250 000	250 000	750 000

Profilering og nettverksbygging internasjonale partnere

Profilering ovenfor UiTs internasjonale partnere, gjensidig utveksling av primært studenter, men også ansatte. Deltakelse på internasjonale utdanningsmesser iht. regjeringens strategier, primært i Europa (EAIE), men også Nord-Amerika (NAFSA). Dette vil også gjelde spesielle arrangementer i regi av Norges ambassader i utlandet, som eksempelvis Japan og Sør-Korea som inngår i regjeringens nordområdestrategi samt Panorama-strategien.

Kostnadsbudsjett				
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				-
Utstyr/investeringer				-
Øvrige driftskostnader	700 000	700 000	700 000	2 100 000
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	700 000	700 000	700 000	2 100 000

Finansiering av studentutveksling med Nordvest-Russland

Finansiering av studentutveksling med Det nordlige arktiske føderale universitet (NArFU) og andre russiske utvekslingspartnere for utvekslingsopphold på inntil ett semester (5 mnd).

De fullfinansierende stipendene for kurset i norsk språk og kultur som går hver vår, er våren 2019, øremerket studenter fra NArFU iflg styrevedtak i 2015 (2015/4434/ABR002) UTA forbereder ny styresak for en ny 3-års periode.

Fra våren 2020 vil 7 av stipendene være øremerket NArFU, 3 stipender kan tildeles studenter fra andre russiske partnere som skal ta samme kurs., NOR-0100 (30 sp)

Innreisende andre fagområder: Vi ønsker å fortsette ordningen med delfinansierende stipend, men ønsker fra høsten 2019 å utvide ordningen slik at den også gjelder for Murmansk Arctic State University (MASU). Denne institusjonen var tidligere den viktigste samarbeidspartneren i Russland for Høgskolen i Finnmark. Stipendene fordeles likt mellom søkere fra NArFU og MASU. Stipendmottakerne kan ta emner fra ulike fagområder. Det er en forutsetning at studentene er utvekslingsstudenter ved UiT.

Utreisende studenter fra UiT: For å oppmuntre UiT-studenter til å utveksle til Russland, fortsetter vi reisestøtteordningen for opptil 10 studenter. Reisestøtten har siden 2003 vært på 5000 kr per student. Vi foreslår å øke denne med 2000 kr til 7000 kr per student, per utvekslingsopphold. Reisestøtten er ikke øremerket bestemte fagområder eller utdanningsinstitusjoner. Krav: Studenten mottar ikke støtte fra andre stipendordninger. UiT har utvekslingsavtale med vertsinstitusjonen. Oppholdet er godkjent og registrert som utvekslingsopphold ved UiT.

Kostnadsbudsjett				
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				-
Utstyr/investeringer				-
Øvrige driftskostnader	1 000 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	1 000 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000

International Staff Week

Tiltak knyttet til UiTs utviklingsavtale med KD; økning av utreisende studentmobilitet. Tiltaket er ment å styrke samarbeidet mot våre internasjonale partnere. I 2019 er vil målgruppen være samarbeidspartnere innenfor EØS-programmet som ble lansert ved årsskiftet 2018/2019. Arrangementet finner sted i november 2019. Vi planlegger liknende tiltak både i 2020, 2021 og 2022, men ulike målgrupper. Tiltaket koordineres av Seksjon for internasjonalt samarbeid, men i tett samarbeid med fagmiljøene.

Antall deltakere fra utlandet anslås til 50-60 personer, og administrativt og vitenskapelig tilsatte ved UiT anslås til 40, totalt 100 personer.

Kostnadsbudsjett				
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				-
Utstyr/investeringer				-
Øvrige driftskostnader	350 000	350 000	350 000	1 050 000
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	350 000	350 000	350 000	1 050 000

Arctic 5 - aktiviteter innenfor de seks tematiske områdene som er etablert

Prorektor for forskning, Kenneth Ruud leder samarbeidet fra UiT sin side. 1 million ble avsatt da samarbeidsavtalen ble underskrevet høsten 2016. Søknaden om European University var tuftet på det faglige samarbeidet, og ny søknad planlegges. Mye av avsetningen for 2017 står ubrukt grunnet liten aktivitet, men det skal legges en plan for hvordan man kommer i gang med, samt videreføre og utvide de tematiske satsningsområdene.

Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				-
Utstyr/investeringer				-
Øvrige driftskostnader	1 000 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	1 000 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000

Aurora Outstanding

Aurora programmet vil startes opp i 2018, og er et karrierefremmende program for unge fremragende forskere. Programmet er designet for å gi forskerne muligheten til å bygge sin karriere mot et ERC grant eller sette dem i en posisjon hvor de kan lede andre store eksternt finansierte prosjekter, som SFF, SFI, samt koordinere større EU finansierte prosjekter. Programmet retter seg mot unge fremragende forskere ved UiT, som har avlagt doktorgrad for 2-7 år siden. Utvelgelse er basert på:

- Faglig eksellens og forskningserfaring
- Tidligere erfaring med ekstern finansiering (og/eller høy score fra Forskningsrådet)
- Karriereprofil og potensiale for en fremragende forskerkarriere (ERC-stipend)

Aurora vil gi mer langsiktig oppbygging av karriere mot ERC.

Inntil ti yngre forskere vil bli tatt opp på programmet årlig, de mottar 100 000 i posisjoneringsmidler. I tillegg regner vi med å bruke 500 000 kroner årlig til kjøp av eksterne foredragsholdere og faglige og sosiale møter med deltakerne. På sikt er det tenkt at programmet til enhver tid har 20-30 yngre fremragende forskere som deltakere.

Kostnadsbudsjett	Aurora Outstanding			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				-
Utstyr/investeringer				-
Øvrige driftskostnader	1 500 000	1 500 000	1 500 000	4 500 000
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	1 500 000	1 500 000	1 500 000	4 500 000

Akademisk dugnad og Akademisk frihet ved UiT

Dette er to solidaritetstiltak innen akademien som UiT har signalisert interesse for å delta aktivt i nasjonalt. Akademisk dugnad som tema er en relativt ny nasjonal satsing.

Akademisk frihet er selvsagt for mange av oss. Så selvsagt at det er et vanskelig tema for oss å diskutere og å arbeide aktivt for. Det er likevel et faktum at akademisk frihet tolkes og trues på ulikt vis, også i land vi liker å sammenligne oss med; både for studenter og ansatte. Det er derfor viktig å bygge bevissthet om temaet så våre kandidater og ansatte kan forholde seg aktivt i situasjoner de kommer opp i.

UiT setter årlig av midler til Scholars at Risk som er et tiltak for akademisk frihet. Tiltaket som foreslås her er et tillegg til dette, og har som formål å sikre lik og god informasjon og oppmerksomhet om temaene hos studenter og ansatte. Midlene vil benyttes til:

- Reisevirksomhet mellom campus
- Nettverksmøter
- Fellesmøter på campus (ett per campus per år)
- Informasjonsmateriell

- Fellestiltak for UiT, inkl. streaming

SIS har sekretariatsfunksjonen for Scholars at Risk-komiteen ved UiT.

Kostnadsbudsjett	Akademisk dugnad			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				-
Utstyr/investeringer				-
Øvrige driftskostnader	150 000	150 000	150 000	450 000
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	150 000	150 000	150 000	450 000

Digital eksamen

UiT har innført digital eksamen. Arbeidet er organisert som et eget prosjekt underlagt UTA.

Avdelingen bidrar med tekniske leveranser, tilrettelegging og støtte i forbindelse med gjennomføring av eksamen. De tekniske løsningene stiller krav til kapasitet, stabilitet, tilgjengelighet og sikkerhet som den nåværende IT-infrastrukturen ikke kan garantere. Digital eksamen er også gjennomført på de fleste av våre campus. Vi har i dag ordninger med at studenter er ansatt i stillinger som IT-vakter. Pr dags dato er det ITA som lønner disse stillingene. IT-avdelingen bidrar også til drift av bærbare PC-er, bakvaksordninger, samt overvåkning og drift av reserveløsninger (nett) om nettet skulle gå ned.

Kostnadsbudsjett	Tiltak 9 Digital eksamen			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	1,5	1,5	1,5	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	1 000 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000
Utstyr/investeringer	285 000	285 000	285 000	855 000
Øvrige driftskostnader	100 000	100 000	100 000	300 000
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	1 385 000	1 385 000	1 385 000	4 155 000

Hav- og kystforvaltning - Autonome plattformer

I henhold til Drivkraft i Nord har UiT som målsetning å være ledende innen kunnskapsutvikling knyttet til Arktis og regionens rolle for å forstå de globale klimaendringene og innen utvikling av nye teknologiske løsninger. Innen marin forskning er vi pr i dag ledende og aktivt deltakende i viktige initiativer, men vi mangler i stor grad en egen grunnleggende infrastruktur som kan sette oss i stand til å bringe oss opp på et nasjonalt og internasjonalt ledende nivå. Spesielt er dette knyttet opp mot autonome plattformer for en bærekraftig og fremtidsrettet bruk innen forskning og miljøovervåkning. Vi ønsker å styrke oss på dette området ved å investere i en park av autonome plattformer, samt å engasjere to forskningsteknikere og to II-er stillinger med kompetanse på bruk og vedlikehold av slike plattformer. Tiltaket har en ramme på 30mill, men kan også deles opp i mindre deler.

Vi ønsker å bygge opp en park av autonome plattformer som vil være med å styrke vår posisjon som Norges arktiske universitet, og som kan danne grunnlaget for en ny SFF i samarbeid med NTNU. Konkret foreslår vi å investere i følgende:

ASV (autonom overflate fartøy) som kan brukes både i kystnære farvann og off-shore, og som gir mulighet for datainnsamling uten lys-, lyd- og vibrasjons-forurensning fra skip. Vi har et slikt fartøy i dag sammen med NTNU, men dette er en liten prototype som er mer eller mindre selvlaget. En ny koster i størrelsesorden 5mill NOK.

AUV (autonome undervannsfartøyer) som kan brukes spesielt i fjorder og kystnære områder. Det finnes på markedet i dag flere relativt enkle versjoner som er relativt enkle å operere. De kan utstyres med HD kamera og brukes til bl a å fotografere de faste fotostasjonene vi har på fastlandet og på Svalbard. To fartøyer med riktig utstyr koster ca 7-8mill til sammen

ROV (fjernstyrte undervannsfartøyer – ofte omtalt som droner under vann). Her finnes det mange muligheter i alle prisklasser. BlueEye er et meget godt alternativ, og dersom vi kjøpte inn et classesett kunne disse brukes aktivt i undervisning og forskning. Kan også brukes til fotografering av undervannsstasjoner. Kostnad er ca 100 000 pr stykk

Glidere (selvgående fartøy som bruker enten vind, sol eller oppdrift for fremdrift) brukes både i fjorder / kystnære farvann og off-shore for rutinemessige oceanografiske målinger, gjerne av den typen som havmiljødata i dag samler inn ved bruk av Johan Ruud. Akvaplan-Niva har noen slike glideere. Koster 2-3 mill pr stykk

Alle disse kategoriene av fartøy kan drives uten fossilt brennstoff. Dette kommer i tillegg til de is-plattformene vi selv utvikler sammen med NTNU (Arctic ABC prosjektene) og de forankrede målestasjonene vi opererer både på Svalbard (siden 2002) og på fastlandet. På Svalbard er dette del av SIOS-prosjektet som har status som nasjonal infrastruktur og som vil være i drift frem til 2027. Begge disse prosjektene (ABC og SIOS) er fagfelle vurdert gjennom NFR, det samme gjelder AMOS. Satsningen vil også kunne knyttes opp mot utviklingen av forskningsparken i Longyearbyen. Tiltaket har en nær tilknytning til investering i nytt fartøy (økt bruk av autonome plattformer er med på å frigjøre tid og ressurser som til nå har vært brukt på kostnadskrevede innsamling fra fartøy.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Hav- og kystforvaltning – autonome plattformer</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	2,4	2,4	2,4	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	3 200	3 400	3 400	13 500
Utstyr/investeringer	1 000	5 500	5 000	16 500
Øvrige driftskostnader				
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	4 200	8 900	8 400	30 000
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	1 850	3 100	2 750	10 870
Egenfinansiering UiT	2 350	5 800	5 650	19 130
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	4 200	8 900	8 400	30 000

Kommentarer til budsjettet:

Totalsummen omfatter også aktivitet i 2023.

I stillinger inngår to forskningstekniker-stillinger og to bistillinger i fire år.

Total kostnadsramme er på 30 mill., men kan også deles opp i mindre deler. Minimum investering ligger på ca. 12 millioner. Tiltaket vil styrke eksisterende fagmiljøers mulighet til å nå opp i konkurranse om eksterne forskningsmidler ved at vi vil stimulere til en innovativ bruk av våre forskningsfartøyer og ikke minst en utvidet mulighet for sanntids-overvåkning og innsamling av data i ellers krevende miljøer. Det er et stort potensial for bruk av infrastruktur og kompetanse utenfor nåværende forskningsgruppe.

Hav- og kystforvaltning - biologisk oseanografi

En viktig forutsetning for å kunne sikre en bærekraftig bruk og forvaltning av våre marine ressurser i et fremtidig isfritt og varmere Arktis, er å kunne forstå hvordan det fysiske miljøet påvirker sentrale biologiske prosesser. Vi ønsker å løfte forståelsen av slike sammenhenger opp og inn i våre studieprogrammer, samt å utnytte UiT sin faglig ledende posisjon innen marine fag til å bygge et sterkt forskningsmiljø rettet mot biologisk oseanografi. For å gjøre dette foreslår vi å etablere to faste stillinger (førstemanuensis og forskningstekniker) og fire II-er stillinger.

UiT har definert i sin strategiplan at vi skal være ledende innen kunnskapsutvikling knyttet til årsaker og effekter av klima- og miljøendringer i Arktis, herunder også en bærekraftig bruk og forvaltning av marine ressurser. En viktig forutsetning for dette er å kunne forstå sammenhengen mellom det fysiske miljøet og viktige biologiske prosesser. UiT har i dag en meget sterk forskningsprofil på ressursbiologi, økosystem prosesser og økologi, men vi mangler i stor grad kompetanse på de fysiske prosessene. Nasjonalt eksisterer det i dag meget sterke miljøer (HI, NP, UiB) innenfor havklima, klimasystemer og fysiske prosesser i åpent hav og is. Dette er kompetanse vi i liten grad bør duplisere. Derimot eksisterer det et stort nasjonalt kunnskapshull når det kommer til kobling mot økologi og innen biologisk oseanografi – kunnskap om hvordan biologiske prosesser er styrt og knyttet til de fysiske generelt, og spesielt i arktiske systemer. Det er avgjørende å koble fysiske og biologiske miljøer for å forstå klimaendringer. Her er det et kunnskapsbehov og et mulighetsrom for UiT å etablere seg som ledende både nasjonalt og internasjonalt.

UiT har i det siste, gjennom bla en kronikk i Nordlys skrevet av NP direktør Ole Arve Misund, blitt utfordret på at vi utdanner for få kandidater i geofysiske fag, herunder fysisk oseanografi. Misund påpeker et meget viktig moment - vi bør utdanne kandidater som har forståelsen av hvordan det fysiske miljøet spiller sammen med det biologiske systemet, at både økosystemforståelse innen arktisk forskning og kystforskning vil være tett koblet til kunnskap om fysisk miljø. UiT har allerede en fysiker på Polare atmosfæresystemer på NT (Rune Graversen), og sterkere kompetanse på marine fysiske forhold vil styrke både tverrfaglig forskning og den marine forskningen som vi allerede er sterke på. Dette vil også gjøre UiT sterkere på kvantitative fagfelt og kan gjøre UiT mer konkurransedyktig.

BFE har i dag to deltidsstillinger innen oseanografi, begge med tilknytning HI. En slagkraftig pakke bør inkludere:

1 fast 100% stilling innen biologisk oseanografi

1 fast 100% stilling som data manager (forskningstekniker med fokus på forskningsdata)

4 faste 20% stillinger innen fysisk oseanografi med tett kobling til nåværende sterke forskningsmiljøer (HI, NP, SAMS).

Infrastruktur, dataserier og e-infrastruktur:

Planlagt investeringer i nytt forskningsfartøy og en videre utvikling av autonome plattformer (både nye og videreutvikling av eksisterende) vil være viktige byggesteiner for denne satsningen. Havmiljødata og SIOS utgjør viktige eksisterende ressurser som ikke krever nye investeringer. En satsning på fysisk oseanografi vil kunne bidra til å utnytte dette i langt større grad enn hva vi gjør i dag.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Hav- og kystforvaltning – biologisk oseanografi</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	2,8	2,8	2,8	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	3 400	3 600	3 700	14 500
Utstyr/investeringer				
Øvrige driftskostnader				
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	3 400	3 600	3 700	14 500
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	1 700	1 800	1 850	7 250
Egenfinansiering UiT	1 700	1 800	1 850	7 250
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	3 400	3 600	3 700	14 500

Kommentar til budsjettet: Totalsummen omfatter også aktivitet i 2023.

21st century skills i studieprogrammene

Fagmiljøene på alle instituttene har de siste årene på ulike måter jobbet med studentaktiv læring og utvikling av «21st century skills» (transversale/generelle ferdigheter) i studieprogrammene. Dette var sentralt i etableringen av High North Academy, for studiepoenggivende praksis og idegeneratoren. 21st century skills er også gjennomgangstema i en rekke SAKS-prosjekter, i søknader om utviklingsmidler fra UiT og DIKU, samt i søknad om senter for fremragende utdanning. Kritiske suksessfaktorer for at dette skal lykkes er systematisk arbeid med program- og emnedesign og utvikling av kompetansen til undervisere. Det krever dedikert arbeid på flere nivåer og strammere koordinering enn det flere mindre

prosjekter gir mulighet for. Selv om SFU-prosjektet, dersom det blir finansiert, langt på veg vil ivareta dette behovet, er det uhensiktsmessig å forskuttere en slik bevilgning.

Fakultetet fremmer derfor et forslag om finansiering av et prosjekt som sikrer koordinert videreføring av delprosjektene. Prosjektet innebærer metodeutvikling for program- og emnedesign med fokus på styrking av 21st century skills, og vil ha fokus på muntlig kommunikasjon (presentasjon) som læringsarena. At dette er en kompetanse som er viktig for kandidatenes videre karriereforløp er velkjent (jfr. Spire). De fleste studieprogrammer har også LUBer knyttet til dette, uten at dette følges opp med adekvate læringsaktiviteter. Prosjektet vil utvikle presentasjoner som læringsarena på en systematisk måte, forankret i programmene, slik at det også styrker grunnlaget for den faglige innlæringen. Prosjektet vil ha fokus på muntlig presentasjon, og vil kartlegge eksisterende og utvikle nye læringsaktiviteter og evalueringsformer for dette. Prosjektet vil koble sammen arbeid med utvikling av ferdigheter og utdanningskvalitet med utarbeidelse av pedagogiske mapper, merittertprosjekter, studielederroller og undervisningsgrupper.

Prosjektet vil bli gjennomført knyttet til ett konkret bachelorprogram. Prosjektet vil levere:

- Kvalitetssikrede Læremidler og læringsaktiviteter
- Kvalifiserte lærer (basiskompetanse; meritterte lærere)
- Anbefalte metoder for arbeid med programdesign

Satsingen svarer til Drivkraft i Nord's fokus på engasjerende og aktuelle utdanninger, herunder utvikling og bruk av nye pedagogiske virkemidler og læringsfremmende teknologier. Budsjettet vil primært omfatte lønnsmidler og noe investering i lettere utstyr. Prosjektet vil ha en betydelig egeninnsats i form av arbeidstimer.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>21st Century skills i studieprogrammene</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	2	2	2	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	1 900	2 000	2 100	6 000
Utstyr/investeringer				
Øvrige driftskostnader	300	300	400	1 000
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	2 200	2 300	2 500	7 000
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	1 100	1 150	1 250	3 500
Egenfinansiering UiT	1 100	1 150	1 250	3 500
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	2 200	2 300	2 500	7 000

Kommentarer til budsjettet: Lønnsutgiftene omfatter en koordinatorstilling, administrativ bistand og undervisning/programstyrearbeid. Driftsutgiftene omfatter samlingsutgifter og innleide eksperter.

Behovsrettet EVU program: pilot - offentlige anskaffelser

Kunnskapsdepartementet har i tillegg til utdanningskvalitet stort fokus på livslang læring i sine siste meldinger. Dette henger sammen med etterspørsel etter kompetanse i arbeidslivet, høyere levealder og

relativt færre arbeidstakere. Tilnærmingen fra regjeringen er å legge bedre til rette for livslang læring, noe som blant annet innebærer etter- og videreutdanning, samt tettere samarbeid mellom akademia og næringsliv for å påse at det er samsvar mellom kunnskaps- og kompetansebehov og det universitetene leverer.

BFE svarer på dette, blant annet gjennom å tilby etter- og videreutdanning i form av fleksibiliserte årsheter og erfaringsbaserte mastere – i tillegg til ordinære studietilbud og forsknings- og formidlingsaktivitet. Det er behov for å videreutvikle disse tilbudene, og vi ønsker derfor å fremme et forslag til et nytt kurstilbud, hvor vi starter med en pilot med EVU-kurs knyttet til offentlige anskaffelser. Her tar vi sikte på bedre tilrettelegging for fleksibilisert utdanning. Vi ønsker også å sikre at etter- og videreutdanningstilbud ikke blir for likt ordinære bachelor og masterprogram, men i større grad samsvarer med den kompetansen studentene har og ønsker å videreutvikle. Prosjektet vil også inkludere en tynge satsing på samarbeid med næringslivet inklusive digitale plattformer og ulike typer møteplasser som for eksempel campusvise næringslivssummits.

Satsingen svarer på Drivkraft i nord samt departementets fokus på å legge til rette for desentraliserte, fleksible og nettstøttede undervisningsformer. Studietilbudene skreddersys mot ulike studentgrupper og utvikles i dialog med studenter, samfunns- og arbeidsliv, at studietilbudene ikke konkurrerer med hverandre, og at studenter knytter livslange bånd til universitetet. Budsjettet vil primært omfatte lønnsmidler og noe investering i lettere utstyr. Prosjektet vil ha en betydelig egeninnsats i form av arbeidstimer. Det er planlagt at kurstilbudene vil medføre at HHT får 100 nye EVU-studenter, og at inntektene fra studiepoengproduksjon fra 2023 vil dekke de permanente merkostnadene med satsingen.

Mål:

- Utvikle en analyse- og testplattform for EVU markedet – der prosjektet sykehusinnkjøp/offentlige anskaffelser er pilot – (et samarbeid mellom Juss, HSL og HHT)
- Utvide piloten til å inkludere andre offentlige instanser og næringsliv
- Tilby skreddersyde utdanningspakker til definerte studentgrupper i EVU markedet
- Utvikle og teste ut nye undervisningsformer skreddersydd for EVU markedet
- Gjennomføring og justeringer (administrering, innsalg/kontrakter, engasjement)
- Utvide EVU satsingen til hele UiT (ulike tiltak, programmer og samarbeid)
- Øke antallet EVU-studenter på eksisterende og nye tilbud.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Behovsrettet EVU-program</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	2	3	3	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	1 800	2 700	2 700	7 200
Utstyr/investeringer				
Øvrige driftskostnader	300	300	300	900
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	2 100	3 000	3 000	8 100
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	900	900	900	2 700
Egenfinansiering UiT	1 020	1 740	940	3 700
Annen finansiering - spesifiser	180	360	1 160	1 700
Sum finansiering	2 100	3 000	3 000	8 100

Kommentar til budsjett: Som egeninnsats inngår én førstestilling.

Annen finansiering består av studiepoengsproduksjon¹ og eksamensgebyr.

Stillinger:

1. Stilling i nettdidaktikk for utvikling av digitale læremidler og implementering av e-læring.
2. Ny fagstilling
3. Engasjementstilling Canvas

3R: Maksimering av datainnsamling fra arktiske dyrestudier –en etisk fremgangsmetode

UiT har en enestående posisjon for forskning på arktiske dyr og miljø. Adgangen til bruk av arktiske dyr i ulike studier er unik, og tiltrekker seg både internasjonale samarbeidspartnere og økonomiske midler fra nasjonalt og internasjonalt hold. Arktiske dyr har mange bemerkelsesverdige fysiologiske tilpasninger for overlevelse, og disse tilpasningene gjør dem til utmerkete modeller for å studere sårbarhet overfor klimaendringer. Men det er også en del utfordringer knyttet til arbeid med arktiske dyr. I motsetning til mus og fruktfluer, er de vanskelig og holde i stort antall, og de har som regel også spesifikke krav til omgivelsene som kan være vanskelige å gjenskape i fangenskap. UiT har gjennom årene utviklet en unik ekspertise på arktiske dyr og hold av enkelte arter, men man kan enda utvikle og forbedre kunnskapen slik at man kan få mer og bedre forskning på disse dyrene. Her bes det om strategisk støtte til slik utvikling, basert på de tre R-ene for dyreforskning.

De tre R-ene (reduction, refinement, replacment) representerer et av de viktigste prinsippene for dyreforskning i Norge og EU. Dette prinsippet representerer en etisk tilnærming til dyreforsøk, hvor målet er å redusere omfanget av dyreforsøk (reducere antall dyr, eller hente ut mer informasjon uten å måtte inkludere flere dyr), forbedre måten dyreforsøk forgår på gjennom å redusere eventuelle lidelse og smerte, og generelt øke dyrevelferden, og å finne alternativer til dyreforsøk hvor man kan få tilsvarende informasjon.

Vi ønsker støtte til en todelt strategi:

1. **Forbedring** av dyrestudier i Tromsø gjennom utvikling av moderne **biologgings**-metoder – det vil si bruken av ikke-invasivt måleenheter/merker som registrerer adferd (posisjon, bevegelse, aktivitet, hvile, søvn, våken) og fysiologiske (for eksempel temperatur og hjerterytme) data fra frittgående dyr.
2. Utvikling av **Alternativer** til dyrestudier gjennom sofistikert sanntidsovervåkning av metabolsk aktivitet og energiforbruk i dyrecellekulturer.

Ved å ta i bruk disse metodene vil vi kunne **reducere** det totale antall forsøksdyr, samtidig som datakvaliteten økes. Dette vil ha positive ringvirkninger for UiTs internasjonale profil. Ved bruk av **biologgings**metoder på lab og i felt vil vi øke vår forståelse av arktiske dyrs respons og adaptasjon på miljømessige utfordringer. Biologging vil være et godt verktøy for å vurdere påvirkning av for eksempel forurensing (økotoksikologi) og klimaendring på arktiske dyrs overlevelse, og vil være et viktig fremskritt for utviklingen av moderne økofysiologiske studier ved UiT. Styrking av denne forskningen vil imøtegå mål for klima og miljø i UiTs strategiske plan 'Drivkraft i nord'. Sanntidsovervåkning av metabolisme (**Oroboros** teknologi) i celler og vevsprøver vil la oss studere basismekanismer som ligger til grunn for fysiologi og adferd i dyr, og dermed minimere behovet for bruk av levende dyr i tilsvarende forsøk. Innføringen av disse metodene vil forgå i samarbeid mellom flere institutt (AMB/NFH) og fakulteter (BFE/MH), og medføre etableringen av nye forskningsfasiliteter ved UiT, og i felt, som beskrevet under:

Etablering av biologgings-systemer:

¹ 100 studenter med 50 % gjennomføring. Kategori F. Studiepoengfinansieringen kommer to år i etterkant.

- “Stellar animal telemetry system” i AMBs rypeisolat (approx. 0.8MNOK); utnyttelse av UiTs investeringer for kronobiologisk forskning
- “Comprehensive lab animal monitoring system (CLAMS)” i MHs fasiliteter for forskning på dvale (smågnagere, approx. 1MNOK) – benytter MHs nye dyrelaboratorier, og inngår i et samarbeidsprosjekt om dvale mellom UiT og Universitetet i Strasbourg (NRC Aurora og TFS oppstartsmidler tildelt Shona Wood)

Innkjøp av biologginsutstyr for flere formål (inkludert, men ikke begrenset til):

- Overvåkning av aktivitet og vannkvalitet (økotoksikologi) hos både laboratorie- og viltlevende fisk - “Thelma biotag” x100 (approx. 0.4MNOK)
- Overvåkning av migrasjon hos sel, hval og andre marine pattedyr via GPS (approx. 0.4MNOK)
- Kamerafeller til bruk i felt, og ved AMBs dyrefasiliteter (approx. 0.3MNOK)

Innkjøp av system for måling og overvåkning av celleaktivitet (alle arter):

- Oroboros systemet er et eget bidrag fra Shona Wood og infrastrukturmidler gitt henne fra TFS (1.1 mill. NOK), vil gi økt verdi til BFEs satsning om de støtter hele initiativet

Begunstigede BFE miljøer: Forskningsgrupper for Arktisk kronobiologi og fysiologi, Ferskvannøkologi, Arktisk marin system-økologi, Nordlige populasjoner og økosystemer, og Akvakultur og miljø.

Begunstigede UiT miljø: BFE-fak, Helse-fak, studenter (gjennom forskningsbasert undervisning hvor studenter utfører praktisk biologgins-arbeid).

Drivkraft I Nord: Akademisk frihet og troverdighet punkter 1, 2 and 6. Energi, klima, samfunn og miljø punkt 1. Bærekraftig bruk av ressurser punkt 1. Engasjerende og aktuelle utdanninger punkter 1 and 12.

Kostnadsramme: 4 millioner kroner. Egeninnsats 1,1 mill. gjennom TFS-midler fra Shona Wood, totalt omsøkt 2,9 mill.

Molekylære verktøy for å utvikle mer effektive virusvaksiner og andre profylaktiske tiltak for å forbedre fiskehelse

Satsingen omhandler forbedring av virusvaksiner til laks gjennom utvikling av nye molekylære verktøy. Satsingen svarer til Drivkraft i Nord's fokus på bærekraftig bruk av ressurser og Teknologi, og vil også bidra til å realisere strategier om høyere ekstern finansiering.

I fjor rapporterte norsk oppdrettsnæring ~ 20% akkumulert dødelighet av laks etter sjøsetting - som representerer et estimert tap på > 12 milliarder kroner. En betydelig bidragsyter til disse tapene er virussykdommer. En god måte å forebygge virussykdommer på er gjennom vaksiner, men dagens virusvaksiner gir ikke optimal beskyttelse. En stor hindring i utviklingen av neste generasjons vaksiner til laks er mangelen på molekylære verktøy som kan bidra til bedre forståelse av virus-vert-interaksjoner i fisk.

BFE ønsker derfor å gjennomføre en satsing hvor hensikten er å utvikle nye molekylære verktøy for bruk i laksehelseforskning. Helt konkret er det behov for en plattform for produksjon av anti-laks spesifikke monoklonale antistoffer, styrking av CRISPR Cas9 plattform for laks, samt etablering av et Scientific Advisory Board for porteføljen av eksisterende og kommende prosjekter. Monoklonale antistoffer (mAbs) mot sentrale immunmarkører er unike verktøy for identifisering av immunceller og for måling av immunresponser. CRISPR Cas9 er et verktøy med mange bruksområder og helt nødvendig for moderne biologisk forskning. Et scientific advisory board vil kunne bidra med verktøy, databaser og teknisk ekspertise. Ved å ha med industripartnere får vi også viktige innspill på hvordan våre verktøy kan brukes ute i næringa.

Satsingen vil gjennomføres i et fagmiljø som holder høy kvalitet målt på de forskningsrelaterede resultatindikatorene. Miljøet har også et TFS Unge forskertalenter tilknyttet seg. Hennes

forskningsprosjekter vil integrere i plattformene, og utstyret er svært viktig for at hun skal kunne gjennomføre sitt planlagte prosjekt.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Analyseplattform – fiskehelse</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	0,5	1	0,5	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	600	1 200	600	2 400
Utstyr/investeringer	620			620
Øvrige driftskostnader	100	150	150	400
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	1 320	1 350	750	3 420
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	500	700	350	1 550
Egenfinansiering UiT	820	650	400	1 870
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	1 320	1 350	750	3 420

Kommentarer til budsjett: Det søkes om en toårig forsker-/teknikerstilling, utstyrsenhet (flow cytometer), reagenser, utgifter til advisory board og seminar.

Kartlegging og bruk av nye marine bio-ressurser

Nærheten til Arktis, ressursene her samt en variert forskningsflåte gir UiT åpenbare konkurransefortrinn. For å kunne virkeliggjøre Drivkraft i Nords ambisjoner om å være ledende innenfor temaer som bærekraftig bruk av ressurser og helse, fremmes det en satsing med fokus på utnyttelse av de marine ressursene. Satsingen er forankret i sterke fagmiljøer med høy produksjon og prosjektaktivitet. Satsingen vil gjøre oss langt mer konkurransedyktig om eksterne midler. Det etterspørres midler til kunnskapsbygging og tyngre utstyr innen bioinformatikk, helseeffekter og trygg mat. Satsingen fremmes som ett prosjekt, men vil også kunne gjennomføres som flere delprosjekter.

De neste tiårene vil verden stå overfor to sentrale utfordringer som er relatert til SDG 2 og SDG13:

- skaffe nok mat til nærmere ti milliarder mennesker
- redusere utslipp av karbondioksid

Tradisjonell produksjon av mat gir økt trykk på biodiversitet og store utslipp av klimagasser. Tilgangen på landareal, ferskt vann og næringsstoffer/salter begrenser også mulighetene på land. Nye muligheter finnes i havet. Målt som energi utgjør marin mat omkring 2% av den totale matproduksjonen. Ved å høste og dyrke havet, kan vi både senke fotavtrykket og produsere mer sunn mat (SDG 3) og til og med utnytte klimagassen CO₂ til matproduksjon. Ved å identifisere og ta i bruk ny biomasse fra havet, vil vi samtidig måtte forholde oss til nye molekyler fra en stor diversitet av kjente og ukjente organismer. Fiskeriene vil også høste fra organismer lavere i næringskjeden, som mesopelagisk fisk og zooplankton. Dyrking av mikrober som mikroalger, oppdrett av tang og tare, skjell, tunikater og nye marine arter er andre spennende

eksempler. Slik biomasseproduksjon betinger utvikling av ny kunnskap og karlegging av potensielle bio-ressurser og ny kunnskap om bruk av slik biomasse i humant konsum.

For at BFE skal være i stand til å delta i dette ambisiøse arbeidet, er det behov for ei ekstra investering på tre områder:

- Kunnskapsbygging innen bioinformatikk
- Kunnskapsbygging innen helseeffekter og trygg mat
- Tyngre utstyr

Prosjektet vil være en viktig bidragsyter til å realisere universitetets strategi om «bærekraftig bruk av ressurser», «helse, velferd og livskvalitet» og «energi, klima, samfunn og miljø».

Kunnskapsbygging innen bioinformatikk

BFE er invitert med i et nasjonalt forprosjekt/pilot for ei norsk EBP-satsing (Earth Biogenome Project), sammen med de fem store universitetene. EBP-Nor tar initiativ til et pilotprosjekt der formålet er å genomsekvensere 25-30 «norske» organismer/arter. NFR har i prinsippet gitt klarsignal til finansiering av et forprosjekt (35 mill kr), noe som vil kreve oppfølging i form av egeninnsats (forskerårsverk) fra de deltakende institusjonen. Dette vil også være en forutsetning for deltakelse i et mye større globalt prosjekt.

BFE ønsker å være en aktiv part i prosjektet, noe som vil betinge oppbygging av et større miljø innen bioinformatikk enn det vi har i dag. BFE har de to siste årene prioritert bioinformatikk i sitt budsjett, men ser et klart behov for ytterligere styrking. BFE ønsker gjennom dette initiativet og deltakelse i EBP-satsingen å styrke fagmiljøet med 2 stipendiater og 2 postdoc.

Budsjettbehov: kr 20,46 mill. (4 år).

Kunnskapsbygging innen helseeffekter og trygg mat

Kunnskap om helseeffekter og mattrygghet (næringsstoffer og kontaminanter) av biomasse fra nye råstoffkilder i havet er helt avgjørende for å kunne utvikle og ta i bruk nye produkter. I tillegg står vi som konsumenter overfor potensiell helserisiko skapt av forurensning fra utslipp av store mengder kontaminanter (POP) og plast i verdenshavene.

Forskningsgruppen for sjømat og helse har et hovedansvar i det nye H2020-prosjektet AquaVitae og tar aktivt del i en ny SFI med basis i Finnfjordprosjektet (CAFFE) samt aktiviteter inn mot de velrenommerte SCDS/Seyfish.

For å kunne delta aktivt i arbeidet med utnyttelse av nye bio-råstoff er det behov for å utvikle nye dyremodeller (ca kr 300 000 per år) og bygge ny kunnskap på fagfeltet gjennom en stipendiat og en post doc.

Budsjettbehov: kr 16,25 mill. kr (4 år).

Tyngre vitenskapelig utstyr

Tyngre utstyr er sentralt for å kartlegge og bruke marine bioressurser. De investeringene som foreslås her vil gjøre flere forskningsgrupper ved BFE bedre i stand til å være i front på sine fagområder. Utstyret vil dermed være et fortrinn i konkurransen om eksterne midler, både som hovedsøker og som samarbeidspartner. Fakultetet har de nødvendige tekniske ressursene til å drifte dette utstyret.

- Utstyr for analysere miljøgifter i mat, oljer og fôr, analysere metabolitter, flyktige og semi-flyktige forbindelser, samt å studere fettsyresammensetning med stor nøyaktighet. Utstyret vil blant annet muliggjøre at de tverrfakultære prosjektene ARC og iCCU får relevante utvidelser.

Utstyret består av en Agilent 7010 MSMS, Agilent 8890 GC, Agilent 7697A Headspace sampler, Agilent FID .

- Utstyr som styrker vår evne til å framskaffe ny grunnleggende kunnskap om marine ressurser og bedre kommersiell utnyttelse. Utstyret er integrert i det tverrfaglige CANS og andre strategiske prosjekter ved UiT som AntifoMar og LeadScamr. Utstyret det søkes om vil komplementere og og utvide kompetanse og analyserepertoar i Arctic Bioanalytical Platform.

Utstyret består av MALDI-TOF-MS Biotyper, Software for LC-MS, Flow cell and pressure relief valve for Diode array detector og Large scale Flash chromatography system.

- Utstyr for sekvensering av lange fragmenter fra RNA/DNA, som muliggjør kartlegging av kompliserte genomer og uttrykk, vil være en sentral komponent i EBP initiativet. Slik kartlegging er også sentral for forståelsen av responser til miljø og andre stressfaktorer hos alle akvatiske organismer.

Utstyret består av en GridION X5 og Agilent 4200 TapeStation.

Budsjettbehov totalt 11,6 mill.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Behovsrettet EVU-program</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	7	7	7	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	9 160	9 530	9 910	34 250
Utstyr/investeringer	2 000	9 600		11 600
Øvrige driftskostnader	660	660	660	2 460
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	11 820	19 790	10 570	48 310
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	5 410	7 490	5 280	21 250
Egenfinansiering UiT	6 410	12 300	5 290	27 060
Annen finansiering – spesifiser				
Sum finansiering	11 820	19 790	10 570	48 310

Kommentarer til budsjettet: Totalen inkluderer budsjettmessige konsekvenser for 2023 (egenfinansiert stilling og siste års finansiering av stipendiatstillingene). Egeninnsats er fullfinansiering rekrutteringsstillinger, teknisk stilling og egeninnsats utstyr.

Sikring og videreføring av verdifulle langtids-serier fra nordlige innsjøsystemer

I UiTs strategi «Drivkraft i nord» er ett av satsingsområdene å utvikle kunnskap om årsaker til- og effekter av klima og miljøendringer. Disse pågående endringene medfører et økende behov for økologiske langtidsstudier og gode tidsseriedata som kan gi kunnskap om dynamikk og endringer i populasjoner og økosystem over tid. Med ei forskningsfinansiering som i hovedsak er rettet inn mot treårige prosjekter, er dessverre økologiske langtidsdata mangelvare. De få langtidsstudiene som finnes er derfor svært verdifulle. Med utgangspunkt i storskala forvaltningsrelaterte økologiske eksperimenter startet den ferskvannøkologiske faggruppa ved UiT allerede på begynnelsen av 1980-tallet med langtidsretta biologiske studier i innsjøsystemer. Denne aktiviteten har nå vært videreført gjennom snart fire tiår og danner basis for flere unike tidsserier knyttet til Takvatnet i indre Troms (årlige studier siden 1980), Stuorajavri på Finnmarksvidda (årlige/toårige studier siden 1981), og Pasvikvassdraget i Øst-Finnmark (årlige studier siden 1991).

En strategisk satsing på dette feltet vil omfatte ressurser til en treårig postdoc-stilling og driftsmidler for å sikre og organisere de innsamlede dataene i en hensiktsmessig database, utvikle arbeidet med analyser og formidling av viktige forsknings- og forvaltningsmessige resultater og

videreføre langtidsstudiene gjennom årlige feltinnsamlinger av biologiske materialer med hovedvekt på Takvatn og Pasvikvassdraget.

Gjennom en slik strategisk satsing er målene å i) etablere en digital database med økosystembaserte langtidsdata fra årlige/toårige studier over perioder på 30 til 40 år i fire innsjøsystemer, ii) utvikle og publisere empiribaserte modeller for klima- og miljørelaterte endringer i nordlige innsjøsystemer, iii) utvikle opplegg og materiell for undervisningsprosjekter knyttet til nordlige innsjøer som modellsystem for økologi og kunnskapsbasert miljøforvaltning, og iv) etablere en rasjonell, operativ modell for adaptiv overvåking og forvaltning av nordlige innsjøbestander av fisk. Dette vil være i tråd med EUs vanddirektiv og bidra til en utvikling av Miljødirektoratets parametere for miljøstatus innen ferskvannsystemer.

Etableringen av en digital database og modeller basert på våre økologiske langtidsdata vil danne et sterkt grunnlag for framtidig prosjektakkvisisjon. I tråd med UiTs strategi om å utvikle en framtidsrettet, bærekraftig bruk og forvaltning av naturressurser i nord, kan resultatene av denne strategiske satsingen også implementeres av regional naturforvaltning og lokale fiskeinteressenter og stakeholders, bl.a. til å forbedre kvaliteten på fiskebestander og gjennom det utvikle tilbud innen fritidsfiske og turisme. Videre kan en slik satsing også integreres i bachelor- og mastergradsprosjekter, lærerutdanningen og undervisningsprosjekter for skoleverket.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Langtidsserier fra nordlige innsjøsystemer</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	1	1	1	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	1 380	1 430	1 490	4 300
Utstyr/investeringer				
Øvrige driftskostnader	200	200	200	600
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	1 580	1 630	1 690	4 900
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	790	810	850	2 450
Egenfinansiering UiT	790	820	840	2 450
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	1 580	1 630	1 690	4 900

Kommentarer til budsjettet: Det søkes om en treårig postdoktor-stilling og driftsmidler til felt- og laboratoriearbeid og outreach. I tillegg kommer en betydelig egeninnsats fra de ansatte i ferskvannøkologisk faggruppe i form av bidrag til felt- og laboratoriearbeid, databehandling og veiledning.

Videreføring av 2-årige forskerstillinger knyttet til innovasjonsprosjekter «innovasjonsstillingene»

UiT har en viss suksess med å bringe opp ideer til verifiserings-/optimaliseringsfasen, men derfra er det få som blir konkrete forretningsideer eller patentsøknader. BFE, Helsefak. og NT-fak. søkte i 2018 om etablering en prøveordning med innovasjonsstillinger. Universitetsstyret tildelte 2 to-årige forskerstillinger for å arbeide med de mest lovende ideene. Målet er å lette overgangen til

kommersialiseringsfasen og utvikling av patentsøknader, men også å hjelpe karriereutviklingen for unge forskere innenfor områder preget av usikker finansiering og mye sensitiv informasjon. Prosessen med å etablere et godt system for utlysning og evaluering er nå på plass, og Fakultetene har i samråd identifisert langt flere ideer og miljøer som kan løftes dersom ordning styrkes. Vi forslår at det også for 2020 settes av 2 nye to-årige forskerstillinger til ordningen. Ordningen evalueres etter en femårsperiode.

For å styrke UiTs innovasjonskraft, vil vi forslå at det over en femårs periode årlig settes av midler til minimum 2 toårige forskerstillinger som utelukkende skal arbeide med de mest lovende forskningsresultatene til UiT. Totalt vil dette utgjøre 10 årsverk fra 2019-2023. Stillingene tildeles etter søknad, og det er laget forslag til komité som blant annet bør bestå av forskere med erfaring fra kommersialisering fra hhv NT-fak, BFE og Helse-fak, samt en representant fra Norinnova TTO som innstiller på tildeling.

Begrunnelse

UiTs bidrag til kommersialisering av egen forskning er svak, og antall forretningsideer eller patentsøknader som kommer fra fagmiljøene er dessverre alt for få. I snitt ble det sendt fire patentsøknader fra UiT de siste 8 årene. I den senere tid har UiT hatt et økende antall prosjekter til verifisering/optimaliseringsfasen, men foreløpig har ikke dette medført at det sendes flere forretningsideer til TTO'en. Både fra EU og Norges forskningsråd legges finansieringen av forskningen om med større krav til innovasjonspotensiale.

Innen flere fagområder ved UiT er det ikke kapasitet til å følge opp de mest spennende resultatene. Videre er ofte prosjektmedarbeidere ansatt i rekrutteringsstillinger og trenger å publisere for å avlegge doktorgrad eller være attraktiv for videre rekruttering. Dette vanskeliggjør kommersialiseringsprosessen ettersom IPR eller annet hemmelighold er sentralt i slike prosjekter, og kan hindre eller sinke publikasjoner. Av denne grunn hender det for ofte at de mest spennende resultatene må holdes tilbake. Ved å innføre en type forskerstillinger som «innovasjonsstillinger» slipper vi at prosjektmedarbeidere har en rekke andre «strings».

Ordningen bør evalueres etter endt femårsperiode, og det bør forventes at de som tildeles midler skal ha stor sannsynlighet for enten å ha skaffet ekstern finansiering for videre forskning/-kommersialisering eller at det etter endt periode munner ut i en lisensiering/ patentering. Dette er et konkret tiltak for at UiT skal skyte fart i sin innovasjon knyttet til egen forskning. Tiltaket er lett å evaluere effektene av, og på områder hvor dette medfører suksess vil det være enkelt å sikre at aktuelle kandidater videreføres.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Toårige forskerstillinger - innovasjonsstillinger</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	4	4	4	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	5 520	5 740	5 960	17 220
Utstyr/investeringer				
Øvrige driftskostnader	640	640	640	1 920
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	6 160	6 380	6 600	19 140

Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	0	0	0	0
Egenfinansiering UiT	6 160	6 380	6 600	19 140
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	6 160	6 380	6 600	19 140

UMAK

Nytt museum med nye utstillinger

UMAK søker om strategiske midler til utstillingsproduksjon ved Norges arktiske universitetsmuseum (UM) fram mot åpning av nytt museumsbygg i 2025.

Utstillingsproduksjon er en svært tidkrevende og kostbar prosess, og vi må starte tidlig for å ha kunne fylle vårt nye museum med utstillinger. Om UM skal bli sentral i UiTs forskningskommunikasjon, er det viktig å starte et utviklingsprosjekt der vi fokuserer på utstillingsproduksjon. I rapporten fra Buresund-utvalget anbefales det at UiT setter av strategiske midler knyttet til museets formidlingsoppdrag. UiO har eksempelvis nylig bevilget naturhistorisk museum kr 90 mill til fornying av sine utstillinger i Brøggers hus og ved UiB skal det nyrenoverte Universitetsmuseet i Bergen være universitetets fremste arena for forskningskommunikasjon.

Universitetsmuseet skal utvikle nye konsept for utstillingene i nytt bygg, opprette flere prosjektgrupper for planlegging, og jobbe for å ta i bruk ny teknologi. Vi må ha både en langsiktig planlegging av konsept og utstillinger i nytt museum, men også etablere en testlab i eksisterende utstillingslokaler, der vi skal opprette en dynamisk dialog med publikum med formål om å utvikle vår kompetanse om forskningsformidling.

I 2020 ber vi om lønnsmidler til en prosjektleder/produsent som skal starte og lede prosjektet. Vi legger opp til driftskostnader for reiser og workshop, samt investering i utstyr og produksjon. Vi må hente inspirasjon fra andre museer nasjonalt og internasjonalt, og utstillingskompetansen må videreutvikles blant våre vitenskapelig ansatte som skal jobbe med utstillingene.

For 2121 ber vi om videre avlønning av prosjektleder, samt en kurator + videreføring drifts- og utstyrsmidler. For 2022 ser vi at prosjektteamet bør suppleres med en formgiver/designer i tillegg. Fra 2022 mot 2025 vil utstillingskostandene øke betraktelig.

Kostnadsbudsjett	Tiltak 1			
	2020	2021	2022	Totalt
Arkivref:				
Antall stillinger/årsverk	1	2	3	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	706 000	1 412 000	2 118 000	-
Utstyr/investeringer	1 000 000	2 000 000	5 000 000	-
Øvrige driftskostnader	500 000	500 000	500 000	-
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	2 206 000	3 912 000	7 168 000	-
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
Sum finansiering	-	-	-	-

Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

UB

Open Access (OA)-fondet

UB har tidligere foreslått at OA-fondet skal finansieres av strategiske midler til og med 2020. Med nye forutsetninger og Forskningsrådets videreføring av STIM-OA² foreslås det at OA-fondet opprettholdes i sin nåværende form til og med 2022.

For 2020 har bibliotekdirektøren beregnet at fondet trenger en tilførsel på 3 millioner kroner for å finansiere ordningen. Herav ventes 2 millioner kroner å dekkes av STIM-OA og det resterende tas av tidligere akkumulert underforbruk i fondet. Tallene for 2021 og 2022 er basert på en framskrivning av behov og tildeling fra STIM-OA.

UiTs publiseringsfond bidrar til at institusjonens forskere har tilgang til relevante publiseringskanaler som oppfyller kravene til OA-publisering. I takt med økende krav³ forventes APC⁴-kostnadene å øke de kommende årene.

UB har tidligere foreslått at fondet skal finansieres av strategiske midler til og med 2020. Med nye forutsetninger og Forskningsrådets videreføring av STIM-OA⁵ foreslås det at OA-fondet opprettholdes i sin nåværende form frem til og med 2022.

For 2020 har bibliotekdirektøren beregnet at fondet trenger en tilførsel på 3 millioner kroner for å finansiere ordningen. Herav ventes 2 millioner kroner å dekkes av STIM-OA og det resterende tas av tidligere akkumulert underforbruk i fondet. Tallene for 2021 og 2022 er basert på en framskrivning av behov og tildeling fra STIM-OA.

Det norske konsortiet har fremforhandlet flere overgangsavtaler fra og med 2019, som bidrar til å utforske nye måter å kjøpe litteratur på/publisere på; såkalte les & publiser-avtaler. Imidlertid

² Stimuleringstiltak for åpen tilgang

³ Jf krav i/fra EUs Horizon 2020-program, Horizon Europe, Forskningsrådet, KD, Plan S

⁴ APC – Article Processing Charge

⁵ Stimuleringstiltak for åpen tilgang

dekker ingen av avtalene 100 % publisering. Dette betyr at det fortsatt vil være behov for å dekke publisering via UiTs publiseringsfond.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>OA-fondet</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				-
Utstyr/investeringer				-
Øvrige driftskostnader	6500	7000	7500	-
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	6500	7000	7500	-
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	0	0	0	-
Egenfinansiering UiT	3000	4500	7500	-
Annen finansiering - spesifiser ⁶	3500	2500	0	-
Sum finansiering	6500	7000	7500	-

Helsefak

Strategiske satsninger UiT 2020

I fullmaktsak 6/19 Fordeling av midler – strategisk fond 2019, ephorte ref 2017/5644-27 tildeles Helsefak strategisk finansiering for 4 satsningsområder: BIN, SANS(CANS), Care og paramedisin. Fakultetet opprettholder tidligere søknader og har forventninger om videre finansiering av disse aktivitetene. I forhold til paramedisin, ønsker fakultetet å utvide denne søknaden ut over tidligere innsendt søknad.

Studieplasser bachelor paramedisin

Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) tok initiativet til at UiT skulle starte opp bachelorstudiet i paramedisin, da dette svarer på deres behov for ambulansepersonell med kompetanse på bachelornivå og vil være avgjørende for fremtidig tilgang på kvalifisert bemanning av ambulansene i Nord-Norge. Studiet er utviklet i samarbeid med det akuttmedisinske miljøet på UNN, og praksis i utdanningen er avklart med helseforetakene. UiT har som ambisjon å være internasjonalt ledende blant annet innen kunnskapsområdet helse, velferd og livskvalitet. Helse og velferd i nordområdene er ett av de tematiske satsningsområdene i Helsefaks strategiplan og det er nedfelt at fakultetet skal utdanne helsearbeidere som svarer til framtidens behov til alle deler av tjenesten og i tett samarbeid

⁶ Akkumulert underforbruk av fondsmidler og estimert tildeling over STIM-OA

med praksisfeltet i nord. Etablering av studiet bachelor paramedisin er således sterkt koblet til Helsefak og UiT sin strategi.

En forutsetning for permanent drift av utdanningen bachelor paramedisin er at ny finansiering kommer på plass gjennom tilførsel av studieplasser. I påvente av en avklaring om permanent finansiering valgte Helsefak å starte opp studiet høsten 2018. Dette var mulig ved hjelp av bidrag fra UNN, samt strategisk finansiering fra både Helsefak og UiT. Helsefak fikk i 2019 tildelt strategisk finansiering tilsvarende 20 studieplasser til bachelor paramedisin for å gjennomføre opptak av andre kull høsten 2019. Helsefak ber om at strategisk finansiering av studieplasser for andre kull videreføres i 2020 dersom det ikke gis finansiering til disse over budsjetttrammen til KD.

Studiet har vist seg svært populært og Helsefak ønsker å ta opp et tredje kull høsten 2020. Det søkes derfor strategisk finansiering av ytterligere 20 studieplasser i finansieringskategori D til tredje kull. Tabellen viser budsjetterte kostnader for tre kull. Finansiering fra UiT representerer basisfinansiering for henholdsvis 40, 40 og 20 studieplasser i perioden 2020-2022. Det gjøres oppmerksom på at kostnader for tredje kull vil påløpe også i 2023 selv om det ikke er synliggjort i tabellen.

Kostnadsbudsjett	Tiltak 1 – Bachelor paramedisin			
	2020	2021	2022	Totalt
Arkivref:				
Antall stillinger/årsverk	7,4	7,4	7,4	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	8 012	8 176	8 344	24 532
Utstyr/investeringer				
Øvrige driftskostnader	1 271	1 395	874	3 540
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	9 283	9 571	9 218	28 072
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	5 683	6 316	7 778	19 776
Egenfinansiering UiT	3 600	3 255	1 440	8 295
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	9 283	9 571	9 218	28 072

Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

TREC

K. G. Jepsen TREC (TREC) is a fully integrated research center in translational medicine. In accordance with Helsefak 2020, the Center uses a multidirectional integration of basic, - clinical- and epidemiological research in order to diminish individual suffering and the burden of venous thrombosis in the society. TREC is embedded thematically and methodologically in the Strategic Plan for the Faculty of Health Sciences 2014-2020, especially in the thematic research initiative “Population studies, translational and basic research, methodological expertise.” TREC is fulfilling important strategic goals at the Faculty, such as focused research activity, enhanced international collaboration and translational research. Further, TREC builds on the large and ongoing Tromsø-study, making use of population studies and associated biobanks - one of the most important priority areas at the Faculty of Health Sciences.

Acquiring status as a K.G. Jebsen Center has provided both prestige, visibility and significant resources to Venous Thrombosis research. The funding from K.G. Jebsen until the end of 2020 enables Head of TREC, Professor John-Bjarne Hansen to strengthen the focus on the research activity and enhance international collaboration. The Center has recently employed two senior researcher and established three Research Groups within laboratory, epidemiological and clinical research. The funding from the K. G. Jebsen foundation expires in 2020, while PhD and Postdoc positions with startup in 2019 will be ongoing until 2021/22. TREC therefor needs funding for consumables to be able to provide satisfactory training and results for these candidates.

The proposed funding will represent a crucial part of the buildup of the laboratory group from 2020 onwards. It will cover costs related to expensive animal studies, cell culture, molecular reagents, use of service facilities, and transcriptome analysis. This funding will enable the development of a robust environment with high potential for excellent research and further external funding such as ERC and thematic calls within EU funding programs. It will also strengthen TREC's potential to become a Center of Excellence (NRC) in 2020/21.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Tiltak 2 - TREC</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	22	16	14	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	24 978	17 440	17 102	59 520
Utstyr/investeringer				
Øvrige driftskostnader	4 014	2 200	2 200	8 414
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	28 992	19 640	19 302	67 934
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	18 090	18 340	18 002	54 432
Egenfinansiering UiT	1 000	1 000	1 000	3 000
Annen finansiering - K.G. Jebsen, Gaveforsterkning, Helse Nord	9 902	300	300	10 502
Sum finansiering	28 992	19 640	19 302	67 934

Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

Årsstudium i naturguiding i Lofoten

Idrettshøgskolen gjennomfører nå en treårig pilot ved å drive et årsstudium i naturguiding i Lofoten/ Nord-Norge. Første kull ble gjennomført studieåret 2017/18, slik at det er siste gangs gjennomføring av piloten studieåret 2019/20. Studiet bygger på erfaringene fra årstudiet i Arktisk Naturguiding (ANG) på Svalbard der IH i samarbeid med Universitetssenteret på Svalbard (UNIS) har drevet utdanning av naturguider siden 2009. Initiativet til studiet kom fra lokal reiselivsnæring som pekte på viktigheten av kompetanse blant naturguidene for å ivareta sikkerhet, skape gode opplevelser og jobbe for et bærekraftig reiseliv. Samtidig vil forsknings-/utdanningssektoren innen feltet styrkes gjennom å videreutvikle et utdannings -og forskningsmiljø innen *arktisk naturbasert reiseliv* i aksen Svalbard – Nord-Norge. Dette fagmiljøet skal kunne være med på å sette nasjonale og internasjonale betingelser for bærekraftig bruk av natur i sammenheng med utvikling av reiselivsnæringen.

Erfaringene fra årsstudiene i naturguiding i Lofoten og på Svalbard tilsier at dette er et attraktivt studietilbud. En etablering av et naturguideutdanning på fastlandet vil være et tydelig bidrag til UiTs strategi om satsing på naturbasert reiseliv. Helsefak vil søke om 20 studieplasser som store satsninger 2021, men ber om strategisk finansiering i påvente av dette.

Forskningsinfrastruktur idrett, fysisk aktivitet og folkehelse

Idrettshøgskolen har etablert forskningslaboratorier både i Alta og i Tromsø. Laboratoriet i Alta er lokalisert til UiT sine lokaler på campus. Laboratoriet i Tromsø er lokalisert til Alfheim stadion. Laboratoriet i Alta er finansiert 75 % av KD-midler fra institutt og IRS-fakultet og eksterne midler. Laboratoriet i Tromsø er 100% finansiert av eksterne midler fra Troms fylkeskommune (TFK) og Tromsø forskningsstiftelse (TFS). Totalt en investering på rundt 11 million.

Forskning innen idrett og folkehelse inkluderer fagfelt som trening, fysiologi, motorikk, biomekanikk, psykologi, ernæring og teknologi. Ved laboratoriene kan en gjøre undersøkelser av blant annet aktivitetsnivå, oksygenopptak, spenst, hurtighet, utholdenhet, kroppssammensetning (DEXA), kraftutvikling, m.m.

Laboratoriene er etablert for å styrke infrastrukturen for forskning på trening, fysisk aktivitet og folkehelse. Laboratoriene vil gi flere fagmiljø på tvers av fakultetene ved UiT, og samarbeidspartnere, tilgang til utstyr og infrastruktur som utvikler kompetansen innenfor fagfeltet.

Samarbeidet mellom UiT og Olympiatoppen Nord-Norge, Norges toppidrettsgymnas, avd. Tromsø, Tromsø Idrettslag, flere idrettslag i Alta og spesielt Alta IF samt Troms og Finnmark idrettskrets gir svært gode forutsetninger for å gjennomføre relevant forskning på effekten av trening og belastningsstyring av toppidrettsutøvere og morgendagens utøvere. Gjennom systematisk bruk av ny infrastruktur, analyseverktøy og teknologi søker en å utvikle ny kunnskap som også har overføringsverdi til breddeidrett og folkehelse. På Alfheim stadion er det blant annet investert i fotball-tracking-utstyr for analyse av fysisk belastning i trening og kamp. Det er også utviklet og investert i utstyr for videoanalyse av trening og kamp.

Etableringen av laboratoriet i Tromsø er finansiert med eksterne midler, men endringer av forutsetningene i prosjektet har medført store økonomiske utfordringer for Idrettshøgskolen. Prosjektet «Fra toppidrett til folkehelse» kom i gang høsten 2017 mens Idrettshøgskolen (IH) var en del av IRS-fakultetet. Instituttene på IRS-fakultetet ble ikke belastet overhead/dekningsbidrag (DB) på 3,5 som ØA fakturerte. Dette ble dekket av IRS-fakultetet og var deres bidrag for å stimulere instituttene til å søke eksterne midler. I tillegg er vilkårene for å få dekket indirekte kostnader (IK) endret av Tromsø Forskningsstiftelse (TFS). Dette har skjedd etter at prosjektet var godkjent og avtalen undertegnet. I søknaden var IK beregnet i lønnskostnadene, men ved første rapportering til TFS fikk vi beskjed om at IK ikke ble dekket av dem. IH får derfor ikke føre IK på prosjektet og en konsekvens av denne endringen vil være at gaveforsterkningen blir redusert med kr 250 000,-.

Etter at Idrettshøgskolen er blitt en del av Helsefak faktureres 3,5 % til ØA og 3,5 % til Helsefak. Samlet DB i prosjektet (A72015, A72016 og A72017) er kr 750 000,- i 3 år. Rammene for prosjektet er altså endret ved overføringen til Helsefak, og for å fullføre prosjektet er det behov for å få tilført kr 750 000,-.

Flere planlagte investeringer i prosjektet ble lagt på is som følge alle disse uforutsette endringene, men Idrettshøgskolen ser fremdeles et behov for å få gjort investeringer i

vitenskapelig utstyr. For å kunne betjene flere ulike fagmiljøers forskningsinteresser er det også behov for å komplettere begge laboratoriene med utstyr som

- Kraftplattform 150.000 x 2 = 300 000,- (Tromsø og Alta)
- Hjertestarter 30.000,- (Tromsø)
- Blodanalyse kr 200 000,- (Tromsø)
- Quantum 1080 sprint (med tilhørende tablet) kr. 600 000,- (Alta)
- Cosmed K5 (med tilhørende pc) bærbar ergospirometri kr. 350 000,- (Alta)

Idrettshøgskolen er et lite institutt med begrensede ressurser til administrativ- og forskningsstøtte. I den sammenhengen vil ADM2020 vil være til stor nytte for Idrettshøgskolen, men ren forskningsstøtte som statistisk support ligger ikke inne i ADM2020. Idrettshøgskolen har pr. i dag ingen statistiker som kan støtte og kvalitetssikre vår kvantitative forskning, som utgjør hoveddelen av forskningen ved IH. Idrettshøgskolen ønsker å videreutvikle forskningen ved instituttet og for å være konkurransedyktige er det behov for støtte og kvalitetssikring av kvantitative analyser som gjennomføres i ulike prosjekter. Generelt er det for tiden både nasjonalt og internasjonalt fokus på forskere som gjennomfører statistiske analyser uten nødvendig kompetanse. Det er derfor ønskelig at IH knytter til seg en statistiker i en deltidsstilling for å bidra til økt kvalitet og konkurransekraft på forskningen som utføres, som et prøveprosjekt i 3 år.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Tiltak 4 – Forskningsinfrastruktur idrett</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	0,2	0,2	0,2	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	140	140	140	420
Utstyr/investeringer	1 480			1 480
Øvrige driftskostnader	750			750
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	2 370	140	140	2 650
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				
Egenfinansiering UiT	2 370	140	140	2 650
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	2 370	140	140	2 650

Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

Flerårig tiltak som er spilt inn i tidligere budsjettprosess og som skal videreføres i 2020.

Fullmaktssak til rektor: Arkivref 2017/5644-27, Senter for bygge- og anleggsvirksomhet i nordområdene.

Videreføring for 2020 hvor det er tildelt 2 forskerstillinger med helårsvirkning.

Kapasitetsløft innen intelligent produksjon og logistikk

Bakgrunn:

Muliggjørende og industrielle teknologier står sentralt i utviklingen i verdensøkonomien. Regjeringen understreker teknologiens betydningen i Stortingsmelding 4⁷ «Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028» (2018) hvor avansert teknologi står sentralt i forhold til å løse store samfunnsutfordringer, skape nye tjenester og produkter, og gi økt konkurransekraft til norsk industri. Regjeringen understreker en langsiktig ambisjon om at Norge skal være i front innen utdanning, forskning og innovasjon knyttet til de muliggjørende teknologier.

UiT har et særskilt regionalt for å sikre kompetanseheving i nord-norsk industri og regionalt næringsliv., og ved fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT) målrettes dette arbeidet gjennom utdanningsprogram og et bredt regionalt, nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid.

Forskningsgruppen «intelligent produksjon og logistikk» ved institutt for industriell teknologi (IIT) har eksistert i 25 år. Forskningsgruppen har et overordnet fokus på utvikling av grunnleggende prinsipper, metoder og teknologier for effektiv drift av produksjonslinjer (mikro perspektiv) og forsyningskjeder (makroperspektiv) og instituttet har drevet en rekke FoU-prosjekter innenfor dette området, med støtte av blant andre EU og Norges forskningsråd. Gruppens sist innvilgede prosjekt er finansiert av H2020-DT-2018-1 (2019-2022) har fokus på utvikling av digital teknologi, avansert robotteknikk og økt cybersikkerhet for økosystemer for produksjon i Europa.

Sett i lys av fremveksten av og behovet for økt kunnskap om avanserte produksjonsteknologier ønsker IIT med denne søknaden å styrke vår forskningskapasitet og tilhørende infrastruktur. Tiltaket omfatter tre elementer:

- 1) Økt kapasitet til forskning
- 2) Oppgradere laboratorier for forskning og utdanning, og for anvendelse i FoU-prosjekter med næringslivet innenfor produksjonsteknologi og logistikk
- 3) Videre bygging av teknologiske kompetanse senter (ArcLog) - en levende formidlings- og innovasjonsarena der forskning, utdanning, næringsliv og offentlig virksomhet møtes og samhandler med tanke på bærekraftig utvikling og økt konkurransekraft i næringslivet i nord.

Tiltaket er tydelig forankret i UiT sin strategiske plan, satsingsområdene Teknologi og Bærekraftig bruk av ressurser, samt i flere elementer i de gjennomgående strategier

Beskrivelse av de enkelte elementene:

- 1) **Kapasitetsløft forskning innenfor produksjonsteknologi og logistikk.**

7
<https://www.regjeringen.no/contentassets/9aa4570407c34d4cb3744d7acd632654/no/pdfs/stm201820190004000dddpdfs.pdf>

Den teknologiske utviklingen innenfor produksjonsteknologi og logistikk går fort og krever stadig større kapasitet for å kunne være i front. IIT sin forskningsgruppe på området har eksistert i 25 år og har godt internasjonalt nettverk og mye erfaring. Utviklingen krever imidlertid spisskompetanse innenfor nye teknologier og nye tverrfaglige kombinasjoner. Spisskompetansen innenfor nye teknologier (som additiv produksjon, digital intelligent produksjon, effektive/agile logistikk system for bærekraftig produksjon) søkes løst ved å rekruttere nye forskere til fagmiljøet ved IVT. De tverrfaglige kombinasjonene kan delvis løses ved samhandling med andre fakulteter ved UiT (f.eks., NT, BFE og HSL). i tillegg til samarbeidspartnere ved andre universiteter og forskningsmiljøer. Videre opplever fagmiljøet et stadig større trykk fra et næringsliv som har forstått at de må ha tett kontakt med forskningsmiljøer for å kunne følge med i den teknologiske utviklingen.

Denne delen av tiltaket omfatter en forskerstilling og en stipendiat over tre år.

Kostnadsbudsjett	<i>Tiltak: Økt kapasitet til forskning</i>			
	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	2,0	2,0	2,0	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader *	1 750,0	1 795,0	1 840,0	
Utstyr/investeringer				
Øvrige driftskostnader				
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	1 750,0	1 795,0	1 840,0	5 385,0
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				
Egenfinansiering UiT	1 750,0	1 795,0	1 840,0	
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	1 750,0	1 795,0	1 840,0	5 385,0

* = Forskerstilling (1 075) og stipendiat (675)

2) Oppdaterte laboratorier for forskning og utdanning, og for anvendelse i FoU-prosjekter med næringslivet innenfor produksjonsteknologi og logistikk.

Kvaliteten og relevansen i vår forskning og utdanning som omhandler produksjonsteknologi og logistikk avhenger av oppdatert infrastruktur for forskning. Dette krever både nye investeringer og ressurser til jevnlig oppdateringer. Det er i tillegg viktig at vi gjennom våre laboratorier kan vise næringslivet hvilke muligheter som finnes og hva det vil kreve å implementere nye løsninger. Laboratoriene vil være et sentralt element i innovasjonsprosessene i ArcLog, og på den måten bidra til å styrke eksisterende næringsliv og motivere for nye satsinger.

Det kreves investering i å oppdatere IITs nåværende Small-scale Intelligent Manufacturing System (SIMS). Investering i avanserte produksjonsroboter står sentralt samt utstyrskomponenter for effektiv menneske og maskin kommunikasjon

Denne delen av tiltaket omfatter investeringer på 1,5 mill NOK – inngår i vitenskapelig utstyr

Kostnadsbudsjett		<i>Tiltak: Oppdaterte laboratorier</i>			
	2020	2021	2022	Totalt	
Antall stillinger/årsverk					
Arealbehov (m ²)					
Kostnader					
Lønns- og personalkostnader					
Utstyr/investeringer	1 500,0				
Øvrige driftskostnader					
Arealkostnader					
Sum kostnadsbudsjett	1 500,0	-	-	1 500,0	
Finansiering					
Egenfinansiering - egen enhet	450,0				
Egenfinansiering UiT	1 050,0				
Annen finansiering - spesifiser					
Sum finansiering	1 500,0	-	-	1 500,0	

3) ArcLog - en levende formidlings- og innovasjonsarena der forskning, utdanning og næringsliv møtes og samhandler med tanke på bærekraftig utvikling og økt konkurransekraft i næringslivet i nord

Ideen er å etablere et kompetansesenter som kobler akademia, forskningsmiljøer, næringsliv og offentlig virksomhet tettere sammen for å legge til rette for formidling, kunnskapsdeling og utvikling på tvers av ulike aktører, primært på Nordkalotten.

ArcLog vil lanseres 4. juni 2019 som en av IVTs strategiske satsningene. Da vil ArcLog gå inn i første driftsfase:

- Skape aktivt samarbeid mellom næringsliv og utdanning- og forskningsmiljøer.
- Hvor står vi i dag, hvor skal vi? Sektoriell kompetansekartlegging og gap-analyser.
- Utvikle utdanning (spesialiseringer/EVU) på områder som er viktige for næringslivet.
- Stimulere og forberede bedrifter til innovasjon gjennom økt satsing på langsiktig forskning.
- Oppbygging av prosjektportefølje med innretning mot regionale og interregionale finansieringsordninger, forskningsrådets program og Horisont2020, samt arvtageren FP9.

Dette vil føre til neste driftsfase som skal sørge for:

- Konsolidering og spissing av senterets aktiviteter. Forskningsfront innenfor utvalgte områder/tema.
- Søke nasjonale/internasjonale senterordninger (eks. SFI-ordningen)

Denne delen av tiltaket omfatter:

- Videreføring av tildelt prosjektlederstilling (tilsagn fra rektor 2019, forventes realisert tidlig høst 2019)
- En stipendiatstilling tilknyttet koblingen mellom logistikk/produksjonsteknologi og fiskerifag
- En stipendiatstilling tilknyttet koblingen mellom logistikk/produksjonsteknologi ved IVT og reiselivsfag

Kostnadsbudsjett <i>Tiltak: ArcLog</i>				
	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	3,0	3,0	3,0	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	2 425,0	2 485,0	2 550,0	
Utstyr/investeringer				
Øvrige driftskostnader				
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	2 425,0	2 485,0	2 550,0	7 460,0
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				
Egenfinansiering UiT	2 425,0	2 485,0	2 550,0	
Annen finansiering - spesifiser				
Sum finansiering	2 425,0	2 485,0	2 550,0	7 460,0

* = Prosjektlederstilling (1 075) og 2 stipendiater (2*675)

NT-fak

Prioriterte innspill fra NT-fak

Tiltak	Vitenskapelig utstyr	Forskning, utdanning, innovasjon og formidling	Total sum	Hvorav egeninnsats
Strategisk satsing på optikk og nanoteknologi	7 000	20 174	20 174	10 258
Forsterket satsing på jordobservasjon/CIRFA		39 106	39 106	22 728
Medgift til ERC StG til Jagerska		5 000	5 000	2 500
Medgift til ERC StG til Agarwal		5 000	5 000	2 500
Infrastruktur Massespektrometri (MS)	14 500		14 500	7 450
Midler til patentbeskyttelse		126	126	-
Kapasitetsbygging EISCAT_3D		32 790	32 790	16 711
Sum	21 500	102 196	116 696	62 147

Uprioriterte Innspill (som vi ønsker finansiert dersom de prioriterte først blir finansiert)

Tiltak	Vitenskapelig utstyr	Forskning, utdanning, innovasjon og formidling	Total sum	Hvorav egeninnsats
Kurator/arkivar 4-år		5 581	5 581	1 000
UiT Autonomous Ship Program (ASP)		13 000	13 000	6 500
Finansiering av Toppforsk-prosjekt		19 846	19 846	11 272
Sum	0	38 427	38 427	18 772

Strategisk satsing på optikk og nanoteknologi

Søknad om tildeling i ordinær budsjettprosess

Krishna Agarwal, Jana Jágerská, Balpreet S. Ahluwalia, Frank Melandsø og Olav Gaute Hellesø

Institutt for fysikk og teknologi, UiT

1. Samandrag

Det blir foreslått ei strategisk satsing på eit forskingsmiljø som det siste tiåret har fått fram nyskapande forskning og fått vesentleg ekstern finansiering. Dette vil setja miljøet i stand til å søkja om SFF ved neste utlysing (medio 2020). Søkjarane arbeider med sensitive og kompakte gass-sensorar for klimagassar, nanoskopi og foto-akustisk mikroskopi for medisinsk forskning og diagnostikk, samt fundamental forskning innan optikk og nanoteknologi. Satsinga omfattar eit reinrom for nanoteknologi, utstyr for å laga optiske komponentar og system, avansert utstyr for nanoskopi og foto-akustisk mikroskopi, og tre tidsavgrensa stillingar. Forskinga er tverrfagleg og andre forskingsgrupper ved NT-fak og Helse-fak vil også ha nytte av og bruka utstyret.

2. Strategisk tilknytning

Forskning på sensorar for klimagassar og nanoskopi for medisinsk bruk støttar opp under UiT sin strategi om å utvikla "teknologi som løser utfordringer knyttet til helse, ytre miljø, sikkerhet og operasjoner i arktiske strøk". Forskinga på nanoskopi er tverrfagleg og involverer fleire fakultet, bl.a. gjennom prosjektet 'Centre on Nanoscopy to decode nanoscale biological systems' som Ahluwalia leiar og som er ei av UiT sine tematiske satsingar. Vidare støttar forskninga opp under Helseteknologi, som er ein studieretning under sivilingeniørutdanninga i 'Anvendt fysikk og matematikk'. Ein vesentleg del av satsinga er retta mot deponering og etsing av tynne filmar. Dette er nano- og materialteknologi, der det vil vera samarbeid med 'Arctic Centre for Sustainable Energy' som forskar på nye typar solceller.

Satsinga høver inn under den gjennomgåande strategien om at "UiT skal være et breddeuniversitet med internasjonalt ledende og dristige forskningsmiljø". Spesielt vil tiltaket bidra til at "UiT skal ha nasjonal forskningsinfrastruktur som særlig bygger opp under de tematiske satsingene og de forskningsområdene hvor UiT er internasjonalt ledende" sidan størsteparten av kostnaden er til vitenskapleg utstyr og forskningsinfrastruktur.

3. Utviklingspotensial

Ahluwalia fekk ERC Starting Grant i 2013 og har sidan det bygd opp ei stor gruppe i UiT-målestokk. Jágerská

og Agarwal har nyleg fått ERC Starting Grant og er i ferd med å byggja opp eigne forskingsgrupper. Forskingsmiljøet er dermed i sterk ekspansjon og det er sikra ei positiv utvikling i fleire år framover. Miljøet er internasjonalt, men også med tre norske PhD-studentar. Ein vil fortsetja med å tiltrekka seg og satsa på framifrå unge forskarar og slik utvikla forskingsmiljøet vidare.

Forskarane har fram til no fått laga optiske filmar ved eksterne laboratorium i Barcelona, Southampton og Trondheim. Det har vist seg å vera svært vanskeleg å oppnå tilfredsstillande kvalitet på filmene og dette har forsinka bl.a. prosjektet til Ahluwalia. Jágerská opplever no dei same problema og det er stor risiko for at hennar ERC-prosjekt blir forsinka på grunn av dette. Det er derfor kritisk for prosjektet og for den vidare utviklinga av forskinga på optikk at det blir etablert eit reinrom med avansert utstyr for å laga dei optiske filmene. Reinrom og prosessutstyr for å deponera og laga mønster i tynne filmar er derfor den største og viktigaste delen av satsinga.

4. Evalueringar og eksterne midlar

Forskinga på optikk, nanoskopi og nanoteknologi ved IFT har fått innvilga mange eksterne prosjekt. Hellesø var prosjektleiar for 'Subsea sensors' som fekk støtte frå NFR-programmet 'Forskningsløft i nord' (2009-2017). Tre av forskarane har fått det prestisjetunge ERC Starting Grant (Ahluwalia 2013, Jágerská 2017 og Agarwal 2018). Ahluwalia har også fått støtte frå ERC Proof of Concept og Forny-programmet for å kommersialisera resultatata. Vidare har Agarwal fått Marie Curie Fellowship og ho er med i Digital Life Excellence Program. Både Agarwal og Jágerská er med i Aurora Outstanding Program. Jágerská har fått støtte frå Frinatek (2017), Ahluwalia frå BioTek2021 (2018) og både Jágerská og Ahluwalia frå Tromsø Forskningsstiftelse. I tillegg har søkjarane fått innvilga ei rad mindre prosjekt og deltar i fleire EU-prosjekt og internasjonale utvekslingsprogram. Jágerská er UiT sin representant i 'NanoNetwork - The Norwegian PhD Network on Nanotechnology for Microsystems'. Ho er også reviewer for NASA sine rom-program (New Frontiers, Discovery).

5. Oppnådde resultat

Forskarane har dei siste åra oppnådd ei rad ulike forskingsresultat knytta til sensor for metangass, nanoskopi, spektroskopi og mikro- og nanoteknologi. Spesielt har Ahluwalia oppnådd banebrytande resultat for chip-basert nanoskopi og det blir arbeidd med kommersialisering av resultatata. Melandsø har omfattande erfaring med kommersialisering og har vore involvert i sju patentar på ultralyd-teknologi og transducer-framstilling. Forskarane har publisert i bl.a. Nature Photonics, Nature Communications, Scientific Reports, Lab-on-a-Chip og Optics Express. Agarwal fekk Young Scientist Award frå URSI (2011) og President Fellowship (Singapore 2008). Ahluwalia har fått Tycho Jægers pris i elektrooptikk (2018) og UiT sin forskings- og utviklingspris (2018).

6. Varighet og vidare finansiering

Reinrommet vil bli etablert og utstyret kjøpt inn i 2019 og 2020, mens stillingane vil gå over tre år (post-doc, PhD, teknisk og adm.) Tiltaket vil totalt gå over fire år. Vidare finansiering er for ein stor del sikra med fleire pågåande prosjekt frå ERC, NFR og TFS. Det vil bli søkt om forskarprosjekt frå NFR og andre kjelder dei neste åra. Det vil også bli søkt om to større prosjekt: Ahluwalia vil søkja om ERC Consolidator Grant i 2019 og forskingsgruppa vil søkja SFF ved neste utlysing (medio 2020).

7. Eigenfinansiering

Sjå tabell over kostnadsbudsjett og detaljar i vedlegg ('Detailed proposal').

Kostnadsbudsjett	Tiltak, kostnad i 1000				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	0	4	4	4	
Arealbehov (m ²)	0	100	100	100	
Kostnader					
257					

Lønns- og personalkostnader		3834	3834	3834	11502
Utstyr/investeringer		7000			7 000
Øvrige driftskostnader		500	250	250	1000
Arealkostnader		224	224	224	672
Sum kostnadsbudsjett		11558	4308	4308	20 174
Finansiering					
Egenfinansiering - egen enhet		4100	1850	4308	10258
Egenfinansiering UiT		7458	2458		9916
Sum finansiering		11558	4308	4308	20 174

Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

Arealer til renrommet er ikke tilgjengelig innenfor det arealet som instituttet disponerer. Trolig må nye arealer leies i Forskningsparken. Arealkostnaden er derfor ført opp som finansiering fra strategisk fond. Utover dette dekker fondet utstyrsmidler på MNOK 10 samt en postdoktor og en stipendiat. NT-fak dekker en administrativ stilling, en teknisk stilling, utstyrsmidler på MNOK 12 og driftsmidler som egeninnsats. Det er brukt følgende flate satser for stillingene: PhD og postdoc 1117 pr. år, teknisk/adm. stilling 800 pr år. Attachment 1

8. Detailed proposal

It is proposed to establish a cleanroom (100 m² total area) for nanofabrication of optical components and to invest in advanced equipment for microscopy, nanoscopy and spectroscopy. The cleanroom and the processing equipment for the cleanroom will be established and acquired in 2019 and 2020. Most of the other equipment will be acquired in 2019. A technical position ('senioringeniør') will be recruited as soon as possible and for three years to oversee the installation and maintenance of the cleanroom and its equipment. This will be a permanent position and financing for it will be included in future proposals. A post-doc position for three years will start in 2020 working on the large amounts of data from nanoscopy. A PhD-student will use the advanced processing facility to make new nano-optical components. An administrative position will coordinate the project and the activities in optics and nanoscopy at NT-fak.

Equipment and services

Equipment	Description	Cost (1000 kr)	Funding
Cleanroom	Ready-made module, ca. 40 m ² and furniture	2000	UiT
Adapting & installing	Ventilation, water, gas-lines, walls, surfaces	3000	UiT
Dry-etching	Reactive-ion etching system (ICP/RIE)	4800	NT
Wafer processing	Spin-coater, oven, furnace, inspection microscope	1000	NT
Microscope	Label-free microscope and equipment for biological samples	2500	NT
Ellipsometer	To measure film thickness & permittivity. Part of funding, total cost 2 mill	1000	UiT
Transducers	For photo-acoustic microscopy	800	NT
2D-films	Thermal CVD for deposition of 2D-materials, e.g. graphene	1500	NT
Optical films	Deposition system for optical films, e.g. SiN (LPCVD or ICP-CVD)	4000	UiT
Plasma-asher	To clean samples and remove photo-resist	700	NT
Dicer	Precision diamond saw for cutting chips	700	NT
Sum	Equipment	22000	

Positions

Position	Description	Funding	
	Cost		
		(1000 kr)	
Post-doc	Handling, analysis and presentation of large amounts of data from nanoscopy	3351	UiT
Admin	Project coordination	2400	NT
Engineer	Establish and maintain the cleanroom	2400	NT
PhD	Research on optics and nanotechnology	3351	UiT
Sum	Positions	11502	

Innspill til Strategisk fond: Forsterket satsing på jordobservasjon/CIRFA

Søknad om tildeling i ordinær budsjettprosess

Torbjørn Eltoft, Camilla Brekke, Anthony Doulgeris, Andrea Marinoni

Institutt for fysikk og teknologi, UiT

Sammendrag

NT-fak foreslår «forsterket satsing» på CIRFA slik at kompetansen kan bidra til utvikling av den blå økonomien (havbruk, fiskeri og kystsonen – den nye oljen i Norge). Kompetanseforspranget i CIRFA kan brukes mot andre næringers kunnskapsbehov gjennom en målrettet satsing. Til dette er det behov for avansert, integrert havovervåknings-teknologi hvor styrking av IFT med oseanografisk modellering kan være et avgjørende bidrag.

CIRFA har vært operativ siden september 2015. Senteret har vært gjennom midtveisevaluering, og et av punktene som det ble fokusert på var hvordan senterets aktiviteter kan videreføres etter finansieringsperioden. CIRFAs forskning adresserer fjernmåling (i.e. teori, algoritmeutvikling, analyse) knyttet til et bredt spekter av arktiske anvendelser. Gjennom dette styrker senteret den nasjonale forskningen innen fjernmåling, og bidrar til å bygge et sterkt fjernmålingsmiljø ved UiT Norges arktiske universitet. CIRFAs evalueringskomité sier: “In addition, the Centre should capture new topics and application areas for beyond the current funding period such as climate change and support of safety and rescue operations.”

Senteret skaper internasjonal synlighet og knytter UiT forskningsmessig tett til velrenommerte internasjonale forskningsinstitusjoner. Forskningsoppgavene i CIRFA spenner over et vidt spektrum av fagdisipliner, og inkluderer grunnleggende fagfelt som fysikk, numerisk modellering (knyttet til oseanografi), signal- og bildebehandling, sensorteknologi, statistikk, mønstergjenkjenning og maskinlæring, og informatikk. Ei forsterka satsing til CIRFA vil ha som mål å styrke kompetansen innen strategisk viktige områder, styrke koblingen til næringslivet og sikre at UiT har et robust fagmiljø som gir et godt grunnlag for etterlivet til senteret.

Strategisk tilknytning

Satsingen på forskning og innovasjon i CIRFA skaper langsiktig merverdi for næringslivet gjennom utvikling av ny teknologi og fjernmålingsbaserte tjenester. CIRFA har tett samarbeid med næringslivet, som sikrer næringsrelevans i forskningen, og et godt nettverk, som bidrar til å gjøre UiT til «en pådriver for økt innovasjon for å bidra til næringsutvikling og tjenesteutvikling i offentlig sektor i nordområdene», som det sies i UiTs strategi. Strategien sier videre (i) «UiT skal stimulere til utvikling av kommersialiserbare ideer og bygge robuste og innovative forskningsmiljø», (ii) «UiT skal bidra til regional utvikling og verdiskapning», (iii) «UiT skal utvikle sitt samarbeid med NORUT for å øke innovasjon fra, og anvendelsen av, UiTs forskning», og (iv) «UiT skal bidra i videreutviklingen av et kunnskapsbasert næringsliv og aktivt dele kunnskap.»

Disse kulepunktene er godt ivaretatt av senterets virksomhet. Senterets forskning og innovasjon er også sentrale i forhold til Troms fylkes FoU-strategi, hvor det sies: «Rom/jord: På grunn av den geografiske beliggenheten langt nord har Troms konkurransemessig fortrinn innen fjernmåling og jordobservasjon, med potensial for ringvirkninger til andre næringer. Regionen egner seg godt til satellittbasert overvåking, og har som en følge av dette utviklet nasjonal og internasjonal spisskompetanse på fjernmåling og bruk av satellittdata.»

Bakgrunn for utvidelse av dagens aktivitet i senteret

CIRFA har etablert samarbeidsarenaer for kommunikasjon med næringslivet og andre «stakeholders» i offentlig forvaltning (PTIL, Kystverket). Tilbakemeldingene er at CIRFA med fordel kan inkludere forskning som retter seg mot andre næringer (havbruk, fiskeri), og at utvikling av

informasjonsprodukter basert på fjernmålingsdata for kystsonen vil være velkommen. Dette vi i så fall kreve nye ressurser. I denne sammenheng vil en styrking av oseanografisk modellering ved IFT være svært ønskelig, også i forhold interne kompetansebehov.

Vi vil fremme forslag om at det blir gitt forsterket satsing på CIRFA utfra følgende begrunnelser:

- **Forskerutdanning:** Forskerutdanning har stort fokus i CIRFA og SFI-ordningen generelt. CIRFA vil bidra med et betydelig antall ph.d.-studenter i løpet av prosjektperioden. En forsterket satsing skal bygge kompetanse, og gjøre fagmiljøet mer robust. Herunder ligger også at veiledningskapasitet innenfor viktige kompetanseområder må styrkes, som gir UiT økt kapasitet som kan utnyttes i konkurransen om en nasjonal forskerskole innen miljøovervåking.
- **Forsterket profilering i Arktis:** Fjernmåling representerer et viktig verktøy i forskning på klima og miljø i Arktis, og kartlegging av de miljømessige konsekvensene av økt menneskelig aktivitet i nord. Gjennom en forsterket satsing vil en i enda større grad kunne utnytte kunnskaper og teknologi som utvikles i CIRFA til å skape merverdi for UiT. Spill-over til andre fagfelt (terrestrisk forskning, marin biologi) vil bidra til å gi profilering til UiTs unike stilling innenfor Arktisk forskning.
- **Forsterket samarbeid med industri og næringsliv.** UiT ønsker et tettere samarbeide med industri og næringsliv. CIRFA vil bidra til dette gjennom det tette samarbeidet som allerede er inngått med industripartnerne. Norge forvalter enorme havområder. Norske myndigheter satser stort på økt maritim næringsutvikling. Økt næringsaktivitet som fiske, petroleum, fiskeoppdrett, havvindenergi, turisme og maritim transport representerer et økt trykk på ressurser og økte trusler mot maritime miljø. Dersom økt næringsaktivitet skal oppnås på en bærekraftig måte, slik som det fremheves i regjeringens havstrategi «Ny vekst, stolt historie», er det behov for avansert, integrert havovervåknings-teknologi. Vi mener Tromsø, med universitet i spissen, er i posisjon til å utvikle integrerte overvåkningssystemer for hav- og kystsonen, hvor en kombinerer optiske fjernmåling, radarfjernmåling og høyoppløselig numerisk modellering. CIRFAs forskningsfokus må utvides til også å inkludere kystnære områder.
- **Potensialet for tverrfaglig samarbeid, innovasjon og økt samarbeid med næringslivet er stort,** spesielt mot jordobservasjonsindustrien i Tromsø, men også knyttet til annet relevant næringsliv.
- **Økt utnyttelse av isgående fartøy:** Utfordringene for Arktisk forskning er at innsamling av data er kostbar og vanskelig på grunn av de geofysiske forhold, som enorme avstander, tidvis mørke, og utfordrende meteorologi. For fjernmåling er innhenting av valideringsdata viktig for kontroll/verifisering av algoritmer. Fjernmåling kan brukes i feltplanlegging for å optimalisere utnyttelse av det nye isgående forskningsfartøyet, og i samarbeid med andre forskningsgrupper ved UiT sikre høyt vitenskapelig utbytte. Dette bør utnyttes bedre.
- **Teknologisk samarbeid:** CIRFA vil bidra med forskning på teknologi som har grenseflater mot flere andre store prosjekter og initiativ ved UiT, for eksempel EISCAT_3D og Arven etter Nansen. CIRFA vil, gjennom en forsterket satsing, også kunne utnyttes til å etablere samarbeidsprosjekter med IIS-IVT innenfor droneteknologi og droneutdanning.

Utviklingen innen satellittfjernmåling går mot mindre, mer spesialiserte satellitter, som opererer i konstellasjoner. Dette gir høyere overvåkningsfrekvens av dynamiske fenomener, mer data, men gjør det også nødvendig å effektivt kunne bruke data fra flere sensorer samtidig. Forskningstema for midlertidige vitenskapelige stillinger skal fokusere på:

- **Oseanografisk modellering:** Utvikling av høyoppløselig numerisk modeller med anvendelse i for Arktiske operasjoner og kystnære farvann (Samarbeid: Graversen, Hattermann ved IFT).
- **Styrke kapasiteten og kompetansen i signalbehandling:** Fokus vil være på nye metoder for analyse av satellittdata (Informasjonsteoretisk læring, polarimetrisk dekomponering, data-fusjon)
- **Styrke kompetansen innen havfargefjernmåling (Ocean Colour).** Dette er grunnlaget for måling av vannkvalitetsparametere som klorofyll, gulstoff og sedimenter.
- **Modell-basert maskinlæring.** Ideen er å utnytte tilgjengelig a priori kunnskap fra fysiske/statistiske modeller i prosesseringen, i kombinasjon med maskinlæringsalgoritmer. Dette vil ha relevans både innen optisk fjernmåling og radar-applikasjoner.

Budsjett

Kostnadsbudsjett	Tiltak, kostnad i 1000 kr				
	2020	2021	2022	2023	Totalt
Antall stillinger/årsverk	7,2	7,2	7,2	7,2	
Kostnader					
Lønns- og personalkostnader	9 022	9 187	9 359	9 538	37 106
Øvrige driftskostnader	500	500	500	500	2 000
Sum kostnadsbudsjett	9 522	9 687	9 859	10 038	39 106
Finansiering					
Egenfinansiering - egen enhet	5 552	5 636	5 724	5 816	22 728
Egenfinansiering UiT	3 970	4 051	4 135	4 222	16 378
Sum finansiering	9 522	9 687	9 859	10 038	39 106

Den forsterkede satsningen vil finansiere følgende fireårige stillinger:

- 1 forskerstilling innen oseanografisk modellering
- 1 professor II med tilknytning til næringslivet
- 2 postdoktorer
- 4 stipendiater

Målet er at forskerstillingen på sikt blir en fast stilling ved instituttet.

Detaljert grunnlag for beregning av kostnader:

	2020	2021	2022	2023	Sum
Forsker	1 326	1 351	1 378	1 406	5 461
Professor II	304	310	317	324	1 255
Postdoktor	1 288	1 313	1 338	1 364	5 303
Postdoktor	1 288	1 313	1 338	1 364	5 303
Ph.d.-student	1 204	1 225	1 247	1 270	4 946
Ph.d.-student	1 204	1 225	1 247	1 270	4 946
Ph.d.-student	1 204	1 225	1 247	1 270	4 946
Ph.d.-student	1 204	1 225	1 247	1 270	4 946
Drift/tokt	500	500	500	500	2 000
Totalt	9 522	9 687	9 859	10 038	39 106

Stillingene fullkostbudsjetteres med lønn og sosiale kostnader, indirekte kostnader og leiested. Egeninnsats fra egen enhet er fire rekrutteringsstillinger samt leiestedskostnader knyttet til stillingene som fondet dekker. Øvrige budsjettposter dekkes av det strategiske fondet.

Innspill til Strategisk fond: Medgift til ERC StG til Jagerska

Søknad om tildeling i ordinær budsjettprosess

Jana Jágerská

Institutt for fysikk og teknologi, UiT

Sammendrag og strategisk tilknytning

Jana Jágerská driver forskningsaktivitet av høy kvalitet og har lyktes svært godt med å innhente eksternt finansierte forskerprosjektmidler (ERC StG, NFR Ungt forskertalent, TFS StG). Tidligere praksis ved UiT tilsier at suksess i ERC belønnes med medgift tilsvarende 1/3 av eksternt finansiering.

Jágerská sitt ERC StG har en ramme fra EU på ca. MNOK 15, som tilsier en medgift på MNOK 5. Deler av medgiften er allerede forutsatt og budsjettet inn som egenfinansiering i ERC-prosjektet. Det forventes følgelig at bidraget til medgiften kommer i form av kontanter.

Budsjett

Kostnadsbudsjett	Tiltak, kostnad i 1000 kr			
	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	0	0	0	
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	0	0	0	0
Øvrige driftskostnader	1 668	1 666	1 666	5 000
Sum kostnadsbudsjett	1 668	1 666	1 666	5 000
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	834	833	833	2 500
Egenfinansiering UiT	834	833	833	2 500
Sum finansiering	1 668	1 666	1 666	5 000

Medgiften vil finansiere utstyr og drift i tilknytning til ERC-prosjektet, og utløses som kontantbidrag til fri og fleksibel bruk av prosjektleder.

Innspill til Strategisk fond: Medgift til ERC StG til Agarwal

Søknad om tildeling i ordinær budsjettprosess

Krishna Agarwal

Institutt for fysikk og teknologi, UiT

Sammendrag og strategisk tilknytning

Krishna Agarwal driver forskningsaktivitet av høy kvalitet og har lyktes svært godt med å innhente eksternt finansierte forskerprosjektmidler (ERC StG, NFR Ungt forskertalent, kandidat til TFS StG). Tidligere praksis ved UiT tilsier at suksess i ERC belønnes med medgift tilsvarende 1/3 av eksternt finansiering.

Agarwal sitt ERC StG har en ramme fra EU på ca. MNOK 15, som tilsier en medgift på MNOK 5. Deler av medgiften er allerede forutsatt og budsjettet inn som egenfinansiering i ERC-prosjektet. Det forventes følgelig at bidraget til medgiften kommer i form av kontanter.

Det er registrert at Krishna Agarwal er tildelt en rekrutteringsstilling som en «påskjønnelse» for å lykkes med ERC-finansiering fra Universitetsstyret i møte 13. mars. Denne tildelingen fra UiT sentralt har ikke vært diskutert med instituttet eller fakultet, så det antas at dette ikke er en del av medgiften til Agarwals ERC StG.

Budsjett

Kostnadsbudsjett	Tiltak, kostnad i 1000 kr			
	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	0	0	0	
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	0	0	0	0
Øvrige driftskostnader	1 668	1 666	1 666	5 000
Sum kostnadsbudsjett	1 668	1 666	1 666	5 000
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	834	833	833	2 500
Egenfinansiering UiT	834	833	833	2 500
Sum finansiering	1 668	1 666	1 666	5 000

Medgiften vil finansiere utstyr og drift i tilknytning til ERC-prosjektet, og utløses som kontantbidrag til fri og fleksibel bruk av prosjektleder.

Innspill til Strategisk fond: Kapasitetsbygging EISCAT_3D

Søknad om tildeling i ordinær budsjettprosess

Institutt for fysikk og teknologi, UiT

Sammendrag

EISCAT_3D (E3D) radaren er designet for forskning på samspillet mellom sola og jorda. Å danne en helhetlig forståelse av prosessene i ionosfæren er viktig for klimaforståelse, kommunikasjon, romfart, satellitter og mye mer. UiT ivaretar Norges rolle som tilrettelegger for utbyggingen av hovedanlegget til E3D i Skibotn. For å styrke UiTs forskningskapasitet, sikre UiT en ledende forskningsstrategisk rolle, samt bidra til at dataproduktene fra den nye radaren er kvalitetssikret og nyttig for forskermiljøet foreslås en strategisk satsing hvor forskningsgruppa i romfysikk styrkes med en innstegsstilling med to stipendiater og en postdoktor, samt en forskerstilling med fokus på programmering og driftsmidler til gjesteforskerprogram og eksperimentell virksomhet ved andre ionosfære radarer.

Bakgrunn og begrunnelse

EISCAT har finansiert forskningsinfrastrukturen som i første fase har en totalramme på ca 750 millioner kroner. Norges forskningsråd finansierer 288 millioner kroner. Investeringen finansierer kun forskningsinfrastrukturen. Forskningsaktivitet må finansieres av brukerne og gjennom konkurranseutsatte forskningsmidler. For videre å finansiere driften av EISCAT og E3D krever Forskningsrådet forskningssøknader av høy kvalitet som konkurrerer innenfor deres eksisterende programmer.

Det foreslås at UiT gjør en strategisk satsing for å styrke forskningskapasiteten i romfysikk. Med helt ny infrastruktur trengs det en større satsing for å utvikle de gode forskningsprosjektene samt gjøre brukermiljøene klare til å ta i bruk de nye mulighetene. UiT bør styrke forskningskapasiteten ved å finansiere en innstegsstilling med en postdoktor og to stipendiater. Det for å øke brukermiljøet og for å utvikle de nye forskningstemaene. Det foreslås å bruke innstegsstilling for å kunne rekruttere særlig lovende yngre fagpersoner som skal kvalifisere seg til professorat i oppbygingsperioden.

I tett samarbeid med EISCAT, de andre brukermiljøene, og UiTs tungregnesenter, er det behov for å utvikle støttetjenester som gjør måledataene lett tilgjengelig for forskerne. Her ser vi for oss å ansette en forsker med god teknisk innsikt som blant annet skal ha som hovedoppgaver:

- tett oppfølging av de tekniske valgene og implementeringen av E3D
- bidra til utviklingen av dataprodukter og strategier for databehandling
- teknisk og eksperimentell støtte for å utvikle og gjennomføre forskningsplanen
- kursing av studenter og forskere i tilgang til og bruk av E3D måledata

Satsingen bidrar til UiTs strategi Drivkraft i Nord for å utvikle kunnskap om Arktis. Forskningsrådet bidrar med nasjonal forskningsinfrastruktur og UiT må følge opp med å bygge opp sin posisjon som nasjonalt og internasjonalt ledende og toneangivende bidragsyter til den forskningen som skal komme ut av E3D.

Budsjett

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Kapasitetsbygging EISCAT_3D</i>						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Totalt
Antall årsverk	2	4	5	5	4	2	
Kostnader							
Lønnskostnader	2 705	5 296	6 646	6 776	5 519	2 848	29 790
Øvrige driftskostnader	500	500	500	500	500	500	3 000
Sum kostnadsbudsjett	3 205	5 796	7 146	7 276	6 019	3 348	32 790
Finansiering							
Egenfinansiering - egen enhet	460	2 998	4 292	4 364	3 048	1 549	16 711
Egenfinansiering UiT	2 745	2 798	2 854	2 912	2 971	1 799	16 079
Sum finansiering	3 205	5 796	7 146	7 276	6 019	3 348	32 790

Det søkes om følgende stillinger:

- 1 seksårig innstegsstilling (førsteamanuensis)
- 1 femårig forsker
- 1 treårig postdoktor
- 2 fireårige stipendiater (oppstartspakke innstegsstilling)

Det søkes om driftsmidler til gjesteforskere, konferanser, eksperimentelt arbeid ved andre radaranlegg, intern-student program, mindre utstyr, programvarelisenser, etc.

Instituttet forplikter seg videre til fast ansettelse av kandidat til innstegsstilling dersom denne kvalifiserer seg til toppstilling i løpet av prosjektperioden.

Detaljert grunnlag for beregning av kostnader:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Sum
F.aman.	1 379	1 407	1 436	1 466	1 497	1 529	8 714
Forsker	1 326	1 351	1 378	1 406	1 434		6 895
Postdoktor		1 313	1 338	1 364			4 015
Ph.d.-student		1 225	1 247	1 270	1 294		5 036
Ph.d.-student			1 247	1 270	1 294	1 319	5 130
Drift/tokt	500	500	500	500	500	500	3 000
Totalt	3 205	5 796	7 146	7 276	6 019	3 348	32 790

Stillingene fullkostbudsjetteres med lønn og sosiale kostnader, indirekte kostnader og leiested. Egeninnsats fra egen enhet er tre rekrutteringsstillinger, hvorav to doktorgradsstipendiater og en postdoktorstipendiat, samt leiestedskostnader knyttet til stillingene som fondet dekker. Øvrige budsjettposter dekkes av det strategiske fondet.

UiT Autonomous Ship Program (ASP).

Autonomous navigation will play an important role in future maritime transportation systems. The technologies required for autonomous navigation in land transportation systems, i.e. self-driving cars such as Tesla, Uber, and Waymo, are in a mature phase when the environments are structured. Well-defined roads and communication networks have been previously developed, thus creating structured conditions where self-driving cars may operate at experimental scales. The required technological advancements for autonomous maritime transportation systems in unstructured environments are subject to more challenging navigation constraint are still in a development phase. Not only the required technologies for maritime transportation systems can be more complex, the present infrastructure is in general inadequate. Hence, a number of infrastructure and technology challenges have been encountered by maritime transportation systems in relation to autonomous navigation. This project proposes to research on the required fundamental technologies to support future maritime transportation systems operation under autonomous conditions.

UiT is in the process of purchasing a small-scale vessel for this project. The vessel will be equipped with several sensors and communication devices to conduct various experiments in the Tromso fjord, i.e. another autonomous ship test site. This proposal requests additional sensors that are required to support the project objectives. Furthermore, additional sensor system installation, operational and maintenance cost have also been requested in this proposal. There will be a shore based control and communication center to support vessel experiments will also be developed and some sensors and systems will be installed in the same center. This center will be an initial step towards establishing a training program for future navigators, who will control autonomous and remote controlled vessels from shore based centers in the future.

Additional four professorship (20 %) positions and one master mariner (40 %) position are requested to support the same program. These personals will be used for both teaching and research purpose. The budget is divided into following sections.

Innspill til strategiske satsinger skal leveres på følgende mal:

Kostnadsbudsjett	Tiltak 1			
	2019	2020	20201	Totalt
Arkivref:				
Antall stillinger/årsverk	5/(1.2 MY)	5/(1.2 MY)	5/(1.2 MY)	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader (1)	2 000 000	2 000 000	2 000 000	6 000 000
Utstyr/investeringer (2)	2 000 000	3 500 000		5 500 000
Øvrige driftskostnader (3)	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Arealkostnader				
Sum kostnadsbudsjett	4 500 000	6 000 000	2 500 000	13 000 000
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT	4 500 000	6 000 000	2 500 000	13 000 000
Annen finansiering - spesifiser				-

Sum finansiering	4 500 000	6 000 000	2 500 000	13 000 000
-------------------------	-----------	-----------	-----------	------------

Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

(1) 4 Professorships (20% position) will be offered under this programme to enhance the teaching and research capabilities in this program. These positions will be used for developing new teaching materials with the objective of introducing a master program/subjects in autonomous systems. One master mariner (40 % position) with sea going experience will also be used during the experimental phase of this project to support the research activities.

(2) The following cost breakdown is introduced to elaborate the respective costs for Utstyr/investeringer and the details are presented in the following section.

Sensor Name	Estimated Cost (NOK)
NOAS – NAVIGATION AND OBSTACLE AVOIDANCE SONAR SYSTEM (a)	500 000
LG Ultra HD Interactive Digital Board (4 units) (b)	640 000
Cameras: TrafiSense2 Dual - Model: TrafiSense Dual 690 (c)	660 000
Cameras: ZED 2K Stereo Camera (4 units) (d)	200 000
NVIDIA DGX-1 deep learning supercomputer (e)	1 500 000
FLIR M500 Ultra High Performance Multi-Sensor Thermal Camera (f)	2 000 000
Total cost	5 500 000

- (a) Sonar system will be installed on the UiT vessel and that has the capability to scan the ocean flow as 3D images. Those images can be used for vessel navigation and collision avoidance type of applications during the autonomous navigation.
- (b) Interactive digital boards will be used to display the sensor information from the vessel and that will be used for both teaching and research purposes in the shore based control and communication center. The students from Bachelor, Master and PhD students can see and use these sensor data for their learning and research activities.
- (c) Several cameras with 3D image capturing capabilities will be installed on the vessel to support autonomous navigation to improve the navigation safety.
- (d) NVIDIA deep learning supercomputer will be used on the vessel to navigate in an autonomous mode.
- (e) Thermal camera will be used to support vessel navigation in arctic area. This sensor has the capability to create images and identify objects under not so clear weather conditions.

(3) The vessel will also be associated with installation, operational and maintenance costs and that approximated to 500 000 (NOK) per year. The cost can be associated with following activities:

- Sensor and system installation and maintenance cost.
- Fuel and other operational expenses.
- Staff support for vessel experiments
- The rent and system installation costs for the shore based control and communication center and its operational costs.

Project group: This project group consists of Dr. Lokukaluge Prasad Perera, Prof. Peter Wide, Dr. Bjørn-Morten Batalden and Dr. Ricardo Pascoal.

Innspill til Strategisk fond: Finansiering av Toppforsk-prosjekt

Søknad om tildeling i ordinær budsjettprosess

Odd Erik Garcia

Institutt for fysikk og teknologi, UiT

Sammendrag og strategisk tilknytning

Odd Erik Garcia driver forskningsaktivitet på fusjonsenergi av høy kvalitet og har lyktes med å innhente eksternt finansierte forskerprosjektmidler (blant annet fra NFR FRIPRO og Fulbright-programmet). Den vitenskapelige produksjonen er ledende på instituttet og omfatter et stort internasjonalt nettverk.

Forskningsaktiviteten er et komplement til ARC-senteret og støtter opp om forskningen i romfysikk og klimadynamikk, samt fakultetets satsning på grunnforskning og instituttets fokus på numeriske beregninger i undervisningen. Videre er aktiviteten forankret i fakultetets og instituttets strategi gjennom «utvikling av kunnskap og teknologi for overgang til bærekraftige energikilder» samt «beregninger for simulering av komplekse systemer».

I 2017 ble det sendt en søknad til TOPPFORSK-programmet som oppnådde total karakteren 6, til tross for graverende feil i evalueringen. Prosjektbeskrivelsen, NFR-evalueringen og UiTs klage på denne er vedlagt dette innspillet.

Tidligere praksis ved UiT tilsier at søknader med så god evaluering i TOPPFORSK-programmet belønnes med intern forskningsfinansiering. Det søkes med dette om finansiering av midlertidige stillinger og moderate driftsmidler for å gjennomføre prosjektet.

Budsjett

Kostnadsbudsjett	Tiltak, kostnad i 1000 kr				
	2020	2021	2022	2023	Totalt
Antall stillinger/årsverk	3	4	4	3	
Kostnader					
Lønns- og personalkostnader	3 696	5 076	5 170	3 904	17 846
Øvrige driftskostnader	500	500	500	500	2 000
Sum kostnadsbudsjett	4 196	5 576	5 670	4 404	19 846
Finansiering					
Egenfinansiering - egen enhet	2 638	2 910	2 954	2 770	11 272
Egenfinansiering UiT	1 558	2 666	2 716	1 634	8 574
Sum finansiering	4 196	5 576	5 670	4 404	19 846

Det søkes om finansiering til to treårige postdoktorer og to fireårige ph.d.-studenter samt driftsmidler.

Detaljert grunnlag for beregning av kostnader:

	2020	2021	2022	2023	Sum
Postdoktor	1 288	1 313	1 338		3 939
Postdoktor		1 313	1 338	1 364	4 015
Ph.d.-student	1 204	1 225	1 247	1 270	4 946
Ph.d.-student	1 204	1 225	1 247	1 270	4 946
Drift	500	500	500	500	2 000
Totalt	4 196	5 576	5 670	4 404	19 846

Stillingene fullkostbudsjetteres med lønn og sosiale kostnader, indirekte kostnader og leiested. Egeninnsats fra egen enhet er to ph.d.-stillinger samt leiestedskostnader knyttet til postdoktorstillingene som fondet dekker. Driftskostnader dekkes av det strategiske fondet.

Institutt for geovitenskap (IG) vil med dette melde inn

«kurator/arkivar» som strategisk satsing.

Sammendrag

Grunnet ubyråkratisk tilgang til marine forskningsfartøy i verdensklasse, som f.eks. FF «Helmer Hanssen», har Institutt for geovitenskap hatt mulighet til å samle inn store mengder med data og prøvemateriale og, basert på dette, klart å bygge opp verdensledende forskningsmiljø innen polare marine geovitenskap. Dataene og prøvematerialet har imidlertid ikke blitt lagret/arkivert på en fullt tilfredsstillende måte. Instituttet spiller derfor inn et helt nødvendig behov for midler til en stilling i 4 år som kurator/arkivar, samt tilhørende midler for drift og vedlikehold av databaser, for å kunne opprette og vedlikeholde gode rutiner for tidsmessig og forsvarlig lagring av data. Etter prosjektperioden evalueres det om målene ble nådd og det vurderes om det skal opprettes en fast stilling for å videreføre arbeidet.

Institutt for geovitenskap (IG) har i flere tiår vært blant verdensledende forskningsmiljø innen maringeovitenskapelig polarforskning. Dette ble i svært stor grad muliggjort gjennom tilgang til enestående forskningsinfrastruktur i form av forskningsfartøy, spesielt FF «Helmer Hanssen» og FF «Johan Ruud». Fartøyene ble brukt til å samle store mengder av akustiske data (bl.a. seismikk, kartlegging av havbunnens overflate), måling vannmassenes egenskaper, samt prøvetaking av havbunnen i et område som strekker seg fra Færøyene i sør, til Øst-Grønland i vest, norske farvann i øst og områdene rundt Svalbard i nord.

Analyser av det innsamlede materialet har ført til et stort antall fagfellevurderte publikasjoner, det har blitt brukt til undervisning på alle nivå, samt til tallrike master- og ph.d. oppgaver. Videre har tilgang til forskningsinfrastruktur og data vært sentral i etablering av en av de få Sentre for fremragende forskning ved UiT, Senter for arktisk gasshydrat, klima og miljø (CAGE). Dessuten har data, som ble samlet inn i grunnforskningens øyemed på 1980- og 1990-tallet vært sentrale i forbindelse med argumentasjonen for utvidelsen av norsk havterritorium i 2009.

Siden 1980 tallet er det samlet inn og analysert materiale til en kostnad av mange titalls millioner, eller mest sannsynligvis flere hundre millioner, kroner. Av flere grunner har prøvematerialet og data fra analysene dessverre ikke blitt arkivert på en fullt ut tilfredsstillende måte. IG og CAGE har p.t. ansatt en avdelingsingeniør blant annet for å imøtekomme de mest akutte behov for arkivering av sedimentprøver. Materialet fra IG og CAGE består i stor grad av flere tusen kjerneprøver som er lagret på to store kjølelager i Fløyahallen, (ti)tusenvis av enkeltprøver, samt store mengder digitale data.

IG har påbegynt å etablere bedre rutiner for lagring av materiale, som har blitt samlet inn i løpet av de siste tiårene, men det arbeidet vil kreve mange år. Grunnet store finansielle forpliktelser knyttet til forskningssentrene CAGE, Arktisk petroleumssenter ARCEX, satsing på malm- og mineralressurser, samt fjellskred har instituttet imidlertid ikke handlingsrom til å opprette en fast kuratorstilling for øyeblikket.

IG spiller derfor inn forslag om en stilling som kurator/arkivar til en strategisk satsing. Personen skal ha hovedansvar for etablering og implementering av profesjonelle rutiner og systemer etter internasjonalt aksepterte standarder for arkivering av alt materiale innsamlet under marine forsknings- og undervisningstokt, både fysisk arkivering, samt arkivering i databaser. Etter hvert skal ansvarsområdet utvides til å inkludere prøver som har blitt samlet inn på land. Under prosjektet vil vi søke kontakt og samarbeid med TMU og UB rundt de faglige spørsmål.

Innspillet er strategisk viktig for fremtidig forskning, fordi det vil sikre forsvarlig arkivering og dokumentasjon, og bedre tilgjengeliggjøring av forskningsdata. Fremtidige bedre analysemetoder kan også medføre at det er muligheter for å hente ny og betydningsfull viten fra kjerner og annet prøvemateriale innsamlet de siste 30 – 40 år, knyttet særlig til klimatiske data, men også på andre felt. Den maringeologiske aktiviteten ved IG vil bli opprettholdt i årene fremover, ikke minst fordi instituttets forskere også har fått tilgang til nytt isgående fartøy FF Kronprins Haakon.

Arkiveringsrutiner ved de norske geovitenskapelige institusjonene er ofte ikke godt nok utviklet og det har nylig blitt påpekt i media at manglende etterprøvbarehet pga. at dårlig/fraværende arkivering kan bli et problem for geofaglig forskning (<http://www.geo365.no/geoforskning/kan-ende-opp-som-soppel/>). Diskusjon om lagrings- og arkiveringsrutiner har blitt påbegynt i møter av Nasjonalt geofagråd, hvor IG er representert. Dersom IG får opprettet en stilling som kurator/arkivar ville instituttet og UiT kunne innta en ledende og forbilledlig rolle for norske forskningsmiljø. Den som innehar stillingen ville også kunne bli inkludert på et tidlig stadium i arkivering av prøver samlet inn i tilknytning UiT, NT-fak og IG sin strategiske satsing mot malm og mineralressurser. Her kunne en fra et tidlig stadium legge profesjonelle premisser til ansvarsfull lagring av prøver og dermed legge til rette for ett av forskningens hovedprinsipper, dvs. etterprøvbarehet.

Budsjett/mal

Kostnadsbudsjett	Tiltak 1				
	2020	2021	2022	2023	Totalt
Arkivref:					
Antall stillinger/årsverk (post.doc.)	1	1	1	1	
Arealbehov (m ²)	0	0	0	0	

Kostnader (kNOK)					
Lønns- og personalkostnader*	884	909	935	1061	3781
Utstyr/investeringer					
Øvrige driftskostnader**	450	450	450	450	1800
Arealkostnader					
Sum kostnadsbudsjett	1334	1359	1385	1511	5581
Finansiering					
Egenfinansiering - egen enhet	250	250	250	250	1000
Egenfinansiering UiT	1084	1109	1135	1261	4581
Annen finansiering - spesifiser					
Sum finansiering	1334	1359	1385	1511	5581

* Overing.stilling/kurator/arkivar; ** Utgifter til databaser og lønnskostnad for egeninnsats ansatte ved IG

Jurfak

KG Jebsen-senter for havrett

Det juridiske fakultet har siden 2014 fått tildelt kr 1 mill. årlig til KG Jebsen-senter for havrett. I forbindelse med universitetsdirektørens gjennomgang av strategiske midler i budsjettet for 2016, foreslo Det juridiske fakultet en videreføring av denne finansieringen til og med 2022. Begrunnelsen for denne videreføringen, var et ønske om å sikre fleksibilitet i arbeidet med å sikre videre drift av Havrettsenteret etter 31.8.2019 og arbeidet med å søke NFR om «Senter for fremragende forskning».

Arbeidet med å videreføre Havrettsenteret ved Det juridiske fakultet, har vært gjenstand for god planlegging over lenger tid. Både Stiftelsen KG Jebsen og universitetsledelsen har gitt positive tilbakemeldinger på dette arbeidet. På møtet med universitetsledelsen 7. september 2018, orienterte vi om planene for videreføring av senteret (med særlig fokus på årene 2019 – 2022), inklusive finansiering av nye stillinger i denne perioden. På møtet fikk vi en klar forståelse av at universitetsledelsen innvilget vår søknad om tre stipendiatstillinger (senere tildelt av universitetsstyret i sak S 13/19) og videreføring av 1 mill. kr. i strategiske midler for årene 2020 – 2021 – 2022.

Finansiering av stillinger etter 31.8.19.					
Lønnskostnader inkl. sosiale kostnader					
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Totalt prof. II	455 929	911 858	911 858	911 858	3 191 503
Totalt postdoktor		1 956 000	2 688 000	2 422 000	7 066 000
Engasjement	2 000 000				2 000 000
Totalt nye stillinger	2 455 929	2 867 858	3 599 858	3 333 858	12 257 503
	Hittil mottatt	Forventet mottatt	Totalt		
Ustyrets strategiske midler	6 000 000	3 000 000	9 000 000		
Gaveforsterkning	4 573 160	4 154 340	8 727 500		
Fakultetet	2 332 371		2 332 371		
Totalt	12 905 531	7 154 340	20 059 871		
Allerede disponert str. midler			6 000 000		
Allerede disponert gaveforsterkning			1 802 368		
Stillinger etter 31.8.19			12 257 503		
Gjenstående			0		

HSL

Tidligere vedtatte tiltak

Fakultetet har slike tiltak som er spilt inn tidligere og skal videreføres i 2020:

- Videreføring av ProTed – universitetsstyret har i sak S 45/17 (ephorte 2017/2554) gjort vedtak om årlig tildeling på kr 1,1 mill. ut 2022
- Finansiering av fellesgraden *Governance and Entrepreneurship in Northern and Indigenous Areas* (GENI). Rektor har i fullmaktssak 16/19 tildelt 700 000 kr i halvårsvirkning for 2019, og samtidig gitt lovnad om videre tildeling i inntil 3 år.

Forslag til nye tiltak

Etter behandling i fakultetsstyret i sak FS 17-2019 ønsker HSL-fakultetet å fremme forslag om slike nye tiltak til budsjettbehandlingen 2020:

1. Brobygging på russisk – Fra forskningsfront til klasserom
2. Startfinansiering til Senter for flerspråklighet
3. Utvikling av utdanningskvalitet og læringsmiljø
4. Videreutvikling av universitets-NAV
5. Fleksibel barnehagelærerutdanning
6. Tverrfakultært tematisk prosjekt: Nature Bases Activities in Arctic Tourism

Nedenfor er gitt ent kort sammendrag og budsjett for de enkelte tiltakene. Nærmere beskrivelser er gitt i vedlegg. Det er ikke lagt inn indirekte kostnader eller lønns- og

prisvekst i budsjettene. Egenfinansiering på 50 % er foreløpig ikke budsjettert inn. Fakultetet går god for søknadene og vil ta stilling hvordan egenandelen skal finansieres når det blir klart hvilke prosjekter som går videre.

Tiltak 1 Brobygging på russisk – Fra forskningsfront til klasserom

HSL-fakultetet huser verdensledende miljøer i lingvistikk. Hvordan kan språkforskningen komme studentene til gode? Er det mulig å bygge bro fra forskningsfront til klasserom? CLEAR-gruppen (Cognitive Linguistics: Empirical Approaches to Russian) ved Institutt for språk og litteratur (ISK) tar denne utfordringen på alvor, og har som mål i løpet av fem-seks år å gjøre UiT til et internasjonalt senter for forskningsbasert språkundervisning med særlig fokus på russisk. For å stille sterkere i fremtidige søknadsrunder om SFU og andre eksternt finansierte prosjekter er det behov for å styrke kompetansen innenfor *Intelligent Computer Assisted Language Learning* (ICALL). Det søkes derfor midler til en professor II med spisskompetanse på feltet.

Kostnadsbudsjett	Tiltak 1 Brobygging på russisk			Totalt
	2020	2021	2022	
Arkivref:				
Antall stillinger/årsverk- prof II	0,2	0,2	0,2	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	240 000	240 000	24 000	504 000
Utstyr/investeringer				0
Øvrige driftskostnader	25 000	25 000	25 000	75 000
Arealkostnader				0
Sum kostnadsbudsjett	265 000	265 000	49 000	579 000
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				0
Egenfinansiering UiT				0
Annen finansiering UiT - spesifiser				0
Sum finansiering	0	0	0	0

Vedlegg 1 gir en nærmere beskrivelse av tiltaket.

Tiltak 2 Startfinansiering til Senter for flerspråklighet

HSL-fakultetet søker om startfinansiering til opprettelse av Senter for flerspråklighet – *Center for Multilingualism: Acquisition, Variation & Attrition (AcqVA)*. Slik finansiering vil støtte et svært aktivt og produktivt forskningsmiljø ved ISK (LAVA-gruppen) som har potensiale til å bli et av verdens ledende miljøer på dette feltet. En slik bevilgning vil være i tråd med både UiTs og HSL-fakultetets strategi i og med at den vil 1) støtte og videreutvikle et fremragende forskningsmiljø, 2) styrke internasjonalisering, og 3) bidra til å øke gjennomslag på eksternt finansiering. Målet er at ACqVA skal bli et verdensledende miljø innen flerspråklighet og gjøre språkvitenskap til en relevant disiplin for andre fag ved publisering i tidsskrifter utenfor ren lingvistikk, og det planlegges i samarbeid med forskere

fra NTNU å søke status som Senter for fremragende forskning (SFF) ved NFRs neste utlysning.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Tiltak 2 Senter for flerspråklighet</i>				
Arkivref:	2020	2021	2022	2023	Totalt
Antall stillinger/årsverk	2,85	2,85	2,85	2,25	
Arealbehov (m ²)					
Kostnader					
Lønns- og personalkostnader	1 932 000	1 932 000	1 932 000	1 667 000	7 463 000
Utstyr/investeringer					0
Øvrige driftskostnader	500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000
Arealkostnader					0
Sum kostnadsbudsjett	2 432 000	2 432 000	2 432 000	2 167 000	9 463 000
Finansiering					
Egenfinansiering - egen enhet					0
Egenfinansiering UiT					0
Annen finansiering UiT - spesifiser					0
Sum finansiering	0	0	0		0

I budsjettet er lagt inn

- 25 % prosjektledelse
- 3 prof. II-stillinger over 3 år
- 1 statistiker over 4 år
- 0,5 stilling til formidlingstjeneste
- driftsmidler til workshops, gjesteforelesninger, reiser og andre arrangementet

Vedlegg 2 gir en nærmere beskrivelse av tiltaket.

Det vil også fremmes søknad innenfor ordningen Aurora Centres som har søknadsfrist i juni.

Tiltak 3 Utvikling av utdanningskvalitet og læringsmiljø

Dette prosjektet tar sikte på å bidra til UiT sin målsetting om å styrke utdanningskvaliteten. Dette krever fysiske rammer, og det fordrer kunnskap og nytenkning. Prosjektet har to hovedspor. Det ene er å gjøre eksisterende arealer/lokaler bedre egnet til fleksible undervisningsformer, til dialog og til studentaktive læringsformer. Fornyelsen av fysiske strukturer omfatter både ordinære undervisningsrom og arealer studentene bruker til egeninitiert læring. Det andre hovedsporet er et flerårig program for opplæring av faglig tilsatte og utvikling av fagtilbudet i disiplinprogrammene ved Institutt for samfunnsvitenskap (ISV). Det skal dras veksler på erfaringer fra erfaringsbaserte masterutdanninger, og i satsingen skal det trekkes veksler på tilsvarende fagmiljø ved Umeå universitet som har erfaring med studentaktive læringsformer.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Tiltak 3 Utvikling av utdanningskvalitet og læringsmiljø</i>				
Arkivref:	2020	2021	2022	2023	Totalt
Antall stillinger/årsverk	0,5 + 0,2	1	1	1	

Arealbehov (m ²)					
Kostnader					
Lønns- og personalkostnader	700 000	800 000	800 000	800 000	3 100 000
Utstyr/investeringer	200 000	2 000 000	150 000	0	2 350 000
Øvrige driftskostnader	240 000	125 000	125 000	125 000	615 000
Arealkostnader					0
Sum kostnadsbudsjett	1 140 000	2 925 000	1 075 000	925 000	6 065 000
Finansiering					
Egenfinansiering - egen enhet					0
Egenfinansiering UiT					0
Annen finansiering UiT - spesifiser					0
Sum finansiering	0	0	0		0

Lønns- og personalkostnadene innbefatter pedagogstilling med oppstart h-2020. I 2020 er det også kalkulert inn bistand i forbindelse med planlegging av utstyr/undervisningsfasiliteter. Videre er det behov for inventar/utstyr knyttet til nye undervisningsformer og digitale løsninger. I driftskostnader inngår opplæring utenfor Tromsø, reiser knyttet til UMEÅ-samarbeid og kostnader knyttet til styringsgruppe.

Vedlegg 3 gir en nærmere beskrivelse av tiltaket.

Tiltak 4 Fleksibel barnehagelærerutdanning

UiT og Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP) blir veldig ofte kontaktet av kommuner og regionkontakter om at det er stort behov for flere barnehagelærere, særlig etter at ny bemanningsnorm i barnehagene ble innført i 2018. ILP har nedsatt en arbeidsgruppe for å utrede mulighetene for å tilby en fleksibel barnehagelærerutdanning for å kunne møte det store behovet i nord. Arbeidsgruppen ser i første omgang på en fleksibel barnehagelærerutdanning i Tromsø/Nordland som en pilot. Det planlegges 4 studiesteder for samlingsbasert barnehagelærerutdanning: Tromsø, Narvik, Harstad og Finnsnes med til sammen 80 studenter. Det påregnes merkostnader knyttet til 30 ekstra studenter.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Tiltak 4 Utvikling av utdanningskvalitet og læringsmiljø</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	4 800 000	4 800 000	4 800 000	14 400 000
Utstyr/investeringer	300 000	200 000	200 000	700 000
Øvrige driftskostnader	200 000	200 000	200 000	600 000
Ekstra praksiskostnader - 30 studenter	450 000	450 000	450 000	1 350 000
Arealkostnader				0
Sum kostnadsbudsjett	5 750 000	5 650 000	5 650 000	17 050 000

Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				0
Egenfinansiering UiT				0
Annen finansiering UiT - spesifiser 1)	800 000	800 000	800 000	2 400 000
Sum finansiering	0	0	0	0

1) Praksisveiledere forventes dekket av Narvik, Harstad og Lenvik kommune

Vedlegg 4 gir en nærmere beskrivelse av tiltaket.

Tiltak 5 Universitets-NAV

UiT har inngått et formelt samarbeid med NAV om gjensidig utvikling av prosjekter innen FoU- og utdanningsaktiviteter som er av felles interesse for alle enheter ved UiT. Institutt for barnevern og sosialt arbeid søker om støtte til å videreutvikle prosjektet Universitets-NAV ved å oppfylle de punktene i den strategiske samarbeidsavtalen med NAV som omhandler kompetanse og utdanning, som innebærer bl.a. samarbeid om praksisstudier, etter- og videreutdanning, studentmobilitet og hospitering. Prosjektet har som målsetting å lage en struktur for fremtidig samarbeid både innad på UiT og mellom UiT og NAV, samt å utvikle nye medforskningsprosjekter som involverer UiT som breddeuniversitet. Målet på sikt er at Universitets-NAV skal bli et permanent senter for forskning, kompetanse og utdanning.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Tiltak 5 Universitets-NAV</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	1	1	1	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	600 000	600 000	600 000	1 800 000
Utstyr/investeringer				0
Øvrige driftskostnader - se under	480 000	480 000	480 000	1 440 000
Arealkostnader				0
Sum kostnadsbudsjett	1 080 000	1 080 000	1 080 000	3 240 000
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				0
Egenfinansiering UiT				0
Annen finansiering UiT - spesifiser				0
Sum finansiering	0	0	0	0

I budsjettet inngår lønn til administrering og koordinering samt driftsmidler til workshops/seminarer, møtevirksomhet og deltakelse på NAV-konferanser.

Vedlegg 5 gir en nærmere beskrivelse av tiltaket.

Tiltak 6 Nature Based Arctic Tourism: Research for Sustainability and Local Development

HSL-fakultetet (Institutt for reiseliv nordlige studier) har sammen med BFE (Handelshøgskolen i Tromsø) og Helsefak (Idrettshøgskolen) ved årets utlysning fremmet

søknad om tverrfakultært tematisk prosjekt - *Nature Based Arctic Tourism: Research for Sustainability and Local Development* - en viktig tematisk satsing basert på den nye strategien ved UiT. Prosjektet har særlig relevans for temaet bærekraftig bruk av ressurser, herunder utvikling av naturbasert reiseliv, men også samfunnsutvikling og demokratisering. Dersom søknaden ikke når opp i denne runden, vil HSL-fakultetet spille inn ønske om strategiske midler for å bygge videre på den påbegynte satsinga, og legger inn budsjett for to vitenskapelige stillinger.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Tiltak 6 Nature Based Arctic Tourism: Resesarch for Sustainability and Local Development</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk	0,5	1	1	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	400 000	800 000	800 000	2 000 000
Utstyr/investeringer				0
Øvrige driftskostnader	100 000	200 000	200 000	200 000
Arealkostnader				0
Sum kostnadsbudsjett	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				0
Egenfinansiering UiT				0
Annen finansiering UiT - spesifiser				0

Vedlegg 6 gir en nærmere beskrivelse av tiltaket.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.11.2019

Sak:
45/19

Handlingsplaner for likestilling og mangfold

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og kjønns mangfold ved UiT Norges arktiske universitet for 2020–2022.
2. Universitetsstyret vedtar handlingsplan for mangfold og inkludering ved UiT Norges arktiske universitet for 2020–2022.
3. Universitetsdirektøren gis fullmakt til å ferdigstille handlingsplanene basert på styrebehandlingen.

Bakgrunn og formål:

Universitetsdirektøren legger med dette fram forslag til revidert handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og kjønns mangfold, og forslag til ny handlingsplan for mangfold og inkludering for UiT Norges arktiske universitet (UiT) for perioden 2020–2022.

Gjeldende handlingsplan for likestilling mellom kjønnene, som ble vedtatt av universitetsstyret i sak 40/15, går ut ved årsskiftet 2019/2020. Stortinget har i 2019 skjerpet kravene til virksomheters aktivitetsplikt til å hindre diskriminering på alle likestillings- og diskrimineringslovens diskrimineringsgrunnlag (med unntak av alder), jf Stortingsproposisjon 63 L (2018-2019).

UiT har på denne bakgrunn fått utvidet sitt ansvar til også å omfatte mangfoldsarbeid, i tråd med diskrimineringslovens definisjon av diskrimineringsgrunnlag. Selv om det er fellestrekk mellom ulike former for diskriminering, har universitetsdirektøren foreslått å lage to separate handlingsplaner med egne tiltak og innsatsområder

Handlingsplan for mangfold og inkludering har ikke vært utarbeidet ved UiT tidligere. Sammenlignet med handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og kjønns mangfold som er et område UiT har jobbet med i mange år, er handlingsplan for mangfold og inkludering mer generell og overordnet.

Gjeldende handlingsplan for likestilling mellom kjønnene ved UiT 2015-2020

Gjeldende handlingsplan for likestilling har fokus på ansatte i vitenskapelige stillinger generelt, og særlig fokus på opprykk for kvinner til vitenskapelige toppstillinger. Det har vært arbeidet med å følge opp alle tiltakene i handlingsplanen, og universitetsdirektøren vil særlig framheve arbeidet med karriereutvikling, lederopplæring, statistikk, og seksuell trakassering.

Det har vært gjennomført et opprykkprosjekt til vitenskapelige toppstillinger (2016–2018), basert på mål om å øke kvinneandelen i stillingskodene professor og dosent fra 36 % til 39 % innen utgangen av 2019. Opprykkprosjektet har gitt mange kvinner mulighet til å kvalifisere seg. UiT har medio november 2019 en kvinneandel på 38 % i vitenskapelige toppstillinger.

Arbeidet med lederopplæring har i hovedsak vært knyttet til «Prestisjeprosjektet – kjønnsbalanse i forskningsledelse» som ble etablert i 2018 med støtte fra Forskningsrådet. Målet er å få flere kvinner som forskningsgruppeledere for store prosjekter og sentre for fremragende forskning. Det er etablert en styringsgruppe, og har vært avholdt forskningsseminar og en internasjonal konferanse om forskningsledelse. Prosjektet skal også følge UiTs lederutviklingsprogram for å se på hvilken måte kjønns- og mangfoldsperspektiv er implementert.

Universitetsdirektøren har i forbindelse med UiTs årsrapporter lagt frem et likestillingsbarometer som viser utvikling i likestillingsarbeidet ved UiT på mange områder over tid.

Intern høring ved UiT

Forslag til handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og kjønnsmangfold og handlingsplan for mangfold og inkludering ble sendt ut på intern høring ved UiT 14.10.2019. I høringsbrevet, som følger vedlagt (vedlegg 3), ba universitetsdirektøren om tilbakemeldinger på forslag til målsettinger for arbeidet i kommende periode. I tillegg til en ordinær høringsrunde har det vært gjennomført åpne høringsmøter ved campusene i Alta, Harstad, Narvik og Tromsø.

Universitetsdirektøren har mottatt høringssvar fra BFE-fak, Helsefak, HSL-fak (inkludert tre institutter), IVT-fak, Jurfak, NT-fak, UMAK, UB, fagforeningen NTL, og fra Seksjon for rekruttering i Avdeling for organisasjon og økonomi. Studentparlamentet har ikke levert høringssvar, men Arbeidsutvalget i Studentparlamentet har informert om at de vil oversende et sammendrag av deres program for likestilling, mangfold og inkludering.

Revidert handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og kjønnsmangfold – hovedtemaer

Målsettingen om minst 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger innen utgangen av 2022

Det er tilslutning til forslaget i handlingsplanen om minst 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger, og til å etablere et nytt opprykkprosjekt for å nå denne målsettinga. Et flertall av fakultetene understreker betydningen som opprykkprosjektene har hatt for deltakerne. Det har gitt mange kvinner mulighet til å kvalifisere seg, og har vært viktig og inspirerende for fagmiljøene. Flere enheter understreker viktigheten av mentorordningen i arbeidet med opprykk. Det fremheves også at det er en større suksessrate med internt opprykk til professor og dosent, enn det er ved rekruttering av nye kvinnelige professorer og dosenter ved utlysning av stillinger.

Bevisstgjøring om holdninger og vurdering av kvalifikasjoner ved rekruttering

UiT har de siste årene brukt letekomiteer ved tilsettinger. Flere fakulteter understreker viktigheten av å bruke letekomiteer, og ha større fokus på sammensetning av komiteene. Det er enighet om at letekomiteer er et godt virkemiddel i arbeidet med å sikre bedre kjønnsbalanse i rekrutteringsprosessen. Det er pekt på at det også finnes fagområder hvor menn er sterkt underrepresentert. Handlingsplanen bør derfor ikke bare ha tiltak rettet mot kvinner, men mer generelt mot å bedre kjønnsbalansen i fagmiljøer med særlig skjev kjønnsbalanse.

I handlingsplanen er det foreslått å etterspørre likestilling- og mangfoldskompetanse ved tilsetning til lederstillinger. Flere av høringsinstansene er usikre på hva det innebærer og hvordan dette skal gjøres. Det foreslås som en mulighet å lage en mal for intervjuer. Det etterlyses flere tiltak for kvinner i administrative stillinger. Det vises til at selv om det er flertall av kvinner i mange administrative stillinger, så gjelder ikke det for mellomleder- og øvrige lederstillinger ved UiT.

Bedre kjønnsbalansen ved studieprogram med særlig skjev representasjon

Et nytt satsingsområde i handlingsplanen er å sette fokus på kjønns- og mangfoldsperspektiv i pensum og undervisning. Hvordan presenteres ulike kjønnsperspektiver i pensum og forelesninger og hvem sine stemmer blir presentert? Handlingsplanen foreslår å bruke både interne og eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn i undervisning. Særlig bruk av rollemodeller får bred støtte fra høringsinstansene.

Fokus på arbeidet mot seksuell trakassering

Undersøkelsen i universitets- og høyskolesektoren som blant annet kartla omfanget av seksuell trakassering har tydeliggjort at dette er aktuelt problem. Undersøkelsen viser at det er gruppen midlertidig ansatte og stipendiater som er mest utsatt. Alle høringsinstanser mener at dette er et viktig område som må prioriteres med informasjon, opplæring av ledere og workshops både sentralt og lokalt ved fakultet, enheter og campuser. Dette arbeidet må bli et tema på møter hvor HMS og arbeidsmiljø diskuteres. UiTs nettside *Si ifra* får gode tilbakemeldinger, og må oversettes til engelsk.

Et trygt lærings- og arbeidsmiljø uansett seksualitet og kjønnsidentitet

Høringssvarene viser at det er enighet om at UiT trenger informasjon og bevisstgjøringskampanjer for å heve kompetansen om seksualitet- og kjønns mangfold. Det fremmes forslag om å arrangere seminarer og møter for å synliggjøre og bevisstgjøre studenter og ansatte om hva kjønns- og seksualitets mangfold er, og hva som skal til for å skape et trygt og godt lærings- og arbeidsmiljø for alle.

Handlingsplan for mangfold og inkludering - hovedtemaer

Bevisstgjøring om holdninger og vurdering av kvalifikasjoner ved tilsetninger

Det er enighet om at akademia bør gjenspeile samfunnet og gi alle like muligheter, og at mangfold beriker både forskning og undervisning. Flere høringsinstanser problematiserer hva det vil si å være best kvalifisert, og stiller spørsmål ved krav til norskkompetanse, og om det kan kompenseres med opplæring.

Det er enighet om at universitetet i liten grad har lykket med å rekruttere personer med nedsatt funksjonsevne. Det er ulike syn på om det skyldes mangel på ressurser og hvordan dette kan løses. Noen sier at det er lettere hvis enheten får økonomisk støtte fra NAV, og andre peker på at i perioder med nedbemanning stilles det store krav til effektivitet. Andre igjen mener det bør begrunnes særskilt hvis UiT ikke ansetter en kvalifisert søker med redusert funksjonsevne.

Felles mottaksprogram og tilbud om norskopplæring til utenlandske ansatte

Det er stor støtte for forslaget om at UiT skal ha et felles mottaksprogram for utenlandske ansatte, og at dette bør gjennomføres ved alle campuser. Her bør det informeres om UiTs verdigrunnlag

samt styring- og ledelsesstruktur. Det er viktig at studenter og ansatte er informert om rettigheter og plikter og hvilke varslingsrutiner som finnes. Det fremheves også at det er viktig å informere om samarbeidet mellom ledelse og fagforeninger, siden noen utenlandske ansatte kommer fra land hvor det kan være risikofylt å være fagorganisert.

Det framheves at tilbud om norskopplæring må gis til ansatte med behov. Det er pekt på at dagens norskskoletilbud til ansatte som går over et helt semester, er vanskelig å følge for mange. Det er kommet forslag om at UiT bør tilby norskkurs til den ansattes partner som et ledd i arbeidet med «dual careers».

Bruke rollemodeller i undervisning på enheter med lite mangfold i undervisningspersonalet

Mange enheter er positive til å bruke interne og eksterne rollemodeller i undervisning. Større mangfold i undervisningspersonalet er både gode rollemodeller for studentene og vil kunne gi nye perspektiver til studentene.

Synliggjøring av det kulturelle og sosiale mangfoldet ved universitetet

I det utsendte høringsforslaget var det et punkt som het «inkludering i norsk samfunn og kultur». Dette er blitt kritisert for å være for snevert. Det er enighet om at det er viktig å inkludere utenlandske studenter og ansatte i norsk kultur og tradisjoner, men UiT bør også synliggjøre det kulturelle og sosiale mangfoldet som utenlandske studenter og ansatte representerer. Det er fremmet forslag om at UiT skal markere samefolkets dag 6. februar ved alle campuser. Det er også foreslått at UiT bør sørge for «stille rom» for bønn og ettertanke ved alle campuser.

Universitetsdirektørens vurderinger

Et utgangspunkt for universitetsdirektøren er at handlingsplaner skal være innrettet mot viktige utfordringer ved UiT, inneholde målrettede tiltak, og være det beste virkemiddelet for å nå de mål som er satt. Handlingsplaner på institusjonsnivå vil utgjøre styringsdokumenter som skal fastsettes av universitetsstyret.

Handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og kjønns mangfold

Universitetsdirektøren vil peke på at bredere rekruttering til studier med særlig skjev kjønnsbalanse er et prioritert område for UiT. Her foreligger det planer og arbeid ut over det som framkommer av denne saken. Innenfor rammene av saken, vil universitetsdirektøren særlig løfte fram følgende momenter:

Nytt opprykkprosjekt og målsetting om minst 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger

Tilbakemeldinger fra deltagerne i opprykkprosjektene og deres fagmiljøer har vært svært positive til det arbeidet som er gjort så langt. UiT har økt sin kvinneandel i vitenskapelige toppstillinger betydelig. Universitetsdirektøren deler disse vurderingene, og foreslår at UiT skal gjennomføre et nytt opprykkprosjekt med mål om minst 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger innen utgangen av 2022.

Bevisstgjøring om holdninger og rekrutteringsarbeid

Universitetsdirektøren mener at aktiv rekruttering og letekomiteer fortsatt skal være viktig i rekrutteringsprosesser, og at komiteenes erfaringer bør brukes aktivt. Det er viktig å øke kunnskapen hos medlemmer i bedømmelseskomiteer og ansettelsesutvalg om betydningen av holdninger (f.eks. *implisitt bias*) slik at søkerens kvalifikasjoner blir vurdert på best mulig måte.

Universitetsdirektøren foreslår at UiT skal etterspørres likestilling- og mangfoldkompetanse i utlysningstekster til lederstillinger. Dette betyr å etterspørre kandidaters holdninger og evne til å håndtere diskriminering og trakassering. For å konkretisere hva dette innebærer og hvordan det skal gjøres, vil UiT ta kontakt med virksomheter som har erfaring med å stille slike krav og utvikle nærmere retningslinjer.

Flere enheter og fagforeningen NTL har etterspurt flere tiltak rettet inn mot kvinner i tekniske og administrative stillinger. Det er tatt inn et punkt i forslaget til handlingsplan om støtte til karrierefremmende og kompetansegivende tiltak for kvalifisering til lederstillinger for disse gruppene.

Arbeidet mot seksuell trakassering

Universitetsledelsen har vært tydelige på at UiT ønsker et trygt lærings- og arbeidsmiljø for alle. Seksuell trakassering skal ikke tolereres, og UiT har gjort mye på dette området de siste årene. Arbeidet med å bevisstgjøre ansatte og studenter på hva seksuell trakassering er, gjøre det tydelig at det er et ledelsesansvar å ha gode rutiner for å forebygge trakassering og håndtere varsler om trakassering, må fortsette. Det er viktig å samarbeide med studentenes tillitsvalgte i dette arbeidet. I tråd med dette foreslås det kurs for stipendiater og andre grupper midlertidig ansatte både på norsk og engelsk, og kartlegging av risikosituasjoner.

Et trygt studie- og arbeidsmiljø uansett seksualitet- og kjønnsidentitet

UiTs strategi slår fast at UiT skal jobbe for et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø for alle. Det inkluderer også kjønns- og seksualitetsmangfold. Det foreslås at UiT skal arrangere seminarer og åpne møter for å synliggjøre og bevisstgjøre ansatte og studenter om disse temaene.

Handlingsplan for mangfold og inkludering

Systematisk arbeid med mangfold og inkludering er ikke et nytt tema for UiT, men det har ikke tidligere vært fastsatt en handlingsplan for institusjonen. Universitetsdirektøren mener det er viktig å bruke denne planen til å få mer konkret kunnskap om situasjonen ved UiT og hva som er utfordringene. Etablering av nettverk på tvers av enheter og campuser og involvering av ansatte og studenter med egne erfaringer anses som avgjørende for å lykkes med dette arbeidet.

Bevisstgjøring om holdninger og vurdering av kvalifikasjoner ved tilsetninger

Universitetsdirektøren er enig i at det er behov for å styrke mangfoldkompetansen hos ledere og medlemmer i letekomiteer, bedømmelseskomiteer og tilsetningsutvalg. Det er en utfordring for UiT å ansette kvalifiserte søkere med redusert funksjonsevne, også tatt i betraktning at redusert funksjonsevne ikke alltid blir oppgitt i søknader til stillinger. UiT må tydeliggjøre kravet om at minst en kvalifisert søker med redusert funksjonsevne skal innkalles til intervju.

Felles mottaksprogram og tilbud om norskopplæring til utenlandske ansatte

Universitetsdirektøren foreslår at det utvikles og gjennomføres felles mottaksprogram for utenlandske ansatte slik det blir gjort for utenlandske studenter, og at dette gjennomføres ved alle campuser.

Universitetsdirektøren foreslår gjøre en nærmere vurdering av om timer til norskopplæring bør legges inn i arbeidsplaner, og at ansatte med behov oppfordres til å delta. Forslag om å tilby ulike typer norskkurs og sikre at tilbudet gis ved alle campuser tas med i det videre arbeidet. Det gjelder også forslaget om å tilby norskkurs til ansattes partner.

Bruke rollemodeller i undervisning på enheter med lite mangfold i undervisningspersonalet

Universitetsdirektøren foreslår både bruk av rollemodeller i forskning og undervisning, og økonomisk støtte til kallelse til professor II-stillinger på fagområder hvor det er behov for større mangfold i staben.

Synliggjøring av det kulturelle og sosiale mangfoldet ved universitetet

UiT har studenter og ansatte fra mer enn 70 nasjonaliteter. Universitetsdirektøren vil understreke viktigheten av å lære av hverandre og respektere hverandres kultur. Dette punktet er endret til synliggjøring av mangfoldet ved universitetet, i tråd med innspill fra enhetene.

Samlet vurdering fra universitetsdirektøren

Universitetsdirektøren ser at det er gjort et godt arbeid med de to forslagene til handlingsplaner, med bred involvering fra UiTs likestillingsutvalg, enheter, studenter og ansatte. Handlingsplaner som styret fastsetter vil utgjøre styringsdokumenter for UiT, som må innarbeides i institusjonens arbeid med årsplaner og budsjett. Arbeidet må også følges opp av ledere, nettverk av fagpersoner, og være tema i den interne styringsdialogen. Universitetsdirektøren ser også behov for gjøre bruk av fagkompetanse som UiT besitter, som Senter for kvinne- og kjønnsforskning. Virkningsperioden for de to handlingsplanene er foreslått til tre år, og gjelder for UiT som institusjon.

Universitetsdirektøren ser at det er rom for å gjøre forbedringer med hensyn til språk og overlappende formuleringer i handlingsplanene, og at det kan vurderes å slå disse sammen til én handlingsplan nå, eller ved senere revisjoner. Handlingsplanene legges likevel fram som forslag for universitetsstyret, og universitetsdirektøren imøteser styrets vurderinger og tilbakemeldinger. På bakgrunn av dette vil det blir utarbeidet endelige handlingsplaner i etterkant av universitetsstyrets møte.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Odd Arne Paulsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Torill Nustad

Vedlegg:

1. Handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og - mangfold 2020 – 2022
2. Handlingsplan for mangfold og inkludering 2020 – 2022
3. Intern høring ved UiT Norges arktiske universitet

LIKESTILLING, KJØNNBALANSE OG KJØNNSMANGFOLD

Handlingsplan for UiT Norges arktiske universitet 2020-2022

UiT Norges arktiske universitet arbeider aktivt for å fremme likestilling, kjønnsbalanse og mangfold blant ansatte og studenter og for å skape et inkluderende og trygt arbeidsmiljø. Ingen skal oppleve diskriminering på grunnlag av etnisitet, nasjonal opprinnelse, språk, religion og livssyn, funksjonsevne, seksuell orientering eller kjønnsidentitet.

Det er fellestrekk mellom ulike former for diskriminering. Det er likevel mange forhold som gjør det hensiktsmessig å ha å ha to separate planer:

- handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og kjønnsmangfold
- handlingsplan for mangfold og inkludering

Likestilling og likeverd handler ikke bare om kjønnsbalanse, men også om maktforhold, like muligheter, fordeling av ressurser og anerkjennning av mangfold og forskjellighet, herunder kjønn- og seksualitetsmangfold. I den daglige driften vil likestillingshensyn fort tape om ikke mål er uttalt, klart forankret og ansvar tydelig plassert.

UiT Norges arktiske universitet skal søke å utvide og utvikle kunnskap om metoder og tiltak som fremmer likestilling, mangfold og inkludering.

Diskriminering og trakassering av studenter og ansatte er uforenlig med godt lærings- og arbeidsmiljø og undergraver universitetets verdigrunnlag. Troverdighet, akademisk frihet, nærhet, kreativitet og engasjement skal prege forholdet mellom ansatte, mellom ansatte og studenter og mellom UiT og samarbeidspartnere.

Denne planen tar opp noen viktige utfordringer vi har ved UiT Norges arktiske universitet og som vi ønsker å gjøre noe med. Alle fakultet og enheter skal ha egne tiltaksplaner innenfor rammene av UiTs handlingsplan.

Viktige målsettinger for arbeidet de neste årene:

- Økt innsats for å forebygge trakassering med hovedvekt på seksuell trakassering
- Arbeide aktivt for å nå 40% kvinner i vitenskapelige toppstillinger
- Bedre kjønnsbalansen ved studieprogrammer der representasjonen er særlig skjev
- Styrke arbeidet med kjønnsmangfold ved UiT

OVERORDNET LIKESTILLING- OG MANGFOLDUTVALG	ANSVAR
Skal videreføre ordningen med likestilling- og mangfoldutvalg. Utvalget skal ha brei representasjon og gjenspeile utvalgets arbeidsområder	Universitetsstyret
Handlingsplanen skal konkretiseres i årlige aktivitetsplaner	Universitetsledelsen
UiT skal etablere et forum for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold med representasjon fra alle fakultet/enheter og campus	Universitetsledelsen
Videreføre ordningen med sentrale likestillingsmidler som kan brukes på sentrale og lokale tiltak	Universitetsledelsen
Markere den internasjonale kvinnedagen ved alle campus	Universitetsledelsen og SKK
Gjennomføre årlige evalueringer av vedtatte tiltak	Universitetsledelsen, fakultet og enheter

LEDEROPPLÆRING, LEDELSE OG LIKESTILLINGSANSVAR	ANSVAR
UiTs opplærings- og utviklingsprogram for ledere på alle nivåer skal inneholde tema om likestilling, kjønn- og mangfoldperspektiv	Universitetsledelsen og SKK ¹
Likestilling- og mangfoldarbeidet ved fakultet og enheter skal inngå som tema i styringsdialog med universitetsledelsen	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Lage mal til introduksjonssamtale for nytilsatte som inkluderer informasjon om risikosituasjoner, nulltoleranse for trakassering og varslingsrutiner	Universitetsledelsen
Iverksette tiltak for å bedre kjønnsbalansen blant forskningsgruppelidere med spesielt fokus på store prosjekter og senter for fremragende forskning	Universitetsledelsen og SKK

¹ Senter for kvinne- og kjønnsforskning

REKRUTTERING AV ANSATTE	ANSVAR
Ved rekruttering til lederstillinger skal det etterspørres likestilling- og mangfoldkompetanse	Universitetsledelsen
Stillingsutlysninger skal utformes bredt og på en måte som gjør det attraktivt for kvinner å søke. En vellykket utlysningssprosess med hensyn til likestilling innebærer tilnærmet kjønnsbalanse i søkermassen	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Før utlysning av faste vitenskapelige stillinger og lederstillinger skal det opprettes letekomité for å finne fram til kvinner som kan oppfordres til å søke stillingen. Letekomiteens arbeid skal dokumenteres i tilsettingssaken	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
For å ivareta kjønnsperspektiv ved nyrekruttering til faste vitenskapelige stillinger skal forslag til utlysningstekst diskuteres i letekomiteer og på lokalt ledernivå	Fakultet og institutt
Bevisstgjøre medlemmer i bedømmelseskomiteer og tilsetningsutvalg om egne holdninger/implisitt bias og vektlegging av likestilling og mangfold	Universitetsledelsen
Minst 1 kvalifisert søker av det underrepresenterte kjønn skal innkalles til intervju	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Ved rekruttering av kvinner til fakultet/enheter med særlig lav kvinneandel kan det benyttes startpakker som kan bestå av stipendiater, postdoktorer og/eller ekstra driftsmidler.	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Øke kvinneandelen blant professor II-stillinger blant annet med å benytte kallelse	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
På institusjonsnivå må en viss andel av innstegsstillingene tildeles kvinner	Universitetsledelsen

KARRIEREUTVIKLING	ANSVAR
Kvinneandelen i vitenskapelige toppstillinger skal være minst 40 % i løpet av 2022. Universitetet skal tilby kvinner i fagmiljøer med lav kvinneandel og kvinner som har potensial til å oppnå personlig opprykk til professor/dosent innen utgangen av 2022 deltagelse i et opprykksprosjekt hvor UiT skal	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
<ul style="list-style-type: none"> • legge til rette for at det kan oppnås opprykk innen fristen. • informere om krav til og utforming av av søknad om personlig opprykk. • tilby deltakerne mentor. • arrangere felles samlinger med erfaringsutveksling og nettverksbygging. • arrangere skriveverksted. • finansiere ekstern prøvegjennomgang av vitenskapelige arbeider før søknad sendes. 	
UiT skal tilby kvinnelige postdoktorer mentor	Fakultet og enheter
Tilby kompetansetiltak for kvinner i tekniske og administrative stillinger som kvalifiserer til lederstillinger	Universitetsledelsen
Presentasjons- og medietreningskurs for kvinner	Universitetsledelsen
UiT skal ha en livsfasepolitikk som legger til rette for god balanse mellom karriere og familieforpliktelser	Universitetsledelsen
Stipendordning for å dekke merkostnader som en følge av forsørgeransvar for ansatte som blir invitert til å holde innlegg på kurs og konferanser	Universitetsledelsen, fakultet og enheter

FAKULTETSVISE LIKESTILLINGSPLANER	ANSVAR
Fakultetene skal utarbeide egne planer for likestilling og mangfold med egne måltall som er tilpasset de særlige utfordringer som finnes på den enkelte enhet	Fakultet og enheter
Videreføre ordningen med kallelse til professor II-stillinger på enheter med svak kvinneandel eller for å implementere kjønn- og mangfoldperspektiver i undervisning videreføres	Universitetsstyret, fakultet og institutt
I fag med særlig skjev kjønnsbalanse har fakultetene et spesielt ansvar ved fordeling av og rekruttering til stipendiatstillinger	Fakultet og enheter
Ved større konferanser skal UiT tilstrebe kjønnsbalanse blant inviterte foredragsholdere	Universitetsstyret, fakultet og institutt
Handlingsplanen skal gjøres kjent for ansatte og studenter ved enheten	Fakultet og enheter

LIKESTILLING OG KJØNNSPERSPEKTIV PÅ FORSKNING OG UNDERVISNING	ANSVAR
Universitetet skal jobbe for bedre kjønns- og mangfoldbalanse på studiene	Fakultet og enheter
Arbeide for å styrke og synliggjøre kjønn- og mangfoldperspektiver i forskning og undervisning	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Etablere nettverk for studenter av det underrepresenterte kjønn ved spesielt ubalanserte utdanninger	Fakultet og enheter
På enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet skal det gis seminar/forelesninger av interne eller eksterne rollemodeller	Fakultet og enheter
Ha fokus på pensum og pensumlister for å vurdere om ulike kjønnsperspektiver og/eller kvinnelige rollemodeller i fagets vitenskapelige utvikling er inkludert	Universitetsledelsen, fakultet og enheter

KJØNN- OG SEKSUALITETSMANGFOLD	ANSVAR
Styrke arbeidet med fokus på kjønns- og seksualitetsmangfold	Universitetsledelsen
Skape et godt arbeidsmiljø for studenter og ansatte som er trygt og inkluderende uansett kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Arrangere seminar/workshop om kjønns- og seksualitetsmangfold	Universitetsledelsen og SKK
Utarbeide informasjon om hvordan støtte personer som er i en prosess for å endre kjønnsidentitet	Universitetsledelsen
Delta i Pride-parader	Universitetsledelsen

SEKSUELL TRAKASSERING	ANSVAR
Distribuere informasjon om seksuell trakassering til studenter og ansatte	Universitetsledelsen
Kartlegge risikosituasjoner og foreta risikovurdering	Universitetsledelsen
Gjennomføre kvalitative undersøkelser med utgangspunkt i risikovurderingen	Universitetsledelsen
Ha dialog med studentstyret med fokus på semesterstart og debut-uka	Universitetsledelsen
Sørge for god opplæring av ledere, verneombud og tillitsvalgte om seksuell trakassering og håndtering av situasjoner og varsler	Universitetsledelsen
Arrangere årlige informasjonsmøter for stipendiater og andre midlertidig ansatte	Universitetsledelsen
Utarbeide veileder for håndtering av saker	Universitetsledelsen
Medarbeidersamtaler skal inkludere et fokus på etiske retningslinjer og arbeid for å forebygge seksuell trakassering	Fakultet og enheter

KUNNSKAPSUTVIKLING OG DOKUMENTASJON	ANSVAR
Legge fram årlige likestillingsbarometer som viser utviklingen av arbeidet med likestilling og mangfold ved universitetet	Universitetsledelsen
Iverksette tiltak for å motvirke kjønnsdiskriminering som avdekkes i statistikk og analyser	Universitetsledelsen
Fakultetene skal utarbeide årlige rapporter om tilsetninger i vitenskapelige stillinger fordelt på kjønn (søkere, innstilte, tilsatte)	Fakultet og enheter
Kartlegge lønnsutvikling i og mellom sammenlignbare stillingskategorier med fokus på likelønn	Universitetsledelsen
Utarbeide kjønnsbasert statistikk over uttak av foreldrepermisjoner	Universitetsledelsen

LIKESTILLING, KJØNNBALANSE OG KJØNNMANGFOLD

Handlingsplan for 2020-2022

MANGFOLD OG INKLUDERING

Handlingsplan for UiT Norges arktiske universitet 2020-2022

UiT Norges arktiske universitet arbeider aktivt for å fremme likestilling, kjønnsbalanse og mangfold blant ansatte og studenter og for å skape et inkluderende og trygt arbeidsmiljø. Ingen skal oppleve diskriminering på grunnlag av etnisitet, nasjonal opprinnelse, språk, religion og livssyn, funksjonsevne, seksuell orientering eller kjønnsidentitet.

Det er fellestrekk mellom ulike former for diskriminering. Det er likevel mange forhold som gjør det hensiktsmessig å ha å ha to separate planer:

- **handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og kjønnsmangfold**
- **handlingsplan for mangfold og inkludering**

Internasjonalisering og økt kulturelt mangfold er berikende for både forskning, utdanning og arbeidsmiljø. Ved universitetet har vi akademiske migranter, innvandrere, etterkommere av innvandrere, urfolk og nasjonale minoriteter i tillegg til etnisk norske. Dette utfordrer etablerte maktstrukturer og samhandlingsformer.

Mennesker med redusert funksjonsevne har i dag store problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet. Dette gjelder også personer med høyere akademisk utdanning. For å inkludere flere må holdninger og krav til effektivitet og bruk av økonomiske ressurser utfordres.

Universitetet skal legge til rette for inkludering av studenter og ansatte med ulike bakgrunn og ulike behov. For å oppnå likeverd og toleranse må universitetet utvikle kompetanse og rutiner for å håndtere forskjellighet og ulike former for diskriminering. Dette arbeidet må ha uttalte mål og være forankret i ledelsen på alle nivå. Åpenhet og oppmerksomhet retta mot mangfoldarbeid og konkrete tiltak er avgjørende for å nå målene i planen. Hensikten med planen er å gjøre universitetet mer mangfoldig og at mangfoldet i samfunnet reflekteres blant studenter og ansatte.

Diskriminering og trakassering er uforenlig med et godt lærings- og arbeidsmiljø og undergraver universitetets verdigrunnlag. Troverdighet, akademisk frihet, nærhet, kreativitet og engasjement skal prege forholdet mellom ansatte, mellom ansatte og studenter og mellom UiT og samarbeidspartnere.

Viktige målsettinger for arbeidet er:

- Synliggjøre mangfoldperspektiver i forskning og undervisning
- Bruke rollemodeller for å styrke mangfoldperspektivene i forskning og undervisning
- Få flere norske søkere med minoritetsbakgrunn til å studere ved og søke stilling ved UiT
- UiT har som mål å ansette flere med redusert funksjonsevne

Arbeid og målsettinger

LEDELSE OG MANGFOLDANSVAR	ANSVAR
Likestilling- og mangfoldutvalget videreføres med brei sammensetning som reflekterer utvalgets mandat	Universitetsstyret
Universitetet skal sette av økonomiske ressurser som kan brukes på sentrale og lokale tiltak	Universitetsstyret
Etablere forum på tvers av fakultet og campus	Universitetsledelsen
Handlingsplanen skal konkretiseres i årlige aktivitetsplaner	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Styrende organer på alle nivå skal minimum 1 gang i året diskutere likestilling og mangfoldarbeid med utgangspunkt i egne planer og utfordringer	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Arrangere seminar for å øke ledelseskompetansen om mangfold og inkludering	Universitetsledelsen
Utvikle oversikt over indikatorer som beskriver tilstanden for mangfold- og inkluderingsarbeid	Universitetsledelsen
Gjennomføre årlige evalueringer av vedtatte tiltak	Universitetsledelsen

REKRUTTERING	ANSVAR
Etterspørre likestilling og mangfoldkompetanse ved tilsetting i lederstillinger	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Bevisstgjøre medlemmer i bedømmelseskomiteer og tilsetningsutvalg om egne holdninger (implisitt bias) til kvalifiseringskrav og mangfold	Universitetsledelsen
Jobbe for å få flere søkere med innvandrerbakgrunn til å studere og søke stilling ved UiT Minst 1 kvalifisert søker med slik bakgrunn skal innkalles til intervju	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Oppfordre søkere med nedsatt funksjonsevne til å studere og søke stilling ved UiT Minst 1 kvalifisert søker skal innkalles til intervju	Universitetsledelsen
Ha mottaksprogram for utenlandske studenter og ansatte ved alle campus	Universitetsledelsen
Lage mal til introduksjonssamtale med nytilsatte som inkluderer informasjon om rettigheter og varslingsrutiner	Universitetsledelsen
Tilby norskopplæring til alle nytilsatte med behov og inkludere timer til norskopplæring i arbeidsplaner	Universitetsledelsen
Tilskudd til kallelse av professor II for å synliggjøre rollemodeller og styrke mangfoldperspektiv i forskning og undervisning	Universitetsledelsen
Tilby fadderordning og faglig veiledning til nytilsatte	Fakultet, institutt og enheter

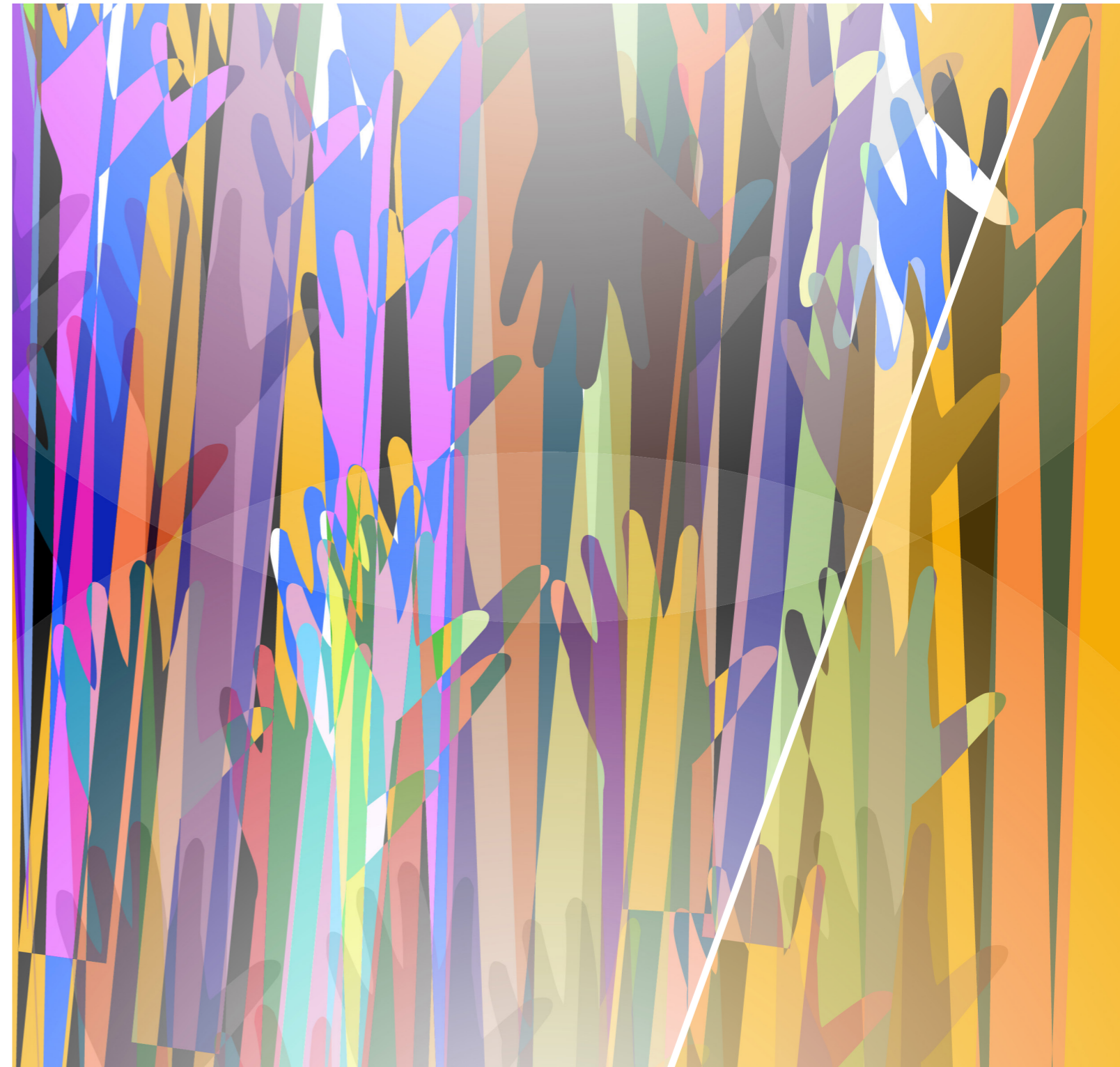
KARRIEREUTVIKLING	ANSVAR
Kartlegge erfaringer til ansatte som tilhører ulike minoriteter ved universitetet	Universitetsledelsen
Etablere nettverk for studenter og ansatte med redusert funksjonsevne	Universitetsledelsen
Medarbeidersamtaler skal inkludere et fokus på etiske retningslinjer og arbeid for å forebygge ekskludering og diskriminering	Universitetsledelsen, fakultet og enheter
Stipendordning for å dekke merkostnader som en følge av forsørgeransvar for ansatte som blir invitert til å holde innlegg på kurs og konferanser	Universitetsledelsen
Universell utforming i tråd med vedtatte retningslinjer med spesielt fokus på IKT-systemer	Universitetsledelsen
Ha dialog med TODOS, interesseorganisasjon for Ph.D og Post.doc	Universitetsledelsen

MANGFOLD OG INKLUDERING AV STUDENTER OG ANSATTE	ANSVAR
Arrangere internasjonal dag/uke for å synliggjøre mangfoldet blant studenter og ansatte	Fakultet, enheter og campus
Arrangere sosiale sammenkomster for å vise fram norsk kultur og tradisjoner	Universitetsledelsen
Markere samefolkets dag 6. februar ved alle campus	Universitets- og campusledelse
Støtte opp om markering av kvenfolkets dag 16. mars	Universitetsledelsen

MANGFOLD OG INKLUDERING

Handlingsplan for 2020-2022

UiT Norges arktiske universitet

Postboks 6050 Langnes
9037 Tromsø
postmottak@uit.no
Sentralbord: 77 64 40 00

Likestilling- og mangfoldutvalget
likestilling.mangfoldutvalget@uit.no

Avdeling for bygg og eiendom
Avdeling for forskning, utdanning og formidling
Avdeling for IT
Avdeling for organisasjon og økonomi
Campusadministrasjonen i Alta
Campusadministrasjonen i Harstad
Det helsevitenskapelige fakultet
Det juridiske fakultet
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi
Fakultet for naturvitenskap og teknologi
Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen
Universitetsbiblioteket

Høringsbrev handlingsplaner 2020 – 2022: Likestilling, kjønnsbalanse og –mangfold, og Mangfold og inkludering

Universitetsstyret skal vedta to nye handlingsplaner; en ny handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og –mangfold og for første gang en handlingsplan for mangfold og inkludering.

Likestilling- og mangfoldutvalget har i samarbeid med fagpersoner fra ulike fagområder, fakultet og campus laget forslag til handlingsplaner som nå sendes ut på høring. Vi ber om tilbakemeldinger og innspill både på forslag til målsettinger og tiltak. Høringsfristen er 08.11.2019.

I tillegg til den ordinære høringsrunden til fakultet, enheter under styret, tjenestemannsorganisasjoner og studentstyret blir det arrangert åpne høringsmøter i Alta, Harstad, Narvik og Tromsø i uke 43.

Handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og –mangfold

Denne planen tar opp noen viktige utfordringer vi har og hvor vi ønsker å nå utvalgte mål. Denne handlingsplanen skal suppleres av egne tiltaksplaner for fakultet og enheter. Forslag til målsettinger for arbeidet de neste årene er:

- Økt innsats for å forebygge trakassering med hovedvekt på seksuell trakassering
- Kvinneandelen i vitenskapelige toppstillinger skal være på minst 40 %
- Bedre kjønnsbalansen ved studieprogrammer der representasjonen er særlig skjev
- Styrke arbeidet med kjønnsmangfold ved UiT

Noen punkter vi ønsker tilbakemelding på:

- Hvordan nå målsettinga om 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger?
- Skal det stilles krav om særskilt vurdering av utlysningstekst til faste vitenskapelige stillinger på ledernivå for å ivareta kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv ved rekruttering?

- Skal det tilbys seminar/forelesninger av interne eller eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn på enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet?
- Hvordan styrke arbeidet med fokus på kjønns- og seksualitetsmangfold?
- Hvordan få slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte?

Handlingsplan for mangfold og inkludering

Det er første gang universitetsstyret skal vedta en slik handlingsplan. UiT har mange utenlandske ansatte, men med noen unntak få norske med etnisk minoritetsbakgrunn og ansetter få eller ingen med redusert funksjonsevne. Vi trenger mer kunnskap og bevissthet om dette feltet og anbefaler derfor at denne planen blir mer generell og overordna. Forslag til målsettinger for arbeidet er:

- Få flere norske søkere med minoritetsbakgrunn til å studere ved og søke stilling ved UiT
- Ansette flere med redusert funksjonsevne
- Bruke rollemodeller for å styrke mangfoldperspektiv i forskning og undervisning

Noen punkter vi ønsker tilbakemelding på:

- Akademia bør gjenspeile samfunnet og gi alle like muligheter. Hvordan sikre likebehandling i rekrutteringsprosesser?
- Hva vil det si å være best kvalifisert? Hvordan og hvorfor vektlegge mangfold?
- Er bruk av rollemodeller for å styrke mangfoldperspektiv i forskning og undervisning et egnet tiltak?
- Hvordan bør UiT jobbe for å få flere søkere med minoritetsbakgrunn og/eller redusert funksjonsevne til å studere og søke stilling? Er enheten enig i at minst en av de kvalifiserte søkerne med slik bakgrunn skal innkalles til intervju?

Høringsfristen er 8.11.2019. Ved spørsmål, ta gjerne kontakt med saksbehandler.

Vennlig hilsen

Odd Arne Paulsen
avdelingsdirektør

Saksbehandler: rådgiver Torill Nustad
torill.nustad@uit.no
telefon 77 64 48 64

Vedlegg:

1. Handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og - mangfold 2020 – 2022
2. Handlingsplan mangfold og inkludering 2020 - 2022

Seksjon for personal og organisasjon

Høringssvar fra Det helsevitenskapelige fakultet - Handlingsplaner likestilling og mangfold 2020-2022

Det vises til høringsbrev av 14.10.2019 hvor det bes om tilbakemeldinger og innspill til målsettinger og tiltak på 2 handlingsplaner.

Helsefak skulle gjerne sett en evaluering av forrige handlingsplan for perioden 2015-2020 (15/4311) Hvilke vurderinger som er gjort vedrørende tiltak som er tatt ut, versus nye som er tatt inn. Hvilke måltall ble satt, og hva har UiT oppnådd som helhet i perioden?

Handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og - mangfold

Forslag til målsettinger for arbeidet de neste årene er:

- Økt innsats for å forebygge trakassering med hovedvekt på seksuell trakassering
- Kvinneandelen i vitenskapelige toppstillinger skal være på minst 40 %
- Bedre kjønnsbalansen ved studieprogrammer der representasjonen er særlig skjev
- Styrke arbeidet med kjønns mangfold ved UiT

Helsefak har følgende tilbakemelding på de punkter som er skissert i høringsbrevet:

- *Hvordan nå målsettinga om 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger?*
- *Skal det stilles krav om særskilt vurdering av utlysningstekst til faste vitenskapelige stillinger på ledernivå for å ivareta kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv ved rekruttering?*

Helsefak støtter de tiltak som er skissert i handlingsplan, og har ingen ytterligere forslag til tiltak. Helsefak har per 28.10.2019 41,9 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger, og er dermed innenfor målsettinga.

De fleste tiltak fra forrige periode/handlingsplan er videreført og supplert med nye tiltak. Mens punkt 4.4 og 4.5 som omhandler *kvinner i administrative stillinger skal tilbys karrierefremmende tiltak og kompetansetiltak for kvalifisering til lederstillinger*, er tatt ut. Tallene fra DBH for 2018 viser en skjevfordeling, da det er overrepresentert andel kvinner i saksbehandling/utredningsstillinger, mens mellomlederstillinger og lederstillinger er overvekt av mannlig ledere. Eks. rådgiver 76 % kvinner, seniorkonsulent 89 % kvinner, seniorrådgiver 68 % kvinner, mot underdirektør 28 % kvinner, seksjonssjefer 48 % kvinner og avdelingsdirektører 38 % kvinner. Hvorfor er tiltakene på dette fra forrige periode tatt ut, om det fortsatt er et stort forbedringspotensiale?

- *Skal det tilbys seminar/forelesninger av interne eller eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn på enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet?*

Helsefak mener at gode rollemodeller vil kunne ha en positiv effekt og bidra til styrket kjønnsbalanse.

- *Hvordan styrke arbeidet med fokus på kjønns- og seksualitetsmangfold?*
- *Hvordan få slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte?*

Som det står innledningsvis i handlingsplanen, er diskriminering og trakassering av studenter og ansatte uforenelig med godt lærings- og arbeidsmiljø, og undergraver UiTs verdigrunnlag. For å jobbe med den første målsettingen, vil det være behov for flere forebyggende tiltak. Tiltaket skissert i handlingsplan som heter: *Skape et godt arbeidsmiljø som er trygt og inkluderende, E-læringskurs retta mot nye studenter og ansatte*. Er et veldig godt tiltak, da spesielt e-læring, og kanskje film er viktige virkemidler. Mange av våre ledere har vært ved andre universiteter hvor de må gjennomføre e-læring på dette tema, før de får begynne å jobbe, og e-læringskurset gjentas hvert 2. år. Kanskje man også kunne lage en kort film som kampanje for å få slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte? Det er viktig å være konkret og gi eksempler på hva som er seksuell trakassering, fordi mange legger ulikt innhold i slike begreper. Det som for en ansatt kan virke helt uskyldig og «innenfor», kan oppleves som mobbing/trakassering av en annen.

I tillegg kunne man tenke seg å koble dette forebyggende arbeidet tettere sammen med Arbeidsmiljø og arbeidsklima- undersøkelsen (ARK) under utarbeidelse av den enkeltes enhet handlingsplan, for ARK.

Videre kunne man også se for seg enhetsvise workshops hvor UiTs kjerneverdier er hovedfokus. Hvordan utøve UiTs verdier i praksis? Å arrangere seminar om kjønn – og seksualitetsmangfold som er et av tiltakene i handlingsplanen, kunne vært erstattet med enhetsvise workshop om kjerneverdier i praksis, med særlig fokus på kjønn – og seksualitetsmangfold for eksempel. På et stort seminar, vil antakelig ikke de som trenger å reflektere mest rundt disse tema, delta?

Det vises også til tiltak under kariereutvikling, hvor følgende tiltak er skissert: *Tilskudd til aleneforsørgere som har behov for å ta med barn på konferanser*. Det er i utgangspunktet et flott tiltak, men hvordan er det tenkt gjennomført i praksis? Vil det kunne føre til opplevd press for å dra på konferanser, og burde det i så fall være dekt reisekostnader for medbragt barnepasser? Kanskje er det ikke riktig å dra ut den ene gruppen aleneforsørgere, da det kan være f.eks. foreldrepar hvor den ene for eksempel er kronisk syk og ikke greier ta seg av barnet alene, mens partneren er på reise. Hva om alle kunne få anledning til å søke om tilskudd, og begynne særskilt i søknaden hvorfor de har behov for tilskuddet.

Det vises forøvrig til tiltak under statistikk og analyser: *Fakultetene skal utarbeide årlige rapporter om tilsetninger i vitenskapelige stillinger fordelt på kjønn (søkere, innstilte, tilsatte)* Med den nye organisasjonsstrukturen UiT har etter ADM2020, foreslås det at SREK/SPOR utarbeider rapportene på vegne av fakultetene.

Handlingsplan for mangfold og inkludering

Forslag til målsettinger for arbeidet er:

- *Få flere norske søkere med minoritetsbakgrunn til å studere ved og søke stilling ved UiT*
- *Ansette flere med redusert funksjonsevne*

- *Bruke rollemodeller for å styrke mangfoldperspektiv i forskning og undervisning*

Helsefak har følgende tilbakemelding på de punkter som er skissert i høringsbrevet:

- *Akademia bør gjenspeile samfunnet og gi alle like muligheter. Hvordan sikre likebehandling i rekrutteringsprosesser?*
- *Hva vil det si å være best kvalifisert? Hvordan og hvorfor vektlegge mangfold?*

Helsefak støtter det faktum at akademia bør gjenspeile samfunnet. Kvalifikasjonsprinsippet har stått sterkt ved UiT og i staten forøvrig, og unntak fra kvalifikasjonsprinsippet krever hjemmel i lov eller forskrift. Med bakgrunn i det samfunnsoppdraget med å gjenspeile samfunnet forøvrig og gi alle like muligheter, er det godt at unntak fra kvalifikasjonsprinsippet ble lovfestet ved Statsansatteloven § 3 i 2017. Det betyr at en søker med funksjonsnedsettelse kan ansettes uavhengig av kvalifikasjonsprinsippet, hvis vedkommende er tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte søkeren. Samtidig stilles det store krav til ledere i forhold til at mål skal oppfylles, oppgaver gjennomføres og resultater oppnås, og som evner å rekruttere, utvikle og beholde kvalifiserte og motiverte medarbeidere. (Statens personalhåndbok 2019) Videre står det at det skal være økt satsing på kompetanse, særlig innen prioriterte kjerneområder, for å øke kvaliteten på velferdstjenestene. Spørsmålet blir med andre ord, hvordan skal UiT få ledere til å ansette en med funksjonsnedsettelse, som ikke er den beste kvalifiserte søkeren? Kunne man belønne slik satsing overfor samfunnsoppdraget på noen måter? «What`s in it for me?» som leder med store krav om måloppnåelse? Kanskje kan Seksjon for rekruttering være gode rådgivere i tilsettingsprosessene. Videre kan man tenke seg at alle ledere trygges i hvilke tilretteleggingsmuligheter som finnes, hvis man tilsetter en person med funksjonsnedsettelse. Helsefak har flere med funksjonsnedsettelse, og de gjør en utmerket jobb. Men det er ikke sikkert de hadde blitt tilsatt, om de ikke var best kvalifisert.

- *Er bruk av rollemodeller for å styrke mangfoldperspektiv i forskning og undervisning et egnet tiltak?*

Helsefak tenker at bruk av rollemodeller *kan* bidra til en styrking av mangfoldsperspektivet i forskning og undervisning. Det kommer kanskje an på innretningen av bruken av rollemodell. Det er verdt et forsøk.

- *Hvordan bør UiT jobbe for å få flere søkere med minoritetsbakgrunn og/eller redusert funksjonsevne til å studere og søke stilling? Er enheten enig i at minst en av de kvalifiserte søkerne med slik bakgrunn skal innkalles til intervju?*

Helsefak er helt enig i at minst en av de kvalifiserte søkerne med minoritetsbakgrunn og/ eller redusert funksjonsevne skal innkalles til intervju. Det er et minimum av tiltak UiT gjør for å bidra til at akademia gjenspeiler samfunnet forøvrig og dermed legge til rette for at alle gis like muligheter. Ville en rekrutteringskampanje fungere? I så fall må det sikres at alle ledere tar denne handlingsplanen på alvor først.

Forøvrig ønsker Helsefak å kommentere siste tiltak, under *Inkludering i norsk samfunn og kultur* i denne handlingsplanen: *17. maifrokost for ansatte ved campus*. Forrige år var det kun de med minoritetsbakgrunn som ble invitert til 17. maifrokost. Helsefak mener at man ville få større effekt av inkluderingstiltaket om alle ansatte ble invitert, da ville de med minoritetsbakgrunn møte norske og sammen få et fellesskap under frokosten. Videre kunne man tenke seg at alle studenter også ble invitert, både med og uten minoritetsbakgrunn, nettopp for å få større inkluderingseffekt. De alle fleste norske ansatte og studenter har egne opplegg/planer på 17. mai, så det ville antakelig ikke bli et stort kapasitetsproblem.

I alle tiltak, også det sistnevnte, er det viktig at UiT hensyntar alle campus.

Vennlig hilsen

Kjetil Kvalsvik
fakultetsdirektør

Gunhild Guttvik
seniorrådgiver

—
gunhild.guttvik@uit.no
77 62 32 85

Torill Nustad

Høringssvar HSL-fakultetet - handlingsplaner likestilling og mangfold 2020-2022

HSL-fakultetet takker for muligheten til å komme med innspill på handlingsplaner for likestilling og mangfold. Handlingsplanene har vært sendt ut til fakultetets institutter/sentre. Tre enheter har gitt innspill, disse følger til sist i dokumentet.

Fakultetet mener planene i hovedsak skisserer gode tiltak som vil ha stor effekt for å øke kjønnsbalanse, likestilling og mangfold ved UiT. Fakultetet hadde imidlertid gjerne sett at det ble gjort en evaluering av hvilke tiltak som tidligere har hatt stor/liten effekt for å begrunne ytterligere hvilke tiltak som skal være med i denne perioden. Fakultetet ønsker derfor at punktet under statistikk og analyse utvides, slik også SKK foreslår i sitt innspill, til å inneholde et punkt om å drive forskning på kjønn og likestilling. Dette kan igjen kanskje utvides til at slik forskning samles, da det vil være ulike miljøer ved UiT som allerede driver relevant forskning. Videre kunne det vært en ide å ta ut noen spesielle områder man ønsker at skal forskes spesielt på. Vi mener også at dette punktet heller bør hete *kunnskapsutvikling og dokumentasjon* enn statistikk og analyser. Videre mener fakultetet at dette vil være et viktig punkt i handlingsplanen for mangfold og inkludering, og ser ingen grunn til at det ikke skal tas inn også der.

Det forutsettes at planene tilgjengeliggjøres på samisk og engelsk når de er ferdigstilt.

Fakultetet vil i det følgende gi noen overordnede betraktninger til noen av spørsmålene som stilles i høringsbrevet, og viser ellers til de konkrete innspillene og forslagene som ligger ved.

Hvordan nå målsettinga om 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger?

Skal det stilles krav om særskilt vurdering av utlysningstekst til faste vitenskapelige stillinger på ledernivå for å ivareta kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv ved rekruttering?

Dette er både et institusjonsansvar og et lederansvar. Det er derfor viktig med fortsatt konkrete tiltak som opprykksprogram og mentorordninger, sammen med veiledning og tett oppfølging av ledere. Dette innebærer tidlig fokus på karriereplanlegging- hva skal til/kreves for å nå målene, tett oppfølging med mer.

Fakultetet anser letekomiteer som et av de sterkeste virkemidlene i å sikre kjønnsbalanse i rekrutteringsprosessen. Fakultetet ønsker også å kommentere at det her uheldig at tiltak knyttet til administrative stillinger ikke er med lenger, da tallene viser at det fortsatt er store ujevnheter innenfor de ulike stillingskodene.

Videre ønsker fakultetet å løfte fram innspill fra Institutt for filosofi og førstesemesterstudier når det gjelder arbeidet til bedømmelseskomiteene. Forslag er at bedømmelseskomiteen ikke bør rangere

søkerne på tradisjonell måte, men kategorisere søkerne i kategoriene (eksempelvis) svært godt kvalifisert, godt kvalifisert, kvalifisert og ikke kvalifisert. Begrunnelsen for dette er at det gir intervjukomiteen større handlingsrom til å velge representanter for det underrepresenterte kjønn dersom søkerne er kategorisert på denne måten, fremfor å være rangert. Denne ordningen ligger delvis inne i dagens regelverk, ved at det åpnes for at «tilnærmet like» kandidater kan sidestilles (gis delte plasseringer på rangeringen), samt at termen «tilnærmet likeverdige» skal tolkes i videste forstand. Forslaget som er beskrevet over, vil gjøre regelverket mer entydig og klart, samt at det vil trolig gjøre det lettere å få tilsatt personell fra det underrepresenterte kjønn.

Skal det tilbys seminar/forelesninger av interne eller eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn på enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet?

Fakultetet mener interne og eksterne rollemodeller er et godt tiltak, dersom det utøves med både tydelighet og forsiktighet. Stereotypier må unngås, og det er viktig at eventuelle rollemodeller selv blir bærere av ansvaret for å løfte fram det underrepresenterte kjønn. Dette fører ofte både til mer arbeid og ansvar for den enkelte, og ikke minst potensiell fraskrivelse av ansvar hos ledelse og fagmiljø som helhet. Erfaringsdeling mellom enhetene rundt dette tiltaket, og ikke minst eventuell effekt av tiltaket, blir viktig å følge opp.

Hvordan styrke arbeidet med fokus på kjønns- og seksualitetsmangfold?

Dog tiltakene på dette punktet i og for seg er ok, registrerer fakultetet at tiltakene snakker kun om kvinner og menn, mens det her vedkjennes det viktige poenget at det eksisterer et kjønnsmangfold utover disse to. Vi stiller spørsmål til hvorfor ikke-binære kjønnsuttrykk ikke er nevnt i de andre punktene.

Hvordan få slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte?

Her er bevisstheten i organisasjonen allerede økende og det er satt i gang flere tiltak vi ser at over tid vil kunne ha stor effekt, også kulturelt. Det er viktig at det fortsatt opprettholdes et trykk på dette området med både informasjon, seminarer, workshops, lederopplæring med mer. Og at det legges til rette for god erfaringsdeling mellom enheter og nivåer.

Handlingsplan for mangfold og inkludering

Akademia bør gjenspeile samfunnet og gi alle like muligheter. Hvordan sikre likebehandling i rekrutteringsprosesser?

Hva vil det si å være best kvalifisert? Hvordan og hvorfor vektlegge mangfold?

Språkkravet er en spesiell utfordring her. Det må vurderes om det skal gis egne språkopplæringskurs for ansatte slik at språkkravet i noen sammenhenger kan vurderes på kvalifiseringsvilkår, også i administrative stillinger.

Det er imidlertid viktig å ikke utelukkende ha fokus på rekrutteringsprosesser. Universitetet som helhet må også vurdere i hvor stor grad informasjon og kommunikasjon utelukkende skal foregå på norsk og i hvilke sammenhenger det bør være påkrevd at det oversettes til blant annet samisk/engelsk. Dette bør det være sterkere rutiner for fra sentralt hold og universitetet bør også ha tilgang på gode oversettertjenester slik at dette ikke blir en unødvendig hindring.

Er bruk av rollemodeller for å styrke mangfoldperspektiv i forskning og undervisning et egnet tiltak?

Jf kommentar under punktet med likestilling

Hvordan bør UiT jobbe for å få flere søkere med minoritetsbakgrunn og/eller redusert funksjonsevne til å studere og søke stilling?

Også her kan letekomiteer være en god ide. Videre bør det opplyses om tilrettelegging i utlysningsteksten.

Er enheten enig i at minst en av de kvalifiserte søkerne med slik bakgrunn skal innkalles til intervju?

Ja

Vennlig hilsen

Sonni Olsen
dekan

Julia Holte Sempler
ass. fakultetsdirektør

Innspill fra institutt for lærerutdanning og pedagogikk

ILP stiller seg sterkt positivt til målene for begge handlingsplanene, men det observeres at planene flyter inn i hverandre, særlig med tanke på mangfold. Følgelig vil jeg nevne her i starten at det ofte er fellesnevner i strategier for å behandle problematikk rundt forskjellige minoritetsmålgrupper. Således vil jeg unngå gjentakelser i teksten så langt det er mulig. Videre virker planen tynnstrekt, og sier heller lite om mye. Selv om ansatte ved ILP allerede har konkrete idéer for å takle noen av problemstillingene, så er det en forventning om at ledelsen går i spissen, og om at gode intensjoner blir realisert.

Vi foreslår også at handlingsplanene oversettes til i hvert fall Samisk og Engelsk. Det at planene kun er tilgjengelig på bokmål er svært uheldig når formålet er mangfold.

Likestilling, kjønnsbalanse og –mangfold

Hvordan når vi 40% kvinner i vitenskapelige toppstillinger?

For å få oppnådd dette er det stor enighet om fokus på, og bevisstgjøring ovenfor bias. Her må det må stilles høye krav særlig til forskningsledelsen i rekrutteringsarbeid og mtp. søknader. Opprykksprogram med mentorordninger for unge kvinner er et konkret tiltak, dog det stilles også spørsmål fra en ansatt om kjønnsbalansen sees i kontekst med andre ubalanserte situasjoner, f.eks. der hvor kvinner er i overtall. Mer nøyaktige retningslinjer ønskes derfor.

Skal utlysningstekst til faste vitenskapelige stillinger brukes for å ivareta kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv?

ILP stiller seg positivt til dette, men spør om hvorfor utlysning er målet heller enn innstillinger. Videre, hvorfor er fokuset kun på vitenskapelige toppstillinger? Dette kan utvides til å inkludere administrative ledelse. Sist: når kjønn blir en faktor i en tilsetning må ikke forverre lønnsulikheter.

Skal det tilbys seminarer/forelesninger av rollemodeller for minoritetskjønn?

Til dette stiller vi oss positive, dog stereotyper må unngås om dette skal ha en positiv virkning. Viktigere enn rollemodeller anser vi bevissthet om bias rundt minoritetskjønn. En mulig måte å spre denne bevisstheten kan være obligatoriske kurs om hvordan bias skapes og opprettholdes.

Hvordan styrker vi arbeidet med fokus på kjønn- og seksualitetsmangfold?

Først så observerer vi at foreslåtte tiltak snakker kun om kvinner og menn, mens det her vedkjennes det viktige poenget at det eksisterer et kjønnsmangfold utover disse to. Vi stiller spørsmål til hvorfor ikke-binære kjønnsuttrykk ikke er nevnt i de andre punktene. Verdier som diskuteres i handlingsplanene må vurderes ut ifra hvordan vi lærer de videre, og i dette tilfellet er det første steget å spre informasjon om det mangfoldet som eksisterer. Bevisstgjørelse blir her igjen punktet de fleste ved ILP når enighet om, særlig bevisstgjørelse av ledelsen og fagmiljøet slik ta verdiene «renner nedover» både blant ansatte og til studenter.

Det har også kommet inn kritikk av ordføringen brukt i handlingsplanen. Å «oppfordre» søkere er ord med liten vekt, og vi bekymrer oss for at uten hardere virkemidler og øvrig støtte så vil mangelen på konkrete tiltak være tellende.

Det er inkongruent å forsøke forbedre kjønn- og seksualitetsmangfold når svangerskapspermisjon teller mot stipendiattiden. Det er også ikke nevnt noe konkret om verdien av, og rollen til seksualitetsmangfold.

Hvordan får vi slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte?

Ansatte er enige om at dette bør forankres hardt hos enhetene, særlig fordi dette går på lokalmiljøet, og nok en gang er det enighet om viktigheten med bevisstgjøring. Det å avkrefte myter om seksualovergrep, f.eks., kan gjøres gjennom ledelsen og/eller ved kursing, det seg være tradisjonelle kurs eller simple opplysningsmetoder i tråd med ITAs datasikkerhetskurs. Det foreslås å gjøre tiltakene uunngåelige og/eller obligatoriske, samt å innføre en nulltoleranse-policy.

Når det kommer til studenter, så nevner flere ansatte at det er mange muligheter for å fjerne arenaer for makt-ubalanse. Det bør være uakseptabelt at fagansatte deltar på studentfester, og kulturen som aksepterer private student-veiledermøter må utfordres. Det bør også være økt vakthold i debutuken, både rent praktisk-preventivt sett, og for å sende en klar beskjed.

Veien fra trakassering til rapportering og behandling må gjøres klarere for ansatte. Alle ansatte bør være sikker på hvem de kan prate med om noe skulle skje, og dette bør aldri kun være én person. Studenter har studentombudet, og vi har blitt gitt eksempel på at denne veien funker. Jeg noterer at på listen over mottakere står ikke noen studentorganisasjoner, og å gi studentene selv en måte å komme med innspill på dette kan gi bedre resultater, da det er fullt mulig deres tilbud syntes utilstrekkelig for deres formål.

Mangfold og inkludering

Responser til planen for mangfold og inkludering generelt er et håp om ressurser til lokale tiltak. Spørsmålet om ressurser vil komme opp igjen mer konkret i enkelt-svarene her, da vi ser behovet for handling. ILP har som nevnt enkelte områder—særlig småskolen—som er dominert av hvite kvinner. Dette må muligens håndteres på en større arena i samarbeid med Nord Universitetet som del av OECD's mål, enten i tillegg, eller i stedet for lokalt. ILP stiller seg positiv til effekten av mangfold i arbeidslivet.

Hvordan sikrer vi likebehandling i rekruttering?

IPLs innspill her har ingen bred enighet. Det stilles spørsmål om hvorvidt vi må vurdere et påkrevd mangfold. En mykere angrepsvektor vil være å åpne opp prosessen rundt innkallelse for innsyn for å forsikre at beslutningsmakten ikke ligger hos en liten gruppe eller en enkeltperson som er sårbar for fordommer. En av de vanligste fordommene som rekrutteringsansvarlige må være klar over er et for sterkt fokus på språket Norsk. Selv de som er morsmåltalende i Norsk gjør språkfeil, og «unorske» Norsk-feil må ikke diskrimineres mot. Norsk og Norsk kultur må ikke settes opp mot andre tradisjoner i en konfliktstilling.

Mangfold er en berikelse og en fordel. Søken på et representativt mangfold må ikke sees på som, ei heller presenteres som, et arbeid som må utføres under tvang. Mangfold skal være ønskelig, ikke merarbeid og problemer, og løsningene foreslått av planen bør reflektere dette.

Hva vil det si å være «best kvalifisert»? Hvordan og hvorfor vektlegge vi mangfold?

Ansatte problematiserer konseptene med kvalifikasjoner og kompetanse. Universitetet skal gjenspeile samfunnet, og samfunnet er ikke hvitt. Vi gjentar her at fokuset på norskkompetanse er for stort. Flere

har poengtert at dette ikke må overdrives som kvalifiseringskrav. Dette gjelder både utenlandske og nasjonale borgere: assimilasjon og fornorsking har harnet utdannelsesnivået til samer og kvener.

Kvensk og samisk kompetanse må heves, og vi kan se til f.eks. Canada's «Elders in Residence»-program for et eksempel på både hvordan og hvorfor. Her verdsettes tradisjonell kompetanse over formell utdannelsesgrad. Høye utdannelseskrav kveler muligheten for å ha morsmåltalende lærere i f.eks. kvensk, og dette er et perfekt mikroeksempel på en situasjon hvor ønsket om kompetanse ikke nødvendigvis har et en-til-en forhold med formelle krav. Særlig tilpasning bør derfor vurderes.

Er rollemodellbruk et egnet tiltak?

Her er svaret en utvidelse av spørsmålet om minoritetskjønnssrollemodeller. Vi er fortsatt overveldende positivt innstilt, og føler dette vil tvinge viktig bevissthet inn i hverdagen. Når det kommer til likestilling og mangfold spesifikt, så kan vi støtte oss på andre aktører som har implementert lignende ordninger. NAV, UNN, RVTS Nord og Flyktningetjenesten m.m. har f.eks. tatt i bruk samiske rollemodeller.

Hvordan bør vi jobbe for få flere med minoritetsbakgrunn og/eller redusert funksjonsevne inn som studenter/ansatte? Er vi enige at vi bør kalle inn minst en kvalifisert søker med slik bakgrunn til intervju?

ILP har bred enighet at om søknadstekst kan nyttiggjøres til dette formålet. En søknadstekst kan være ekskluderende, og det motsatte er da også mulig: en tekst som informerer om tilretteleggingsmuligheter vil tenkelig være oppmuntrende for mulige søkere. Noe så simpelt som å nevne at alle søkere er velkomne uavhengig av bakgrunn eller funksjonsevne kan ha en markert effekt.

Det stilles imidlertid spørsmål om hvorfor disse to gruppene er sammenslått, da en person med redusert funksjonsevne kan bli en utfordring i stillinger med arbeidspress, og vi i slike tilfeller håper på samarbeid med f.eks. NAV for en løsning. Ledelsen ber om insentiver i denne sammenheng. Å kalle inn flere søkere pr. intervju ville skapt flere muligheter her.

Søknadstall er ikke alt. Vi må ha en plan for hvordan vi skal ivareta behovene til søkere som har spesielle behov, og dette gjelder både studenter og ansatte. Særlig etterspør ledelsen støtte til tilrettelegging for minoritetspråklige og personer med redusert funksjonsevne ved eksamen.

Innspill fra Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKK)

SKK ser med stor glede på en de tiltaksrettete planene som nå legges fram. Planene skisserer interessante tiltak som vil ha stor effekt for å øke kjønnsbalanse, likestilling og mangfold ved UiT Norges arktiske universitet om tiltakene blir satt ut i livet. Vi mener at planene er et viktig grunnlag også for å unngå stagnasjon og sikre videreutvikling.

Vi vil her foreslå noen tiltak som særlig vil styrke kunnskapssiden som angår handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og - mangfold.

Kommentar til «Viktige målsettinger for arbeidet de neste årene»

Disse er formulert i 4 pkt. Vi foreslår i tillegg:

- Styrke kjønnsbalansen i vitenskapelige stillinger ved enheter der den er spesielt skjev
- Systematisere likestillingsarbeidet ved UiT
- Identifisere og rangere de viktigste problemområder for likestillingsarbeidet

Vi foreslår i tillegg at det føres inn et avsnitt eller en liste allerede identifiserte problemområder i ingress: ulike vilkår for kvinner og menn, sporadisk kunnskap om kjønn og likestilling ved enhetene, behov for kontinuitet og systematisering av likestillingsarbeidet ved UiT og ekskluderende kulturer.

Kommentarer til de enkelte deler av planen

Lederopplæring, ledelse og likestillingsansvar

Her vil vi foreslå følgende i tillegg til de tre punktene som er nevnt:

- Forskningsbasert evaluering av strategier for å sikre kjønnsbalanse i prestisjestillinger ved UiT

Ansvar: Universitetsledelsen og SKK

Rekruttering

Her er det foreslått en rekke tiltak som på sikt kan ha god effekt på nyrekruttering. Her vil vi foreslå følgende i tillegg til de 10 punktene som er nevnt:

- Styrke kunnskapen om hvordan kjønn spilles ut, markeres og sanksjoneres - og hvordan balansen kan endres i positiv retning - i de naturfaglige, realfaglige og tekniske miljøene

Ansvar: Universitetsledelsen og SKK

Likestilling og kjønnsperspektiv på undervisning og pensum

Dersom en vil ha et klarere fokus på kjønn i undervisning og pensum, er det viktig med tiltak som kan styrke kjønnsforskningen. Derfor foreslår vi følgende:

- Igangsette et kartleggings og forskningsprosjekt på inkludering av og holdninger til kvinne- og kjønnsperspektiver i utvalgte studieprogrammer

Ansvar: Samarbeid mellom Universitetsledelsen, fakultetene og SKK

- Etablere et nettverk for studenter av det underrepresenterte kjønn ved spesielt ubalanserte utdanninger.

Ansvar: Universitetsledelsen og fakultetene

- Tilby seminar / forelesninger av interne eller eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn ved enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet (fra høringsbrev)

Statistikk og analyser

Vi foreslår at denne overskriften endres til: Kunnskapsutvikling og dokumentasjon

Her foreslår vi at følgende punkt legges til:

- Drive forskning på kjønn og likestilling

Ansvar: SKK

Innspill fra Institutt for filosofi og førstesemesterstudier (IFF)

IFF støtter handlingsplanene slik de foreligger. IFF ønsker imidlertid å forsterke punktet under rekruttering i handlingsplanen for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold (rad 5 evt 6). Forslag er at bedømmelseskomiteen ikke bør rangere søkerne på tradisjonell måte, men kategorisere søkerne i kategoriene (eksempelvis) svært godt kvalifisert, godt kvalifisert, kvalifisert og ikke kvalifisert. Begrunnelsen for dette er at det gir intervjukomiteen større handlingsrom til å velge representanter for det underrepresenterte kjønn dersom søkerne er kategorisert på denne måten, fremfor å være rangert. Denne ordningen ligger delvis inne i dagens regelverk, ved at det åpnes for at «tilnærmet like» kandidater kan sidestilles (gis delte plasseringer på rangeringen), samt at termen «tilnærmet likeverdige» skal tolkes i videste forstand. Forslaget som er beskrevet over, vil gjøre regelverket mer entydig og klart, samt at det vil trolig gjøre det lettere å få tilsatt personell fra det underrepresenterte kjønn.

Seksjon for personal og organisasjon

Høringssvar fra Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi-handlingsplaner for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold samt mangfold og inkludering

BFE har mottatt to handlingsplaner hvor vi inviteres til å komme med innspill på noen spørsmål som reises.

Generelt ønsker vi å kommentere at dersom man ønsker endring så må de tiltak som iverksettes gjennomføres og følges tett opp. Endring tar tid og bevisstgjøring av en ønsket dreining må det jobbes med kontinuerlig.

Handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og –mangfold

BFE mener det viktig at man etterstreber å bruke kjønnsnøytrale betegnelser da dette ikke er tiltak som bare er rettet mot kvinner, men tiltak som skal sikre en god balanse mellom kjønn.

Hvordan nå målsettinga om 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger?

BFE er av den oppfatning at man må starte arbeidet tidlig og jobbe med talentene allerede mens de holder på med doktorgraden. Flere faste tilsetninger vil være et mulig tiltak etter at man er ferdig med postdoktorperioden (ala innstegsstillinger/tenure track). Ha et tidlig fokus på karriereplanlegging- hva skal til/kreves for å nå målene, og god oppfølging. Viktig å ha fokus på sammensetning av komiteer. Det er forskjellige behov hos de ansatte så det er vanskelig å lage en mal som vil passe alle. Moderat kjønnskvoltering i fagområder hvor man ligger langt unna %-andelen kan også være en mulighet.

Skal det stilles krav om særskilt vurdering av utlysningstekst til faste vitenskapelige stillinger på ledernivå for å ivareta kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv ved rekruttering?

Ledelsen skal vurdere stillinger før de lyses ut for å sikre at de er «kjønnsnøytrale». Det vil i så fall kreve en guide for hva man skal se etter.

Viktigere med letekomiteer og forventninger om søkere av begge kjønn.

Skal det tilbys seminar/forelesninger av interne eller eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn på enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet?

Dette kan være gode tiltak, men i en hektisk arbeidshverdag så anser vi det som et tiltak som kan komme til å bli valgt bort blant mange andre oppgaver. Dersom dette er et tiltak som er en obligatorisk del av en meritteringsprosess eller noe lignende, vil suksessraten kunne bli høyere. Nærmeste leder bør aktivt oppfordre sine ansatte til å delta på slike arrangementer.

Hvordan styrke arbeidet med fokus på kjønns- og seksualitetsmangfold?

Ved å sette ting i system og at alle ved UiT er bevisst at dette er noe vi virkelig jobber med. Dersom de tiltak som iverksette ikke gjennomføres kan det være en ide at det har noen konsekvenser. Dette må følges opp også fra nivå 1.

Hvordan få slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte?

Etiske regler herunder også trakassering ved UiT bør tydeliggjøres. Vi har etiske regler, men det er ikke alle som er like godt kjent med dem. Dette bør være en sak som nærmeste leder tar opp med alle sine ansatte i alle fall ved oppstart, men kan gjerne nevnes som en del av medarbeidersamtalen årlig. Dette bør være tema også på alle oppstartsmøter for studentene og flere tiltak kan utformes i samarbeid med aktuelle studentorganisasjoner. Det er også krevende med anonyme varsler fordi dette ikke kan følges opp på samme måte som andre varslinger hvor den som varsler ikke ber om å få være anonym.

Handlingsplan for mangfold og inkludering

Hva er det vi gjør annerledes nå som gjør at aktuelle kandidater tenker at her er det en stillings som jeg ønsker å søke på? At dette er en stilling hvor jeg både er ønsket og hvor jeg har en reell mulighet til å få jobb.

Akademia bør gjenspeile samfunnet og gi alle like muligheter. Hvordan sikre likebehandling i rekrutteringsprosesser?

Inntil ny praksis er etablert må man nok fortsatt kreve at det skal inviteres søkere til intervju som angir å ha minoritetsbakgrunn og/eller en funksjonsnedsettelse. Dersom det finnes søkere som er kvalifisert kan kravet til begrunnelse for hvorfor man ikke ansetter personen være sterkere enn ellers. Det kan være slik at UiT i en periode pålegger hvert fakultet å tilsette x % for å nå målsettingene staten har satt.

Hva vil det si å være best kvalifisert? Hvordan og hvorfor vektlegge mangfold?

Universitetet må også gjenspeile samfunnet for øvrig. Når det gjelder ansatte med minoritetsbakgrunn finner vi nok flere i vitenskapelig stillinger enn i teknisk/administrative stillinger. Dette er gjerne fordi språkkravet til de teknisk/administrative stillinger er norsk og da i betydningen flytende. Det kan vurderes å gi fakultetene økonomisk tilskudd i en periode dersom man ansette noen som fortsatt trenger språkopplæring. Samtidig bør universitetet opprette eget språkopplæringsopplegg for våre ansatte. Det kan være at de trenger hjelp innenfor spesifikke områder slik som å formulere brev/saksfremlegg ol. Her må man kunne jobbe konkret med problemstillinger som oppstår i den aktuelle stillingen. Det må settes et minimumskrav til språkkunnskaper før tilsetting.

Er bruk av rollemodeller for å styrke mangfoldperspektiv i forskning og undervisning et egnet tiltak?

For dette gjelder det samme som vi kommenterte under punktet med likestilling osv

Hvordan bør UiT jobbe for å få flere søkere med minoritetsbakgrunn og/eller redusert funksjonsevne til å studere og søke stilling?

Dette med språkkrav og opplæring må det opplyses om i utlysningsteksten. For personer med nedsatt funksjonsevne kan man skrive at det vil bli lagt til rette for arbeidstakere som trenger tilrettelegging. I tillegg er det mange som ikke kan jobbe i 100% stilling og da bør vi lyser ut reduserte stillinger eller anføre at det er mulighet til å arbeide i en mindre stillingsandel. Kan vi få til et tettere samarbeid med NAV eller andre aktører for å se hvilke muligheter som finnes?

Er enheten enig i at minst en av de kvalifiserte søkerne med slik bakgrunn skal innkalles til intervju?

Ja

Vennlig hilsen

Kathrine Tveiterås
dekan

Anne Høydal
Seniorrådgiver

Avdeling for organisasjon og økonomi

Høringssvar fra Fakultet for naturvitenskap og teknologi

Fakultet for naturvitenskap og teknologi har følgende innspill til de to handlingsplanene vi har mottatt på høring:

Handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og -mangfold

Hvordan nå målsettingen med 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger?

Fakultet for naturvitenskap har de siste årene hatt en jevn, men svak økning til 19,45 % kvinner i professorstillinger. Dette tilsier at vi må fortsette med tiltak både på universitets- og på fakultetsnivå for å sikre bedre kjønnsbalanse. Det er spesielt i forarbeidet til tilsetninger at vi kan øke sjansen for flere kvinnelige søkere til våre vitenskapelige stillinger. En evaluering av de erfaringene UiT hittil har hatt med letekomiteer bør gjennomføres, slik at vi kan videreutvikle dette rekrutteringsarbeidet. Som en forlengelse av dette er det viktig å bevisstgjøre bedømmelseskomiteene og tilsettingsutvalgene, dette er et tiltak som ikke koster noe og som fakultetet vil arbeide med fremover, gjerne med hjelp fra Likestillingsutvalget.

Fakultetet ser også at det er større suksessrate med at våre kvinnelige ansatte førsteamanuenser søker opprykk til professorstillinger enn at vi klarer å rekruttere nye kvinnelige professorer. Igangsettelse av et nytt opprykksprosjekt støttes fra fakultetet, kanskje med lengre tidshorisonnt enn 2022.

Det er også viktig med økonomiske incentiver fra tiltredelsen. NT-fak har bla. hatt startpakke for nyansatte kvinner i vitenskapelige stillinger i perioden 2015-2018 og de tilbakemeldinger vi får på dette er meget positive.

Skal det stilles krav om særskilt vurdering av utlysningstekst til fast vitenskapelige stillinger på ledernivå for å ivareta kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv ved rekruttering?

Fakultetet imøteser et fokus på kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv i utlysningstekstene.

Det er imidlertid vanskelig for fakultetet å være enig i at en «vellykket utlysningsprosess med hensyn til likestilling innebærer kjønnsbalanse i søkermassen og minimum 40 % kvinnelige søkere». Et slikt mål vil definere de fleste tilsettingsprosesser på NT-fak som mislykte i så henseende, noe som vil være uheldig. For 2017 hadde vi f.eks kun 22% kvinnelige søkere til våre utlyste stillinger som stipendiat og 21 % på stillinger som postdoktor.

Skal det tilbys seminar/forelesning av interne eller eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn på enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet?

Dette er et forslag fakultetet støtter, i tillegg ønsker vi også et årlig seminar for ledere med fokus på hvordan vi kan bedre kjønnsbalansen/likestilling. Seminaret må ha utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap.

Hvordan styrke arbeidet med fokus på kjønns- og seksualitetsmangfold?

Informasjons og holdningsarbeid er viktig for å styrke fokus.

Hvordan få slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte?

UiTs holdning til dette må være kjent for at vi skal kunne gripe fatt i de tilfeller som oppstår. Det må informeres om brosjyren og annet informasjonsmaterieell (video) ved alle introduksjoner hvor ansatte og studenter møtes. Dette kan kanskje også være tema for HMS-møter med ansatte, eller andre møter hvor arbeidsmiljøet er på agendaen.

Handlingsplan for mangfold og inkludering

Fakultetet støtter tiltakene i planen og har tre innspill til de foreslåtte tiltakene.

Mottaksprogram

- Fakultetet imøteser et felles mottaksprogram for nyansatte. Sammen med rettigheter og varslingsrutiner ber vi om at våre forventinger til ansatte uavhengig av nasjonal og kulturell bakgrunn er et tema. Dette for å gjøre ansatte trygge på rollen sin.

Jobbe for å få flere søkere med minoritetsbakgrunn

- I dag er dette informasjon vi ikke har tilgang til. Dersom vi skal definere søkere på dette må det tilrettelegges for at er mulig å hente ut slike data på en enkel digital måte.

Tilby norskkurs til alle nyansatte med behov

- For at ansatte skal kunne følge norskopplæringen er det viktig at det fra arbeidsgivers side følges opp med tilbud og tilrettelegging i arbeidshverdagen
- Fakultetet har hatt to intensivkurs i norsk for egne ansatte, med gode tilbakemeldinger. Kurset som UiT arrangerer som går over hele semesteret får vi tilbakemeldinger om at blir vanskelig å følge pga, reisevirksomhet og andre forpliktelser. Vi ber om at dere vurderer et intensivt opplegg for hele UiT. Videre er det ønskelig at et norskkurs, intensivt eller det ordinære opplegget også kan gis til den ansattes partner, dette som et ledd i arbeidet med dual careers.

Vennlig hilsen

Liv-Ragna Garden
seniorrådgiver personal

—

Seksjon for personal og organisasjon

Høringssvar fra IVT-fakultetet – Handlingsplaner for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold, samt mangfold og inkludering

Kommentarer til «Handlingsplan for likestilling og mangfold»

Vi stiller spørsmål ved behovet for to planer. Kunne de ha vært sammenfattet til én handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse, mangfold og inkludering? Det vil være lettere å forholde seg til ett dokument.

Vi synes lay-out på handlingsplanene er bra, det er lett for fakultetet å se hvilke områder universitetet ønsker at fakultetet skal lage tiltaksplaner for.

Overskriften «Likestilling og kjønnsperspektiv på undervisning og pensum» skulle kanskje hatt grå bakgrunn?

Vi er ikke uenige i målene som er formulert for de neste årene, men stiller spørsmål ved hvordan vi kan vurdere måloppnåelsen ved bruk av formuleringer som «økt innsats» og «styrke arbeidet».

Likestillings- og mangfoldutvalg / Forum for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold:

I høringsmøte ble det sagt at utvelgelse av medlemmer til likestillings- og mangfoldutvalget skal baseres på faglig tyngde innenfor feltet, og ikke på campustilhørighet. Vi håper utvalget vil være bevisst på sin rolle som «formilder» og at de bidrar til å få satt likestilling og mangfold på dagsorden ved UiTs ulike campus. En naturlig samarbeidspart vil være forumet som skal etableres med representasjon fra alle fakultet / enheter og campus. Det er ikke enkelt å motivere ansatte til å delta i aktiviteter som anses å være på siden av hovedfokusområdene undervisning, forskning og formideling.

Markering av den internasjonale kvinnetdagen:

Vi forutsetter at UiT også planlegger markeringer ved campusene utenfor Tromsø, det har hittil manglet.

Rekruttering:

Her bør det i overskriften presiseres at det gjelder rekruttering av ansatte. Planen problematiserer i liten grad at det vel er en overvekt av kvinner i administrative stillinger. En vellykket utlysningssprosess med hensyn til likestilling innebærer kjønnsbalanse i søkermassen og minimum 40 % av det underrepresenterte kjønn, det et ikke nødvendigvis kvinner.

Ved utlysning av faste vitenskapelige stillinger og lederstillinger legges det opp til å opprette letekomitéer for å finne fram til kvinner som kan oppfordres til å søke stillingen. Vi antar at UiT har fagområder hvor det er en overvekt av kvinner, vi stiller derfor spørsmål ved om ikke dette bør gjelde for det kjønn som måtte være underrepresentert.

Seksualitetsmangfold og uttrykk:

Her heter det at UiT skal delta i Pride-parader. Universitetsledelsen er ansvarlig, og vi forutsetter at dette vil gjelde arrangement ved alle campus.

Språklige kommentarer:

Forkortelser, så som SFF og SKK, må forklares.

Begreper som en ikke kan anta er allment kjent, bør unngås, eller forklares (eksempel: implisitt bias).

Punkt dere ber om tilbakemelding på i høringsbrevet:

- 40% kvinner i vitenskapelige toppstillinger.
Dette vil være et urealistisk mål innenfor enkelte fagområder. Her bør den enkelte enhet sette egne realistiske mål for perioden. Ved IVT-fakultetet er utfordringen å rekruttere inn kvinner og lage egne karriereløp.

Kommentarer til «Handlingsplan for mangfold og inkludering»

Vi er ikke uenige i målene som er formulert for de neste årene, men stiller spørsmål ved hvordan vi kan vurdere måloppnåelsen ved bruk av formuleringer som «styrke mangfoldperspektivene».

Ledelse

Universitetsledelsen har ansvar for at det skal være et mottaksprogram for studenter og ansatte ved alle campus. Vi forutsetter at fellestjenesten ivaretar dette på alle campus.

Rekruttering

Her bør det i overskriften presiseres at det gjelder rekruttering av ansatte.

Det oppgis at UiT har en målsetting om å ansette flere med redusert funksjonsevne. Ved IVT-fakultetet får vi få søkere som oppgir å ha nedsatt funksjonsevne, men vi får en del henvendelser fra NAV om personer som de ønsker å få utplassert, evt. inn i ordninger med varig lønnstilskudd. Slike ordninger harmonerer ikke alltid med det statlige kravet om at alle ledige stillinger skal lysnes ut. Vi ber universitetet lage retningslinjer for hvordan de tenker å nå målsetningen om å ansette flere med redusert funksjonsevne og hvor forholdet til NAV blir problematisert.

Norskopplæring

I Tromsø tilbys norskopplæring til nytilsatte med behov. Det er ingen automatikk i at dette blir tilbudt ved andre campus. Ved IVT-fakultetet har vi tidligere finansiert dette selv. Det bør avklares hvilket nivå norskopplæringen skal være på. UiT bør ha like ordninger ved alle campus.

Inkludering i norsk samfunn og kultur

Engelskspråklig informasjon

Et av de viktigste tiltakene mangler i planen, det gjelder engelskspråklig informasjon på web, intranett og i HR-portalen.

17. maifrokost

Dette bør være et tiltak ved alle campus.

Stille rom

Det bør være et «Stille rom» ved alle campus. Ved UiT i Narvik har vi ikke et slikt rom. Vi håper det vil være mulig å etablere dette så snart ombyggingen på campus er ferdigstilt.

Vennlig hilsen

Lise Bang Ericsson
faggrupeleder personal og organisasjon

–
lise.b.ericsson@uit.no

76 96 65 03

Anne Gjerløw
seniorrådgiver

–
anne.gierlow@uit.no

76 96 62 24

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Seksjon for personal og organisasjon

Høringssvar fra Det juridiske fakultet - handlingsplaner for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold, og mangfold og inkludering

Vi viser til brev av 14.10. med høring i forbindelse med utarbeidelse av handlingsplaner for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold, og mangfold og inkludering.

Det juridiske fakultet takker for det gode arbeidet som er lagt ned i utarbeidelsen av disse handlingsplanene og for muligheten til å gi våre tilbakemeldinger. Innholdsmessig tiltrer vi i stor grad punktene som er tatt inn i handlingsplanene. Vi tenker imidlertid at de kunne blitt enda bedre med litt mer enhetlig utforming språklig sett, og har derfor tatt oss den frihet å markere enkelte forslag til språklige endringer i planene. Se vedlegg. Dette kan dere selvfølgelig se helt bort fra om dere ønsker.

Innspill fra Det juridiske fakultet om overordnede forhold

- Ville det vært hensiktsmessig med en tydeliggjøring av hvilke tiltak som er felles for statlige etater og gitt av sentrale føringer (som f.eks. Statens personalhåndbok, Hovedavtalen, Hovedtariffavtalen) og hvilke tiltak som er særskilte for UiT?
- Begrepene som omhandles er vide og omfattende: Burde handlingsplanene vært mer direkte knyttet til UiTs virksomhet?
- Hva er forholdet til Handlingsplan for tilrettelegging og tilgjengelighet 2017-2020 (for studenter)? Studentene er i liten grad omtalt, og det er få konkrete tiltak rettet mot disse, selv om planene omfatter studentene, jf. innledningen i de enkelte planene
- Er det tatt høyde for hvilke administrative konsekvenser tiltakene får mtp. ressursbruk lokalt?

Handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse og –mangfold

Hvordan nå målsettinga om 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger?

- Etter Det juridiske fakultets mening kan det være mye å hente i opprykksprosjektene som har vært gjennomført ved UiT flere ganger tidligere. Vår erfaring er at disse har hatt god effekt for våre ansatte som har deltatt. Vi har i lys av det igangsatt et eget opprykksprosjekt for ansatte i førstestillinger, med mål om å skape større bevissthet og bedre samhold innad i gruppen, for derved å fremme arbeid mot opprykk. Gjennom tildelte likestillingsmidler har vi ansatt en egen professor II som arbeider med dette. Erfaringene fra de første samlingene som er gjennomført er meget gode.

Skal det stilles krav om særskilt vurdering av utlysningstekst til faste vitenskapelige stillinger på ledernivå for å ivareta kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv ved rekruttering?

- Kanskje bør det før en slik vurdering pålegges, stilles klare krav til enhetene om at kjønnsbalansen ved enheten skal gjennomgås. Ved skjevheter eller manglende oppfylling av kravet om minst 40 % kvinneandel, så kan det f.eks. settes krav om at dette spesielt adresseres i utlysningene.

Skal det tilbys seminar/forelesninger av interne eller eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn på enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet?

- Dette kan sikkert være et godt egnet tiltak i noen tilfeller. Gode rollemodeller kan være viktig, men kanskje må det mer konkret arbeid opp mot de aktuelle personene, enn bare en forelesning? Samtidig er det vel også slik at det innenfor enkelte områder kan være rekrutteringssituasjonen som forårsaker en kjønnsubalanse, og da er det vel tvil om hvor mye slike rollemodeller likevel kan bidra til.

Hvordan styrke arbeidet med fokus på kjønns- og seksualitetsmangfold?

- Her tror vi at UiT har mye å gå på hva gjelder informasjon og fokus. Utarbeidelse av god informasjon, spredning av dette og opplæringstiltak for alle grupper kan her være viktig. Det samme gjelder økt fokus på området, kanskje også i form av generelle arrangementer/seminarer/konferanser.

Hvordan få slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte?

- Dette er et meget stort, sammensatt og vanskelig tema. Også her tror vi at informasjon er viktig; lett tilgjengelig, tydelig og klar. Det er fint om det blir fokus på dette i oppstartsamtaler og medarbeidersamtaler. Likeså på oppstartmøter med studenter, i informasjon til nye og gamle studenter, gjennom oppslag på infotavler, osv. Kanskje kan en årlig felles dag for bekjempelse av seksuell trakassering innføres, med forelesninger, debatter og andre aktiviteter? De tre juridiske fakultetene har utarbeidet egne etiske retningslinjer i samråd med de store aktørene Advokatforeningen og Juristforbundet. Dette kan være viktig for å spre informasjon, sette dagsorden og trygge studentene våre bedre i de mange møter de har med arbeidslivet. Kanskje kan dette være en ide for andre fagområder også?

Handlingsplan for mangfold og inkludering

Akademia bør gjenspeile samfunnet og gi alle like muligheter. Hvordan sikre likebehandling i rekrutteringsprosesser?

- Dette er et vanskelig spørsmål, og i tillegg fokuserer vi igjen bare på ansattssituasjonen. Hvordan skal vi gi studenter med eksempelvis funksjonsnedsettelse like muligheter? Hvilket ansvar har vi her, både økonomisk og praktisk, og hvordan er det forenelig med den administrative ressursituasjonen på enhetene all den tid tilrettelegging i undervisningssituasjonen er enhetenes ansvar? Bør dette være et sentralt og overordnet ansvar ved nivå 1?

Hva vil det si å være best kvalifisert? Hvordan og hvorfor vektlegge mangfold?

- Mangfold er en verdi i seg selv, og det å sikre mangfold er en del av forpliktelsene i et demokratisk samfunn. Hvordan det skal sikres er et langt vanskeligere spørsmål. I en situasjon med stadig strengere krav til levering fra alle typer ansatte, og med strenge bemanningsplaner og ressurser, er det lett for at vi fokuserer for mye på å få mest mulig ut av den enkelte arbeidstaker. Det kan klart ramme verdien av og forpliktelsene knyttet til mangfold. Vi må arbeide for å skape større rom for å ha et mangfold av studenter og ansatte. Hvordan gjøre det ressursmessig har vi dessverre ikke noe svar på.

Er bruk av rollemodeller for å styrke mangfoldperspektiv i forskning og undervisning et egnet tiltak?

- Vi ser ikke helt hvordan dette skal fungere. Her vil vel rekrutteringsmulighetene sette store grenser for mulighetsrommet, og dermed vil kanskje rollemodeller ha mindre effekt?

Hvordan bør UiT jobbe for å få flere søkere med minoritetsbakgrunn og/eller redusert funksjonsevne til å studere og søke stilling? Er enheten enig i at minst en av de kvalifiserte søkerne med slik bakgrunn skal innkalles til intervju?

- Det siste kan være et godt tiltak, forutsatt forbeholdet om kvalifisert søker. Imidlertid hjelper det lite om dette ikke leder til flere ansettelse av de som innkalles. Kanskje må det økonomiske initiativer til? Støtte til språkkurs, støtte til tilrettelegging, mulighet for å ha enkelte ansatte «på topp» altså utenfor våre bemanningsplaner og budsjett i en periode?

Vennlig hilsen

Lena Bendiksen
dekan

–

Øyvind Edvardsen
fakultetsdirektør

–

oyvind.edvardsen@uit.no
77 66 02 64

Seksjon for personal og organisasjon

Hørings svar for UMAK - handlingsplaner for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold, og mangfold og inkludering

UMAK vil takke for det grundige arbeidet som er gjort med utarbeidelsen av handlingsplanene. Vi synes planene i stor grad er dekkende for å arbeide videre med likestilling, kjønnsbalanse, mangfold og inkludering ved UiT.

Tilbakemeldinger:

Hvordan nå målsettinga om 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger?

I tillegg til opprykksprogrammer, er det viktig å gi kvinner tid til å forske. Det er en tendens til at kvinner tar/får mange ikke-meritterende oppgaver.

Mentorordninga er et viktig tiltak i opprykksprosesser.

UMAK mener også at tiltaket med likestillingsmidler for professor II-stillinger bør videreføres. UMAK har tidligere hatt god nytte av dette.

Skal det tilbys seminar/forelesninger av interne eller eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn på enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet?

Ja, dette er en god ide. Det er også viktig å ha en fokus på kjønnsbalanse ved valg av sensorer, gjesteforelesere osv i miljø med kjønnsubalanse.

Hvordan få slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte?

Styrke informasjonsarbeidet og synliggjøre problematikken. Det er viktig at det opplyses om varslingsmåter og at alle varsler tas på alvor og håndteres profesjonelt.

Akademia bør gjenspeile samfunnet og gi alle like muligheter. Hvordan sikre likebehandling i rekrutteringsprosesser?

Bedømmelseskomiteer bør få god informasjon om dette. Det bør også vurderes om det bør finnes insentiver til tilrettelegging for nedsatt funksjonsevne.

Hvordan bør UiT jobbe for å få flere søkere med minoritetsbakgrunn og/eller redusert funksjonsevne til å studere og søke stilling? Er enheten enig i at minst en av de kvalifiserte søkerne med slik bakgrunn skal innkalles til intervju?

Ved ansettelsesprosesser praktiseres det allerede i dag at minst en søker som enten oppgir innvandrerbakgrunn eller nedsatt funksjonsevne kalles inn til intervju, såfremt vedkommende er like godt kvalifiserte som andre søkere. Dette bør videreføres.

Generelt:

- Hva menes med likestillings- og mangfoldskompetanse i lederstillinger? Hvordan bedømmer man dette?
- Kjønnsperspektiver i forskning bør være i fokus ved UiT
- Kulturendring ift likestilling, kjønnsbalanse, mangfold og inkludering bør være et eget punkt i målsettingene

Vennlig hilsen

Lena Aarekol
direktør

–

Inger Kaisa Bækø
adm.leder

–

Torill Nustad

Høringsbrev handlingsplaner likestilling og mangfold 2020-2022 - Tilbakemelding fra Universitetsbiblioteket

Likestilling, kjønnsbalanse og –mangfold

Generell kommentar: Man bør benytte kjønnsnøytrale betegnelser i et slikt dokument. Slik det framstår nå virker det rettet mot å få i gang tiltak for kvinner, mens det i stedet burde vært fokus på kjønnsbalanse generelt. Det finnes enheter ved UiT, der det er et mål å få inn flere menn. Dersom det skal settes inn tiltak ved enheter med lav kvinneandel, bør det samme gjøres på enheter med lav mannsandel.

Hvordan nå målsettinga om 40 % kvinner i vitenskapelige toppstillinger?

Innspill:

- Gode mentorordninger
- Være nøye med sammensetninga av komiteer
- Følge opp begrunnelser for hvorfor kvinner ikke innstilles først

Ettersom kvinneandelen blant studentmassen øker, bør man forvente at denne problematikken bli mindre aktuell med tiden.

Skal det stilles krav om særskilt vurdering av utlysningstekst til faste vitenskapelige stillinger på ledernivå for å ivareta kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv ved rekruttering?

Innspill:

Nei, burde ikke være nødvendig.

Skal det tilbys seminar/forelesninger av interne eller eksterne rollemodeller for det underrepresenterte kjønn på enheter med særlig stor ubalanse i det faste undervisningspersonalet?

Innspill:

Ja, dette er en god ide. Enda viktigere er det arbeidet som gjøres med rekruttering av studenter til disse enhetene. Her bør man tenke helt ned til ungdomsskole.

Hvordan styrke arbeidet med fokus på kjønns- og seksualitetsmangfold?

Innspill:

Dette burde være unødvendig i 2019. Er det et faktisk problem bør man jobbe med holdningskampanjer, men det er i grunnen litt sent å gjøre noe når studentene kommer til oss. Dette bør starte i barnehagen!

Hvordan få slutt på seksuell trakassering blant studenter og ansatte?

Styrke informasjonsarbeidet og synliggjøre problematikken. Det er forståelig at man ikke kan varsle anonymt, fordi slike varsler ikke kan følges opp. Men – det burde være en mulighet til anonym varsling likevel, ettersom det kan si noe mer om omfang, samt at hvis det dukker opp gjentatte varsler mot samme person kan det være grunnlag til ekstra oppfølging.

Innspill til enkeltpunkter:

Det skal etterspørres likestilling- og mangfoldkompetanse til lederstillinger.

Det står ikke helt klart hva mangfoldskompetanse er, og hvordan man skal avgjøre hvem som innehar slik kompetanse.

Tilskudd til aleneforsørgere som har behov for å ta med barn på konferanser.

Vi er usikre på grunnlaget for dette handlingspunktet, og dermed også viktigheten av det. Her kan det også være forskjeller med hensyn til fag. Det bør kanskje erstattes med et punkt om at fakultetene skal legge til rette for konferansedeltakelse, og den beste løsningen er kanskje ikke at barn blir «konferansedeltakere»-

Mangfold og inkludering

Generell kommentar: Bra at man ønsker å ansette flere med redusert funksjonsevne, men dette kan være ressurskrevende for enhetene, og vil ikke ha noen praktisk betydning med mindre det settes inn insentiver av økonomisk eller annen art.

Har UiT forholdsmessig få søkere med minoritetsbakgrunn, sett ut fra den nordnorske befolkningen for øvrig? Er det et mål at vi skal ha flere med minoritetsbakgrunn enn det finnes ellers i befolkninga?

Hvordan bør UiT jobbe for å få flere søkere med minoritetsbakgrunn og/eller redusert funksjonsevne til å studere og søke stilling? Er enheten enig i at minst en av de kvalifiserte søkerne med slik bakgrunn skal innkalles til intervju?

Innspill:

Språk er og blir en barriere når det gjelder rekruttering fra kandidater uten norsk som morsmål. Se også kommentar over om insentiver.

Vi praktiserer allerede i dag at minst en søker med slik bakgrunn kalles inn til intervju, såfremt de er like godt kvalifiserte som andre søkere. Vi ser imidlertid at dette i noen tilfeller fører til «kunstige» intervjuer, særlig ved stillinger der vi har mange kvalifiserte søkere.

Innspill til enkeltpunkter:

Jobbe for å få flere søkere med minoritetsbakgrunn til å studere og søke stilling ved UiT

Minst 1 kvalifisert søker med slik bakgrunn skal innkalles til intervju

Se over. Som sagt er sistnevnte setning noe som allerede gjøres. Men det fordrer at søkere faktisk oppgir innvandrerbakgrunn. Dette gjør noen, men ikke alle. Noen oppgir dette også etter å ha bodd i Norge i 10 år, hvilket mer eller mindre er et misbruk av ordningen.

I tillegg må det defineres hva minoritetsbakgrunn er. Det snakkes om å bruke erfaringer fra rekruttering av den samiske befolkningen. Skal disse også regnes som søkere med minoritetsbakgrunn. Er det ikke poeng å skille klarere mellom innvandrerbakgrunn og minoritetsbakgrunn?

Tilby fadderordning og faglig veiledning til nytilsatte

Skal dette gjelde alle, eller bare de med minoritetsbakgrunn?

Tilskudd til aleneforsørgere og ansatte med spesielle behov for å ta med barn eller ledsager for

å delta på konferanser.

Se over. Her fremstår det litt underlig å plassere aleneforsørgere og ansatte med spesielle behov/funksjonsnedsettelse i samme kategori. Det finnes jo også NAV-baserte ordninger som ansatte med funksjonsnedsettelse, som har behov for ledsager, kan søke om. Dette er noe Universitetsbiblioteket normalt ikke er involvert i for våre ansatte, men som håndteres av den ansatte selv i dialog med NAV.

Sosiale arrangement for integrering og inkludering Fakultet, enheter og campus

17. maifrokost for ansatte ved campus

Skal disse tiltakene gjelde alle, eller bare de med minoritetsbakgrunn? Skal integreringstiltak virke bør de jo ikke begrense seg til bare de som trenger integrering. Den største jobben er vel å jobbe med holdningene til oss som allerede er 'integrert'!

Vennlig hilsen

Johanne Raade

Mariann Løkse
seksjonssjef

Seksjon for personal og organisasjon

Høringssvar fra Seksjon for rekruttering - handlingsplaner for Likestilling, kjønnsbalanse og mangfold, og Mangfold og inkludering

Seksjon for rekruttering er ikke formell høringsinstans for disse planene, vi mener likevel det viktig å komme med tilbakemelding for punkter i handlingsplanene som angår rekruttering. Overordnet mener vi det er mye bra i planene, men at det gjenstår en del arbeid, blant annet må planene samkjøres der handlingspunktet er tilnærmet likt for planene og språket må gjennomgå slik at det fremstår mer kjønnsnøytralt.

Likestilling på alle områder er kun mulig ved langsiktig og systematisk arbeid.

Generelt

Vi er fornøyd med at det likestillings- og mangfoldskompetanse skal etterspørres ved rekruttering til lederstillinger, men mener det bør spesifiseres at det er både administrative og faglige lederstillinger

Handlingsplan for Mangfold og inkludering:

Rekruttering

Som statlig arbeidsgiver er UiT omfattet av Regjeringens **inkluderingsdugnad**. Denne er rettet mot personer med funksjonshemming som krever tilrettelegging på arbeidsplassen og personer med «hull i CVen». Selv om dugnaden favner bredere enn handlingsplanen mener vi den bør komme inn som eget punkt. Det må presiseres hvem som er eier av dette feltet.

Punktene 2 og 3 mener vi kan strykes. Disse er enten hjemlet i lov (forskrift til statsansatteloven § 6) eller Personalmelding. Vi mener det i stedet bør erstattes med et punkt om heving av mangfoldskompetanse i rekruttering av ansatte. Det er utarbeidet en veileder for mangfoldsrekruttering i staten: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Mangfoldsrekruttering/id2340422/>)

Handlingsplan for likestilling, kjønnsbalanse- og mangfold

Rekruttering

Punkt 4 mener vi bør strykes. Vi antar at lokalt ledernivå er involvert i diskusjoner om nyrekruttering i flere omganger, men at verdien av at lokalt ledernivå diskuterer utlysningen men henblikk på kjønnsbalanse antagelig er relativ lav.

Vi mener det bør inn et punkt om at rekrutteringsprosessen skal designes på en slik måte at likestilling ivaretas. Punktet er overordnet og det er mulig å utarbeide flere tiltak til dette, også spesielle tiltak som involverer lokalt ledernivå. Det gir enhetene mulighet til i samarbeid med Rekrutteringstjenesten og ha særskilt fokus på kjønnsbalanse der det er nødvendig. Ved etableringen av fellestjeneste for rekruttering er det gitt et større handlingsrom for at dette kan ivaretas på institusjonsnivå.

Vi er fornøyd med at punktet om implisitt bias er kommet med i handlingsplanene og ser frem til at det utvikles tiltak knyttet til dette.

Vi er usikre hva som menes med punktet om innstegstillinger. UiT har mulighet til å lyse ut 25 stillinger innenfor denne kategorien. Disse konkurranseutsettes på vanlig måte og tilsetting følger normale prosedyrer i henhold til Utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Vi mener bruken av innstegstillingene må sees i et større rekrutteringstrategisk bilde både på institusjons- og fakultetsnivå der også likestillingsperspektivet blir i varetatt.

Vennlig hilsen

Anne Fismen
seksjonsleder

—

Hege Skogvang
rådgiver

—

hege.skogvang@uit.no
77 62 32 31

UiT v/Torill Nustad

Adresse: Øvre lysthus
9037 Tromsø
Telefon: 776 45212/957 47 651
E-post: ntl@uit.no

Vedr. høring handlingsplaner likestilling og mangfoldarbeid – ref.nr 2019/4884

Viser til utsendt høringsbrev og utkast til handlingsplaner. NTL ved UiT vil med dette komme med noen kommentarer til forslagene:

Kommentarer som omhandler begge planene

Sammensetningen av Likestillings- og mangfoldsutvalget bør gjenspeile de grupper man har spesiell fokus på å inkludere.

Planene bør også ha fokus på karrieremuligheter for teknisk/administrative stillinger. F.eks. økt innsats for at alle kjønn kan vurderes å bli ledere. Dette bør omtales.

Angående tilskudd til aleneforsørgere: Dette bør ikke bare gjelde konferanser, men også kompetansehevende kurs/etterutdanning. Det bør også være muligheter for å få tilskudd til barnepass for å delta. Det bør etableres et system/en søknadsordning slik man f.eks. har i organisasjonslivet (NTL).

Likestilling, kjønnsbalanse og –mangfold

Språket bør etter NTLs syn gjennomgås og bli mer konsekvent. Man bør vurdere å bruke begreper som «det underrepresenterte kjønn» og «alle kjønn». Utfordringer knyttet til kjønnsfordeling varierer fra fag til fag. Det er stadig flere som står fram med en kjønnsidentitet som utfordrer våre tradisjonelle oppfatninger av mann/kvinne, det bør komme tydeligere fram enn kun som et underpunkt om «seksualitetsmangfold og uttrykk».

Når det gjelder forebygging av mobbing, trakassering og seksuell trakassering: Her bør man se hen til skolens rutiner ved mobbesaker. Om det varsles om mobbing/trakassering må det lages en plan med tiltak på enkeltnivå. Altså en aktiv håndtering av situasjoner. På den måten vil ansatte oppleve at de blir tatt på alvor og ivarettatt uten at det tar for lang tid eller havner i en skuff/statistikk. UiT bør gjennomføre årlige undersøkelser av omfanget slik at det er mulig å følge utviklingen og eventuelt sette i verk nye tiltak.

UiT bør ha en årlig likestillingskonferanse der ulike aktuelle problemstillinger tas opp. Her bør ledere delta.

Mangfold og inkludering

Målsettingen må være *både* å ansette flere med redusert funksjonsevne og å ha fokus på gode tiltak for å ivareta/tilrettelegge for ansatte som blir syke/får redusert funksjonsevne mens de er ansatt.

På mottaksprogram for studenter/ansatte bør det også gis informasjon om det norske arbeidslivet, rettigheter, trepartssamarbeid og at det er positivt å organisere seg i Norge/ved UiT. Å være organisert bidrar til inkludering. Mottaksprogrammet bør også utformes på samisk. Samisk språk og kulturkompetanse må være tilstede i administrative ressurser som skal ivareta dette.

Ved rekruttering av nyansatte må UiT ha fokus på holdninger i intervju/bedømmelseskomiteen. Man vil helst ansette folk man kjenner/forstår, og det kan gjøre det vanskelig for søkere med en annen bakgrunn å få innpass.

UiT bør fokusere på økt bruk av samisk språk/informasjon på samisk og kvensk. Slik språkkompetanse bør ønskes/etterspørres i alle utlysninger og telle positivt ved ansettelse. Man bør kartlegge samisk og kvensk språkkompetanse i administrasjonen og benytte disse aktivt. Senter for samiske studier som skal tilby samisk oversettelser bør få tilført økte ressurser.

UiT har et spesielt samfunnsansvar. Vi må markere samefolkets dag (6. februar) på alle campus og tilby markering av kvenfolkets dag (16. mars). Dette institusjonsansvaret må tydeliggjøres, det må ikke bli opp til hvert enkelt campus eller overlatt til tilfeldigheter/ildsjeler. Alle må inviteres, studenter, gjester osv.

Vennlig hilsen

Marit Martinsen Dahle
Hovedtillitsvalgt NTL UiT

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
28.11.2019

Sak:
46/19

Studieprogramporteføljen for opptak til studieåret 2020/2021 og fastsetting av opptaksrammer

Innstilling til vedtak:

- UiT Norges arktiske universitet lyser ut studietilbud for opptak til studieåret 2020/2021 i tråd med saksframlegget og vedlegg, samt vedtak i saker som skal behandles av rektor på fullmakt fra styret og egne styresaker.*
- Universitetsstyret gir sin tilslutning til de opptaksrammene og adgangsreguleringene som er foreslått.*
- Universitetsdirektøren får det videre ansvaret med å følge opp at tallet for opptatte studenter holdes innenfor de vedtatte opptaksrammene.*

Bakgrunn:

Universitetsstyret vedtar hvert år den samlede studieprogramporteføljen som lyses ut for kommende studieår. Universitetsstyret har et overordnet ansvar for den strategiske utviklingen av UiT sin studieprogramportefølje. I denne saken gis en samlet oversikt over de studieprogram som foreslås lyst ut, og de viktigste endringene i porteføljen, for studieåret 2020/2021. For en grundigere gjennomgang av helt nye programmer som søkes opprettet, vises det til egne saker som legges frem for styret i dette møtet. Øvrige programrevisjoner som omtales i denne saken vil bli behandlet av rektor på fullmakt fra styret i etterkant av dette styremøtet. Videreutdanninger, eksternt finansierte studium og studier på mindre enn 60 studiepoeng omtales ikke her.

Ettersom fristen for å melde inn studietilbud som skal lyses ut via Samordna opptak er 6.desember, må opptaksrammer og eventuelle adgangsreguleringer fastsettes av universitetsstyret innen dette. Som hovedregel lyses alle grunnutdanninger ved UiT ut gjennom Samordna opptak.

Det følger tre vedlegg med denne saken. I det første gis den totale oversikten over de programmene som fakultetene har foreslått lyst ut i 2020/2021. I vedlegg to gis en oversikt over forslag til nye studieprogram. I tabellene gis det også forslag til opptaksrammer og adgangsreguleringer. Studietilbud som foreslås nedlagt/fryst fremgår av tredje vedlegg.

Opptaksrammer og adgangsregulering av studieprogram:

Fakultetene har i sine innspill gitt forslag til opptakskammer og adgangsregulering. Dette gir en indikasjon på hvor mange studenter som kan tas opp innenfor budsjettrammen. Tallene brukes også i statistikker og rapporteringer, bl.a. til Kunnskapsdepartementet. Fakultetene kan søke universitetsstyret om at enkelte studieprogram blir adgangsregulerte dersom det anses som nødvendig utfra kapasitets- eller ressurs hensyn. Selv om vi i dette saksframlegget anslår opptakskammer på et spesifikt nivå, gjør universitetsdirektøren oppmerksom på at studier ikke automatisk vil bli adgangsregulert. Fakultetene må derfor be eksplisitt om å få adgangsregulere det enkelte studieprogrammet. På studietilbud som ikke er adgangsregulerte er UiT forpliktet til å gi opptak til alle kvalifiserte søkere.

Opptakskapasitet og dimensjonering av studieplasser:

Opptakskapasiteten skal gi et bilde på hvor mange plasser det er budsjettert med på hvert studium. På enkelte studietilbud er dette basert på et system der Kunnskapsdepartementet har tildelt institusjonene et spesifikt antall studieplasser og fastsatt måltall for antall kandidater. Dette er program hvor KD finner det nødvendig med en nasjonal styring av utdanningskapasiteten. Eksempler på slike utdanninger er sykepleie, medisin og lærerutdanninger. Måltallene for kandidattallene setter sterke begrensninger på institusjonens handlingsrom..

De fleste studietilbudene ved UiT er derimot studier med såkalte frie studieplasser. Det betyr at plassene i stor grad disponeres av institusjonen og at styret selv kan bestemme dimensjoneringen og eventuelt gjøre omfordeling av plasser mellom studieprogram.

Differansen mellom budsjetterte plasser og det faktiske antallet studenter som har møtt, bør på alle typer studietilbud være så lavt som mulig. Fortsatt viser tallene over antall frammøtte studenter at det er avvik sammenlignet med antall budsjetterte plasser på flere programmer. Dette gjelder de fleste studiesteder og fakulteter. Det er allikevel hovedsakelig meldt inn samme opptakskammer i år som foregående år. Noe av dette forsøkes justert med grep som sammenslåinger av fag, nye studieretninger og lignende.

Oversikt over de viktigste endringene i studieprogramporteføljen og universitetsdirektørens vurderinger

Fakultetene har i sin tilbakemelding meldt om enkelte endringer i studieprogramporteføljen. Universitetsdirektøren vil i det følgende gi en oversikt over de viktigste endringene som er meldt inn, fordelt på fakultet. Noen av endringene som fakultetene har meldt inn er omtalt i egne styresaker og vil derfor ikke bli nærmere kommentert her.

Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT-fak)

NT-fak oppretter nytt studieprogram, Master i Luftfartsvitenskap (se egen styresak). Nytt studieprogram, Lektor i realfag trinn 8-13, master er allerede vedtatt (se ephorte 18/1812) og vil ha oppstart høsten 2020.

Det opprettes ny studieretning i Informatikk, sivilingeniør: Cybersikkerhet. Denne saken vil bli behandlet av rektor på fullmakt fra styret. NT-fak har også søkt om navneendring, samt endring av studieplanen til Sikkerhet og miljø, ingeniør – bachelor. Forslag til nytt navn er Bærekraftig teknologi, ingeniør – bachelor. Også denne saken vil bli behandlet av rektor på fullmakt fra styret. Nautikk, ingeniør – bachelor reduserer opptakskapasiteten med 10 studieplasser. Disse ble i 2019/2020 overført fra Sikkerhet og miljø, ingeniør – bachelor siden programmet ikke ble lyst ut da.

Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen (UMAK)

UMAK har søkt om opprettelse av nytt studieprogram, Instrumentaldidaktikk – master (se egen styresak).

UMAK vurderer at det må være minimum 8 studenter ved oppstart for å sikre et godt læringsmiljø på Drama og teater – årsstudium, og ønsker at studieprogrammet lyses ut med forbehold om tilstrekkelig antall søkere.

Årsstudiet i kirkemusikk er i en spesiell situasjon i og med at Kirkelig utdanningscenter i Nord (KUN) med virkning fra 1. september 2018 er overtatt av VID vitenskapelige høyskole AS. Studieprogrammet har i en årrekke vært gjennomført i samarbeid med Kirkelig utdanningscenter i Nord (KUN), hvor UiT ved Det kunstfaglige fakultet har vært ansvarlig for det faglige nivået og kvalitetssikringen av studietilbudet. For dette studieprogrammet må det, på samme måte som for andre studietilbud, kontrolleres om alle forskriftsfestede akkrediteringskrav er oppfylt, jfr. første rapport fra denne prosessen i FS 12/18. I og med at det er gjennomført en virksomhetsoverdragelse av KUN til VID, har det vært vanskelig å få gjennomført en slik kontroll for dette studietilbudet til nå. Studiet kan derfor ikke lyses ut.

Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT-fak)

I år er det ingen vesentlige endringer i studieprogramporteføljen for IVT-fak, bortsett fra studiet Norwegian Language and Society for Foreign Students – one year programme (NOF-2) som i år gjenåpnes for studentopptak. Dette studieprogrammet ble i opptaksåret 2019 fryst da studieprogrammet ikke oppfylte kravene i Studietilsynsforskriftens § 2-3: Krav til fagmiljø. Disse forhold er nå i orden og IVT-fakultetet gjenåpner dermed programmet for studentopptak i 2020.

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak)

HSL-fak melder om nedleggelse av erfaringsbasert mastergradsprogram i ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren. Det er en forutsetning for nedlegging av nevnte program at mastergradsprogram i utdanningsledelse blir godkjent, med oppstart høsten 2020 (se egen styresak).

HSL-fak melder også at bachelorgradsprogram i teologi fryses for opptak kommende studieår. Dette begrunnes med usikkerhet når det gjelder teologiutdanningen sin fremtidige organisering. Dersom HSL-fak ønsker å legge ned dette studieprogrammet må dette behandles i egen sak i universitetsstyret.

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE-fak)

BFE-fak har fremlagt forslag om å endre undervisningsspråk på mastergradsprogram i Economics. Etter innstilling fra Handelshøgskolen vedtok fakultetsstyret ved BFE-fak i møte 18.09.2019 følgende: «Fakultetsstyret tilrår at mastergradsprogrammet i Economics endrer undervisningsspråk fra engelsk til norsk fra og med opptaket i 2020. Det nye navnet på programmet blir Master i Samfunnsøkonomi». Vedtaket er fattet på bakgrunn av fakultetsstyrets faglige vurderinger og studieprogrammets rekrutteringsgrunnlag. Universitetsdirektøren støtter dette forslaget.

Det engelskspråklige programmet Travel Tourism and Management ved studiested Harstad, er et samarbeidsprogram med en russisk og en finsk utdanningsinstitusjon, hvor en samarbeidsavtale har vært virksom over flere år. Opptaket i 2019 ble suspendert i påvente av ny kontrakt og administrative utfordringer i den forbindelse. Hvis forhandlingene med nye partnere lykkes, foreslås det nytt opptak med studiestart i januar 2021. Utlysning av programmet forutsetter at en ny samarbeidsavtale er på plass innen programmet skal lyses ut.

Til mastergradsprogrammet i Business Creation and Innovation er det ikke tatt opp nye studenter ved de to siste opptakene. BFE-fak har varslet at dette viktige fagområdet skal ivaretas innenfor rammene av andre mastergradsprogram, de vil trolig komme tilbake med forslag om å legge ned programmet, som ikke lyses ut for opptak kommende år.

BFE-fak har søkt om opprettelse av to nye studieprogrammer: Ledelse, innovasjon og marked – bachelor og Regnskap og revisjon – master (se egne styresaker).

Det helsevitenskapelige fakultet (Helsefak)

Helsefak har meldt inn oppstart av bachelor i sykepleie, deltid, med samisk som undervisningsspråk. Studiested Kautokeino, oppstart vår 2021. Dette er et nytt studieprogram, men det er foreløpig ikke kommet inn søknad om opprettelse av dette studieprogrammet. Studieprogrammet godkjennes i studieprogramporteføljen med forbehold om godkjenning av studieprogram ved en senere anledning. Etter universitetsdirektørens vurdering er dette et nytt studieprogram. Fakultetet må dermed søke om å få opprettet dette, i god tid før utlysning av studieprogrammet.

Profesjonsstudium i psykologi skal for første gang ved UiT lyses ut gjennom Samordna opptak høsten 2020. Programmet er gjort om til et 6-årig profesjonsstudium, hvor opptaksgrunlaget er generell studiekompetanse fra videregående skole. Som en overgangsordning vil dette programmet høsten 2020 lyses ut både gjennom Samordna opptak og i lokalt opptak. Det lokale opptaket vil gjennomføres på gjeldende lokal opptaksforskrift, som sier at opptaksgrunlaget er årsstudium i psykologi. De studentene som tas opp via denne overgangsordningen kommer da inn på et 5-årig studieløp. Denne overgangsordningen vil kun gjennomføres opptaket 2020 høst, og fra opptaket 2021 høst vil studieprogrammet kun lyses ut gjennom Samordna opptak. Helsefak har meldt inn at det skal tas opp 49 studenter i hvert av disse opptakene. De øker dermed opptakskapasiteten med 49 studenter. Samtidig er det i år meldt inn lavere opptaksramme til årsstudium i psykologi. Universitetsdirektøren forutsetter at de øvrige rammene rundt dette studieprogrammet er tilstrekkelig for å ivareta denne dimensjoneringen av nye studenter.

Helsefak har også sendt søknad om endrede opptakskrav til mastergradsprogram i sykepleie. I dag kreves det 2 års yrkeserfaring etter fullført bachelorgrad i sykepleie. Kvalifiserte søkere rangeres på bakgrunn av karakterer fra bachelorgraden, og ved poenglikhet rangeres søkerne ved loddtrekning. Helsefak ønsker at det skal gis tilleggspoeng for yrkespraksis som er lengre enn 2 år. Bakgrunnen for dette er at den arbeidserfaringen som sykepleiere får fra relevante praksisarenaer i dag ikke gir uttelling ved opptaksordning ved UiT. Andre utdanningsinstitusjoner som for eksempel Nord universitet tildeler sine søkere et poengtillegg for yrkespraksis som er lengre enn 2 år. Konsekvensen er at UNN-ansatte ikke får opptak ved UiT, og må søke opptak hos Nord universitet og andre utdanningsinstitusjoner til fordel for uerfarne kolleger. Slik opptaksforskriften til UiT er i dag gis det i liten grad åpning for å fastsette særegne rangeringsregler til ulike studieprogram. Universitetsdirektøren har påbegynt et arbeid med å revidere UiT sin lokale opptaksforskrift, slik at den blir mer oppdatert og i tråd med aktuelle problemstillinger i opptaket. På bakgrunn av dette ønsker ikke universitetsdirektøren å gjøre endringer på gjeldende regelverk, da det forventes at ny forskrift vil være klar i løpet av 2020.

Oppfølging

Universitetsdirektøren vil følge opp alle ovennevnte endringer, og ha løpende dialog med fakultetene vedrørende studieprogramporteføljen for studieåret 2020/2021.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: May-Liss Hestnes Mæhlum

Vedlegg

- 1 Studieprogramtabell med opptakstrammer for kommende studieår
- 2 Nye studieprogram for opptak kommende studieår
- 3 Studieprogram som fryses for opptak kommende studieår

Vedlegg 1

Studieprogramtabell med opptakskammer for studieåret 2020/2021. Nye program fakultetene har søkt om å opprette er i vedlegg 2.

Forklaring til hva som skal fylles inn tabellen:

Felt	Forklaring			
Studieprogramnavn	Navn og nivå på studiet (årsstudium, bachelor – eller master, deltid/samlingsbasert/nettbasert).			
Stuedsted	Hvor studiet blir tilbudt geografisk, eller som nettstudium			
Forslag til opptakskapasitet 2020/2021	Fakultetenes forslag til samlet opptakskapasitet/budsjetterte plasser for opptak til studiet i 2020/2021			
Ønskes programmet adgangsregulert?	I så fall vil forslag til opptakskapasitet/budsjetterte plasser angi der minste antall tilbud som gis			
Oppstart vårsemesteret 2021?	Noen studier har opptak to ganger pr. studieår, eller bare i vårsemesteret. Disse er merket i tabellen			
Studieprogramnavn	Stuedsted	Forslag til opptakskapasitet 2020/2021?	Ønskes programmet adgangsregulert?	Oppstart vårsemesteret 2021?
Det juridiske fakultet				
Integrert master i rettsvitenskap	Tromsø	150	Ja	
Master of Laws of the Sea	Tromsø	20	Ja	
Joint Nordic Master Programme in Environmental Law (NOMPEL)	Tromsø/Uppsala/Joensuu	25	Ja	
Det helsevitenskapelige fakultet				
Arctic Nature Guide	Svalbard	30	Ja	
Arktisk friluftsliv – årsstudium	Alta	24	Ja	

Arktisk friluftsliv – bachelor	Alta	20	Ja	
Biomedisin – bachelor	Tromsø	35	Ja	
Biomedisin – master	Tromsø	10	Nei	
Bioingeniørfag – bachelor	Tromsø	24	Ja	
Ergoterapi – bachelor	Tromsø	32	Ja	
Ernæring – bachelor	Tromsø	15	Ja	
Farmasi – bachelor	Tromsø	50	Ja	
Farmasi – master	Tromsø	35	Ja	
Fysioterapi – bachelor	Tromsø	47	Ja	
Idrett – årsstudium	Alta	24	Ja	
Idrett – årsstudium	Tromsø	20	Ja	
Idrett – bachelor	Alta	24	Ja	
Idrett – bachelor	Tromsø	30	Ja	
Idrettsvitenskap – master, samlingsbasert	Alta	15	Ja	
Jordmorfag – master	Tromsø	18	Ja	
Klinisk ernæring – master	Tromsø	15	Ja	
Medisin – profesjon	Tromsø	116	Ja	
Odontologi – integrert master	Tromsø	48	Ja	
Paramedisin – bachelor	Tromsø	20	Ja	
Psykologi – årsstudium	Tromsø	120	Ja	
Psykologi – bachelor	Tromsø	55	Ja	
Psykologi – master	Tromsø	10	Ja	
Psykologi – profesjon (5+1, lokalt opptak)	Tromsø	49	Ja	
Psykologi – profesjon (6-årig integrert, samordna opptak)	Tromsø	49	Ja	
Public Health – master	Tromsø	30	Ja	
Radiografi – bachelor	Tromsø	35	Ja	
Sykepleie – bachelor	Tromsø	130	Ja	
Sykepleie – bachelor	Hammerfest	70	Ja	
Sykepleie – bachelor	Harstad	65	Ja	
Sykepleie – bachelor	Narvik	55	Ja	
Sykepleie – bachelor, desentralisert deltid	Alta	30	Ja	Vår 2021

Sykepleie – bachelor, desentralisert deltid	Tromsø/Midt-Tromsø/Storslett	30/25/15	Ja	Vår 2021
Sykepleie – master, anesthesisykepleie	Tromsø	13	Ja	
Sykepleie – master, barnesykepleie	Tromsø	13	Ja	
Sykepleie – master, intensivsykepleie	Tromsø	30	Ja	
Sykepleie – master, operasjonssykepleie	Tromsø	14	Ja	
Sykepleie – master, kreftsykepleie	Tromsø	15	Ja	
Tannpleie – bachelor	Tromsø	18	Ja	
Vernepleie – bachelor	Harstad	50	Ja	
Vernepleie – bachelor, deltid	Bodø	50	Ja	Vår 2021
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og havbruk				
Akvamedisin – integrert master	Tromsø	20	Ja	
Bedriftsøkonomi – årsstudium, nettbasert	Alta	350	Ja	
Biologi – bachelor	Tromsø	60	Nei	
Biology – master	Tromsø	40	Nei	Høst og vår
Bioteknologi – bachelor	Tromsø	15	Ja	
Fiskeri- og havbruksvitenskap – bachelor	Tromsø	45	Ja	
Fiskeri- og havbruksvitenskap – master	Tromsø	20	Nei	
International fisheries management – master	Tromsø	20	Nei	
Ledelse – årsstudium, nettbasert	Alta	650	Ja	
Ledelse – master, erfaringsbasert	Harstad	60	Nei	
Ledelse, innovasjon og marked – bachelor	Tromsø	90	Ja	
Ledelse, innovasjon og marked – master	Tromsø	20	Ja	
Marin Biotechnology – master	Tromsø	15	Ja	
Praktisk prosjektledelse – årsstudium, deltid	Harstad	50	Nei	
Praktisk økonomi og ledelse – årsstudium (videreutdanning)	Narvik	25	Ja	
Samfunnsøkonomi – bachelor	Tromsø	30	Ja	
Samfunnsøkonomi – master (endrer navn fra Economics)	Tromsø	20	Ja	
Strategisk ledelse og økonomi – master, erfaringsbasert	Tromsø	60	Ja	
Travel and Tourism Management – årsstudium	Harstad	25	Nei	Vår 2021
Økonomi og administrasjon – bachelor	Tromsø	150	Ja	

Økonomi og administrasjon – bachelor	Harstad	110	Nei	
Økonomi og administrasjon – bachelor	Narvik	25	Ja	
Økonomi og administrasjon – bachelor	Alta	100	Nei	
Økonomi og administrasjon – master	Tromsø	40	Ja	
Økonomi og administrasjon – master	Alta/Harstad	20	Ja	
Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen				
Drama og teater – årsstudium	Tromsø	10	Ja	
Faglærerutdanning i musikk – bachelor	Tromsø	5	Ja	
Fagstudium i musikkutøving – bachelor	Tromsø	20	Ja	
Fine Art – master	Tromsø	6	Ja	
Forfatterstudium 1 – årsstudium	Tromsø	15	Ja	
Forfatterstudium 3 – årsstudium	Tromsø	8	Ja	
Hørelære og didaktikk – master, samlingsbasert	Tromsø	6	Ja	
Instrumental didaktikk – master	Tromsø	5	Ja	
Kunst – bachelor	Tromsø	9	Ja	
Musikkutøving – master	Tromsø	8	Ja	
Praktisk-pedagogisk utdanning – årsstudium	Tromsø	7	Ja	
Fakultet for naturvitenskap og teknologi				
Anvendt fysikk og matematikk, sivilingeniør – master	Tromsø	30	Nei	
Bærekraftig teknologi – bachelor (tidligere Sikkerhet og miljø)	Tromsø	20	Ja	
Computer Science – master	Tromsø	10	Nei	
Energi, klima og miljø, sivilingeniør – master	Tromsø	20	Ja	
Fysikk – bachelor	Tromsø	20	Nei	
Geologi – bachelor	Tromsø	40	Ja	
Geology – master	Tromsø	35	Ja	
Informatikk – bachelor	Tromsø	60	Ja	
Informatikk, sivilingeniør – master, Datamaskinsystemer	Tromsø	20	Ja	
Informatikk, sivilingeniør – master, Helseteknologi	Tromsø	21	Ja	
Internasjonal beredskap – bachelor, samlingsbasert	Harstad	55	Ja	
Kjemi – bachelor	Tromsø	18	Nei	

Luftfartsfag – bachelor	Tromsø/Bardufoss	12/12	Ja	Høst og vår
Matematikk – årsstudium	Tromsø	15	Nei	
Matematikk og statistikk – bachelor	Tromsø	15	Nei	
Mathematics – master	Tromsø	10	Nei	Høst og vår
Molecular Sciences – master	Tromsø	10	Nei	Høst og vår
Nautikk – bachelor	Tromsø	37	Ja	
Physics – master	Tromsø	15	Nei	Høst og vår
Romfysikk, sivilingeniør – master	Tromsø	20	Nei	
Samfunnsmiljø og sikkerhet – bachelor	Tromsø	45	Ja	
Samfunnssikkerhet – master	Tromsø	20	Ja	
Statistics – master	Tromsø	5	Nei	Høst og vår
Technology and safety in the High North – master	Tromsø	25	Ja	
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning				
Allmenn litteraturvitenskap – årsstudium	Tromsø	15	Nei	Høst og vår
Arctic Adventure Tourism – bachelor	Alta	30	Nei	
Arkeologi – bachelor	Tromsø	20	Nei	
Arkeologi – master	Tromsø	10	Nei	
Barnehagelærer – bachelor	Alta	30	Ja	
Barnehagelærer – bachelor	Tromsø	50	Ja	
Barnehagelærer – bachelor, samlingsbasert	Tromsø/Narvik/ Finnsnes/Harstad	80 (20 på hvert studiested)	Ja	
Barnevern – bachelor	Alta	30	Ja	
Barnevern – bachelor	Harstad	36	Ja	
Barnevern – bachelor, deltid	Tromsø	30	Ja	
Barnevern – master	Tromsø/Harstad	15	Ja	
Bibliotek- og dokumentasjonsvitenskap – årsstudium	Tromsø	25	Nei	
Engelsk – årsstudium	Tromsø	50	Nei	Høst og vår
Engelsk – bachelor	Tromsø	20	Nei	
English Acquisition and Multilingualism – master	Tromsø	10	Nei	
English Literature – master	Tromsø	10	Nei	
Filosofi – årsstudium	Tromsø	10	Nei	Vår 2021

Filosofi – bachelor	Tromsø	46	Nei	
Filosofi – master	Tromsø	11	Nei	Høst og vår
Grunnskolelærerutdanning – integrert master, 1-7	Alta	25	Ja	
Grunnskolelærerutdanning – integrert master, 1-7	Tromsø	40	Ja	
Grunnskolelærerutdanning – integrert master, 5-10	Alta	25	Ja	
Grunnskolelærerutdanning – integrert master, 5-10	Tromsø	80	Ja	
Historie – årsstudium	Tromsø	40	Nei	Høst og vår
Historie – bachelor	Tromsø	30	Nei	
Historie – master	Tromsø	20	Nei	
Indigenous Studies – master	Tromsø	20	Ja	
Joint Master`s in Governance and Entrepreneurship in Northern and Indigenous Areas (GENI)	Tromsø/Saskatoon	24	Ja	
Joint Master`s in Nordic Urban Planning (NUP)	Tromsø/Roskilde/ Malmø	30	Nei	
Kunsthistorie – årsstudium	Tromsø	5	Nei	Vår 2021
Kunsthistorie – bachelor	Tromsø	10	Nei	
Kunsthistorie – master	Tromsø	5	Nei	
Kvensk – årsstudium	Tromsø	5	Nei	Vår 2021
Kvensk og finsk – bachelor	Tromsø	5	Nei	
Kvensk og finsk – master, deltid/samling/nett	Tromsø	5	Nei	
Lektor – integrert master, språk og samfunnsfag	Tromsø	100	Ja	
Likestilling og kjønn – årsstudium	Tromsø	20	Nei	Høst og vår
Logopedi – master	Tromsø	15	Ja	
Master`s of Philosophy in Peace and Conflict Transformation	Tromsø	29	Ja	
Medie- og dokumentasjonsvitenskap – bachelor	Tromsø	25	Nei	
Medie- og dokumentasjonsvitenskap – master	Tromsø	5	Nei	
Medieproduksjon – bachelor	Alta	16	Nei	
Naturbasert reiseliv og entreprenørskap – årsstudium	Alta	20	Nei	
Nordisk – årsstudium	Tromsø	25	Nei	Høst og vår
Nordisk språk og litteratur – bachelor	Tromsø	10	Nei	
Nordisk språk og litteratur – master	Tromsø	10	Nei	
Nordsamisk som fremmedspråk – årsstudium	Tromsø	30	Nei	

Nordsamisk som morsmål – master, deltid/samlingsbasert	Tromsø	5	Nei	
Northern Studies – årsstudium, nettbasert	Alta	30	Nei	
Northern Studies – bachelor	Alta	30	Nei	
Organisasjon og ledelse – master	Tromsø	15	Nei	
Pedagogikk – årsstudium	Tromsø	40	Ja	
Pedagogikk – bachelor	Tromsø	30	Ja	
Pedagogikk – master	Tromsø	20	Ja	
Praktisk-pedagogisk utdanning, yrkesfag	Alta	30	Ja	
Praktisk-pedagogisk utdanning, yrkesfag	Tromsø	50	Ja	Vår 2021
Reiselivsledelse – master, erfaringsbasert	Alta	20	Nei	Vår 2021
Religionsvitenskap – årsstudium	Tromsø	20	Nei	Høst og vår
Religionsvitenskap – bachelor	Tromsø	20	Nei	
Religionsvitenskap – master	Tromsø	10	Nei	Høst og vår
Russisk – årsstudium	Tromsø	5	Nei	Vår 2021
Russisk – bachelor	Tromsø	15	Nei	
Russisk – master	Tromsø	5	Nei	
Russlandsstudier – bachelor	Tromsø	10	Nei	
Russlandsstudier – master	Tromsø	5	Nei	
Samfunnsplanlegging og kulturforståelse – bachelor	Tromsø	40	Nei	
Samfunnsplanlegging og kulturforståelse – master	Tromsø	15	Nei	
Sosialantropologi – bachelor	Tromsø	30	Nei	
Sosialantropologi – master	Tromsø	15	Nei	
Sosialt arbeid – bachelor	Alta	30	Ja	
Sosialt arbeid – bachelor, deltid	Tromsø	30	Ja	
Sosiologi – bachelor	Tromsø	90	Nei	
Sosiologi – master	Tromsø	20	Nei	
Spansk – årsstudium	Tromsø	10	Nei	Vår 2021
Spansk- og latinamerikanske studier – bachelor	Tromsø	10	Nei	
Spansk- og latinamerikanske studier – master, deltid/samling/nett	Tromsø	15	Nei	
Spesialpedagogikk – bachelor	Tromsø	30	Ja	
Spesialpedagogikk – master	Tromsø	20	Ja	
Spesialpedagogikk – master	Alta	20	Ja	

Statsvitenskap – bachelor	Tromsø	70	Nei	
Statsvitenskap – master	Tromsø	20	Nei	
Theoretical Linguistics – master	Tromsø	10	Nei	
Teologi – master	Tromsø	10	Nei	Høst og vår
Tourism Studies – master	Alta	15	Nei	
Tysk – årsstudium	Tromsø	5	Nei	Vår 2021
Visual Anthropology – master	Tromsø	10	Nei	
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi				
Aerospace Control Engineering – master	Narvik	20	Nei	
Applied Computer Science – master	Narvik	20	Ja	
Automasjon – bachelor	Tromsø	25	Nei	
Automasjon – bachelor, y-vei	Tromsø	(``)	Nei	
Bygg – bachelor	Narvik	25	Nei	
Bygg – bachelor, 3-semester	Narvik	2	Nei	
Bygg – bachelor, y-vei	Narvik	3	Nei	
Bygg – bachelor, nettbasert	Narvik	20	Ja	
Bygg – bachelor (VVS)	Tromsø	10	Nei	
Bygg – bachelor (Anleggs- og samfunnsteknikk)	Alta	15	Nei	
Bygg – bachelor	Mo i Rana	3	Nei	
Bygg – bachelor, y-vei	Mo i Rana	7	Nei	Vår 2021
Droneteknologi – bachelor	Tromsø	30	Nei	
Datateknikk – bachelor	Narvik/Alta	31	Ja	
Datateknikk – bachelor, 3-semester	Narvik	(``)	Ja	
Datateknikk – bachelor, y-vei	Narvik	(``)	Ja	
Datateknikk – bachelor, nettbasert	Narvik	(``)	Ja	
Datateknikk – bachelor	Bodø	16	Ja	
Elkraftteknikk – bachelor	Narvik/Alta	25	Nei	
Elkraftteknikk – bachelor, 3-semester	Narvik	(``)	Nei	
Elkraftteknikk – bachelor, y-vei	Narvik	(``)	Nei	
Electrical Engineering – master	Narvik	20	Nei	
Elektronikk – bachelor	Narvik/Alta	10	Nei	

Elektronikk – bachelor, 3-semester	Narvik	(``)	Nei	
Elektronikk – bachelor, y-vei	Narvik	(``)	Nei	
Engineering Design – master	Narvik	20	Ja	
Industrial Engineering – master	Narvik	30	Nei	
Integrert bygningsteknologi – master, sivilingeniør	Narvik	20	Nei	
Maskin – bachelor	Narvik/Alta	30	Nei	
Maskin – bachelor, 3-semester	Narvik	(``)	Nei	
Maskin – bachelor, y-vei	Narvik	(``)	Nei	
Maskin – bachelor, nettbasert	Narvik	(``)	Nei	
Maskin – bachelor	Mo i Rana	18	Nei	
Maskin – bachelor, y-vei	Mo i Rana	(``)	Nei	Vår 2021
Norwegian Language and Society for Foreign Students	Narvik	60	Nei	
Prosessteknologi – bachelor	Narvik/Alta	16	Nei	
Prosessteknologi – bachelor, nettbasert	Narvik	(``)	Nei	
Prosessteknologi – bachelor, y-vei	Narvik	(``)	Nei	
Prosessteknologi – bachelor, 3-semester	Narvik	(``)	Nei	
Prosessteknologi – bachelor	Tromsø	9	Nei	
Prosessteknologi – bachelor, y-vei	Tromsø	(``)	Nei	
Satellitteknologi – bachelor	Narvik/Alta	15	Nei	
Satellitteknologi – bachelor, 3-semester	Narvik	(``)	Nei	
Satellitteknologi – bachelor, y-vei	Narvik	(``)	Nei	
Satellitteknologi – bachelor, nettbasert	Narvik	(``)	Nei	

Vedlegg 2

Nye studieprogram fakultetene har søkt om å opprette under forutsetning av styrets godkjenning

Studieprogramnavn	Stuedsted	Forslag til opptakskapasitet 2020/2021?	Ønskes adgangsregulert i 2020/2021?	Oppstart vårsemesteret 2021?
Informatikk, sivilingeniør – master, Cybersikkerhet	Tromsø	10	Ja	
Instrumentaldidaktikk – master	Tromsø	5	Ja	
Ledelse, Innovasjon og Marked – bachelor	Harstad	40	Nei	
Lektor i realfag 8-13 trinn – integrert master	Tromsø	25	Nei	
Luftfartsvitenskap – master	Tromsø	15	Ja	
Regnskap og Revisjon – master	Harstad	30	Nei	
Sykepleie – bachelor, samisk, deltid	Kautokeino	25	Ja	Vår 2021
Utdanningsledelse – master	Tromsø	20	Ja	

Vedlegg 3

Studieprogram hvor direktøren har innstilt på å fryse opptaket i kommende studieår, med mindre styret vedtar noe annet i gjennomgangen av studieprogramporteføljen

Studieprogramnavn – nivå	Stuedsted	Endring
Business Creation and Entrepreneurship – master	Tromsø	Ikke opptak to siste år, vurderes lagt ned
Kirkemusikk – årsstudium	Tromsø	Lyses ikke ut for opptak til studieåret 2020/2021
Ledelse og profesjonell utvikling i utdanningssektoren	Tromsø	Legges ned under forutsetning av at nytt program Utdanningsledelse blir godkjent
Teologi – bachelor	Tromsø	Fryses for opptak studieåret 2020/2021

Orienteringssaker

**OS 30/19 Saker behandlet av rektor på fullmakt 17.10.19 - 15.11.19
2019/456**

ORIENTERINGSSAK

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	28.11.2019	30/19

Saker behandlet av rektor på fullmakt 17.10.19 - 15.11.19

F 44/19 Endring av navn på Institutt for ingeniørvitenskap og sikkerhet (IIS-IVT)

Rektor endrer på fullmakt navnet på Institutt for ingeniørvitenskap og sikkerhet (IIS-IVT) til:

Norsk: Institutt for automasjon og prosess teknologi (IAP)

Engelsk: Department of Automation and Process Engineering

Samisk: Automašuvnna ja proseassateknologijja instituhtta

F 48/19 Tildeling av strategiske midler til fleksibel barnehagelærerutdanning

Universitetsdirektøren innstiller på å bevilge kroner 300 000 fra Fond for strategisk utvikling til fleksibel barnehagelærerutdanning i 2019. Midlene overføres til Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning.

F 45/19 Direkte ansettelse i fast stilling som universitetslektor ved Handelshøgskolen i Tromsø, campus Alta

1. Terje Dallari Jacobsen ansettes i fast stilling som universitetslektor (kode 1009) i regnskapsfag ved Handelshøgskolen i Tromsø (HHT), med arbeidssted i Alta, Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE).

2. Jacobsen må innen to år ha skaffet seg pedagogisk mappe.

F 46/19 Direkte ansettelse av forsker i midlertidig stilling ved Institutt for klinisk medisin

1. Anna Subbotina ansettes direkte i 50 % stilling som 1108 forsker ved Institutt for klinisk medisin, Det helsevitenskapelige fakultet. Ansettelsen gjelder for perioden 01.11.19 – 15.05.22.

2. Prøvetid skal ikke gjelde.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Britt Anita Mikkelsen

ORIENTERINGSSAK

Til:	Møtedato:	Sak:
Universitetsstyret	28.11.2019	31/19

NOKUTs tilsyn med bachelorutdanning i ingeniørfag bygg

I denne saken orienteres universitetsstyret om det nylig avslutta tilsynet med bachelorutdanninger i ingeniørfag bygg. Tilsynet ble igangsatt av NOKUT høsten 2017 og omfattet i alt 13 studietilbud ved 8 institusjoner¹, inklusive UiTs bachelorprogram i bygg som gis av Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi. Tilsynet har pågått i flere faser og sluttrapporten forelå den 7. november 2019 (se vedlegg). Etter en prosess med pålegg om videreutvikling av UiTs studietilbud, er NOKUTs konklusjon at det nå oppfyller kravene som er vurdert. I det følgende gis en kort orientering om prosessen som har vært og de tiltak som er iverksatt for å styrke kvaliteten i UiTs bachelorutdanning i bygg.

Bakgrunn

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning blant annet ved å kontrollere at eksisterende studietilbud oppfyller kravene som stilles. Kartlegging, dialog og utvikling er de tre første fasene i slike tilsynsprosesser. Et tilsyn avsluttes når det er tilfredsstillende dokumentert at kravene det føres tilsyn med er oppfylt, eller dersom det foreligger realistiske planer for hvordan dette skal oppnås. Dersom dette ikke er tilfelle, kan NOKUT vedta å iverksette fjerde og siste fase som er full revidering av studiets akkreditering.

Kartlegging, dialog og tilsynsrapport

NOKUT har vurdert om studietilbudene i dette tilsynet oppfylte utvalgte krav i studietilsynsforskriften. Kravene som ble vurdert er i hovedsak relatert til fagmiljø, kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid, oppbygging, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, arbeidsomfang og relevans. I første fase måtte alle institusjonene sende inn omfattende dokumentasjon knyttet til disse kravene. Tilsynet med studietilbudene ved OsloMet og Universitetet i Agder ble avsluttet etter denne kartleggingsfasen, mens tilsynet med studietilbudet ved Universitetet i Stavanger ble avsluttet etter dialogfasen. I juni 2018 var det klart at studietilbudene ved de resterende fem institusjonene, inklusive UiT, gikk videre i tilsynsprosessen og måtte utbedre manglene som var avdekket innen 1. mai 2019.

Bachelorprogrammet i bygg ved UiT tilbys både på campus, desentralisert og som nettstudium. Det har i tillegg ulike opptaksveier med egne studievarianter. Da tilsynet startet var programmet organisert i fem studieretninger, mens ytterligere to studieretninger ble vedtatt opprettet etter at tilsynet var igangsatt.

¹ Høgskolen på Vestlandet, Høgskolen i Østfold, NTNU, OsloMet, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Sørøst-Norge og UiT

I [tilsynsrapporten fra NOKUT \(juni 2018\)](#) ble det påpekt mangler av til dels alvorlig art. Spesielt bekymringsfullt var det at fagmiljøet ikke hadde ansatte med førstestillingskompetanse innen konstruksjon, et sentralt fagområde, og at fakultetet har erfart det som vanskelig å rekruttere slik kompetanse. De sakkyndige vurderte det også slik at flere av studieretningene ikke hadde en tydelig faglig profil og anbefalte at antall studieretninger ble redusert. UiT måtte dessuten tydeliggjøre den faglige profilen i hver av studieretningene, og sikre at vi har ansatte med relevant førstestillingskompetanse i henhold til dette. Videre ble det stilt spørsmål ved om studentene får tilstrekkelig undervisning, veiledning og oppfølging, og de sakkyndige fremholdt at studentene ved UiT tilbys mindre av dette enn hva de gjør ved de øvrige institusjonene i tilsynet. UiT måtte også kunne dokumentere at det legges til rette for at studentene har et arbeidsomfang på 1500–1800 timer per år.

Videreutvikling og sluttrapport

I perioden fra NOKUTs tilsynsrapport forelå i juni 2018 fram til 1. mai 2019, har Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi jobbet kontinuerlig med å følge opp og utbedre manglene. Det er blant annet gjort strukturelle og innholdsmessige endringer i programmet og det har vært jobbet aktivt for å rekruttere ansatte med førstestillingskompetanse. De mest omfattende tiltakene som er iverksatt kan oppsummeres i følgende punkter:

- Fagmiljøet er styrket gjennom nytilsetninger og opprykk og har i dag førstestillingskompetente innenfor alle sentrale deler av studiet
- Studieplanen er revidert og omarbeidet
- To studieretninger er avviklet og resterende retninger er omstrukturert slik at studiet i dag har fire studieretninger (*Konstruksjons- og byggeteknikk, Anlegg- og samfunnsteknikk, Bergverksdrift og mineralteknologi og Varme-, ventilasjons- og sanitærtteknikk*)
- Det er tydeliggjort i studieplanen hvordan undervisning og veiledning tilrettelegges for nettstudenter og studenter på studiesteder utenfor Narvik
- Studentens arbeidsomfang per emne og studieretning er nøye beregnet og dokumentert

Universitetsledelsen har fulgt arbeidet tett gjennom jevnlige møter med fakultetsledelsen, institutt- og studieprogramledelsen. Universitetsdirektøren er tilfreds med arbeidet som er lagt ned av alle de involverte og glad for å få bekreftet at studietilbudet nå oppfyller alle kravene NOKUT har vurdert. Studietilbudet i bygg ved UiT er betydelig styrket gjennom denne prosessen, og det forventes at fakultetet nyttiggjør seg av erfaringene fra tilsynet og opprettholder fokus på forbedring og kvalitetsutvikling i alle sine studietilbud. Det er imidlertid også viktig at erfaringene deles på tvers av UiTs enheter og det legges opp til at dette skal skje gjennom Strategisk utdanningsutvalg og andre relevante fora.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Hege Svendsen

Vedlegg: NOKUTs sluttrapport etter tilsyn med BA ingeniørfag bygg

UiT Norges arktiske universitet
Postboks 6050 Langnes
9037 TROMSØ

Saksbehandler: Tomas Syrstad Ruud

Vår ref: 17/06433-73
Vår dato: 07.11.2019
Deres ref:
Deres dato:

Tilsyn med bachelor ingeniørfag bygg - tilsynet avsluttes

NOKUT har gjennomført tilsyn med bachelor ingeniørfag bygg. Dere har tidligere fått tilsendt utkast til rapport om status etter utviklingsfasen for de studietilbudene dere har med i tilsynet og fått mulighet til å kommentere eventuelle feil. Nå vil den vedlagte samlerapporten bli publisert.

Vi informerer med dette om at tilsynet avsluttes.

NOKUT vil takke institusjonene for det arbeidet dere har gjort med å fremskaffe relevant dokumentasjon, og det arbeidet som er lagt ned i utviklingsfasen. Dere vil på et senere tidspunkt bli kontaktet for å bidra til en evaluering av tilsynet. Denne evalueringen er viktig for at vi skal kunne videreutvikle våre prosesser.

Med hilsen

Øystein Lund
tilsynsdirektør

Clara Hasselberg
seksjonssjef

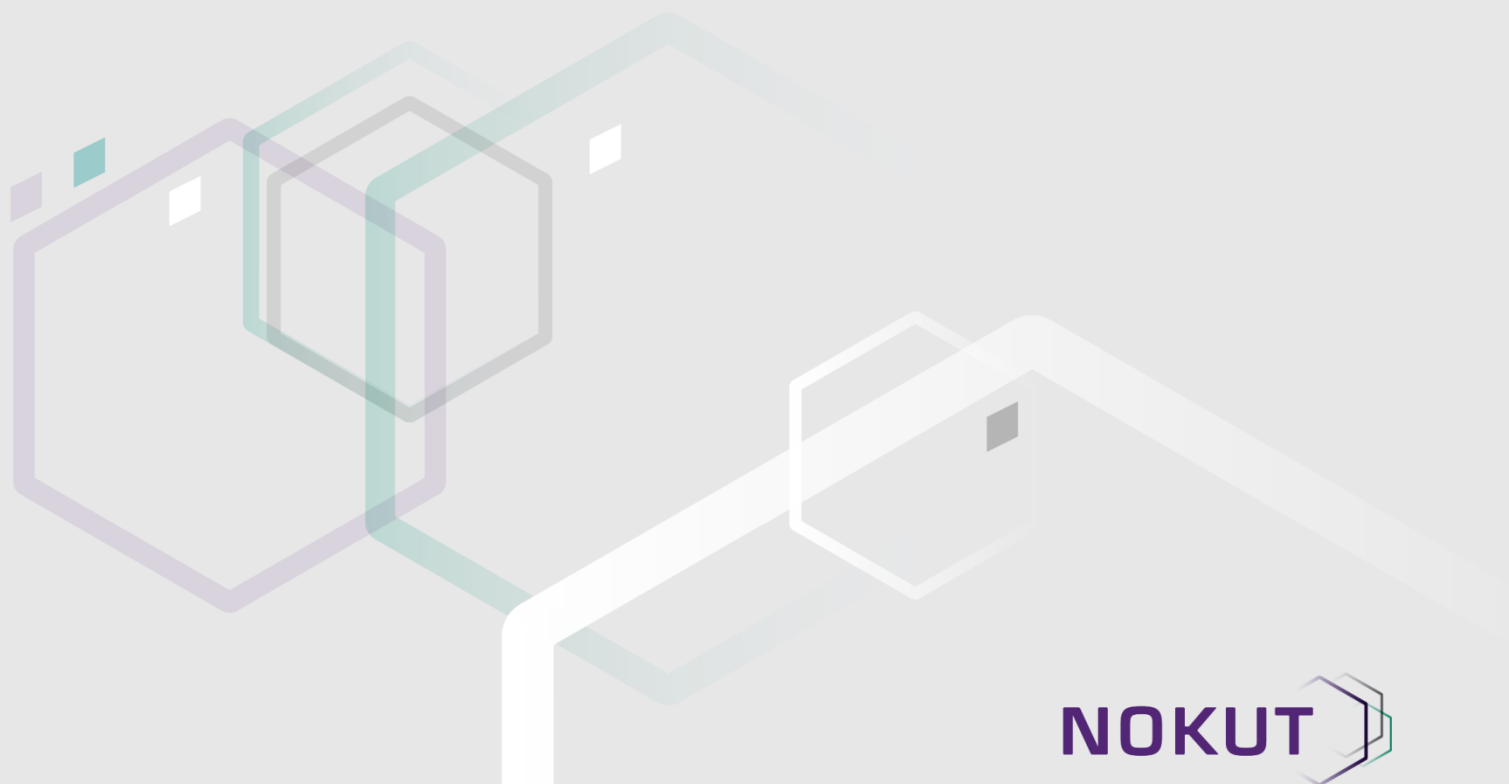
Dokumentet er elektronisk signert.

Vedlegg: ByggTilsyn_Rapport

Tilsyn med bachelor ingeniørfag bygg

Status etter utviklingsfasen

November 2019

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved lærestedene. Dette gjør vi blant annet gjennom å akkreditere nye utdanningstilbud. Institusjonene som gir høyere utdanning har ulike fullmakter til å opprette nye studier. Dersom en institusjon ønsker å opprette et utdanningstilbud utenfor fullmaktsområdet sitt, må den søke NOKUT om dette.

Institusjon:	UiT Norges arktiske universitet, Høgskulen på Vestlandet, Universitetet i Sørøst-Norge, Høgskolen i Østfold og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Studietilbudenes fagområde	Bachelor ingeniørfag bygg
Grad/Studiepoeng	Bachelor 180 studiepoeng
Sakkyndige:	Anders Olsson Johan L. Silfwerbrand Svein Magnus Sletvold Søren Wandahl
Dato:	31.10.2019
NOKUTs saksnummer	17/06433

Forord

NOKUTs tilsyn med akkrediteringen til studietilbud omfatter fire faser –kartlegging, dialog, utvikling og revidering. I hver av disse fasene foretas det en vurdering opp mot aktuelle krav i lov og forskrift. Et tilsyn avsluttes når det er tilfredsstillende dokumentert at kravene det føres tilsyn med er oppfylt, eller dersom det foreligger realistiske planer for dette.

Tilsynet med bachelor ingeniørfag bygg omfattet alle de 13 studietilbudene ved de åtte institusjonene som tilbyr slik utdanning. I den første fasen av tilsynet fremla institusjonene dokumentasjon på hvordan studietilbudene oppfylte krav i studietilsynsforskriften. Dokumentasjonen ble vurdert av et sakkyndig panel. Etter denne fasen ble tilsynet avsluttet for studietilbudene ved OsloMet – storbyuniversitetet og Universitetet i Agder. I andre fase deltok de seks gjenværende institusjonene på dialogmøter med NOKUTs administrasjon og ett av panelmedlemmene. Etter denne fasen ble tilsynet avsluttet for studietilbudet ved Universitetet i Stavanger.

Videre i tilsynsprosessen gikk UiT Norges arktiske universitet, Høgskulen på Vestlandet, Universitetet i Sørøst-Norge, Høgskolen i Østfold og Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet. De måtte alle gjennomføre tiltak for å bringe studietilbudene i samsvar med kravene i studietilsynsforskriften.

Denne rapporten inneholder det sakkyndige panelets vurderingene av de tiltak som er gjennomført på de fem institusjonene. Konklusjonen etter utviklingsfasen er at tilsynet avsluttes for alle. NOKUT vil takke det sakkyndige panelet for det arbeidet de har utført og institusjonene for å bidra med relevant dokumentasjon, og det arbeidet som er lagt ned i utviklingsfasen.

Innhold

1	Innledning	1
2	Panelets oppsummering	2
3	Panelets vurderinger og konklusjoner	2
3.1	UiT Norges arktiske universitet	2
3.2	Høgskulen på Vestlandet	6
3.3	Universitetet i Sørøst-Norge	8
3.4	Høgskolen i Østfold.....	11
3.5	NTNU	13
4	Dokumentasjon	16
5	Presentasjon av panelet	16
	Appendix: Rapporter tilknyttet tilsynet	17

1 Innledning

Etter kartleggings- og dialogfasen i tilsynet som ble avsluttet juni 2018, gikk UiT Norges arktiske universitet (UiT), Høgskulen på Vestlandet (HVL), Universitetet i Sørøst-Norge (USN) Høgskolen i Østfold (HiØ) og Norges teknisk-naturvitenskapelige Universitet (NTNU), videre i tilsynsprosessen. Disse institusjonene fikk frist til 1. mai 2019 til å utvikle tiltak for å bringe studietilbudene i samsvar med kravene i studietilsynsforskriften (forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning, 7. februar 2017 nr. 137). For de fleste institusjonene innebar dette blant annet å identifisere den faglige kjernekompetansen i de studieretningene/spesialiseringene de tilbyr innen bachelor ingeniørfag bygg, og knytte ansatte med relevant førstestillingskompetanse til disse spesialiseringene. Panelet mente også at alle som tilbyr bachelor ingeniørfag bygg må ha førstestillingskompetanse innen konstruksjon uavhengig av hvilke spesialiseringer de tilbyr. De sakkyndiges vurderinger etter kartleggings- og dialogfasen er sammenfattet egne rapporter (se Appendix). Tabell 1 viser hvilke krav som i juni 2018 ikke ble ansett som oppfylt.

Tabell 1. Krav som ikke var oppfylt etter kartleggings- og dialog fasen.

Krav	UiT	HVL Bergen	HVL Førde	USN*	HiØ	NTNU**
§ 2-2 (2)			X			
§ 2-2 (3)	X		X			X
§ 2-2 (4)			X			
§ 2-2 (5)	X		X	X		X
§ 2-2 (6)			X	X		
§ 2-3 (1)		X	X			X
§ 2-3 (2)			X			
§ 2-3 (4)	X	X	X	X	X	X
§ 2-3 (5)			X	X		X

*Gjelder ett eller begge av to studietilbud **Gjelder ett eller flere av de fire studietilbudene ved NTNU som inngikk i tilsynet og som nå skal bli ett studieprogram ved NTNU

2 Panelets oppsummering

Panelets vurdering er at institusjonene som tilbyr bachelor ingeniørfag bygg har dokumentert at de har tatt tak i de utfordringene som ble påpekt i rapportene, og har utviklet relevante tiltak som etter panelets vurdering vil føre til betydelige forbedringer i studiekvaliteten.

Et gjennomgående problem for de fleste lærestedene er å rekruttere og beholde kvalifiserte lærere med forskningskompetanse og/eller relevant erfaring som byggingeniør. Flere læresteder har lyktes i å styrke fagmiljøets formelle kompetanse ved å utlyse stillinger og ved intern kompetanseutvikling.

For å fylle kravet til førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudene har lærestedene organisert forskningsgrupper knyttet til sentrale emner i studietilbudet, slik at ansatte med førstestillingskompetanse bidrar til den faglige utviklingen og forvaltningen av emnene. Dette vurderer panelet som svært positivt. NOKUT bør oppfordre institusjonene til å arbeide i en slik retning. Slike tiltak kan være viktigere for utdanningskvaliteten enn å prioritere kortsiktige tiltak som gir økt formalkompetanse.

Om mulig bør det utvikles en nasjonal strategi for langsiktig styrking av kompetansen innen de emner som utvikles innen bygg. I motsatt fall bør det stilles spørsmål ved hensiktsmessigheten av at så mange små fagmiljøer tilbyr utdanninger innen bygg. I noen tilfeller har NOKUTs tilsyn foranlediget endringer og nødvendig reduksjon i antall programmer og studieretninger, noe som bør gi bedre stabilitet for de fremtidige tilbudene

3 Panelets vurderinger og konklusjoner

3.1 UiT Norges arktiske universitet

3.1.1 Presentasjon og vurdering

Konklusjon etter kartlegging og dialog

I brev datert 7. juni 2018 fikk UiT følgende konklusjon:

NOKUTs konklusjon er at det er forhold ved studietilbudet som må utvikles for at det skal oppfylle kravene i studietilsynsforskriften §§ 2-2 (3), 2-2 (5) og 2-3 (4). For at kravene skal kunne anses som oppfylt må UiT:

- dokumentere at det legges til rette for at studentene har et arbeidsomfang som er innen intervallet 1500–1800 timer
- gjøre rede for hvordan det legges til rette for at både campus- og fjernstudentene får tilstrekkelig faglig veiledning til å gjennomføre de øvingene og prosjektoppgavene som inngår i studieopplegget
- dokumentere førstestillingstillingskompetanse innen konstruksjon

- dokumentere førstestillingskompetanse innen de sentrale deler av studieretningen *konstruksjon og husbyggingsteknikk*
- gjøre rede for hva som er sentrale deler innen studieretningen *samfunnsteknikk*, og dokumentere førstestillingskompetanse innen dette
- definere en faglig kjernekompetanse i studieretningen *prosjektingeniør bygg*, og dokumentere førstestillingskompetanse innen denne dersom denne opprettholdes som studieretning

Tiltak gjennomført i utviklingsfasen

I kartleggings- og dialogfasen hadde UiT definert fem studieretninger:

- *Konstruksjons- og husbyggingsteknikk*
- *Samfunnsteknikk*
- *Anlegg og produksjon*
- *Bergverksdrift og mineralteknologi*
- *Prosjektingeniør bygg*

Panelet mente det var utydelig hvilke studieretninger som faktisk ble tilbudt og om det var knyttet førstestillingskompetanse til de sentrale delene av studiet. Denne utydeligheten medvirket til at kravene i §§ 2-2 (5) og 2-3 (4) ikke var tilfredsstillende oppfylt. UiT skriver at det har vært en restrukturering av studieprogrammet, slik at UiT nå tilbyr fire studieretninger:

- *Konstruksjon og byggeteknikk* (studiested Narvik og Mo i Rana, campus og nettbasert)
- *Anleggs- og samfunnsteknikk* (studiested Narvik og Alta, campus og nettbasert)
- *Bergverksdrift og mineralteknologi* (studiested Narvik, campus og nettbasert)
- *Varme, ventilasjons- og sanitærteteknikk* (studiested Tromsø, campus)

Studieretningen som tilbys i Tromsø ble vedtatt etablert i 2018, og inngikk ikke i tilsynet. Komiteen hadde i kartleggings- og dialogfasen ingen merknader til studieretningen *Bergverksdrift og mineralteknologi*, og UiT har heller ikke UiT gjort noen endringer i dette studietilbudet. Det er derfor fire studieretninger som nå er blitt restrukturert til to.

På grunnlag av de tiltakene UiT har gjort rede for i brev datert 30. april 2019, har panelet vurdert hvorvidt studietilbudet nå oppfyller de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

§ 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudenter

UiT har gjort et omfattende arbeid for å få oversikt over arbeidsomfanget for studentene. Universitetet har brukt en metodikk «student workload» og resultatet av beregningene er vist i et dokument hvor det er beregnet arbeidsomfang for alle emner og studieretninger. Omfanget ligger litt i underkant av 1800 timer per år, og dermed innenfor det intervallet som er satt.

Panelets vurdering er at kravet i § 2-2 (3) er tilfredsstillende oppfylt.

§ 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Panelet påpekte tidligere i tilsynet at UiT har mange fjernstudenter, og at det ikke fremgikk av studieplanene og emnebeskrivelsene hvilken oppfølging disse studentene får utover at alle

forelesninger blir strømmet. Det var heller ikke tydelig hvilken oppfølging studentene i Mo i Rana kan forvente utover strømmede forelesninger. Det samme gjaldt studentene som tar første året i Alta.

UiT gjør rede for at det nå legges opp til at veiledningen skal være mest mulig lik for nettstudenter og campusstudenter, og at alle forelesningene er tilgjengelig på nett. En tabell viser hvordan undervisning og veiledning, øvinger, lab og feltøvinger samt oppfølging av studenter blir ivaretatt for ordinære studenter og Y-veistudenter ved campus Narvik, for nettstudenter, og for studenter ved studiestedene Mo i Rana og Alta.

For å sikre at UiT har tilstrekkelig kapasitet til å veilede, er det fra 2019 satt en adgangsbegrensning på 40 nettstudenter. Samtidig skal det tas i bruk kollokviegrupper på nett i regi av studentassistenter. Studieplanen viser hvordan undervisnings- og læringsformer er tilrettelagt for nettstudenter, og det fremgår at alle studieretningene ved campus Narvik tilbys på nett. Det synes som om det er blitt mer struktur knyttet til nettstudentene, og det er beskrevet i studieplanen hva studentene kan forvente.

Tiltakene som er rettet mot studentene ved studiestedene Mo i Rana og Alta er ikke nedfelt i studieplanen. Det fremholdes i redegjørelsen at det er to ansatte i Alta som følger opp studentene i tillegg til innleid personell fra næringslivet. I Mo i Rana er det innleid personell for å ivareta konstruksjonsfagene, og fagpersonell reiser til Mo i Rana en gang i måneden for å gi konsentrert undervisning og veiledning. Det synes også som det nå gis full byggutdanning både i Alta og Mo i Rana. Tidligere var det uklart hvorvidt det bare var første året som ble tilbudt i Alta. Panelet forstår studieplanen slik at studenter i Alta kan følge studieretningen *anlegg- og samfunnsteknikk* og studentene i Mo i Rana kan følge studieretningen *konstruksjons- og byggeteknikk*.

Panelets vurdering er at kravene i § 2-2 (5) er tilfredsstillende oppfylt. Universitetet bør få frem tydeligere informasjon i studieplanen om de ulike variantene av bachelor ingeniørfag bygg som tilbys.

§ 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet.

I sin tidligere vurdering av fagmiljøets førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet skrev panelet:

Konstruksjonsteknikk, som er en sentral del av alle byggingeniørstudier og som utvilsomt er en sentral del av spesialiseringen konstruksjons- og husbyggingsteknikk, synes ikke å være dekket av førstestillingskompetente. Studieretningene berg- og mineralteknologi og anlegg og produksjon synes å være godt dekket med førstestillingskompetente i de tekniske spesialiseringsemnene, men det er uklart hva som er kjernen i de to øvrige studieretningene. Dersom kjernekompetansen er innen emnet arealplanlegging og landmåling, som er det emnet som skiller denne studieretningen fra anlegg og produksjon, må dette dekkes av førstestillingskompetanse. Panelet kan ikke se at det er noe fagområde som profilerer studieretningen prosjektingeniør.

Som nevnt innledningsvis er det gjort en opprydding i antall studieretninger. Komiteen vil likevel bemerke at med fire studieretninger – hvorav én også tilbys i Mo i Rana og én i Alta i tillegg til i Narvik – blir det seks ulike varianter av studietilbudet for ordinære campusstudenter. I tillegg kommer nettstudier for tre av studieretningene, slik at det til sammen blir ni ulike studieopplegg innen bachelor ingeniørfag bygg som skal ivaretas av fagmiljøet. I tillegg er det egne løp for Y-vei studenter i Narvik. UiT fremholder at det er et samlet fagmiljø som sikrer likeverdig utdanning for alle studentene.

Panelet stiller likevel spørsmål ved hvor hensiktsmessig det er å tilby så mange varianter i en situasjon hvor det er utfordringer knyttet til rekruttering av lærekrefter.

Det fremgår av redegjørelsen at det er ansatt en førsteamanuensis innen konstruksjonstekniske fag som skal dekke undervisning og forskning innen dette fagfeltet. Videre fremholdes det at vann- og avløpsteknologi er et sentral fagområde innenfor samfunnsteknikk, og UiT har engasjert en førsteamanuensis til disse fagene i påvente av sakkyndig vurdering av søkerne til utlyst stilling. En med kjernekompetanse innen fundamentering av bygg og infrastruktur har fått opprykk til førsteamanuensis, og en med kompetanse innen geotekniske fag vil snart få slikt opprykk. UiT har i etterkant av denne redegjørelsen opplyst at dette nå er på plass.

Ut i fra innsendt dokumentasjon var det ikke helt tydelig for panelet hva som er kjernekompetansen innen de to nye studieretningene, slik at det var vanskelig å vurdere hvorvidt det er førstestillingskompetente knyttet til sentrale deler. I etterkant har UiT gjort rede for at konstruksjonsteknikk og byggeteknikk er kjerneområdene i *konstruksjon og byggeteknikk*. Innen *anleggs- og samfunnsteknikk* er anleggsteknikk/infrastruktur, vegteknologi og VA-teknikk kjerneområder. Med den styrkingen av fagmiljøet som har funnet sted, anser panelet at det nå er på plass førstestillingskompetanse innen de sentrale delene av utdanningen.

Panelets vurdering er at kravene i § 2-3 (4) er tilfredsstillende oppfylt.

3.1.2 Konklusjon

Panelets vurdering er at bachelor ingeniørfag bygg ved UiT Norges arktiske universitet nå oppfyller kravene i studietilsynsforskriften §§ 2-2 (3), 2-2 (5) og 2-3 (4).

3.2 Høgskulen på Vestlandet

3.2.1 Vurdering

Konklusjon etter kartlegging og dialog

I brev datert 13. juni 2018 fikk Høgskulen på Vestlandet (HVL) følgende konklusjon:

NOKUTs konklusjon er at det er forhold ved begge studietilbudene som må utvikles for at det skal være i tråd med studietilsynsforskriften §§ 2-3 (1) og 2-3 (4) samt for studietilbudet i Førde studietilsynsforskriften §§ 2-2 (2), 2-2 (3), 2-2 (4), 2-2 (5) og 2-2 (6). For at kravene skal kunne anses som oppfylt må HVL:

- dokumentere førstestillingskompetanse i de sentrale delene av begge studietilbudene
- dokumentere at fagmiljøets størrelse og sammensetning dekker begge studietilbudene
- dokumentere at studietilbudet i Førde oppfyller alle de vurderte kravene til studietilbudet i studietilsynsforskriften

Tiltak gjennomført i utviklingsfasen

I oversendelsesbrevet blir det gjort rede for at studietilbudet i Førde ikke videreføres etter at de studentene som ble tatt opp i 2016, 2017 og 2018 har gjennomført. De som ikke gjennomfører på normert tid får anledning til å fullføre et tilsvarende studium. Høsten 2019 blir det i Førde opptak til det samme byggstudiet som tilbys i Bergen, og disse studentene kan kun ta sin spesialisering innen *prosjekt og byggeledelse*.

Det er ikke gjort rede for hvordan studietilbudet i Førde oppfyller de vurderte kravene i studietilsynsforskriften § 2-2, men det er lagt ved dokumentasjon som skal vise at kravene er oppfylt. Panelets vurdering er at det ikke er tilstrekkelig dokumentert at kravene i § 2-2 er oppfylt for studietilbudet i Førde, men tar til etterretning at studiet er besluttet nedlagt.

I det følgende vurderer panelet hvorvidt kravene til fagmiljø anses som oppfylt i det studietilbudet som nå skal tilbys studentene i Bergen og Førde (én studieretning).

På grunnlag av de tiltak HVL har gjort rede for i brev datert 2. mai 2019, har panelet vurdert hvorvidt studietilbudet nå oppfyller de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

§ 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Panelet påpekte tidligere at det ikke var godtgjort at fagmiljøet var stort nok til å ivareta undervisning både i Bergen og i Førde. Fra 2019 blir det ett fagmiljø som tilbyr én av studieretningene desentralisert i Førde. Dette forventes å ville føre til mindre belastning for fagmiljøet selv om det ikke blir færre studenter.

Av fagmiljøtabellene fremgår det at det ved studiested Førde er 4,1 årsverk fordelt på 60 studenter, som gir et forholdstall på 15 studenter per lærer. For Bergen er det 18 årsverk for 332 studenter, noe som gir et forholdstall på 18,5 studenter per lærer. Ut i fra sammenlikning med andre studietilbud som inngår i tilsynet er det forholdsvis få studenter per lærer.

Panelets vurdering er at kravene i § 2-3 (1) er tilfredsstillende oppfylt.

§ 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet.

Ved studiested Bergen er det tre studieretninger innen studietilbudet *bygg*. Dette er *konstruksjonsteknikk, miljø, plan og infrastruktur og prosjekt- og byggeledelse* (med to ulike profiler). Studiested Førde hadde et tilbud *bygg- og anleggsgfag* - med to profiler (veg- og anleggsprofil og byggprofil) som vil bli nedlagt. Panelet skriver i sin tidligere rapport at *det ikke fremkommer i dokumentasjonen at det blant de ansatte i hovedstilling er førstestillingskompetente innen konstruksjon. Panelet kan heller ikke se at alle de tekniske spesialiseringsemnene er dekket med førstestillingskompetente.*

HVL skriver at det er de tekniske spesialiseringsemnene som oftest svarer til emner i studieretning/profil som er de sentrale delene av studiet, og at studietilbudene ikke har emneansvarlige med førstestillingskompetanse i alle emnene som inngår. Dette løses ved organisering av forskergrupper der en gruppe får ansvar for emneporteføljen.

Forskningsgruppen i konstruksjonsteknikk er ledet av en professor som ifølge fagmiljøtabellen bidrar med 0,8 årsverk i studiet og består for øvrig av en professor II og fire høgskolelektorer samt en ekstern førsteamanuensis i Førde.

Forskningsgruppen i bærekraftige bygg er også rettet mot studieretningen *konstruksjon*. Gruppen ledes av en førsteamanuensis som bidrar med 0,7 årsverk i studiet i Bergen og 1,3 årsverk i Førde og består for øvrig av to førsteamanuenser og to høgskolelektorer.

Forskningsgruppen i arealplanlegging er rettet mot emnene i studieretningen *miljø, plan og infrastruktur*. Gruppen ledes av en professor som bidrar med 0,4 årsverk i Bergen og består for øvrig av tre førsteamanuenser, fire høgskolelektorer og én stipendiat.

Det er også en gruppe i entreprise, juridiske fag og eiendomsfag som arbeider inn mot studieretningen *prosjekt og byggeledelse*. Gruppen består av fem førsteamanuenser, to høgskolelektorer og én professor II.

Panelets vurdering er at kravene i § 2-3 (4) er tilfredsstillende oppfylt.

3.2.2 Konklusjon

Panelets vurdering er at bachelor ingeniørfag bygg ved Høgskulen på Vestlandet (HVL) nå oppfyller kravene i studietilsynsforordningen §§ 2-3 (1) og 2-3 (4).

3.3 Universitetet i Sørøst-Norge

3.3.1 Vurdering

Konklusjon etter kartlegging og dialog

I brev datert 7. juni 2018 fikk USN følgende konklusjon:

NOKUTs konklusjon er at det er forhold ved studietilbudet som må utvikles for at det skal oppfylle kravene i studietilsynsforskriften §§ 2-2 (5), 2-2 (6), 2-3 (4) og 2-3 (5). For at kravene skal kunne anses som oppfylt må USN:

- redusere gruppestørrelsen i bacheloremnet
- gjøre rede for hva som er sentrale delene innen studieretningen plan og infrastruktur og
- dokumentere førstestillingskompetanse innen dette
- utarbeide en tiltaksplan for å øke omfanget av forskning og faglig utviklingsarbeid knyttet til bygg
- dokumentere hvordan studietilbudene har relevant kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid, eller legge frem planer for hvordan koblingen skal sikres

Tiltak gjennomført i utviklingsfasen

På grunnlag av de tiltakene USN har gjort rede for i brev datert 30. april 2019, har panelet vurdert hvorvidt studietilbudet nå oppfyller de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

§ 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

USN har dokumentert at gruppestørrelsen på bacheloroppgave våren 2019 var 1-3 deltakere – med ett unntak – og skriver at denne gruppestørrelsen vil bli nedfelt i emneplanen for våren 2020. Dette er ikke dokumentert.

Panelets vurdering er at kravet i § 2-2 (5) er tilfredsstillende oppfylt, og forutsetter at universitetet følger opp i emneplanen for 2020.

§ 2-2 (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Kobling mellom utdanning og FoU sikres gjennom opprettelse av faggrupper med tilknyttede forskningsgrupper i studieprogrammenes sentrale områder. Hensikten er å samle kompetanse som kan støtte undervisningen i de enkelte fag, bringe forskning inn i undervisningen og arbeide for at studieprogrammene fremstår helhetlige ved at sammenhengen mellom de enkelte delene av fagene blir tydelig. Det er dokumentert hva de ulike gruppene skal jobbe med og hvem som deltar. De som deltar er emmeansvarlige og ressurspersoner med førstestillingskompetanse som er tilknyttet andre studietilbud ved USN. Effekten av dette kan ikke måles ennå, men gitt at de som er knyttet til gruppene driver med byggrelevant forskning er det sannsynlig at dette er et godt tiltak for å oppfylle kravet (se også vurdering under § 2-3 (4)).

Panelets vurdering er at kravet i § 2-2 (6) er tilfredsstillende oppfylt.

§ 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet.

USN definerer dimensjonering av konstruksjoner og prosjektering av bygninger som sentrale deler av *byggdesign*. For *plan og infrastruktur* er planlegging og prosjektering av infrastrukturanlegg sentral del. Gjennomføring og styring av byggeprosjekter er sentrale deler av begge studieprogrammene.

Innen dimensjonering av konstruksjoner er det en førstelektor som underviser i tre emner innen studieretningen *byggdesign*. I faggruppen er det med en professor og en førsteamanuensis som begge er tilknyttet maskin og har FoU-kompetanse innen konstruksjon. Det er under ansettelse en førsteamanuensis i konstruksjonsteknikk som skal undervise både på bygg og maskin.

Innen prosjektering av bygninger er det en førstelektor som underviser emnene *BIM* og *byggprosjektering*, og en førsteamanuensis fra OsloMet underviser i *bygningfysikk* inneværende studieår innen studieretningen *byggdesign*. Det tas sikte på innleid kompetanse for neste år. I faggruppen er det i tillegg en førsteamanuensis fra Institutt for elektro, IT og kyberteknikk som er leder av forskningsgruppen SMART som faggruppen samarbeidet med.

Innen planlegging og prosjektering av infrastrukturanlegg er det en førstelektor og en førsteamanuensis som underviser i emnet *landmåling og geoteknikk* innen studieretningen *plan og infrastruktur*. Innen emnene *arealplanlegging* og *vegbygging* underviser en universitetslektor som i 2019 er tatt opp til førstelektorprogram. Han underviser også i *BIM* sammen med en førstelektor. I emnet *avløpsteknikk* underviser en professor og en universitetslektor. Innen *jernbaneteknikk* brukes innleid kapasitet fra Jernbanedirektoratet. I faggruppen er det tilknyttet tre førsteamanuenser fra andre deler av USN med kompetanse innen identifikasjon og etablering av bærekraftige og robuste løsninger for vann- og avløpsinfrastruktur.

Innen gjennomføring og styring av byggeprosjekter som er sentralt for begge studieretningene, er det etablert forskergruppen Entrepreneurship som ledes av en førstelektor knyttet til informatikk og automatisering. To universitetslektorer ved bygg er knyttet til gruppen. En av disse er den lektoren som er tatt opp til førstelektorprogram, og den andre innehar en 50 prosent stilling i tillegg til stilling som sivilarkitekt og skal søke opprykk til førstelektor i løpet av 2019.

Det gjøres rede for at rekrutteringssituasjonen er vanskelig og at USN har lyst ut stillinger uten å få tilfredsstillende respons. USN har derfor økt kontaktflaten mot flere fagmiljøer innen bygg for å kunne kontakte mulige kandidater.

Det synes som om USN har gjort store anstrengelser for å styrke kompetansen blant egne ansatte, benytte kompetanse tilknyttet andre studietilbud og noe nyrekruttering. De er ikke helt i mål med førstestillingskompetanse blant de som underviser i alle sentrale deler, men via faggruppene er det førstestillingskompetente knyttet til alle de sentrale delene av studiet selv om de som har denne kompetansen ikke underviser i de aktuelle emnene.

Panelets vurdering er at kravet i § 2-3 (4) er tilfredsstillende oppfylt.

§ 2-3 (5) Fagmiljøet tilknyttet studiet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Her viser USN til faggruppene som er etablert for blant annet å øke omfanget av FoU innen bygg. For en av de fast ansatte med førstelektorkompetanse som ikke tidligere har vist til dokumenterte resultater innen FoU, er det lagt fram en liste over utviklingsarbeid i undervisningssammenheng. Det er også lagt fram oversikter over CV-er med publikasjonsliste for de ansatte som er tilknyttet faggruppene.

Panelets konklusjon er at kravet i § 2-3 (5) er tilfredsstillende oppfylt.

3.3.2 Konklusjon

Panelets vurdering er at bachelor ingeniørfag bygg ved Universitetet i Sørøst Norge (USN) oppfyller kravene i studietilsynsforskriften §§ 2-2 (5), 2-2 (6), 2-3 (4) og 2-3 (5).

3.4 Høgskolen i Østfold

3.4.1 Vurdering

Konklusjon etter kartlegging og dialog

I brev datert 7. juni 2018 fikk Høgskolen i Østfold (HiØ) følgende konklusjon:

NOKUTs konklusjon er at det er forhold ved studietilbudet som må utvikles for at studietilbudet skal oppfylle kravene i studietilsynsforskriften § 2-3 (4). For at kravene skal kunne anses som oppfylt må HiØ:

- gjøre rede for hva som er sentrale delene i studiet og dokumentere førstestillingskompetanse innen dette
- legge frem en plan for hvordan fagmiljøet kan styrkes innen viktige fagområder innen ingeniørfag bygg

Tiltak gjennomført i utviklingsfasen

På grunnlag av de tiltakene HiØ har gjort rede for i brev datert 30. april 2019, har panelet vurdert hvorvidt studietilbudet nå oppfyller de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

§ 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet.

HiØ har definert faggruppene *konstruksjon/bygningsmateriale* og *infrastruktur* som sentrale deler av studietilbudet, og det er dokumentert at det er førstestillingskompetente underviser i emner som dekker de sentrale delene av studiet, herunder konstruksjon. I tilsynet ble det påpekt at HiØ er den eneste institusjonen i tilsynet som ikke opererer med fagretninger innen bygg. Fra studieåret 2021/2022 planlegges det å etablere to studieretninger knyttet til disse to faggruppene.

Til faggruppen *konstruksjon/bygningsmateriale* er det tilknyttet én førstelektor, én nytilsatt overingeniør, to førsteamanuenser i konstruksjonsteknikk, – en som startet 1. april 2019 og en som starter 1. juni 2019, begge i 100 prosent stilling. Innen faggruppen *infrastruktur* er det to førsteamanuenser, hvorav en kommer fra annen del av HiØ, en professor II samt den nytilsatte overingeniøren. Det vises til en pågående rekrutteringsprosess innen bygg- og miljøteknikk der syv av søknadene er sendt til kommisjonsvurdering.

Det vises videre til at tre andre interne førsteamanuenser, som primært har fagkompetanse innen infrastruktur, nå er blitt tilknyttet bygg. Dette er en førsteamanuensis innen vann- og miljøteknikk som for tiden er dekan på åremål, en førsteamanuensis innen termofysikk som underviser i bygningsfysikk og en førsteamanuensis innen kjemi som underviser kjemidelen av *fysikk/kjemi*.

Det fremholdes at fagmiljøet har en rekke tilsatte med tverrfaglig kompetanse som kan bidra innenfor flere fagområder, og at dette er blitt styrket gjennom nyrekruttering. De nyrekrutterte er en full professor og en professor II i konstruksjonsteknikk, en overingeniør, en førsteamanuensis i

undervannskommunikasjon og en førsteamanuensis som ble tilsatt i 20 prosent stilling fra 1. april 2019.

HiØ fremholder at *avdelingen har styrket både antall og kompetanse på tilsatte som bidrar i undervisningen på bygg, og opplever å ha et fagmiljø som er robust*. Det blir også gjort rede for at forskningsgruppen for bygg og miljø om er ledet av en førsteamanuensis og for øvrig har medlemmer som underviser i de sentrale delene av studietilbudet deltar.

Kravet om å styrke fagmiljøet innen viktige fagområder var rettet mot det forholdet at enkelte emner kun ble dekket av én ansatt og derfor er sårbart. De tilsettingene som nå er gjort ved bachelor ingeniørfag bygg ved HiØ oppfatter panelet som en generell styrking av fagmiljøet som helhet.

Panelets vurdering er at kravet i § 2-3 (4) er tilfredsstillende oppfylt.

3.4.2 Konklusjon

Panelets vurdering er at bachelor ingeniørfag bygg ved Høgskolen i Østfold (HiØ) nå oppfyller kravene i studietilsynsforskriften § 2-3 (4).

3.5 NTNU

3.5.1 Vurdering

Konklusjon etter kartlegging og dialog

I brev datert 7. juni 2018 fikk NTNU følgende konklusjon:

NOKUTs konklusjon er at det er forhold ved de tre studietilbudene som må utvikles for at studietilbudet skal oppfylle kravene i studietilsynsforskriften §§ 2-2 (3), 2-2 (5), 2-3 (1), 2-3 (4) og 2-3 (5). NOKUT er kjent med at det er satt i gang en prosess for å utvikle ett studietilbud innen bachelor ingeniørfag bygg som skal tilbys på tre steder. For at kravene skal kunne anses som oppfylt må NTNU for dette studietilbudet:

- dokumentere hvordan studietilbudet ved fleksibelt tilbud er tilrettelagt for at studentene får et arbeidsomfang som tilsvarer 1500–1800 timer for heltidsstudenter og hvordan de får tilstrekkelig tilgang til forelesninger og gis faglig veiledning
- dokumentere at studentenes arbeid med bacheloroppgave blir strukturert slik at studentene som hovedregel samarbeider i grupper med ikke mer enn tre studenter
- dokumentere hvordan fagmiljøets størrelse står i forhold til antall studenter og om det er kompetansemessig stabilt over tid og har en sammensetning som dekker de fagene og emnene som inngår i studietilbudet
- gjøre rede for hva som er sentrale delene i studiet og dokumentere førstestillingskompetanse innen dette
- dokumentere at fagmiljøet består av minst 20 prosent førstestillingskompetente
- dokumentere hvordan omfanget av forskning og faglig utviklingsarbeid skal økes.

Tiltak gjennomført i utviklingsfasen

I brev datert 30. april 2019 gjør NTNU rede for at studietilbudene er slått sammen til ett tilbud med seks studieretninger. I Gjøvik tilbys to studieretninger *konstruksjonsteknikk* og *bærekraftig bygging*, i Trondheim tilbys studieretningen *bygg og miljø*, og i Ålesund tre studieretninger *vann- og miljøteknikk*, *byggteknikk* og *vegbygning – planlegging og drift*. Studiet i Trondheim har spesialiseringsspakker på 22,5 studiepoeng som valgblokk i 5. semester for studenter som ønsker faglig dybde i anleggsteknikk, husbyggingsteknikk, konstruksjonsteknikk eller teknisk planlegging.

På grunnlag av de tiltakene NTNU har gjort rede for i brev datert 30. april 2019 har panelet vurdert hvorvidt studietilbudet nå oppfyller de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

§ 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudenter.

Dette kravet var ikke oppfylt for nettstudentene ved NTNU-Gjøvik. Det var ikke dokumentert hvordan dette studiet var tilrettelagt, og komiteen vurderte det slik at studentene måtte bruke så mye tid på egenstudier for å komme gjennom studiet at arbeidsomfanget ville overskride 1800 timer per år for heltidsstudenter. NTNU har nå gjort tiltak som sikrer nettstudentene tilgang til forelesninger og lagt inn i studieplanen hvor mye tid som forventes brukt til forelesning, veiledning, obligatoriske

arbeidskrav, laboratoriearbeid og egenstudier slik at forventet arbeidsbelastning for deltidsstudiet nå er 4755 timer totalt. I den studieplanen som nå gjelder for bygg fleksibel ved NTNU er arbeidsbelastningen anslått til å ligge innen rammen av 1500–1800 timer per år.

Panelets vurdering er at kravet i § 2-2 (3) er tilfredsstillende oppfylt.

§ 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Både ved NTNU-Gjøvik og NTNU-Ålesund var det lagt opp til at studentene kunne skrive prosjektoppgave i grupper på mer enn fire studenter. Panelet mente at det ikke bør være flere enn tre studenter i hver gruppe. Ved NTNU-Gjøvik er det utarbeidet et dokument om gjennomføring av bacheloroppgaver for 2018/2019 der det er står at bacheloroppgaven normalt skal gjennomføres i grupper på 2 eller 3 medlemmer. I emnebeskrivelsen ved NTNU-Ålesund står det at oppgaven gjøres i grupper med fortrinnsvis tre studenter. I den felles håndboken som gjelder fra høsten 2019 er det nedfelt at gruppestørrelsen begrenses til maksimalt tre studenter.

De justeringer som er gjort i studie- og emneplaner slik at maksimal gruppestørrelse for bacheloroppgaven nå er tre studenter, anses som tilfredsstillende for at undervisnings- og læringsformene er tilpasset læringsutbyttet.

Panelets vurdering er at kravet i § 2-2 (5) er tilfredsstillende oppfylt.

§ 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Panelet påpekte i den tidligere rapporten at et forholdstall på 43 studenter per årsverk, som var tilfelle på campus Gjøvik, er langt dårlige enn det som er vanlig ved andre studietilbud. Også 26 studenter per student på fleksibelt Gjøvik er i overkant av det som er gjennomsnittet for utdanningene som inngår i tilsynet.

NTNU viser til nytilsetninger ved campus Gjøvik, og planer om ytterligere tilsetning, og viser at forholdstallet studenter per vitenskapelig ansatte nå blir 20. De tallene som NTNU har presentert for forholdstall student/lærer synes å være i tråd med det som er vanlig innen fagområdet.

Panelet viste videre i sin tidligere vurdering til at det i liten grad fremgikk hvilken arbeidserfaring de ansatte som ikke kan dokumentere forskning og faglig utviklingsarbeid, har. NTNU skriver at disse utgjør 3,7 årsverk fordelt på seks ansatte. Det står i redegjørelsen at fire av disse (2,4 årsverk) til sammen har 16 års bakgrunn fra relevant næringsliv, som rådgivende ingeniører og fra prosessindustrien, men det er ikke dokumentert hvilken arbeidslivserfaring disse har.

Panelet anser at fagmiljøet ved NTNU som helhet har en tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å dekke de fag og emner som inngår i studietilbudet, men NTNU må fortsette å sikre at denne kommer studentene ved alle studiesteder og studieretninger til gode.

Panelets vurdering er at kravet i § 2-3 (1) er tilfredsstillende oppfylt.

§ 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet.

Det er ikke gjort rede for hva som er de sentrale delene i de gamle studieretningene ved NTNU-Gjøvik. Det opplyses at emnet *betongstatikk* ikke lenger tilbys (i studieretningen *konstruksjon*), men deler av læringsutbyttet er tatt inn i andre emner. Hvorvidt betongstatikk er en sentral del av studiet er ikke gjort rede for. Emneansvarlig for emnet *tre og stålkonstruksjoner* disputerer våren 2020 og vedkommende bidrar i emnet *betongkonstruksjoner*, men det fremgår ikke om denne kompetansen dekker det som er sentralt i studieretningen. Videre fremgår det at 67 prosent av årsverkene for fagmiljøet ved studieretningen *anleggsteknikk* utføres av ansatte med førstestillingskompetanse og at det er to stillinger under ansettelse. Det er ikke gjort rede for sentrale deler av de nye studieretningene *konstruksjonsteknikk* og *bærekraftig bygging*. Men i fagmiljøtabellen som er fremlagt for de nye studieretningene fremkommer det at det er ansatte med førstekompetanse innen begge studieretningene som underviser i emner som for eksempel *konstruksjonsteknikk* og *bærekraftig bygg*.

For NTNU-Trondheim er teknisk planlegging, konstruksjonsteknikk, anleggsteknikk og husbyggingsteknikk definert som sentrale deler av studietilbudet, og dette vil bli tilbudt som fordypningsfag (ikke studieretninger) fra 2019. For alle disse er fagmiljøet nå blitt tilknyttet faggrupper ved NTNU som også har ansvar for sivilingeniørutdanningene. Det er dokumentert at alle spesialiseringene er dekket med førstestillingskompetente.

For NTNU-Ålesund er det dokumentert at de tre nye studieretningene som tilbys fra 2019 vil bli dekket av førstestillingskompetente. *Vann og avløp* dekkes av en full professor og en professor II, og en professor og en i doktorgradsløp er under tilsetting. *Vegbygging* dekkes av en førsteamanuensis og en universitetslektor som er i et doktorgradsløp. Det er lagt ved publikasjonsliste for de nytilsatte.

Panelets vurdering er at kravene i § 2-3 (4) er tilfredsstillende oppfylt.

§ 2-3 (5) Fagmiljøet tilknyttet studiet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumentere resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

For NTNU-Trondheim vises det til sammenslåing med fagmiljøet ved gamle NTNU, og til forskerstrategi for dette fagmiljøet. Ved NTNU-Ålesund vises det til at det er ansatt fem nye i løpet av det siste året, blant annet en professor innen vann og miljøteknikk og en førsteamanuensis innen bygg samt en midlertidig universitetslektor i påvente av doktorgrad. Det er også utviklet nye forskningsprosjekter og utvikling av laboratorier for forskning og utdanning samt felles teknologiplattform mellom faggrupper sammen med andre aktører innen vann og miljø.

Panelets vurdering er at kravet i § 2-3 (5) er tilfredsstillende oppfylt.

3.5.2 Konklusjon

Panelets vurdering er at bachelor ingeniørfag bygg ved NTNU nå oppfylder kravene i studietilsynsforskriften §§ 2-2 (3), 2-2 (5), 2-3 (1), 2-3 (4) og 2-3 (5).

4 Dokumentasjon

17/06433-64 Høgskolen i Østfold – Dokumentasjon av videreutvikling av bachelorstudium i ingeniørfag bygg etter nasjonalt tilsyn

17/06433-65 NTNU – Videreutvikling av studietilbud innen bachelor ingeniørfag bygg

17/06433-66 Universitet i Sørøst-Norge – Rapport og dokumentasjon på videreutvikling av byggstudiet ved Universitetet i Sørøst-Norge

17/06433-67 UiT Norges arktisk universitet – Oversender tilsvaret og dokumentasjon av tiltak som er iverksatt etter NOKUTs tilsyn med bachelor ingeniørfag bygg ved UiT

17/06433-69 Høgskulen på Vestlandet – Dokumentasjon på studietilbud innen bachelor i ingeniørfag bygg, videreutvikling.

5 Presentasjon av panelet

Anders Olsson er sivilingeniør og professor i byggteknikk ved Institutionen for byggteknikk, Linnéuniversitet. Han har vært avdelingssjef og medlem av fakultetsstyret. Han har vært sakkyndig for Danmarks Akkrediteringsinstitusjon.

Johan L. Silfwerbrand er sivilingeniør og professor og prefekt ved Institutt for byggvitenskap, Kungliga Tekniska Högskolan (KTH). Han har spesialisering innen betong og har vært programansvarlig for program innen vei- og vannbygg. Han deltar i flere internasjonale samarbeid innen fagområdet.

Svein Magnus Sletvold er bygg-ingeniør fra Høgskolen i Sør-Trøndelag. Han har jobbet i ulike stillinger i Veidekke fra 2005 til 2013 og som energirådgiver i Itech fra 2013 til 2015. Siden 2015 har han jobbet i ulike stillinger i Veidekke og er nå prosjekteringsleder i Veidekke Logistikkbygg.

Søren Wandahl er sivilingeniør med spesialisering i byggleidelse. Han er nå ingeniørdosent og seksjonsleder for bygg ved Institut for Ingeniørvidenskab, Aarhus Universitet. Han har vært ansvarlig for utvikling og implementering av sivilingeniørutdanning innen Civil and Architectural Engineering, og er for tiden ansvarlig for utviklingen av to nye bachelorprogrammer innen bygg.

Appendix: Rapporter tilknyttet tilsynet

NOKUTs tilsyn med bachelorutdanningene i ingeniørfag bygg har resultert i følgende rapporter:

[Tilsyn med studietilbud innen bachelor ingeniørfag bygg OsloMet – storbyuniversitet](#), Mai 2018

[Tilsyn med studietilbud innen bachelor ingeniørfag bygg Universitetet i Agder](#), Mai 2018

[Tilsyn med studietilbud innen bachelor ingeniørfag bygg Høgskolen i Østfold](#), Juni 2018

[Tilsyn med studietilbud innen bachelor ingeniørfag bygg NTNU](#), Juni 2018

[Tilsyn med studietilbud innen bachelor ingeniørfag bygg Høgskulen på Vestlandet](#), Juni 2018

[Tilsyn med studietilbud innen bachelor ingeniørfagbygg Universitetet i Stavanger](#), Juni 2018

[Tilsyn med studietilbud innen bachelor ingeniørfag bygg UiT Norges arktiske universitet](#), Juni 2018

[Tilsyn med studietilbud innen bachelor ingeniørfag bygg Universitetet i Sørøst-Norge](#), Juni 2018

[Tilsyn med bachelor ingeniørfag bygg Status etter kartlegging og dialog](#), Juni 2018

OS 32/19 Rektors muntlige orientering /